

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 97

14 üncü Birleşim
28 Ekim 2005 Cuma

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	5
II.- GELEN KÂĞITLAR	7
III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	8
A) GÜNDEMĐŞİ KONUŞMALAR	8:15
1.- İzmir Milletvekili Erdal Karademir'in, İzmir ve çevresinde meydana gelen depremin etkilerine ve alınması gereken tedbirlere ilişkin gündem dışı konuşması	8:11
2.- Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in, Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında tarımsal sulamanın eğitimle ilişkisi hakkında gündem dışı konuşması	11:13
3.- İstanbul Milletvekili Recep Koral'ın, Bayrampaşa Belediyesinin Balkan ülkelerine yönelik olarak "Kardeşlik Sınır Tanımaz" sloganıyla hazırladığı kültür ve tanıtım etkinliklerine ilişkin gündem dışı konuşması	13:15

B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Anavatan Partisi Grubu adına Grup Başkanvekilleri Malatya Milletvekili Süleyman Sarıbaş ve Gaziantep Milletvekili Ömer Abuşoğlu'nun, sosyal hizmetler kurumlarındaki olumsuzlukların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/314)

15:16

15:16

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

16,70

1.- Diyarbakır Milletvekili Mesut Değer ve 25 milletvekilinin; İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü ve 26 milletvekilinin, İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 23 milletvekilinin; Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 27 milletvekilinin; Trabzon Milletvekili Faruk Nafiz Özak ve 23 milletvekilinin, Türk sporunda şike, rüşvet ve haksız rekabet iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/63, 113, 138, 179, 228) (S. Sayısı: 956)

16

2.- Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin, Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı: 305)

16:17

3.- Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum ile Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/950) (S. Sayısı: 920)

17

4.- Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1030) (S. Sayısı: 904)

17:31,41,81:95

5.- 3.7.2005 Tarihli ve 5394 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1070) (S.Sayısı: 999)

41

6.- Bilgi Edinme Hakkı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/955) (S. Sayısı: 914)

41

7.- Darülaceze Müessesesi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ile Sağlık Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile İçişleri Komisyonları Raporları (1/988) (S. Sayısı: 922)

41

8.- Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/863) (S. Sayısı: 797)

42:43,81:95

9.- Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Hakkında Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/919) (S. Sayısı: 798)

43:44,81:95

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/859) (S. Sayısı: 806)

44:45,81:95

11.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/867) (S. Sayısı: 807)

45:46,81:95

- 12.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/868) (S. Sayısı: 808) 46:47,81:95
- 13.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/869) (S. Sayısı: 809) 47:48,81:95
- 14.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/870) (S. Sayısı: 810) 48:50,81:95
- 15.- A400M Uçağının Geliştirilmesi, Üretimi ve Başlangıç Desteğine İlişkin Tek Aşamalı Bir Programda İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırası ile A400M Uçağının İşbirliği İçerisinde Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine İlişkin A400M Program Üst Kurulu Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/889) (S. Sayısı: 811) 50:51,81:95
- 16.- Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/904) (S. Sayısı: 812) 51:52,81:95
- 17.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/908) (S. Sayısı: 813) 53:54,96:110
- 18.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/938) (S. Sayısı: 814) 54:56,96:110
- 19.- Müsterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/953) (S. Sayısı: 815) 56:58,96:110
- 20.- Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/894) (S. Sayısı: 820) 58:60,96:110
- 21.- Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma Çerçevesinde Oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1/2004 ve 2/2004 Sayılı Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/928) (S. Sayısı: 823) 60:68,70:71,96:110
- 22.- Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı ile Suriye Arap Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Yapılan Lokomotif, Vagon ve Diğer Ray Hizmetlerini de Kapsayan Demiryolu Araç ve Gereçlerinin Yapımı, Geliştirilmesi, Yenilenmesi, Bakımı ve Onarımı ile İlgili Karşılıklı Anlaş-

ma Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/936) (S. Sayısı: 824)	72
23.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/945) (S. Sayısı: 825)	72
24.- Adalete Uluslararası Erişim Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/922) (S. Sayısı: 843)	72
25.- Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/939) (S. Sayısı: 845)	73
26.- Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Makedonya Eski Yugoslav Cumhuriyetindeki Avrupa Birliği Polis Misyonuna (EUPOL-PROXIMA) Katılımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/944) (S. Sayısı: 846)	73
27.- Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Bosna-Hersek Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/964) (S. Sayısı: 847)	73
28.- Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti Dış Ekonomik İlişkiler Ajansı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/970) (S. Sayısı: 853)	73
29.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İktisadi Kalkınma İşbirliği Fonu Kredilerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/986) (S. Sayısı: 857)	73
30.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Savunma Sanayii, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/885) (S. Sayısı: 860)	74
31.- Adalete ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Salih Kapusuz, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz, Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa ile 219 milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/585) (S. Sayısı: 1004 ve 1004'e 1 inci ek)	74:80
V.- ÖNERİLER	32
A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ	32:40
1.- Gündemdeki sıralama ile çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin Danışma Kurulu önerisi	32:40
VI.- AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR	68
1.- Gaziantep Milletvekili Ömer Abuşoğlu'nun, Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin, konuşmasında, partisine sataşması nedeniyle konuşması	68:70

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 13.00'te açılarak beş oturum yaptı.

Aydın Milletvekili Mehmet Semerci'nin, Ege Bölgesinde üretilen pamuk ile pamuk tarımıyla uğraşan insanların sorunlarına ve alınması gereken önlemlere,

Erzurum Milletvekili Mustafa Nuri Akbulut'un, tarım ürünlerinden akaryakıt elde edilmesi projelerine,

İlişkin gündem dışı konuşmasına, Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehmet Mehdi Eker cevap verdi.

Siirt Milletvekili Öner Gülyeşil, Birleşmiş Milletler Teşkilatının kuruluşunun 60 ıncı yıldönümüne ilişkin gündem dışı bir konuşma yaptı.

Kütahya Milletvekili Hüsnü Ordu'nun (3/788) (S. Sayısı: 994),

Mardin Milletvekili Selahattin Dağ'ın (3/718, 3/789) (S. Sayısı: 995),

Yasama dokunulmazlıklarının kaldırılmasına gerek bulunmadığı hakkında Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon raporları Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Çanakkale Milletvekili İsmail Özay ve 32 milletvekilinin, Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkındaki sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerileri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önerenin gündemdeki yerini alacağı ve öngörüşmesinin, sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Bazı girişimcilerce holding adı altında gerçekleştirilen izinsiz halka arz yoluyla tasarruf sahiplerinin mağduriyetine yol açılmasının neden ve sonuçlarıyla bu süreçte SPK'nın sorumluluğunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan (10/16, 262) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının süre uzatımına ilişkin tezkeresi okundu; daha önce verilen 3 aylık çalışma süresini doldurması nedeniyle, İhtüzüğün 105 inci maddesine göre, komisyona 1 aylık kesin süre verildiği bildirildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 1.11.2005 Salı günü çalışmamasına ilişkin Danışma Kurulu önerisi,

28.10.2005 Cuma günü birleşimde kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesine ve gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 4 üncü sırasında yer alan 904 sıra sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısının bu kısmın 3 üncü sırasına alınmasına, gündemin 5 inci sırasına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışma süresinin uzatılmasına, yine bu birleşimde saat 23.00'ten sonra Anayasa değişikliği teklifinin ikinci tur oylamasının yapılmasına ilişkin AK Parti Grup önerisi, yapılan görüşmelerden sonra,

Kabul edildi.

Diyarbakır Milletvekili Mesut Değer ve 25 milletvekilinin; İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü ve 26 milletvekilinin; İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 23 milletvekilinin; Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 27 milletvekilinin; Trabzon Milletvekili Faruk Nafiz Özak ve 23 milletvekilinin; Türk sporunda şiddet, şike, rüşvet ve haksız rekabet iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerileri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporunun görüşmeleri (10/63, 113, 138, 179, 228) (S. Sayısı: 956), ilgili komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından, ertelendi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanında boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen İdare Amirliğine İğdır Milletvekili Dursun Akdemir,

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için Afyonkarahisar Milletvekili Halil Ünlütepe ile Antalya Milletvekili Atilla Emek,

Anayasa Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Bitlis Milletvekili Edip Safder Gaydalı,

Adalet Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Malatya Milletvekili Süleyman Sarıbaş,

Millî Savunma Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Mersin Milletvekili Hüseyin Özcan ,

Dışişleri Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Hatay Milletvekili Züheyir Amber,

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Afyonkarahisar Milletvekili Reyhan Balandı,

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Mardin Milletvekili Muharrem Doğan,

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Ankara Milletvekili Muzaffer Kurtulmuşoğlu,

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Erzurum Milletvekili İbrahim Özdoğan,

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Kars Milletvekili Selami Yiğit,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Isparta Milletvekili Mehmet Sait Armağan,

Dilekçe Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Muğla Milletvekili Hasan Özyer,

Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için, İstanbul Milletvekili Emin Şirin ve Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit,

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Yozgat Milletvekili Mehmet Erdemir,

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Mersin Milletvekili Hüseyin Güler,

Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için İzmir Milletvekili Serpil Yıldız,

Seçildi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1 inci sırasında bulunan, Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifinin (2/212) (S. Sayısı: 305) görüşmeleri, daha önce geri alınan maddelere ilişkin komisyon raporu henüz gelmediğinden,

2 nci sırasında bulunan, Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısının (1/950) (S. Sayısı: 920) görüşmeleri, ilgili komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından,

Ertelendi.

3 üncü sırasına alınan, Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısının (1/1030) (S. Sayısı: 904) görüşmelerine devam olunarak, 7 nci maddesine kadar kabul edildi.

Gaziantep Milletvekili Ömer Abuşoğlu:

Ankara Milletvekili Salih Kapusuz'un,

Ordu Milletvekili Cemal Uysal'ın,
Konuşmalarında, Partisine sataşması;

Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa, Gaziantep Milletvekili Ömer Abuşoğlu'nun, konuşmasında, parti sözcülerini ve Gruplarını hedef alan konuşmaları,

Nedenleriyle birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanının, Genel Kurulu idare ederken, İçtüzük hükümleri hilafına; Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısının görüşmeleri sırasında 6 ncı maddesine geçici 36 ncı maddenin eklenmesiyle ilgili verilen bir önerenin af niteliği taşıması nedeniyle beş- te 3 çoğunluk aranması gerektiğinden, istem üzerine elektronik cihazla yapılan oylanması sırasında 5 dakikayla sınırladığı süreyi 2-3 misli aşar durumda değerlendirdiği; oylama sonucunun belli ol- masına rağmen, bu sonucu değiştirmek amacıyla ikinci bir oylamanın yapılamayacağı ve TBMM Genel Kurulunun etkin ve verimli çalışma yapmasını engellediği nedenleriyle, tutumuna ilişkin usul tartışması açıldı.

Alınan karar gereğince, 28 Ekim 2005 Cuma günü saat 14.00'te toplanmak üzere, birleşime 01.12'de son verildi.

Nevzat Pakdil

Başkanvekili

Ahmet Gökhan Sarıçam

Kırklareli

Kâtip Üye

Yaşar Tüzün

Bilecik

Kâtip Üye

No.: 20

II.- GELEN KÂĞITLAR

28 Ekim 2005 Cuma

Tasarı

1.- Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişik- lik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/1122) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.10.2005)

Tezkere

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin Denetimine Tâbi Kuruluşların 2004 Yılı Faaliyetleri, Bilanço, Kâr ve Zarar Hesaplarına Ait Raporların Sunulduğuna Dair Başbakanlık Tezkeresi (3/917) (Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.10.2005)

Meclis Araştırması Önergesi

1.- Anavatan Partisi Grubu Adına Grup başkanvekilleri Malatya Milletvekili Süleyman SARIBAŞ ve Gaziantep Milletvekili Ömer ABUŞOĞLU'nun, sosyal hizmetler kurumlarındaki olumsuzlukların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 in- ci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/314) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.10.2005)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

28 Ekim 2005 Cuma

BAŞKAN: Başkanvekili Nevzat PAKDİL**KÂTİP ÜYELER: Ahmet Gökhan SARIÇAM (Kırklareli), Yaşar TÜZÜN (Bilecik)**

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14 üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yetersayıtı vardır; görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce, üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Konuşma süreleri 5'er dakikadır. Hükümet bu konuşmalara cevap verebilir. Hükümetin cevap süresi 20 dakikadır.

Gündem dışı ilk söz, İzmir depremi ve sonuçları üzerine söz isteyen, İzmir Milletvekili Erdal Karademir'e aittir.

Sayın Karademir buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) GÜNDEM DİŞİ KONUŞMALAR**

1.- İzmir Milletvekili Erdal Karademir'in, İzmir ve çevresinde meydana gelen depremin etkilerine ve alınması gereken tedbirlere ilişkin gündem dışı konuşması

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İzmir İli ve çevresinde meydana gelen depremlerle ilgili gündem dışı söz aldım. Bu vesileyle, öncelikle, İzmir'de depremi yaşayan, depremden olumsuz etkilenen tüm hemşerilerimize tekrar geçmiş olsun diyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine, kardeş Pakistan Halkına yaşadıkları deprem felaketinden dolayı geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

İzmir'de yaşanan depremlerin tümünü yaşamış ve 17 Ekimden 24 Ekime kadar depremin etkilediği tüm bölgeleri görmüş bir milletvekili olarak gündem dışı konuşmamı geçen hafta istemiştim. Buna rağmen, gündem dışı konuşmam ancak bugüne denk geldi. Bu yaklaşımı, iktidarın ne kadar taraflı olduğunun bir göstergesi olarak algılıyorum.

Bilindiği gibi Türkiye bir deprem ülkesidir. Birçok bölgesi birinci derecede deprem kuşağındadır. Ege Bölgesi ve İzmir İli de birinci derecede deprem kuşağındadır. Dolayısıyla, depremlerle yaşamayı öğrenmemiz gerekiyor ve İzmir halkı da depremlerle yaşamayı bilen bir halktır; fakat, son yaşadığımız depremler İzmir halkında ciddi panik yaratmıştır. Hâlâ depremin etkisinden kendilerini kurtaramamış ve normal yaşamlarına dönememişlerdir. Yine, bu depremden en çok etkilenen kesimler başta çocuklarımız olmak üzere, hastalar ve yaşlılardır. Özellikle çocuklar, bir an önce depremin olumsuz etkisinden kurtarılmalı için rehabilite edilmelidir.

Yine, bu depremler sonucunda, İzmir halkı, AKP İktidarının kendilerini yalnız bıraktığı hissini yaşamışlardır. Bunun nedeni ise, yaşanan somut gerçeklerdir. Nedir bu gerçekler?

Değerli arkadaşlarım, bu depremlerin, İzmir'in yaşadığı en ciddi ve diğerlerinden farklılık gösteren bir deprem zinciri olmasından kaynaklanmaktadır. Bu depremlerde meydana gelen hasarlar, iktidar ve resmi kurumlar tarafından küçümsenmemektedir. Oysa, başta Seferihisar ve Urla İlçeleri ve köylerindeki binalarda ciddi hasarlar meydana gelmiştir. Özellikle Demircili ve Uzunkuyu Köylerinde, neredeyse, hasarsız ev yoktur. Yine, Gülbahçe, Zeytinler, Yağcılar, Özbek, Barbaros, Birgi, Kadiovacık ve Bademler Köylerinde büyük hasarlar mevcuttur. Gülbahçe'de yeni kurulan İzmir Teknoloji Üniversitesi binalarında çok ciddi hasarlar meydana gelmiş, eğitim aksama durumuna gelmiştir. Yelki Beldemizde 40 konut hasar görmüştür.

Yine, İzmir İlimizde ardi ardına yaşanan dört ayrı deprem, sağlam binaların da deprem yorgunu olmasına neden olmuştur. Binalardaki bu yorgunluk gözardı edilmemelidir.

Bu depremler, bir kez daha, başta okulların, hastanelerin, diğer kamu binalarının ne kadar depreme dayanaksız olduğunu bizlere hatırlatmıştır.

İzmir'in birinci derecede deprem bölgesinde olduğu bilinmesine rağmen, iktidarın, üzerine düşen görevleri, tüm ülkede olduğu gibi, İzmir'de de yine yerine getirmediğini bir kez daha görmekteyiz.

20 Ekim saat 01.20'de meydana gelen 5,9 olarak açıklanan depremin, komşumuz Yunanistan tarafından 6,2 olarak açıklanmış olması, halk arasında tedirginliklere neden olmuştur. İlgililerin, bu farklı açıklamaların nedenini ortaya koyamamaları, güvensizliği meydana getirmiştir.

21 Ekim günü, nedeni tam açıklanamayan, sonra söylenti olarak ifade edilen bir nedenle, başta okullar olmak üzere, resmi binaların, hastanelerin boşaltılması vatandaşlar arasında panik yaratmıştır.

Başbakanın, depremin başından bugüne kadar İzmir halkından geçmiş olsun mesajını bile esirgememiş olması, İzmir halkı tarafından anlaşılammıştır. İktidarın, sadece, Diyanetten sorumlu Devlet Bakanı, İzmir Milletvekili Mehmet Aydın'ı İzmir'e göndermiş olması, İzmir'de yaşanan olumsuzlukların çözümünü Tanrı'ya havale etmenin bir göstergesi olarak algılanmıştır.

Hasar tespitleri, âdet yerini bulsun anlayışıyla, ciddi bir değerlendirmeden yoksun olarak sonuçlandırılmıştır. Bu anlamda, vatandaşlar, yapılan hasar tespitlerinden şikâyetçidirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Karademir, konuşmanızı tamamlayınız.

ERDAL KARADEMİR (Devamla) - Oldukça çok hasarlı evlere dahi oturulabilir raporu verilmesi, vatandaşların tepkilerine neden olmuştur ve bu vatandaşlar, bu konutlarda, önce Sayın Başbakanın kendisinin oturmasını talep etmektedirler. Bu şikâyetlerin giderilmesi için, hasar tespitlerinin, sorumluluğu olan ve konunun uzmanları tarafından ciddi olarak yerine getirilmesi gerekmektedir.

Doğal Afet Sigorta Kurumunun (DASK) yaptığı hasar tespitlerinin eksik olduğu yönünde ciddi şikâyetler vardır.

Diğer yandan, Seferihisar ve Urla İlçelerinde yapılan afet konutları, daha geçen yıl, sanki bu bölgede bir daha deprem ve afet olmayacakmışçasına, bu öngörülere dayanılarak, afetzedeler dışındaki insanlara satılmıştır. Hatta, bu konutlardan, iktidarın kaymakamı iki tane satın almıştır ve bu iktidar, bu olaya göz yummuştur. Oysa, şu anda, bu konutlara ihtiyacı olan depremezdedelerin; yeni konutlara ihtiyacı vardır; bunlar satılmamış olsaydı, bu sıkıntı ortadan kalkabilirdi.

Değerli arkadaşlarım, bu depremlerin bize öğrettiği ve AKP İktidarının yerine getirmediği asıl olumsuz gerçek şudur: İzmir İlinde 1997 yılında başlayan ve 1999 yılında sonuçlandırılan deprem master planı RADIUS Projesinin öngördüğü sonuçlara ve yapılması gerekenlere baktığımızda, iktidarın hiçbir şey yapmadığını görmekteyiz. Söz konusu RADIUS Projesinde, valilik, belediye, üniversiteler, ilgili meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları her türlü katkıyı vermiş ve 6,4 büyüklüğünde bir deprem senaryosu ve İzmir'deki deprem master planı hazırlanmıştır; ancak, aradan geçen altı yıla rağmen, başta okullar olmak üzere, hastanelerin, kamu binalarının, köprü ve viyadüklerin, alternatif yolların ve konutların depreme hazırlandığını söylemek olanaklı değildir. İzmir'de yaşanan depremler sürecinde...

BAŞKAN - Sayın Karademir, konuşmanızı tamamlar mısınız lütfen.

ERDAL KARADEMİR (Devamla) - Başkanım, biraz daha süre verirsiniz, bir de çözüm önerileri sunmak istiyorum.

BAŞKAN - Hayır, şimdi, çözüm önerileri değil... Bakınız, ben, gündem dışı konuşmayla ilgili olarak size söz verdim, şu anda 7 dakikayı aştınız; lütfen, toparlayınız.

ERDAL KARADEMİR (Devamla) - Hemen tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

ERDAL KARADEMİR (Devamla) - İzmir'de yaşanan depremler süresince 5,9 büyüklüğündeki bir depremde dahi hastanelerin boşaltılması ve insanların çadırlara taşınması, okulların tatil edilmesi kamu binalarının yeterince depreme dayanıklı olmadığına bir kanıttır.

Kaldı ki, ülkemizin bugüne kadar yaşadığı depremlerde önce kamuya ait yapıların yıkılması ve depremin ortaya çıkardığı gerçekleri, basınıımız, birinci sayfadan "devlet enkazın altında kaldı" olarak vermiştir. Yaşanan bu gerçekler İzmir depreminde yaşananlarla örtüşmektedir. Bu da göstermektedir ki sevgili arkadaşlarım, yanlış kentleşme politikalarından rant sağlayan, ormanların yerleşime açılmasından yarar gören, tarım alanlarından, su havzalarından rant amaçlayanların, meralarda, yaylalarda, akarsu yataklarında ve kıyılarda işgal ve yağma politikalarını izleyenlerin insanların barınma ve yaşam hakkıyla ilgilenmeleri, elbette, mümkün değildir.

Değerli arkadaşlarım, işte size kanıtı; kamuya ait yapı ve tesisler yürürlükteki yapı denetim yasası kapsamı dışında tutulmaktadır.

Bu düşüncelerle, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Karademir.

Sayın Tekelioğlu, buraya bir not göndermişsiniz; ama, gönderdiğiniz nota göre... Milletvekili arkadaşlarımızın cevap verme gibi bir görevi yoktur; sadece katkıda bulunacaksınız mikrofonu çok kısa olarak açabilirim; yani, Sayın Erdal Karademir'in ifade ettiği şeylere sayın bakanların cevap vermesi lazım. Eğer küçük bir katkıda bulunacaksınız açayım, onları ifade ediniz lütfen.

TÜRKÂN MIÇOOĞULLARI (İzmir) - Tekelioğlu zaten konuştu depremle ilgili.

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Sayın Tekelioğlu'nun yanışını söyleyecektim, vakit vermediniz Sayın Başkanım. Konuşmasında "İzmir'de 6'dan büyük deprem olmayacak" diye bir şeyde bulundu.

BAŞKAN - Sayın Karademir, geçen gün de, yine, Sayın Baratalı'ya, yerinden kısa konuşma hakkı vermiştim.

Sayın Tekelioğlu, lütfen katkılarımızı çok kısa olarak efendim...

MEHMET S. TEKELİOĞLU (İzmir) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Efendim, ben şu açıklamaları yapmak istiyorum: İzmir'de bu deprem sonrasında yapılan çalışmalarla, özellikle evi tahrip olmuş olanlara bir kredi imkânı var, onu özellikle duyurmak istiyorum. Diğer sayıları vermeyeyim; ama, şunu mutlaka arz etmem gerekiyor: Afetzedelere, evini yapana yardım yahut da ihale yöntemine göre, iki yılı ödemesiz, onsekiz yılı eşit ödemeli olarak, toplam yirmi yılda geri ödemeli bir borçlandırma imkânı getiriliyor. Ayrıca, geçen gün de ifade ettiğim gibi, ev sahibi olanlara, bir yıl süreyle 250 Yeni Türk Lirası kira yardımı, kirada olanlara, yine 250 Yeni Türk Lirası, altı ay süreli, yardım söz konusu.

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Geçen konuşmanızda anlattınız, bunları biliyoruz.

MEHMET S. TEKELİOĞLU (İzmir) - Değerli arkadaşlarım, burada bir noktayı çok açık bir şekilde ortaya koymamız lazım. Sayın Başbakanımız depremi anı anına izlemiştir, Sayın Gülay Barbarosoğlu'yla, Kandilli Rasathanesi Müdürüyle her an temasta olmuştur.

Burada bir nokta daha var; eğer, biz Kandilli Rasathanesine güvenmiyor ve 6,2'lik depremi 5,9 diye ilan ettiler diyorsak, bu, gerçekten bühtan olur. Böyle bir şey söz konusu değildir. Hem Amerikan Sismoloji Enstitüsü hem Avrupa Sismoloji Enstitüsü, depremi 5,9 olarak açıklamıştır. Bu çok nettir ve çağdaş bilim anlayışında, zaten, bu verileri alarak, elektronik ortamdaki verileri alarak herkes istediği algoritmayı kullanarak bu depremin büyüklüğünü hesaplayabilir. Dolayısıyla, böyle bir şey söz konusu değildir. Deprem 6,2 idi de 5,9 denildi demek, halkın psikolojisini bozmak demektir. Bunlar katiyen doğru değildir. Depremi istismar etmek, deprem üzerinden siyaset yapmak yanlıştır.

ERDAL KARADEMİR (İzmir) - Sayın Başkan, satışma var...

MEHMET S. TEKELİOĞLU (İzmir) - Ben, Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarıma, Sayın Yakup Kepenek'in 2004 mahallî seçimlerinden sonra...

BAŞKAN - Sayın Tekelioğlu...

MEHMET S. TEKELİOĞLU (İzmir) - ... Cumhuriyet Gazetesinde yazdığı yazıyı tekrar okumalarını öneriyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Karademir, en son söylediği ifade şu: Sayın Yakup Kepenek'in bir yazısı çıkmış Cumhuriyet Gazetesinde, bu yazıyı okuyun dedi; başka bir şey olmadı. Burada bir satışma filan yok yani. O da normal.

Teşekkür ederim.

Katkılarından dolayı bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, lütfen, Genel Kurulda karşılıklı konuşmayalım, istirham ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında, GAP Projesi kapsamında tarımsal sulamanın eğitimle ilişkisi hakkında söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'e aittir.

Sayın Melik, buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

2- *Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in, Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında tarımsal sulamanın eğitimle ilişkisi hakkında gündem dışı konuşması*

MEHMET VEDAT MELİK (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kısaca GAP dediğimiz Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki tarımsal sulamaların

eğitimle ilişkisi konusundaki düşüncelerimi ifade etmek üzere gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, öncelikle Yüce Heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 22 nci Dönem Parlamentosunun üç yıllık süresi içerisinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün elverdiği ölçüde, bu kürsüden, birçok milletvekili arkadaşımızla birlikte, GAP Projesinin ülke ve bölge ekonomisi açısından ne kadar önemli olduğunu anlatmaya çalıştık. Bu arada, projenin Türkiye için önemini aktarmaya çalışırken, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve hükümetin dikkatini de projenin canlandırılmasına ve yöre insanının yaşam koşullarına çekmeye çalıştık. Bunu yaparken, bölgenin kaderi gibi algılanan geri kalmışlık sorununun aslında kader olmadığını, sorumluluk sahibi olan, ister atanmış ister seçilmiş olsun, yöneticiler tarafından çözülebilecek konular olduğunu ifade etmeye çalışmış, bu düşünce ve duygular da, başta hükümet olmak üzere, bütün kesimlerce de kabul görmüştü.

Ancak, üç yıllık AK Parti İktidarı süresince, GAP Projesinin temel hedefi olan tarımsal sulama yatırımları konusunda bugüne kadar herhangi yeni bir yatırıma başlanmamış olması, zaten yıllardır el atılmamış, yığılmış ve patlama noktasındaki sorunların çözülemeyen bir hale gelmesine neden olmuştur.

Değerli arkadaşlar, Şanlıurfa başta olmak üzere, Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında yer alan illerin önemli problemlerinden biri de mevsimlik işçilerin çocuklarının eğitimidir. GAP kapsamındaki sulama projelerinde herhangi bir ilerleme olmadığı için, kendi bölgelerinde geçimini temin edemeyen insanlarımız ülkenin değişik illerinde çalışmaya gitmekte, doğal olarak da, özellikle ilköğretime devam eden çocuklarını da yanlarına almaktadırlar. Özellikle Şanlıurfa'da havaların ısınmasıyla birlikte başlayan mevsimlik işçi hareketleriyle birlikte okul çağındaki çocuklar eğitimlerini yarıda bırakmakta, yeni öğretim yılına da geç başlamaktadırlar. Sadece Şanlıurfa İlinde, 2004-2005 öğretim yılında, 11 189 kız, 17 593 erkek olmak üzere toplam 28 782 öğrencinin, okullarına kayıt yaptırdığı halde, eğitimlerini bırakarak, aileleriyle birlikte çalışmaya gittiklerini ve bu sayının Türkiye'deki 670 ilçe merkezinin nüfusundan daha büyük olduğunu söylersek, sanıyorum, olayın vahametini daha iyi ortaya koymuş oluruz.

Değerli arkadaşlar, sulamayla ilgili herhangi bir yatırımı, zamanında başlayamadığınız ve dolayısıyla bitiremediğinizde, elbette ki, büyük parasal kayıplara uğramanız kaçınılmazdır. Yalnız, bu olaya, o hükümetin yatırımlarda öncelik veya bir kaynak meselesi olarak yorum getirmemiz de mümkündür. Ayrıca, gerekli kaynak bulunduğu takdirde, bu işlerin, belki de parasal kayıplarını giderme şansınız da olabilir; ama, insanoğlunun hayatında geri getirilemeyecek şeyler vardır. Siz, şimdi, Urfa, Diyarbakır, Mardin veya Adıyaman'da aileleri kendi oturdukları beldelerde veya köylerde iş bulamadıkları için Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde geçici tarım işçisi olarak çalışan ilköğretim çağındaki çocukların her eğitim yılında yaklaşık üç dört ay okula gidememelerini ve dolayısıyla, birçok çocuğun eğitimlerini yarım bırakmalarını nasıl telafi edeceksiniz? Bu mümkün değildir arkadaşlar; çünkü, zamanı geri getiremeyiz.

Değerli milletvekilleri, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin, ülkemizin diğer bölgelerine göre daha sorunlu olmasının temel nedeni, eğitimdeki eşitsizliktir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Melik, konuşmanızı tamamlayınız.

MEHMET VEDAT MELİK (Devamla) - Öyleyse, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetlerinin ve tabii ki, elbette ki, mevcut hükümetin birinci görevi, hiç kuşkusuz ki, anayasal bir zorunluluk olan, bölgede bireylerin öncelikle temel eğitimlerini almalarını sağlamaktır. Çünkü, sosyal yaşama katılan onbinlerce gencimizin büyük bir çoğunluğu temel eğitimlerini bile alamadıklarından, gelecekte umutsuz, beklentisiz bireyler olarak yaşamlarını sürdürecekle, adeta kayıp bir nesil olacaklardır.

Değerli milletvekilleri, eğer, önemsenirse ve uğraşırsa, çözülmeyecek sorun yoktur. Kalıcı çözümler bulmak henüz mümkün değilse, geçici çözümler bulabiliriz. Bu çocukların, mevsimlik işçilik yapan, tarım işçiliği yapan ailelerin çocuklarının hiç olmazsa çalışmaya gittikleri bölgelerde, okullarına devam etmelerini sağlayabiliriz. Mademki, Türkiye'de, her bölgede ilköğretim okulu vardır; o halde, bu çocukların buldukları illerde okula devam etmeleri mutlaka sağlanmalıdır. Bunu da mevcut sistemimiz içinde; yani, o ilin valisi, kaymakamı, muhtarı ve jandarması marifetiyle sağlamanız mümkündür.

Değerli arkadaşlar, Urfa'da, ilköğretimdeki öğrenci mevcudu 312 000'dir. Buna, mevsimlik işçilerin henüz okula başlamamış çocukları da dahil değildir. 2004-2005 yılında derslik başına düşen öğrenci sayısı ilköğretimde 65 iken, bugün, merkezde, bu sayı 70'e, yer yer bazı okullarda 80-90 kişiye yükselmiştir. Örneğin, Akabe Mahallesi'ndeki Kanuni Sultan Süleyman İlköğretim Okulunun mevcudu 4 875 kişidir ki, bu da, yine, Türkiye'de 172 ilçe merkezinin nüfusundan daha fazladır. Şanlıurfa'da eğitimin 30'ar kişilik sınıflarda yapılabilmesi için yaklaşık 5 000 dersliğe ihtiyaç duyulmaktadır.

Değerli arkadaşlar, Güneydoğu Anadolu Projesinin özellikle sulamayla ilgili yatırımlarının bir an önce hızlandırılması ve bitirilmesiyle birlikte hem Türkiye'nin hem de bölgede yaşayan insanların başta eğitim olmak üzere birçok sorununun çözüme kavuşacağı herkes tarafından bilinmektedir. Millî Güvenlik Kurulunun da son toplantısında Fırat ve Dicle Havzalarında yapılması planlanan işlerin bir an önce tamamlanması yönünde aldığı tavsiye kararı da konunun ne kadar önemli olduğunu ayrıca ortaya koymuştur.

Değerli milletvekilleri, hükümetin, GAP Projesinin önemini çok iyi anlayarak sulama yatırımlarına öncelik vermesini, 2006 bütçesinden bu proje için önemli miktarda kaynak aktaracağını ve bu yıl Suruç ile Viranşehir ve Ceylanpınar Ovalarının sulama projelerinin ihalesinin yapılacağı umuduyla Yüce Meclisi saygılarımla selamlarken, yarın kutlanacak olan Türkiye Cumhuriyetinin 82 nci Kuruluş Yıldönümünü ve ardından da kutlayacağımız ramazan bayramını kutluyor, Yüce Meclisi ve milletimi saygılarımla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Melik.

Gündem dışı üçüncü söz, Balkanlarda "Kardeşlik Sınır Tanımaz" etkinlikleriyle ilgili söz isteyen İstanbul Milletvekili Recep Koral'a aittir.

Sayın Koral, buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

3.- İstanbul Milletvekili Recep Koral'ın, Bayrampaşa Belediyesinin Balkan ülkelerine yönelik olarak "Kardeşlik Sınır Tanımaz" sloganıyla hazırladığı kültür ve tanıtım etkinliklerine ilişkin gündem dışı konuşması

RECEP KORAL (İstanbul)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin tanıtımında Bayrampaşa Belediyesinin Balkanlarda yirmi gündür aralıksız devam eden bir organizasyonunu gündeme taşımak maksadıyla huzurlarınızdayım; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, hükümetimizin yoğun ve başarılı çalışmaları sonucunda, ülkemizin yıllardır özlemle beklediği Avrupa Birliğiyle müzakereler 3 Ekimde başlamış ve bu sayede ülkemizin statüsü değişmiştir.

Hepimizce malumdur ki, Avrupa Birliği üyesi kimi ülkelerin müzakereyi başlatmadan önce çıkardıkları zorlukların arkasında Türkiye'yi tanınamaları veya yanlış tanımaları yatmaktadır. Dolayısıyla, içerisinde bulunduğumuz müzakere sürecinde Türkiye'yi ve Türk insanını Avrupa Birliği üyesi ülkelere tanıtmada, kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra sivil toplum örgütlerine ve gönüllü kuruluşların etkinlikleriyle de büyük görev düşmektedir.

Değerli arkadaşlar, işte, bu anlamda, İstanbul Bayrampaşa Belediyesinin "Kardeşlik Sınır Tanımaz" sloganıyla başlattığı ve yirmi gündür aralıksız devam ettirdiği, Balkan ülkelerine yönelik, örnek alınacak kültür ve tanıtım faaliyetleri bütün takdirlerin üzerindedir.

Bayrampaşa Belediyesinin, Balkan halklarıyla kaynaşmak ve kültürel faaliyetlerde bulunmak üzere hazırladığı 3 TIR, 1 otobüs ve 3 minibüsten oluşan Bereket Konvoyu, Kardeşlik Sınır Tanımaz sloganıyla 7 Ekim Cuma günü yola çıkmıştır.

Bayrampaşa Belediyesi konvoyu kültürel etkinliklerle tanıtım faaliyetlerine, sırasıyla, Bulgaristan'ın Razgrad, Rusçuk, Şumnu ve Kırcaali şehirlerinde, Yunanistan'ın Gümülcine ve İskeçe şehirlerinde, Makedonya'nın Üsküp, Kalkandelen, Gostivar, Kırçova ve Struga şehirlerinde, Arnavutluk'un Pogradec ve Elbasan şehirlerinde, Sırbistan Karadağ'ın Sancak şehrinde kültürel etkinlikleri icra etmiştir.

Bugün, Bosna-Hersek'in Mostar şehrinde, yarın da Zenica'da, pazar günü ise Saraybosna'da bu etkinliklerini sürdürecektir.

2'si Avrupa Birliği üyesi olan 7 ayrı Balkan ülkesinde icra edilen bu etkinliklerde, halkla kucaklaşmanın sağlanması amaçlanmıştır.

Bu muazzam tanıtım organizasyonuna, ülkemizin güzide sanatçıları da eşlik etmişlerdir. Bu sayede, ülkemizin her yanında yapılan ve yaygınlaşan kültür faaliyetlerini canlandırma hareketinin kapsama alanı ülkemiz sınırları dışına taşarak tüm Balkanlara yayılmıştır.

Gittiği her yerde yoğun bir ilgiyle karşılanan konvoy, bu heyecanla duygulu anlar yaşanarak izlenen kültürel etkinlikler Türkiye'yi ve Türk insanını tanıtırken, bu bölgedeki soydaşlarımız da Türkiye özlemini giderme fırsatı yakalamışlardır. Bayrampaşa Belediye Başkanı kardeşimiz Hüseyin Bürge "konvoyumuzun gittiği her yerde, o bölgede yaşayanların Türkiye'ye ne kadar susamış olduklarını gördük" derken bu gerçeği de ortaya koymuş olduğunu görüyoruz.

Balkanlarda Türkiye'ye susamış olanlar sadece bölge insanları değil, aynı zamanda o bölgede yer alan yüzlerce, binlerce kültür varlığının olduğu da bir gerçektir, bu da görülmüştür. Şumnu'da Saat Kulesinden Yeni Pazar Çarşısı Camiine kadar sayısız kültür varlığı ülkemizin ilgisini beklemektedir. Ayrıca, bu çalışma, Bereket Konvoyu, Balkan ülkelerinde yaşayan insanlarımızın dostluğa ve kardeşliğe ne kadar hasret olduklarını da açıkça ortaya çıkarmıştır.

Bölgede yaşayan farklı ırklara mensup insanlar Bayrampaşa Belediyesinin Kardeşlik Sınır Tanımaz ilkesiyle oluşturduğu barış ve kardeşlik çemberi etrafında kolayca toplanmışlardır.

Değerli milletvekilleri, altı asır birlikte yaşadığımız Balkan halklarıyla kucaklaşmamızı sağlayan bu devasa organizasyona katkıda bulunan fert ve kurumlara huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum. Başta, bu projeyi hayata geçiren Bayrampaşa Belediye Başkanı aziz dostum Hüseyin Bürge olmak üzere bu uluslararası dev organizasyona kol kanat geren Başbakan Yardımcımız ve Dışiş-

leri Bakanımız Sayın Abdullah Gül ve Dışişleri mensuplarına, Devlet Bakanımız ve Başbakan Yardımcımız Sayın Mehmet Ali Şahin'e, Kültür ve Turizm Bakanımız Atilla Koç'a, TİKA ve Diyanet İşleri Başkanlığının değerli personeline huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Ayrıca, bu etkinliklere izin verme hoşgörüsünü gösteren Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan Karadağ, Makedonya, Arnavutluk ve Bosna-Hersek yönetimlerine de huzurunuzda teşekkür ediyorum.

Tüm Balkanları kucaklayan, halkların, kültürlerin kaynaşımını ve değerlerin yaşatılması hareketini yirmi gündür televizyondan da izliyoruz. Bu dostluk, kardeşlik ve kültür kaynaşımı projesini düşünen ve gerçekleştiren Bayrampaşa Belediyesindeki kadroyu da kutluyorum.

Kardeşlik Sınır Tanımaz diyerek, temel hak ve hürriyetlerin, kültürlerin ülke halkları arasında kardeşçe ve ortak kullanımını sağlayan Bayrampaşa Belediyesi ve Değerli Başkanı Hüseyin Bürge, Türkiye'nin tanıtımında hedefi tam onikiden vurmuştur; katkılarına teşekkür ediyorum, kutluyorum.

Bayrampaşa Belediyesi olarak çıkarılan Balkanlarda kültür yolculuğunda Kardeşlik Sınır Tanımaz diyerek gönüllerde bir ateş yakılmış oldu. İşte, hiçbir suyun bu ateşi söndürmemesini istiyoruz. İnancımız şudur ki, kardeşlik ateşini hiçbir su söndüremeyecektir. Bereket Konvoyunun son durağı Saraybosna; ancak, dileğimiz şu ki Kardeşlik Sınır Tanımaz sloganının tüm dünyada devam etmesidir.

Bayrampaşa Belediyesinin bu başarılı organizasyonunun diğer kurum ve kuruluşlara örnek olması temennisiyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyor, yarın idrak edeceğimiz cumhuriyet bayramımızı ve önümüzdeki hafta idrak edeceğimiz ramazan bayramımızı kutluyor; hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koral.

Biz de güzel ülkemizin ve Türk insanının tanıtılmasında emeği geçen bütün kurum ve kuruluşlara ve şahıslara teşekkür ediyoruz.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, gündem dışı konuşmalar tamamlanmıştır.

Başkanlığın Genel Kurula diğer sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin bir önerge vardır; okutuyorum:

B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Anavatan Partisi Grubu adına Grup Başkanvekilleri Malatya Milletvekili Süleyman Sarıbaş ve Gaziantep Milletvekili Ömer Abuşoğlu'nun, sosyal hizmetler kurumlarındaki olumsuzlukların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/314)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Malatya İlimizde 0-6 yaş çocuk yuvasında meydana gelen olaylar, Türkiye'de sosyal hizmetler kurumlarında yaşanan acı tabloyu gözler önüne sermiştir. Yaşanan olaylar Türkiye'de sadece çocuk esirgeme kurumlarında değil sosyal hizmetlerin verildiği bütün birimlerinde de söz konusudur. Bu nedenle, ulusal bir sorun haline gelmiş olması münasebetiyle, TBMM'nin bu konuyla bir an önce el atması kaçınılmaz olmuştur.

Bu amaçla, Anayasanın 98 inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Anavatan Partisi Grubu Adına
Süleyman Sarıbaş
Malatya
Anavatan Partisi Grup
Başkanvekili

Ömer Abuşoğlu
Gaziantep
Anavatan Partisi Grup
Başkanvekili

Gerekçe:

Türkiye'de Sosyal Hizmetler Kurumunda meydana gelen şiddet olayları sık sık gündeme gelmesine rağmen, bugüne kadar bu kurumlarda herhangi bir önlem alınmamış veya alınan önlemler yetersiz kalmıştır. Sosyal hizmetler kurumlarında hizmetlerin özelleştirilmesiyle bu kuruma temizlik şirketi adı altında vasıfsız elemanlar alınarak bu hizmetler yaptırılmaktadır.

Bu yerlerde çalıştırılacak kişilerin konusunda uzman olması gerekirken, 25.10.2005 tarihinde Malatya'da meydana gelen ve basına yansıyan olaylarda 0-6 yaş çocuk yuvasında kalan çocuklara uygulanan şiddet görüntülerinden de anlaşılacağı gibi, çocuklara bakım işinin temizlik şirketinin elemanı olan vasıfsız bakıcı annelere yaptırıldığı anlaşılmaktadır.

Sosyal hizmetlerde yaşanan olayların artık tekerrür etmemesi için gerekli önlemlerin alınması hususunda, TBMM bu konuya el atmalıdır. Kurulacak bir araştırma komisyonunca sorunlar incelenerek çözüm önerilerinin geliştirilmesi, ulusal bir görev olarak milletvekillerimize düşmektedir.

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemde yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüşme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmına devam ediyoruz.

Bu kısmın 1 inci sırasında yer alan, Türk sporunda şiddet, şike, rüşvet ve haksız rekabet iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca kurulmuş bulunan (10/63, 113, 138, 179, 228) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonunun 956 sıra sayılı raporu üzerindeki genel görüşmeye kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- *Diyarbakır Milletvekili Mesut Değer ve 25 milletvekilinin; İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü ve 26 milletvekilinin; İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 23 milletvekilinin; Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 27 milletvekilinin; Trabzon Milletvekili Faruk Nafiz Özak ve 23 milletvekilinin, Türk sporunda şike, rüşvet ve haksız rekabet iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/63, 113, 138, 179, 228) (S. Sayısı: 956)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Görüşme ertelenmiştir.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına devam ediyoruz.

2.- *Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köydere'nin, Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı: 305)*

BAŞKAN - Bu kısmın 1 inci sırasında yer alan kanun teklifinin geri alınan maddeleriyle ilgili komisyon raporu gelmediğinden, teklifin görüşmelerini erteliyoruz.

Bu kısmın 2 nci sırasında yer alan, Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum ile Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

3.- Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum ile Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/950) (S. Sayısı: 920)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Bu kısmın 3 üncü sırasına alınan, Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

4.- Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1030) (S. Sayısı: 904) (x)

BAŞKAN - Komisyon?... Yerinde.

Hükümet?... Yerinde.

Sayın milletvekilleri, dünkü birleşimde tasarının 6 ncı maddesi kabul edilmişti.

7, 8 ve 9 uncu maddeler komisyonla geri çekilmiş olduğundan, şimdi, 10 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10. - 1.7.1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün (34) numaralı fıkrasının sonuna "ile Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ücretlere ilişkin kağıtlar." ibaresi ile aynı bölümün sonuna aşağıdaki (36) numaralı fıkra eklenmiştir.

"36- Sporcularla veya teknik heyetle yapılan transfer ve geçici transfer sözleşmeleri ile spor kulüpleri, sportif faaliyette bulunan anonim şirketler ve spor kulüplerinin ortak olduğu her türlü sportif faaliyette bulunan şirketlerin kendi aralarında düzenledikleri transfer ve geçici transfer sözleşmeleri."

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Mersin Milletvekili Mustafa Özyürek?..

Sayın Koç, Özyürek yok; başka bir arkadaşımız konuşacak mı, geçeyim mi?

HALUK KOÇ (Samsun) - Evet, geçin.

BAŞKAN - Evet, gruplar adına başka konuşma talebi yok.

Şahsı adına, Bursa Milletvekili Mehmet Altan Karapaşaoğlu?.. Yok.

Balıkesir Milletvekili Sayın Ali Osman Sali; buyurun efendim. (AK Parti sıralarından alkışlar) Süreniz 5 dakika.

ALİ OSMAN SALI (Balıkesir) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; 904 sıra sayılı yasa tasarısının 10 uncu maddesiyle ilgili olarak söz almış bulunmaktayım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

(x) 904 S. Sayılı Basmayazı 26.10.2005 tarihli 12 nci Birleşim Tutanağına eklidir.

Tabii, metin, iki bölümden oluşuyor. Birisi "Damga Vergisi Kanununa" ibaresi ile "ile Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ücretlere ilişkin kâğıtlar" kısmı. Şimdi, buradaki olay şu: Gelir Vergisi Kanununda, Gelir Vergisi istisnaları var; 23 üncü maddede, müteferrik istisnalar. Burada, örneğin, hizmetçilerin ücretleri Gelir Vergisinden müstesna. Yine, köylerde veya son nüfus sayımına göre, belediye için, nüfusu 5 000'i aşmayan yerlerde faaliyet gösteren ve münhasıran elle dokunan halı ve kilim imal eden işletmelerde çalışan işçilerin ücretleri istisna; fakat, bunlar Damga Vergisine tabi. Sözleşme, kıymetli evrak babından Damga Vergisine tabi tutuluyor. Bu aradaki uyumsuzluğun giderilmesi amaçlanıyor. Nasıl ki Gelir Vergisinden bu ücretler istisna ise, bunların sözleşmeleri, kâğıtları da Damga Vergisinden istisna olsun, bu amaçlanıyor; ancak, 36 numaralı fıkrada bir sorun oluştu, 9 uncu madde geri çekilmekle. Çünkü, 9 uncu maddede sporculara ödenen ücretlerin, transfer ücretlerinin kademeli tevkifatı öngörülmüştü ve buna bağlı olarak da tevkifatta kesilecek paralar düşmesin düşüncesiyle, Damga Vergisi ortadan kalksın ki, niza oluşmasın, sözleşmeler gerçek ücretlerle aynı olsun veya yakın olsun gibi bir düşünceyle, Damga Vergisinden istisna düşünülmüştü; ancak, bu kademeli tevkifat maddesi geri çekildiğine göre, bu Damga Vergisine eklenen 36 numaralı bendin de buradan çıkarılması gerektiği düşüncesindeyim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Sali.

Sayın Mehmet Küçüktaşık, Bursa Milletvekili?.. Yok.

Sayın Mehmet Eraslan, Hatay?.. Yok.

Sayın milletvekilleri, şahısları adına görüşme talepleri sona ermiştir.

ÜMMET KANDOĞAN (Denizli) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bir sonraki maddede Sayın Kandoğan...

ÜMMET KANDOĞAN (Denizli) - Daha geçmediniz...

BAŞKAN - Geçtim, yok; söyledim. Bir sonraki maddede söz verelim.

Madde üzerinde 2 adet önerge vardır. Önergeleri önce geliş sıralarına göre okutup, sonra aykırılık derecelerine göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 10 uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sadullah Ergin	Alaettin Güven	Özkan Öksüz
Hatay	Kütahya	Konya
Aydın Dumanoğlu		Hamza Albayrak
Trabzon		Amasya

"Madde 10.- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünün (34) numaralı fıkrasının sonuna "ile Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ücretlere ilişkin kâğıtlar" ibaresi eklenmiştir."

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 904 sıra sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısının 10 uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Akif Hamzaçebi

Kemal Kılıçdaroğlu

Tuncay Ercenk

Trabzon

İstanbul

Antalya

Özlem Çerçioğlu

Aydın

Madde 10.- 1.7.1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "TV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünün (34) numaralı fıkrasının sonuna "ile Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ücretlere ilişkin kâğıtlar" ibaresi ile aynı bölümün sonuna aşağıdaki (36) numaralı fıkra eklenmiştir.

"36- Sporcularla veya teknik heyetle yapılan her türlü transfer sözleşmeleri ile spor kulüpleri, sportif faaliyette bulunan anonim şirketler ve spor kulüplerinin ortak olduğu her türlü sportif faaliyette bulunan şirketlerin kendi aralarında düzenledikleri her türlü transfer sözleşmeleri."

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABAHATTİN YILDIZ (Muş) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet?..

MALİYE BAKANI KEMAL UNAKITAN (İstanbul) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kanun tasarısındaki "transfer ve geçici transfer sözleşmeleri" ibareleri yerine "her türlü transfer sözleşmesi" ibaresi kullanılarak, ifade daha düzgün ve diğer ihtimalleri de kapsayıcı hale getirilmektedir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi...

HALUK KOÇ (Samsun) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Tamam Başkan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Sayın milletvekilleri, karar yetersayısı yoktur, birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.47

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.52

BAŞKAN: Başkanvekilli Nevzat PAKDİL**KÂTİP ÜYELER: Ahmet Gökhan SARIÇAM (Kırklareli), Yaşar TÜZÜN (Bilecik)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14 üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

904 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

4.- *Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1030) (S. Sayısı: 904) (Devam)*

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Tasarının 10 uncu maddesi üzerinde verilmiş olan, Trabzon Milletvekili Akif Hamzaçebi ve arkadaşlarına ait önerenin oylamasında karar yetersayısı bulunamamıştı. Şimdi, önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir, karar yetersayısı vardır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 10 uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sadullah Ergin (Hatay) ve arkadaşları

"Madde 10.- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "IV- Ticarî ve medenî işlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünün (34) numaralı fıkrasının sonuna "ile Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ücretlere ilişkin kâğıtlar" ibaresi eklenmiştir."

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABAHATTİN YILDIZ (Muş) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet?..

MALİYE BAKANİ KEMAL UNAKITAN (İstanbul) - Katılıyoruz Sayın Başkan.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tasarının 9 uncu maddesinin tasarı metninden çıkarılmasına paralel olarak madde yeniden düzenlenmiştir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun takdire bıraktığı, Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 uncu maddeyi kabul edilen önerge istikametinde oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11.- 25.10.1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine "yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmetler" ibaresinden sonra gelmek üzere "(serbest bölgedeki müşterilere yapılan fason işler dahil)" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Mersin Milletvekili Mustafa Özyürek?..

Sayın Koç?..

HALUK KOÇ (Samsun) - Yok Sayın Başkan.

BAŞKAN - Şahsı adına, Denizli Milletvekili Osman Nuri Filiz?..

Kayseri Milletvekili Taner Yıldız?..

Bursa Milletvekili Mehmet Küçükbaşık?.. Yok.

Grup adına ve şahısları adına görüşmeler tamamlanmıştır.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır; önergeyi okutup, işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 904 sıra sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısının 11 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

M. Akif Hamzaçebi

Kemal Kılıçdaroğlu

Tuncay Ercenk

Trabzon

İstanbul

Antalya

Özlem Çerçioğlu

Aydın

Madde 11.- 25.10.1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine "yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmetler" ibaresinden sonra gelmek üzere "(serbest bölgelerdeki müşterilere yapılan fason işler de dahil olmak üzere yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmetler)" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABAHATTİN YILDIZ (Muş) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet?..

MALİYE BAKANI KEMAL UNAKITAN (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tasarıdaki "(serbest bölgedeki müşterilere yapılan fason işler dahil)" ibaresi yerine "(serbest bölgelerdeki müşterilere yapılan fason işler de dahil olmak üzere yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmetler)" ibaresi kullanılarak, ifadenin daha düzgün olması önerilmektedir.

BAŞKAN - Komisyonun katılmadığı, Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14. - 6.6.2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listedeki 87.03 ve 87.04 G.T.İ.P numaralarında yer alan mallar ve vergi oranları ekli (1) sayılı cetvelde gösterilen şekilde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Aydın Milletvekili Mesut Özakcan.

Sayın Özakcan, buyurun efendim.

CHP GRUBU ADINA MEHMET MESUT ÖZAKCAN (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 904 sıra sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısının 14 üncü maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, tasarının bu hükmü, 5398 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle yasalaşmış bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, son beş yıllık dönemde uygulanan istikrar programlarının temel performans kriteri olan faiz dışı fazlanın artırılması çerçevesinde, Türkiye'de vergi yükü sürekli artmıştır. Uygulanan istikrar programları öncesine göre, Türkiye'de, vergi yükü yüzde 21 oranında artarak gayri safi millî hâsılaya oran olarak yüzde 33'lere çıkmıştır. Vergi yükündeki artışa dolaylı vergi-dolaysız vergi açısından bakıldığında gelişmenin her iki vergi türü açısından da aynı yönde olmadığı görülmektedir. Dolaylı vergilerdeki artış yüzde 50'ye yakın oranda gerçekleşmiştir.

Değerli milletvekilleri, vergi yükündeki artış ve iç dağılımındaki değişme, en iyi, konsolide bütçe vergilerinde görülmektedir. 1999 yılına göre dolaysız vergilerin gayri safi millî hâsılaya oranı geldiğimiz noktada yüzde 15 oranında azalırken, dolaylı vergilerin gayri safi millî hâsılaya oranı ise yüzde 58 oranında artmış ve gayri safi millî hâsılaya oran olarak yüzde 18'e çıkmıştır. Bunun sonucunda, 1999 yılında yaklaşık yüzde 50-yüzde 50 dağılımı olan dolaylı-dolaysız vergi dağılımı, 2005 yılında yüzde 75 dolaylı, yüzde 25 dolaysız vergi şeklinde değişmiştir; yani, üç yıllık AKP İktidar döneminde, Türkiye Cumhuriyeti, tarihinin en adaletsiz vergi sisteminin yaşandığı bir ortama sürüklenmiştir. Malî kaynak yaratma baskısıyla vergi yapısındaki bu değişim, vergilerin adaletli olma ilkesinden uzaklaşılmasına yol açmıştır. Anayasamızın 73 üncü maddesine bakıldığında, herkesin malî gücüne göre vergi ödemekle yükümlü olduğu, vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımının maliye politikasının sosyal amacı olduğunun yazılı olduğu görülecektir.

Değerli milletvekilleri, hükümetin son üç yıllık uygulamaları, anayasal bir ilke olan vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımından oldukça uzaktır. Bunun en iyi göstergelerinden bir tanesi, dolaylı vergilerin, dünyada hiçbir ülkede olmadığı gibi, yüzde 75'lere çıkmış olmasıdır. Nitekim, sahip olduğumuz dolaylı-dolaysız vergi dağılımını OECD ülkeleriyle karşılaştırdığımızda ne kadar kötü durumda olduğumuz çok daha iyi anlaşılacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; OECD ülkelerinin çoğunluğunda dolaysız vergilerin payı dolaylı vergilerin üzerindedir. OECD ülke ortalamasına baktığımızda, dolaysız vergilerin payı yüzde 55 oranında çıkarken, dolaylı vergilerin payı ise yüzde 45 oranında çıkmıştır. İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri gibi daha gelişmiş ülkelerde dolaysız vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki

payı yüzde 60 oranının da üstündedir. 2005 yılı eylül ayı konsolide bütçe sonuçlarına baktığımızda, toplam vergi tahsilatının yüzde 30'unun Özel Tüketim Vergisinden elde edildiği görülmektedir, yıl sonunda bu oranın yüzde 35'e yaklaşması beklenmektedir. Sadece Özel Tüketim Vergisinin toplam vergi gelirleri içindeki payı birçok ülkenin toplam dolaylı vergilerinin payına yakındır. Hükümetin mali kaynak baskısı nedeniyle, bu tasarı maddesinde olduğu gibi, ÖTV ve diğer dolaylı vergileri kolaycı bir şekilde artırması, ülkede vergi adaletini bozduğu gibi, vergi uygulamasının piyasadaki fiyat yapısını bozmaya başlaması nedeniyle ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerini de artırmıştır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, kişi başına düşen vergi açısından 30 OECD ülkesi arasında son sıradadır. Bunun da gerçek sebebi, esas vergi vermesi gerekenlerin ödemesi gereken vergiyi ödememesi ve vergi gelirlerinin tüm yurttaşlarımızın sırtına dolaylı vergi olarak yüklenmesidir. Bu adaletsiz vergi sistemiyle ödenen vergiler tüm yurttaşlarımıza hayat pahalılığı ve yaşam zorluğu olarak geri dönmektedir. OECD'nin açıkladığı 1965-2003 yıllarını kapsayan çalışmasına göre, Türkiye, 1 111 dolarla kişi başına düşen vergi geliri açısından 30 ülke arasında sonuncu sırada olmaya devam ediyor. OECD ülkeleri içinde en yüksek kişi başına vergi toplamı ülke 24 785 dolarla Lüksemburg, ikinci sırada 20 979 dolarla Norveç, üçüncü sırada 18 929 dolarla Danimarka yer alıyor. Bu rakamlar, Almanya'da 10 509 dolar, Amerika Birleşik Devletlerinde 9 624 dolardır. Türkiye'ye baktığımızda ise, kişi başına düşen vergi gelirin 1 111 dolarla sonuncu sırada olduğunu görüyoruz.

Açıklanan 2006 bütçesi içinde, AKP Hükümetinin, vergi adaletsizliğini gidermek gibi bir niyetinin olmadığı görülüyor. Açıklanan 2006 bütçesinde 146,5 milyar YTL'lik vergi geliri içinde en büyük tahsilat, yine, Katma Değer Vergisi, Özel Tüketim Vergisi ve Özel İşlem Vergisi gibi dolaylı vergilerle tüm yurttaşlarımızın sırtından karşılanacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısının genel gerekçesinin ilk paragrafında "ülkemizde 2001 ve önceki yıllarda yaşanan krizler ekonomik ve sosyal hayatı derinden etkilemiştir. Geçmişin bu olumsuz etkilerinin silinmesi için vergi alacaklarına yönelik olarak 25.2.2003 tarihli ve 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu uygulamaya konulmuş ve başarılı sonuçlar elde edilmiştir" denilmektedir.

Vergi Barışı Kanunu gündeme geldiği zaman, o yıl bütçe rakamları içinde 750 trilyon TL gelir elde edileceği gösterilmiş idi. Sayın Maliye Bakanı, bu rakamın kendileri tarafından 2,250 katrilyon TL olarak öngörüldüğünü, ancak, IMF "bu kadar olmaz, 750 trilyon TL olur" dediği için, bütçe rakamları içinde 750 trilyon TL olarak gösterdiklerini, yani, bütçe rakamlarını yazarken bile, hükümet olarak, kendi kararları ve öngörülerini doğrultusunda değil, IMF'nin talimatına uygun hareket ettiklerini açıkça beyan etmişlerdi.

Yine, Sayın Maliye Bakanımız, geçtiğimiz yıl, bütçe görüşmelerinde de, memnuniyetle ifade edeyim ki, Vergi Barışı Kanunu uygulamasından 4,7 katrilyon TL gelir elde edildi açıklamalarında bulunmuştu; yani, başarı olarak gösterilen rakam bu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maliye Bakanı Sayın Kemal Unakıtan'ın naylonfatura kullanımı, düzenlemesi ve hayali ihracatla anılan 1995-1998 yılları döneminde yönetim kurulu üyesi olarak görev yaptığı Albaraka Türk, vergi affının getirdiği olanaklardan diğer şirketler gibi yararlandı. Vergi affı çıkmıyorsa, Albaraka Türk'ün ödemesi gereken tutar 3,7 trilyon TL ve ödemesi gereken kaçakçılık cezası 11,1 trilyon TL idi. Buna, ayrıca, aylık yüzde 7 gecikme faizi karşılığı 15 trilyon TL de ilave eklendiğinde tutar 30 trilyon TL'ye çıkıyordu. Peki, Albaraka Türk, Vergi Barışı Yasasından yararlanarak ne ödedi; 1995-1998 yılları için toplam 1 trilyon 224 milyar TL vergi ödedi; yani, 29 trilyon kâr sağladı. Diğer bir ifadeyle, Vergi Barışı Yasasıyla Albaraka Türk, ödemesi gereken vergi ve cezanın otuzda 1'ini ödeyerek kurtulmuş oldu.

Değerli milletvekilleri, başarı olarak sunulan Vergi Barışı Yasasıyla tahsil olunan 4,7 katrilyonun 30 katı değil, 10 katı dahi tahsil edilmiş olsa, devletin uğradığı kaybı takdirlerinize sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özakan, konuşmanızı tamamlar mısınız.

Buyurun.

MEHMET MESUT ÖZAKCAN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İşte, Sayın Maliye Bakanımızın başarı diye nitelendirdiği ve başarı anlayışı bu; devleti sadece kendi şirketinden 29 trilyon TL zarara uğratmak. Tabii, 182 000 000 dolarlık hayali ihracat hariç.

Değerli milletvekilleri, Yüce Meclise, hepimize, saygılar sunuyor, teşekkür ediyorum.

Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özakan.

Anavatan Partisi Grubu adına, Mersin Milletvekili Hüseyin Özcan.

Sayın Özcan, buyurun. (Anavatan Partisi sıralarından alkışlar)

ANAVATAN PARTİSİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖZCAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısının 14 üncü maddesi üzerine Anavatan Partisi adına söz almış bulunuyorum; Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, hepimiz seçim bölgelerinden yeni geldik. Eğer illerimizdeki küçük ve büyük sanayi bölgelerine, serbest bölgelere, çarşıya, pazara ve köylere uğradıysanız durumu yakından görmüşsünüzdür. Esnafı konuştuğunuzda bir söylediğiniz zaman bin ah işitiyorsunuz. Küçük esnaf açılan büyük marketler karşısında rekabet edemez hale gelmiştir; bu nedenle dükkânların bir kısmı kapanmış, bir kısmının da kapanmak üzere olduğunu görmüşsünüzdür. Çoğu dükkân sahibinin kirasını veremediğini ve işçinin maaşını ödeyemez hale geldiğini görüyoruz. SSK ve Bağ-Kur primlerini yatıramadıkları için hem kendisi hem de aile fertleri sağlık hizmetlerinden yararlanamamışlardır. Primler yüksek olduğundan faiz ve vadeye boğulmuşlardır. Birkısım esnaf icrayla karşı karşıya kalmış ve dükkân sahipleriyle mahkemelik olmuştur. Hele köylere gittiğinizde köylülerin artık, ağzını bıçak açmıyor; ne ürünleri para ediyor ne de ürettikleri mallara yeteri kadar fiyat veriliyor. Hatta, çarşıya, şehre inecek dolmuş parasını bulmakta bile zorluk çektiğini söyleyen bir sürü köylü vatandaşla konuştuk ve dertleştik.

Değerli milletvekilleri, bu tablo gerçekten üzücü ve ürkütücüdür. Ramazan ayında çoğu yerde iftar çadırları açıldı. Pek çok kişi buraya gitmek istediği halde onur meselesi yaparak gitmiyor; bir kısmı da sakınarak, sıkılarak gidiyor. Hatta devlet memurlarının dahi iftar çadırlarında kuyrukta beklediklerini basında da görüyoruz, gözlerimizle de görüyoruz. Devlet memurlarının bu duruma getirilmesinde elbette ki yöneticilerimizin ve hükümetlerin büyük bir suçu vardır. Bütün bu insanlar 21 inci Yüzyılda çadırlarda iftar açıyor, hiç şüphesiz ki, kendi evlerinde aileleriyle birlikte iftarlarını açabilecek maddî duruma sahip olsalardı, daha mutlu olmazlar mıydı?!

Peki, ramazan ayı bittiğinde bu insanlar aç kalmaya devam mı edecekler?! Ramazan çadırlarında ve çöplerden ekme kırıntıları toplayan insanların sayısı her geçen gün... Geceleri sokağa indiğinizde çöp kutularından ekme arayan insanları görüyorsunuz.

HÜSNÜ ORDU (Kütahya) - 2001'deydi o, geçti.

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Sayın milletvekilleri, AK Parti, 3 Kasım seçimlerinde halkımıza vaat ettiği tablonun tamamen tersi bir durumu yaşıyor insanlarımıza. AK Parti, halkımıza vaat ettiği hiçbir şeyi yapmadı, yapmıyor. Dokunulmazlık konusu halen ortadadır. 3 Kasım seçimi öncesinde halka vermiş olduğunuz sözleri neden yerine getirmiyorsunuz bu dokunulmazlık konusunda?

AHMET YENİ (Samsun) - Siz bu konuştuklarımıza inanıyor musunuz!

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - İnanıyoruz, inanmazsak söylemeyiz, konuşmayız. Halka karşı vermiş olduğunuz sözü lütfen yerine getirin, halkı kandırmayın.

AHMET YENİ (Samsun) - Siz o sözü CHP'de vermişsiniz, CHP'de!

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Evet, CHP... Ona da geleceğim. Elbette ki, söz verenler, herkes sözünde durmalı. Cumhuriyet Halk Partisi de durmalı, AK Parti de durmalıdır diyoruz.

ÖMER ABUŞOĞLU (Gaziantep) - AKP... AKP...

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Evet, artık, AK Parti değil, akşamki tablodan sonra, öncelikle o oy kullanma sırasından sonra, AKP diyeceğiz. Onları şey yapmayın. (Anavatan Partisi sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, AK Parti ve Cumhuriyet Halk Partisi gösteriyor ki, dokunulmazlık konusunda o kadar samimi değiller. Eğer, samimi olsalardı...

AHMET YENİ (Samsun) - CHP de değil!

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Evet, o kadar samimi olsalardı, RTÜK konusunda ve siyasi partilerin Hazine'den almış olduğu yardım konusunda ittifak yapmazlardı. Çünkü torba yasanın bazı maddelerinin geçilmesinde de gördük dokunulmazlık konusunda samimi olmadıklarını. Yerine göre ittifak yaparak, kendi aralarında anahtar liste yaparak, RTÜK'te bir paylaşım yapmışlardır.

HÜSNÜ ORDU (Kütahya) - CHP mi yaptı?!

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - AKP ve... O gün de karşı çıktım.

AHMET YENİ (Samsun) - O gün de CHP'deydiniz.

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - CHP'deydim ve o günkü o tavırlarına karşı çıktım.

Sayın milletvekilleri, hortum keseceğiz denildi. Bırakın hortum kesmeyi, büyük kanalları yandaşlarınıza aktarmaya başladınız; büyük kanallarla, bırakın hortumları! Tüyü bitmemiş yetimlerin hakkı, halkımızın dişıyla tırnağıyla yaratmış olduğu tesis ve kuruluşlar, ne karşılığı olduğu belli bile olmayan bir şekilde pazarlanıyor. Bu pazarlamada usta olduğunuzu söylüyorsunuz ve övünüyorsunuz. Bu birikim alınterlerini, halkın alınterini böyle keyfi pazarlamakla olmaz.

DURDU MEHMET KASTAL (Osmaniye) - Hiç yakışmıyor!

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Devleti yönetmek, büyük insanların işidir.

AHMET YENİ (Samsun) - Büyük işler yaptık.

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Belli, görüyoruz işte.

Değerli arkadaşlar, ekonomik değerlerimizi ve ulusal zenginliklerimizi yok pahasına pazarlayan bu anlayış, halkımızın AKP İktidarına karşı güvensizliğini ve umutsuzluğunu bir daha ortaya koymuştur.

Sayın milletvekilleri, bu hükümet, halkın yararına olan vaatlerin hiçbirini yerine getirmemiş; ama, zararına olan iki şeyi yerine getirmiştir. Bunlardan birincisi, ülkenin kaynaklarını Oferlere, Dubai şeyhlerine yok pahasına pazarlamak ve bu yaptıklarını da usta pazarlayıcılık adı altında övünerek sunarak...

Bu konuları biraz araştırarak olursak, işin iki yönü vardır; birincisi...

AHMET YENİ (Samsun) - Siz de yabancı sermayeye karşı mısınız?!

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Özelleştirmeye karşı değiliz; ama, halkın alınterini, doğa birikimlerimizi yok pahasına satmaya sonuna kadar karşıyız.

AHMET YENİ (Samsun) - CHP'deyken karşıydınız; şimdi de mi karşıyorsunuz?!

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Galataport ihalesi, Kuşadası Limanı ihalesi ve TÜPRAŞ'ın yüzde 14,76'lık hissesinin, kamuoyundan gizleyerek İsraili bir işadamı Sami Ofer'e satılarak bir yıldan daha kısa bir sürede vatandaşın alınteri olan 750 000 000 doları bir işadamına ne amaçla verdiniz, bilemiyoruz.

Bu yatırımcılar, neden Ürdün'e, Mısır'a, Avrupa Birliği ülkelerine, Amerika'ya değil de, Libya'ya değil de Türkiye'ye geliyor; hiç düşündünüz mü?!

DURDU MEHMET KASTAL (Osmaniye) - Avrupa Birliğinden dolayı geliyor.

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Bu yatırımları Avrupa Birliğine yaparlardı, Amerika'ya yaparlardı; çünkü, orada her şey daha garanti altındaydı.

AHMET YENİ (Samsun) - Biz de Avrupa Birliği üyesi oluyoruz.

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Bizi çok sevdiklerinden mi değerli arkadaşlar; yoksa, Türkiye'de büyük bir rant elde ettiklerinden mi? Elbette ki sevdiklerinden değil; amaçları, kısa dönemde büyük paralar kazanmaktır. AKP hükümetiyle bu trafik hızlanmış ve bu durum, kamuoyunun gözünden kaçmamaktadır.

Halka vermiş olduğunuz ikinci zarar, başta Cumhurbaşkanlığı makamıyla, anayasal kurumlarla, üniversite çevreleriyle, demokratik kitle örgütleriyle çatışma içine girerek toplumsal gerilim yarattınız. Bunun yanında, devlet kadrolarında büyük bir kadrolaşmaya giderek, niteliği, kariyeri, liyakati uygun olmayan kişileri devlet kadrosuna taşıyarak Türkiye Cumhuriyetinin ve kurumlarının dokusunu zedelediniz.

Sayın milletvekilleri, devleti, kadrolaşmanın, liyakatsiz kişileri yönetici konumuna getirerek onlara görev vermenizi dün yaşadık, evvelki gün Malatya'da yaşadık. Emanet edeceğimiz bu çocuklarımız... Çocuk Esirgeme yurdunda yaşanan bu trajik olay, gerçekten üzücü, bir Nazi kampından dahi farksız bir durum içerisindeydi. Bu vahşet, gözlerini yuman, tüm vatandaşlarımızı ve bizleri çok derinden sarsmıştır. İşte görüyorsunuz, Sayın Başbakanın, şu tabloyu, çocuk sevgisi tablosunu takdirle karşılıyoruz, buna itirazımız yok; ama, keşke, bunu, yurt dışındaki çocuklara... Onlar da bizim çocuklarımız, dünyanın çocukları... Ama, Malatya'daki şu vahşeti görüyor musunuz?

AHMET YENİ (Samsun) - Polemik!.. Polemik yapma!..

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Polemik değil!.. Bu çocuklar, bizim çocuklarımız, bu çocuklarımızı sahip çıkamazsanız Türkiye'nin geleceğine sahip çıkamazsınız.

AGÂH KAFKAS (Çorum) - Ayıp ya!..

İNCİ ÖZDEMİR (İstanbul) - Bu kadar ucuz olmayın.

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Ucuz olanlar, gerçekten, o çocukları sahipsiz bırakanlardır, bizler değil.

İNCİ ÖZDEMİR (İstanbul) - Hiç kimsenin sahipsiz bıraktığı yok.

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Bu çocuklar bizim çocuklarımız, bizim çocuklarımız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özcan, konuşmanızı tamamlayınız lütfen.

AHMET YENİ (Samsun) - Çocuklar üzerinden siyaset yapmayın.

BAŞKAN - Konuşmanızı tamamlayınız Sayın Özcan.

Buyurun.

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çok değerli milletvekilleri, işte bu tablo görüyor ki, hükümetin beceriksizliğini görüyor.

İNCI ÖZDEMİR (İstanbul) - Ucuz politika yapmayın bu kadar.

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Arkadaşlar Malatya'ya gidip birkaç tane yöneticiyi görevden almayı marifet sayıyorlar. Önemli olan o çocuklara aylarca, yıllarca mı acaba işkence yapıldı, bunun tedbirini neden önceden almadınız? Elbette ki alınması gerekirdi. Belki Türkiye'nin çok yerlerinde Çocuk Esirgeme Kurumlarında bu facialar yaşanıyor. Teşekkür ediyoruz ki o medya temsilcilerine, kamuoyuyla bizimle paylaştı ve gerçekten, sizin çocuklara bakış açınızı bir daha göstermiş oldu.

Değerli arkadaşlar, görüyoruz ki, işçi çocuklarımız var... Bir basın mensubunun, bugün, gidip de çalışan çocukların gösterilmesine engel olunuyor. Daha çocuk yaşta işçi yaptığımız bu çocuklar, tarımda olsun, sanayide olsun, bu çocukların elinden tutmak zorundayız. (AK Parti sıralarından "madde üzerinde konuş" sesleri) Madde zaten içerisinde... Eğer, gerçekten, Türkiye ekonomisi düzelse, bu çocuklar da hepimiz de bundan mutlu oluruz. Bundan kaçacak bir şeyimiz yok...

Emeklilere diyorsunuz, emekliler bize mektup göndermişler Sayın milletvekilleri işte bu da emeklilerin...

BAŞKAN - Sayın Özcan, maddeyle ilgili konuşup da konuşmanızı tamamlar mısınız, istirham ediyorum, süreniz doldu efendim.

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Bunlar, zaten, ekonomi ve insanlık şeyi...

Maddenin içerisinde Sayın Başkanım, işte, emekli, birstürü imzayla gönderiyor, perişan olduklarını söylüyorlar. Avrupa Birliğine giderken, emeklilere, işçilere, köylülere, memurlara sahip çıkalım, esnafa sahip çıkalım, sanayiciye sahip çıkalım. Biz bu amaçla diyoruz ki, hükümetin yanlışlarını yüzlerine söylemek zorundayız halktan almış olduğumuz bu yetkileri sizlerle paylaşmak istiyoruz. Bizi halk... (AK Parti sıralarından gürültüler)

AHMET YENİ (Samsun) - CHP... CHP...

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Ben o halktan oy aldım, ben Türkiye'nin milletvekiliyim.

Bizim CHP'ye saygımız var. CHP'den neden ayrıldığımızın, gün gelir onun da hesabını şey yaparız, veririz.

AHMET YENİ (Samsun) - Oraya söyle!...

BAŞKAN - Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Sarmısak yemedik ki ağzımız koksun. Biz hürüz. Gerçekten vicdanımızla ve beynimizle hareket ediyoruz. Türk halkına olan borcumuzu ödemek için...

AHMET YENİ (Samsun) - Hiç ANAP'lı gibi konuşmadın!

HÜSEYİN ÖZCAN (Devamla) - Zaten, partileri böyle böyle, sağcı solcu diye böyle böyle ülkeyi bu duruma, artık içinden çıkılmaz duruma getirdiniz, onlarla övünmeyin.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (Anavatan Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özcan.

Şahsı adına Bursa Milletvekili Mehmet Altan Karapaşaoğlu...

Balıkesir Milletvekili Ali Osman Sali?..

Buyurun Sayın Sali.

ALİ OSMAN SALİ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; 904 sıra sayılı yasa tasarısının 14 üncü maddesiyle ilgili olarak söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Madde, 5398 sayılı Yasayla yasalaşıp yürürlüğe girdiğinden değiştirilmesi veya çekilmesi gerekmektedir. Onun için de içeriğini tartışmaya gerek olmadığı kanaatindeyim.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Sali.

Sayın Özkan?.. Yok.

Şahsı adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Madde üzerinde 2 adet önerge vardır; önergeleri önce geliş sıralarına göre okutup, sonra aykırılıklarına göre işleme alacağım.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 14 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sadullah Ergin	Abdulkadir Kart	Alaettin Güven
Hatay	Rize	Kütahya
Özkan Öksüz	Aydın Dumanoglu	Hamza Albayrak
Konya	Trabzon	Amasya

Madde 14. - 6.6.2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun;

a) (I) sayılı listesinin (A) cetveline, 3824.90.99.90.58 G.T.İ.P. numaralı mal, vergi tutarı ile birlikte ekli (1) sayılı cetvelde gösterilen şekilde eklenmiştir.

(1) Sayılı Cetvel

<u>G.T.İ.P. No.</u>	<u>Mal İsmi</u>	<u>Vergi Tutarı (YTL)</u>	<u>Birimi</u>
3824.90.99.90.58	Diğerleri	0,6498	Litre

(Yalnız Biodizel)

b) 3 üncü maddesinin sonuna aşağıda yer alan fıkra eklenmiştir.

"(I) sayılı listede yer alan malların 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca el konulan veya 4458 sayılı Gümrük Kanununa göre tasfiyelik hale gelenlerinden Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen zorunlu standartlara uymayanlarının rafinerilere teslim edilmesi halinde vergiyi doğuran olay, bu malların rafineriler tarafından tesliminde gerçekleşir ve verginin mükellefi bu teslimi gerçekleştirenlerdir."

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutup, işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 904 sıra sayılı tasarının 14 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

M. Akif Hamzaçebi
Trabzon
Bülent Baratalı
İzmir

Kemal Kılıçdaroğlu
İstanbul
A. Kemal Deveciler
Balıkesir
Mustafa Özyürek
Mersin

M. Mesut Özakcan
Aydın
Osman Kaptan
Antalya

"Madde 14- 06.06.2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listedeki 87.03 ve 87.04 G.T.İ.P. numaralarında yer alan mallar ve vergi oranları ekli tabloda gösterilen şekilde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABAHATTİN YILDIZ (Muş) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet?..

MALİYE BAKANİ KEMAL UNAKITAN (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tasarıda yer alan "ekli (I) sayılı cetvel" ifadesi yanlış anlamalara neden olabileceğinden önerge ile bunun düzeltilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 14 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sadullah Ergin (Hatay) ve arkadaşları

Madde 14.- 6.6.2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun;

a) (I) sayılı listesinin (A) cetveline, 3824.90.99.90.58 G.T.İ.P. numaralı mal, vergi tutarı ile birlikte ekli (I) sayılı cetvelde gösterilen şekilde eklenmiştir.

(1) Sayılı Cetvel

G.T.İ.P. No.	Mal İsmi	Vergi Tutarı (YTL)	Birimi
3824.90.99.90.58	Diğerleri (Yalnız Biodizel)	0,6498	Litre

b) 3 üncü maddesinin sonuna aşağıda yer alan fıkra eklenmiştir.

"(I) sayılı listede yer alan malların 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca el konulan veya 4458 sayılı Gümrük Kanununa göre tasfiyelik hale gelenlerinden Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen zorunlu standartlara uymayanlarının rafinerilere teslim edilmesi halinde vergiyi doğuran olay, bu malların rafineriler tarafından tesliminde gerçekleşir ve verginin mükellefi bu teslimi gerçekleştirenlerdir."

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABAHATTİN YILDIZ (Muş) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet?..

MALİYE BAKANİ KEMAL UNAKITAN (İstanbul) - Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe :

(a) bendinde yapılan düzenleme ile doğrudan veya başka bir akaryakıtı karıştırılarak yakıt olarak kullanılabilen 3824.90.99.90.58 G.T.İ.P. numarasında yer alan ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda belirtilen "biodizel" (biyodizel) isimli malın Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listenin (A) cetveline dahil edilerek vergilendirilmesi ve bu vergilendirme ile akaryakıt sektöründe oluşabilecek haksız rekabetin veya talep kayması nedeniyle bütçe gelirlerinde ortaya çıkabilecek azalmanın engellenmesi amaçlanmaktadır.

(b) bendinde yapılan düzenlemede ise standart dışı malların Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından vergisiz satışı yoluyla ekonomiye yeniden kazandırılması teşvik edilmektedir. 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca el konulan veya 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca tasfiyelik hale gelen ÖTV Kanununa ekli (I) sayılı listedeki malların, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen zorunlu standartlara uymayanlarının TASIŞ tarafından satışı malların standart dışı, bozuk veya kalitesiz olması nedeniyle istenilen süre ve fiyatlarda gerçekleştirilememektedir. Ayrıca depolama sorunlarının mevcudiyeti nedeniyle satışların kısa sürede gerçekleştirilmesi de gerekmektedir. Tüm bu sorunların aşılabilmesi amacıyla, standart dışı malların TASIŞ tarafından yalnızca rafinerilere satışında vergiyi doğuran olay bir sonraki safhaya kaydırılmakta ve böylelikle TASIŞ tarafından satılan bu malların alımı özendirilerek anılan malların ekonomiye yeniden kazandırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Komisyonun takdire bıraktığı, Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum:Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının 14 üncü maddesinin oylamasının açıkoylama şeklinde yapılmasına dair bir önerge vardır; önergeyi okutup, imza sahiplerini arayacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 904 sıra sayılı kanun tasarısının 14 üncü maddesinin oylamasının açıkoylama şeklinde yapılmasını arz ederiz.

BAŞKAN - İbrahim Hakkı Birlik?.. Burada.

Nükhet Hotar Göksel?.. Burada.

Mehmet Tekelioğlu?.. Burada.

Fahri Çakır?.. Burada.

Alaettin Güven?.. Burada.

Müfit Yetkin?.. Burada.

Mustafa Nuri Akbulut?.. Burada.

Ali Osman Sali?.. Burada.

İsmail Özgün?.. Burada.

Tevhit Karakaya?.. Burada.

İlyas Arslan?.. Burada.

Şükrü Ünal?.. Burada.

Hamit Taşcı?.. Burada.

Yahya Baş?.. Burada.

Sadullah Ergin?.. Burada.

İrfan Gündüz?..

SABRİ VARAN (Gümüşhane) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Sabri Varan tekabbül ediyor.

Zülfü Demirbağ?.. Burada.

Ekrem Erdem?.. Burada.

Recep Koral?.. Burada.

Yüksel Çavuşoğlu?.. Burada.

Fahri Keskin?.. Burada.

Sayın milletvekilleri, açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağız.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince, açıkoylama elektronik cihazla yapılacaktır.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, 14 üncü maddeyi kabul edilen önerge istikametinde oylayacağım.

Oylama için 5 dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini; bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin, oy pusulalarını, oylama için öngörülen 5 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaşturmalarını rica ediyorum.

Ayrıca, vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise, hangi bakana vekâleten oy kullandığımı, oyunun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını da taşıyan oy pusulasını, yine, oylama için öngörülen 5 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaşturmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 904 sıra sayılı kanun tasarısının 14 üncü maddesinin, kabul edilen önerge doğrultusunda yapılan açıkoylama sonucunu arz ediyorum:

Kullanılan oy sayısı : 308

Kabul : 297

Ret: : 11 (x)

Böylece, 14 üncü madde kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, birleşime 20 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.41

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna ektir.

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.27

BAŞKAN: Başkanvekilli Nevzat PAKDİL**KÂTİP ÜYELER: Ahmet Gökhan SARIÇAM (Kırklareli), Yaşar TÛZÛN (Bilecik)**

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14 üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutuyorum:

V.- ÖNERİLER**A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ**

1.- Gündemdeki sıralama ile çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin Danışma Kurulu önerisi

Danışma Kurulu Önerisi

No.: 168

Tarihi: 28.10.2005

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 4 üncü sırasında yer alan 1004 sıra sayılı anayasa değişikliği teklifinin bu kısmın 30 uncu sırasına alınması, bugünkü birleşimde 31 inci sıraya kadar olan tasarı ve tekliflerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışma süresinin uzatılmasının Genel Kurulun onayına sunulması Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

Bülent Arınç

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Salih Kapusuz

Haluk Koç

Süleyman Sarıbaş

AK Parti Grubu Başkanvekili

CHP Grubu Başkanvekili

Anavatan Partisi Grubu

Başkanvekili

ÜMMET KANDOĞAN (Denizli) - Sayın Başkan, Danışma Kurulu önerisinin aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kandoğan.

ÜMMET KANDOĞAN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu haftaki çalışma programı içerisinde, çalışma şekliyle ilgili huzurlarımıza gelen üçüncü Danışma Kurulu önerisi. Bir hafta içerisinde, çalışılan dört gün için, Türkiye Büyük Millet Meclisinde nelerin konuşulacağıyla ilgili üçüncü kez bir Danışma Kurulu önerisi önümüze geliyor.

Değerli milletvekilleri, ben, dün, Danışma Kurulu önerisi aleyhinde yine konuşmuş ve büyük bir ihtimalle dünkü Danışma Kurulu önerisi tam hayata geçirilmeden yeni bir Danışma Kurulu önerisinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine geleceğini ifade etmiştim. Bu konuşmamın üzerinden daha 24 saat geçti, yeni bir Danışma Kurulu önerisi...

Değerli milletvekilleri, ben, şimdi, buradan bütün milletvekillerimize sormak istiyorum. İki günden beri, Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkini ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasıyla İlgili Kanun Tasarısı üzerinde iki gündür görüşüyoruz. Dün akşam milletvekilleri olarak saat 01.30'da Meclisten ayrıldık. Ama, şimdi öğreniyoruz ki, iki günden beri görüşmüş olduğumuz bu kanun tasarısı, şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminden geri çekiliyor değerli milletvekilleri.

Ben, şimdi, sizlere soruyorum; hanginizin haberi var bu geri çekilmeden? Hiç kimsenin haberi yok değerli milletvekilleri. Biraz önce, bazı grup başkanvekilleri bir araya geldiler ve bu kanun tasarısını geri çektiler. Bu kanun tasarısının daha tümü üzerinde görüşmeler yapılırken, aynı öneriyi ben getirmiştım. Geliniz, bu kanun tasarısını geriye çekin, bunun üzerinde bir uzlaşma sağlansın, üzerinde tartışma konusu olan bazı maddelerde ortak uzlaşma sağlansın ve bu kanun tasarısı ondan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine gelsin diye teklifte bulundum. Ancak, o gün, o teklifime, bazı milletvekilleri oradan gülererek itiraz etmişlerdi; ama, bugün geline noktada, benim bu konuda ne kadar haklı olduğum bir kez daha ortaya çıktı değerli milletvekilleri.

Değerli milletvekilleri, ben, o kanun tasarısıyla ilgili olarak şunları da söylemişim; o kanun tasarısı, 23 adet kanunda değişiklik yapan bir kanun tasarısıydı ve bunun üzerinde milletvekillerinin yeterli bir çalışma zamanı bulamadığını söylemişim. Siz, 23 adet kanunu masanın üzerine koyacaksınız, onun karşılığında kanun tasarısında değişen maddeleri bulacaksınız, tek tek karşılaştıracaksınız ve üzerinde bir çalışma yaparak, Mecliste katkı yapacaksınız. Bunun teorik olarak kolay olmadığını, mümkün olmadığını çok açık ve net ifadelerle dile getirmiştım. Ancak, o gün itiraz edenler, o gün karşı çıkanlar, bugün tasarının tümünü geri çekerek, Türkiye Büyük Millet Meclisinin iki günden beri yapmış olduğu bütün çalışmaların boşa gitmesine sebebiyet veren bir uygulama içerisine girmişlerdir. Öyleyse dün akşam saat 24.00'te o önergeyi vererek Meclisi meşgul etmeye ve burada da bir hayli tartışmaya sebebiyet vermenin ne anlamı vardı?! Gece saat 24.00'te o önerge hangi maksatlarla buraya getirilmmişti?! Biliyorsunuz, o önerge daha önce Belediye Kanununda da bir şekilde yer almış; ancak, Sayın Cumhurbaşkanı tarafından o madde bir kez daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderilmmişti. Buraya gelin çıkın ve "bizim dün akşam vermiş olduğumuz önerge şu şu şu isimleri ihtiva eden ve onları bir şekilde kurtarmaya yönelik olan bir önergedir" deyin, açıklayın, biz de bilelim bu önergeyi kimin için, kimler için veriyorsunuz, kimleri kurtarmak için veriyorsunuz. Ve bu önerge burada oylanırken, süre dolmuş olmasına rağmen, o önergeyi buradan geçirip kanunlaştırıp birilerini kurtarmak için, 10 dakika sonra 1 oyu getirip Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanvekilinin önüne koyuyorsunuz. Demek ki, bunlar değermiyormuş, bunların yapılmaması lazımmış. Bunların yapılmaması lazım geldiği, işte şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine gelen yeni bir Danışma Kurulu önerisiyle ortaya çıktı.

Ben yine iki gün önce burada, Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarının çok ciddi yapılması lazım geldiğini söyledim, kanun yapmak ciddi iştir dedim. Onun üzerine bir grup başkanvekili gelip burada, benim şahsımla da ilgili bazı ifadeleri kullanarak, benim o sözlerimi nakz etme ihtiyacını hissetmişti. Ancak, bugün tekrar ediyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanun yapma işi ciddi bir iştir. Bizim bu şekilde çalışmalarımızı ciddiyetle yapmanız lazım geldiği, kanunların ciddi bir şekilde ele alınması lazım geldiği, komisyonlarda çok iyi tartışılması lazım geldiği ve buradan alelacele kanunların geçirilmemesi lazım geldiği şeklinde 70 000 000 insanın kanaati var; ancak, bizlerin, burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, milletvekillerinin iradesinin üzerine de ipotek koyarak ve hele hele "temel yasa" kavramı esprisi içerisinde milletvekillerinin sesini kısarak, buradan kanun geçirmenin ne kadar yanlış olduğu, ne kadar hatalı olduğu, yine, çok açık ve net bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Ben hep söylüyorum; bugüne kadar 41 adet kanun Sayın Cumhurbaşkanından geri döndü. Niye geri döndü; onların geri döneceğiyle ilgili gelip burada ben de konuştum, muhalefet partisi milletvekilleri de konuştular; ancak, her konuşmamızdan sonra salondan "Sayın Cumhurbaşkanının bu kanunu bir kez daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri göndereceğini nereden biliyorsun, Sayın Cumhurbaşkanından bir bilgi mi aldın" şeklinde itirazlar oluyordu. Elbette, böyle hızlı bir tempoyla çalışacağız diye, alelacele kanunları buradan geçirirseniz, çok büyük yanlışlık yaparsınız.

Ben şimdi soruyorum; bugün geri çekilen kanun tasarısının içerisinde -İktidar Partisi milletvekilleri, grup başkanvekilleri de ifade ettiler- memleketimizin, milletimizin menfaatına olan çok maddeler vardı; onu, gelip burada ben de söyledim. Ne oldu şimdi; o, milletimizin, memleketimizin menfaatına olduğunu iddia ettiğimiz o maddeler ne olacak değerli milletvekilleri?!

AHMET YENİ (Samsun) - Çıkarılacak, çıkarılacak...

ÜMMET KANDOĞAN (Devamla) - Ne zaman çıkarılacak Sayın Milletvekili? Yani, "çıkartılacak" şeklinde bir ifadeyle, bugün bu yapılan bu vahim hatayı geçiştiremezsiniz Sayın Milletvekilim.

Hurda araçlarla ilgili binlerce insan bekliyordu, yurtdışına çıkış yasağıyla ilgili binlerce insan mağdurdur ve yurt dışında eğitim ve öğretimle ilgili borçlarını ödeyemeyen binlerce öğrenci bu kanunun çıkmasını dört gözle bekliyordu ve aldığımız bir habere göre de, çok uzun süre gündeme gelmemek üzere bu kanun tasarısı geri çekiliyor. Neyin karşılığı sayın milletvekilleri? Neyin karşılığı; 23.00'te oylanacak olan anayasa değişiklikleri karşılığı.

O zaman, bu anayasa değişikliğiyle ilgili teklifi zamanında verseydiniz sayın milletvekilleri. Eğer o değişiklik teklifi zamanında verilmiş olsaydı, hiçbir problem olmadan o anayasa değişikliği buradan geçecekti. Dün Anavatan Partisi Grup Başkanvekili de geldi burada ifade buyurdular "eksikliğiniz varsa Anayasada, geliniz, Anavatan Partisi olarak biz destekleyelim, eksiklerinizi tamamlayalım" dedi "çekmeyin bunu, anayasa değişikliği teklifini bizim oylarımızla Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçirelim" dedi; Anavatan Partisi Grup Başkanvekili burada kendisi. Bunu da reddettiniz; ama, bugün yeni bir anlayışla sadece Anayasayla ilgili değişiklik tekliflerini buradan geçirebilmek maksadıyla, milletvekillerinin kırksekiz saatten beri yapmış oldukları o gayretli çalışmalarını da boşa çıkararak, emeklerinizi zayi ederek, hakkınızı alarak elinizden, bugün bu grup önerisi huzurlarımıza getirilmiş bulunuyor.

Ben tekrar ediyorum; Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanun yapmak işi ciddi bir iştir. Grup önerilerinin doğru bir şekilde, hayata geçirilecek şekilde verilmesi ciddi bir iştir. Eğer bu işleri ciddi bir şekilde yapamıyorsak, işte bugün karşımıza çıkan manzarayla karşılaşmış bulunuyoruz.

Ben, bu duygu ve düşüncelerle, grup önerisinin aleyhinde olduğumu ifade ediyor ve Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kandoğan, bir sürçü lisan oldu galiba. Danışma Kurulu önerisinin aleyhinde oluyorsunuz.

ÜMMET KANDOĞAN (Denizli) - Evet.

BAŞKAN - Danışma Kurulu önerisinin lehinde, Malatya Milletvekili ve Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Sayın Süleyman Sarıbaş; buyurun.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada iki gündün beri trajikomik bir olay yaşanıyor. Yani, mevcut iktidarın, milletin mazlumlarına söz verdiği, haksız uygulamaları kaldıracığına dair seçim öncesi sözlerini içeren, düzenleyen bir tasarısı iki gündür geceyarılarına kadar hiç anlamsız bir şekilde konuşuldu durdu.

Bir anayasa değişikliği önerisi vardı; biz bu kürsüde de söyledik; bunun getiriliş şekli Anayasanın 95 inci maddesine aykırıydı; ama, milletin lehine olduğunu söyledik. Niye milletin lehine olduğunu söyledik; çünkü, çağdaş anayasa düzenlemelerinin, artık, üç yıllık perspektifle değerlendirilmesinin ileri bir bütçe anlamında olduğunu, buna katkı sağlanması gerektiğini, ancak, usul olarak Yüce Meclisin huzuruna 95 inci maddeye aykırı olarak geldiğini düşünerek, bunu çekin, 95 inci maddeye uygun hale getirin, biz bunu açıktan destekleyelim; çünkü, bu, milletin hayrına dedik.

Ancak, biz, yok sayıldık, muhatap alınmadık; çünkü, geçmişten beri çok daha iyi ortaklık kurduğunuz bir Anamuhalefet Partisi vardı; ne kadar ana, ne kadar muhalefet, milletin huzurundan kaçmıyor.

YÜCEL ARTANTAŞ (İğdır) - Sen de düne kadar oradaydın...

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Sonuçta, biraz önce görüştüğümüz 904 sıra sayılı, hükümet tarafından tekrar komisyona çekilen ve mazlum akademisyenlerimizin dün Sayın Bakanın ifadesiyle milyonlarca insanın mağduriyetini ortadan kaldıran, yani, seçim meydanlarında "iktidara geldiğimiz zaman, bu mazlum ve mağdur insanların haklarını iade edeceğiz" anlamındaki sözün tam karşılığı olan, bizim de gönülden desteklediğimiz bir tasarı, bir anlaşma masasında, Anayasaya "evet" oyu karşılığında, bir anlaşma masasında, bu mazlum ve masum milletin hakları teslim edildi. Bu böyle olmamalıydı. Yani, bir başkasının hakkı üzerinden yapılan pazarlık, çirkin bir pazarlıktır. Bir başkasının hakkından vazgeçerek, onun hakkını masada bırakarak, o kulun hakkını vermeyerek, âdeta, kul hakkı yenilmiştir. Bu kul hakkını yiyenlerin, bu mazlum insanların hakkını vermeyenlerin hesabını geçmiş hükümetler verdi...

FERİT MEVLÛT ASLANOĞLU (Malatya) - Allah çarpar...

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - ... bu hükümet de verecek arkadaşlar.

Şimdi, bu Danışma Kurulu önerisini niye imzaladım; imzalamayabilirdim. Ben imzalamasaydım, bu görüşmeler devam edemezdi; çünkü, gündem başladıktan sonra grup önerisi gelmezdi, yarın da tatil olurdu; bir grup önerisi de olamayacağı için, bu Anayasa oylaması da yapılmazdı.

Haa, niye imzaladım; bu çirkin anlaşmayı millet görsün, bu televizyonlarda izlensin, bu mazlum insanların haklarının masa başında nasıl muhalefete teslim edildiğini görsün diye imzaladım; en azından, uluslararası sözleşmeler konuşulurken bu millete bunları ifade edelim, anlatalım diye imzaladım. Niye imzaladım; bir haftalık, on günlük grupla, Anamuhalefet ve İktidarın ahlâkdışı anlaşmalarına set çekmeyeyim... (CHP sıralarından gürültüler)

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Ne münasebet?!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - ...o anlaşmaları göreyim diye imzaladım.

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Ne demek?!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Bunun için imzaladım.

YÜCEL ARTANTAŞ (İğdır) - Senin orada konuşman bile hata! Oradan seçilip, buradan konuşuyorsun!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Şimdi, siz de çıkar burada konuşursunuz.

MEHMET YILDIRIM (Kastamonu) - Başka partiden seçildin; şimdi kimin adına konuşuyorsun?!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Ne vardı; 28 Şubat mağduru olan 1 000 üniversite akademisyenin haklarının iadesi vardı. Ne vardı; milyonlarca insanın şu veya bu suçtan mağduriyetleri vardı; yani, mahzun insanların, mazlum insanların hakları vardı. Cumhuriyet Halk Partisinin direnmesi karşısında bu hakları iade ettiniz, masada bıraktınız.

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - İmzalamasaydın!

YÜCEL ARTANTAŞ (İğdir) - Kim dedi sana imzala diye?!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Şimdi, diyorum ki, acaba 3 Kasımdan evvel, millete sunu taahhüt etseydiniz: "Ey millet, bizi iktidara getirin; ama, Cumhuriyet Halk Partisinin 'evet' demediği hiçbir şeyi de yapmayacağız" deseydiniz, millet, iktidarın asıl sahiplerine oy verirdi.

FARUK ANBARCIOĞLU (Bursa) - İçeride de "imzalamayacağım" deseydin o zaman, niye takıyye yaptın?!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Bugün, iktidarın asıl sahibi burada Cumhuriyet Halk Partisi olmuştur. Şimdi, bu pazarlıklar bunu gösteriyor; her şeyde anlaşmış, iktidarcılık oynuyorsunuz; gün oluyor bu kürsülerde Cumhuriyet Halk Partisi iktidar, gün oluyor bu kürsülerde AK Parti iktidar oluyor. Bari, müşterek iktidar olun! Dün, bu iktidarın adım söyledim; bu iktidar, 28 Şubatın haksız uygulamalarına karşı hiçbir düzenlemeyi yapamamış, hiçbir hakkı iade edememiştir.

MUHARREM İNCE (Yalova) - ANAP 28 Şubatı desteklemedi mi?!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Niye edememiştir; çünkü; Cumhuriyet Halk Partisiyle koalisyon iktidardır bu iktidar da ondan edememiştir.

YÜCEL ARTANTAŞ (İğdir) - 28 Şubatı ANAP desteklemedi mi?!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Bakın, bu millete ne sözler verdik; dedik ki: Gelirsek, bu YÖK'ü kaldıracacağız dedik. Bir tasarı hazırlandı, tam Meclise gelecekti, İstanbul'da, balık lokantalarında, bu tasarı, milletin desteğini alan, kamuoyunun desteğini alan bu tasarı, mazlum öğrencilerin hakkını iade eden bu tasarı, masada terk edildi, bırakıldı.

HASAN ANĞI (Konya) - Danışma Kurulu önerisi konuşuluyor. Ne anlatıyor?..

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Ne adına; Anayasanın 76 ncı maddesinin düzenlenmesi adına. Bugün, üniversite akademisyenlerinin hakkı iade edilecekti; bu hak da, masada bırakıldı. Ne adına; mevcut anayasa değişikliği teklifi adına. Daha ne kadar bu milletin hakkını vermeyeceksiniz?!. Bu son olsun diyorum, bu son olsun... Lütfen, şu milletin hayrına olan anayasa değişikliklerini, lütfen, şu millete 3 Kasım öncesi kürsülerde bangır bangır bağırduğumuz, milletin hayrına olan anayasa değişikliklerini, bir an önce, bu milletin huzuruna getirin.

Bakın, açık olarak, Anavatan Partisi olarak, açıktan destek vereceğimizi söylüyoruz. Getirin şu YÖK'ü, çağdaş bir anlayışa katılalım. Arkadaşım "hayır istemiyoruz" falan diyor; istemezsiniz, doğru; çünkü, çok güzel bir ortağımız var, hayırlı uğurlu olsun, millete hayırlı olsun.

Şimdi, diyor ki Mevlana: "kurdun kuzuyu yiyeceğine kimse şaşırnamalı; ama, bu kuzu kurda niye bu kadar aşık" diyor Mevlana bir sözünde. Bu CHP'ye niye bu kadar aşıkımız, niye bu kadar sevdalıyız?!. Bu millet sevdalı değil, bu milletin hiçbir sevdası yok ona.

FARUK ANBARCIOĞLU (Bursa) - Düşman mı olalım?!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Peki, siz niye sevdalandınız da, onun sözünün dışında tek sözünüz yok. O yapın derse yapıyorsunuz, yapmayın derse yapmıyorsunuz. Şimdi, tabii, itiraz edersiniz, laf atarsınız; ama, vicdanlarımız bu değil. Bakın, size oy veren insanların vicdanı da bu

değil. (AK Parti sıralarından gürültüler) Size oy veren insanlar ne için verdiler; 3 Kasım öncesinin çökük düzenini, 3 Kasım öncesinin kahrolası düzenini, 3 Kasım öncesinin fakiri zengine boğduran, haklıyı haksıza boğduran düzeni değiştirin, bu düzen değişsin, bu düzeni Allah adına değiştirin diye size oy verdi. Ne değişti?!

YÜCEL ARTANTAŞ (İğdir) - 3 Kasım öncesi ANAP iktidardaydı...

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Ne değişti, değişen ne oldu?!

ÜNAL KACIR (İstanbul) - 3 Kasım öncesi Anavatan iktidardaydı...

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Bugün üniversitelerin kapısından başörtülü kızlarımız girebiliyor mu?! Bugün üniversitelerinden, hiçbir mahkeme kararı olmadan, hiçbir bilgi ve belge olmadan atılan masum akademisyenlerimiz üniversitelerde ders vermeye devam edebiliyor mu?! Bugün ne oluyor?! Yani, Türkiye'de Cumhurbaşkanı'nı halk seçebiliyor mu; getirebildiniz mi böyle bir öneriyi, böyle bir tasarımı, bu kadar büyük bir çoğunlukla?! Bunları yapamadınız.

Neyi yaptınız; köylünün mü durumunu düzelttiniz, esnafın mı durumunu düzelttiniz?! Dün Sayın Bakan açık açık söyledi, geçenlerde; efendim, esnafa 1 katrilyon lira kredi desteği olmuşlar. Peki, faizciye ne kadar kredi desteği oldunuz, bırakın krediyi, rant desteği oldunuz; 60 katrilyon lira rant desteği oldunuz! 60 katrilyon lira!.. Yani, rantçıya, faizciye 60 katrilyon rant desteği verirken, esnafa verdiğiniz 1 katrilyon liralık faizli parayı, bu milletin huzuruna, bu milletin kürsüsüne çıkıp ifade etmeyi, bir hükümet etme anlayışı, bir ülke yönetme anlayışı olarak mı izah ediyorsunuz?! Böyle bir şey yok arkadaşlar.

ASIM AYKAN (Trabzon) - Bu borçlar sizin borçlarınız!.. Sizin faiz borçlarınız!..

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Bakın, iki seneniz var, normal zamanında olursa iki seneniz var. Oturun, şu millete ne söz verdinizse tek tek yazın; Anayasa değişikliği gerektiriyorsa Anayasa değişikliği, kanun değişikliği gerektiriyorsa kanun değişikliği, milletin hayırına yapacağınız her şeyde size destek olalım. Yapıcı muhalefet bu. İşte, yapıcı muhalefetin özelliğidir bu imza. İsteseydim tıkdardım bu Meclisi, bu Anayasa, bu kanunlar oylanamazdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sarıbaş, konuşmanızı tamamlayınız.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Evet Sayın Başkan, bitiriyorum.

Yani, bu millet bu fotoğrafı her zaman gördü. Bu millete bu fotoğrafı bir daha göstermeyiniz diye sizi iktidar etti. Eğer siz, sizden öncekilerin iktidarı gibi iktidarlık yaparsanız, sizin akıbetinize de onlardan farklı olmayacak!

ASIM AYKAN (Trabzon) - Siz kendi akıbetinize bakın.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Bu bizi üzer; sizin adınıza üzmez; ama, millete verilen sözlerin yerine gelmediği anlamında bizi üzer. Fakir fakara milletin, artık bu kadar hakkını yemeye, hukukunu yemeye, haksızlığa uğramış, hukuksuzluğa uğramış, adaleti elinden alınmış, kimsesiz insanların hakkını, hukukunu yemeye veya onların hak ve hukukunu iade etmeye, iadei itibar etmeye söz verdiniz; lütfen, yapın; lütfen, yapın.

Değerli arkadaşlar, bu böyle gitmeyecek, anlaşıldı. Sizin bunları yapmaya niyetiniz yok, seslerden onu anlıyorum. Millet bunları görsün diye söylüyorum. Millet zaten bunları üç yıldır gördü, yapmayacağınızı zaten anladı da, ben son bir kez daha milletin vekili olarak uyarıyorum. Lütfen, bunları yazın ve bu kürsüye getirin. Getirin bu Anayasa değişikliklerini, YÖK'ü kaldıralım, Cumhurbaşkanı'nı cumhur seçsin, halk seçsin.

58 inci hükümetin de, 59 uncu hükümetin de programında var: Yeni bir anayasa yapacağız, sivil bir anayasa... Bravo; ayakta alkışlıyorum. Yaptınız mı?! Var mı böyle bir şey?!

MEHMET SOYDAN (Hatay) - Alkışlayacak çok iş yaptık.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Başbakan talimat veriyor: "CHP ile anlaşmadığınız hiçbir şeyi Meclise getirmeyin."

FARUK ANBARCIOĞLU (Bursa) - Kavga mı edelim?!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - O zaman millete söyleseydiniz "biz CHP ile anlaşmadan hiçbir şeyi getirmeyeceğiz" deseyseniz. Onun için mi verdi bu çoğunluğu size bu millet?! Ne diyeyim yani!.. Ben şimdi bu milletin huzurunda şu halinize bakıp ne söyleyeyim!

Saygılar sunuyorum. (Anavatan Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

AYHAN ZEYNEP TEKİN (BÖRÜ) (Adana) - Millet sana gönül koyuyor AK Partiden gittin diye.

BAŞKAN - Danışma Kurulu önerisinin lehinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Sayın Haluk Koç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AYHAN ZEYNEP TEKİN (BÖRÜ) (Adana) - AK Partiden seçildin, başka yere geçtin diye sana gönül koyan çok, Sayın Saribaş.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Abla, saygılar sunarım, ne söylesen başım üzerine.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan...

İBRAHİM ÖZDOĞAN (Erzurum) - Sen kendi sosyal çevrene bak.

HALUK KOÇ (Devamla) - Sayın Başkan, başlayayım mı?..

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koç.

Sayın milletvekilleri, hatibi dinleyelim.

HALUK KOÇ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, zaman zaman bu kürsüye, grup önerilerinin, lehinde ya da aleyhinde konuşmak için çıkıyorum; zaman zaman da, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ya da şahsım adına ya da önergeler üzerinde gerekçe açıklamak için söz alıyorum ve burada, belli bir üslubu koruyarak, lehte, aleyhte, o gün, o noktada savunduğum düşünceleri, belli bir üslubu aşmadan sizlerle paylaşmaya çalışıyorum; fakat, zaman zaman, bu üslubun, bazı konuşmacı arkadaşlar tarafından, kişileri değil, ama, kurumsal kimlikleri aşmıracak derecede dikkatsiz bir üslupla konuşulduğuna, dile getirildiğine de tanık oluyorum.

Değerli arkadaşlarım, siyasetin tanımını yapmıştım, ben, bir kere daha ifade etmek istiyorum. Siyaseti, belki üç temel başlıkta tanımlayabiliriz demiştik.

Bunlardan bir tanesi, siyaset, belli bir düşünce etrafında, belli bir düşünce ekseninde, odağında dik durma, ilkeli durma sanatıdır; bu bir. Buna uyup uymayanlar kendi durumlarını değerlendirebilirler.

İkincisi, siyaset, gündeme gelen konular etrafında asgariden bir uzlaşma arama, bir mutabakat arama ve ülke yararına bir sonuç çıkarma sanatıdır da.

Üçüncüsü, gerçekleri çarpıtmama sanatıdır. Dün, bir başka arkadaşımın konuşması üzerine de bu ek açıklamayı yapmıştım.

Başka ana başlıklar da bulunabilir siyasetin tanımlanması için; ama, ilk madde çok önemli. İlk madde gerçekten çok önemli; bir düşünce, ilke etrafında dik durma; yani, bir gecede hidayete ererek farklı düşüncelerin etrafında buluşmama sanatıdır diyebiliriz. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Buradan, çok kişi bir nasip çıkarır diye düşünüyorum.

İBRAHİM ÖZDOĞAN (Erzurum) - Milletvekilleri dama taşı mı?

HALUK KOÇ (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, ikide bir, buraya çıkan arkadaşlarımız, şimdi konuşma yapan Sayın Sarıbaş -benim çok sevdiğim bir arkadaşım, çok değerli bir arkadaşım, sizler gibi, hiç kimseyi ayırt etmiyorum bu sözlerim içerisinde, ama- ikide bir, bir koalisyon, bir çirkin pazarlık, bir ahlakdışı ilişki tarzında suçlamalarda bulundu.

Değerli arkadaşlarım, demin de söyledik; siyaset, ülke çıkarlarının gerektirdiği noktada da, herkesin kendi düşüncesinden belli bir pay geriye giderek ortak bir noktada buluşmaktır dedik. Şimdi geldiğimiz nokta böyle bir süreci karşımıza çıkarıyor. Nedir durum, nedir bu pazarlık dediğiniz süreç, nedir bu uzlaşma dediğiniz süreç; böyle bir kavramı bir defa açalım. Nedir; bir anayasa değişikliği yapılacak. Bu anayasa değişikliği, teknik anlamda bir anayasa değişikliği. Teknik anlamda bir anayasa değişikliği yapılırken, Kamu Mali Kontrol Yasasıyla ilgili bazı değişikliklerin gündeme getirilmesi talebimiz, Sayıştay denetimine, bazı açıklıkların giderilmesine dönük taleplerimiz, bütçe oylamalarında farklı birtakım yöntemlerin kaldırılmasına dönük taleplerimiz; bunlar komisyonda değerlendirildi. Henüz Plan ve Bütçe Komisyonuna belki katılmadığımız için, o süreçleri bilmiyorsunuz. Orada, teknokrat kökenli arkadaşlarımız, olayın bu boyutunu değerlendirdiler.

Her olayın bir teknik yönü vardır, bir de siyaset penceresi yönü vardır. Teknik penceresinde, teknik ağırlığı ağırlıklı olan arkadaşlarımız, o konuyla ilgili görüşlerini ifade ederler ve siyaset noktasında sorumluluğu olan kişiler de, genellikle Türkiye Büyük Millet Meclisinde de, o siyasi kurumların grup başkanvekilleri bunun temsilini yapar, onlar da siyaset penceresinden bu teknik açıklamaları siyasetle bütünleştirirler.

Bir noktaya gelinmiştir. Bu geline noktada, torba yasa dediğimiz o ucube yasanın -eleştirilerimiz sürüyor, bir uzlaşma yok- bu ucube yasanın birçok milletvekilini -siyasi parti ayırt etmeden söylüyorum- rahatsız eden, vicdanen rahatsız eden bazı uygulamalarının geri çekilmesi yönünde bir talebimiz oldu. Çok doğaldır bu talep ve bu talep karşılandı.

Ondan sonrasında, 7 nci maddeyle ilgili, bakım 7 nci maddeyle ilgili sürekli bir mağduriyet siyaseti yapılıyor. Değerli arkadaşlarım, ben sizinle paylaşmak istiyorum; niye 12 Eylülü unuttunuz?! Mağduriyet sadece bundan altı yıl önce yaşanan bir süreçle mi ilgilidir? 12 Eylül faşizminin, bu ülkede binlerce ocak söndürdüğünü, binlerce insanı işinden ettiğini, binlerce insanın seçme seçilme hakkını ortadan kaldırdığını ve 10'dan fazla gencin, yetersiz hukuk süreci sonunda darağacına gitliğini ne çabuk unuttunuz?! (CHP ve AK Parti sıralarından alkışlar) Mağduriyet sadece 28 Şubatla mı sınırlıdır; 12 Eylül mağduriyetleri nerede?! Niye bunları dile getirmiyorsunuz?! Her konuda çifte standarttan vazgeçmek zorundayız. Belli bir konuda siyaset yapmak istiyorsanız, yanlıyorsunuz.

Türkiye, bütün bunları aşacaktır; Türkiye, bütün bunları aşmak zorundadır; Türkiye, çağdaş ülkeler düzeyine, bütün bunları aşarak gelecektir. Bu noktada, mutlaka, uzlaşmalar da olacaktır, farklılıklar da olacaktır; ama, ülke çıkarım birleştiren noktalarda, bu uzlaşma gerçekleştirilecektir.

Değerli arkadaşlarım, sizler söylüyorsunuz, bizler söylüyoruz; değerli arkadaşlarım bu sıralarda otururken, dün akşam da söyledim; biz, ülke yararına görmediğimiz noktalarda, kendi siyasi düşüncemizle uyuşmayan noktalarda, bazen sert, bazen yumuşak, günün ortamına göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinde muhalefet görevimizi eksiksiz sürdürürken, belki sizlerle de mücadele

ediyorduk orada. Bu sıralarda oturuyordunuz, değerli arkadaşlarım. Yani, şimdi, bugün bir noktaya geldik diye, tamamen, üç yıldır Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği siyasî muhalefet mücadelesini gözardı etmenin hakkaniyete sığan bir yanı var mı?!

Değerli arkadaşlarım, Sayın Abuşoğlu dün söylediler; düşünürken söyledikleriniz sizi bağlar, düşündüklerinizi dilinize aktarırken çıkacak cümleler sizi bağlar. Onun için, ille de burada, belli bir süre içerisinde bir muhalefet görevinin belli bir noktasını yaparken, söylediklerimize de çok özen göstermek zorundayız, çok dikkat göstermek zorundayız.

Cumhuriyet Halk Partisi ilkelî bir siyasî partidir, ilkelî bir siyasî kurumdur; Türkiye'nin dününde de vardı, bugününde de var, yarınında da olacaktır; ama, bir gün olan, bir gün olmayan siyasî partilerle Cumhuriyet Halk Partisinin muhalefet ya da iktidar uygulamalarını karşılaştırmak kim-senin haddine değildir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, pazarlık konusundan bahsedildi. "Pazarlık" çirkin bir kelime.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Yapmadınız mı?! Başbakan yardımcısı gitti taa Köşke kadar.

HALUK KOÇ (Devamla) - "Pazarlık" çirkin bir kelime. Siyasette, uzlaşma dediğimiz bir olay var, ülke yararına.

Bakın, kendi ifadeleridir. Sevdiğimi çok söyledim Sayın Sarıbaş'tı, hâlâ aynı duygular için-deyim, bundan sonra da öyle olacağım; ama, şu "eğer bize gelseydimiz, bizle çok kolay anlaşır-dınız..." Yani, bir uzlaşma bizle yapabiliriniz demeye getiriyor, pazarlığı niye bizle yapmadınıza getiriyor. Ortada pazarlık yoktur. Ülkenin bir bütçeye ihtiyacı vardır; bu bütçe de, üç yıllık şeffaf bir mali yönetimi gerektiren bir bütçedir. Teknik aksamıyla bu anayasa değişiklikleri yerine getirilecek-tir. Bu arada, 150-154 kişilik bir anamuhalefet grubunun 355 kişilik bir iktidar grubuna karşı olan siyasal azınlığını, sayısal azınlığını düşünürseniz, görüşülmekte olan torba yasada bizim siyasî il-kelerimize uymayan bazı noktalarda geri adım atmanız için de biz sizi zorladık. Bunda da sizin grup başkanvekili arkadaşlarımızın hiçbir suçu yok, hiçbir gereği yok ve uzlaşma bu şekilde olur, ortak bir noktaya varma bu şekilde olur.

Gelinen nokta, olumlu bir noktadır. Ben, buraya çıkan arkadaşlarımızın, belli düşüncelerini ifade ederken söyledikleri sözlerin önünün arkasının nereye gittiğini çok iyi hesap etmelerini diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP ve AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

EYÜP FATSA (Ordu) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Fatsa, lehte, aleyhte?..

EYÜP FATSA (Ordu) - Lehte, Sayın Başkan.

BAŞKAN - Lehte konuşmalar tamamlandı.

Evet, sayın milletvekilleri, görüşmeler tamamlanmıştır.

Danışma Kurulu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, saat 21.00'de toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.01

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 21.05

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL**KÂTİP ÜYELER: Yaşar TÜZÜN (Bilecik), Ahmet Gökhan SARIÇAM (Kırklareli)**

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14 üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

904 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4.- *Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1030) (S. Sayısı: 904) (Devam)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, 4 üncü sıraya alınan, 3.7.2005 tarihli ve 5394 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü maddeleri gereğince Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderme tezkeresi ile Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun müzakeresine başlayacağız.

5.- *3.7.2005 Tarihli ve 5394 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1070) (S. Sayısı: 999)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

5 inci sıraya alınan Bilgi Edinme Hakkı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu raporunun görüşmelerine başlayacağız.

6.- *Bilgi Edinme Hakkı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/955) (S. Sayısı: 914)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

6 ncı sıraya alınan Darülaceze Müessesesi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile İçişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

7.- *Darülaceze Müessesesi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile İçişleri Komisyonları Raporları (1/988) (S. Sayısı: 922)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

7 nci sıraya alınan Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köy İşleri ile Dışişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

8.- *Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/863) (S. Sayısı: 797) (x)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon raporu 797 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarımın tümü üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

GIDA VE TARIM İÇİN BİTKİ GENETİK KAYNAKLARI ULUSLARARASI ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Türkiye Cumhuriyeti adına 4 Kasım 2002 tarihinde imzalanan "Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşması" nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, tasarımın tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, oylama için 3 dakikalık süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısının açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 265

Kabul : 265 (xx)

Böylece, tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olmasını temenni ediyorum.

(x) 797 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

(xx) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

Sayın milletvekilleri, 8 inci sraya alınan Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan Medeni ve Siyasî Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyarî Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonları raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

9.- Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medeni ve Siyasî Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyarî Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/919) (S. Sayısı: 798) (x)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Komisyon raporu 798 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz talebi?.. Yoktur.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

ÖLÜM CEZASININ KALDIRILMASINI AMAÇLAYAN, MEDENİ VE SİYASİ HAKLARA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞMEYE EK İKİNCİ İHTİYARİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - Türkiye Cumhuriyeti adına 6 Nisan 2004 tarihinde New York'ta imzalanan "Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medeni ve Siyasî Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyarî Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, elektronik cihazla oylama yapacağız. Oylama için 3 dakikalık süre veriyorum.

(x) 798 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medenî ve Siyasî Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyarî Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 303

Kabul : 302

Çekimser :1 (x)

Böylece, kanun tasarısı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, gündemin 9 uncu sırasına alınan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/859) (S. Sayısı: 806) (xx)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Komisyon raporu 806 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz talebi?.. Yoktur.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE UKRAYNA BAKANLAR KURULU
ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA İKİLİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1.- 1 Aralık 2003 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - 1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

(xx) 806 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için 3 dakikalık süre vereceğim.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısının açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 305

Kabul : 305 (x)

Böylece, tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı uğurlu olsun.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, gündemin 10 uncu sırasına alınan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

II.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/867) (S. Sayısı: 807) (xx)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet? Yerinde.

Komisyon raporu 807 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz talebi?.. Yok.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE OMAN SULTANLIĞI HÜKÜMETİ
ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 13 Ocak 2004 tarihinde Muskat'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - 1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

(xx) 807 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için 3 dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekilleri, 807 sıra sayılı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısının açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 315

Kabul : 312

Ret : 3 (x)

Böylece, tasarı kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Sayın milletvekilleri, gündemin 11 inci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

12.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/868) (S. Sayısı: 808) (xx)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Komisyon raporu 808 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz talebi yoktur.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna ektidir.

(xx) 808 S. Sayılı Basmayazı tutanağa ektidir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE FAS KRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA
ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

Madde 1.- 16 Nisan 2004 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.-Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.-Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için 3 dakikalık süre veriyorum ve oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 808 sıra sayılı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısının açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 318

Kabul : 318 (x)

Böylece, tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Gündemin 12 nci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

13.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/869) (S. Sayısı: 809) (xx)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Komisyon raporu 809 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz talebi yoktur.

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

(xx) 809 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BULGARİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 19 Nisan 2004 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi yoktur. Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi yoktur. Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için 3 dakikalık süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı: 304

Kabul : 303

Ret : 1 (x)

Böylece, tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, gündemin 13 üncü sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

14.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/870) (S. Sayısı: 810) (xx)

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

(xx) 810 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Komisyon raporu 810 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz talebi yoktur.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 29 Mayıs 2004 tarihinde Lefkoşa'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için 3 dakikalık süre veriyorum ve oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 301

Kabul : 301 (x)

Böylece, tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olmasını diliyorum.

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

Sayın milletvekilleri, gündemin 14 üncü sırasına alınan, A400M Uçağının Geliştirilmesi, Üretimi ve Başlangıç Desteğine İlişkin Tek Aşamalı Bir Programda İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırası ile A400M Uçağının İşbirliği İçerisinde Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine İlişkin A400M Program Üst Kurulu Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

15.- A400M Uçağının Geliştirilmesi, Üretimi ve Başlangıç Desteğine İlişkin Tek Aşamalı Bir Programda İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırası ile A400M Uçağının İşbirliği İçerisinde Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine İlişkin A400M Program Üst Kurulu Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/889) (S. Sayısı: 811) (x)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet? Yerinde.

Komisyon raporu 811 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz talebi yoktur.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

A400M UÇAĞININ GELİŞTİRİLMESİ, ÜRETİMİ VE BAŞLANGIÇ DESTEĞİNE İLİŞKİN TEK AŞAMALI BİR PROGRAMDA İŞBİRLİĞİ KONUSUNDA MUTABAKAT MUHTIRASI İLE A400M UÇAĞININ İŞBİRLİĞİ İÇERİSİNDE GELİŞTİRİLMESİ, ÜRETİMİ EVRESİ VE BAŞLANGIÇ DESTEĞİNE İLİŞKİN A400M PROGRAM ÜST KURULU KARARININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Türkiye, Almanya, Belçika, Fransa, İngiltere ve İspanya'nın katılımı ile sürdürül-
mekte olan A400M (Geleceğin Büyük Uçağı-FLA) programı çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti
adına 18 Nisan 2003 tarihinde imzalanan "A400M Uçağının Geliştirilmesi, Üretimi ve Başlangıç
Desteğine İlişkin Tek Aşamalı Bir Programda İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırası" ile
"A400M Uçağının İşbirliği İçerisinde Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine İlişkin
A400M Program Üst Kurulu Kararı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edil-
miştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- Bu Kanun 22.5.2003 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe
girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edil-
miştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edil-
miştir.

(x) 811 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için 3 dakikalık süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, A400M Uçağının Geliştirilmesi, Üretimi ve Başlangıç Desteğine İlişkin Tek Aşamalı Bir Programda İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırası ile A400M Uçağının İşbirliği İçerisinde Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine İlişkin A400M Program Üst Kurulu Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 294

Kabul : 294 (x)

Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, 15 inci sıraya alınan, Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

16.- Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/904) (S. Sayısı: 812) (xx)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon raporu 812 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz talebi yoktur.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

**VİYANA VE PARİS SÖZLEŞMELERİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ORTAK
PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1.- Ülkemiz tarafından 21 Eylül 1988 tarihinde imzalanan nükleer enerji alanında üçüncü taraf sorumluluğuna dair "Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - 1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

(xx) 812 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararı alınacaktır.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için 3 dakika süre veriyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının açıkoylama sonucu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 310

Kabul : 310 (x)

Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olmasını diliyorum.

Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.03

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 22.17

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL**KÂTİP ÜYELER:Ahmet Gökhan SARIÇAM (Kırklareli),Yaşar TÜZÜN (Bilecik)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14 üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Gündemin 16 ncı sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

**IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

17.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/908) (S. Sayısı: 813) (x)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon raporu 813 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz talebi?.. Yoktur.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum; Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAJYAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 9 Temmuz 2004 tarihinde Bakü'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum; Kabul edenler... Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum; Kabul edenler... Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(x) 813 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için 3 dakikalık süre veriyorum ve oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği

Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 302

Kabul : 302 (x)

Böylece, tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olmasını diliyorum.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, gündemin 17 nci sırasına alınan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekânsal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

18.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/938) (S. Sayısı: 814) (xx)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon raporu 814 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz talebi?.. Yoktur.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI İLE KOSOVA GEÇİCİ ÖZYÖNETİM KURUMLARI (ÇEVRE VE MEKANSAL PLANLAMA BAKANLIĞI) ADINA GÖREV YAPAN BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KOSOVA GEÇİCİ YÖNETİMİ ARASINDA ÇEVRE ALANINDA İŞBİRLİĞİ MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 15 Eylül 2004 tarihinde Priştine'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı'nın onaylanması uygun bulunmuştur.

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

(xx) 814 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir

2 nci maddeyi okutuyorum.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için 3 dakikalık süre veriyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Oyların toplanılmasına başlandı)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, sisteme giremeyip de oy pusulası gönderen milletvekili arkadaşlarımız Genel Kuruldan ayrılmasınlar. Oy pusulası gönderen arkadaşların isimlerini okuyup Genel Kurulda bulunup bulunmadıklarını kontrol edeceğim.

(Oyların toplanılmasına devam edildi)

BAŞKAN - Sayın milletvekili arkadaşlarım, pusula gönderen milletvekili arkadaşların isimlerini okuyorum; lütfen işaret buyursunlar:

Sayın Sadık Yakut?.. Burada.

Sayın Dengir Mir Mehmet Fırat?.. Burada.

Sayın Abdullaziz Yazar?.. Burada.

Sayın Selahattin Beyribey?.. Burada.

Sayın Ahmet Uzer?.. Burada.

Sayın Maliki Ejder Arvas?.. Burada.

Sayın Ali Rıza Alaboyun?..

Sayın Yaşar Yakış?.. Burada.

Sayın Abdulkadir Kart?.. Burada.

Sayın Sinan Özkan?.. Burada.

Sayın Kemalettin Göktaş?..

Sayın Mahmut Uğur Çetin?.. Burada.

Sayın Gürsoy Erol?.. Burada.

Sayın Ömer Çelik?.. Burada.

Sayın Abdülbaki Türkoğlu?.. Burada.

Sayın Feyzi Berdibek?.. Burada.

Sayın Öner Gülyeşil?.. Burada.

Sayın Ali İbiş?.. Burada.

Sayın Adem Tatlı?.. Burada.

Sayın Orhan Yıldız?.. Burada.

Sayın Mehmet Soydan?.. Burada.

Sayın İbrahim Hakkı Aşkar?..

Sayın Fehmi Hüsrev Kutlu?.. Burada.

Sayın Ertuğrul Yalçınbayır?.. Burada.

Sayın Ahmet Çağlayan?.. Burada.

Sayın Mesut Değer?.. Burada.

Sayın Seracettin Karayağız?.. Burada.

Sayın Mahmut Göksu?.. Burada.

Sayın milletvekilleri, 814 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekânsal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları raporlarının açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 306

Kabul : 305

Çekimser : 1 (x)

Böylece, tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı uğurlu olsun.

Sayın milletvekilleri, gündemin 18 inci sırasına alınan Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

19.- Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/953) (S. Sayısı: 815) (xx)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon raporu 815 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz talebi?.. Yok.

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

(xx) 815 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI SİSTEM GELİŞTİRME VE GÖSTERİMİ İÇİN İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ MUTABAKAT MUHTIRASI VE BUNA İLİŞKİN TAMAMLAYICI ANLAŞMA, MALİ YÖNETİM USULLERİ DOKÜMANI VE EK MEKTUPLARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri, İtalya, Hollanda, Kanada, İngiltere, Norveç ve Danimarka'nın katılımıyla sürdürülmekte olan "Müşterek Taarruz Uçağı-JSF" Programı çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti adına 11 Temmuz 2002 tarihinde imzalanan Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve buna ilişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- Bu Kanun 11 Temmuz 2002 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için 3 dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, pusula gönderen milletvekili arkadaşlarımızın isimlerini okuyorum:

Sayın Yaşar Yakış?.. Burada.

Sayın Cevdet Selvi?.. Burada.

Sayın Muzaffer Baştopçu?.. Burada.

Sayın Nur Doğan Topaloğlu?.. Burada.

Sayın İrfan Rıza Yazıcıoğlu?..

Sayın Cemal Uysal?.. Burada.

Sayın Maliki Ejder Arvas?.. Burada.

Sayın Gürsoy Erol?.. Burada.

Sayın Abdulkadir Kart?.. Burada.

Sayın Mehmet Elkatmış?.. Burada.

Sayın Kemalettin Göktaş?..

Sayın Ömer Çelik?..

Sayın Mehmet Fehmi Uyanık?.. Burada.

Sayın Öner Gülyeşil?..

Sayın Nevzat Yalçıntaş?.. Burada.

Sayın Sefa Sirmen?..

Sayın Sami Güçlü?.. Burada.

Sayın milletvekilleri, 815 sıra sayılı, Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının açıklama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 338

Kabul : 338 (x)

Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, gündemin 19 uncu sırasına alınan, Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolüne Katılmamızın Uygun bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

20.- Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/894) (S. Sayısı: 820) (xx)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon raporu 820 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz talebi yoktur.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

GÜMRÜK REJİMLERİNİN BASİTLEŞTİRİLMESİ VE UYUMLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME HAKKINDA DEĞİŞİKLİK PROTOKOLÜNE KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 26 Haziran 1999 tarihinde imzaya açılan "Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolü"ne katılmamız uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Anavatan Partisi Grubu adına, Gaziantep Milletvekili Ömer Abuşoğlu.

Buyurun Sayın Abuşoğlu.

(x) Açıklama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

(xx) 820 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

ANAVATAN PARTİSİ GRUBU ADINA ÖMER ABUŞOĞLU (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gördüğüm kadarıyla, gecenin ilerleyen saatinde, milletvekillerimizin dikkatini görüştüğümüz konu üzerinde yoğunlaştırmak amacıyla bu sözü aldım. Aşağı yukarı saat 21.00'den beri, iki saate yakın bir zaman içerisinde, herhalde 10 tane kanun onaylandı burada. Bunların hepsi de uluslararası sözleşme niteliğinde; fakat, hiçbirimiz, bizim kendi grubumuz da dahil, tüm milletvekilleri, bu sözleşmelerin içeriği hakkında herhangi bir bilgiye sahip değiliz ve içeriğini de merak etmiyoruz; fakat, yaptığımız iş oldukça önemli. Biraz sonra oylayacağımız Anayasa oylamaları ve Anayasanın değiştirdiğimiz maddelerinin içeriği hakkında ne kadar hassasiyetle gruplar adına konuşmalar, görüşmeler yapıldı. Yaptığımız bu işlem, uluslararası sözleşmenin onaylanması da, en az bu iş kadar önemli ve ciddi. Sebebine gelince: Biliyorsunuz Anayasamızda bir değişiklik yaptık -yanılmıyorsa 90 ıncı madde- uluslararası sözleşmeleri kendi kanunlarımızın önüne koyduk. Bir yerde uluslararası sözleşmeleri kendi mevzuatımızın önüne koyuyoruz, hele bu Avrupa Birliği sürecinde daha da önem kazanıyor uluslararası sözleşmelerin niteliği ve kapsamı; fakat, biz, bunların içeriği hakkında, gerek Meclis olarak gerekse de toplum olarak fazla bir merak içerisinde değiliz; ama, yeri geldiğinde, birtakım adli ve hukuki problemler ortaya çıktığı zaman, avukatlarımız da dahil olmak üzere, kendi kanunlarımızdan önce bunlara uymak ve bunları delil olarak mahkemelere sürmek durumunda kalıyoruz.

Ne yazık ki, uluslararası sözleşmeler, kendi hukukumuzun önüne geçmiş olsa da, içeriği hakkında bir bilgiye sahip değiliz; çünkü, Mecliste bunların görüşülme tarzı, alışlagelen tarz hep bu şekilde olmuş. İçeriği hakkında bilgi verilmeden, sadece, işte, 1 inci madde, 2 nci madde, yürürlük maddesi denilip, oylanılıp geçiliyor. Ben buna itiraz ediyorum, buna itirazım var. Yani, bir noktada, eğer kendi hukukumuzun daha önüne koyduğumuz bir belgenin kabulü gerçekleştiriliyorsa burada, en azından, hükümet adına, bunun içeriği hakkında, özet de olsa bir bilgi verilmesi taraftarıyım. Milletvekillerinin, yaptığı işin ciddiyetini kavraması ve en azından da toplumun konu üzerine dikkatinin çekilmesi açısından böyle bir tarzın geliştirilmesi gerekiyor.

Bundan sonraki dönemlerde, genellikle Avrupa Birliğiyle yapılan, gerek müzakere sürecinde ve gerekse Avrupa Birliğiyle ilgili olan uluslararası sözleşmelerin kabulünde, bu bilgileri toplum olarak daha kabul edici ve daha anlayıcı, içeriği hakkında malumat sahibi olmamızın faydaları hiç şüphesiz kaçınılmazdır. O bakımdan, usul üzerinde herhangi bir değişiklik yapma imkânımız varsa, mutlak surette, hükümetin bu uluslararası sözleşmeler hakkında veya İktidar Partisi adına söz alıp, bu sözleşmelerin içeriği hakkında Yüce Meclisimizin bilgilendirilmesi zaruretinin ortada olduğunu zannediyorum ve siz sayın milletvekillerinin de bu zaruret içerisinde olduğu kanaatindeyim.

Bunu bir kere daha düşünmemizi ve konu üzerinde gerekli hassasiyeti göstermemiz bakımından, gecenin bu saatinde, fazla da ilgi çekici olmayan bir konu olmasına rağmen, bunu da bilmeme rağmen, sırf bu konuya dikkat çekmek üzere söz aldım; dinlediğiniz için hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım. (Anavatan Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Abuşoğlu.

1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun onayını alacağım.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Açıkoylama işlemi başlatıyorum ve 2 dakikalık süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporunun açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 374

Kabul : 374 (x)

Böylece, tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, gündemin 20 nci sırasına alınan Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma Çerçevesinde Oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1/2004 ve 2/2004 Sayılı Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

21.- Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma Çerçevesinde Oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1/2004 ve 2/2004 Sayılı Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/928) (S. Sayısı: 823) (xx)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon raporu 823 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde, Anavatan Partisi Grubu adına, Malatya Milletvekili ve Grup Başkanvekili Sayın Süleyman Sarıbaşı; buyurun. (Anavatan Partisi sıralarından alkışlar)

ANAVATAN PARTİSİ GRUBU ADINA SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 10-12 tane kanun kabul ettik. Bizler de iktidara yapıcı muhalefeti göstererek destek oyumuzu verdik. Artık saatler yaklaşıyor; Anayasa oylamamız yaklaşıyor. İnşallah, milletimize hayırlı olur; inşallah, devletimize hayırlı olur diyorum.

Yarın, Cumhuriyetimizin 82 nci Yıldönümü. Şimdiden hepimizin ve milletimizin Cumhuriyet Bayramını gönülden kutluyorum.

Tabii, biraz önce, bu anlaşmaların nasıl onaylandığını Sayın Abuşoğlu anlattı. Sayın bakanlarımız, hakikaten bu anlaşmaların içeriği konusunda milleti aydınlatıcı, bizleri aydınlatıcı bir bilgiyi bundan sonra verirlerse çok faydalı olacağını düşünüyorum.

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.

(xx) 823 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Dün, burada, Adalet Bakanımız Sayın Cemil Çiçek çok güzel bir konuşma yaptı. Hakikaten, üç şeyi söyledi; yargıya müdahalenin doğru olmadığını, yargıya müdahalenin yargıyı yıpratacağını ve bunun bu milletin değerleriyle uyum olmadığını, Anayasanın 138 inci maddesine aykırı olduğunu söyledi; cezaevine girişlerin bu usulle yapıldığını, maalesef, cezaevi girişlerinde bir VIP girişinin olmadığını, VIP salonunun olmadığını söyledi; ki, bu da çok doğrudur. Bir şey daha söyledi Sayın Bakanım -biliyorsunuz, haziran ayında İstanbul'da bir Ermeni konferansı düzenlenmeye kalkmıştı- dedi ki: "Bu Ermeni konferansını düzenlemek, vatana ihanettir."

Sayın Bakanımın bu üç dediği de doğru. Sayın Bakanım hep bu doğruları söyleyerek geldi. Biz de onu hep alkışladık; ancak, Sayın Bakanım, bu doğruları söylerken, doğru yapmayanlara dikleşmeyi, dik durmayı bir türlü yapmadı. Mesela, bu Ermeni konferansı daha sonra birilerinin himayesiyle düzenlenirken, bunun da vatana ihanet olup olmadığını sorgulamadı ve neticede, o konferanstan çıkan bildirilerin sonucunun bu vatana ihanet olduğu açık ve net olarak anlaşıldı. Bu bakımdan, Sayın Bakanımın, bu doğruları söylerken, başka doğrularda da buluşmasını diliyorum.

İkinci bir şey daha var. Şimdi, bir şey çıktı siyasette; efendim, siyasette siyah-beyaz olmaz; bir gri alan, biraz da siyasetçi gri alanda yürümeli diye. İşte o alan kıvırtma alanı. Bir şey ya siyahır ya beyazdır. Eğer her şeye gri alan, gri alan diyorsan, millete verdiğin sözleri kıvırtma alanı olarak kabul etmek lazım arkadaşlar.

Bakın, köylünün hakları verilmiyor. Niye; IMF karşı. Pancar ekme, tütün ekme, bilmem ne ekme diyor, köylüyü azalt diyor, nüfusunu azalt diyor. Kim diyor; IMF diyor. IMF karşı. İnananların mağduriyetleri önlenmiyor. Niye; CHP karşı. Kıbrıs Türkünün hakları verilmiyor. Niye; ABD karşı. Kerkük Türkünün hakları verilmiyor. Niye; ABD karşı. Peki, Alevî vatandaşlarımızın hakları verilmiyor; bazı çevreler karşı. Kürt vatandaşlarımızın sorunları çözülüyor, konjonktür karşı. Peki, bu iktidar neyi çözecek?! Bunların hep sahipleri var; bunlar da buna karşı. Bunlar buna karşı olduğuna göre, bu sorunları çözmek lazım. Bu da iktidarın görevi arkadaşlar.

Şimdi, siz, bu CHP'nin dediğine falan bakmayın. Bunların yüzde 7 oyu var; yani, toplam halk bunları yüzde 7 dinliyor, yüzde 93 halkın bunlarla bir ilgisi yok. (CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA EMEK (Antalya) - Ne diyorsun sen?! Ayıp denen bir şey var! Haddini bil ya, haddini!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Yani, onların dümen suyuyla, onların gösterdiği yolla giderseniz, yanlış bir yola gidersiniz...

ATİLA EMEK (Antalya) - Sen haddini bil ya!

YÜCEL ARTANTAŞ (İğdır) - Yirmi yıl bu ANAP Türkiye'yi yönetti.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - ...ve o yolun sonu uçurum olur; çünkü, halkın yüzde 93'ü zaten bunları dinlemiyor ki. (CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA EMEK (Antalya) - Etin ne budun ne senin ya?!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, şimdi onlar tutturmuşlar laiklik elden gidecek, efendim cumhuriyet gidecek... Nereye gidecek?.. Laiklik ve cumhuriyet, bu milletin yaşam biçimi; hayat felsefemiz, bağımsızlık onurumuz. Nereye gider cumhuriyet?! Yarın coşkuyla bütün millet olarak kutlayacağız. Buna siz sahip olduğunuz için gitmiyor değil, bu milletin yüzde 100'ü gönülden sahip olduğu için, gönülden yaşadığı için, bunu bir hayat felsefesi yaptığı için laiklik de, cumhuriyet de ilelebet duracak. (Anavatan Partisi sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, şu çekilen tasarıyla hakkı yenilmiş, hukuku çiğnenmiş, mağdur edilmiş insanların hakkını vermekten vazgeçmeyin. Hani seçim meydanlarında hep dedik, "beraber yürüdük biz bu yollarda, haşmetimizden yer gök inledi" diye...

NECATİ UZDİL (Osmaniye) - Beraber yürüdük, beraber.

AHMET YENİ (Samsun) - Biz yoldayız, siz neredesiniz?!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Kimle yürüdük; işte bu mazlumlarla yürüdük. Kimle yürüdük; hakkı yenilmiş köylüyle yürüdük. Kimle yürüdük; mağdur esnafla yürüdük. Bunlarla yürüdük o gün; ama, bugün IMF'yle yürüyoruz, Ofer'le yürüyoruz, ABD'yle yürüyoruz. Yürüdüğümüz yol arkadaşlarımız değişti, biz değiştik.

AHMET YENİ (Samsun) - Siz değiştiniz.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Devamla) - Beraber yürüdüklerimizi yarı yolda bıraktık. Beraber yürüdüklerini yarı yolda bırakanlar, bir gün onlar tarafından yarı yolda bırakılacaklardır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Anavatan Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Saribaş.

Tasarımın tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Grup Başkanvekili ve Samsun Milletvekili Sayın Haluk Koç.

Buyurun Sayın Koç. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HALUK KOÇ (Samsun) - Değerli arkadaşlarım, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına tekrar söz alma zorunluluğu hissettim; sizleri meşgul ettiğim için özür diliyorum.

Aslında yanıt verme düşüncesinde değildim; ama, yeni bir heyecan içinde olan arkadaşlarımızın sürekli olarak kürsüyü kullanarak haksız birtakım, yersiz birtakım ifadelerine muhatap olduğumuz için o konularda bazı açıklamalarda... Bundan önceki oturum kapanırken de çok nazik bir dille dile getirdiğimi düşünüyorum; tekrar böyle bir üslup kullanma ihtiyacı yeniden doğmuş oluyor.

Değerli arkadaşlarım, şimdi...

AHMET YENİ (Samsun) - Eski... Eski...

HALUK KOÇ (Devamla) - Eskiye rağbet olsa bit pazarına nur yağardı. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Siz de düştünüz aşağıya!

HALUK KOÇ (Devamla) - Şimdi, eskiye rağbet olsa bit pazarına nur yağardı. Bu sözü özellikle söylüyorum, bu sözü özellikle söylüyorum.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - 99'da neredeydin; aşağı düşmüştün! 99'da yaktun bu Mecliste!

HALUK KOÇ (Devamla) - Yani, ben, sizlere başarılar diliyorum yeni siyasî hayatınızda; onu sizden esirgemiyorum...

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Teşekkür ederim.

HALUK KOÇ (Devamla) - ...onu sizden esirgemiyorum; ama, bazı şeylerin altını çizmek lazım.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Eskidiniz siz de, antikasını zaten, siz de antika oldunuz!

HALUK KOÇ (Devamla) - Bakın, şimdi, bazı şeyler söylüyorsunuz, bir alanın boşaldığını görüyorsunuz, bir 28 Şubat mağduriyeti üzerinden siyaset yapmaya kalkıyorsunuz... Bir kere daha söyledim, bu ülke 12 Martları yaşadı dedim, bu ülke 21 Şubatları yaşadı...

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - İnsanların hakları verilmeli, yaşamamalı.

HALUK KOÇ (Devamla) - ... bu ülke 12 Eylül faşizmini yaşadı. Bir sürü mağduriyet oldu. Bu mağduriyetlerin tümünün demokratik bir ülkede giderilmesi gereğinin altını çizen bir arkadaşımızı; arkadaşlarımız da o şekilde düşünüyor.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Aynen katılıyorum.

HALUK KOÇ (Devamla) - Tek alanda, mağduriyet üzerinde siyaset yapmak... Sonra... Sonra, aslı varken taklidine hiç gerek yok. Yani, burada Genel Başkanınız çıkıyor ve kutsal ortak değerlerimizi Yüce Meclisin kürsüsünden...

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Ne kadar güzel, millete hatırlatıyor.

HALUK KOÇ (Devamla) - ...siyaset kürsüsünden Maun Suresiyle, birtakım yüce, kutsal değerlerle siyasete malzeme yaparak kullanıyor. Bunlar şık değil, ilk günden şık değil manzaralar. Bunları sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarımız "Cumhuriyet Halk Partisi inançlara karşı, onun için adım atamıyoruz..." Şunu çok iyi bilin, şunu çok iyi bilin: Bu ülkede, eğer, dünyadaki tek Müslüman laik demokratik ülke olarak Türkiye Cumhuriyeti varsa, bunun tapusu da...

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Millete aittir.

HALUK KOÇ (Devamla) - ...bunun olumluluğu da Cumhuriyet Halk Partisine aittir. Bunu çok iyi bilin. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Kalmadı, yediniz o mirası!

HALUK KOÇ (Devamla) - Değerli arkadaşlarımız, "Cumhuriyet Halk Partisi inançlara karşı" diye bir ifade kullandı. Cumhuriyet Halk Partisi, Müslümanlığın ve İslamın gerçekten özüne uygun olarak yaşamak isteyen insanların, cumhuriyet değerleriyle, demokrasi değerleriyle kucaklaşarak, barışık bir şekilde yaşadığı bir toplum oluşturduğu Türkiye'de, bunun en büyük teminatıdır Sayın Saribaş, bunu çok iyi bileceksiniz.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - O zaman niye çekitirdiniz tasarımı, ne güzel devam ediyordu!

HALUK KOÇ (Devamla) - Evet, biz Müslüman bir ülkeyiz; değerlerimize saygılıyız, inanca saygılıyız; laik ve demokratik bir toplumuz.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - İşte bunu alkışlarımız.

HALUK KOÇ (Devamla) - Dünyadaki 1,5 milyar Müslüman arasında, belki de 71 000 000 ayrıcalıklı tek ülkedir Türkiye Cumhuriyeti.

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Altına imzama atıyorum, aynen katılıyorum.

HALUK KOÇ (Devamla) - Evet, altına imzama atıyorsunuz. Ne söylediğini kürsüde de bir kulakların duyarsa, çok daha iyi olacak.

Değerli arkadaşlarımız, yüzde şudur yüzde budur; bütün bunları geçin. Siz, siyaset yapmak istiyorsunuz. Bakın, böyle çok sık kürsü kullanırsanız, aklınıza her geleni söylerseniz, çok çabuk yıpranırsınız, çok yakın zamanda da gruptan düşersiniz. Benden size uyarı! Benden size uyarı! (CHP ve AK Parti sıralarından alkışlar) Yani, yeni siyaset yapmanın heyecanıyla kürsüyü kullanmak gibi bir hevesi tabii ki sergileyeceksiniz, en doğal hakkınız. Belki AKP sıralarındayken sizi fazla konuşturmadılar, o dönemin sıkıntılarını, o dönemin içinde bırakan burukluğunu açacaksınız burada.

TURAN TÜYSÜZ (Şanlıurfa) - Sen kimi konuşturuyorsun Hocam?!

HALUK KOÇ (Devamla) - Onları kullanacaksınız; ama, kullanırken, Cumhuriyet Halk Partisini her ağzınıza alışınızda, Cumhuriyet Halk Partisini her hedefinize koyuşunuzda, misliyle mukabele göreceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Başım üstüne!..

HALUK KOÇ (Devamla) - Cumhuriyet Halk Partisi -gündüz de söyledim- Türkiye'nin dününde vardı, çimentosunda, harcında vardı; bugün Türkiye'nin düzgün, rayında gitmesi için gereken, şu anda milletin verdiği muhalefet görevini yapıyor; Cumhuriyet Halk Partisi, yarınlarında da olacak; ama, sizler var mısınız yok musunuz, onu bilemem!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Geçen dönem yoktunuz, maalesef yoktunuz; yine olmayacaksınız.

HALUK KOÇ (Devamla) - Çünkü -aynı sözleri söylüyorum- eğitimde tekrarlar önemlidir, eğitimde yineleme önemlidir. Bakın, önemlidir... Bir gecede hidayete ererek, bunu üçüncü kez söylemişim, bir gecede hidayete ererek, nereden, nasıl, ne geldiyse, yeni bir siyasi kimlikle, bütün millete verdiğiniz sözleri, milletin size verdiği tapuyu reddederek, siz de millete verdiğiniz sözleri reddederek, siz ve arkadaşlarınız, sizin içinizdekiler de -siyasi parti değiştirenleri kastediyorum- bu millete ve siyaset kurumuna en büyük kötülüğü yapıyorsunuz.

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - O laf size ait Sayın Başkan!

HALUK KOÇ (Devamla) - Bu milletin siyaset kurumuna ve siyasetçiye güvenini azaltıyorsunuz, eksiltiyorsunuz.

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - O sözlü size iade ediyorum!

HALUK KOÇ (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, arkadaşlarımız konuşmak isterse, biz konuşuruz; cevap verecek gücümüz de var, cevap verecek kudretimiz de var; bunları çok iyi bilin.

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - Önce samimî, yürekli olmak lazım, doğru konuşmak lazım!

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Halk desteği!.. Halk desteği!..

HALUK KOÇ (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, bir kere daha ifade ediyorum: Siyaset, ortak çıkarlarda da, milletin ortak çıkarlarında da, değişik siyasi görüş farklılıklarına rağmen ortak bir zemin bulabilme arayışıdır. Bunu söylüyorum. Bugün geldiğimiz noktada, Türkiye bütçesini çıkaracak. Bu çerçeve içerisinde, 355 kişilik bir gruba karşı, iktidar grubuna karşı, 154 kişilik bir muhalefet grubu, anamuhalefet grubu olarak, bizi rahatsız eden, siyaset olarak bizi üzen, sizin de içinde bazı maddelerinde ortak olduğunuzu düşündüğümüz, milletin vicdanını da rahatsız eden bazı uygulamaların geri bırakılmasını talep ettik. En doğal hakkımız. Bu, bir pazarlık değil; bu, bir uzlaşma. İşte, naylonfatura olayı... Bir mağduriyet dediniz; ben, o mağduriyetin bir kısmına katılmıyorum, çok net bir şekilde katılmıyorum. Kaldı ki, 1 inci ve 6 ncı maddede bu eğitim yükümlülüğü dolayısıyla, yarıda kalan, mastır ve doktora eğitimlerinin yarıda kalması dolayısıyla devlete ödenmesi gereken tazminat tutarlarının da af kapsamına girdiğini görüyoruz, gelecek kısımlarda o tamamlanacak ve bugün, Sayın Dışişleri Bakanının... Bakın, Sayın Dışişleri Bakanının... Kimse kimseyi aldatmıyor değerli arkadaşlarım; bunu milletin huzurunda ifade ediyorum. Belki, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezinde olan görüşmeden birçok arkadaşımın haberi olmayabilir. Bugün, Sayın Abdullah Gül'ün, Başbakan Vekili olarak, yani, hükümeti temsil eden en üst siyasi irade kimliği olarak, burada, on gün önce "koalisyon değiliz ki, sizin görüşlerinizi paylaşalım" diyen Sayın Bakanın, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezinde, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanını ziyaret ederek, bu torba yasanın bizim çıkarılmasını talep ettiğimiz kısımları konusunda

güvence verdiğini ve orta dönemde de, orta vadede de, bunun tekrar gündeme getirilmeyeceği sözünü kamuoyu önünde verdiği için, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Anayasanın bugünkü oylamasına, biz "evet" diyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Ve Sayın Abdullah Gül'ün, hükümetin, siyasi iradenin en üst kimliği olarak, Başbakan Vekili olarak kamuoyu önünde verdiği söze güvenerek bu evetimizi netleştirdik. Bu, sizi rahatsız etmesin. Bu, sizi rahatsız etmesin. Sizler de, uygun zamanda, biraz daha güçlenirseniz, sizler de eğer bir görüş oluşturursanız partiniz adına, savunacağız ilkeleri benimseyebilirsiniz, netleştirebilirsiniz, o ilkeler çerçevesinde, sizler de onların yaşama geçirilmesi için siyasi mücadelenizi verirsiniz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koç.

Tasarımın tümü üzerinde, şahsı adına, Yalova Milletvekili Sayın Muharrem İnce; buyurun.

MUHARREM İNCE (Yalova) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sizlerin ve ulusumuzun en büyük bayramı olan Cumhuriyet Bayramını en içten duygularıyla kutluyorum.

Anavatan Partisinin sözcüsü üzerine konuşmamı tasarladım, ona bazı konularda yanıt vermek istiyorum.

Şimdi, bir parti düşünün ki, geçmişindeki utançlarından dolayı, sarı rengini yeşil yapacak! (CHP ve AK Parti sıralarından güllüşmeler) İnsanda biraz, şöyle, vicdan olsa, utanır, kızarır; yeşil olmaz, kırmızı yapar rengini! (Anavatan Partisi sıralarından gürültüler)

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - Bu bir özeleştirisi mi?! Sen kendine bakar mısın?!

TURAN TÜYSÜZ (Şanlıurfa) - Konuya gel!..

MUHARREM İNCE (Devamla) - Yani, Anavatan Partisiyle birlikte bu ülkenin siyasi literatürüne yerleşen sözcükler var: "Anayasayı bir kere delsek ne olur", "Siz benimle değil küçük Turgut'la uğraşın", "Benim memurum işini bilir." Bunlar, Türk siyasi yaşamına ANAP'la birlikte gelmiş, ANAP'la birlikte beyinlere kazanmıştır.

Değerli arkadaşlarım, 1984'ten 2002'ye kadar 18 yıl içinde 16 yıl Enerji Bakanlığını yöneteceksiniz, yolsuzluklarla, vurgunlarla, talanlarla iç içe olacaksınız, Enerji Bakanlığı dendi mi bu ülkede insanların aklına yolsuzluk gelecek, Türkbankla siz anılacaksınız, Partinizin Başkanı Yüce Divanda yargılanacak, bakanlarınız yargılanacak; sonra gelip, burada, bize ahlak dersi vereceksiniz. Çünkü bir konuşmada diyor ki: "AKP'den CHP'ye ahlaksız teklif.

Değerli arkadaşlarım, ahlaksız teklif nedir bilmem; ama, ben şunu bilirim: Bir partiden aldığınız oyla seçileceksiniz, sonra genel merkezde parti yöneticileriyle kavga ettiniz diye, sıralama dardına düştünüz diye başka bir partiye geçeceksiniz... (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - Kimsenin bireysel kaygısı yok, sen kendine bak.

ÖMER ABUŞOĞLU (Gaziantep) - Niye rahatsız oldun?

TURAN TÜYSÜZ (Şanlıurfa) - Konuya gel, konuya.

MUHARREM İNCE (Devamla) - Bu mu ahlaklılık? Ben de üç yıldır bu partide, zaman zaman, bu partinin yöneticileriyle ters düştüm.

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - O günleri de hatırla, kendine bak.

MUHARREM İNCE (Devamla) - Size şerefimin üstüne yemin ederek söylüyorum ki, bu milletvekilliğini burada bırakırım, ömrümde siyaseti de noktalarım; ama, Cumhuriyet Halk Partisinin oylarıyla geldiysem, Cumhuriyet Halk Partisinin oylarıyla giderim. (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN GÜLER (Mersin) - Geç onu geç; bizim yüreğimiz de açık, alınımız da ak!

MUHARREM İNCE (Devamla) - Biz anamızdan milletvekili doğmadık, siz de anamızdan milletvekili doğmadınız. Her işin bir şanı, şerefi var." Dinime küfreden bari Müslüman olsa" diye bir laf vardır. Bize ahlak dersi verecek olanlar, partilerini değiştirerek, başka partilerde grup başkanvekilliği için, Mecliste yöneticilik için, kırmızı plaka için, küçücük kırmızı plakalar için parti değiştirecekler, sonra gelip bize ahlak dersi verecekler... Hadi oradan derler adama, hadi oradan! (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım... Değerli arkadaşlarım... (CHP ve Anavatan Partisi sıralarından karışıklı laf atmalar, gürültüler) Köşeyi dönme mantığı... Köşeyi dönme mantığı... Değerli arkadaşlarım, köşeyi dönme mantığı bu ülkede ANAP'la birlikte yerleşmiştir. Ben, bu ülkede 18 yıl çocuklara öğretmenlik yaptım. Anavatan Partisinin sayesinde bu ülkenin çocukları ideallerinden vazgeçmiştir. Anavatan Partisinin sayesinde... (CHP ve Anavatan Partisi sıralarından ayağa kalkmalar, gürültüler)

BAŞKAN - Sayın İnce, lütfen...

Saygıdeğer arkadaşlarım, lütfen oturunuz, lütfen...

İSMET ATALAY (İstanbul) - Satılmış adam!

MUHARREM DOĞAN (Mardin) - Çık dışarı!.. (CHP ve Anavatan Partisi sıralarından sıra arasında toplanmalar, gürültüler)

MUHARREM İNCE (Devamla) - Süremi herhalde...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

İdare Amirleri, lütfen, olaya müdahil olun.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.15

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati : 23.23

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL

KÂTİP ÜYELER: Ahmet Gökhan SARIÇAM (Kırklareli), Yaşar TÜZÜN (Bilecik)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14 üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

823 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

21.- Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma Çerçevesinde Oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1/2004 ve 2/2004 Sayılı Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/928) (S. Sayısı: 823) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Tasarının geneli üzerinde, şahsı adına, Yalova Milletvekili Sayın Muharrem İnce'nin söz talebi vardı ve konuşması yarım kalmıştı. Şimdi, kendisinden konuşmasını tamamlamasını istirham edeceğim.

MUHARREM İNCE (Yalova) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben, öncelikle şunun belirtilmesini istiyorum, bunun bilinmesini istiyorum: Burada siyaset yapıyoruz. Tabii ki birbirimizi eleştireceğiz. Bu eleştirilerden aslan payını iktidar alacak. Tabii ki Anamuhalefet Partisi de eleştirilecek. Bunlara hiç itirazımız yok; fakat, şunu bilmemiz gerekiyor; bu 70 000 000 insanın hepsinin şunu bilmesi gerekiyor: 1924 bütçesi iyi incelenirse şu görülür: Devletin geliri 10 lira ise, Düyumu Umumiyeden kalan borçlar 70 liradır. Yani, 1924 yılında, bu ülkenin gelirinin 7 katı borç devralmıştır hükümet, Cumhuriyet Halk Partisi, 1946'da devrederken bu borçların hepsi ödenmiştir, 140 ton da altın teslim edilmiştir. Bu partinin arkasında, Anadolu'yu, Rumeli'yi örgütlemiş, devrimleri gerçekleştirmiş, ulusal kurtuluş mücadelesi vermiş, Kurtuluş Savaşı olan bir parti... Arkasında hani 1950'lerin, 60'ların ünlü bir sözü vardı, "İsmet Paşanın arkasında savaşlar var, senin arkanda terzi İzzet'in ceketi var" diye. Arkasında bir terzinin ceketi olanlar, Cumhuriyet Halk Partisinin ne köklerine, ne dününe, ne bugününe, ne yarınna laf edebilirler. (CHP sıralarından alkışlar) Eğer, burada, bir partiye, öyle, hele hele cumhuriyetle özdeşleşmiş bir partiye laf ederken, önce o asalette, önce o soylulukta olmanız gerekir. Parlatonun itibarı, milletvekillerinin tek tek itibarlarıyla da doğru orantılıdır. Bunu bilmemiz gerekiyor değerli arkadaşlarım ve hepimizin, bu Parlatodaki bütün milletvekillerinin, bütün sayın milletvekillerinin önce şunu düşünmesi gerekir: Ben kendimi siyaseten de, burada, halkımızın önünde siyaseten de bağlamak istiyorum.

CAVİT TORUN (Diyarbakır) - Baştan bağladın ama!..

MUHARREM İNCE (Devamla) - Evet, bağlamak istiyorum, kendimi bağlamak istiyorum burada, örnek olsun diye bağlamak istiyorum. (AK Parti sıralarından "bağla, bağla" sesleri)

Bir partinin oylarıyla gelip, başka bir partiye geçen...

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Yeter be, yeter artık!

MUHARREM İNCE (Devamla) - Niye gocunuyorsun?

SÜLEYMAN SARIBAŞ (Malatya) - Yeter, anladık, tamam. (CHP sıralarından "niye gocunuyorsun" sesleri, gürültüler)

AHMET YENİ (Samsun) - Anlaşlar...

MUHARREM İNCE (Devamla) - Niye gocunuyorsun? (AK Parti sıralarından "anladılar" sesleri)

... Oy ayıbı taşıyarak burada ahlak dersi verilemez. Ben, bunların olmaması gerektiğini düşünüyorum ve gençlerle ilgili bir örnek veriyordum, onu tamamlayayım, hepinize iyi akşamlar dileyeceğim.

Bu ülkenin gençlerine bizim çocukluğumuzda sorulduğunda, ne olmak istiyorsun dendiğinde, meslek sayısı da çok azdı çocukların bildiği, çocukların bir idealleri vardı, öğretmen olacaktı, doktor olacaktı, pilot olacaktı, mühendis olacaktı; idealleri vardı, ülkesine hizmet edecekti. Bugün, bu ülkenin gençlerinin eğer ideallerini değil, Anadolu'da insanlara hizmet etmeyi değil de hangi meslekten çok para kazanırım diye düşünüyorlarsa, bu ülkenin gençlerinin artık hizmet değil de para kazanmak birinci hedefleri olmuşsa, bundan, son yirmibeş yılda bu ülkeyi hangi parti yönettiyse o partinin mantığı geçerlidir diyorum. onlar suçludur diyorum.

Tekrar, hepinizin Cumhuriyet Bayramını kutluyorum, Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

ÖMER ABUŞOĞLU (Gaziantep) - Sayın Başkan, cevap hakkımızı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Abuşoğlu, çok kısa olmak kaydıyla buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Gaziantep Milletvekili Ömer Abuşoğlu'nun, Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin, konuşmasında, partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖMER ABUŞOĞLU (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anavatan Partisi grup kurduktan ve şahsımı da Gurup Başkanvekili seçtikten sonra bu kürsüden yaptığım ilk konuşmada, Allah'ın insanlara iki meleke bahsettiğinden bahsettim; birisi düşünmek, birisi de konuşmak.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Başkaları da var...

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Laf atma da dinle be!.. Dinle be!.. Söyleyecek bir sözün varsa, gel, burada söyle!

HASAN KARA (Kilis) - Konuşma be!

BAŞKAN - Sayın Abuşoğlu... Sayın Abuşoğlu... Sayın Abuşoğlu, lütfen...

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Ve bunların içerisinde...

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, lütfen...

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Bu iki melekenin içerisinde en erdemli olan, diline sahip olmaktır. Atalarımız, bunu, şu güzel sözle ifade etmişlerdir: "Eline, diline ve beline sahip olmak." Burası...

FERAMUS ŞAHİN (Tokat) - Hacı Bektaş Veli'nin... Hacı Bektaş Veli'nin...

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Atalarımız...

FERAMUS ŞAHİN (Tokat) - Ata değil, Hacı Bektaş Veli...

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Atalarımız...

FERAMUS ŞAHİN (Tokat) - Atalarımızın değil, Hacı Bektaş Veli'nin...

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Bizim atamız; Hacı Bektaş Veli de atamız, Fatih Sultan Mehmet de atamız.

FERAMUS ŞAHİN (Tokat) - Hacı Bektaş Veli'nin sözüdür o.

BAŞKAN - Saygıdeğer arkadaşlarım...

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Burası milletin kürsüsüdür ve dünkü yaptığım bir konuşmada, yine, buranın, milletin gözü üzerinde olan, milletvekillerinin, oturusuyla, kalkışıyla, duruşuyla, millete örnek olması gereken bir yer olduğunu ifade etmiştim. Bu ifademi, bu hissiyatımı, bu düşüncemi, gerekli olan her zaman ve her yerde tekrar edeceğim; fakat, inşallah, bundan sonra, bunları tekrar tekrar gündeme getirme zarureti ortaya çıkmaz.

Partilerinden milletvekilleri istifa eder; Türk siyasî hayatında, bunun örnekleri bugüne kadar hep yaşanagelmıştır. Ama, yaşanan bir başka şey daha vardır; çokpartili sisteme geçtiğimiz, partili hayatı, demokratik hayatı tanıdığımız günlerden bu yana, Türkiye'de 13 tane siyasî parti kapatılmıştır. Neden kapatılmıştır; siyasî partilere söz hakkı tanınmadığı için kapatılmıştır; ama, aldığımız tedbirlerle, değiştirdiğimiz mevzuatımızla, bundan sonra siyasî partilerin kapanacağı bir süreç muhtemelen yaşanmayacaktır. Siyasî partilerin kapanmasına yol açan süreç neyse, rejimin, siyasî partilerin konuşmasını yasaklayan süreç neyse, bugün, bunun benzeri, siyasî partilerin kendi yapısı içerisinde devam etmektedir. Siyasî partilerde milletvekilline söz hakkı, söz hürriyeti esirgenmektedir. Milletvekilleri bundan istifa etmektedir çoğunlukla. Ben, parti ismi vermiyorum, milletvekili ismi vermiyorum, şu parti veya bu parti demiyorum; ama, genellikle yaşanan bir vakiadır. Bunu kafamıza çok iyi nakşedip, Allah'ın bize verdiği meleke olan düşünme melekesiyle çok iyi değerlendirmemiz lazım.

ZEYİD ASLAN (Tokat) - Bakan olamadığın için istifa ettin.

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - O senin lafın.

İstifa eden her milletvekilinin, birbirine benzemez, birbirinden değişik çok geniş bir hikâye yelpazesi vardır.

FAHRİ KESKİN (Eskişehir) - Belediye başkanı olma da var mı...

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Bırak şimdi, belediye başkanlığını nereden karıştırıyorsun.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, karşılıklı konuşmayalım.

Sayın Abuşoğlu...

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Belediye seçimleri ne zaman, benim istifa ettiğim zaman ne zaman?! Nasıl alaka kuruyorsun, bu nasıl mantık! Kör mantık derler buna, senin yaptığına. Sen hiç merak edip gelip sordun mu bana, niçin istifa ettin arkadaş?

FAHRİ KESKİN (Eskişehir) - Kabineye girseydin istifa eder miydin?!

BAŞKAN - Sayın Keskin, lütfen...

Sayın Abuşoğlu, konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun efendim; Genel Kurula hitap ediniz.

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Efendim, eğer, siyasî partiler, istifa eden milletvekillerinden rahatsızlık duyuyorlarsa, öncelikle, kendi kendileriyle yüzleşsinler. Bu, bugünkü partiler için de dabil, bundan sonra kurulacak veya bundan sonra var olacak partiler için de dahildir, bu benim ait olduğum Anavatan Partisi için de söz konusudur. Partiler kendi kendileriyle, her istifa eden millet-

vekilinin arkasından yüzleşmek zorundadır. Bu yüzleşmeyi yapmadığımız sürece, istifaların ardı arkası kesilmez; ama bir, ama iki, ama bugün, ama yarın, ama üç sene, ama beş sene sonra, ama (A) partisinden, ama (B) partisinden.

BAŞKAN - Sayın Abuşoğlu, konuşmanızı tamamlar mısınız.

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Nasıl, Türkiye Cumhuriyeti zaman zaman, gerek AB'nin baskısıyla gerek bir başka yerin baskısıyla, kendi kendisiyle yüzleşmek zarureti ihtiyacı içerisindeyse ve bu yüzleşmenin sonucunda birtakım olumlu adımlar atıyorsa, siyasi partiler de, bu yüzleşmeyi, en kritik dönemde, milletvekillerinin istifası döneminde, istifasının arkasından yüzleşmek zarureti yaşamalıdır. Eğer, bu zarureti yaşamayacak, bu zarureti hissetmeyecek olursanız, istifa eden milletvekilini suçlayarak bir yere varamazsınız; istifa eden milletvekiline, yok bakan olmadı istifa etti, yok kardeşi belediye başkanı olmadı istifa etti dersiniz, bu, sizin bakış açınızı, kör bakışınızı ifade eder.

BAŞKAN - Sayın Abuşoğlu, sataşma gerekçesiyle söz istediniz; lütfen konuşmanızı tamamlar mısınız; istirham ediyorum.

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Burada, tekrar ediyorum; burası örnek bir müessesedir; milletvekilleri de, tüm topluma, sadece kendi seçmenine değil, tüm topluma örnek olması gereken insanlardır. Elbette birbirimizi tenkit edeceğiz, elbette yaptığımız icraatlar hakkında, gerek iktidarın icraatları gerekse de muhalefetin muhalefet tutumlarını tenkit edeceğiz; ama, hiçbir zaman bu tenkitlerimizde istiskal edici bir lisan kullanmayacağız. Buna özen göstererek, özellikle dikkat etmemiz gerekiyor; eğer, buna dikkat etmezsek, istiskal edici laflar kullanırsak, buna benzer olaylar bundan sonra da yaşanacaktır. Hatıralarınızı bir tazeleyin bakalım; bundan birkaç sene önce... (AK Parti sıralarından gürültüler)

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) - Sayın Başkan, kaç dakika oldu?!

BAŞKAN - Sayın Abuşoğlu, istirham ediyorum, konuşmanızı tamamlar mısınız efendim.

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Son cümlem...

BAŞKAN - Buyurun.

ÖMER ABUŞOĞLU (Devamla) - Bundan birkaç sene önce, bu Mecliste çok üzücü bir olay yaşanmıştır, bir ölüm olayı yaşanmıştır. Başlangıcı nedir; başlangıcı, insanların diline sahip olmamasıdır. O bakımdan, ister yavru muhalefet deyin, ister ne tür muhalefet dersiniz deyin, bu Meclis içerisindeki en küçük grup olarak, biz, şunu tavsiye ediyoruz gerek iktidar ve gerekse muhalefet partisi milletvekillerine: Tenkitlerimizi yapacağız, fakat birbirimizi zedeleyici, yaralayıcı, aşağılayıcı ifadeler kullanmayacağız.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (Anavatan Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

21.- Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma Çerçevesinde Oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1/2004 ve 2/2004 Sayılı Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/928) (S. Sayısı: 823) (Devam)

BAŞKAN - Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AVRUPA SERBEST TİCARET BİRLİĞİ (EFTA)
DEVLETLERİ ARASINDA ANLAŞMA ÇERÇEVESİNDE OLUŞTURULAN TÜRKİYE-
EFTA ORTAK KOMİTESİNİN 1/2004 VE 2/2004 SAYILI KARARLARININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 10 Aralık 1991 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma" çerçevesinde oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1.7.2004 tarihli ve 1/2004, 2/2004 sayılı kararlarının onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararı alınacaktır.

Açıkoylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 823 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma Çerçevesinde Oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1/2004 ve 2/2004 Sayılı Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısının açıkoylama sonucunu arz ediyorum:

Kullanılan oy sayısı: 432

Kabul: 432 (x)

Böylece tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, birleşime 5 dakika ara veriyorum ve 5 dakikanın bitiminde burada olacağız ve görüşmelerimize, Anayasa dahil, başlayacağız.

Kapanma Saati: 23.43

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.48

BAŞKAN: Başkanvekili Nevzat PAKDİL

KÂTİP ÜYELER: Ahmet Gökhan SARIÇAM (Kırklareli), Yaşar TÜZÜN (Bilecik)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14 üncü Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı ile Suriye Arap Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Yapılan Lokomotif, Vagon ve Diğer Ray Hizmetlerini de Kapsayan Demiryolu Araç ve Gereçlerinin Yapımı, Geliştirilmesi, Yenilenmesi, Bakımı ve Onarımı ile İlgili Karşılıklı Anlaşma Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

**IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

22.- *Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı ile Suriye Arap Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Yapılan Lokomotif, Vagon ve Diğer Ray Hizmetlerini de Kapsayan Demiryolu Araç ve Gereçlerinin Yapımı, Geliştirilmesi, Yenilenmesi, Bakımı ve Onarımı ile İlgili Karşılıklı Anlaşma Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/936) (S. Sayısı: 824)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

23.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/945) (S. Sayısı: 825)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Adaletle Uluslararası Erişim Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporunun görüşmelerine başlayacağız.

24.- *Adaletle Uluslararası Erişim Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/922) (S. Sayısı: 843)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporunun görüşmelerine başlayacağız.

25.- *Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/939) (S. Sayısı: 845)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Makedonya Eski Yugoslav Cumhuriyetindeki Avrupa Birliği Polis Misyona (EUPOL-PROXIMA) Katılımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri ve Dışişleri Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

26.- *Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Makedonya Eski Yugoslav Cumhuriyetindeki Avrupa Birliği Polis Misyona (EUPOL-PROXIMA) Katılımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/944) (S. Sayısı: 846)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Bosna-Hersek Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlayacağız.

27- *Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Bosna-Hersek Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/964) (S. Sayısı: 847)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti Dış Ekonomik İlişkiler Ajansı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlayacağız.

28.- *Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti Dış Ekonomik İlişkiler Ajansı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/970) (S. Sayısı: 853)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İktisadi Kalkınma İşbirliği Fonu Kredilerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlayacağız.

29.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İktisadi Kalkınma İşbirliği Fonu Kredilerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/986) (S. Sayısı: 857)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Savunma Sanayii, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlayacağız.

30.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Savunma Sanayii, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/885) (S. Sayısı: 860)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, 30 uncu sıraya alınan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Salih Kapusuz, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz ve Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa ile 219 milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporunun ikinci görüşmelerine başlıyoruz.

31.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Salih Kapusuz, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz, Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa ile 219 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/585) (S. Sayısı: 1004 ve 1004'e 1 inci ek) (x) (xx)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, teklifin birinci görüşmeleri 25.10.2005 Salı günü, saat 23.02'de tamamlanmıştı.

Bilindiği gibi, anayasa değişikliği tekliflerinin ikinci müzakerelerinde, gerek teklifin tümü üzerinde gerekse maddeleri üzerinde görüşme açılmamakta, yalnızca maddeler üzerinde verilmiş değişiklik önermeleri görüşülmekte, birinci görüşmede üzerinde değişiklik teklifi bulunmayan bir madde hakkında ikinci görüşmede önerge verilememektedir.

Teklifin birinci görüşmelerinde, sadece 2 ve 4 üncü maddeler üzerinde önerge verilmişti.

Şimdi, teklifin 1 inci maddesini okutup, gizli oya sunacağım.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, oylamaya başlamadan önce oylamanın yöntemiyle ilgili olarak bazı açıklamalarda bulunacağım. Anayasanın 175 inci ve İttüdüğün 94 üncü maddeleri gereğince, anayasa değişikliği tekliflerinin maddelerinin ve tümünün kabulü, üye tamsayısının en az beşte 3 çoğunluğunun gizli oyuyla mümkündür; yani, teklifin maddelerinin ve tümünün kabulü için en az 330 kabul oyu gerekmektedir. Genel Kurulun 5.7.1995 tarihli 134 üncü Birleşiminde oylanarak kabul edilen Başkanlık tezkeresi uyarınca, anayasa değişikliği teklifinin ikinci görüşmesinde;

1- Yapılan oylamada 330'un altında oy alan madde, birinci oylamada aldığı oy ne olursa olsun, kesin olarak reddedilmiş olacak ve düşecektir.

2- Yapılan oylamada 330'un üzerinde oy alan maddeler, birinci oylamada aldığı oy 330'un altında da olsa kabul edilmiş olacaktır.

(x) 1004 S. Sayılı Basmayazı 25.10.2005 tarihli 11 inci Birleşim Tutanağına eklidir

(xx) 1004'e 1 inci ek S. Sayılı Basmayazı bu birleşim tutanağına eklidir.

3- Yapılan oylamada maddeler, 330'un ve 367'nin üzerinde oy almış olsalar da, tümünün oylamasında 330'un altında oy alırsa, teklifin tümü kesin olarak reddedilmiş olacak ve düşecektir.

4- Yapılan oylamada maddelerin bir kısmı 330'un üzerinde, fakat, 367'nin altında oy almış olsa, bir kısmı da 367'nin üzerinde oy almış olsa, tümünün oylamasında teklif, 367'nin üzerinde oyla kabul edilirse, teklifin hiçbir maddesi kendiliğinden halkoylamasına sunulmayacaktır. Aynı durumda, tümünün oylamasında teklif, 367'nin altında oyla kabul edilirse, teklifin tümü kendiliğinden halkoylamasına sunulacaktır.

Gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını da arz ediyorum:

Komisyon ve hükümet sıralarında yer alan Kâtip Üyelerden komisyon sırasındaki Kâtip Üyeler, Adana'dan başlayarak Denizli'ye kadar (Denizli dahil) ve Diyarbakır'dan başlayarak İstanbul'a kadar (İstanbul dahil), hükümet sırasındaki Kâtip Üyeler ise, İzmir'den başlayarak Mardin'e kadar (Mardin dahil) ve Mersin'den başlayarak Zonguldak'a kadar (Zonguldak dahil), adı okunan milletvekiline biri beyaz, biri yeşil, biri de kırmızı olmak üzere 3 yuvarlak pul ile mühürlü zarf verecek ve pul ve zarf verilen milletvekilini ad defterinde işaretleyecektir. Milletvekilleri, Başkanlık kürsüsünün sağında ve solunda yer alan kabinlerden başka yerde oylarını kullanmayacaklardır.

Vekâleten oy kullanacak bakanlar da, yerine oy kullanacakları bakanın ilinin bulunduğu bölümde oylarını kullanacaklardır.

Bildiğiniz üzere, bu pullardan beyaz olanı kabul, kırmızı olanı ret, yeşil olanı ise çekimser oyu ifade etmektedir.

Oyunu kullanacak sayın üye, Kâtip Üyeden 3 yuvarlak pul ile mühürlü zarfı aldıktan ve adını ad defterine işaretlettikten sonra kapalı oy verme yerine girecek, oy olarak kullanacağı pulu burada zarfın içerisine koyacak, diğer 2 pulu ise iskarta kutusuna atacaktır.

Bilahara oy verme yerinden çıkacak olan üye, oy pulunun bulunduğu zarfı Başkanlık Divanı kürsüsünün önüne konulan oy kutusuna atacaktır. Oylamada adı okunmayan milletvekiline pul ve zarf verilmeyecektir.

Şimdi, önce 1 inci maddeyi okutuyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASININ BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 7.11.1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasınının 130 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan "genel ve katma bütçelerin" ibaresi "merkezi yönetim bütçesinin" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Şimdi, gizli oylamaya Adana İfinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN - Oyunu kullanmayan sayın üye var mı? Yok.

Oylama işlemi tamamlanmıştır.

Oy kutuları kaldırılınsın.

(Oyların ayırımına başlandı)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, 1 inci maddenin tasnifi devam ederken, 2 nci maddenin oylamasını başlatacağız.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 160 ıncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "genel ve katma bütçeli dairelerin" ibaresi "merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının" şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye üçüncü fıkra olarak aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Mahalli idarelerin hesap ve işlemlerinin denetimi ve kesin hükme bağlanması Sayıştay tarafından yapılır."

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 2 nci maddenin gizli oylamasına Adana İlinden başlıyoruz.

(Oyların toplanılmasına başlandı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Genel Kurul salonunda olup da oyunu kullanmayan milletvekili arkadaşımız var mı? Yok.

İkinci tur, anayasa değişikliğiyle ilgili 2 nci maddenin oylama işlemi tamamlanmıştır.

Oy kutuları kaldırılınsın.

(Oyların ayırımına başlanıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, anayasa değişikliğiyle ilgili olarak 3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 161 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Mali yıl başlangıcı ile merkezi yönetim bütçesinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolü kanunla düzenlenir."

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 3 üncü maddenin gizli oylamasına Adana İlinden başlıyoruz.

(Oyların toplanılmasına başlandı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Genel Kurul salonunda bulunup da oyunu kullanmayan milletvekili ve bakan arkadaşlarımız lütfen oylarını kullansınlar.

(Oyların toplanılmasına devam edildi.)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, 1004'e 1 inci ek sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin 2 nci maddesinin gizli oylamasının sonucunu arz ediyorum:

Kullanılan oy sayısı	: 438
Kabul	: 432
Ret	: 3
Çekimser	: 1
Boş	: 1
Geçersiz	: 1

Böylece, 2 nci madde kabul edilmiştir; hayırlı olsun.

(Oyların toplanılmasına devam edildi)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 3 üncü maddede oyunu kullanmayan milletvekili arkadaşımız var mı? Yok.

Maddenin oylaması sona ermiştir.

Kupalar kaldırılınsın.

(Oyların ayırımına başlanıldı)

BAŞKAN - 4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4.- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 162 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "genel ve katma bütçe tasarıları" ibaresi "merkezi yönetim bütçe tasarısı" şeklinde, dördüncü fıkrası ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Genel Kurulda, kamu idare bütçeleri hakkında düşüncelerini, her bütçenin tümü üzerindeki görüşmeler sırasında açıklarlar; bölümler ve değişiklik önerileri, üzerinde ayrıca görüşme yapılmaksızın okunur ve oylanır."

BAŞKAN - 4 üncü maddenin gizli oylamasına Adana İlinden başlıyoruz.

(Oyların toplanılmasına başlandı)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, 1004'e 1 inci ek sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin 3 üncü maddesinin gizli oylamasının sonucunu arz ediyorum:

Kullanılan oy sayısı : 434

Kabul : 431

Ret : 2

Çekimser : 1

Böylece, 3 üncü madde kabul edilmiştir; hayırlı olsun.

(Oyların toplanılmasına devam edildi)

BAŞKAN - Oyunu kullanmayan sayın üye var mı? Yok.

4 üncü maddenin oylaması sona ermiştir.

Kupalar kaldırılışın.

(Oyların ayırımına başlandı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 5 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5.- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 163 üncü maddesinde yer alan "genel ve katma bütçelerle" ibaresi "merkezi yönetim bütçesiyle" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - 5 inci maddenin gizli oylamasına Adana İlinden başlıyoruz.

(Oyların toplanılmasına başlandı)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin 4 üncü maddesinin gizli oylama sonucunu arz ediyorum:

Kullanılan oy sayısı : 438

Kabul : 433

Ret : 1

Çekimser : 1

Boş : 2

Geçersiz : 1

Böylece, 4 üncü madde kabul edilmiştir.

(Oyların toplanılmasına devam edildi.)

BAŞKAN - 5 inci madde üzerinde oyunu kullanmayan sayın milletvekili var mı? Yok.
5 inci maddenin oylaması sona ermiştir.

Oy kutuları kaldırıldı.

(Oyların ayırımına başlandı)

6 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6.- Bu Kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve halkoylamasına sunulması halinde tümüyle oylanır.

BAŞKAN - Oylamaya Adana İlinden başlıyoruz.

(Oyların toplanılmasına başlandı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin(S. Sayısı: 1004/1 inci ek) 1 inci maddesinin ikinci tur gizli oylamasının sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı : 436

Kabul : 428

Ret : 4

Çekimser : 2

Geçersiz : 2

(Oyların toplanılmasına devam edildi)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarımız, 1004'e 1 inci ek sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin 5 inci maddesinin ikinci tur gizli oylamasının sonucunu arz ediyorum:

Kullanılan oy sayısı: 432

Kabul: 425

Ret: 4

Çekimser: 2

Geçersiz: 1

Böylece 5 inci madde kabul edilmiştir; hayırlı olsun.

(Oyların toplanılmasına devam edildi)

BAŞKAN - 6 ncı madde için oyunu kullanmayan sayın milletvekili var mı? Yok.

Oylama işlemi sona ermiştir.

Görevli arkadaşlarımız kupaları kaldırsınlar.

(Oyların ayırımına başlandı)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarımız, şimdi, teklifin tümünün gizli oylamasına Adana İlinden başlıyoruz.

(Oyların toplanılmasına başlandı)

BAŞKAN - Oyunu kullanmayan saygıdeğer milletvekili arkadaşlarımız ve saygıdeğer bakanlarımız lütfen oylarını kullansınlar efendim.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, anayasa değişikliğinin tümü üzerindeki oylama işlemi devam etmektedir. Oyunu kullanmayan bütün milletvekili arkadaşlarımız, bakanlarımız lütfen oylarını kullansınlar.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Anayasa oylamasında gösterdiğiniz ilgi ve alakadan dolayı hepinize teşekkür ediyoruz.

Oyunu kullanmayan arkadaşlarımız lütfen oylarını kullansınlar.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, 1004'e 1 inci ek sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin 6 ncı maddesinin ikinci tur gizli oylamasının sonucunu arz ediyorum:

Kullanılan oy sayısı	: 433
Kabul	: 427
Ret	: 2
Çekimser	: 2
Boş	: 1
Geçersiz	: 1

Böylece, 6 ncı madde kabul edilmiştir; hayırlı olmasını diliyorum.

Oylama işlemi sona ermiştir.

Görevli arkadaşlarımız kupaları kaldırılınsınlar.

(Oyların ayırımına başlanıldı)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, bütün gün göstermiş olduğunuz olağanüstü gayretten, ilgiden dolayı hepinize teşekkür ediyorum.

Yarın kutlayacağımız Cumhuriyet Bayramınızı, önümüzdeki mübarek Kandilinizi ve Ramazan Bayramınızı, sizin ve bütün milletimizin, canı gönülden tebrik ediyoruz. Allah'ın, milletimize birlik, dirlik ve huzur vermesini kendisinden niyaz ediyoruz. (Alkışlar)

(Oyların ayırımına devam edildi)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, bütün gün çalışmalarımızın sonuna gelmiş bulunuyoruz.

Burada bizimle beraber çok büyük gayret sarf eden Grup Başkanvekili arkadaşlarımıza, Başkanlık Divanında görevli Kâtip Üyelerimize, Komisyon Başkanımıza, Sayın Bakanlarımıza ve bütün milletvekili arkadaşlarımıza, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve AK Parti Grubuna canı gönülden teşekkür ediyoruz.

1004'e 1 inci ek sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin tümünün ikinci tur gizli oylama sonucunu arz ediyorum:

Kullanılan oy sayısı	: 436
Kabul	: 433
Ret	: 1
Çekimser	: 1
Geçersiz oy	: 1

Böylece, anayasa değişikliği teklifinin tümü kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı, uğurlu olsun; milletimize, memleketimize hayırlar getirsin. (Alkışlar)

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Sayın Başkan biz de teşekkür ediyoruz.

Cumhuriyet Bayramını, Ramazan Bayramını ve Kadir Gecelerini bütün arkadaşlarımızın tebrik ediyoruz; teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN - Çok teşekkür ederim Başkanım. Biz de aynı şekilde kutluyoruz.

Tekraren, bütün milletvekili arkadaşlarımızın ve Türk Milletinin Cumhuriyet Bayramını, Kadir Gecesini ve Ramazan Bayramını canı gönülden tebrik ediyorum.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Türk sporunda şiddet, şike, rüşvet ve haksız rekabet iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis araştırması komisyonu raporu üzerindeki genel görüşmeyi yapmak ve sözlü soru önermeleri ile diğer denetim konularını sırasıyla görüşmek için, alınan karar gereğince 8 Kasım 2005 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.44

Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısının 14 üncü maddesine verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 904)

Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 797)

Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan Medeni ve Siyasal Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyarî Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısına verilen Oyların sonucu: (S. Sayısı : 798)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 806)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 807)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 808)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 809)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 810)

A400M Uçağının Geliştirilmesi, Üretimi ve Başlangıç Desteğine İlişkin Tek Aşamalı Bir Programda İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırası ile A400M Uçağının İşbirliği İçerisinde Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine İlişkin A400M Program Üst Kurulü Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 811)

Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 812)

Sıra Sayısı : 904	Sıra Sayısı : 797	Sıra Sayısı : 798	Sıra Sayısı : 806	Sıra Sayısı : 807	Sıra Sayısı : 808	Sıra Sayısı : 809	Sıra Sayısı : 810	Sıra Sayısı : 811	Sıra Sayısı : 812
Oylama Saati :15:31	Oylama Saati :21:08	Oylama Saati :21:15	Oylama Saati :21:21	Oylama Saati :21:27	Oylama Saati :21:33	Oylama Saati :21:39	Oylama Saati :21:45	Oylama Saati :21:52	Oylama Saati :21:58
Üye Sayısı : 550	Üye Sayısı : 550	Üye Sayısı : 550	Üye Sayısı : 550	Üye Sayısı : 550	Üye Sayısı : 550	Üye Sayısı : 550	Üye Sayısı : 550	Üye Sayısı : 550	Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 291	Kabul Edenler : 265	Kabul Edenler : 299	Kabul Edenler : 301	Kabul Edenler : 306	Kabul Edenler : 314	Kabul Edenler : 299	Kabul Edenler : 299	Kabul Edenler : 294	Kabul Edenler : 309
Reddedenler : 10	Reddedenler : 0	Reddedenler : 1	Reddedenler : 0	Reddedenler : 3	Reddedenler : 0	Reddedenler : 1	Reddedenler : 0	Reddedenler : 0	Reddedenler : 0
Çekimserler : 0	Çekimserler : 0	Çekimserler : 1	Çekimserler : 0	Çekimserler : 0	Çekimserler : 0	Çekimserler : 0	Çekimserler : 0	Çekimserler : 0	Çekimserler : 0
Mülk Oylar : 3	Mülk Oylar : 0	Mülk Oylar : 9	Mülk Oylar : 3	Mülk Oylar : 6	Mülk Oylar : 5	Mülk Oylar : 4	Mülk Oylar : 2	Mülk Oylar : 2	Mülk Oylar : 1
Toplam : 304	Toplam : 265	Toplam : 310	Toplam : 304	Toplam : 315	Toplam : 319	Toplam : 304	Toplam : 301	Toplam : 296	Toplam : 310
Açık Üyelikler : 4	Açık Üyelikler : 4	Açık Üyelikler : 4	Açık Üyelikler : 4	Açık Üyelikler : 4	Açık Üyelikler : 4	Açık Üyelikler : 4	Açık Üyelikler : 4	Açık Üyelikler : 4	Açık Üyelikler : 4
Kabul edilmiştir.	Kamulaştırılmıştır.	Kamulaştırılmıştır.	Kamulaştırılmıştır.	Kamulaştırılmıştır.	Kamulaştırılmıştır.	Kamulaştırılmıştır.	Kamulaştırılmıştır.	Kamulaştırılmıştır.	Kamulaştırılmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 904	S.S. 797	S.S. 798	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 808	S.S. 809	S.S. 810	S.S. 811	S.S. 812
Adana	Aksöz	Uğur	CHP	Kaılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Başoğlu	Atilla	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Çalışkan	Abdulrah	AK Parti	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK Parti	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Adana	Erbatur	N. Gaye	CHP	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Adana	Garp	Recep	AK Parti	Kabul	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Adana	Kırıcı	Vahit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Kocakaydım	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Sağ	Kemal	CHP	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Adana	Seçhan	Tacidar	CHP	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Adana	Tekin Bôri	Ayhan Zeynep	AK Parti	Kabul	Kaılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Torun	Abdullah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Yığı	Ziyadin	AK Parti	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Adana	Yergök	Mehmet Ziya	CHP	Kabul	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Adıyaman	Gökso	Mahmut	AK Parti	Kabul	Kaılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Gürsoy	Sevket	AK Parti	Kabul	Kaılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Kadı	Fehmi Hüseyin	AK Parti	Kabul	Kaılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Özöl	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Üssel	Ahmet Faruk	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Açba	Sait	AK Parti	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Afyonkarahisar	Askar	İbrahim Hakkı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Aydınhan	Hatir	AK Parti	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Afyonkarahisar	Baldan	Reyhân	ANAP	Red	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Afyonkarahisar	Koca	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kaılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Koçak	Mahmut	AK Parti	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Afyonkarahisar	Unaltırpe	Hatir	CHP	Red	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Aşlan	Naci	Böğmüz	Kabul	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Ağrı	Özyoku	Hatir	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yıldız	Mehmet Kerim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Alıyınak	Hanıza	AK Parti	Kabul	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Ankara	Gülle	Akif	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Sayar	Mustafa	ŞHP	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Ankara	Alıncı	Zâkeriya	CHP	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Ankara	Ağpekin	İsmail	AK Parti	Kabul	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Ankara	Ansalı	Oya	CHP	Kaılmadı	Kaılmadı	Kabul	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Ankara	Atalay	Beyir	AK Parti	Kabul	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Ankara	Ates	Yılmaz	CHP	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Ankara	Böğücen	Ali	AK Parti	Kabul	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Ankara	Blıgıçhan	Ayşe Gülsün	CHP	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı
Ankara	Çanakçı	A. İnanç	CHP	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı	Kaılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 904	S.S. 797	S.S. 796	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 808	S.S. 809	S.S. 810	S.S. 811	S.S. 812
Ankara	Çiçek	Cemil	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Değirli	Jemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Denemes	Reha	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdem	Eğrel	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gezikli	Bülent	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İpek	Hakkı	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Kapuzuz	Salih	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Karapınar	Telal	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Kepenek	Yakup	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Koca	Ferah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Kurtulusoglu	Muzaffer R.	ANAP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Meral	Bayram Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ozcan	Mehmet Zekai	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Oztoprak	Remziye	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Sarıy	Eyyüp	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Sav	Onder	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Tomunbay	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Topaloğlu	Nur Doğan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Tuna	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yarbay	Erdönmez	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Ankara	Yazıcıoğlu	Muzafer Said	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Akman	Ozan	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Belduzi	Fikret	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Batoğlu	Feridun Fikret	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Dülger	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Eğmeçoğlu	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Enekk	Atilla	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Erenkk	Tuncay	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kamancı	Nail	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kaplan	Ozan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kilic	Burhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Ozan	Ozan	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Çorbacıoğlu	Yüksel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yılmaz	Orhan	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Acar	Ahmet Rıza	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Bostay	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Çetioğlu	Özlem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Ertürk	Atema	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 944	S.S. 797	S.S. 798	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 808	S.S. 809	S.S. 810	S.S. 811	S.S. 812
Aydın	Koc	Ahila	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Oyduz	Semha	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Özkan	Mehmet Mesut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Semerci	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Aydınoğlu	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Balıkesir	Comez	Turban	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Devreler	Ali Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Özgen	İsmail	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Balıkesir	Pekel	Seda	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Balıkesir	Sali	Ah Osman	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Sür	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Uğur	A. Erip	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul (Mük.)	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Poyraz	Fahrettin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yasar	CHP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Anık	Abdurrahman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Berdilick	Mahfaz	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Güler	Abdurrahman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Alksey	Mahfaz	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Eroozen	Zeki	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Gavdali	Ekin Süleyr	ANAP	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Kiler	Vahit	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Coşkunyirek	Yüksel	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Güner	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Yılmaz	Mesin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Alp	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Özcelik	Bayram	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Özkan	Ramazan Kerim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Alp	Abdulmesit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Anbaroğlu	Faruk	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Bircin	Seni	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çelik	Faruk	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Bursa	Demirel	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Dimçet	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Dündar	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Hidroğlu	Zafer	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Karapınar	Mehmet Altın	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Kızılcık	Seda	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul (Mük.)	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Kızılcık	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Kızılcık	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Orhan	Sevket	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Özyurt	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 904	S.S. 797	S.S. 798	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 808	S.S. 809	S.S. 810	S.S. 811	S.S. 812
Bursa	Pakvarek	Nivazi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Tuñun	Mehmet Emin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Yalınbayır	Ergünel	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Dinç	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Küçük	İbrahim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Küçük	Arman	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Özay	İsmail	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çankırı	Albak	Tevfik	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çankırı	Eriçekli	İsmail	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çankırı	Özdemir	Hikmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Ayazoğlu	Feridun	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kafkas	Ağah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kavayıcı	Ali Yücel	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kılıç	Muzaffer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Yıldırım	Murat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Erdoğan	Mehmet Salih	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Filiz	Ömer Nuri	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Gaziler	Musa	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Karadöğün	Ömer	DYP	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
Denizli	Nesir	Mehmet U.	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Oral	V. Hacım	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Yükseltepe	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Ağel	Aziz	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Arslan	M. İhsan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Aslan	Ömer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Düğer	Mehmet	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Koçgözü	Muhsin	ANAP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Merdanoğlu	Ali İhsan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Tuncu	Cavit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Uyank	Mehmet Fehmi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Yazeroğlu	İrfan Rıza	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Edirne	Ayaz	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Edirne	Budak	Necdet	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Edirne	Çakır	Rasim	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Edirne	Gencan	Nesret	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Algar	Mehmet Kemal	DYP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Çağınava	M. Necati	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Demirbaş	Zülfi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Murat	Şemseddin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 904	S.S. 797	S.S. 798	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 808	S.S. 809	S.S. 810	S.S. 811	S.S. 812
Elazığ	Türkçüoğlu	Abdulbaki	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Kabarı	Talip	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Karakaya	Tevhid	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Tınastıyıcı	Erol	CHP	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Erzurum	Akbaş	Muhsin Nuri	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Akbaş	Recep	AK Parti	Kanlımadi	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Doğulu	Mücahit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Gülyurt	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	İlıcılı	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Özdoğan	İbrahim	ANAP	Kanlımadi	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kanlımadi	Kanlımadi	Kabul
Erzurum	Özaymaz	Ömer	AK Parti	Kabul	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Erzurum	Ankara	Ömer Ali	CHP	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Eskişehir	Keskin	Fahri	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Mercan	Hasan Murat	AK Parti	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Eskişehir	Selvi	Çevdet	CHP	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kabul	Kabul	Kabul	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Eskişehir	Tozdoğan	Maharrem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kanlımadi	Kanlımadi	Kabul
Eskişehir	Yüksel	Mehmet Vedat	CHP	Kanlımadi	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Gaziantep	Abasoğlu	Ömer	ANAP	Kanlımadi	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Gaziantep	Aktaş	Nurgün	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Altes	Abdulbaki	CHP	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Gaziantep	Durmuş	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kanlımadi	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Sarı	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Sahin	Fatma	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Türmen	Kürşad	AK Parti	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kabul
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK Parti	Kanlımadi	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Yılmaz	Mustafa	CHP	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Gaziantep	Yılmaz	Ahmet	CHP	Kanlımadi	Kabul	Kabul	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Giresun	Canlılı	Hüseyin	AK Parti	Kanlımadi	Kabul	Kabul	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Giresun	İpek	Mehmet	CHP	Kanlımadi	Kabul	Kabul	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Giresun	Telli	Adem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Varan	Sabri	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Yılmaz	Temel	AK Parti	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Giresun	Çarın	Esat	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hakkâri	Hakkâri	Fahri	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hakkâri	Özcan	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hakkâri	Zeynel	Muhsin	ANAP	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Hakkâri	Ambar	Zübeyir	CHP	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Hakkâri	Batu	İsmail	CHP	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi
Hakkâri	Çay	Faiz	CHP	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi	Kanlımadi

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 904	S.S. 797	S.S. 798	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 808	S.S. 809	S.S. 810	S.S. 811	S.S. 812
Hısey	Durpan	Gökhan	CHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Hısey	Ergün	Mehmet	DYP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Hısey	Ergün	Sadıllah	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Hısey	Göçen	Fuat	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Hısey	Soydan	Mehmet	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Hısey	Soylu	İsmail	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Hısey	Yılmaz	Abdülaziz	CHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İsparta	Armağan	Mehmet Sait	ANAP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İsparta	Bilgiç	Mehmet Emin Murat	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İsparta	Coşkun	Mehmet	CHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İsparta	Mümen	Ergün	ANAP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İsparta	Özel	Recep	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Mersin	Benli	Saffet	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Mersin	Bulut	Ersay	SHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Mersin	Çakmaz	Valit	CHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Mersin	Er	Ali	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Mersin	Eyiceoğlu	Mustafa	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Mersin	Frat	Demir Mir Mehmet	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Mersin	Güler	Hüseyin	ANAP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Mersin	İnan	Ömer	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Mersin	Öksal	Ali	CHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Mersin	Özcan	Hüseyin	ANAP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Mersin	Özyavuz	Mustafa	CHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
Mersin	Zengin	Seftik	CHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Ayakahın	Mehmet Mustafa	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Aksu	Abdülkadir	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Akşil	Gülden	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Afeyiz	Hajil	CHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Albayrak	İlhan	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Altınbaş	Thyyar	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Anoğlu	Ersin	CHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Atalay	İsmet	CHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Avas	Mustafa	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Ayaz	Zami	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Aydın	Hakan	CHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Sambeçir	Sadık	CHP	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Arva	Lokman	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Bağcı	Egemen	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Baş	Mustafa	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak
İstanbul	Baş	Yahya	AK Parti	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak	Kağırıcak

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 904	S.S. 797	S.S. 798	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 808	S.S. 809	S.S. 810	S.S. 811	S.S. 812
İstanbul	Basesgioğlu	Murgul	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayraktar	Nurgül	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Besli	Hüseyin	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul (Mülk.)	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Büyükkaya	Alaattin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çoçkun	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Çubukçu	Nimet	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Denizolgun	Mehmet Beyazıt	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ekren	Nazım	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Elekdağ	Şükrü Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Erol	Gürsoy	AK Parti	Kabul	Kabul	Red	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Gülçiçek	Ali Rıza	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Gündüz	İrfan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Güneş	Hasan Fehmi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Gürel	Zeynep Damlı	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğlu	Algan	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Hacıoğlu	Memduh	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İbiş	Ali	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	İncökara	Halide	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Kacı	Önal	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kansu	Hüseyin	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaptanoğlu	Cengiz	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Karlı	Mubarem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Keleş	Birgen	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kelencı	Ahmet Gürayız	SHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Koraı	Recep	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kurkumioğlu	Ali Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kuzu	Burban	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Küçükali	Gökşal	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Livaneti	Ömer Zulfü	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Okuducu	Gülşal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Öymen	Onur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özai	İbrahim Reyhan	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Özbek	Ahmet Sırrı	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	İnci Gülsır	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Özpolat	Mehmet Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Yaşar Nuri	HYP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sekmen	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Sevigen	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 904	S.S. 797	S.S. 798	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 848	S.S. 849	S.S. 810	S.S. 811	S.S. 812
İzmir	Sahin	İrfan Nizam	AK Parti	Kabul	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kabul	Kaaitmadı
İzmir	Sahin	Mehmet Ali	AK Parti	Kabul	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Şirink	Berhan	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Şirink	Erkin	ANAP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Tunaylıgil	Bilhan	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Tanb	Bülent Hasan	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Topuz	Ali	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Topuz	Çağrı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Unakıtan	Kemal	AK Parti	Kabul	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Uyulu	Zeynep Karahan	AK Parti	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Yalçınay	Nezari	AK Parti	Kabul	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Yazıcı	Hayati	AK Parti	Kabul	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kabul (MİK)	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Yıldırım	Binalı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Acakın	Hakkı	ŞHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Alcam	Zekeriya	AK Parti	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Alcındır	Vezir	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Anadol	K. Kemal	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Arıman	Canan	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Avdım	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kaaitmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Bursalı	Rehan	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Boşer	Ah Rıza	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Enarı	Tevfik	AK Parti	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Ergin	Abdullah	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Ertan	Abdurrezak	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Gökşad Hoşer	Nihat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kazandıır	Enel	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Kazandıır	Fazıl	AK Parti	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Kazandıır	İsmail	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Yılmaz	CHP	Red	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Mıçoğulları	Türkân	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Oyan	Oğuz	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Ökten	Erver	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Tekeoğlu	Mehmet S.	AK Parti	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Toprak	Muharrem	CHP	Kabul (MİK.)	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Uzunbay	Seda	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Ülül	Hakkı	CHP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
İzmir	Yıldız	Serpil	ANAP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
Kars	Beyröby	Yusuf Selahattin	AK Parti	Kabul	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
Kars	Karabayır	Zeki	AK Parti	Kabul	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı
Kars	Yığıt	Selami	ANAP	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kaaitmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İll	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 904	S.S. 797	S.S. 798	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 808	S.S. 809	S.S. 910	S.S. 811	S.S. 812
Kastamonu	Köylü	İlakkı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Özkan	Sinan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Şivanoğlu	Musa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Yıldırım	Mehmet	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Baştuğ	Adem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Demir	Muhsin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Eliş	Musa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Erdoğan	Muhsin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Gül	Muhsin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Özkan	Abdullah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Niyazi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Sabah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırklareli	Altınorak	Yavuz	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırklareli	Kasapoğlu	Mehmet S.	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırklareli	Sarıçam	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	Arslan	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	Bayındır	Hüseyin	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	Turan	Hacı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Avaz	Eyüp	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Başoğlu	Muzaffer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Çetin	Erzet	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Doğan	Nezari	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Ergün	Nihat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Gemil	Mehmet Vezdi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Gün	Sabah	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Pepe	Osman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sirmen	Mehmet Sefa	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Abul	Hassan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Büyükkabaklar	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Büyükcengiz	Nezir	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Çandan	Muhsin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Çetin	Remzi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Çelikaya	Abdullah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Gözlü	Sarı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	İpek	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Kart	Ahmet	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Kılıç	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Özgül	Özkan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Özkan	Kerim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İl	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 904	S.S. 797	S.S. 798	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 808	S.S. 809	S.S. 810	S.S. 811	S.S. 812
Konya	Tüfekçi	Harun	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Ünalı	Muhsin	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Ürün	Hüseyin	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Aksoy	Soner	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Çantınur	Abdullah Erdem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Göven	Alihan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Kıyıcı	Hüseyin Fehmi	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Özcu	Hüseyin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Aldoğan	Mehmet	ANAP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı
Malatya	Aslanoğlu	Ferit Mevlüt	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Başkurt	Ali Osman	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Malatya	Ertel	Ahmet Münir	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Önenezgerek	Kılıç	CHP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Sarıbaş	Süleyman	ANAP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Manisa	Arıç	Bilgin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Bilen	İsmail	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Çaycı	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Çilingir	Nuri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özen	Ufuk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Tamirci	Hüseyin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Taşçı	Harun	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Manisa	Turgut	Süleyman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Manisa	Yelencik	Musaîf Edoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Ankan	Fatih	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Bulut	Mehmet Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Dوغان	Avru	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Kahramanmaraş	Mahircik	Hüseyin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Pakdi	Novruz	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Perişan	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sızal	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Yılmazcan	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Marşin	Bölkemez	Süleyman	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Marşin	Dağ	Sebahattin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Marşin	Dوغان	Mehmet	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Marşin	Dوغان	Mehmet	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Marşin	Eri	Nihat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Marşin	Hancı	Mehmet Baki	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muş	Arslan	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 904	S.S. 797	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 808	S.S. 809	S.S. 810	S.S. 811	S.S. 812
Manisa	Ergin	Günol	CHP	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Manisa	Özyer	Hısan	ANAP	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Manisa	Terzibaşoğlu	Orhan Seyfi	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Manisa	Uslun	Fahrettin	CHP	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Manisa	Yaka	Ali Cumbur	CHP	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Muş	Ergürol	Mehmet Şerif	CHP	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Muş	Karıyazır	Serezettin	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Muş	Yıldız	Subahattin	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Muş	Yılmaz	Medeni	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Neveşehir	Elkannus	Mehmet	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Neveşehir	Köybaşı	Rüvan	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Neveşehir	Seyti	Ömür	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Niğde	Cetin	Mahmut Uğur	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Niğde	Örsen	Orhan	CHP	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Niğde	Erdoğan	Erdoğan	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Ordu	Faşa	Eyüp	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Ordu	Güler	Mehmet Hilmi	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Ordu	Tandoğdu	İdris Sami	CHP	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Ordu	Taşcı	Hürni	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Ordu	Türkmen	Kazım	CHP	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Ordu	Uysal	Cemal	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Ordu	Yılmaz	Enver	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Rize	Kar	İlyas	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Rize	Kar	Abdülkadir	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Rize	Sübhüoğlu	İmdat	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Sakarya	Cobaci	Erol Aslan	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Sakarya	Çelik	Hısan Ali	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Sakarya	Dıralı	Saban	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Sakarya	Gündüz	Süleyman	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Sakarya	Ünvan	Ayhan Sefer	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Sakarya	Yıldırım	Recep	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Samsun	Çakır	Mustafa	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Samsun	Demir	Cemal Yılmaz	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Samsun	Demir	Mustafa	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Samsun	Kılıç	Suat	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Samsun	Koç	Hakkı	CHP	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Samsun	Önder	Mehmet	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Samsun	Öner	İlyas Sezai	CHP	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Samsun	Uzunakaya	Müsl	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması
Samsun	Yeni	Abnet	AK Parti	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması	Kağılması

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 904	S.S. 797	S.S. 798	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 808	S.S. 809	S.S. 810	S.S. 811	S.S. 812
Sırt	Erdogan	Recep Tayyip	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sırt	Ergenç	Ömer	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sırt	Gülyesil	Ömer	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Alıyay	Beyhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Can	Çali	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Özark	Mustafa	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Kılıç	Ömeran	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Kılıçkız	Ömer	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Sozcu	Nurattin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Senar	Abdullahif	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Tag	Orhan	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Uzun	Selami	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Abulcan	Yavuz Ziyaeddin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Kambur	Ahmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Kaplan	Erdogan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Soygun	Mehmet Nuri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Tündüçü	Fanis	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aşlan	Zeynep	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Ayralan	Sükrü	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Çakmak	İbrahim	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Dağcıoğlu	Mehmet Ergun	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Diren	Orhan Ziya	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Sahin	Ferizmus	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Tosun	Ferah	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tatvan	Arz	Sevket	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tatvan	Aygun	Ahım	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tatvan	Cumur	Mustafa	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tatvan	Hamzaçebi	M. Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tatvan	Dumanoglu	Ali Aydin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tatvan	Erdöl	Cevdet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tatvan	Göktaş	Kemalierim	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tatvan	Özak	Paruk Nafiz	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Güyülkar	Rasim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Yerliyaya	V. Sıralı	CHP	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sanlıurfa	Alman	Yahya	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sanlıurfa	Bayrak	Mehmet Faruk	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sanlıurfa	Cevleri	Sabahattin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sanlıurfa	İzol	Zülfikar	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sanlıurfa	Kaplan	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sanlıurfa	Maraz	Mehmet Aliha	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İl	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 904	S.S. 797	S.S. 798	S.S. 806	S.S. 807	S.S. 808	S.S. 809	S.S. 810	S.S. 811	S.S. 812
Sarıyer	Melik	Mehmet Vedat	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sarıyer	Özlek	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sarıyer	Tıyöz	Turan	ANAP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Sarıyer	Yekün	A. Müfit	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul (Mük.)	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Sarıyer	Yıldız	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Uşak	Coşunoğlu	Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Uşak	Çağlayan	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Tunç	Ali	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Arvas	Melik Ejder	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Biner	Hacı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Çelik	Hüseyin	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Van	Haydaroğlu	Yekta	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Karabiyik	Cüneyt	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Kartal	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Kaya	Halil	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Arslan	İlyas	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Çiçek	Mehmet	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Erdemir	Mehmet	ANAP	Red	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Koc	Ezgin	CHP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Özürk	Mehmet Yaşar	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Akın	Harun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Erdogan	Fazıl	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Sarı	Nadir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Topkan	Köksal	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Zonguldak	Türkeren	Polat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Apağöz	Ruhi	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul (Mük.)	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Alaboyun	Ali Rıza	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Toprak	Ramazan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Yaşar	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bayburt	Güney	Ölkü Gökçap	Bağmaz	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Akgün	Mevlüt	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Cavuşoğlu	Yüksel	AK Parti	Kabul	Kabul	Çekimser	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul (Mük.)	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Ünal	Fikret	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırkkale	Can	Ramazan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırkkale	Erdem	Vahit	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırkkale	Tiryaki	Halil	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırkkale	Yılmaz	Murat	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	Demirkıran	Afif	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 813)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 814)

Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 815)

Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 820)

Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma Çerçevesinde Oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1/2004 ve 2/2004 Sayılı Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu: (S. Sayısı : 823)

T.B.M.M.

B: 14

28. 10. 2005

O: 7

Sıra Sayısı : 813
Oylama Saati : 22:17
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 296
Reddedenler : 0
Çekimsizler : 0
Mük. Oylar : 7
Toplam : 303
Açık Üyelikler : 4
Kanunlaşmıştır.

Sıra Sayısı : 814
Oylama Saati : 22:23
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 303
Reddedenler : 0
Çekimsizler : 1
Mük. Oylar : 3
Toplam : 305
Açık Üyelikler : 4
Kanunlaşmıştır.

Sıra Sayısı : 815
Oylama Saati : 22:36
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 336
Reddedenler : 0
Çekimsizler : 0
Mük. Oylar : 2
Toplam : 338
Açık Üyelikler : 4
Kanunlaşmıştır.

Sıra Sayısı : 820
Oylama Saati : 22:49
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 372
Reddedenler : 0
Çekimsizler : 0
Mük. Oylar : 3
Toplam : 375
Açık Üyelikler : 4
Kanunlaşmıştır.

Sıra Sayısı : 823
Oylama Saati : 23:36
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 430
Reddedenler : 0
Çekimsizler : 0
Mük. Oylar : 4
Toplam : 434
Açık Üyelikler : 4
Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823
Adana	Alaöz	Uğur	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Basoğlu	Aiilla	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Çalışkan	Abdullah	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK Parti	Kabul (MİLL)	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Eraur	N. Gaye	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Gurip	Recep	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Kırıcı	Vahit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Küçükayılın	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Sağ	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Adana	Seyhan	Tacirler	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Tekin Bırtı	Ayhan Zeynep	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Torun	Abdullah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Yargık	Ziyaset	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Adana	Yargık	Mehmet Ziya	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Gökse	Mahmut	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Gürpöz	Sevket	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Adıyaman	Kutlu	Fahri Hürrev	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Adıyaman	Oyul	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Önal	Ahmet Faruk	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Afça	Sait	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Afyonkarahisar	Akşar	İbrahim Hakkı	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Afyonkarahisar	Aydoğan	İzzet	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Balacı	Reyhan	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Koca	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Kopak	Mahmut	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Unlutepce	Fahri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Ağrı	Aylan	Naci	Bağcımaz	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Ağrı	Oyulcu	Fahri	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Yıldız	Mehmet Kerem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Anayasa	Albayrak	Hanzen	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Anayasa	Gülle	Ahif	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Soyar	Mustafa	SHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Altıncı	Zaheruya	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Alpakım	İsmail	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Anaş	Oya	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Anıyalı	Beşir	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ateş	Yılmaz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Babaçın	Ali	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Ankara	Bilgihan	Ayşe Gülşah	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Ankara	Çamcı	A. İsmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İl	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823	
Ankara	Çiçek	Cemil	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Ankara	Doğerli	İsmail	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Ankara	Demireç	Reha	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Ankara	Erdem	Egref	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Ankara	Gedikli	Bülent	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Ankara	İpek	Haluk	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Ankara	Kapusuz	Salih	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Ankara	Karapınar	Talat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Ankara	Kepenek	Yakup	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Ankara	Koca	Faruk	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Ankara	Kurtulmusoğlu	Muzaffer R.	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Ankara	Meral	Bayram Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Ankara	Özcan	Mehmet Zekai	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Ankara	Öztoprak	Remziye	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Kabul	
Ankara	Sanay	Eyyüp	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Ankara	Sav	Önder	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Ankara	Tomanbay	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Ankara	Topaloğlu	Nur Doğan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Ankara	Tuna	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Ankara	Yarbay	Erşönmez	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Ankara	Yazıcıoğlu	Mustafa Said	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Antalya	Akman	Osman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Antalya	Badazlı	Fikret	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Antalya	Baloğlu	Feridun Fikret	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Antalya	Dülger	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Antalya	Ekmeçcioğlu	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Antalya	Emek	Atila	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Antalya	Erceci	Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Antalya	Kaman	Nail	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Antalya	Kaptan	Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Antalya	Kıncı	Burhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Antalya	Özcan	Osman	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Artvin	Çorbacıoğlu	Yüksel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Artvin	Yıldız	Orhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Aydın	Acar	Ahmet Rıza	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Aydın	Boztaş	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Aydın	Çerçioğlu	Özlem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Aydın	Ertürk	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823
Aydın	Koc	Avilla	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Aydın	Oydu	Şimşak	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Özakcan	Mehmet Mesut	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Yenerci	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Balıkesir	Aydınboğulu	Ali	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turban	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Balıkesir	Devreçiler	Ali Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Balıkesir	Özgür	İsmail	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Balıkesir	Pekel	Sedat	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Sali	Ali Ömren	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Balıkesir	Sür	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Uğur	A. Edip	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Bilecik	Foynaz	Fahrettin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yusuf	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Bingöl	Anık	Abdurrahman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Berdilbek	Feyzi	AK Parti	Kabul (Mük.)	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Öller	Mahmut	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Aksoy	Abdurrahim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Ergemen	Zeki	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Bilecik	Gavrdalı	Edip Saçlıoğlu	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Kiler	Vahit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Çoçukyanırek	Yüksel	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Güner	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Yılmaz	Metin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Alp	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Özçelik	Bayram	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Özcan	Başarım Kerim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Bursa	Alp	Abdulmuçit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Anbarcıoğlu	Fenik	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Birinc	Şerif	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çelik	Fenik	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Denizer	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Düğer	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Dündar	MUSTAFA	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Hidroğlu	Zafer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Karapapaoğlu	Mehmet Alihan	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Bursa	Kızılkay	Sedat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Küçükçelik	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Bursa	Orhan	Servet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Özyurt	MUSTAFA	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823
Bursa	Pakyürek	Nivazi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Tutan	Mehmet Emin	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Bursa	Yalçınbayır	Ertuğrul	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Katılmadı
Çanakkale	Daniş	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul (Mük.)	Kabul (Mük.)	Kabul (Mük.)
Çanakkale	Köğdere	İbrahim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Küçük	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Çanakkale	Özay	İsmail	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Çankırı	Akbak	Tevfik	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çankırı	Eriçekli	İsmail	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Çankırı	Özdemir	Hikmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Ayvazoğlu	Feridun	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Kafkas	Ağah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kavuştu	Ali Yüksel	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kılıcı	Muzaffer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Yıldırım	Murat	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Erdogan	Mehmet Salih	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Filiz	Osman Nuri	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Gazaleci	Mustafa	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Kandoğan	Ünmet	DYP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Nessar	Mehmet U.	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Oral	V. Haşim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Yükseltepe	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Akgül	Aziz	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Arslan	M. İhsan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Aslan	Osman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Değer	Mesut	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Koçyiğit	Muhsin	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Merdanoğlu	Ali İhsan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Torun	Cavit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Uyanık	Mehmet Fehmi	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul (Mük.)	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Yazıcıoğlu	İrfan Rıza	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Edirne	Ayağ	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Edirne	Budak	Necdet	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Edirne	Çakır	Rasim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Edirne	Gencan	Nejat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Ağar	Mehmet Kemal	DYP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Cetinkaya	M. Necati	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Murat	Şemsettin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823	
Elazığ	Türkoğlu	Abdülbaki	AK Parti	Kabul (Milk.)	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Erzincan	Kaban	Talip	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Erzincan	Karakaya	Tevhid	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Erzincan	Tinestepe	Erol	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Erzurum	Akbulut	Mustafa Nuri	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Erzurum	Akdağ	Recep	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Erzurum	Daloğlu	Mücahit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Erzurum	Gilyurt	Muzaffer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Erzurum	İlcah	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Erzurum	Özdoğan	İbrahim	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Erzurum	Özyılmaz	Ömer	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Eskişehir	Ankan	Mehmet Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Eskişehir	Keskin	Fahri	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Eskişehir	Mercan	Hasan Murat	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Eskişehir	Selvi	Cevdet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Kabul	
Eskişehir	Tozdoğan	Muharem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Eskişehir	Yücesan	Mehmet Vedat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Kabul	
Gaziantep	Abuşoğlu	Ömer	ANAP	Katılmadı	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Gaziantep	Aktaş	Nurettin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Gaziantep	Ates	Abdulkadir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Gaziantep	Derdü	Mahmut	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Gaziantep	Sarı	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Gaziantep	Sahin	Fatma	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Gaziantep	Tüzmen	Kürşad	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul (Milk.)	Katılmadı	
Gaziantep	Uzer	Almet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Gaziantep	Yılmaz	Mustafa	CHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Gaziantep	Yılmazkaya	Almet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Giresun	Aydın	Hasan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Giresun	Cenikli	Nurettin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Giresun	Isık	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Giresun	Tatlı	Adem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Giresun	Temür	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Gümüşhane	Varan	Sabri	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Gümüşhane	Yılmaz	Temel	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Hakkâri	Canan	Esat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Hakkâri	Özlünc	Fehmi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Hakkâri	Zeydan	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Hatay	Amber	Züheyir	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Hatay	Bafu	İnal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Hatay	Çay	Fuat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823
Hayri	Durgun	Gökhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Hayri	Ergülen	Mehmet	DYP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hayri	Ergün	Sadıullah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hayri	Göçen	Fuat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Hayri	Soydan	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Kabul (Mülk.)	Kabul	Kabul	Kabul
Hayri	Soylu	İsmail	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Hayri	Yazar	Abdulaziz	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İsparta	Arındoğan	Mehmet Sait	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Bigiç	Mehmet Emin Mursel	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Coşkun	Mevlüt	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
İsparta	Müncü	Erkan	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Ozcelik	Recep	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Bralı	Saffet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Belut	Ersoy	SHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Cakmaz	Vahit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Er	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Eyüboğlu	Mustafa	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Firat	Demir Mir Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Gülçat	Philippin	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Mersin	İhan	Ömer	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Mersin	Okçal	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Ozcan	Hüseyin	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Özyürek	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Mersin	Zengin	Şerif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Arıcalın	Mehmet Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Aksu	Abdülkadir	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Akgül	Gülşel	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Akyüz	Hail	CHP	Kabul (Mülk.)	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Alibayrak	İhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Alınalıcık	Tayyar	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Arıoğlu	Erşin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Atalay	İsmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ateş	Azmi	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydın	Hüsnü	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sarıbekir	Sidika	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Avra	Lokman	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bağcı	Ergülen	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Baş	Mustafa	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Baş	Yalın	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823	
İstanbul	Baçeşioğlu	Murat	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
İstanbul	Bayraktar	Nusret	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Beşli	Hüseyin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Büyükkaya	Alaattin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Coşkun	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Cubukçu	Nimet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Denizolgun	Mehmet Beyazıt	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Elçen	Nazım	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Elekdag	Şakrî Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Erol	Gürsoy	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Güllüçek	Ali Rıza	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Gündüz	İrfan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Güneş	Hasan Fehmi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Katılmadı	
İstanbul	Gürel	Zeynep Damla	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	Hacıoğlu	Algan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Hacıoğlu	Merduh	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	İbiş	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	İnoekara	Halide	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	
İstanbul	Kacı	Ünal	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Kansu	Hüseyin	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Kaptanoğlu	Cengiz	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Karlı	Muharrem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Keleş	Bigen	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	Kenenci	Ahmet Gürültz	SHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	Kılıpdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	Koral	Recep	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Kumkumoğlu	Ali Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	Kuzu	Burhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Küçükali	Göksal	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	Livaneli	Ömer Zülfü	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	Okuducu	Gülden	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
İstanbul	Öymen	Onur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	Özal	İbrahim Reyhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Özbek	Ahmet Sırrı	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	Özdemir	İnci Gülser	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Özpolat	Mehmet Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	Özürk	Yaşar Nuri	HYP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İstanbul	Sekmen	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
İstanbul	Sevigen	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823
İstanbul	Sahin	İdris Naim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kaflmadi
İstanbul	Sahin	Mehmet Ali	AK Parti	Kabul	Kaflmadi	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Simssek	Berhan	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
İstanbul	Sirin	Enin	ANAP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
İstanbul	Tanusyigi	Bihun	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kabul	Kaflmadi
İstanbul	Topuz	Ali	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
İstanbul	Topuz	Gulseren	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Unakran	Kemal	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Uslu	Zeynep Karaban	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yakintay	Nezvat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yazici	Hayati	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yildirim	Binali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Akdemir	Hakki	SHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
İzmir	Akdemir	Zakariya	AK Parti	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
İzmir	Anadol	Vezer	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
İzmir	Anaman	K. Kemal	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
İzmir	Aydin	Causan	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
İzmir	Baratali	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Bodur	Bilcem	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kabul
İzmir	Ensari	Ali Riza	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
İzmir	Ersoz	Tevfik	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Eren	Ahmet	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
İzmir	Gölsel Hoar	Abdurrezak	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Karamcir	Erdal	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kabul	Kabul
İzmir	Karmanan	Fazil	AK Parti	Kaflmadi	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Katnirci	İsmail	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Yilmaz	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kabul
İzmir	Micoogullari	Tarkan	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kabul
İzmir	Oyan	Oguz	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kabul
İzmir	Okcem	Enver	CHP	Kabul	Kaflmadi	Kaflmadi	Kabul	Kabul
İzmir	Tatcioglu	Mehmet S.	AK Parti	Kaflmadi	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Topank	Muharem	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Uzunbay	Sadat	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
İzmir	Ulkd	Hakki	CHP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
İzmir	Yildiz	Sevil	ANAP	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi	Kaflmadi
Kars	Byrribey	Yusuif Selahattin	AK Parti	Kaflmadi	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kars	Karabayir	Zeki	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kars	Yigit	Selami	ANAP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823	
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Kastamonu	Özkan	Sinan	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Kastamonu	Sıvacıoğlu	Musa	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Kastamonu	Yıldırım	Mehmet	CHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Kayseri	Başbürek	Adem	AK Parti	Kabul (Mük.)	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Kayseri	Duru	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Kayseri	Elitas	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Kayseri	Eskiyapan	Muharrem	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Kayseri	Gül	Abdullah	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Kayseri	Özcan	Niyazi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Kayseri	Yakut	Sadık	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Kayseri	Yıldız	Taner	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Kırklareli	Akınorak	Yavuz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Kırklareli	Kesimoğlu	Mehmet S.	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Kırşehir	Anılan	Mikail	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Kırşehir	Bayındır	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Kırşehir	Turan	Hacı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Kocaeli	Ayar	Eyüp	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Kocaeli	Baştopçu	Muzaffer	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Kocaeli	Çetin	İzzet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Kocaeli	Doğan	Nevzat	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Kocaeli	Ergün	Nihat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Kocaeli	Göndü	Mehmet Vecdi	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul (Mük.)	Kabul	
Kocaeli	Gün	Salih	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Kocaeli	Pepe	Osman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Katılmadı	
Kocaeli	Sirmon	Mehmet Sefa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Konya	Angı	Hasan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Konya	Büyükkaktaşlar	Ahmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Konya	Büyükcengiz	Nezir	CHP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Konya	Candan	Muharrem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Konya	Çetin	Remzi	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Konya	Çetinkaya	Abdullah	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul (Mük.)	
Konya	Erdem	Orhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Konya	Güçlü	Sami	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Konya	İşık	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Konya	Kart	Atilla	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Konya	Kılıç	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Konya	Öksüz	Özkan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Konya	Özkuş	Kerim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	

İl	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823
Konya	Tufekci	Harun	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Ünalıdı	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Örin	Habib	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Aksay	Soner	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Canlımur	Abdullah Erdem	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Güven	Abdettin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Kıncı	Hasan Fehmi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Ordu	Hüsnü	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Maliya	Akdoğan	Mirnaç	ANAP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Maliya	Aslanoğlu	Ferit Mevlüt	CHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Maliya	Baştuğ	Ali Osman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Maliya	Erkal	Ahmet Münir	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Maliya	Kılıç	Muharrem	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Maliya	Ölmezoprak	Fuat	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Maliya	Sarıbaş	Süleyman	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Manisa	Anıç	Bülent	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Bilen	İsmail	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Çerçi	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Çilingir	Nuri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Ören	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özkan	Uluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Tunçverdi	Hayriye	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Tepçi	Hakan	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Manisa	Turgut	Süleyman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Yeşilç	Mustafa Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Arıcan	Fatih	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Bulut	Mehmet Ali	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Doğan	Avni	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Maşček	Hanefi	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Pakdill	Nezai	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Partakçıyigit	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Kahramanmaraş	Sezal	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Yılmazcan	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Böllümez	Süleyman	Buğamsız	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Doğ	Selahattin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Doğan	Muharrem	ANAP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Duyvan	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Eri	Nihat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Hamiği	Mehmet Basir	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Moğla	Anılan	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823
Muğla	Ermiş	Gürol	CHP	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış
Muğla	Özver	Hasan	ANAP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Tezbaşoğlu	Orhan Seyfi	AK Parti	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış
Muğla	Üstün	Fahrettin	CHP	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış
Muğla	Yaka	Ali Cumhur	CHP	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış
Muş	Ergünel	Mehmet Şerif	CHP	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış
Muş	Karayağzı	Sercan	AK Parti	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış
Muş	Yılmaz	Subhanşirin	AK Parti	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış
Muş	Yılmaz	Medeni	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Muş	Efkanız	Mehmet	AK Parti	Kağırmış	Kağırmış	Kabul	Kabul	Kabul
Neveshir	Koçbaş	Rıvan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Neveshir	Seyfi	Osman	AK Parti	Kağırmış	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Celil	Mahmut Uğur	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Ercilio	Orhan	CHP	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış
Niğde	Özgen	Endoğan	AK Parti	Kabul	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kabul
Ordu	Faşa	Eyup	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Güler	Mehmet Hilmi	AK Parti	Kabul	Kağırmış	Kabul	Kabul	Kabul (Mük.)
Ordu	Tandoğan	İdris Sami	CHP	Kağırmış	Kağırmış	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Uysal	Hazret	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Türkmen	Kazım	CHP	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kabul
Ordu	Yılmaz	Cemal	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Rize	Çakır	Emir	AK Parti	Kağırmış	Kağırmış	Kabul	Kabul	Kağırmış
Rize	Kurt	Abdülkadir	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kağırmış	Kabul
Rize	Şahioğlu	İmdat	AK Parti	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kabul	Kabul
Sakarya	Cabero	Erol Aslan	AK Parti	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış
Sakarya	Çelik	Hasan Ali	AK Parti	Kağırmış	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Dığıl	Saban	AK Parti	Kağırmış	Kağırmış	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Özdemir	Süleyman	AK Parti	Kağırmış	Kağırmış	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Özün	Ayhan Sefer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Yıldırım	Recep	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Çokur	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Denir	Cemal Yılmaz	AK Parti	Kağırmış	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Denir	Murat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Kılıç	Suat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Koy	Hatun	CHP	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış	Kağırmış
Samsun	Kur	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Önder	İlyas Sezai	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Uzunakaya	Musa	AK Parti	Kağırmış	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Yeni	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823	
Siirt	Erdogan	Recep Tayyip	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Siirt	Ergenc	Öner	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Siirt	Gülyeşil	Öner	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Sinop	Ahav	Engin	CHP	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Sinop	Can	Cabit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Sinop	Öznirk	Mustafa	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Sivas	Kılıç	Osman	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Sivas	Kulaksız	Ömer	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Sivas	Sözen	Nurettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Sivas	Şenör	Abdullatif	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Sivas	Taş	Orhan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Sivas	Uzun	Selami	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Tekirdağ	Akbulut	Tevfik Ziyaeddin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Tekirdağ	Kambur	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Tekirdağ	Kaplan	Erdogan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Tekirdağ	Saygun	Mehmet Nuri	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Tekirdağ	Tüncü	Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Tokat	Aylan	Zeyid	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Tokat	Aydoğan	Sükrü	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Tokat	Çakmak	İbrahim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Tokat	Dağcıoğlu	Mehmet Ergun	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Tokat	Diren	Orhan Ziya	CHP	Kabul	Çekimser	Kabul	Kabul	Kabul	
Tokat	Şahin	Feramus	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Tokat	Tosun	Resul	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Trabzon	Arz	Şevket	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Trabzon	Aykan	Asım	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Trabzon	Cumur	Mustafa	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Trabzon	Hamzaçebi	M. Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Trabzon	Dumanoğlu	Ali Aydın	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	
Trabzon	Erdöl	Cevdet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Trabzon	Göktaş	Kemalettin	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Trabzon	Özak	Faruk Naif	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Tunceli	Güyükdar	Hasan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Tunceli	Yerlikaya	V. Sinan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Şanlıurfa	Akman	Yahya	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Şanlıurfa	Bayrak	Mehmet Faruk	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Şanlıurfa	Cevheri	Sabahattin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Şanlıurfa	İzol	Zülfikar	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Şanlıurfa	Kaplan	Mahmut	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Şanlıurfa	Maraş	Mehmet Atilla	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823
Şanlıurfa	Melek	Mehmet Vedat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Şanlıurfa	Özlek	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Tüyüz	Turan	ANAP	Katılmadı	Kabul	Kabul	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yekin	A. Müfit	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Yıldız	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Uşak	Ceşkurcuoğlu	Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Uşak	Çağlayan	Ahmet	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Tunc	Alim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Şiner	Hacı	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Çelik	Hüseyin	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Hayıroğlu	Yekta	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Karabıyık	Cüneyt	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Kartal	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Kaya	Halil	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Arslan	İlyas	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Bozdâğ	Bekir	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Çiçek	Mehmet	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Erdemir	Mehmet	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Koc	Emir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Yozgat	Özark	Mehmet Yaşar	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Alın	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Erdogan	Fatih	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Sarıç	Nadir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Toprak	Köksal	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Arsız	Arslan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Yasar	Ramazan	AK Parti	Kabul	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Aksaray	Yasar	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bayburt	Batal	Fevazi	AK Parti	Kabul (Mülk.)	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul
Bayburt	Güney	Ölmez Gökçalp	Bagimsiz	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karaman	Algan	Mevlüt	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Cevrinoğlu	Yüksel	AK Parti	Kabul	Kabul	Katılmadı	Kabul	Kabul
Karaman	Onlu	Fikret	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Erdem	Yehit	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Trıyık	Paşal	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Yılmaz	Murat	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul
Bağcı	Demirtaş	Ali	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 813	S.S. 814	S.S. 815	S.S. 820	S.S. 823	
Batman	İnal	Ahmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Batman	Nasroğlu	M. Nezir	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Batman	Suçin	Mehmet Ali	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Şırnak	Birlik	İbrahim Hakkı	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Şırnak	Sevda	Abdullah Veli	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Şırnak	Tatar	Mehmet	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
Bartın	Kabarık	Hacı İbrahim	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Bartın	Kulak	Mehmet Asım	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Ardahan	Altun	Kenan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Ardahan	Öğüt	Ensar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
İğdir	Akdemir	Dursun	ANAP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	
İğdir	Artantaş	Yücel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	
Yakova	İnce	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Yakova	Önder	Şükrü	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Karabük	Bilir	Hasan	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Karabük	Ceylan	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Karabük	Öğüten	Ali	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Kilis	Kara	Hasan	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Kilis	Kaya	Veli	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Osmaniye	Kastal	Doğdu Mehmet	AK Parti	Kabul (Mülk.)	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Osmaniye	Sarı	Mehmet	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Osmaniye	Uzdil	Necati	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Osmaniye	Onal	Şükrü	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Düzce	Çakır	Fahri	AK Parti	Katılmadı	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	
Düzce	Kaşkoğlu	Metin	AK Parti	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı	Kabul	Kabul	
Düzce	Yakır	Yaşar	AK Parti	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul	Kabul (Mülk.)	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

DÖNEM: 22 YASAMA YILI: 4

14 ÜNCÜ BİRLEŞİM

28 EKİM 2005 CUMA

SAAT: 14.00

KISIMLAR

01 BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

02 ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

03 SEÇİM

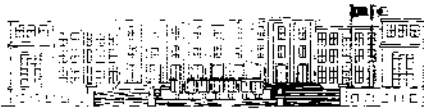
04 OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

05 MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

06 GENEL GÖRÜŞME ve MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

07 SÖZLÜ SORULAR

08 KANUN TASARI ve TEKLİFLERİ İLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün Denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde Birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, Sunuşlar ve İşaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılmasının Genel Kurulun onayına sunulması, Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

(Genel Kurulun 11.12.2002 tarihli 8 inci birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun 28.10.2005 Cuma günü saat 14.00'te toplanması ve bu Birleşimde Anayasa Değişiklik Teklifinin ikinci tur oylamasının yapılması ve görüşmelerin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.10.2005 tarihli 11 inci birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 28.10.2005 Cuma günü Birleşimde; Kanun Tasarı ve Tekliflerinin görüşülmesi ve Gündemin Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler Kısımının 4 üncü sırasında yer alan 904 Sıra Sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısının bu kısmın 3 üncü sırasına alınması, Gündemin 5 inci sırasına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışma süresinin uzatılması, yine bu birleşimde (28.10.2005 Cuma günü) saat 23.00'den sonra Anayasa Değişiklik Teklifinin II nci tur oylamasının yapılması, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 27.10.2005 tarihli 13 üncü birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

*** Plan ve Bütçe Komisyonu**

28.10.2005 Cuma - Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

14 ÜNCÜ BİRLEŞİM

28 EKİM 2005 CUMA

SAAT: 14.00

01 - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

02 - ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- Diyarbakır Milletvekili Mesut Değer ve 25 Milletvekilinin; İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü ve 26 Milletvekilinin; İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 23 Milletvekilinin; Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 27 Milletvekilinin; Trabzon Milletvekili Faruk Nafiz Özak ve 23 Milletvekilinin; Türk Sporunda Şiddet, Şike, Rüşvet ve Haksız Rekabet İddialarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/63, 113, 138, 179, 228) (S. Sayısı: 956) (Dağıtım tarihi: 14.10.2005)

03 - SEÇİM

04 - OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

05 - MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

06 - GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

07 - SÖZLÜ SORULAR

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin; Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı: 305) (Dağıtma tarihi: 15.12.2003)

2. X - Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum ile Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/950) (S. Sayısı: 920) (Dağıtma tarihi: 7.6.2005)

3. X - Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1030) (S. Sayısı: 904) (Dağıtma tarihi: 24.5.2005)

4. - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Salih Kapusuz, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin, İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz, Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa ile 219 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/585) (S. Sayısı: 1004) (Dağıtma tarihi: 21.10.2005) (Birinci görüşme 26.10.2005 Çarşamba günü saat 23.02'de tamamlanmıştır)

5. - 3.7.2005 Tarihli ve 5394 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1070) (S. Sayısı: 999) (Dağıtma tarihi: 13.10.2005)

6. - Bilgi Edinme Hakkı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/955) (S. Sayısı: 914) (Dağıtma tarihi: 26.5.2005)

7. X - Darülaceze Müessesesi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile İçişleri Komisyonları Raporları (1/988) (S. Sayısı: 922) (Dağıtma tarihi: 7.6.2005)

8. X - Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/863) (S. Sayısı: 797) (Dağıtma tarihi: 18.2.2005)

9. X - Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medenî ve Siyasî Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyarî Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/919) (S. Sayısı: 798) (Dağıtma tarihi: 21.2.2005)

10. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/859) (S. Sayısı: 806) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

11. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/867) (S. Sayısı: 807) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

12. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/868) (S. Sayısı: 808) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

13. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/869) (S. Sayısı: 809) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

14. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/870) (S. Sayısı: 810) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

15. X - A400M Uçağının Geliştirilmesi, Üretimi ve Başlangıç Desteğine İlişkin Tek Aşamalı Bir Programda İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırası ile A400M Uçağının İşbirliği İçerisinde

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine İlişkin A400M Program Üst Kurulu Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/889) (S. Sayısı: 811) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

16. X - Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/904) (S. Sayısı: 812) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

17. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/908) (S. Sayısı: 813) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

18. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/938) (S. Sayısı: 814) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

19. X - Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Malî Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/953) (S. Sayısı: 815) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

20. X - Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/894) (S. Sayısı: 820) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005)

21. X - Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma Çerçevesinde Oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1/2004 ve 2/2004 Sayılı Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/928) (S. Sayısı: 823) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005)

22. X - Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı ile Suriye Arap Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Yapılan Lokomotif, Vagon ve Diğer Ray Hizmetlerini de Kapsayan Demiryolu Araç ve Gereçlerinin Yapımı, Geliştirilmesi, Yenilenmesi, Bakımı ve Onarımı ile İlgili Karşılıklı Anlaşma Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/936) (S. Sayısı: 824) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005)

23. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/945) (S. Sayısı: 825) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005)

24. X - Adaletle Uluslararası Erişim Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/922) (S. Sayısı: 843) (Dağıtma tarihi: 29.3.2005)

25. X - Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/939) (S. Sayısı: 845) (Dağıtma tarihi: 29.3.2005)

26. X - Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Makedonya Eski Yugoslav Cumhuriyetindeki Avrupa Birliği Polis Misionuna (EUPOL-PROXIMA) Katılımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/944) (S. Sayısı: 846) (Dağıtma tarihi: 29.3.2005)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

27. X - Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Bosna-Hersek Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/964) (S. Sayısı: 847) (Dağıtma tarihi: 29.3.2005)

28. X - Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti Dış Ekonomik İlişkiler Ajansı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/970) (S. Sayısı: 853) (Dağıtma tarihi: 7.4.2005)

29. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İktisadi Kalkınma İşbirliği Fonu Kredilerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/986) (S. Sayısı: 857) (Dağıtma tarihi: 7.4.2005)

30. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Savunma Sanayii, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/885) (S. Sayısı: 860) (Dağıtma tarihi: 7.4.2005)

31. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviği ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/952) (S. Sayısı: 852) (Dağıtma tarihi: 8.4.2005)

32. X - Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Devletleri Örgütü Genel Sekreterliği Arasında Çerçeve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/983) (S. Sayısı: 856) (Dağıtma tarihi: 8.4.2005)

33. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/958) (S. Sayısı: 862) (Dağıtma tarihi: 13.4.2005)

34. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Denizlerde Karasuların Ötesindeki Olayların Önlenmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/959) (S. Sayısı: 863) (Dağıtma tarihi: 13.4.2005)

35. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/963) (S. Sayısı: 864) (Dağıtma tarihi: 13.4.2005)

36. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İkili İş Birliği Süresince Mübadele Edilen veya Oluşturulan Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzemelerin Karşılıklı Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/965) (S. Sayısı: 865) (Dağıtma tarihi: 13.4.2005)

37. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında İki Tarafı Askeri Teknik İşbirliği Çerçevesinde Kullanılan ve Elde Edilen Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Karşılıklı Korunmasına İlişkin Müşterek Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/973) (S. Sayısı: 866) (Dağıtma tarihi: 13.4.2005)

38. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/931) (S. Sayısı: 881) (Dağıtma tarihi: 26.4.2005)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

39. X - Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/941) (S. Sayısı: 882) (Dağıtma tarihi: 26.4.2005)

40. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyleri ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/962) (S. Sayısı: 883) (Dağıtma tarihi: 26.4.2005)

41. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/987) (S. Sayısı: 884) (Dağıtma tarihi: 26.4.2005)

42. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1000) (S. Sayısı: 885) (Dağıtma tarihi: 26.4.2005)

43. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilim ve Teknoloji Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/903) (S. Sayısı: 905) (Dağıtma tarihi: 24.5.2005)

44. X - Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesini Değiştiren Ek Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/906) (S. Sayısı: 906) (Dağıtma tarihi: 24.5.2005)

45. X - Türkiye Cumhuriyeti Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı ile Romanya KOBİ'ler ve Kooperatifler Ulusal Kurumu Arasındaki Mutabakat ve İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/934) (S. Sayısı: 907) (Dağıtma tarihi: 24.5.2005)

46. X - Türkiye Hükümeti ile Avrupa Uzay Ajansı Arasında Dış Uzayın Barışçıl Amaçlarla İncelenmesi ve Kullanılması Konusunda İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/956) (S. Sayısı: 908) (Dağıtma tarihi: 24.5.2005)

47. X - Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/957) (S. Sayısı: 909) (Dağıtma tarihi: 24.5.2005)

48. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/982) (S. Sayısı: 910) (Dağıtma tarihi: 24.5.2005)

49. X - Türkiye Cumhuriyeti Devlet Planlama Teşkilatı ile Suriye Arap Cumhuriyeti Devlet Planlama Komisyonu Arasında Anlayış Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1013) (S. Sayısı: 912) (Dağıtma tarihi: 24.5.2005)

50. X - Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesinin Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1014) (S. Sayısı: 935) (Dağıtma tarihi: 16.6.2005)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

51. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1015) (S. Sayısı: 936) (Dağıtma tarihi : 16.6.2005)

52. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan ve Karadağ Bakanlar Konseyi Arasında Askeri-Bilimsel ve Askeri-Teknik İşbirliği Konusunda Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1020) (S. Sayısı: 938) (Dağıtma tarihi : 16.6.2005)

53. X - Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1023) (S. Sayısı: 939) (Dağıtma tarihi : 16.6.2005)

54. X - Asya Karayolları Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/1016) (S. Sayısı: 937) (Dağıtma tarihi: 20.6.2005)

55. X - Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü Kurucu Belgesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/1026) (S. Sayısı: 965) (Dağıtma tarihi: 29.6.2005)

56. X - WIPO İcralar ve Fonogramlar Andlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/1021) (S. Sayısı: 964) (Dağıtma tarihi: 30.6.2005)

57. X - WIPO Telif Hakları Andlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/1027) (S. Sayısı: 966) (Dağıtma tarihi: 30.6.2005)

58. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/1037) (S. Sayısı: 967) (Dağıtma tarihi: 30.6.2005)

59. X - Avrupa Sosyal Şartına Değişiklik Getiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/967) (S. Sayısı: 976) (Dağıtma tarihi: 13.7.2005)

60. X - (Gözden Geçirilmiş) Avrupa Sosyal Şartının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/968) (S. Sayısı: 977) (Dağıtma tarihi: 13.7.2005)

61. - Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/997) (S. Sayısı: 945) (Dağıtma tarihi: 21.6.2005)

62. - Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Bazı Disiplin Cezalarının Affı Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Bakanlığı Dursun Akdemir ile Denizli Milletvekili Ümmet Kandoğan ve Trabzon Milletvekili Kemalettin Göktaş ile 12 Milletvekilinin, Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Disiplin Cezalarının Affı Hakkında Kanun Teklifleri ve Adalet Komisyonu Raporu (1/994, 2/321, 2/474) (S. Sayısı: 952) (Dağıtma tarihi: 22.6.2005)

63. - Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu Raporu (1/322) (S. Sayısı: 871) (Dağıtma tarihi: 20.4.2005)

64. - Ziraî Mücadele ve Ziraî Karantina Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Nevşehir Milletvekilleri Mehmet Elkatmış ve Osman Seyfi'nin; 6968 Sayılı Ziraî Mücadele ve Karantina Kanununun 16 ncı Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Teklifi ile Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonu Raporu (1/923, 2/346) (S. Sayısı : 697) (Dağıtma tarihi : 2.12.2004)

65. X - Tohumculuk Kanunu Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonu Raporu (1/822) (S. Sayısı : 662) (Dağıtma tarihi : 14.9.2004)

66. - Özel Öğretim Kurumları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/857) (S. Sayısı: 682) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

67. - Elektrik Piyasası Kanunu, Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve Petrol Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/834) (S. Sayısı : 647) (Dağıtma tarihi : 12.7.2004)

68. - Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/621) (S. Sayısı : 633) (Dağıtma tarihi : 2.7.2004)

69. - Dahiliye Memurları Kanunu, İl İdaresi Kanunu, İçişleri Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/802) (S. Sayısı : 461) (Dağıtma tarihi : 1.6.2004)

70. - Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman ve 14 Milletvekilinin; Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtizüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İhtizük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/182) (S. Sayısı : 300) (Dağıtma tarihi : 8.12.2003)

71. - 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnemenin Eki Cetvellerin Diyanet İşleri Başkanlığına Ait Bölümünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/622) (S. Sayısı: 201) (Dağıtma tarihi: 2.7.2003)

72. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın; 24.2.1983 Tarih ve 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/121) (S. Sayısı: 210) (Dağıtma tarihi: 3.7.2003)

73. - Mardin Milletvekili Muharrem Doğan ve 22 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/23) (S. Sayısı: 129) (Dağıtma tarihi: 1.5.2003) (*)

74. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalci ve 53 Milletvekilinin; 3 Mart'ın Her Yıl "Laiklik ve Öğretim Birliği Bayramı" Olarak Kutlanması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/93) (S. Sayısı: 139) (Dağıtma tarihi: 20.5.2003) (*)

75. - Bayburt Milletvekili Ülkü Güney'in; Bayburt İlinde Konursu, Gökçedere ve Masat Adıyla Üç Yeni İlçe Kurulmasına Dair Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/17) (S. Sayısı: 140) (Dağıtma tarihi: 22.5.2003) (*)

76. - Bitlis Milletvekili Edip Safder Gaydalı'nın; Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/114) (S. Sayısı: 176) (Dağıtma tarihi: 17.6.2003)

77. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın; 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa "Geçici Ek Madde" Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/139) (S. Sayısı: 245) (Dağıtma tarihi: 24.7.2003)

78. - Artvin Milletvekili Orhan Yıldız ve Üç Milletvekilinin; Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/173) (S. Sayısı: 256) (Dağıtma tarihi: 28.7.2003)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

79. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın; Küçük Esnaf ve Sanatkarlar ile Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme Kredilerinde 1.1.2003 Tarihine Kadar Olan Senet Protestolarının ve Karşılıksız Çeklerin Nazara Alınmaması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/110) (S. Sayısı: 278) (Dağıtma tarihi: 13.11.2003)

80. - Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt ve 56 Milletvekilinin; Atatürk Milli Parkı Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/159) (S. Sayısı: 279) (Dağıtma tarihi: 13.11.2003)

81. - İzmir Milletvekili Canan Arıntman'ın; Türk Ceza Kanununun 492 nci Maddesinin Yedinci Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/54) (S. Sayısı: 404) (Dağıtma tarihi: 16.4.2004)

82. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalıcı ve 96 Milletvekilinin; 17 Nisan'ın Her Yıl "Eğitim Bayramı" Olarak Kutlanması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/126) (S. Sayısı: 417) (Dağıtma tarihi: 26.4.2004)

83. - Kocaeli Milletvekili İzzet Çetin ve 9 Milletvekilinin; 4736 Sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/248) (S. Sayısı: 418) (Dağıtma tarihi: 26.4.2004)

84. - Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/243) (S. Sayısı: 581) (Dağıtma tarihi: 11.6.2004)

85. - Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in; Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (2/249) (S. Sayısı: 615) (Dağıtma tarihi: 25.6.2004)

86. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/137) (S. Sayısı: 483'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

87. - Aydın Milletvekili Mehmet Semerci'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Aydın Milletvekili Mehmet Semerci'nin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/167) (S. Sayısı: 487'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

88. - Artvin Milletvekili Orhan Yıldız'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/168) (S. Sayısı: 488'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

89. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Konya Milletvekili Atilla Kart'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/176) (S. Sayısı: 489'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

90. - Denizli Milletvekili Mehmet Salih Erdoğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Komisyunun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Arslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/180) (S. Sayısı: 490'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

91. - Afyonkarahisar Milletvekili Ahmet Koca'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Arslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/186) (S. Sayısı: 491'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

92. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/187) (S. Sayısı: 492'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

93. - Trabzon Milletvekili Asım Aykan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Arslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/192) (S. Sayısı: 493'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

94. - Çorum Milletvekili Muzaffer Külcü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Arslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/222) (S. Sayısı: 499'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

95. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Arslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/91) (S. Sayısı: 468'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

96. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Arslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/92) (S. Sayısı: 469'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

97. - Kayseri Milletvekili Abdullah Gül'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Arslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/93) (S. Sayısı: 470'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

98. - İstanbul Milletvekili Abdülkadir Aksu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Arslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/94) (S. Sayısı: 471'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

99. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Komisyondun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/95) (S. Sayısı: 472'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

100. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/96) (S. Sayısı: 473'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

101. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/97) (S. Sayısı: 474'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

102. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/98) (S. Sayısı: 475'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

103. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/99) (S. Sayısı: 476'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

104. - Amasya Milletvekili Akif Gülle'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 14 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/100) (S. Sayısı: 477'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

105. - Bingöl Milletvekili Mahfuz Güler'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/101) (S. Sayısı: 478'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

106. - Kahramanmaraş Milletvekili Ali Sezal'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/102) (S. Sayısı: 479'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

107. - Bingöl Milletvekili Mahfuz Güler'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/104) (S. Sayısı: 480'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

108. - Mersin Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ MADDESİNE GÖRE RAPORA İTİRAZI (3/105) (S. Sayısı: 481'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

109. - Trabzon Milletvekili Asım Aykan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ MADDESİNE GÖRE RAPORA İTİRAZI (3/132) (S. Sayısı: 482'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

110. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ MADDESİNE GÖRE RAPORA İTİRAZI (3/138) (S. Sayısı: 484'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

111. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ MADDESİNE GÖRE RAPORA İTİRAZI (3/146) (S. Sayısı: 485'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

112. - Düzce Milletvekili Metin Kaşıköğlü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ MADDESİNE GÖRE RAPORA İTİRAZI (3/162) (S. Sayısı: 486'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

113. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ MADDESİNE GÖRE RAPORA İTİRAZI (3/211) (S. Sayısı: 494'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

114. - Yozgat Milletvekili Mehmet Erdemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ MADDESİNE GÖRE RAPORA İTİRAZI (3/212) (S. Sayısı: 495'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

115. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ MADDESİNE GÖRE RAPORA İTİRAZI (3/214) (S. Sayısı: 497'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

116. - Çorum Milletvekili Muzaffer Külcü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ MADDESİNE GÖRE RAPORA İTİRAZI (3/220) (S. Sayısı: 498'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

117. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/223) (S. Sayısı: 500'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

118. - Çorum Milletvekili Muzaffer Külcü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/224) (S. Sayısı: 501'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

119. - Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç'ın İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/225) (S. Sayısı: 502'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

120. - Tunceli Milletvekili Hasan Güyüldar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Tunceli Milletvekili Hasan Güyüldar'ın İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/230) (S. Sayısı: 503'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

121. - Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/231) (S. Sayısı: 504'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

122. - Hatay Milletvekili Sadullah Ergin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/244) (S. Sayısı: 505'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

123. - Kahramanmaraş Milletvekili Hanefi Mahççek'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/245) (S. Sayısı: 506'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

124. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/247) (S. Sayısı: 507'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

125. - Mersin Milletvekili Mustafa Eyiceoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/248) (S. Sayısı: 539'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

126. - Kütahya Milletvekili Hüsnü Ordu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacioğlu ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/249) (S. Sayısı: 510'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

127. - Hatay Milletvekili Gökhan Durgun'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Hatay Milletvekili Gökhan Durgun'un İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/250) (S. Sayısı: 511'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

128. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/251) (S. Sayısı: 512'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

129. - Mersin Milletvekili Mustafa Eyiceoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacioğlu ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/259) (S. Sayısı: 513'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

130. - Kocaeli Milletvekilleri Nihat Ergün ve Osman Pepe'nin Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacioğlu ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/268) (S. Sayısı: 516'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

131. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/269) (S. Sayısı: 517'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

132. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/270) (S. Sayısı: 518'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

133. - Karaman Milletvekili Fikret Ünlü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Karaman Milletvekili Fikret Ünlü'nün İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/271) (S. Sayısı: 519'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

134. - Kocaeli Milletvekili Nevzat Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacioğlu ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/272) (S. Sayısı: 520'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

135. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/273) (S. Sayısı: 521'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

136. - Gaziantep Milletvekili Mehmet Sarı'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/282) (S. Sayısı: 529'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

137. - Kütahya Milletvekili Soner Aksoy'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/283) (S. Sayısı: 530'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

138. - Kocaeli Milletvekilleri Mehmet Vecdi Gönül, Osman Pepe ve Nevzat Doğan'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/284) (S. Sayısı: 531'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

139. - Kocaeli Milletvekili Nevzat Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/285) (S. Sayısı: 532'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

140. - Kocaeli Milletvekilleri Nevzat Doğan ve Nihat Ergün'ün Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/286) (S. Sayısı: 533'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

141. - Kocaeli Milletvekilleri Nihat Ergün ve Muzaffer Baştopçu'nun Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/287) (S. Sayısı: 534'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

142. - Kocaeli Milletvekilleri Nevzat Doğan ve Nihat Ergün'ün Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/288) (S. Sayısı: 535'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

143. - Kocaeli Milletvekilleri Osman Pepe, Mehmet Vecdi Gönül, Nevzat Doğan ve Muzaffer Baştopçu'nun Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/289) (S. Sayısı: 536'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

144. - Kocaeli Milletvekilleri Nihat Ergün, Mehmet Vecdi Gönül ve Muzaffer Baştopçu'nun Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelenmesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/261) (S. Sayısı: 515'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 24.11.2004)

145. - Zonguldak Milletvekili Polat Türkmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelenmesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/299) (S. Sayısı: 537'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 24.11.2004)

146. - Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelenmesine Dair Raporu ve Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/305) (S. Sayısı: 538'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 24.11.2004)

147. - Mardin Milletvekili Süleyman Bölünmez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelenmesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/306) (S. Sayısı: 540'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 24.11.2004)

148. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/260) (S. Sayısı: 514'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

149. - Kocaeli Milletvekilleri Nevzat Doğan ve Osman Pepe'nin Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelenmesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/274) (S. Sayısı: 522'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

150. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/276) (S. Sayısı: 523'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

151. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/277) (S. Sayısı: 524'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

152. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Komisyunun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/278) (S. Sayısı: 525'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

153. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyunun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/279) (S. Sayısı: 526'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

154. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyunun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/280) (S. Sayısı: 527'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

155. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyunun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/281) (S. Sayısı: 528'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

156. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu ve 22 Milletvekilinin; 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 10/A Maddesine Bir Fıkra İlave Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/186) (S. Sayısı: 719) (Dağıtma tarihi: 21.12.2004)

157. - Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın; 3067 Sayılı Kalkınma Planlarının Yürürlüğe Konması ve Bütünlüğün Korunması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/235) (S. Sayısı: 720) (Dağıtma tarihi: 21.12.2004)

158. - Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyunun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/307) (S. Sayısı: 541'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

159. - Trabzon Milletvekili Asım Aykan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyunun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/309) (S. Sayısı: 543'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

160. - Kars Milletvekili Selami Yiğit'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyunun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kars Milletvekili Selami Yiğit'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/310) (S. Sayısı: 544'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

161. - Kayseri Milletvekili Adem Baştürk ile Kahramanmaraş Milletvekili Nevzat Pakdil'in, Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyunun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Malatya Milletvekili Muharrem

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Kılıç ve 7 Milletvekilinin İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/311) (S.Sayı: 545'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

162. - Muğla Milletvekili Fahrettin Üstün'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Muğla Milletvekili Fahrettin Üstün'ün İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/312) (S.Sayı: 546'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

163. - Edirne Milletvekili Ali Ayağın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/313) (S.Sayı: 547'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

164. - Mersin Milletvekili Ali Er'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/328) (S.Sayı: 548'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

165. - Trabzon Milletvekili Şevket Arz'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Trabzon Milletvekili Şevket Arz'ın İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/334) (S.Sayı: 549'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

166. - İstanbul Milletvekili İdris Naim Şahin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/335) (S.Sayı: 550'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

167. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/339) (S.Sayı: 553'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

168. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/340) (S.Sayı: 554'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

169. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İÇTÜZÜĞÜN 133 ÜNCÜ Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/341) (S.Sayı: 555'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

170. - Kayseri Milletvekili Adem Baştürk, Kahramanmaraş Milletvekili Nevzat Pakdil ile İstanbul Milletvekilleri Mehmet Mustafa Açıkalın ve Hüseyin Besli'nin Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 4 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/352) (S.Sayı: 565'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

171. - İstanbul Milletvekili Kemal Unakıtan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 4 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/452) (S.Sayı: 586'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

172. - Ağrı Milletvekili Naci Aslan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ağrı Milletvekili Naci Aslan'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/337) (S.Sayı: 551'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

173. - İstanbul Milletvekili Mehmet Sekmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/338) (S.Sayı: 552'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

174. - Samsun Milletvekili Mustafa Çakır'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/342) (S.Sayı: 556'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

175. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/345) (S.Sayı: 559'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

176. - Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Yıldız'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Yıldız'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/346) (S.Sayı: 560'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

177. - Şanlıurfa Milletvekili A. Müfit Yetkin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 4 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/347) (S.Sayı: 561'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

178. - İstanbul Milletvekili Mehmet Mustafa Açıkalin ile Kayseri Milletvekili Adem Baştürk'ün Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 4 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazları (3/350) (S.Sayı: 563'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

179. - İstanbul Milletvekilleri Mehmet Mustafa Açıkalin, İdris Naim Şahin, Kayseri Milletvekili Adem Baştürk, Elazığ Milletvekili Zülfü Demirbağ, Sivas Milletvekili Selami Uzun

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

ve Erzurum Milletvekili Mustafa Hıccalı'nın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükkaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/351) (S.Sayı: 564'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

180. - Karaman Milletvekili Yüksel Çavuşoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükkaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/377) (S.Sayı: 567'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

181. - Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükkaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/378) (S.Sayı: 568'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

182. - Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/380) (S.Sayı: 570'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

183. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/389) (S.Sayı: 571'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

184. - Kayseri Milletvekili Adem Baştürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükkaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/390) (S.Sayı: 572'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

185. - Kayseri Milletvekili Adem Baştürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükkaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/403) (S.Sayı: 573'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

186. - Tunceli Milletvekili Hasan Güyüldar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Tunceli Milletvekili Hasan Güyüldar'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/404) (S.Sayı: 574'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

187. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/410) (S.Sayı: 577'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

188. - Siirt Milletvekili Recep Tayyip Erdoğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/420) (S.Sayısı: 578'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

189. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/421) (S.Sayısı: 585'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

190. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Konya Milletvekili Atilla Kart'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/453) (S.Sayısı: 587'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

191. - Burdur Milletvekili Bayram Özçelik'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/454) (S.Sayısı: 588'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

192. - Bursa Milletvekili Mehmet Emin Tutan ve Giresun Milletvekili Ali Temür'ün Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazları (3/455) (S.Sayısı: 589'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

193. - Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/308) (S. Sayısı: 542'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

194. - Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı ile Kayseri Milletvekili Adem Baştürk'ün Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/343) (S. Sayısı: 557'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

195. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/344) (S. Sayısı: 558'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

196. - Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/349) (S. Sayısı: 562'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

197. - Erzincan Milletvekili Erol Tınastepe'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Erzincan Milletvekili Erol Tınastepe'nin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/365) (S. Sayısı: 566'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

198. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/379) (S. Sayısı : 569'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 29.12.2004)

199. - Kayseri Milletvekili Adem Baştürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükkaşık ve 4 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/405) (S. Sayısı : 575'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 29.12.2004)

200. - Siirt Milletvekili Öner Gülyeşil'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükkaşık ve 4 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/406) (S. Sayısı : 576'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 29.12.2004)

201. - Ağrı Milletvekili Naci Aslan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ağrı Milletvekili Naci Aslan'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/456) (S. Sayısı : 590'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 29.12.2004)

202. - Zonguldak Milletvekili Nadir Saraç'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Zonguldak Milletvekili Nadir Saraç'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/457) (S. Sayısı : 591'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 29.12.2004)

203. - Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükkaşık ve 4 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/462) (S. Sayısı : 592'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 29.12.2004)

204. - Zonguldak Milletvekili Nadir Saraç'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Zonguldak Milletvekili Nadir Saraç'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/463) (S. Sayısı : 593'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 29.12.2004)

205. - İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/464) (S. Sayısı : 594'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 29.12.2004)

206. - Çanakkale Milletvekili İbrahim Köşdere'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/465) (S. Sayısı : 595'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 29.12.2004)

207. - Siirt Milletvekili Recep Tayyip Erdoğan, İstanbul Milletvekilleri Mehmet Mustafa Açıklık ve İdris Naim Şahin ile Kırşehir Milletvekili Mikail Arslan'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporları ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/466) (S. Sayısı : 596'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 29.12.2004)

208. - Mardin Milletvekili Muharrem Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/467) (S.Sayısı: 597'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

209. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/468) (S.Sayısı: 598'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

210. - Yozgat Milletvekili Mehmet Erdemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/480) (S.Sayısı: 599'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

211. - Mersin Milletvekili Vahit Çekmez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/494) (S.Sayısı: 600'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

212. - Denizli Milletvekili Osman Nuri Filiz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/495) (S.Sayısı: 601'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

213. - Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Yıldız'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Yıldız'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/496) (S.Sayısı: 602'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

214. - Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Komisyondun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/497) (S.Sayısı: 603'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

215. - Kütahya Milletvekili Hüsnü Ordu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/498) (S.Sayısı: 604'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

216. - Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/500) (S.Sayısı: 605'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

217. - Mardin Milletvekili Süleyman Bölünmez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/501) (S.Sayısı: 606'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

218. - Şanlıurfa Milletvekili Abdurrahman Müfit Yetkin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/502) (S.Sayısı: 607'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

219. - Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın; 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/227) (S. Sayısı: 732) (Dağıtma tarihi: 13.1.2005)

220. X - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu ve 24 Milletvekilinin, 2108 No.lu Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanununda Yapılması Gereken Değişiklikle İlgili Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/185) (S. Sayısı: 735) (Dağıtma tarihi: 17.1.2005)

221. - Bayburt Milletvekili Ülkü Güney'in; Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Karamamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklennesi ve 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Karamamelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/269) (S. Sayısı: 792) (Dağıtma tarihi: 16.2.2005)

222. - Iğdır Milletvekili Dursun Akdemir'in; Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/263) (S. Sayısı: 800) (Dağıtma tarihi: 22.2.2005)

223. - İstanbul Milletvekili Algan Hacaloğlu ve 58 Milletvekilinin; "3069 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun" ile "3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu"nda Değişiklik Yapılması ve "TBMM Etik Komisyonunun Kurulmasına" İlişkin Yasa (SİYASİ AHLÂK YASASI) Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/22) (S. Sayısı : 801) (Dağıtma tarihi: 22.2.2005)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

224. - Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sari Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/563) (S. Sayısı: 816) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005)

225. X - Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/572) (S. Sayısı: 817) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005)

226. - Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Millî Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/630) (S. Sayısı: 818) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005)

227. - Malatya Milletvekilleri Ferit Mevlüt Aslanoğlu, Ali Osman Başkurt, Süleyman Sarıbaş, Muharrem Kılıç, Fuat Ölmeztoprak ve Miraç Akdoğan ile 8 Milletvekilinin; 78 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/100) (S. Sayısı: 826) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005)

228. - Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/567) (S. Sayısı: 828) (Dağıtma tarihi: 4.3.2005)

229. - Tekirdağ Milletvekili Tevfik Ziyaeddin Akbulut'un; Yolsuzlukla Mücadele Günü Hakkında Kanun Teklifi ile İstanbul Milletvekili Ahmet Gürüz Ketenci ve 27 Milletvekilinin; Yolsuzlukla Mücadele Günü Düzenlenmesine Dair Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/369, 2/204) (S. Sayısı: 830) (Dağıtma tarihi: 8.3.2005)

230. - Devlet Memurları Kanunu ve İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/948) (S. Sayısı: 834) (Dağıtma tarihi: 10.3.2005)

231. - Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt ile 46 Milletvekilinin; 14.9.1971 Tarihli ve 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/352) (S. Sayısı: 841) (Dağıtma tarihi: 24.3.2005)

232. - Polis Yüksek Öğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/932) (S. Sayısı: 844) (Dağıtma tarihi: 29.3.2005)

233. - Emniyet Genel Müdürlüğüne Ait Araç, Gereç, Mal ve Malzemenin Satış, Hibe, HEK ve Hurda Durum ve İşlemleri ile Hizmet Satışına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/981) (S. Sayısı: 848) (Dağıtma tarihi: 29.3.2005)

234. - Diyarbakır Milletvekili Cavit Torun'un; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/338) (S. Sayısı: 859) (Dağıtma tarihi: 7.4.2005)

235. - Tokat Milletvekili Zeyid Aslan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Adana Milletvekili Ziya Yergök ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/524) (S. Sayısı: 742'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

236. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/525) (S. Sayısı: 743'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

237. - Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/527) (S. Sayısı: 744'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

238. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/528) (S. Sayısı: 745'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

239. - İstanbul Milletvekili Memduh Hacıoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İstanbul Milletvekili Memduh Hacıoğlu'nun İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/549) (S. Sayısı: 746'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

240. - Antalya Milletvekili Deniz Baykal'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Antalya Milletvekili Deniz Baykal'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/557) (S. Sayısı: 747'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

241. - Zonguldak Milletvekili Polat Türkmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Adana Milletvekili Ziya Yergök ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/566) (S. Sayısı: 748'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

242. - Tokat Milletvekilleri Orhan Ziya Diren ile Feramus Şahin'in Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporları ve Tokat Milletvekilleri Orhan Ziya Diren ile Feramus Şahin'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/574) (S. Sayısı: 749'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

243. - Konya Milletvekilleri Hasan Anđı, Remzi Çetin, Kerim Özkul, Mehmet Kılıç ve Muharrem Candan'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporları ve Adana Milletvekili Ziya Yergök ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/584) (S. Sayısı: 750'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

244. - Tokat Milletvekili Mehmet Ergün Dağcıoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Adana Milletvekili Ziya Yergök ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/594) (S. Sayısı: 751'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

245. - Yozgat Milletvekili Mehmet Erdemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Komisyondun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Yılmaz Kaya ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/624) (S. Sayısı: 767'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

246. - Ordu Milletvekili İdris Sami Tandoğdu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ordu Milletvekili İdris Sami Tandoğdu'nun İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/625) (S. Sayısı: 768'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

247. - Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Yılmaz Kaya ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/626) (S. Sayısı: 769'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

248. - Afyonkarahisar Milletvekilleri Ahmet Koca ve Sait Açaba'nın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporları ve İzmir Milletvekili Yılmaz Kaya ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/627) (S. Sayısı: 770'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

249. - Sivas Milletvekili Orhan Taş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Yılmaz Kaya ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/629) (S. Sayısı: 771'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

250. - Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Yılmaz Kaya ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/630) (S. Sayısı: 772'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

251. - Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Yılmaz Kaya ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/631) (S. Sayısı: 773'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

252. - Karabük Milletvekili Ali Öğüten'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Yılmaz Kaya ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/632) (S. Sayısı: 774'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

253. - Karabük Milletvekili Hasan Bilir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Antalya Milletvekili Atıla Emek ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/633) (S. Sayısı: 775'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

254. - Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Komisyondun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Yılmaz Kaya ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/634) (S. Sayısı: 776'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

255. - Adana Milletvekili Tacidar Seyhan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Adana Milletvekili Tacidar Seyhan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/636) (S. Sayısı: 777'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

256. - Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Yılmaz Kaya ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/637) (S. Sayısı: 778'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

257. - Kütahya Milletvekili Soner Aksoy'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Yılmaz Kaya ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/638) (S. Sayısı: 779'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

258. - Mersin Milletvekili Vahit Çekmez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Mersin Milletvekili Vahit Çekmez'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/639) (S. Sayısı: 780'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

259. - Konya Milletvekili Halil Ürün'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Antalya Milletvekili Feridun Fikret Baloğlu ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/642) (S. Sayısı: 782'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

260. - Karabük Milletvekili Ali Öğüten'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Antalya Milletvekili Atıla Emek ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/643) (S. Sayısı: 783'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

261. - Mardin Milletvekili Süleyman Bölünmez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Antalya Milletvekili Atıla Emek ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/573) (S. Sayısı: 784'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

262. - İzmir Milletvekili Muharrem Toprak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Muharrem Toprak'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/628) (S. Sayısı: 785'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 11.4.2005)

263. - Ankara Milletvekili Ersönmez Yarbay ile Denizli Milletvekili Mustafa Gazalci ve 34 Milletvekilinin; Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Yapılmasına Dair Kanun Teklifleri ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/59, 2/281) (S. Sayısı: 886) (Dağıtma tarihi: 26.4.2005)

264. - Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/1001) (S. Sayısı: 887) (Dağıtma tarihi: 2.5.2005)

265. - Er Kazanından İlaş Edileceklere İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/778) (S. Sayısı: 889) (Dağıtma tarihi: 5.5.2005)

266. - Mesleki Eğitim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/1010) (S. Sayısı: 892) (Dağıtma tarihi: 5.5.2005)

267. - İzmir Milletvekili Zekeriya Akçam'ın; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (2/414) (S. Sayısı: 893) (Dağıtma tarihi: 5.5.2005)

268. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İchtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/213) (S. Sayısı: 496'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 16.5.2005)

269. - Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) ve Limanlarla Kara Suları Dahilinde İcrayı San'at ve Ticaret Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/1018) (S. Sayısı: 913) (Dağıtma tarihi: 24.5.2005)

270. - Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/663, 1/738) (S. Sayısı: 917) (Dağıtma tarihi: 31.5.2005)

271. - Çavuş ve Uzman Çavuş Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/795) (S. Sayısı: 923) (Dağıtma tarihi: 7.6.2005)

272. - Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/881) (S. Sayısı: 924) (Dağıtma tarihi: 7.6.2005)

273. - Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/985) (S. Sayısı: 925) (Dağıtma tarihi: 7.6.2005)

274. - Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/998) (S. Sayısı: 926) (Dağıtma tarihi: 7.6.2005)

275. - Doğal Gaz Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/1041) (S. Sayısı: 931) (Dağıtma tarihi : 13.6.2005)

276. X - Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı; Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı; Manisa Milletvekili Hasan Ören'in 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi; Yalova Milletvekili Şükrü Önder'in, Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi; Tekirdağ Milletvekili Tevfik Ziyaeddin Akbulut'un, Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi; İzmir Milletvekili Erdal Karademir ile 18 Milletvekilinin, 13.10.1983 Tarihli ve 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununa Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum ve İçişleri Komisyonları Raporları (1/905, 1/347, 2/287, 2/330, 2/353, 2/507) (S. Sayısı: 933) (Dağıtma tarihi : 16.6.2005)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

277. X - Denizli Milletvekili Osman Nuri Filiz ile Balıkesir Milletvekili Ali Osman Sali'nin; Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/499) (S. Sayısı: 949) (Dağıtma tarihi: 21.6.2005)

278. - Maden Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1025) (S. Sayısı: 950) (Dağıtma tarihi: 21.6.2005)

279. - Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/1047) (S. Sayısı: 954) (Dağıtma tarihi: 24.6.2005)

280. - Karaman Milletvekili Mevlüt Akgün ile 10 Milletvekilinin ve Samsun Milletvekili İlyas Sezai Önder ile 6 Milletvekilinin; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifleri ile Adalet Komisyonu Raporu (2/480, 2/483) (S. Sayısı: 968) (Dağıtma tarihi: 29.6.2005)

281. - Bursa Milletvekili Şevket Orhan ile Balıkesir Milletvekili Ali Osman Sali'nin; 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Geçici Madde Ekleneceği Hakkında Kanun Teklifi ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (2/461) (S. Sayısı: 970) (Dağıtma tarihi: 29.6.2005)

282. X - Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılama Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/1082) (S. Sayısı: 1000) (Dağıtma tarihi: 17.10.2005)

283. X - Uyuşturucu ve Psikoaktif Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin 17. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Deniz Yoluyla Yapılan Kaçakçılıkla Mücadele Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1044) (S. Sayısı: 1001) (Dağıtma tarihi: 24.10.2005)

284. X - Çocuklarla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1071) (S. Sayısı: 1002) (Dağıtma tarihi: 24.10.2005)

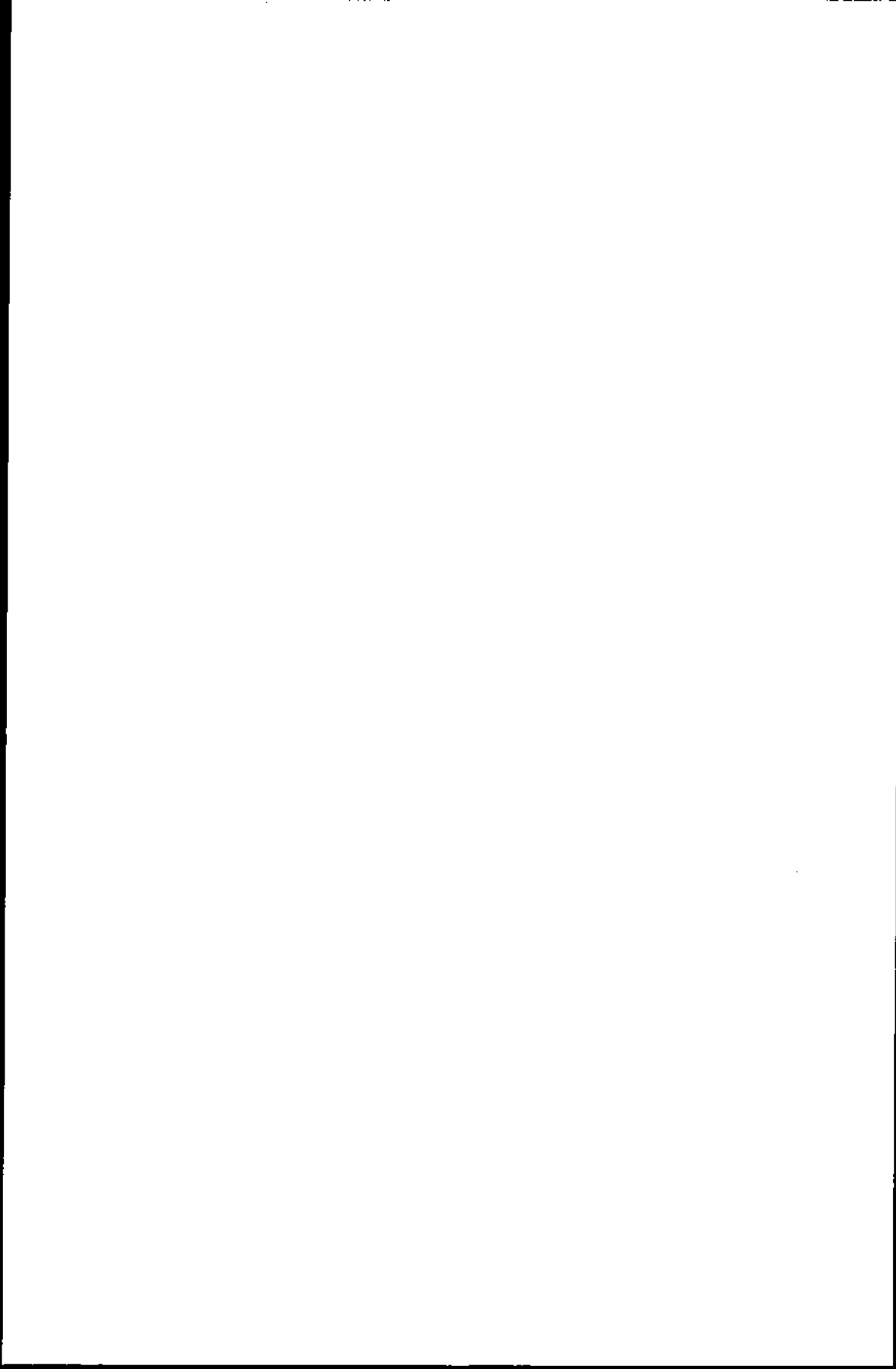
285. X - Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/891) (S. Sayısı: 1003) (Dağıtma tarihi: 24.10.2005)

286. X - 24.6.2005 Tarihli ve 5372 Sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1066) (S. Sayısı: 1005) (Dağıtma tarihi: 25.10.2005)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

(*) Hükümet bulunmadığından, görüşmeleri bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 797)

Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/863)

T.C.

Başbakanlık

13.7.2004

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-921/3387

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 12.7.2004 tarihinde kararlaştırılan "Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

BM Gıda ve Tarım Örgütünün 2-13 Kasım 2001 tarihleri arasında Roma'da gerçekleştirilen 31 inci oturumunda kabul edilen "Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşması", ülkemiz tarafından 4 Kasım 2002 tarihinde imzalanmıştır.

Anılan antlaşma ile, gıda ve tarım için bitki kaynaklarının korunması ve bu kaynakların sürdürülebilir bir biçimde kullanılması ve kullanımından elde edilen faydaların adil ve eşit bir biçimde paylaşımının sağlanması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda sözkonusu antlaşmaya taraf devletlerin, gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı için ortak bir yaklaşım geliştirerek, diğer antlaşma taraflarıyla işbirliğine gitmesi öngörülmektedir.

İçinde bulunduğumuz yüzyılda biyolojik çeşitlilik konusunun taşıdığı önem, ülkemizin bitki genetik kaynakları yönünden zenginliği, bu zenginliğin kullanılarak ülke ekonomisine kazandırılması ve bitki genetik kaynaklarının çeşitli tehdit faktörlerinin etkisi altında oluşu hususları gözönünde bulundurularak; ülkemizin "Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşması"na taraf olması önem arz etmektedir.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu

20.12.2004

Esas No.: 1/863

Karar No.: 34

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımızca 16.7.2004 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen "Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 16.12.2004 tarihli toplantısında Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Sami Güçlü ve beraberinde bakanlık yetkilileri ile Dışişleri Bakanlığı temsilcisinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ile Türkiye Cumhuriyeti tarafından 4.11.2002 tarihinde Roma'da imzalanan Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşmasının onaylanmasının uygun bulunması öngörülmektedir.

Antlaşma ile gıda ve tarım için bitki kaynaklarının korunması ve bu kaynakların sürdürülebilir bir biçimde kullanılması ve kullanımından elde edilen faydaların adil ve eşit bir biçimde paylaşımının sağlanması amaçlanmaktadır.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerin ardından, Tasarı ile gerekçesi Komisyonumuzca uygun bulunarak oybirliği ile maddelerine geçilmiştir.

Tasarının I inci maddesi ile yürürlüğe ilişkin 2 ve yürütmeye ilişkin 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca benimsenerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Dışişleri Komisyonuna havale edilmek üzere saygıyla arz olunur.

Başkan	Sözcü	Üye
<i>Vahit Kirişçi</i>	<i>Ahmet Ertürk</i>	<i>Memet Ali Suçin</i>
Adana	Aydın	Batman
Üye	Üye	Üye
<i>Necdet Budak</i>	<i>İsmail Soylu</i>	<i>Abdullah Çetinkaya</i>
Edirne	Hatay	Konya
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Osman Başkurt</i>	<i>Selahattin Dağ</i>	<i>Ersoy Bulut</i>
Malatya	Mardin	Mersin
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Er</i>	<i>Fahrettin Üstün</i>	<i>Necati Uzdil</i>
Mersin	Muğla	Osmaniye
Üye	Üye	Üye
<i>Zülfikar İzol</i>	<i>Abdurrahman Müfit Yetkin</i>	<i>Ahmet Kambur</i>
Şanlıurfa	Şanlıurfa	Tekirdağ
	Üye	
	<i>Maliki Ejder Arvas</i>	
	Van	

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**GIDA VE TARIM İÇİN BİTKİ GENETİK KAYNAKLARI ULUSLARARASI ANTLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

11.2.2005

Esas No.: 1/863

Karar No.: 35

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 3 Şubat 2005 tarihli 10 uncu toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Tarım ve Köyışleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Söz konusu Antlaşma, gıda ve tarım için bitki kaynaklarının korunması ve bu kaynakların sürdürülebilir bir biçimde kullanılması ve kullanımından elde edilen faydaların adil ve eşit bir biçimde paylaşımının sağlanmasını amaçlamaktadır.

İçinde bulunduğumuz yüzyıl içinde biyolojik çeşitlilik konusunun taşıdığı önem, ülkemizin bitki genetik kaynakları yönünden zenginliği, bu zenginliğin kullanılarak ülke ekonomisine kazandırılması ve bitki genetik kaynaklarının çeşitli tehdit faktörlerinin etkisi altında oluşu hususlarını da göz önünde bulunduran Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dünder</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Ramazan Toprak</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Bolu	Aksaray	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>Şükri Mustafa Elekdağ</i>
Elazığ	Erzurum	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Kansu</i>	<i>Onur Öymen</i>	<i>Fikret Ünlü</i>
İstanbul	İstanbul	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Selami Yiğit</i>	<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>
Kars	Manisa	Mardin

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

GIDA VE TARIM İÇİN BİTKİ GENETİK KAYNAKLARI ULUSLARARASI ANTLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Türkiye Cumhuriyeti adına 4 Kasım 2002 tarihinde imzalanan "Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

GIDA VE TARIM İÇİN BİTKİ GENETİK KAYNAKLARI ULUSLARARASI ANTLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

A. Aksu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

GIDA VE TARIM İÇİN BİTKİ GENETİK KAYNAKLARI ULUSLARARASI ANTLAŞMASI

ÖNSÖZ

Sözleşme Tarafları,

Gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının özel bir doğası olduğuna, bu kaynakların kendine has özelliklerinin ve problemlerinin kendine özgü çözümleri bulunduğuna *inanarak*;

Bu kaynakların sürekli bir biçimde erozyona uğramasından kaygı *duyarak*;

Kaynağı nerede olursa olsun, gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının bütün ülkelerde ilgi konusu olduğunun, bütün bu ülkelerde gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarına gereksinim duyulduğunun *idrakinde olarak*;

Gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının korunması, araştırılması, toplanması, karakterizasyonu, değerlendirilmesi ve dokümantasyonu, şimdiki ve gelecek nesillerin sürdürülebilir tarımsal kalkınması bakımından Dünya Gıda Güvenliği Roma Deklarasyonu ile Dünya Gıda Zirvesi Eylem Planının amacına ulaşmasının ve gelişmekte olan ülkelerle ekonomisi geçiş sürecinde olan ülkelerin kapasitelerinin, bu konuda üzerlerine düşen görevleri yerine getirmesi için acilen desteklenmesi gerektiğini *kabullenerek*;

Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynaklarının Muhafazası ve Sürdürülebilir Kullanımı ile Küresel Eylem Planının bu etkinlikler için uluslararası alanda üzerinde mutabık kalınan bir çerçeve olduğunu *belirterek*;

Gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının, çiftçi seleksiyonu, klasik bitki ıslahı veya modern biyoteknolojiler yardımıyla yapacakları genetik geliştirme çalışmaları için vazgeçilmez bir ham madde olduğunu, ve öngörülemez çevresel değişikliklere uyum sağlama ile gelecekteki insani gereksinimler için temel olduğunu da *kabul ederek*;

Bu kaynakların muhafazası, geliştirilmesi ve kullanımında farklı bir konumu olan ve özellikle orijin ve çeşitlilik merkezi durumunda olan ülkeler olmak üzere dünyanın her yerindeki çiftçilerin geçmişteki, günümüzde ve gelecekteki katkılarının Çiftçi Hakları için temel teşkil edeceğini *teyit ederek*;

Gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının adil ve eşit bir biçimde kullanılması ve bu konuda karar alma sürecine katılım ile çiftlik şartlarında muhafaza edilen tohum ile diğer üretim materyalinin muhafazası, kullanımı, ticareti ve satışı için bu Antlaşmada tanımlanmış olan haklar ile Çiftçi Haklarının ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirilmesi ve teşvik edilmesi bakımından önemli olduğunu da *teyit ederek*;

Bu Antlaşma ve bu antlaşma ile ilgili diğer uluslararası anlaşmalar sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği bakımından karşılıklı olarak desteklenmesi gerektiği hususunu *kabul ederek*;

Bu Antlaşmada yer alan hiç bir hususun Sözleşme Taraflarının diğer uluslararası anlaşmalarla tanımlanan hak ve yükümlülüklerde herhangi bir değişiklik önerdiğine dair bir yoruma meydan vermediğini *onaylayarak*;

Yukarıdaki sunumun bu Antlaşma ile diğer uluslararası anlaşmalar arasında hiyerarşik bir oluşuma zemin hazırlamadığını *idrakinde olarak*;

Gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının yönetimi ile ilgili sorunların tarım, çevre ve ticaret sektörlerinin buluşma noktasında olduğunun ve bu sektörler arasında bir sinerji yaratılması gerektiğinin *farkında olarak*;

Dünya üzerindeki gıda ve tarım bitki kaynaklarının korunması için geçmiş ve gelecek nesillerin sorumluluk taşımakta olduğunun *bilincinde olarak*;

Gıda ve tarım için bitki genetik kaynakların üzerinde egemenlik haklarını kullanarak, devletlerin bu kaynaklarına üzerinde mutabık kalınan ölçülerde erişiminin kolaylaştırılması için etkin bir çok yönlü sitemin oluşturulmasından karşılıklı olarak fayda sağlayacağını ve bu kaynakların kullanımından dolayı elde edilen faydaların adil ve eşit bir biçimde paylaşılmasını *kabul ederek*; ve

Bundan böyle FAO olarak anlacak olan Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü çerçevesinde FAO Tüzüğü'nün XIV. maddesi uyarınca bir uluslararası anlaşma akdetme niyetiyle;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varılmıştır:

BÖLÜM I - GİRİŞ

Madde 1 - Amaçlar

1.1 Bu Antlaşmanın amacı gıda ve tarım için bitki kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir bir biçimde kullanılması ve sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği için Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi ile uyumlu olarak bu kaynakların kullanımından elde edilen faydaların adil ve eşit bir şekilde paylaşımının sağlanmasıdır.

1.2 Söz konusu amaçlara, bu Antlaşmanın Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü ve Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi ile yakından ilişkilendirilmesi ile erişilecektir.

Madde 2 - Terimlerin Kullanımı

Bu Antlaşmanın amaçları bakımından, aşağıdaki terimler karşularında verilen anlamları taşıyacaktır. Bu tanımlar mal ticaretini içermeyecek şekilde düşünülmüştür.

"*In situ* muhafaza", ekosistemler ile doğal habitatların muhafazası ve türlerin canlı popülasyonlarının kendi doğal çevrelerinde; insan eliyle yetiştirilmiş veya kültüre alınmış bitki türlerinde ise, bunların diğerlerinden ayırt edici özelliklerini geliştirmiş oldukları çevrelerin idamesi ve iyileştirilmesi anlamına gelmektedir.

"*Ex situ* Muhafaza", gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının doğal ortamlarının dışında korunması anlamını taşımaktadır.

"Gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları", gıda ve tarım için gerçek veya potansiyel bir değer taşıyan bitki kökenli genetik materyal anlamına gelmektedir.

"Genetik Materyal", fonksiyonel kalıtım üniteleri içeren üreyebilen ve vegetatif üretim materyali dahil olmak üzere, her türlü bitki kökenli materyal anlamına gelmektedir.

"Çeşit", farklı üreme özelliği ile diğer nitelikleri bakımından bilinen en düşük düzeydeki tek bir botanik taksonda gruplanan bitki anlamına gelmektedir.

"*Ex situ* koleksiyon", doğal ortamının dışında muhafaza edilen gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları koleksiyonu anlamını taşımaktadır.

"Orijin Merkezi", kültüre alınmış veya yabani bitki türlerinin ayırt edici özelliklerini ilk kazandığı coğrafi alan anlamına gelmektedir.

"Ürün Çeşitlilik Merkezi", ürün türlerinin in situ koşullarda yüksek düzeyde genetik çeşitlilik içerdiği coğrafi alan anlamına gelmektedir.

Madde 3 - Kapsam

İşbu Antlaşma Gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları ile ilgilidir.

BÖLÜM II - GENEL ŞARTLAR

Madde 4 - Genel Yükümlülükler

Antlaşmaya imza koyan her bir Taraf kanun, yönetmelik ve işlemlerinin işbu Antlaşmada belirtilen yükümlülüklerle uygun olmasını sağlayacaklardır.

Madde 5 - Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynaklarının Muhafazası, Surveyi, Toplanması, Karakterizasyonu, Değerlendirilmesi ve Dokümantasyonu

5. 1. Antlaşmaya imza koyan her bir Taraf, ulusal mevzuatlarına tabi olarak ve uygun durumlarda diğer Sözleşme Taraflarıyla işbirliğine giderek, aşağıda belirtilen hususlarda, gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının surveyi, korunması ve sürdürülebilir kullanımı için ortak bir yaklaşım geliştirecektir.

(a) Kullanma potansiyeli olan türler de dahil olmak üzere gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının surveyi, envanteri ve imkân dahilinde, maruz kaldıkları tehditlerin değerlendirmeye alınması;

(b) Gıda ve tarım bitki genetik kaynakları ve tehdit altındaki yada kullanma potansiyeli olan bitki genetik kaynakları ile ilgili bilgilerin bir araya getirilmesinin teşvik edilmesi;

(c) Çiftçilerin ve yerel toplulukların gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının çiftçi şartlarında yönetimi ve korunması çabalarının, elverdiği ölçüde, teşvik edilmesi ve desteklenmesi;

(d) Diğer faaliyetlerle birlikte, yerli ve yerel toplulukların gıda üretimi için ürünlerin yabancı akrabaları ve yabancı ürünlerin *in situ* muhafazasına yönelik çalışmalarının korunmuş alanlar da dahil olmak üzere teşvik edilmesi;

(e) Gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını geliştirmek üzere, yeterli dokümantasyon, karakterizasyon, rejenerasyon ve değerlendirmesinin yapılmasını dikkate alarak, etkin ve sürdürülebilir bir *ex situ* muhafaza sisteminin geliştirilmesi yönünde işbirliği yapılması ve bu amaçla teknoloji geliştirme ve uygun teknolojilerin transferinin teşvik edilmesi;

(f) Gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının canlılık, genetik bütünlük ve çeşitlilik düzeyinin izlenmesi;

5.2. Sözleşme Tarafları, elverdiği ölçüde, gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının karşılaştıkları tehlikeleri en aza indirmek ya da, mümkün olması halinde, ortadan kaldırılması amacıyla gerekli önlemleri alacaktır.

Madde 6 - Bitki Genetik Kaynaklarının Sürdürülebilir Kullanımı

6.1. Sözleşme Tarafları gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının sürdürülebilir ölçüde kullanımını teşvik edilmesi amacıyla uygun politikaları ve yasal önlemleri geliştirip uygulamaya koyacaklardır.

6.2. Gıda ve tarım için bitki gen kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı aşağıdaki önlemlerin alınmasını içerebilir;

(a) uygun olduğu ölçüde tarımsal biyolojik çeşitlilik ve diğer doğal kaynakların değerini arttıracak şekilde farklı çiftlik sistemlerinin idamesi ve geliştirilmesine yönelik tarımsal politikalar izlenmesi;

(b) faaliyetlerini özellikle hastalık, yabancı ot ile zararlılarla mücadelede toprak verimliliğini sürdürecektir şekilde ekolojik prensipler içinde yapan ve kendi çeşitlerini kullanan çiftçilerin yararına yürütülen, tür içi ve türler arası çeşitliliği en üst düzeye çıkarmak suretiyle biyolojik çeşitliliği geliştirmeye ve muhafazaya yönelik araştırmaların teşvik edilmesi;

(c) özellikle gelişmekte olan ülkelerde çiftçilerin de katılımıyla bitki ıslah çalışmalarının teşvik edilmesi, marjinal alanlar da dahil olmak üzere, sosyal, ekonomik ve ekolojik koşullara uyumlu çeşitlerin geliştirilmesi için kapasitesinin artırılması;

(d) ürünlerin genetik tabanının genişletilmesi ve genetik çeşitliliğin çiftçilerin yararına artırılması;

(e) yerel ve yöreye adapte olmuş ürünlerin, çeşitlerin ve ihmal edilmiş türlerin kapsamlı bir biçimde kullanılmasının mümkün olduğu ölçüde teşvik edilmesi;

(f) dünya gıda üretiminin sürdürülebilir kalkınmaya uygun yönde daha fazla teşvikinin ve tarla ortamında farklı tür ve çeşitlerin yönetimi, korunması ve ürünün geniş kapsamlı olarak sürdürülebilir kullanımı ile ürün verimsizliği ve genetik erozyonu azaltılması için bitki yetiştirme ve tarımsal kalkınma arasında güçlü bir bağ oluşturulması için teşvik sağlanması;

(g) çeşitliliğin artırılması ve tohum dağıtımı ile ilgili olarak yetiştirme stratejileri ve yönetmeliklerinin incelenmesi ve uygun görülmesi halinde düzenlenmesi.

Madde 7 - Ulusal Taahhütler ve Uluslararası İşbirliği

7.1. Sözleşmeye imza koyan her bir Taraf, Madde 5 ve 6'da belirtilen faaliyetleri uygun olduğu ölçüde, tarım ve kırsal kalkınma politika ve programlarına dahil edecek ve gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı için diğer Sözleşme Taraflarıyla doğrudan yada FAO veya diğer ilgili uluslararası kuruluşlar aracılığı ile işbirliği yapacaktır.

7.2. Uluslararası işbirliği özellikle aşağıdaki hususlarda olacaktır:

(a) Gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı bakımından gelişmekte olan ve ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerde kapasite oluşturulması ve geliştirilmesi;

(b) Gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları ile ilgili bilgi ve teknolojiye uygun olarak, koruma, değerlendirme, dokümantasyon, genetik geliştirme, bitki yetiştiriciliği, tohum üretim ve paylaşımı konularında, Bölüm IV' e uygun şekilde, uluslararası etkinliklerin artırılması;

(c) Bölüm V' de belirtilen kurumsal düzenlemelerin yapılması ve geliştirilmesi, ve

(d) Madde 18' deki finansal stratejinin uygulanması.

Madde 8 - Teknik Yardım

Sözleşme Tarafları bu Sözleşmenin uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla, tek taraflı olarak yada uluslararası kuruluşlar aracılığıyla özellikle gelişmekte olan ülkelere ya da ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelere olmak üzere Sözleşme Taraflarına teknik yardım sağlayacaktır.

BÖLÜM III - ÇİFTÇİ HAKLARI

Madde 9 - Çiftçi Hakları

9.1. Sözleşme Tarafları özellikle menşei merkez ile ürün çeşitlilik merkezindeki yerel topluluklar ile dünyanın bütün bölgelerindeki çiftçilerin önemli ölçüde katkı sağladığını ve bütün dünyada gıda ve tarımsal üretimin temelini oluşturan bitki genetik kaynaklarının korunması ve geliştirilmesi için bu katkının devam edeceğini kabul etmektedir.

9.2. Sözleşme Tarafları, gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları ile olan ilişkisinden dolayı, Çiftçi Haklarının hayata geçirilmesi sorumluluğunun ulusal hükümetlerde olduğu hususunda mutabıktırlar. Gereksinim ve önceliklerine uygun olarak, Sözleşmeye imza koyan her bir Taraf ulusal mevzuatlarına tabi olarak ve uygun görüldüğü ölçüde, aşağıdakiler de dahil olmak üzere, Çiftçi Haklarını koruma altına almak ve teşvik etmek için önlemler alacaklardır :

(a) Gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları konusunda geleneksel bilgilerin korunması;

(b) Gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının kullanılmasından doğan yararların eşit olarak paylaşılması hakkı; ve

(c) Gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı ile ilgili konularda ulusal düzeyde karar alma sürecine katılım hakkı.

9.3. Bu maddede yer alan hiç bir hüküm ulusal kanunlara tabi olarak ve uygun görüldüğü ölçüde, çiftçi tarafından ayrılmış tohum üretim materyalinin saklanması, kullanımı, değişimi, ticareti ve satışı ile ilgili olarak çiftçilerin sahip olduğu hakların kısıtlanması şeklinde yorumlanmayacaktır.

KISIM IV - ÇOK TARAFLI ERİŞİM VE YARAR PAYLAŞIMI SİSTEMİ

Madde 10 - Çok Taraflı Erişim ve Yarar Paylaşımı Sistemi

10.1. Diğer Devletlerle olan ilişkilerde Sözleşme Tarafları, Devletlerin kendi tarım ve gıda bitki genetik kaynakları üzerindeki hükümler hakkını olduğunu, erişim konusunda karar vermek de dahil olmak üzere, ulusal mevzuata uygun şekilde hükümetlerin yetkisi dahilinde olduğunu kabul etmektedir.

10.2. Egemenlik haklarını kullanırken, Sözleşme Tarafları gerek gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarına erişimi kolaylaştırmak gerekse bu kaynakların kullanımından doğan faydaların eşit ve adil bir biçimde paylaşımı için verimli, etkili ve şeffaf çok taraflı bir sistemin geliştirilmesi gerektiği üzerinde mutabıktırlar.

Madde 11 - Çok Taraflı Sistemin Kapsamı

11.1. Madde 1' de belirtilen gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir bir biçimde kullanılması ile bu kaynakların kullanılmasından doğan yararların adil ve eşit bir biçimde paylaşımına ilişkin amaçlar bakımından, gıda güvenliği ve aralarındaki karşılıklı bağıntıya uygun bir şekilde oluşturulan Çok Taraflı Sistem, Ek 1' de liste halinde verilen gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarını içermektedir.

11.2. Madde 11.1' de tanımlandığı üzere, Çok Taraflı Sistem kamusal ağırlıklı olan ve Sözleşmenin Taraflarının kontrol ve yönetimindeki Ek I' de sıralanan bütün gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarını içermektedir. Çok Taraflı Sistemin kapsamının mümkün olduğunca geniş tutulabilmesi amacıyla, Sözleşmenin Tarafları Ek I' de belirtilen diğer gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının Çok Taraflı Sisteme dahil edilebilmesi için gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarını elinde tutan diğer tarafların da katılması yönünde davet yapmaktadır.

11.3. Sözleşmenin Tarafları, Ek I'de liste halinde verilen gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarını elinde tutan bütün gerçek ve tüzel şahısları bu gibi gıda ve tarım bitki kaynaklarının Çok Taraflı Sisteme dahil edilebilmesi için, yetki alanları içerisinde uygun önlemleri alma yönünde teşvikte bulunma konusunda mutabıktırlar.

11.4. Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren iki yıl içerisinde, Yönetim Organı 11.3. paragrafta belirtilen gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının Çok Taraflı Sisteme dahil edilmesi konusunda sağlanan ilerlemeleri değerlendirmeye alacaktır. Bu değerlendirmenin ardından, Yönetim Organı'nda ve tarım bitki genetik kaynaklarını Çok Yönlü Sisteme dahil ettirmeyen paragraf 11.3' de adı geçen gerçek ve tüzel kişilere ulaşılması gerekip gerekmediği ya da uygun göreceği diğer önlemlerin alınması gerekip gerekmediğine karar verecektir.

11.5. Çok Taraflı Sistem Madde 15.1 (a)'da belirtildiği üzere, Uluslararası Tarımsal Araştırmalar Danışma Grubu'na bağlı Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezleri ve diğer uluslararası kuruluşların ellerinde bulunan *ex situ* koleksiyonlarının, Madde 15.5'e uygun olarak bir araya getirildiği ve Ek I' de liste halinde verilen gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarını da kapsayacaktır.

Madde 12 - Çok Taraflı Sistem İçerisinde Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynaklarına Erişiminin Kolaylaştırılması

12.1. Sözleşmenin Tarafları Madde 11' de belirtilen gıda ve tarım bitki kaynaklarına Çok Taraflı Sistem içerisinde erişiminin kolaylaştırılmasının işbu Sözleşmede öngörülen şartlara uygun olarak yapılacağı konusunda mutabık kalmışlardır.

12.2. Sözleşme Tarafları Çok Taraflı Sistem aracılığıyla, diğer Sözleşme Tarafları'na erişim sağlanması için gerekli yasal veya diğer uygun önlemleri alma konusunda anlaşmış bulunmaktadır. Bu bağlamda, Madde 14.4'de öngörülen şartlara tabi olarak; herhangi bir Sözleşme Tarafının yargı yetkisi altında olan gerçek ya da tüzel kişilere de erişim sağlanacaktır.

12.3. Erişim aşağıdaki şartlara uygun olarak sağlanacaktır:

(a) Erişim yalnızca kimyasal, farmakolojik ve / veya beslenmeyle ilgisi olmayan sanayi kullanımını hariç olmak kaydıyla, gıda ve tarım için araştırma, ıslah ve eğitime yönelik kullanım ve muhafazaya yönelik olacaktır. Çok amaçlı olarak kullanılabilen ürünlerde (gıda ve gıda dışı), bu ürünlerin gıda güvenliği bakımından sahip oldukları önem Çok Taraflı Sisteme dahil edilmesi ve kolaylıkla erişim sağlanabilmesi için belirleyici olmalıdır;

(b) Erişim kısa süre içerisinde, bireysel erişimlerin izlenmesine gerek kalmaksızın bedelsiz olarak sağlanmalı veya bir bedel istenecekse, asgari maliyeti aşmamalıdır;

(c) Eldeki tüm pasaport verileri ilgili kanuna tabi olarak, beraberindeki diğer bütün gizliliği olmayan bilgiler söz konusu gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları ile birlikte verilmelidir.

(d) Alıcı, Çok Taraflı Sistem içerisinde belirlenen biçimde, fikri mülkiyet veya gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları veya gen parçalarına ya da elemanlarına erişimi sınırlandırılan diğer haklar için talepte bulunamayacaktır. Alıcı, materyalin Çok Taraflı Sistemden sağlanan şekli ile, gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları veya bunların genetik parçaları veya ögeleri üzerinde erişimi sınırlayacak şekilde fikri mülkiyet hakları veya diğer haklar için talepte bulunamayacaktır;

(e) Geliştirilmekte olan gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarına erişim konusunda yetki, çiftçiler tarafından geliştirilenler de dahil olmak üzere, geliştirme dönemi boyunca bu işlemi yapanlarda olacaktır;

(f) Fikri mülkiyet ya da diğer telif hakları ile koruma altına alınmış olan gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarına erişim, uluslararası anlaşmalara ve diğer ilgili ulusal kanunlara uygun olacaktır;

(g) Çok Taraflı Sistem içerisinde temin edilen ve muhafazaya alınan gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları, bu Antlaşmanın hükümlerine bağlı olarak, Çok Taraflı Sisteme verilmek üzere alıcısı tarafından hazır bulundurulmaya devam edilecektir; ve

(h) Sözleşmenin tarafları, bu maddede öngörülen diğer şartlara hâle getirmeksizin, *in situ* koşullarda bulunan gıda ve tarım için bitki gen kaynaklarına erişimin, ulusal mevzuata uygun olarak veya böyle bir mevzuatın olmaması halinde, Yönetim Organı tarafından belirlenen standartlara uygun olarak sağlanması konusunda mutabıktırlar.

12.4. Bu bağlamda, yukarıdaki Madde 12.2 ve 12.3'e uygun olarak sağlanan erişim kolaylığı Yönetim Organı tarafından yürütülecek olan ve bu Antlaşmada yer alan 12.3a, d ve g maddeleri ile birlikte Madde 13.2 (ii)'de öngörülen yararların paylaşımına ilişkin şartlar ve Antlaşmanın diğer ilgili maddelerini içeren standart Materyal Transfer Anlaşmasına (MTA) uygun olacak. Gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarına erişim şartı MTA şartlarının bu kaynakların bir başka şahıs ya da şirkete devrini ya da gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının sonraki devirlerini olası kılan şartı uygulanacaktır.

12.5. Sözleşme Tarafları MTA ile üstlenilen yükümlülüğün yalnızca MTA'nı düzenleyen taraflar arasında olduğunu kabul ederek, MTA'ndan kaynaklanan sözleşmeye dayalı anlaşmazlıklarda yasal sistem çerçevesinde, gerekli yasal şartları karşılayan müracaatlar için bir fırsat sağlayacaklardır.

12.6. Sözleşme Tarafları olağanüstü afet durumlarında, tarımsal sistemin tekrar kurulmasına katkı sağlamak amacıyla, afet koordinasyon organları ile işbirliğine giderek Çok Taraflı Sistem içerisindeki gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarına erişim kolaylığı sağlamayı kabul etmektedir.

Madde 13 - Çok Taraflı Sistemde Yarar Paylaşımı

13.1. Sözleşme Tarafları Çok Taraflı Sistem içerisinde yer alan gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları için sağlanan erişim kolaylığının Çok Taraflı Sistem için başlı başına bir fayda sağladığını kabul etmekle birlikte bundan dolayı elde edilen faydanın bu Maddedeki şartlara uygun olarak eşit ve adil bir biçimde paylaşılacağı hususunda mutabıktırlar.

13.2. Sözleşme Tarafları, Çok Taraflı Sistem içerisinde yer alan Gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının ticari kullanımı da dahil olmak üzere kullanımından kaynaklanan faydaların Küresel Eylem Planındaki öncelikli faaliyet alanlarını dikkate alarak Yönetim Organı rehberliğinde, bilgiye erişim, bilgi alışverişi, teknolojik erişim ve transfer, kapasite geliştirme ve ticari etkinliklerden dolayı faydaların paylaşımı gibi aşağıda sıralanan mekanizmalar içerisinde eşit ve adil bir biçimde paylaşılması hususunda mutabakat sağlamışlardır:

(a) Bilgi Alışverişi

Sözleşme Tarafları Çok Taraflı Sistem içerisinde yer alan gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının diğer konularla birlikte karakterizasyonu, değerlendirilmesi ve kullanımı işleriyle ilgili katalog ve envanterler, teknolojik bilgiler, teknik, bilimsel ve sosyoekonomik araştırmaların sonuçlarını içeren bilgileri hazır etmeyi kabul etmektedirler. Bu gibi bilgiler geçerli kanun ve ulusal düzeyde tanınan yetkilere tabi olarak gizli olmaması durumunda vermek üzere hazır edilecektir. Bu bilgiler Madde 17' de üzerinde durulan bilgi sistemi aracılığı ile Sözleşmenin bütün taraflarına verilecektir.

(b) Teknolojiye erişim ve teknoloji transferi

(i) Sözleşme Tarafları Çok Taraflı Sistem içerisinde yer alan gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının muhafazası, karakterizasyonu, değerlendirilmesi ve kullanımı ile ilgili teknolojilerini vermek ve/veya erişim kolaylığı sağlamayı taahhüt ederler. Bazı teknolojilerin yalnızca genetik materyal ile transfer edilebileceğinden, Sözleşmenin Tarafları Madde 12'de yer alan şartlara uygun olarak, Çok Taraflı Sistem içerisinde yer alan gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının kullanımını ile geliştirilen bu gibi teknoloji ve genetik materyale erişim kolaylığı ile gıda ve tarım için

bitki genetik kaynaklarının kullanımıyla geliştirilmiş çeşitler ile genetik materyali sağlayacaktır. Bu teknolojilere erişim, geliştirilmiş çeşit ve genetik materyale erişim bir taraftan mülkiyet hakları ile uygulanabilir ise erişimle ilgili kanunlara saygı gösterilirken diğer taraftan da ulusal kapasitelerine uygun olacak şekilde sağlanacak ve/veya kolaylaştırılacaktır.

(ii) Özellikle gelişmekte olan ülkeler ile ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerde teknoloji transferi gıda ve tarım için bitki gen kaynaklarının kullanımı üzerinde faaliyette bulunan ürün bazlı gruplar, araştırma ve geliştirmeye dayalı bütün ortaklıklar ve alınan materyal ile ilgili olarak kurulan ticari ortak girişimler, insan kaynaklarının geliştirilmesi ve etkin araştırma tesislerinin kurulması, yönetimi ve katılımıyla bir dizi önlemler alınarak yapılacaktır.

(iii) Gelişmekte olan ülkeler ile özellikle az gelişmiş ve ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerde, yukarıda (i) ve (ii) bentlerinde belirtilen teknoloji transferi ve erişim işlemleri, fikri mülkiyet hakları ile korunanlar da dahil olmak üzere, Çok Taraflı Sistem içerisinde araştırma ve geliştirmeye dayalı ortaklıklar kanahyla üzerinde mutabık kalınan imtiyazlar ve tercihli koşullar dahil olmak üzere, gelişmekte olan ülkelerle, az gelişmiş ülkeler ve ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerde bu teknolojilerin muhafaza maksatlı kullanılması durumunda çiftçilerin yararına en adil ve en uygun şartlarda sağlanacak ve / veya kolaylaştırılacaktır. Söz konusu transfer ve erişim fikri mülkiyet haklarının yeterli ve etkin bir biçimde korunması yönünde uyumlu olan ve bu hakları tanıyan hükümlere göre yapılacaktır.

(c) Kapasite oluşturma

Plan ve programlarında gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının geliştirilmesine yönelik öncelikleri bulunan gelişmekte olan ülkeler ile ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerin ihtiyaçları göz önüne alınarak, Sözleşme Tarafları, Çok Taraflı Sistem kapsamında bulunan bu gibi gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları bakımından aşağıdaki hususlara öncelik verecektir, (i) bilimsel ve teknik eğitim programları ile gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının muhafazası ve sürdürülebilir bir biçimde kullanılmasına ilişkin eğitimlerin geliştirilmesi ve / veya güçlendirilmesi, (ii) gelişmekte olan ülkelerle ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerde gıda ve tarım için bitki gen kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı için tesislerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi, ve (iii) öncelikle ve mümkün olan yerlerde gelişmekte olan ülkelerle ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerdeki kurumlarla işbirliğine giderek mümkün olduğu ölçüde bilimsel araştırmaların yapılması ve gerek duydukları alanlarda bu gibi araştırmalar için kapasitelerinin geliştirilmesi.

(d) Ticarileştirmede parasal ve diğer yararların paylaşımı

(i) Sözleşme Tarafları Çok Taraflı Sistem kapsamında, araştırma ve teknolojik kalkınma alanlarında gelişmekte olan ülkelerle ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerdeki özel sektör de dahil olmak üzere ortaklık ya da işbirliği sağlayarak bu Maddede belirtilen alanlarda kamu ve özel sektörün katılımıyla ticari faydaların paylaşımını sağlamak amacıyla önlemler almayı kabul etmektedir.

(ii) Sözleşme Tarafları, Çok Taraflı Sistemden temin edilen bir materyal içeren gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının kullanımı sonucu ticari bir ürün geliştiren alıcının, Madde 19. 3f' de belirtildiği üzere mekanizmaya ödeme yapacağını, ürünün ticarileşmesinden doğacak yararın eşit bir şekilde paylaşılacağını, böyle bir ürünün daha ileri araştırmalar yapmak üzere başkalarına verilmesi durumu bundan hariç tutulmak kaydıyla, ürünü ticarileştiren alıcının ödeme yapması yönünde teşvik edilmesi hususlarını içeren hükümleri standart MTA dahil etmeyi kabul ederler.

Yönetim Organı, ilk toplantısında ticari uygulamalara paralel olarak ödemenin şekli, düzeyi ve biçimini belirleyecektir. Yönetim Organı bu gibi bir ürünün ticaretini yapan muhtelif kategorilerdeki alıcıların farklı düzeylerde ödemedede bulunmasına karar verebilecek; ayrıca ihtiyaç durumunda gelişmekte olan ve ekonomileri geçiş sürecinde bulunan ülkelerdeki küçük çiftçilerin bu ödemelerden muaf tutulması yönünde karar alabilecektir. Yönetim Organı zaman zaman faydaların adil ve eşit olarak dağıtılmasının sağlanması için ödeme düzeylerini incelemeye alacak ve bu Anlaşmanın yürürlüğe gir-

mesinden itibaren beş yıllık süre içerisinde söz konusu ürünün daha fazla araştırma ve üretim yapılması için diğerlerine herhangi bir kısıtlama getirmeksizin ticaretinin yapılması durumunda MTA'daki zorunlu ödeme şartlarının uygulanıp uygulanmayacağı konusunu da değerlendirecektir.

13.3. Sözleşme Tarafları gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının Çok Taraflı Sistem kapsamında kullanılmasından kaynaklanan faydaların, bu gibi gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarını muhafaza eden ve sürdürülebilir biçimde kullanan özellikle gelişmekte olan ve ekonomileri geçiş sürecindekiler olmak üzere tüm ülkelerin çiftçilerine, doğrudan ve dolaylı olarak öncelikle gitmesi gerektiğini kabul ederler.

13.4. Yönetim Organı ilk toplantısında özel gereksinimleri olan ve/veya Çok Taraflı Sistem içerisinde gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının çeşitliliğine katkı sağlayan gelişmekte olan ülkeler ile ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerde gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının muhafazası amacıyla, Madde 18'de belirtilen finans stratejisi ile ilgili özel yardım politika ve kriterlerini ele alacaktır.

13.5. Sözleşme Tarafları özellikle gelişmekte olan ülkelerle ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerin Küresel Eylem Planını bir bütün olarak uygulayabilme kabiliyetlerinin bu Maddedeki şartlar ve Madde 18'deki finansman stratejisi ile ilgili şartların tam anlamıyla uygulanmasına bağlı olduğunu görmekteyiz.

13.6. Sözleşme Tarafları gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarından yararlanan gıda işleme sanayininin Çok Taraflı Sisteme katkı sağlayacağını teslim etmekle birlikte gönüllü bir yarar paylaşım stratejisi modeli üzerinde duracaklardır.

KISIM V - DESTEKLEYİCİ UNSURLAR

Madde 14 - Küresel Eylem Planı

Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynaklarının Korunması ve Sürdürülebilir Kullanımı Küresel Eylem Planı'nın rolünün bu Sözleşme için önemli olduğunu tanıyarak, Madde 13'ün hükümlerini dikkate alarak, diğer konular yanında, kapasite tesisi, teknoloji transferi ve bilgi alış veriş için uyumlu bir çerçeve sağlamak amacıyla, ulusal eylemler ve uygun olduğu durumlarda, uluslar arası işbirliği kanalları da içine alacak şekilde, Sözleşme Tarafları Küresel Eylem Planı'nın sonuç verici uygulamalarını gerçekleştirmelidirler.

Madde 15 - Uluslararası Tarımsal Araştırma Danışma Grubun- Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezlerinin ve Diğer Uluslararası Kuruluşlar Tarafından Sahip Olunan Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynaklarının Yeri Dışında Muhafaza Edilen Koleksiyonları

15.1 Sözleşme Tarafları, Uluslararası Tarımsal Araştırma Danışman Grubu (CGIAR)-Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezlerinin (IARCs) güvenle elinde bulundurduğu gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının yeri dışında muhafaza edilen koleksiyonlarının bu sözleşme için önemini farkındadırlar. Sözleşme Tarafları böyle yeri dışında muhafaza edilen koleksiyonlarla ilgili olarak, Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezlerini aşağıdaki hüküm ve şartlara uygun olarak Yönetim Organları ile anlaşma yapmaya çağırılmaktadır:

(a) Ek:1'de liste halinde verilen ve Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezlerin elinde bulunan gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları, bu Sözleşmenin IV. Kısmında yer alan şartlara uygun olarak hazır bulundurulacaktır.

(b) Bu Sözleşmenin Ek: 1' inde listelenenlerden farklı olan ve bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden önce toplanan ve Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezleri tarafından elinde bulundurulan gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezleri ile Gıda ve Tarım Örgütü arasında yapılan anlaşmalar uyarınca geçerli olan Materyal Transfer Anlaşması şartlarına uygun olarak hazır bulundurulacaktır. Söz konusu Materyal Transfer Anlaşması, bu Sözleşmenin ilgili şartları ile özellikle 12. ve 13. Maddeleri uyarınca aşağıdaki koşullara tabi olarak Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezleri ile görüşülmek suretiyle Yönetim Organı tarafından düzenli olarak yapılan ikinci oturumdan sonraya kalmadan değiştirilecektir.

(i) Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezleri, Yönetim Organı tarafından hazırlanan çizelgeye göre kayıtlara giren Materyal Transfer Anlaşması'nı Yönetim Organı'na bildirecektir;

(ii) Topraklarında *in situ* şartlarından (doğadan) toplanmış gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları olan Sözleşme Tarafları'na, talepleri halinde, Materyal Transfer Anlaşması olmaksızın, toplanan gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının örnekleri verilecektir;

(iii) Ulusal ve bölgesel programlarında, muhafazasında ve sürdürülebilir kullanımında sorun olan gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları olan gelişmekte olan ülkeler ve ekonomisi geçiş sürecinde olan ülkelere mahsus olmak üzere ve özellikle çeşitlilik merkezlerine ve az gelişmiş ülkelere, Madde 19.3f'de belirtilen mekanizmaya uyan durumlarda, yukarıda bahsedilen Materyal Transfer Anlaşması kapsamında doğacak faydalar uygulanacaktır;

(iv) Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezleri, Materyal Transfer Anlaşması'nda ileri sürülen koşullara etkin bir biçimde uyulmasını teminen kendi yetki alanları içerisinde uygun önlemleri alacaklar ve uygun görülmeyen koşulları vakit geçirmeksizin Yönetim Organı'na bildirecektir;

(c) Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezleri, bu Sözleşmede öngörülen şartlara tabi olarak, ellerinde bulundurdukları *ex situ* koleksiyonlarla ilgili politik rehberlik sağlayan Yönetim Organı'nın sahip olduğu yetkileri tanımaktadır.

(d) *Ex situ* koleksiyonların içinde tutulduğu bilimsel ve teknik olanaklar, özellikle Gıda ve Tarım Örgütü-Gıda ve Tarım Genetik Kaynakları Komisyonu tarafından belirlenen Gen Bankası Standartları olmak üzere, bu *ex situ* koleksiyonların uluslararası düzeyde kabul görmüş standartlara uygun olarak yönetimini ve idaresini taahhüt eden Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezleri'nin yetkisinde kalacaktır.

(e) Tarımsal Araştırma Merkezleri tarafından yapılan talep üzerine, Sekreteryaya uygun görülen teknik desteği sağlayacaktır.

(f) Sekreteryaya bu Madde kapsamında yer alan malzemenin koruma altına alınması ve değişimi ile ilgili konularda yapılan bütün faaliyetleri doğrudan inceleme ve tesislere girme hakkına her zaman sahip olacaktır.

(g) Eğer Tarımsal Araştırma Merkezleri tarafından tutulan ve dışarıdan elde edilen bu kaynakların düzenli olarak bakımı engellenirse ya da bu konuda mücbir sebep gibi nedenlerden dolayı herhangi bir şekilde tehdit söz konusu ise, Sekreteryaya, ev sahibi ülkenin onayıyla, mümkün olduğu ölçüde bu kaynakların tahliyesi ya da başka bir yere nakli konusunda yardımcı olacaktır.

15.2. Sözleşme Tarafları, bu Sözleşmeye uygun olarak Yönetim Organı ile anlaşma yapan Uluslararası Tarımsal Araştırma Danışma Grubu'na bağlı Tarımsal Araştırma Merkezleri'ne Çok Taraflı Sistem çerçevesinde Ek 1'de verilen gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarına erişim kolaylığı sağlanacaktır. Sözleşme Taraflarının isteği üzerine, bu Merkezler Sekreteryaya tarafından kayıdı tutulan bir Tarımsal Araştırma Merkezleri'nin listeye dahil edilecektir.

15.3. İşbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra Tarımsal Araştırma Merkezleri tarafından alınan ve koruma altında tutulan Ek-1 'de verilenlerin dışındaki materyal, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi ya da yürürlükteki diğer kanunlara uygun olarak materyali alan Tarımsal Araştırma Merkezleri ile bu kaynakların menşei olan ülke veya bu kaynaklara sahip olan ülke arasında karşılıklı olarak mutabık kalınan esaslara göre erişim için hazır bulundurulacaktır.

15.4. Sözleşme Tarafları Yönetim Organı ile anlaşma imzalayan Tarımsal Araştırma Merkezleri'ne, Tarımsal Araştırma Merkezleri'nin etkinlikleri ve yürüttükleri programlar için önem arz eden ve Ek 1 'de yer almayan gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarına, karşılıklı olarak varılan mutabakatın esaslarına göre erişim sağlamaya teşvik edilirler.

15.5. Yönetim Organı diğer ilgili uluslararası kuruluşlarla bu Maddede öngörülen amaçlar için anlaşmalar tesis etmeye çaba gösterecektir.

Madde 16 - Uluslararası Bitki Genetik Kaynakları Ağı

16.1. Uluslararası gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları şebekesindeki mevcut işbirliği, gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarına dair amaçlara bütünlüyle ulaşılması bakımından bu Sözleşmede öngörülen şartlara uygun olarak mevcut düzenlemeler esasında, teşvik edilecek veya geliştirilecektir.

16.2. Sözleşme Tarafları devlet, özel, hükümet dışı, araştırma, üretim ve diğer kuruluşlar dahil olmak üzere ilgili bütün kuruluşları gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları ağına katılmaya uygun olduğu ölçüde teşvik edecektir.

Madde 17 - Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Küresel Bilgi Sistemi

17.1. Gıda ve tarım için bitki genetik kaynakları hakkındaki bilgileri bütün Sözleşme Taraflarına hazır hale getirerek yapılacak bilgi değişimlerinin yararların paylaşımına katkıda bulunacağı umudu ile, Sözleşme Tarafları, tarım için bitki genetik kaynakları ile ilgili bilimsel, teknik ve çevresel konularda bilgi alış verişini kolaylaştırmak amacıyla, mevcut bilgi sistemlerine dayalı olarak küresel bir bilgi sistemi geliştirmek ve güçlendirmek için işbirliği yapacaklardır. Küresel bilgi sisteminin geliştirilmesinde Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi Bilgi Değişim Mekanizması ile işbirliği araştırılacaktır.

17.2. Sözleşmenin Taraflarından yapılan bildirim dayalı olarak, malzemenin emniyetli bir biçimde korunması bakımından gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının etkili bir biçimde bakımını tehdit eden durumlar konusunda erken uyarı sağlanacaktır.

17.3. Sözleşmenin Tarafları, Madde 14' de belirtilen Küresel Eylem Planının yürütülmesi ve güncelleştirilmesi amacıyla dünya Üzerindeki gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının durumunun periyodik olarak değerlendirilmesinde Gıda ve Tarım Örgütü-Gıda ve Tarım Genetik Kaynakları Komisyonu ile işbirliği yapacaktır.

KISIM VI - MALİ ŞARTLAR

Madde 18 - Mali Kaynaklar

18.1. Sözleşme Tarafları bu Maddede öngörülen şartlara uygun olarak, bu Sözleşmenin uygulanması amacıyla bir finansman stratejisi belirleyecektir.

18.2. Finansman stratejisinin amacı bu Sözleşme çerçevesinde yürütülecek olan faaliyetlerin mali kaynaklarının uygunluğunu, şeffaflığını, etkinliğini ve verimliliğini sağlamaktır.

18.3. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde ve ekonomik bakımdan geçiş sürecini yaşayan ülkelerde öncelik taşıyan etkinlikler, planlar ve programlar için kaynak yönlendirmek amacıyla ve Küresel Eylem Planı göz önünde tutularak, Yönetim Organı bu finansman için periyodik olarak bir hedef belirleyecektir.

18.4. Bu finansman stratejisi uyarınca;

(a) Sözleşme Tarafları, işbu Sözleşme çerçevesinde yer alan plan ve programların uygulanması için önceden belirlenen ve kabul görmüş olan kaynak tahsisatının etkili ve dikkatli bir biçimde kullanılmasını sağlamak için uluslararası mekanizmaların, finansman kuruluşlarının ve kurumların Yönetim Organları arasında gerekli ve uygun görülen bütün önlemleri alacaklardır.

(b) İşbu Antlaşma çerçevesinde üstlenmiş oldukları yükümlülükleri etkili bir biçimde uygulayacak olan gelişmekte olan ülkeler ya da ekonomik açıdan geçiş süreci yaşayan ülkeler konumundaki Sözleşme Tarafları, bu Maddede belirtilen kaynakların, özellikle gelişmiş ülkeler tarafından sağlanan, fiili ödenek tahsisatlarına bağımlı kılacaklardır. Gelişmekte olan ülke ya da ekonomisi geçiş sürecinde olan ülke konumundaki Sözleşme Tarafları, gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarında kapasite oluşturulmasında, kendi plan ve programlarında uygun olarak belirlenen önceliklere uyacaklardır.

(c) Gelişmiş ülke ya da gelişmekte olan ülke ile ekonomik açıdan geçiş sürecinde olan ülke statüsündeki Sözleşme Tarafları tek taraflı, bölgesel ve çok taraflı kanallarla bu Sözleşmenin yürütülmesi için finans sağlayacaklardır. Bu kanallar Madde 19.3 f de belirtilen mekanizmayı içerecektir.

(d) Sözleşmeye imza koyan her bir Taraf ulusal kapasiteleri ve mali kaynaklarına uygun olarak gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir bir biçimde kullanılması için ulusal düzeyde yürütülecek faaliyetlere mali kaynak sağlamayı ve bu kaynakları taahhüt etmeyi kabul ederler. Sağlanan mali kaynaklar bu Sözleşmeye uygunsuz bir biçimde, özellikle malların uluslararası ticaretiyle ilgili alanlarda, kullanılmayacaktır.

(e) Sözleşme Tarafları Madde 13.2'den doğan faydaların finansman stratejisinin bir parçasını oluşturduğunu kabul ederler.

(f) Gönüllü katkı, Madde 13'de öngörülen şartlar dikkate alınarak, Sözleşmeye Taraf olan ülkelerdeki özel sektör, hükümet dışı kuruluşlar ve diğer kaynaklardan sağlanabilir. Sözleşme Tarafları, bu gibi katkıların teşvik edilmesinin Yönetim Organu tarafından bir strateji modeli olarak değerlendirileceği hususunu kabul ederler.

18.5. Sözleşme Tarafları, gelişmekte olan ülkelerde ve özellikle az gelişmiş ülkeler ve ekonomisi geçiş sürecinde olan ülkelerde gıda ve tarım genetik kaynaklarını muhafaza eden ve sürdürülebilir olarak kullanan çiftçiler için kabul edilmiş plan ve programların uygulanmasına öncelik verileceğini kabul ederler.

KISIM VII - KURUMSAL ŞARTLAR

Madde 19 - Yönetim Organı

19.1. Bu vesileyle bu Antlaşma için, Sözleşme Taraflarının tamamından ibaret olan bir Yönetim Organı oluşturulmuştur.

19.2. Belli başlı konularda bir karara varmak için oybirliği dışında bir başka yöntem olmadıkça Yönetim Organının bütün kararları oybirliği ile alınacaktır, ancak Madde 23 ve 24'le ilgili olarak daima oybirliği gerekli olacaktır.

19.3. Yönetim Organı görevleri, özellikle aşağıdaki konularda, bu Antlaşmanın tam uygulanmasını teşvik etmek olacaktır;

(a) Bu Antlaşmanın uygulanması için, özellikle Çok Taraflı Sistemin işletilmesi için, izleme amacıyla politika yönlendirme ve rehberlik sağlama ve gerekli durumlarda benzer tavsiyeleri benimseme,

(b) Bu Antlaşmanın uygulanması için plan ve programların kabulü;

(c) Madde 18' de öngörülen şartlara uygun olarak, bu Antlaşma uygulanması için finansman stratejisinin ilk oturumunda kabulü ve periyodik olarak incelenmesi;

(d) Bu Antlaşmanın bütçesinin kabulü;

(e) Gerekli kaynakların ne derece uygun olduğuna bakılarak, ihtiyaç duyulması halinde yan kuruluşların oluşturulması ve bu yan kuruluşların yapısının ve görevlerinin belirlenmesi;

(f) Bu Antlaşmanın hayata geçirilmesi amacıyla gerekli olan finansman kaynaklarının alımı ve kullanımı için, gerektiğinde Vakıf Hesabı gibi uygun mekanizmaların elverdiği ölçülerde kurulması;

(g) Sözleşme Taraflarının finans stratejilerine katılımı dahil bu Antlaşmanın kapsadığı konularda, özellikle Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi Taraflar Konferansını içine alacak şekilde, diğer ilgili uluslararası kuruluşlar ve sözleşme organları ile işbirliği tesis etmek ve işbirliğini sürdürmek;

(h) Madde 23' de öngörülen şartlara uygun olarak bu Antlaşma yapılabilecek değişiklikleri elverdiği ölçüde değerlendirmeye almak ve uygulamak;

(i) Madde 24'de öngörülen şartlara uygun olarak, bu Antlaşmanın eklerinde yapılabilecek değişiklikleri elverdiği ölçüde, değerlendirmeye almak ve uygulamak;

j) Madde 13 ve 18'e atfen gönüllü olarak yapılabilecek katkıları teşvik etmek amacıyla bir strateji modeli geliştirmek;

(k) Bu Antlaşmanın amaçlarını yerine getirmek için gerekli olabilecek benzer diğer görevleri yerine getirmek;

(1) Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi Taraflar Konferansı ve diğer ilgili uluslararası kuruluşlar ve sözleşme organlarının aldığı ilgili kararları kayıt altına almak;

(m) Bu Antlaşmanın uygulanmasıyla ilgili konularda Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi Taraflar Konferansı ve diğer ilgili uluslararası kuruluşlar ve sözleşme organlarını elverdiği ölçüde bilgilendirmek; ve

(n) Madde 15 altındaki Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezleri ve diğer uluslararası kuruluşlarla yapılan anlaşma metinlerini ve madde 15' de bahsedilen Materyal Transfer Anlaşma'larını incelemek ve değişiklik yapmak.

19.4. Madde 19.6'ya tabi olarak; Antlaşmaya imza koyan her bir Tarafın tek bir oyu olacak ve Yönetim Organı oturumlarında bir temsilci ile temsil edilecek ve temsilciye alternatif temsilci, uzmanlar ve danışmanlar eşlik edebilecektir. Yönetim Organı tarafından yürütülen işlemlerde alternatif temsilci, uzmanlar ve danışmanlar yer alabilecek, ancak delegasyonun yerine tam olarak yetkilendirilmiş olmaları dışında, oy kullanmayacaklardır.

19.5. Birleşmiş Milletler, uzman kuruluşları ve Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu ile Bu Antlaşmaya imza koymayan herhangi bir devlet Yönetim Organı tarafından yürütülecek oturumlara gözlemci sıfatıyla katılabilecektir. Gerek devlet kuruluşu olsun gerekse hükümet dışı kuruluş olsun, Yönetim Organı oturumlarına gözlemci olarak katılmak istediğini bildiren gıda ve tarım için bitki genetik kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı konusunda yeterliliği olan diğer organ yada kuruluş Antlaşmaya imza koyan ülkelerin en az üçte biri tarafından bir itirazda bulunulmadıkça, oturuma katılımı kabul edilebilecektir. Gözlemcilerin kabul edilmesi ve katılımı Yönetim Organı tarafından kabul edilen Prosedür Kurallarına tabi olacaktır.

19.6. Antlaşmaya taraf olan Gıda ve Tarım Örgütü Üye Kuruluşu ile bu Kuruluşa üye olan ve Antlaşmaya Taraf olan devletler üyelik haklarını kullanacaklar ve üzerinde gerekli değişiklik yapılmış haliyle Gıda ve Tarım Örgütü Genel Kuralları ve Tüzüğüne uygun olarak üyelik yükümlülüklerini yerine getireceklerdir.

19.7. Yönetim Organı bu Antlaşmayı tutarlı olmayan Prosedür Kuralları ve mali kuralları elverdiği ölçüde değiştirebilecek ve uygulamaya koyabilecektir.

19.8. Yönetim Organının herhangi bir oturumda yeterli sayıyı oluşturmak için, delegelerin mevcut sayısının Antlaşma Taraflarının çoğunlukla temsil ediyor olması gerekli olacaktır.

19.9. Yönetim Organı düzenli olarak her iki yılda bir en az bir oturum düzenleyecektir. Bu oturumlar mümkün olduğu ölçüde, Gıda ve Tarım Genetik Kaynakları Komisyonu'nun düzenli oturumları ile ardarda düzenlenmelidir.

19.10. Yönetim Organı'nın özel oturumları, Yönetim Organı tarafından uygun görülen başka bir zamanda, ya da Sözleşmeye Taraf olan ülkelerin en az üçte biri tarafından desteklenen bir talep olması koşuluyla, Sözleşme Taraflarının yazılı talebi üzerine düzenlenecektir.

19.11. Yönetim Organı Prosedür Kurallarına uygun olarak Başkan ve Başkan Yardımcılarını (Bundan böyle "Büro" olarak anılacaktır) seçecektir.

Madde 20 - Sekreter

20.1. Yönetim Organı'nın sekreteri Yetkili Makamın onayı ile Gıda ve Tarım Örgütü Genel Müdürlüğü tarafından belirlenecektir. Sekreter gerek duyulduğu ölçüde öngörülen personel yardımcı olacaktır.

20.2. Sekreter aşağıdaki görevleri yerine getirecektir:

(a) Yönetim Organı ve oluşturulabilecek yan kuruluşların oturumları için düzenleme ve idari destek sağlamak;

(b) Yönetim Organı'nın yürütmeyi düşündüğü özel görevler de dahil olmak üzere, bu görevlerin yerine getirilmesinde Yönetim Organı'na yardımcı olmak;

(c) Faaliyetleri Yönetim Organına rapor etmek;

20.3. Sekreter Antlaşmanın bütün Tarafları ve Genel Müdür ile iletişim kuracaktır :

- (a) Hayata geçirileceği altmış günlük süre içerisinde Yönetim Organı tarafından alınan kararlar;
- (b) Antlaşmanın şartlarına uygun olarak Sözleşme Taraflarının eline geçen bilgiler.

20.4. Sekreter, Yönetim Organı oturumları için dokümanları Birleşmiş Milletlerin altı dilinde hazır edecektir.

20.5. Sekreter Antlaşmanın amaçlarına ulaşması için, özellikle Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi Sekreteryası dahil olmak üzere diğer kuruluşlar ve sözleşme organları ile işbirliği yapacaktır.

Madde 21 - Uyum

Yönetim Organı ilk oturumunda, bu Antlaşmada öngörülen şartlara uyumun sağlanması için ve uyumsuz konuların çözümü için bütüncül ve etkin prosedürleri ve işlemsel mekanizmaları dikkate alacak ve onaylayacaktır. Bu prosedür ve mekanizmalar özellikle gelişmekte olan ülkeler ile ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerde, gerek duyulduğunda, yasal konularda danışmanlık ve yardım da dahil olmak üzere, tavsiye veya yardımların sunulması ve izlemeye alınmasını içerecektir.

Madde 22 - Anlaşmazlıkların Çözülmesi

22.1. İşbu Antlaşmanın yorumlanması veya uygulanmasıyla ilgili olarak Sözleşme Tarafları arasında çıkabilecek herhangi bir anlaşmazlık olması durumunda, taraflar bu anlaşmazlıkları görüşmeler yoluyla çözüme kavuşturmak için her türlü çabayı gösterecektir.

22.2. Eğer ilgili taraflar anlaşmazlığı görüşmelerde bulunarak çözüme kavuşturamazlarsa, üçüncü tarafın aracılığını ve iyi niyetli yaklaşımını birlikte isteyebilirler.

22.3. İşbu Antlaşmanın herhangi bir zamanda tasdiki, kabulü, onaylanması veya muvafakat verilmesi halinde, Sözleşmeye imza koyan Taraflardan birisi yukarıdaki Madde 22.1 veya Madde 22.2'ye uygun olarak çözüme kavuşturulmayan bir anlaşmazlığı yazılı olarak Yediemine başvuruda bulunarak, aşağıdaki anlaşmazlıkların çözüm yollarından birisini ya da her ikisini de zorunlu olarak kabul ettiğini beyan eder.

- (a) Bu Antlaşmanın Kısım I Ek II'de yer alan prosedüre uygun olarak tahkim işlemleri,
- (b) Anlaşmazlığın Uluslararası Adalet mahkemesine gönderilmesi.

22.4. Eğer anlaşmazlığa düşen Taraflar, yukarıdaki Madde 22.3'e uygun olarak herhangi bir prosedürü veya yukarıdakiyle aynı prosedürü kabule şayan görmemişse, anlaşmazlık taraflar aksi yönde mutabakata varmadıkça, Sözleşmenin Kısım 2 Ek II'ye uygun olarak uzlaşma komisyonuna havale edilecektir.

Madde 23 - Sözleşmedeki Değişiklikler

23.1. Bu Sözleşmede değişiklik yapılması için Sözleşme Taraflarından herhangi birisi öneride bulunabilir.

23.2. İşbu Sözleşmede yapılabilecek değişiklikler Yönetim Organının herhangi bir oturumunda kabul edilecektir. Önerilen herhangi bir değişikliğin metni önerinin görüşüleceği oturumdan en az altı ay önce Sekreter tarafından Sözleşme Taraflarına iletilecektir.

23.3. Bu Sözleşme üzerinde yapılacak bütün değişiklikler sadece, Yönetim Organının oturumuna katılan Sözleşme Taraflarının oy birliği ile yapılabilecektir.

23.4. Yönetim Organı tarafından benimsenen herhangi bir değişiklik, belgenin Sözleşme Taraflarının üçte ikisi tarafından tasdik, kabul veya onayından itibaren doksansıncı günde, değişikliği tasdik, kabul ya da onaylayan Sözleşmenin Tarafları arasında yürürlük kazanacaktır. Bundan sonra, söz konusu değişiklik diğer Sözleşmeye Tarafların da bu ülkenin belgeyi tasdik edip, onaylaması ve kabul görmesinden sonra doksansıncı günde yürürlüğe girecektir.

23.5. Bu Maddenin amaçları bakımından, FAO'ne üye kuruluş tarafından verilen bir belge bu kuruluşa üye ülkeler tarafından verilmiş bir belge olarak sayılmayacaktır.

Madde 24 - Ekler

24.1. Bu Antlaşmanın ekleri Sözleşmenin ayrılmaz bir parçasını oluşturacak ve bu Antlaşmaya yapılacak atıflar aynı zamanda eklerinden herhangi birine de yapılmış olacaktır.

24.2. Bu Antlaşmada Sözleşmede değişiklik yapılması ile ilgili olan Madde 23' de öngörülen şartlar ekler üzerinde yapılacak değişikliklere de uygulanacaktır.

Madde 25 - İmza

Bu Sözleşme 3 Kasım 2001 tarihinden 4 Kasım 2002 tarihine kadar FAO üyelerine ve FAO üyesi olmayan ancak Birleşmiş Milletler veya uzman kuruluşları ya da Uluslar Arası Atom Enerjisi üyesi olan Devletlerin imzasına açılmıştır.

Madde 26 - Tasdik, Kabul ve Onay

Bu Sözleşme Madde 25'de belirtilen FAO üyesi olan FAO üyesi olmayan devletlerin tasdik, kabul ve onayına tabidir. Tasdik, onay ve kabul belgeleri Yediemine gönderilecektir.

Madde 27 - Katılım

Bu Antlaşma, imzaya açıldığı tarihten itibaren FAO üyelerine ve FAO üyesi olmayan ancak Birleşmiş Milletler veya uzman kuruluşları ya da Uluslar Arası Atom Enerjisi üyesi olan Devletlerin katılımına açık olacaktır.

Madde 28 - Yürürlüğe Girme

28.1. Madde 29.2'de öngörülen şartlara tabi olarak, bu Antlaşma, FAO Üyelerinden en az kırk tasdik, kabul, onay ve katılım belgesinin gönderilmiş olması şartıyla, ve bunlardan yirmi tasdik, onay, kabul ve katılım belgesinin alınmasından sonra doksananıncı günde yürürlüğe girecektir.

28.2. Madde 28.1'e uygun olarak bu Antlaşmayı tasdik eden, kabul eden, onaylayan ve katılım mutabakatını sunan FAO üyeleri ve FAO üyesi olmayan ancak Birleşmiş Milletler veya uzman kuruluşları ya da Uluslar Arası Atom Enerjisi üyesi olan Devletler, kırkıncı tasdik, kabul, onay ve katılım belgesinin verilmesiyle birlikte, kendi tasdik, kabul, onay veya katılım belgesini verdikten sonraki doksananıncı günde Antlaşmayı yürürlüğe sokacaktır.

Madde 29 - FAO Üyesi Kuruluşlar

29.1. FAO Üyesi bir Kuruluş bu Antlaşma için tasdik, onay, kabul veya katılım belgesi vermesi halinde, Üye Kuruluş FAO tüzüğü'nün 11.7. maddesinde öngörülen şartlara uygun olarak, bu Antlaşmanın kabulü çerçevesinde gerekli olabilecek, FAO tüzüğü'nün 11.2. Maddesi uyarınca verilen yetkiye istinaden, yetki dağılımındaki değişiklikleri de bildirecektir. Antlaşmaya taraf olan herhangi bir devlet herhangi bir zamanda bu Antlaşmaya taraf olan bir FAO Üyesi Kuruluştan, bu Antlaşma kapsamındaki uygulamalardan Üye Kuruluş ya da Üyesi olan Devletlerden hangisinin sorumlu olduğu yönünde bilgi verilmesi talebinde bulunabilir. Üye kuruluş makul bir süre içerisinde bu bilgileri verecektir.

29.2. FAO üyesi bir Kuruluş tarafından verilen tasdik, kabul, onay, katılım ya da geri çekme belgesi, kuruluşun Üye Devletleri tarafından verilen bir belge olarak sayılmayacaktır.

Madde 30 - Çekince

İşbu Antlaşma üzerinde herhangi bir çekince konamaz.

Madde 31- Taraf Olmayanlar

Sözleşme Tarafları bu Sözleşmeye taraf olmayan FAO Üyesini veya başka bir Devleti bu Sözleşmeyi kabul etmeye teşvik edecektir.

Madde 32 - Geri Çekilme

32.1. Sözleşmenin Taraflarından birisi bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde herhangi bir zamanda bu Antlaşmadan geri çekildiğini Yediemine bildirir. Yediemin Sözleşmenin bütün Taraflarına durumu derhal bildirecektir.

32.2. Geri çekilme, bildirim alınacağı tarihten itibaren bir yıl içerisinde yürürlük kazanacaktır.

Madde 33 - Fesih

33.1. Geri kalan taraflar oybirliği ile aksi yönde bir karar almadıkça, işbu Antlaşma Sözleşme Taraflarının sayısının geri çekmeler nedeniyle kırkın altına düşmesiyle otomatik olarak feshedilmiş sayılır.

33.2. Sözleşme Taraflarının sayıca kırkın altına düşmesi durumunda Yediemin geri kalan bütün Taraflara bilgi verecektir.

33.3. Fesih durumunda, aktif varlıkların yönetimi Yönetim Organı tarafından benimsenen mali kurallara uygun olarak yapılacaktır.

Madde 34- Yediemin (Kayyum)

FAO Genel Müdürü bu Antlaşmada Yediemin olarak hareket edecektir.

Madde 35- Orijinal Metin

İşbu Sözleşmenin Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinleri eşit oranda orijinaldir.

EK I

ÇOK TARAFLI SİSTEME DAHİL OLAN ÜRÜN LİSTESİ

Gıda Ürünleri

Ürün

Ekmek ağacı

Kuşkonmaz

Yulaf

Pancar

Genus (Cins)

Artocarpus

Asparagus

Avena

Brassica et al

Gözlemler

Yalnızca ekmek meyvesi.

Cinsler şunları içermektedir: Brassica, Armoracia, Barbarea, Camelina, Camble, Diplotaxis, Eruca, Isatis, Lepidium, Raphanobrassica, Raphanus, Rorippa ve Sinapis. Bunlar lahanaya, kolza tohumu, hardal bitkisi, tere, roka, turp ve şalgam gibi yağlı tohumlar ve sebze ürünleri içermektedir. Lepidium meyenii (maca) türleri dışarıda tutulmuştur.

Bezelye

Nohut

Narenciye

Cajanus

Cicer

Citrus

Poncirus ve Fortunella cinsleri anaç olarak dahil edilmiştir.

Hindistan Cevizi

Aroid

Cocos

Colocasia,

Xanthosoma

Aroid kulkas, kokoyam, dasheen ve tanen içermektedir.

Havuç

Japon patatesi

Akdarı

Çilek

Ayçiçek

Arpa

Daucus

Dioscorea

Eleusine

Fragaria

Helianthus

Hordeum

Ürün

Tatlı Patates

Yeşil Bezelye

Mercimek

Elma

Manyok

Gen

Ipomoea

Lathyrus

Lens

Malus

Manihot

Gözlemler

Yalnızca manihot esculenta

Muz	Musa	Musa textilis hariç
Pirinç	Oryza	
İnci Akdan	Pennisetum	
Fasulye	Phaseolus	Phaseolus polyanthus hariç.
Bezelye	Pisum	
Çavdar	Secale	
Patates	Solanum	Tuberosa şubesi dahil, Solanum phureja hariç.
Patlıcan	Solanum	Maeongena şubesi dahil.
Süprügedansı	Sorghum	
Triticale	Triticosecale	
Buğday	Triticum et al	Agopyron, Elymus ve Secale dahil.
Bakla/Yem	Vicia	
Cowpea et al	Vigna	
Mısır	Zea	Zea perennis, Zea diploperennis ve Zea luxurians hariç.

Yem Bitkileri

Genera

BAKLAGİL YEM BİTKİLERİ

Astragalus	chinensis, cicer, arenarius
Canavalia	ensiformis
Coronilla	varia
Hedysarum	cicera, cilliolatus, hirsutus, ochrus, odoratus, sativus
Lespedeza	cuneata, striata, stipulacea
Lotus	corniculatus, subbiflorus, uliginosus
Lupinus	albus, angustiflorus, luteus
Medicago	arborea, falcata, sativa, scutellata, rigidula, truncatula
Melilotus	albus, officinalis
Onobrychis	vicifolia
Ornithopus	sativus
Prosopis	affinis, alba, chilensis, nigra, palida
Pueraria	phaseoloides
Trifolium	alexandrinum, alpestre, ambigium, angustifolium, arvense, agrocicerum, hybridum, ancarnatum, pratense, repens, resupinatum, rucpelianum, semipilosum, subterraneum, vesiculosum.

ÇAYIR YEM BİTKİLERİ

Andropogon	gayanus
Agropyron	cristatum, desertorum
Agrostis	stolonifera, tenuis
Alopecurus	pratensis
Arrhenatherum	elatius
Dactylis	glomerata
Festuca	arundinacea, gigantea, heterophylla, ovina, pratensis, rubra

Genera

Lolium	hybridum, multiflorum, perenne, rigidum, temulentum
Phalaris	aquatica, arundinacea
Phleum	pratense
Poa	alpina, annua, pratensis
Tripsacum	laxum

DİĞER YEM BİTKİLERİ

Atiplex	halimus, nummularia
Salsola	vermiculata

EK II

Kısım 1

TAHKİM

Madde 1

Talepte bulunan taraf Sekreterliğe başvurarak anlaşmazlığa düşen tarafların Madde 22 uyarınca anlaşmazlığı tahkime götüreceğini bildirir. Bildirim tahkime götürülecek konuyu ve özellikle de bu Antlaşma maddelerini, bunun uygulanması ve yorumlanması ile ilgili konuları belirtecektir. Eğer anlaşmazlığa düşen taraflar Tahkim Kurulu Başkanının önünde anlaşmazlık mevzuu üzerinde bir mutabakat sağlayamazlarsa, tahkim kurulu anlaşmazlık konusunu belirleyecektir. Sekreter alınan bütün bilgileri bu Antlaşmanın bütün Taraflarına iletacaktır.

Madde 2

1. Anlaşmazlık iki taraf arasındaysa, tahkim kurulu üç üyeden oluşacaktır. Anlaşmazlığa düşen tarafların her biri bir hakem atayacak ve atanmış iki hakem aralarında uzlaşarak üçüncü hakemi belirleyecek olup bu üçüncü hakem Başkan olarak hareket edecektir. Başkan anlaşmazlığa düşen taraflardan herhangi birinin uyuşmasını taşımayacak veya anlaşmazlığa düşen tarafların herhangi birinde ikamet etmeyecek ya da bunların herhangi birisi tarafından istihdam edilmeyeceği gibi başka bir davada da herhangi bir sıfatla müdahil olmayacaktır.

2. Sözleşme Taraflarından ikiden fazlası arasında bir ihtilaf vuku bulması halinde, anlaşmazlığa düşen taraflar birlikte uzlaşarak bir hakem belirleyeceklerdir.

3. İlk atamada belirtilen şekilde boş kalan pozisyonlar doldurulacaktır.

Madde 3

1. Eğer tahkim kurulunun Başkanı ikinci hakemin belirlenmesinden sonraki iki ay içerisinde atanmazsa, FAO Genel Müdürlüğü anlaşmazlığa düşen taraflardan herhangi birinin isteği üzerine bir sonraki iki aylık süre içerisinde Başkanı atayacaktır.

2. Eğer anlaşmazlığa düşen taraflardan herhangi birisi talebin alınmasından itibaren iki ay içerisinde bir hakem atanmazsa, diğer taraf atamayı bir sonraki iki aylık süre içerisinde yapacak olan FAO Genel Müdürlüğüne durumu bildirecektir.

Madde 4

Tahkim kurulu kararlarını bu Antlaşma ve uluslararası kanun hükümlerine göre verecektir.

Madde 5

Anlaşmazlığa düşen taraflar aksi yönde bir mutabakata varmadıkça, tahkim kurulu kendi prosedürlerini tayin edecektir.

Madde 6

Tahkim kurulu, anlaşmazlığa düşen taraflardan birisinin isteği üzerine, ara koruyucu önlemleri esas olarak önerebilecektir.

Madde 7

Anlaşmazlığa düşen taraflar kendi ellerindeki bütün imkânları kullanacak ve tahkim kurulunun çalışmalarını kolaylaştıracaktır:

(a) İlgili bütün bilgi, belge verecekler ve kolaylık göstereceklerdir.

(b) Gerek duyulması halinde, eksper ve uzman çağırılacak ve onlardan kanıt istenecektir.

Madde 8

Anlaşmazlığa düşen taraflar tahkim kurulunun işlemlerini yürütmesi sırasında elde ettikleri gizli bilgileri tutmaktan sorumlu olacaktır.

Madde 9

Davanın özel bir yapısı olmasından dolayı tahkim kurulu aksi yönde bir saptamada bulunmadıkça, tahkim masrafları anlaşmazlık içerisinde olan taraflar arasında eşit miktarda paylaşılacaktır. Tahkim kurulu bütün giderlerin bir kaydını tutacak ve anlaşmazlık içerisinde olan taraflara kesin bir hesap çıkaracaktır.

Madde 10

Davanın kararından etkilenebilecek olan ve anlaşmazlık mevzuundan yasal anlamda bir menfaati bulunan Sözleşme Taraflarından herhangi birisi kurulun rızasıyla işlemlere müdahale edebilecektir.

Madde 11

Kurul anlaşmazlık konusu ile doğrudan alakalı olmayan karşı talepleri dinleyecek ve bunlar üzerinde saptamada bulunabilecektir.

Madde 12

Tahkim kurulu usul ve esasları ile ilgili kararları üyelerinin oy çokluğu ile alacaktır.

Madde 13

Eğer anlaşmazlığa düşen taraflardan birisi tahkim kurulunun karşısına çıkmazsa veya davayı savunamazsa, diğer taraf kuruldan işlemlere devam etmesini ve bir karara varmasını isteyebilecektir. Anlaşmazlık içerisinde olan taraflardan birinin yokluğu ya da anlaşmazlığa düşen taraflardan birisinin talebini savunamaması, işlemler açısından bir engel teşkil etmeyecektir. Kesin karara varmadan önce, tahkim kurulu talebin kanunen ve esas olarak incelenmiş olduğu konusunda kendisini tatmin etmiş olması gerekmektedir.

Madde 14

Kurul beş ayı geçmeyecek bir süre ile süre uzatımı verilmesi gerekli olmadıkça, başvurunun usulüne uygun olarak yapıldığı tarihten itibaren beş ay içerisinde kesin kararını verecektir.

Madde 15

Tahkim kurulunun kesin kararı anlaşmazlık konusu ile sınırlı olacak ve gerekçeleri belirtecektir. Kesin karara varıldığı tarihte oturuma katılan üyelerin adlarını da belirtecektir. Kurulun herhangi bir üyesi kesin karara karşı itiraz ya da şerh koyabilecektir.

Madde 16

Karar anlaşmazlığa düşen taraflar üzerinde bağlayıcı olacaktır. Anlaşmazlık içerisinde olan taraflar önceden temyize gitme konusunda mutabakata varmadıkça, temyize gidilmeyecektir.

Madde 17

Kesin kararın yorumlanması ya da yorumlanma şekli ile ilgili olarak anlaşmazlığa düşen taraflar arasında bir tezatlık çıkması durumunda, taraflardan herhangi birisi kesin kararı, kararı veren tahkim kuruluna sunabilecektir.

Kısım 2

UZLAŞMA

Madde 1

Ortaya çıkan ihtilafın taraflarından birinin isteği üzerine bir uzlaşma komisyonu kurulacaktır. Komisyon, ihtilafın tarafları aksi yönde bir mutabakata varmadıkça, ikisi ilgili taraflarca belirlenmek üzere ve bu üyeler tarafından seçilen Başkan ile birlikte beş üyeden oluşacaktır.

Madde 2

Anlaşmanın ikiden fazla Tarafı arasında çıkan anlaşmazlıklarda, ortaya çıkan ihtilafın benzer çıkarları olan tarafları komisyondaki kendi üyelerini anlaşarak atayacaklardır. İhtilafın taraflarının

iki ya da daha fazlasının farklı bir çıkarı varsa veya benzer çıkarı oldukları konusunda aralarında bir mutabakat sağlanmamışsa, üyelerini ayrı ayrı atayacaklardır.

Madde 3

İhtilafın tarafları atamaları uzlaşma komisyonunun oluşturulması yönünde yapılan talepten itibaren iki ay içerisinde yapmazsa, FAO Genel Müdürü talepte bulunan tarafların istemeleri halinde, bu atamaları sonraki iki aylık süre içerisinde yapar.

Madde 4

Eğer uzlaşma komisyonunun Başkanı son olarak atanan komisyon üyesinin atandığı tarihten itibaren iki ay içerisinde seçilmezse, FAO Genel Müdürü talepte bulunan tarafların istemeleri halinde, Başkanın atamasını sonraki iki aylık süre içerisinde yapar.

Madde 5

Uzlaşma Komisyonu üyelerinin oy çokluğu ile kararlarını alır. İhtilafın taraflarının aksi yönde bir mutabakatı olmadıkça, kendi prosedürlerini belirleyeceklerdir. Tarafların iyi niyetle değerlendirmeye alacağı anlaşmazlığın çözümüne ilişkin önerilerini ortaya koyacaklardır.

Madde 6

Uzlaşma komisyonunun yeterliği konusunda ortaya çıkan anlaşmazlık komisyon tarafından karara bağlanacaktır.

Türkiye adına

: *Necati UTKAN*

Türkiye'nin İtalya Büyükelçisi

4.11.2002

İmza

Yukarıdaki imza, Kasım 2001 tarihinde yapılan FAO Konferansının otuz birinci oturumunda FAO Tüzüğü'nün XIV. Maddesi uyarınca, uyarılan Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslar Arası Sözleşmesinin 25. Maddesine atfen atılan imzadır.

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 798)

Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/919)

Not: Tasarı; Başkanlıkça Adalet, Anayasa ve Dışişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

1.11.2004

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-966/5105

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 1.10.2004 tarihinde kararlaştırılan "Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GEREKÇE

Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme 7.7.2003 tarihli ve 2003/5851 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmış ve Sözleşme'nin onay belgesi 23.9.2003 tarihinde Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreterine tevdi edilerek, söz konusu Sözleşme'ye Türkiye Cumhuriyeti taraf olmuştur.

"Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'ye Ek İkinci İhtiyari Protokol" BM Genel Kurulu'nun 15.12.1989 tarihli ve 44/128 sayılı kararı uyarınca imza, onay ve taraf olmaya açılmış ve 11.7.1991 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti adına 6.4.2004 tarihinde imzalanan Ek İkinci İhtiyari Protokol'e Avrupa Birliğine aday ülkelerden, ülkemiz dışında kalanlar (Bulgaristan, Romanya ve Hırvatistan) taraf olmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Avrupa İnsan Hakları Sözleşme'sine Ek İdam Cezasının Kaldırılmasına İlişkin 6 Numaralı Protokol'ü onaylanmıştır. İdam cezasının her koşulda kaldırılmasına ilişkin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Ek 13 numaralı Protokol ise 9.1.2004 tarihinde imzalanmış olup, onay işlemleri sürmektedir. 13 Numaralı Protokol'e çekince konulması imkânı bulunmaması nedeniyle, 13 Numaralı Protokol esasen Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'ye Ek İkinci İhtiyari Protokol'e kıyasla daha ileri düzenleme içermektedir.

22.5.2004 tarihli ve 5170 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun ile mevzuatımızda ölüm cezası tamamen kaldırılmıştır. Böylelikle, Ek İkinci İhtiyari Protokol'e taraf olmamız için hukuki zemin hazırlanmıştır.

Son yıllarda ülkemizde yürütülen insan haklarına ilişkin yasal çalışmalar doğrultusunda, taraf olmadığımız temel insan hakları belgelerine katılarak bu konudaki yasal çerçeveyi tamamlamaya yönelik faaliyetler hızlandırılmıştır. Bu bağlamda, Ek İkinci İhtiyari Protokol'e taraf olunması, insan hakları konularına öncelik veren Hükümetimizin bu alanda aldığı kapsamlı önlemlerin yeni bir örneğini oluşturacaktır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/919

Karar No. : 33

11.2.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 3 Şubat 2005 tarihli 10 uncu toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan Medeni ve Siyasi Haklara ilişkin Uluslararası Sözleşmeye 2003 yılında taraf olan Ülkemiz, 22.5.2004 tarihli ve 5170 sayılı Kanunla Anayasamızdan ve bütün mevzuattan ölüm cezasını kaldırmıştır.

Ek İkinci İhtiyari Protokol'e taraf olunması ile; son yıllarda ülkemizde yürütülen insan haklarına ilişkin kanuni çalışmalar doğrultusunda, taraf olmadığımız temel insan hakları belgelerine katılarak bu konudaki kanuni çerçeveyi tamamlamaya yönelik faaliyetler hızlandırılmış olup, insan hakları konularında kapsamlı önlemler alındığını gösteren söz konusu Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Ramazan Toprak</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Bolu	Aksaray	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>
Elazığ	Erzurum	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Kansu</i>	<i>Onur Öymen</i>	<i>Fikret Ünlü</i>
İstanbul	İstanbul	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Selami Yiğit</i>	<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>
Kars	Manisa	Mardin

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

ÖLÜM CEZASININ KALDIRILMASINI AMAÇLAYAN, MEDENİ VE SİYASİ HAKLARA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞMEYE EK İKİNCİ İHTİYARİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - Türkiye Cumhuriyeti adına 6 Nisan 2004 tarihinde New York'ta imzalanan "Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyari Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Milli Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Milli Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı V.

B. Atalay

Devlet Bakanı V.

A. Coşkun

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

ÖLÜM CEZASININ KALDIRILMASINI AMAÇLAYAN, MEDENİ VE SİYASİ HAKLARA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞMEYE EK İKİNCİ İHTİYARİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı V.

A. Şener

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

ÖLÜM CEZASININ KALDIRILMASINI AMAÇLAYAN, MEDENİ VE SİYASİ HAKLARA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME'YE EK İKİNCİ İHTİYARİ PROTOKOL

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 15 Aralık 1989 tarih ve 44/128 sayılı Kararıyla kabul edilip ilan edilmiştir.

Bu Protokole Taraf Devletler,

Ölüm cezasının kaldırılmasının insan onurunun yüceltilmesine ve insan haklarının giderek gelişmesine katkıda bulunacağına inanarak,

10 Aralık 1948 tarihinde kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin 3. maddesi ve 16 Aralık 1966 tarihinde kabul edilen Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 6. maddesini hatırlatarak,

Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 6. maddesinin, kaldırılmasının istendiğini güçlü biçimde tavsiye edecek şekilde ölüm cezasının kaldırılmasından söz ettiğini göz önüne alarak,

Ölüm cezasının kaldırılmasına ilişkin bütün tedbirlerin yaşama hakkının kullanılmasına bir ilerleme olarak kabul edileceğine ikna olarak,

Bu vesileyle ölüm cezasının kaldırılmasına ilişkin uluslararası bir yükümlülük altına girmeyi arzularak,

Aşağıdaki hükümlerde anlaşmışlardır:

Madde 1

1. Bu Protokole Taraf bir Devletin egemenlik alanında bulunan hiç kimse idam edilemez.
2. Her bir Taraf Devlet, kendi egemenlik alanı içinde ölüm cezasını kaldırmak için gerekli bütün tedbirleri alır.

Madde 2

1. Bu Protokolü onaylama ve Protokole katılma sırasında konulan, savaş sırasında işlenen askerî nitelikteki çok ciddi suçlar için verilen mahkûmiyet kararına uygun olarak savaş zamanında ölüm cezasının infazını öngören çekince dışında, bu Protokole konulan herhangi bir çekince kabul edilemez.
2. Onay veya katılma anında böyle bir çekince koyan bir Taraf Devlet, savaş sırasında uygulanabilecek ulusal mevzuatının ilgili hükümlerini Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine iletir.
3. Bu tür bir çekince koyan bir Taraf Devlet, kendi toprakları üzerinde herhangi bir savaş halinin başlamasını ve bitmesini Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bildirir.

Madde 3

Bu Protokole Taraf Devletler, İnsan Hakları Komitesi'ne Sözleşmenin 40. maddesine uygun olarak sundukları raporlara, bu Protokolü uygulamaya geçirmek için aldıkları tedbirlere ilişkin bilgileri dahil ederler.

Madde 4

Sözleşmenin 41. maddesine göre beyanda bulunan Taraf Devletler bakımından, İnsan Hakları Komitesi'nin bir Taraf devletin diğer Taraf devletin yükümlülüklerini yerine getirmediğine dair şikayetleri alma ve inceleme yetkisi, Taraf Devlet bu Protokolü onaylama veya Protokole katılma sırasında aksine bir beyanda bulunmadıkça, bu Protokol hükümleri bakımından da geçerlidir.

Madde 5

İnsan Hakları Komitesi'nin 16 Aralık 1966 tarihinde kabul edilen Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolü'ne Taraf Devletler bakımından, Devletlerin egemenlik alanında bulunan bireylerden gelen şikayetleri alma ve inceleme yetkisi, söz konusu Taraf Devlet bu Protokolü onaylama veya Protokole katılma sırasında aksine bir beyanda bulunmadıkça, bu Protokol hükümleri bakımından da geçerlidir.

Madde 6

1. Bu Protokolün hükümleri, Sözleşmeye ek hükümler olarak uygulanır.
2. Bu Protokolün 2. maddesine uygun olarak çekince konulmasının mümkün olduğu haller saklı kalmak şartıyla, bu Protokolün 1. maddesinin 1. bendinde güvence altına alınan hak, Sözleşmenin 4. maddesine göre herhangi bir istisnaya tabi tutulamaz.

Madde 7

1. Bu Protokol, Sözleşmeyi imzalamış olan tüm Devletlerin imzasına açıktır.
2. Bu Protokol, Sözleşmeyi onaylamış veya Sözleşmeye katılmış Devletlerin onayına tabidir. Onay belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine tevdi edilir.
3. Bu Protokol, Sözleşmeyi onaylamış veya Sözleşmeye katılmış olan her Devletin katılımına açıktır.
4. Katılımlar, katılım belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine tevdi edilmesinden itibaren hüküm ifade eder.
5. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, bu Protokolü imzalayan veya Protokole katılan bütün Devletleri, kendisine tevdi edilen her bir onay veya katılım belgesi hakkında bilgilendirir.

Madde 8

1. Bu Protokol, onuncu onay veya katılım belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine tevdi edilmesinden üç ay sonra yürürlüğe girer.
2. Onuncu onay veya katılım belgesinin tevdi edilmesinden itibaren, bu Protokolü onaylayan her bir Devlet için Protokol, kendi onay veya katılma belgesinin tevdi edilmesinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

Madde 9

Bu Protokolün hükümleri Federal Devletlerin her tarafında hiç bir sınırlama veya istisnaya tabi olmaksızın uygulanır.

Madde 10

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Sözleşmenin 48. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen bütün Devletleri şu konular hakkında bilgilendirir:

- a) Bu Protokolün 2. maddesine göre yapılan çekince, bildirim, beyanlar;
- b) Bu Protokolün 4 ve 5. maddesine göre yapılan beyanlar;
- c) Bu Protokolün 7. maddesine göre imzalar, onaylar ve katılmalar;
- d) Bu Protokolün 8. maddesine göre Protokolün yürürlüğe girme tarihi.

Madde 11

1. Bu Protokolün eşit ölçüde orijinal olan Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinleri, Birleşmiş Milletler arşivinde saklanır.

2. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, bu Protokolün onaylı örneğini Sözleşme'nin 48. maddesinde belirtilen Devletlere iletir.

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 806)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/859)

T.C.

Başbakanlık

13.7.2004

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-927/3383

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 7.7.2004 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşması" 1 Aralık 2003 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma çerçevesinde iki ülke arasında atık su yönetimi, hava kirliliğinin azaltılması, entegre kıyı alanları yönetimi, enerji üretimi için çevreye duyarlı uygun teknolojilerin değişimi, Karadeniz'in korunması ve deniz kirliliğinin önlenmesi, kontrolü ve bütünüyle yok edilmesi, katı atık yönetimi, çevresel eğitim, biyolojik çeşitlilik ve peyzaj çeşitliliğinin korunması ve hassas ekosistemlerin rasyonel yönetimi gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Taraflar, ortak bilimsel/teknik araştırmalar/programlar yürütülmesi, işbirliği projelerinin geliştirilmesi, araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve çevresel uygulamalara ilişkin bilimsel-teknik bilgi ve belgenin değişimi, ortak eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanması, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi, görevli, uzman ve araştırmacıların değişimi yollarıyla işbirliğini geliştireceklerdir.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

Esas No.: 1/859

9.2.2005

Karar No.: 5

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 16.7.2004 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/859 Esas Numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun, 9.2.2005 tarihli 3 üncü yasama yılı 4 üncü toplantısında, Dışişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla görüşülmüştür.

Tasarı ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu arasında çevre koruma alanında, özellikle iki ülke arasında atık su yönetimi, hava kirliliğinin azaltılması, entegre kıyı alanları yönetimi, enerji üretimi için çevreye duyarlı uygun teknolojilerin değişimi, Karadeniz'in korunması ve deniz kirliliğinin önlenmesi, kontrolü ve kirliliğin yok edilmesi, katı atık yönetimi, çevre alanında eğitim, biyolojik çeşitliliğin korunması ve hassas ekosistemlerin rasyonel yönetimi gibi konularda işbirliği öngörülmektedir.

Başkanın sunuş konuşmasından sonra, Tasarının gerekçesi okunmuştur. Tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelere geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir. Maddeler teker teker görüşülüp, oybirliği ile kabul edilmiştir. Ardından Tasarının tümü oya sunulmuş ve Tasarı oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>A. Münir Erkal</i>	<i>Ahmet Yaşar</i>	<i>Mehmet Boztaş</i>
Malatya	Aksaray	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Abdurrahim Aksoy</i>	<i>İbrahim Köşdere</i>	<i>Rasim Çakır</i>
Bitlis	Çanakkale	Edirne
Üye	Üye	Üye
<i>Şemsettin Murat</i>	<i>Nurettin Aktaş</i>	<i>Abdülaziz Yazar</i>
Elazığ	Gaziantep	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Said Armağan</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>Veli Kaya</i>
Isparta	İzmir	Kilis
	Üye	
	<i>Şefik Zengin</i>	
	Mersin	

ÇEVRE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE UKRAYNA BAKANLAR KURULU
ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA İKİLİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No.: 1/859

18.2.2005

Karar No.: 40

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 17 Şubat 2005 tarihli 11 inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Söz konusu Anlaşma ile; iki ülke arasında atık su yönetimi, hava kirliliğinin azaltılması, entegre kıyı alanları yönetimi, enerji üretimi için çevreye duyarlı uygun teknolojilerin değişimi, Karadeniz'in korunması ve deniz kirliliğinin önlenmesi, katı atık yönetimi, çevresel eğitim, biyolojik çeşitlilik ve peyzaj çeşitliliğinin korunması ve hassas ekosistemlerin rasyonel yönetimi gibi konularda işbirliğini hedeflemektedir.

Çevre alanındaki ikili işbirliğinin iki Taraf arasındaki dostluk ilişkilerini daha da güçlendireceği düşüncesiyle hazırlanan Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülmüş ve Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir. Tasarının tümü oya sunulmuş ve aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mahmut Koçak</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Bolu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>V. Haşım Oral</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Balıkesir	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>İnal Batu</i>
Elazığ	Erzurum	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Akrüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>
Manisa	Mardin	Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE UKRAYNA BAKANLAR KURULU
ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA
İKİLİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1.- 1 Aralık 2003 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE UKRAYNA BAKANLAR KURULU
ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA
İKİLİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.-Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı V.

H. Çelik

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.

R. Akdağ

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
UKRAYNA BAKANLAR KURULU
ARASINDA
ÇEVRE KORUMA ALANINDA İKİLİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ukrayna Bakanlar Kurulu bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olup,

Bugünkü ve gelecek kuşakların sağlığı ve refahı için çevrenin korunması ve çevresel koşulların iyileştirilmesi gereğinin bilincinde olarak,

Sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının, çevrenin korunması ve iyileştirilmesi için, aynı zamanda bugünkü ve gelecek kuşakların sağlığı ve refahı için önemini kabul ederek,

Taraflar arasındaki işbirliğinin ortak fayda sağlayacağını ve bölgesel ve küresel çevrenin korunması için sorumluluklarını yerine getirilmesinde işbirliğinin önemli olduğunu gözönünde bulundurarak,

Doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasında daha yakın bilimsel ve teknik işbirliği ihtiyacını akılda tutarak,

Türkiye ve Ukrayna'nın taraf olduğu çevre alanındaki uluslararası sözleşmelerin uygulanmasını geliştireceğini ümit ederek,

1992 yılında İstanbul'da imzalanan "Karadeniz Ekonomik İşbirliği Zirvesi Deklarasyonu"nda haklarının refahı ve kalkınmada çevresel sürdürülebilirliği sağlayacak ikili ve çok taraflı işbirliğini geliştirmeye yönelik olarak buldukları taahhütleri yeniden vurgulayarak,

"Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi" (1992) ve ilgili Protokollerinin hükümleri ile 1996 yılında İstanbul'da düzenlenen Bakanlar Konferansı'nda kabul edilen "Karadeniz'in Rehabilitasyonu ve Korunması için Stratejik Eylem Planı"nda konulan ilkeleri teyid ederek,

Bükreş Sözleşmesi, ilgili Protokolleri ve Karadeniz'in Rehabilitasyonu ve Korunması için Stratejik Eylem Planı'nın etkin uygulanmasının gerekliliğini kabul ederek,

Taraflar arasında 4 Mayıs 1992 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Ukrayna Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşması" hükümlerini hatırlatarak,

Çevre alanındaki ikili işbirliğinin iki Taraf arasındaki dostluk ilişkilerini daha da güçlendireceğine inanarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Taraflar çevrenin korunması alanında eşitlik, mütekabiliyet ve karşılıklı yarar esaslarına dayanarak, her iki Tarafın ilgili mevzuatı ve bu amaca uygun olarak tahsis edilen malî kaynakları çerçevesinde işbirliğinde bulunacaklardır.

Madde 2

Çevreyle ilgili başlıca işbirliği alanları şunlardır:

- Türkiye ve Ukrayna'nın taraf oldukları çevrenin korunmasıyla ilgili bölgesel ve uluslararası sözleşmelerin uygulanmasında ortak programların/projelerin geliştirilmesi,

- Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Biyogüvenlik Cartagena Protokolü ve Karadeniz Bölgesi'nde Biyoçeşitlilik ve Peyzajın Korunması Protokolü çerçevesinde biyoçeşitlilik ve peyzaj çeşitliliğinin korunması ve hassas ekosistemlerin rasyonel yönetimi.

- Karadeniz'in korunması ve deniz kirliliğinin önlenmesi, kontrolü ve bütünüyle yok edilmesi ve ilgili izleme faaliyetlerinde işbirliği,

- Atık su yönetimi,
- Tehlikeli kimyasalların yönetimi,
- Katı atık yönetimi,
- Hava kirliliğinin azaltılması,
- Entegre kıyı alanları yönetimi,
- Antropojenik (İnsan Kaynaklı) faaliyetlerin çevresel etkisinin değerlendirilmesi,
- Enerji üretimi için çevreye duyarlı uygun teknolojilerin karşılıklı değişimi,
- Çevresel eğitim,
- Orman yönetimi,
- Taraflarca ortak ilgi konusu olarak görülen herhangi diğer bir alan.

Madde 3

Taraflar işbu Anlaşmanın 2 nci Maddesinde sıralanan konular üzerinde aşağıdaki şekillerde işbirliği yapacaklardır:

- Ortak bilimsel-teknik araştırmalar,
- İşbirliği projelerinin geliştirilmesi,
- Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve çevresel uygulamalara ilişkin bilimsel-teknik bilgi ve belgenin karşılıklı değişimi,
- Toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi,
- Ortak eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanması,
- Uzmanların, görevlilerin, araştırmacıların ve hükümet dışı kuruluş mensuplarının karşılıklı değişimi,
- Taraflarca gerekli görülen diğer işbirliği yöntemleri.

Madde 4

Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesini takiben, her bir Taraf işbu Anlaşma kapsamındaki işbirliği faaliyetlerinin yönetiminden sorumlu olmak üzere bir Ulusal Koordinatör tayin edecektir. Taraflar birbirlerine Ulusal Koordinatörlerinin ismini bildireceklerdir. Taraflar, birbirlerine herhangi bir zamanda yazılı bildirimde bulunarak ulusal koordinatörün yerine vekil başka birini atayabileceklerdir.

Tarafların Ulusal Koordinatörleri, işbu Anlaşmanın 2 nci Maddesi kapsamında öngörülen işbirliği faaliyetinin somut açıklamasını içeren yıllık Çalışma Programları hazırlayacaklardır. Bu yıllık Çalışma Programları, işbirliği faaliyetinin kapsamını; teslim edilmesi gerekenler ve teslim tarihlerini (eğer varsa); ürünler ve sonuçlarını; her bir Tarafça her bir faaliyet için sağlanacak finansman ve kaynak düzeyini ve koordinatörlerin uygun görebileceği faaliyetin diğer başka yönlerini tarif edecektir.

Yıllık Çalışma Programları Tarafların ulusal mevzuatlarının ilgili hükümlerine göre yürürlüğe girecektir.

Ortak karar ile, Ulusal Koordinatörler işbu Anlaşma kapsamındaki faaliyetleri görmek veya çevre koruma alanında işbirliğine ilişkin diğer konuları gözden geçirmek üzere herhangi bir zamanda toplanabilir.

Madde 5

Taraflar işbu Anlaşma çerçevesindeki faaliyetlere katılımları için çevre koruma alanında çalışan Hükümet kuruluşlarını, enstitüleri, özel teşebbüsleri ve hükümet dışı kuruluşları davet edebilirler.

Madde 6

Karşılıklı mutabakata, varılarak, Taraflar ulusal mevzuatları ile uyumlu olarak işbirliği sonuçlarını üçüncü Taraflarla paylaşabilirler.

Madde 7

İşbu Anlaşma, her iki Tarafın da uluslararası hukuka göre yapılmış ve yürürlükte olan diğer Anlaşmalarının sonucuna bağlı olan hak ve sorumluluklarını etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 8

Her iki Taraf, aksine bir mutabakata varılmadıkça işbu Anlaşma çerçevesinde yer alan faaliyetlere katılım masraflarını kendileri karşılayacaklardır.

Madde 9

İşbu Anlaşmanın yorumlanması ya da uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında müzakere yoluyla çözülecektir.

Madde 10

İşbu Anlaşma, Tarafların birbirlerine Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için ulusal yasal gereklerin tamamlandığına dair yazılı bildirim sonuncusunun diğer tarafa ulaşmasını izleyen günde yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma beş yıl süreyle yürürlükte kalacaktır. İşbu Anlaşma Taraflardan biri Anlaşmanın sona eriş tarihinden üç ay önce diğer Tarafa Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini yazılı olarak bildirmediği takdirde beş yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Anlaşmaya, Tarafların karşılıklı mutabakatıyla ilave yapılabilir veya değiştirilebilir. Bu değişiklikler bu maddenin 1 inci fıkrasında yer alan işlemlere göre yürürlüğe girecektir.

İşbu anlaşmanın feshi, işbu Anlaşma gereğince mutabık kalınan ve fesih öncesinde başlatılan faaliyetlerin geçerliliğini etkilemeyecektir.

1 Aralık 2003 tarihinde Ankara'da, Türkçe, Ukraynaca ve İngilizce dillerinde, her üç metin de eşit olarak geçerli olmak üzere ikişer nüsha olarak imzalanmıştır. Yorum konusunda anlaşmazlık doğması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır. İngilizce ayrıca yazışma dili olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

UKRAYNA BAKANLAR KURULU

ADINA

ADINA

(İmza)

(İmza)

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 807)

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı
Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaş-
masının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun
Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/867)**

T.C.

Başbakanlık

16.7.2004

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-928/3522

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 9.7.2004 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması" 13 Ocak 2004 tarihinde Muskat'ta imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma çerçevesinde iki ülke arasında balast sularını bertaraf etme yöntemleri ve deniz kirliliğinin önlenmesi konularında bilgi değişimi, endüstriyel ve evsel atık suyun arıtılmasına ilişkin teknoloji değişimi, hava, toprak ve su kirliliğinin önlenmesi teknolojileri ile katı, tehlikeli ve tıbbi atıkların bertaraf edilme yöntemlerine ilişkin seminer ve toplantılar düzenlenmesi ve çevre korumaya ilişkin uluslararası sözleşmelerin uygulanmasına yönelik ortak programların geliştirilmesi gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Taraflar, çevresel politika konularını görüşmek üzere toplantılar düzenlenmesi, çevresel etki değerlendirmesi uygulamalarına yönelik bilgi, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine ilişkin verilerin ve deneyimlerin değişimi, uzman ve teknisyenlerin karşılıklı ziyaretleri ile ortak eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanması yollarıyla işbirliğini geliştireceklerdir.

Türkiye ile Oman arasında çevre alanında ilişkilerin daha ileriye götürülmesi bakımından "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması yararlı olacaktır.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

9.2.2005

Esas No.: 1/867

Karar No.: 6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 16.7.2004 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/867 Esas Numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun, 9.2.2005 tarihli 3 üncü yasama yılı 4 üncü toplantısında, Dışişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla görüşülmüştür.

Tasarı ile Türkiye Cumhuriyeti ile Oman Sultanlığı arasında çevre koruma alanında, özellikle balast sularını bertaraf etme yöntemleri ve deniz kirliliğinin önlenmesi konularında bilgi değişimi, endüstriyel ve evsel atık suyun arıtılmasına ilişkin teknoloji değişimi, hava, toprak ve su kirliliğinin önlenmesi teknolojileri ile katı, tehlikeli ve tıbbi atıkların bertaraf edilme yöntemlerine ilişkin seminer ve toplantılar düzenlenmesi ve çevre korumaya ilişkin uluslararası ortak programların geliştirilmesi gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Başkanın sunuş konuşmasından sonra, Tasarının gerekçesi okunmuştur. Tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelere geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir. Maddeler teker teker görüşülüp, oybirliği ile kabul edilmiştir. Ardından Tasarının tümü oya sunulmuş ve Tasarı oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>A. Münir Erkal</i>	<i>Ahmet Yaşar</i>	<i>Mehmet Boztaş</i>
Malatya	Aksaray	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Abdurrahim Aksoy</i>	<i>İbrahim Köşdere</i>	<i>Rasim Çakır</i>
Bitlis	Çanakkale	Edirne
Üye	Üye	Üye
<i>Şemsettin Murat</i>	<i>Nurettin Aktaş</i>	<i>Abdülaziz Yazar</i>
Elazığ	Gaziantep	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Said Armağan</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>Veli Kaya</i>
Isparta	İzmir	Kilis
	Üye	
	<i>Şefik Zengin</i>	
	Mersin	

ÇEVRE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE OMAN SULTANLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA
ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

18.2.2005

Esas No.: 1/867

Karar No.: 41

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 17 Şubat 2005 tarihli 11 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasında imzalanan Anlaşma; balast sularını bertaraf etme yöntemleri ve deniz kirliliğinin önlenmesi konularında bilgi değişimi, endüstriyel ve evsel atık suyun arıtılmasına ilişkin teknoloji değişimi, hava, toprak ve su kirliliğinin önlenmesi teknolojileri ile katı, tehlikeli ve tıbbi atıkların bertaraf edilme yöntemlerine ilişkin seminer ve toplantılar düzenlenmesi, çevre korumaya ilişkin uluslararası sözleşmelerin uygulanmasına yönelik ortak programların geliştirilmesi gibi konularda işbirliği yapılmasını hedeflemektedir.

İkili işbirliğinin geliştirileceği düşüncesiyle hazırlanan söz konusu Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülmüş ve Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir. Tasarının tümü oya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mahmut Koçak</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Boşu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>V. Haşim Oral</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Balıkesir	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülkâki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>İnal Batu</i>
Elazığ	Erzurum	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Hâhil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>
Manisa	Mardin	Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE OMAN SULTANLIĞI HÜKÜMETİ
ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLAN-
MASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 13 Ocak 2004 tarihinde Mus-
kat'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti
Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği An-
laşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı V.

A. Şener

Devlet Bakanı

G. Akçit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı V.

M. H. Güler

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı V.

H. Çelik

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE OMAN SULTANLIĞI HÜKÜMETİ
ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLAN-
MASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
OMAN SULTANLIĞI HÜKÜMETİ
ARASINDA
ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olup;

Türkiye ve Oman halkları arasındaki dostane ilişkileri güçlendirmek ve çevreyi korumak amacıyla işbirliğini geliştirmek yolundaki isteklerini ifade ederek;

Bugünkü ve gelecek kuşakların sağlığı ve refahı açısından, çevrenin korunması ve iyileştirilmesinde, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının önemini kabul ederek;

Doğal kaynakların ve çevrenin korunmasının bilimsel, teknik ve teknolojik açılardan yakın işbirliği gerektirdiğinin bilincinde olarak;

Küresel düzeydeki çevre konularının uygun çözümlere kavuşması için çevre politikaları ve uygulamalarının önemini tanıyarak;

Çevre politikası geliştirilmesi konusundaki işbirliğinden her iki Tarafın önemli ortak yararlar sağlayacağını kabul ederek;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

Taraflar çevrenin korunması ve doğa koruma alanlarında eşitlik, mütekabiliyet ve karşılıklı yarar esaslarına dayalı olarak işbirliğinde bulunacaklardır.

MADDE 2

Her iki Tarafın özel ilgi gösterdiği çevre koruma konuları aşağıdadır:

1. Balast suyunu bertaraf etme yöntemleri ve deniz kirliliğinin önlenmesi konularında bilgi değişimi;

2. Endüstriyel ve evsel atık suyun arıtılmasına ilişkin teknolojik bilgilerin transferi;

3. Yerel düzeydeki çevre yönetiminin yasal, teknik ve idari yönleri ile ulusal çevre mevzuatı uygulamalarına ilişkin bilgi değişimi;

4. Özellikle Afrika'da Ciddi Kuraklık ve/veya Çölleşmeye Maruz Ülkelerde Çölleşme ile Mücadele için Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (UNCCD), Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi (UNCBD) ve Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (CITES) gibi çevre ve doğa korumaya ilişkin uluslararası sözleşmelerin uygulanmasına yönelik ortak programların geliştirilmesi;

5. Hava, toprak ve su kirliliğinin önlenmesi teknolojileri ile katı, tehlikeli ve tıbbi atıkların bertaraf edilme yöntemlerine ilişkin seminer ve toplantılar düzenlenmesi.

MADDE 3

İşbu Anlaşmanın uygulanması için özellikle aşağıdaki işbirliği yöntemleri gözönüne alınacaktır;

1. Karşılıklı ilgi ve yarar esasına dayalı çevresel politika konularını görüşmek üzere toplantılar düzenlemek;

2. Araştırma Kuruluşlarıyla eşgüdüm halinde, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) uygulamalarına yönelik bilgilerin, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine ilişkin verilerin ve deneyimlerin değişimi;

3. İşbu Anlaşmanın 2. Maddesi'nde belirtilen konuları görüşmek üzere uzmanların, teknisyenlerin ya da diğer resmi görevlilerin karşılıklı bilimsel ziyaretleri;

4. Ortak eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanması. Bu eğitimler, atık suyun yeniden kullanımı ve diğer teknik programları içerebilir. Taraflar herhangi bir faaliyet organize ettiğinde, iştirakçi delegasyonun uluslararası uçak ücreti hariç bütün masraflarını karşılayacaklardır.

MADDE 4

1. Her bir Taraf, işbu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin yönetiminden sorumlu olmak üzere bir ulusal koordinatör tayin edecek ve diğer Tarafa ulusal koordinatörün ismini bildirecektir. Taraflar, birbirlerine gerektiğinde yazılı bildirimde bulunarak ulusal koordinatörün yerine başka birini vekil atayabileceklerdir.

2. İşbu Anlaşma'nın hükümleri kapsamında işbirliğinin sonuçlarını gözden geçirmek amacıyla, mutabık kalındığı veçhile, ulusal koordinatörler için ortak toplantılar düzenlenecektir. Her bir Taraf, işbu Anlaşma kapsamındaki işbirliğinin, iki Taraf arasındaki diğer işbirliği programları ile uyumlu bir şekilde iç koordinasyonunu sağlamayı garanti edecektir.

MADDE 5

Taraflar işbu Anlaşma çerçevesindeki işbirliği faaliyetlerine katılımları için Hükümet kuruluşlarına, akademik enstitülere, özel sektöre ve hükümet dışı kuruluşlara davette bulunabilirler.

MADDE 6

1. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü, Tarafların uluslararası hukuka göre yapılmış diğer Anlaşmalardan doğan mevcut hak ve sorumluluklarını etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

2. İşbu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin uygulamaları, her iki ülkede bu amaçla tahsis edilmiş uygun fonların ve uygulanabilir yasa ve yönetmeliklerin mevcudiyetine tabi olacaktır.

MADDE 7

İşbu Anlaşmanın yorumlanması ya da uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında müzakere yoluyla çözülecektir.

MADDE 8

İşbu Anlaşma, ilgili Tarafların birbirlerine Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için ulusal yasal gerekliliklerini tamamladıklarının diplomatik nota değişimi yoluyla bildirdikleri günü takip eden tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE 9

İşbu Anlaşma, beş yıl süreyle yürürlükte kalacaktır. Bu sürenin bitiminden en az üç ay önceden Taraflardan biri diplomatik kanallarla yazılı olarak diğer Tarafa aksini belirtmedikçe Anlaşma beş yıl süreyle otomatik olarak yenilenecektir. İşbu Anlaşma'nın sona ermesi, Anlaşma kapsamında yapılmış düzenlemelerin ve onaylanmış kontratların geçerliliğini etkilemeyecektir.

13 Ocak 2004 tarihinde Muskat'ta, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, tüm metinler eşit olarak geçerli olmak üzere, üçer nüsha olarak imzalanmıştır. Bu Anlaşmanın yorumlanması konusunda farklılık doğması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

Prof. Dr. Beşir ATALAY

Devlet Bakanı

OMAN SULTANLIĞI HÜKÜMETİ

ADINA

Mohammed bin Nasser Al KHUSAIBI

Ulusal Ekonomi Bakanlığı Genel Sekreteri

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 808)

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti
Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile
Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/868)**

T.C.

Başbakanlık

16.7.2004

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-930/3523

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 9.7.2004 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması" 16 Nisan 2004 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma çerçevesinde iki ülke arasında doğa koruma ve korunan alanların yönetimi, avcılık ve yaban hayat yönetimi, arazi kullanım planlaması, hava kirliliğinin azaltılması, çölleşme ile mücadele, katı atık, su ve atık su yönetimi, çevreye duyarlı uygun teknolojilerin değişimi, çevresel etki değerlendirmesi, çevre eğitimi ile tehlikeli kimyasalların yönetimi gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Taraflar, ortak bilimsel/teknik araştırmalar/programlar yürütülmesi, en iyi çevre teknolojilerinin değişimi, eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi, görevli, uzman ve araştırmacıların değişimi yollarıyla işbirliğini geliştireceklerdir.

Türkiye ile Fas arasında çevre alanında ilişkilerin daha ileriye götürülmesi bakımından "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması yararlı olacaktır.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

Esas No.: 1/868

Karar No.: 7

9.2.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 16.7.2004 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/868 Esas Numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun, 9.2.2005 tarihli 3 üncü yasama yılı 4 üncü toplantısında, Dışişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla görüşülmüştür.

Tasarı ile Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı arasında doğa koruma ve korunan alanların yönetimi, avcılık ve yaban hayat yönetimi, arazi kullanım ve planlaması, hava kirliliğinin azaltılması, çölleşme ile mücadele, katı atık, su ve atık su yönetimi, çevreye duyarlı uygun teknolojilerin değişimi, çevresel etki değerlendirmesi, çevre eğitimi ile tehlikeli kimyasalların yönetimi gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Başkanın sunuş konuşmasından sonra, Tasarının gerekçesi okunmuştur. Tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelere geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir. Maddeler teker teker görüşülüp, oybirliği ile kabul edilmiştir. Ardından Tasarının tümü oya sunulmuş ve Tasarı oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>A. Münir Erkal</i>	<i>Ahmet Yaşar</i>	<i>Mehmet Boztaş</i>
Malatya	Aksaray	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Abdurrahim Aksoy</i>	<i>İbrahim Köşdere</i>	<i>Rasim Çakar</i>
Bitlis	Çanakkale	Edirne
Üye	Üye	Üye
<i>Şemsettin Murat</i>	<i>Nurettin Aktaş</i>	<i>Abdülaziz Yazar</i>
Elazığ	Gaziantep	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Said Armağan</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>Veli Kaya</i>
Isparta	İzmir	Kilis
	Üye	
	<i>Şefik Zengin</i>	
	Mersin	

ÇEVRE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE FAS KRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA
ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

18.2.2005

Esas No.: 1/868

Karar No.: 42

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 17 Şubat 2005 tarihli 11 inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasında imzalanan Anlaşma ile; iki ülke arasında doğa koruma ve korunan alanların yönetimi, avcılık ve yaban hayat yönetimi, arazi kullanım ve planlaması, hava kirliliğinin azaltılması, çölleşme ile mücadele, katı atık, su ve atık su yönetimi, çevreye duyarlı uygun teknolojilerin değişimi, çevresel etki değerlendirmesi, çevre eğitimi ile tehlikeli kimsayaların yönetimi gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

İki ülke arasında çevre alanında ilişkilerin daha da ileriye götürülmesi amacıyla hazırlanan söz konusu Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülmüş ve Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir. Tasarının tümü oya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Mehmet Dülger	Eyyüp Sanay	Mustafa Dündar
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
Metin Yılmaz	Mahmut Koçak	Ramazan Toprak
Bolu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
Ahmet Edip Uğur	V. Haşim Oral	Aziz Akgül
Bahkesir	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
Abdülbaki Türkoğlu	Muzaffer Gülyurt	İnal Batu
Elazığ	Erzurum	Hatay
Üye	Üye	Üye
Halil Akyüz	Mehmet B. Denizolgun	Şükrü Mustafa Elekdağ
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
Ufuk Özkan	Nihat Eri	Süleyman Gündüz
Manisa	Mardin	Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE FAS KRALLIĞI HÜKÜMETİ
ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANIN-
DA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1.- 16 Nisan 2004 tarihinde An-
kara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında
Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaş-
ması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE FAS KRALLIĞI HÜKÜMETİ
ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANIN-
DA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı V.

A. Şener

Devlet Bakanı

G. Akşit

Milli Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı V.

M. H. Güler

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı V.

H. Çelik

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.

R. Akdağ

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
FAS KRALLIĞI HÜKÜMETİ
ARASINDA
ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fas Krallığı Hükümeti bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olup,

Türk ve Fas halkları arasındaki dostane ilişkileri güçlendirmek ve çevreyi korumak amacıyla işbirliğini geliştirmek yolundaki isteklerini ifade ederek;

Bugünkü ve gelecek kuşakların sağlığı ve refahı açısından çevrenin korunması ve iyileştirilmesinde sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının önemini kabul ederek;

Çevre koruma alanında her iki Tarafın bölgesel ve ulusal sorumluluklarının yerine getirilmesi için ikili işbirliğinin güçlendirilmesinin önemini not ederek, Doğal kaynakların ve çevrenin korunmasının bilimsel, teknik ve teknolojik açılardan daha yakın işbirliğini gerektirdiğini akılda tutarak;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Taraflar çevrenin korunması alanında eşitlik, mütekabiliyet ve karşılıklı yarar esaslarına dayanarak, her iki Tarafın ilgili mevzuatı ve bu amaca uygun olarak tahsis edilen mali kaynakları çerçevesinde işbirliğinde bulunacaklardır.

Madde 2

Çevreyle ilgili başlıca işbirliği alanları şunlar olacaktır:

- Doğa koruma ve korunan alanların yönetimi,
- Avcılık ve Yaban Hayat Yönetimi,
- Orman Yönetimi,
- Arazi Kullanım Planlaması,
- Hava kirliliğinin azaltılması,
- Çölleşme ile Mücadele,
- Katı Atık Yönetimi,
- Su ve Atıksu Yönetimi,
- Entegre Nehir Havzası Yönetimi,
- Tehlikeli Kimyasalların Yönetimi,
- Çevreye Duyarlı Uygun Teknolojilerin Değişimi,
- Çevresel Etki Değerlendirmesi,
- Çevresel Kirliliğin Önlenmesi ve Kontrolü,

- Büyük smai kazaların önlenmesi, kazalara hazırlıklı olunması ve kazaların etkilerine cevap verilmesi,

- Çevresel Bilgi Yönetimi,
- Çevre Eğitimi,
- Çevre sektöründe sivil toplumun gelişimi,
- Taraflarca ortak ilgi konusu olarak görülen herhangi diğer bir alan.

Madde 3

Taraflar işbu Anlaşmanın 2. Maddesinde sıralanan konular üzerinde aşağıdaki şekillerde işbirliği yapacaklardır:

- Ortak bilimsel-teknik araştırmalar/programlar,
- İşbirliği projelerinin geliştirilmesi,
- Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve en iyi çevre yönetimi uygulamalarına ilişkin bilimsel-teknik bilgi ve belgenin değişimi,
- En iyi çevre teknolojilerinin değişimi,
- Görevlilerin, uzmanların, araştırmacıların ve hükümet dışı kuruluş mensuplarının değişimi,
- Eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi,
- Taraflarca gerekli görülen diğer işbirliği yöntemleri.

Madde 4

Taraflar işbu Anlaşma çerçevesinde çevre koruma alanında çalışan Hükümet kuruluşları, özel sektör, hükümetdışı kuruluşlar ve diğer paydaşlar arasında işbirliğini teşvik edeceklerdir.

Madde 5

İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesini takiben, her bir Taraf işbu Anlaşma kapsamındaki işbirliği faaliyetlerinin yönetiminden sorumlu olmak üzere bir Ulusal Koordinatör tayin edecektir. Taraflar birbirlerine Ulusal Koordinatörlerinin ismini bildireceklerdir. Taraflar, birbirlerine herhangi bir zamanda yazılı bildirimde bulunarak ulusal koordinatörün yerine vekil başka birini atayabileceklerdir.

Tarafların Ulusal Koordinatörleri, işbu Anlaşmanın 2. Maddesi kapsamında öngörülen işbirliği faaliyetinin somut açıklamasını içeren yıllık Çalışma Programları hazırlayacaklardır.

Karşılıklı rıza ile, Ulusal Koordinatörler işbu Anlaşma kapsamındaki faaliyetleri görüşmek veya çevre koruma alanında işbirliğine ilişkin diğer konuları gözden geçirmek üzere herhangi bir zamanda toplanabilir.

Madde 6

Karşılıklı mutabakata varılarak, Taraflar ulusal mevzuatları ile uyumlu olarak, işbirliği sonuçlarını üçüncü Taraflarla paylaşabilirler.

Madde 7

İşbu Anlaşmanın yorumlanması ya da uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında müzakere yoluyla çözülecektir.

Madde 8

İşbu Anlaşma, her iki Tarafın da uluslararası hukuka göre yapılmış ve yürürlükte bulunan taraf oldukları diğer Anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 9

İşbu Anlaşma, Tarafların birbirlerine Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için ulusal yasal gereklerin tamamlandığına dair yazılı bildirim sonuncusunun diğer Tarafa ulaşmasını izleyen günde yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma beş yıl süreyle yürürlükte kalacak, bundan sonra Taraflardan biri Anlaşmanın sona eriş tarihinden üç ay önce diğer Tarafa Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini yazılı olarak bildirmediği takdirde, işbu Anlaşmanın geçerliliği beş yıllık süreler için uzatılacaktır.

Tarafların karşılıklı mutabakatıyla Anlaşmaya ilave yapılabilir veya Anlaşma değiştirilebilir. Bu değişiklikler bu maddenin 1. fıkrasında yer alan işlemlere göre yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşmanın sona ermesi, işbu Anlaşma gereğince mutabık kalınan ve sona erme öncesinde başlatılan faaliyetlerin geçerliliğini etkilemeyecektir.

Madde 10

İşbu Anlaşma yürürlüğe girdiği gün, 7 Mart 1997 tarihinde Rabat'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşması'nın yerine geçecektir.

16 Nisan 2004 tarihinde Ankara'da, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, her üç metin de eşit olarak geçerli olmak üzere ikişer nüsha olarak imzalanmıştır. Yorum konusunda farklılık doğması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır. İngilizce ayrıca yazışma dili olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

Osman PEPE

Çevre ve Orman Bakanı

FAS KRALLIĞI HÜKÜMETİ

ADINA

Mohamed EL YAZGHI

Şehir Planlama, Su Kaynakları ve Çevre Bakanı

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 809)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/869)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

16.7.2004

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-929/3524

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 9.7.2004 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması" 19 Nisan 2004 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma çerçevesinde iki ülke arasında doğa koruma ve korunan alanların yönetimi, iki ülke çevre mevzuatının Avrupa Birliğinin müktesebatıyla uyumlaştırılması, Karadeniz çevresinin korunması, eko-turizm, çevre bilgi sistemleri, çevresel etki değerlendirmesi, çevresel kirliliğin önlenmesi ve kontrolü, hava kirliliğinin azaltılması, atık yönetimi, entegre kıyı alanları yönetimi ile iklim değişikliği gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Taraflar, ortak bilimsel/teknik araştırmalar/programlar yürütülmesi, en iyi çevre teknolojilerinin değişimi, eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi, görevli, uzman ve araştırmacıların değişimi yollarıyla işbirliğini geliştireceklerdir.

Türkiye ile Bulgaristan arasında çevre alanında ilişkilerin daha ileriye götürülmesi bakımından "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması yararlı olacaktır.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

Esas No.: 1/869

9.2.2005

Karar No.: 8

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 16.7.2004 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/869 Esas Numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun, 9.2.2005 tarihli 3 üncü yasama yılı 4 üncü toplantısında, Dışişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla görüşülmüştür.

Tasarı ile Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti arasında doğa koruma ve korunan alanların yönetimi, iki ülke çevre mevzuatının Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumlu hale getirilmesi, Karadeniz çevresinin korunması, eko-turizm, çevre bilgi sistemleri, çevresel etki değerlendirilmesi, çevresel kirliliğin önlenmesi ve kontrolü, hava kirliliğinin azaltılması, atık yönetimi, entegre kıyı alanları yönetimi ile iklim değişikliği gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Başkanın sunuş konuşmasından sonra, Tasarının gerekçesi okunmuştur. Tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelere geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir. Maddeler teker teker görüşülüp, oybirliği ile kabul edilmiştir. Ardından Tasarının tümü oya sunulmuş ve Tasarı oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>A. Münir Erkal</i>	<i>Ahmet Yaşar</i>	<i>Mehmet Boztaş</i>
Malatya	Aksaray	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Abdurrahim Aksoy</i>	<i>İbrahim Köydere</i>	<i>Rasim Çakır</i>
Bitlis	Çanakkale	Edirne
Üye	Üye	Üye
<i>Şemsettin Murat</i>	<i>Nurettin Aktaş</i>	<i>Abdulaziz Yazar</i>
Elazığ	Gaziantep	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Said Armağan</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>Veli Kaya</i>
Isparta	İzmir	Kilis
	Üye	
	<i>Şefik Zengin</i>	
	Mersin	

ÇEVRE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BULGARİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No.: 1/869

18.2.2005

Karar No.: 431

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 17 Şubat 2005 tarihli 11 inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasında imzalanan Anlaşma; doğa koruma ve korunan alanların yönetimi, iki ülke çevre mevzuatının Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumlaştırılması, Karadeniz çevresinin korunması, eko-turizm, çevre bilgi sistemleri, çevresel etki değerlendirilmesi, çevresel kirliliğin önlenmesi ve kontrolü, hava kirliliğinin azaltılması, atık yönetimi, entegre kıyı alanları yönetimi ile iklim değişikliği gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Türkiye ile Bulgaristan arasında çevre alanında ilişkilerin daha da ileriye götürülmesi düşüncesiyle hazırlanan söz konusu Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülmüş ve Tasarının 1 inci, 2 inci ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir. Tasarının tümü oya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mahmut Koçak</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Bolu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>V. Haşım Oral</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Balıkesir	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>İnal Batu</i>
Elazığ	Erzurum	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>
Manisa	Mardin	Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BULGARİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 19 Nisan 2004 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BULGARİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı V.

A. Şener

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı V.

M. H. Güler

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı V.

H. Çelik

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakutan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.

R. Akdağ

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
BULGARİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA

ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olup,

Türk ve Bulgar halkları arasındaki dostane ilişkileri güçlendirmek ve çevreyi korumak amacıyla işbirliğini geliştirmek yolundaki isteklerini ifade ederek;

Bugünkü ve gelecek kuşakların sağlığı ve refahı açısından çevrenin korunması ve iyileştirilmesinde sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının önemini kabul ederek;

Çevre koruma alanında her iki Tarafın bölgesel ve ulusal sorumluluklarının yerine getirilmesi için ikili işbirliğinin güçlendirilmesinin önemini not ederek,

Doğal kaynakların ve çevrenin korunmasının bilimsel, teknik ve teknolojik açılarından daha yakın işbirliğini gerektirdiği ihtiyacı akılda tutarak;

Avrupa Birliği üyeliğini kazanma niyetini vurgulayarak ve bu amaçla Avrupa Birliğinin çevre ile ilgili Müktesebatını ulusal mevzuatlarına dahil etmeye niyetli olarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Çevre kirliliğinin azaltılması ve çevrenin korunması için, Taraflar eşitlik, mütekabiliyet ve karşılıklı yarar esaslarına dayanarak, bilgi, deneyim ve teknoloji transferiyle ilgili özel programlar ve projeler aracılığıyla işbirliği yapacaklardır.

Madde 2

Çevreyle ilgili başlıca işbirliği alanları şunlar olacaktır:

- Doğa koruma ve korunan alanların yönetimi,
- Çevre alanında Türkiye ve Bulgaristan'ın her ikisinin de taraf olduğu Uluslararası Sözleşmelerin Uygulanması,
- Ulusal mevzuatın Avrupa Birliğinin çevre ile ilgili Müktesebatı ile uyumlaştırılması,
- Karadeniz Çevresinin korunması,
- Eko-turizm,
- Çevre Bilgi Sistemleri,
- Çevresel Etki Değerlendirmesi,
- Stratejik Çevresel Değerlendirme,
- Çevresel Kirliliğin Önlenmesi ve Kontrolü,
- Büyük sanayi kazalarının önlenmesi, kazalara hazırlıklı olunması ve kazaların etkilerine cevap verilmesi,
- Çevre sektöründe sivil toplumun gelişimi,

- Hava kirliliğinin azaltılması,
- Atık Yönetimi,
- Entegre Kıyı Alanları Yönetimi,
- İklim Değişikliği,
- Taraflarca ortak ilgi konusu olarak görülen herhangi diğer bir alan.

Madde 3

Taraflar işbu Anlaşmanın 2 nci maddesinde sıralanan konular üzerinde aşağıdaki şekillerde işbirliği yapacaklardır:

- Ortak bilimsel-teknik araştırmalar/programlar,
- İşbirliği projelerinin geliştirilmesi,
- Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve en iyi çevre yönetimi uygulamalarına ilişkin bilimsel-teknik bilgi ve belgenin değişimi,
- En iyi çevre teknolojilerinin değişimi,
- Görevlilerin, uzmanların, araştırmacıların ve hükümet dışı kuruluş mensuplarının değişimi,
- Eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi,
- Taraflarca gerekli görülen diğer işbirliği yöntemleri.

Madde 4

Taraflar işbu Anlaşma çerçevesinde çevre koruma alanında çalışan Hükümet kuruluşları, özel sektör, hükümetdışı kuruluşlar ve diğer paydaşlar arasında işbirliğini teşvik edeceklerdir.

Madde 5

İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesini takiben, her bir Taraf İşbu Anlaşma kapsamındaki işbirliği faaliyetlerinin yönetiminden sorumlu olmak üzere bir Ulusal Koordinatör tayin edecektir. Taraflar birbirlerine ulusal Koordinatörlerinin ismini bildireceklerdir. Taraflar, birbirlerine herhangi bir zamanda yazılı bildirimde bulunarak ulusal koordinatörün yerine vekil başka birini atayabileceklerdir.

Tarafların Ulusal Koordinatörleri, işbu Anlaşmanın 2 nci maddesi kapsamında öngörülen işbirliği faaliyetinin somut açıklamasını içeren Çalışma Programlarını yılda iki kez hazırlayacaklardır. Bu Çalışma Programları, işbirliği faaliyetinin kapsamını; teslim edilmesi gerekenler ve teslim tarihlerini (eğer varsa); ürünler ve sonuçlarını; her bir Tarafa her bir faaliyet için sağlanacak finansman ve kaynak düzeyini ve koordinatörlerin uygun görebileceği faaliyetin diğer başka yönlerini tarif edecektir.

Karşılıklı rıza ile, Ulusal Koordinatörler işbu Anlaşma kapsamındaki faaliyetleri görüşmek veya çevre koruma alanında işbirliğine ilişkin diğer konuları gözden geçirmek üzere herhangi bir zamanda toplanabilir.

Madde 6

Karşılıklı mutabakata varılarak, Taraflar ulusal mevzuatları ile uyumlu olarak, işbirliği sonuçlarını üçüncü Taraflarla Paylaşabilirler.

Madde 7

İşbu Anlaşmanın yorumlanması ya da uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında müzakere yoluyla çözülecektir.

Madde 8

İşbu Anlaşma, her iki Tarafın da uluslararası hukuka göre yapılmış ve yürürlükte bulunan taraf oldukları diğer Anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 9

İşbu Anlaşma, Tarafların birbirlerine Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için ulusal yasal gereklerin tamamlandığına dair yazılı bildirim sonuncusunun diğer Tarafa ulaşmasını izleyen günde yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma beş yıl süreyle yürürlükte kalacak bundan sonra Taraflardan biri Anlaşmanın sona eriş tarihinden üç ay önce diğer Tarafa Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini yazılı olarak bildirmediği takdirde, işbu Anlaşmanın geçerliliği beş yıllık süreler için uzatılacaktır.

Tarafların karşılıklı mutabakatıyla anlaşmaya ilave yapılabilir veya Anlaşma değiştirilebilir. Bu değişiklikler bu maddenin 1 inci fıkrasında yer alan işlemlere göre yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşmanın sona ermesi, işbu Anlaşma gereğince mutabık kalınan ve sona erme öncesinde başlatılan faaliyetlerin geçerliliğini etkilemeyecektir.

19 Nisan 2004 tarihinde Ankara'da; Türkçe, Bulgarca ve İngilizce dillerinde, her üç metin de eşit olarak geçerli olmak üzere ikişer nüsha olarak imzalanmıştır. Yorum konusunda farklılık doğması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır. İngilizce ayrıca yazışma dili olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına
(İmza)

Bulgaristan Cumhuriyeti
Hükümeti Adına
(İmza)

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 810)

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları
(1/870)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-931/3525

16.7.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 9.7.2004 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşması" 29 Mayıs 2004 tarihinde Lefkoşa'da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma çerçevesinde iki ülke arasında hava kirliliğinin azaltılması, atık su yönetimi, su kalitesinin korunması, atık yönetimi, tehlikeli atıkların bertaraf edilmesi ve geri kazanımı, biyolojik çeşitliliğin korunması ve korunan alanlar yönetimi, çevreye duyarlı teknolojilerin değişimi, çevresel etki değerlendirmesi, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, çevre izleme ve ölçüm yöntemleri, ulusal mevzuatın Avrupa Birliğinin çevre ile ilgili müktesebatı ile uyumlaştırılması ile çevre eğitimi ve halkın bilinçlendirilmesi gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Taraflar, ortak bilimsel/teknik araştırmalar/programlar yürütülmesi, en iyi çevre teknolojilerinin değişimi, eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi, görevli, uzman ve araştırmacıların değişimi yollarıyla işbirliğini geliştireceklerdir.

Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında çevre alanında ilişkilerin daha ileriye götürülmesi bakımından "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması yararlı olacaktır.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

Esas No.:1/870

Karar No.:9

9.2.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 16.7.2004 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonunuza havale edilen 1/870 Esas Numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun, 9.2.2005 tarihli 3'üncü yasama yılı 4'üncü toplantısında, Dışişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla görüşülmüştür.

Tasarı ile Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında hava kirliliğinin azaltılması, atık su yönetimi, su kalitesinin korunması, atık yönetimi, tehlikeli atıkların bertaraf edilmesi ve geri kazanımı, biyolojik çeşitliliğin korunması ve korunan alanlar yönetimi, çevreye duyarlı teknolojilerin değişimi, çevresel etki değerlendirmesi, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, çevre izleme ve ölçüm yöntemleri, ulusal mevzuatın Avrupa Birliği çevre müktesebatı ile uyumlu hale getirilmesi ile çevre eğitimi ve halkın bilinçlendirilmesi gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Başkanın sunuş konuşmasından sonra, Tasarının gerekçesi okunmuştur. Tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelere geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir. Maddeler teker teker görüşülüp, oybirliği ile kabul edilmiştir. Ardından Tasarının tümü oya sunulmuş ve Tasarı oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>A. Münir Erkal</i>	<i>Ahmet Yaşar</i>	<i>Mehmet Boztaş</i>
Malatya	Aksaray	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Abdürrahim Aksoy</i>	<i>İbrahim Köşdere</i>	<i>Rasim Çakır</i>
Bitlis	Çanakkale	Edirne
Üye	Üye	Üye
<i>Şemsettin Murat</i>	<i>Nurettin Aktaş</i>	<i>Abdülaziz Yazar</i>
Elazığ	Gaziantep	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Said Armağan</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>Veli Kaya</i>
Isparta	İzmir	Kilis
	Üye	
	<i>Şefik Zengin</i>	
	Mersin	

ÇEVRE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No.: 1/870

Karar No.: 44

18.2.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 17 Şubat 2005 tarihli 11 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Söz konusu Tasarı ile; iki ülke arasında hava kirliliğinin azaltılması, atık su yönetimi, su kalitesinin korunması, atık yönetimi, tehlikeli atıkların bertaraf edilmesi ve geri kazanımı, biyolojik çeşitliliğin korunması ve korunan alanların yönetimi, çevreye duyarlı teknolojilerin değişimi, çevresel etki değerlendirmesi, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, çevre izleme ve ölçüm yöntemleri, ulusal mevzuatın Avrupa Birliğinin çevre ile ilgili müktesebatı ile uyumlaştırılması gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında çevre alanında ilişkilerin daha da ileriye götürüleceği düşüncesiyle hazırlanan söz konusu Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülmüş ve Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir. Tasarının tümü oya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dünder</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mahmut Koçak</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Bolu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>V. Haşim Oral</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Balıkesir	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>İnal Batu</i>
Elazığ	Erzurum	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>
Manisa	Mardin	Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 29 Mayıs 2004 tarihinde Lefkoşa'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı V.

A. Şener

Devlet Bakanı

G. Aksit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı V.

M. H. Güler

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakan

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı V.

H. Çelik

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakitan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.

R. Akdağ

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ÇEVRE ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olup,

Bugünkü ve gelecek kuşakların sağlığı ve refahı açısından çevrenin korunması ve iyileştirilmesi gerektiğinin, bu bağlamda sürdürülebilir kalkınma amacının hayata geçirilmesinin taşıdığı önemin bilincinde olarak;

Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı tarafından kabul edilen ilkelerin önemini hatırla tutarak,

Doğal kaynakların ve çevrenin korunmasının bilimsel, teknik ve teknolojik açılardan daha yakın işbirliğini gerektirdiği ihtiyacı akılda tutarak;

İki Taraf arasındaki mevcut dostluğa, tarihi ve kültürel ilişkilere uygun olarak, çevrenin korunması ve geliştirilmesi alanında aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Çevre kirliliğinin azaltılması ve çevrenin korunması için, Taraflar eşitlik, mütekabiliyet ve karşılıklı yarar esaslarına dayanarak, bilgi, deneyim ve teknoloji transferleriyle ilgili özel programlar ve projeler aracılığıyla işbirliği yapacaklardır.

Madde 2

Çevreyle ilgili başlıca işbirliği alanları şunlar olacaktır:

- Hava kirliliğinin azaltılması,
- Atıksu Yönetimi,
- Su kalitesinin korunması,
- Atık Yönetimi ve tehlikeli atıkların bertarafı ve geri kazanımı,
- Biyolojik çeşitliliğin korunması ve korunan alanlar yönetimi,
- Yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı,
- Yenilenemeyen enerji kaynaklarının korunması,
- Çevreye duyarlı uygun teknolojilerin karşılıklı değişimi,
- Stratejik Çevresel Değerlendirme,
- Çevresel Etki Değerlendirmesi,
- Çevre kurumlarının kapasitesinin artırılması,
- Çevre izleme ve ölçüm yöntemleri,
- Çevre Bilgi Sistemleri,
- Ulusal mevzuatın Avrupa Birliği'nin çevre ile ilgili müktesebatı ile uyumlaştırılması,
- Çevre eğitimi ve halkın bilinçlendirilmesi,
- Taraflarca ortak ilgi konusu olarak görülen herhangi diğer bir alan.

Madde 3

Taraflar işbu Anlaşmanın 2 nci Maddesinde sıralanan konular üzerinde aşağıdaki şekillerde işbirliği yapacaklardır:

- Ortak bilimsel-teknik araştırmalar/programlar,
- İşbirliği projelerinin geliştirilmesi,
- Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve en iyi çevre yönetimi uygulamalarına ilişkin bilimsel-teknik bilgi ve belgenin değişimi,
- En iyi çevre teknolojilerinin değişimi,
- Görevlilerin, uzmanların, araştırmacıların ve hükümet dışı kuruluş mensuplarının değişimi,
- Eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi,
- Taraflarca gerekli görülen diğer işbirliği yöntemleri.

Madde 4

Taraflar işbu Anlaşma çerçevesindeki faaliyetlere katılımları için çevre koruma alanında çalışan Hükümet kuruluşlarını, enstitüleri, özel teşebbüsleri ve hükümet dışı kuruluşları davet edebilirler.

Madde 5

İşbu Anlaşma çerçevesinde yürütülecek işbirliğinin koordinasyonu ve düzenlenmesi Tarafların çevreden sorumlu Bakanlıkları tarafından yürütülecektir. Taraflardan her biri, işbu Anlaşma çerçevesindeki faaliyetlerin iki Taraf arasındaki diğer işbirliği programlarıyla koordinasyonu için üzerine düşen görevi yapacaktır.

İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesini takiben, her bir Taraf İşbu Anlaşma kapsamındaki işbirliği faaliyetlerinin yönetiminden sorumlu olmak üzere bir Ulusal Koordinatör tayin edecektir. Taraflar birbirlerine Ulusal Koordinatörlerinin ismini bildireceklerdir. Taraflar, birbirlerine herhangi bir zamanda yazılı bildirimde bulunarak ulusal koordinatörün yerine vekil başka birini atayabileceklerdir.

Tarafların Ulusal Koordinatörleri, işbu Anlaşmanın 2 nci Maddesi kapsamında öngörülen işbirliği faaliyetinin somut açıklamasını içeren yıllık Çalışma Programlarını hazırlayacaklardır.

Karşılıklı rıza ile, Ulusal Koordinatörler işbu Anlaşma kapsamındaki faaliyetleri görüşmek veya çevre koruma alanında işbirliğine ilişkin diğer konuları gözden geçirmek üzere herhangi bir zamanda toplanabilir.

Madde 6

Karşılıklı mutabakata varılarak, Taraflar ulusal mevzuatları ile uyumlu olarak, işbirliği sonuçlarını üçüncü Taraflarla paylaşabilirler.

Madde 7

Her iki Taraf, aksine bir mutabakata varılmadıkça, işbu Anlaşma çerçevesinde yer alan faaliyetlerin yerine getirilmesinde, karşılıklı ziyaretlerde uluslararası ulaşım masrafları hariç diğer bütün masrafların evsahibi ülke tarafından karşılanacağını benimser.

Madde 8

İşbu Anlaşmanın yorumlanması ya da uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında müzakere yoluyla çözülecektir.

Madde 9

İşbu Anlaşma, gerek her iki Taraf arasında gerekse üçüncü taraflarla yapılmış başka düzenlemelerinden doğan hak ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 10

İşbu Anlaşma, Tarafların birbirlerine Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için ulusal yasal gereklerin tamamlandığına dair yazılı bildirim sonuncusunun diğer Tarafa ulaşmasını izleyen günde yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma beş yıl süreyle yürürlükte kalacak, bundan sonra Taraflardan biri Anlaşmanın sona eriş tarihinden üç ay önce diğer Tarafa Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini yazılı olarak bildirmediği takdirde, işbu Anlaşmanın geçerliliği beş yıllık süreler için uzatılacaktır.

Tarafların karşılıklı mutabakatıyla Anlaşmaya ilave yapılabilir veya Anlaşma değiştirilebilir. Bu değişiklikler bu maddenin 1 inci fıkrasında yer alan işlemlere göre yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşmanın sona ermesi, işbu Anlaşma gereğince mutabık kalınan ve sona erme öncesinde başlatılan faaliyetlerin geçerliliğini etkilemeyecektir.

İşbu Anlaşma 29 Mayıs 2004 tarihinde Lefkoşa'da Türkçe olarak iki nüsha halinde düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

Çevre ve Orman Bakanı

Osman PEPE

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

Ekonomi ve Turizm Bakanı

Ayşe DÖNMEZER

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 811)

A400M Uçağının Geliştirilmesi, Üretimi ve Başlangıç Desteğine İlişkin Tek Aşamalı Bir Programda İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırası ile A400M Uçağının İşbirliği İçerisinde Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine İlişkin A400M Program Üst Kurulu Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/889)

Not: Tasarı; Başkanlıkça Milli Savunma, Plan ve Bütçe ile Dışişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

31.8.2004

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-347/4167

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 17.8.2004 tarihinde kararlaştırılan "A400M Uçağının Geliştirilmesi, Üretimi ve Başlangıç Desteğine İlişkin Tek Aşamalı Bir Programda İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırası ile A400M Uçağının İşbirliği İçerisinde Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine İlişkin A400M Program Üst Kurulu Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Savunma Sanayii Müsteşarlığınca yürütülmekte olan A400M Ulaştırma Uçağı Projesi kapsamında imzalanan ve uluslararası anlaşma niteliğinde olan Mutabakat Muhtırası (Memorandum of Understanding - MOU) ve Program Üst Kurulu Kararı (Programme Board Decision - PBD), son imzaların atıldığı 22 Mayıs 2003 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Söz konusu MOU, 6 katılımcı ülke (Almanya, Belçika, Fransa, İngiltere, İspanya ve Türkiye) arasındaki hukuksal, idari ve mali düzenlemeleri; PBD ise katılımcı ülkeler adına sözleşmeyi imzalama ve yürütme yetkisi verilen OCCAR (Ortak Silahlanma İşbirliği Teşkilâtı) ile ülkeler arasındaki düzenlemeleri ihtiva etmektedir.

A400M Ulaştırma Uçağı Projesi yaklaşık 20 yıl sürecek olup, Türkiye için yaklaşık 1,5 milyar Euro maliyeti haiz bir projedir.

Projede katılımcı ülkelerin tedarik edecekleri uçak sayısı ve projeye katılım oranları aşağıdaki gibidir:

<u>Katılımcı Ülkeler</u>	<u>Uçak Sayıları</u>	<u>Katılım Oranları</u>
Almanya	60	% 33,33
Fransa	50	% 27,78
İspanya	27	% 15,00
İngiltere	25	% 13,89
Türkiye	10	% 5,56
Belçika (1 Uçak Lüksemburg'a ait)	8	% 4,44
Toplam	180	% 100,00

A400M Programı Mutabakat Muhtırası (Memorandum of Understanding - MOU) ve Program Üst Kurulu Kararı (Programme Board Decision - PBD) anlaşmaları; bir yılın aşan süreli oldukları, devlet maliyesi bakımından yüklenme gerektirdikleri, kişi hallerine ve Türk vatandaşlarının yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokundukları için, söz konusu anlaşmaların yürürlüğe girme tarihi olan 22 Mayıs 2003'ten itibaren geçerli olmak üzere onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanunun çıkarılması ihtiyacı bulunmaktadır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/889

Karar No. : 38

18.2.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

A400M Uçağının Geliştirilmesi, Üretimi ve Başlangıç Desteğine İlişkin Tek Aşamalı Bir Programda İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırası ile A400M Uçağının İşbirliği İçerisinde Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine İlişkin A400M Program Üst Kurulu Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 17 Şubat 2005 tarihli 11 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı temsilcileri ile Savunma Sanayii Müsteşarlığı yetkililerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Söz konusu Mutabakat Zaptı (Memorandum of Understanding-MOU) 6 katılımcı ülke Almanya, Belçika, Fransa, İngiltere, İspanya ve Türkiye arasındaki hukuksal, idari ve mali düzenlemeleri; Program Üst Kurulu Kararı (Programme Board Decision-PBD) katılımcı ülkeler adına sözleşmeyi imzalama ve yürütme yetkisi verilen OCCAR (Ortak Silahlanma İşbirliği Teşkilâtı) ile ülkeler arasındaki düzenlemeleri ihtiva etmektedir.

A400M Ulaştırma Uçağı Projesi 20 yıl sürecek olup, 6 katılımcı ülkeye düşen 180 uçaktan ihtiyacı nispetinde 10 uçak almayı hedeflemektedir. Bu Proje ile ülkemiz uluslararası alanda ilk defa tasarım düzeyinde bir programa katılacaktır.

Komisyonumuzca, Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelerine geçilmesine karar verilmiştir. Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir. Tasarının tümü oya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca, A400M Programı Mutabakat Muhtırası ve Program Üst Kurul Kararı anlaşmaları; yürürlüğe girme tarihi olan 22 Mayıs 2003'ten itibaren geçerli olacağı göz önünde bulundurularak Tasarının, İçtüzüğü'nün 52 nci maddesine göre öncelikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mahmut Koçak</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Bolu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>V. Haşim Oral</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Balıkesir	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>İnal Batu</i>
Elazığ	Erzurum	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>
Manisa	Mardin	Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

A400M UÇAĞININ GELİŞTİRİLMESİ, ÜRETİMİ VE BAŞLANGIÇ DESTEĞİNE İLİŞKİN TEK AŞAMALI BİR PROGRAMDA İŞBİRLİĞİ KONUSUNDA MUTABAKAT MUHTIRASI İLE A400M UÇAĞININ İŞBİRLİĞİ İÇERİSİNDE GELİŞTİRİLMESİ, ÜRETİMİ EVRESİ VE BAŞLANGIÇ DESTEĞİNE İLİŞKİN A400M PROGRAM ÜST KURULU KARARININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Türkiye, Almanya, Belçika, Fransa, İngiltere ve İspanya'nın katılımı ile sürdürülmekte olan A400M (Geleceğin Büyük Uçağı-FLA) programı çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti adına 18 Nisan 2003 tarihinde imzalanan "A400M Uçağının Geliştirilmesi, Üretimi ve Başlangıç Desteğine İlişkin Tek Aşamalı Bir Programda İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırası" ile "A400M Uçağının İşbirliği İçerisinde Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine İlişkin A400M Program Üst Kurulu Kararı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2.- Bu Kanun 22.5.2003 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı V.

B. Atalay

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

A400M UÇAĞININ GELİŞTİRİLMESİ, ÜRETİMİ VE BAŞLANGIÇ DESTEĞİNE İLİŞKİN TEK AŞAMALI BİR PROGRAMDA İŞBİRLİĞİ KONUSUNDA MUTABAKAT MUHTIRASI İLE A400M UÇAĞININ İŞBİRLİĞİ İÇERİSİNDE GELİŞTİRİLMESİ, ÜRETİMİ EVRESİ VE BAŞLANGIÇ DESTEĞİNE İLİŞKİN A400M PROGRAM ÜST KURULU KARARININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

A400M uçağının
geliştirilmesi, üretimi ve başlangıç desteğine ilişkin tek aşamalı bir programda
işbirliği konusunda

BELÇİKA KRALLIĞI SAVUNMA BAKANI,

BÜYÜK BRİTANYA VE KUZAY İRLANDA BİRLEŞİK KRALLIĞI SAVUNMADAN
SORUMLU DEVLET BAKANI,

FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİ FEDERAL SAVUNMA BAKANLIĞI,

FRANSA CUMHURİYETİ SAVUNMA BAKANI,

İSPANYA KRALLIĞI SAVUNMA BAKANI,

ve

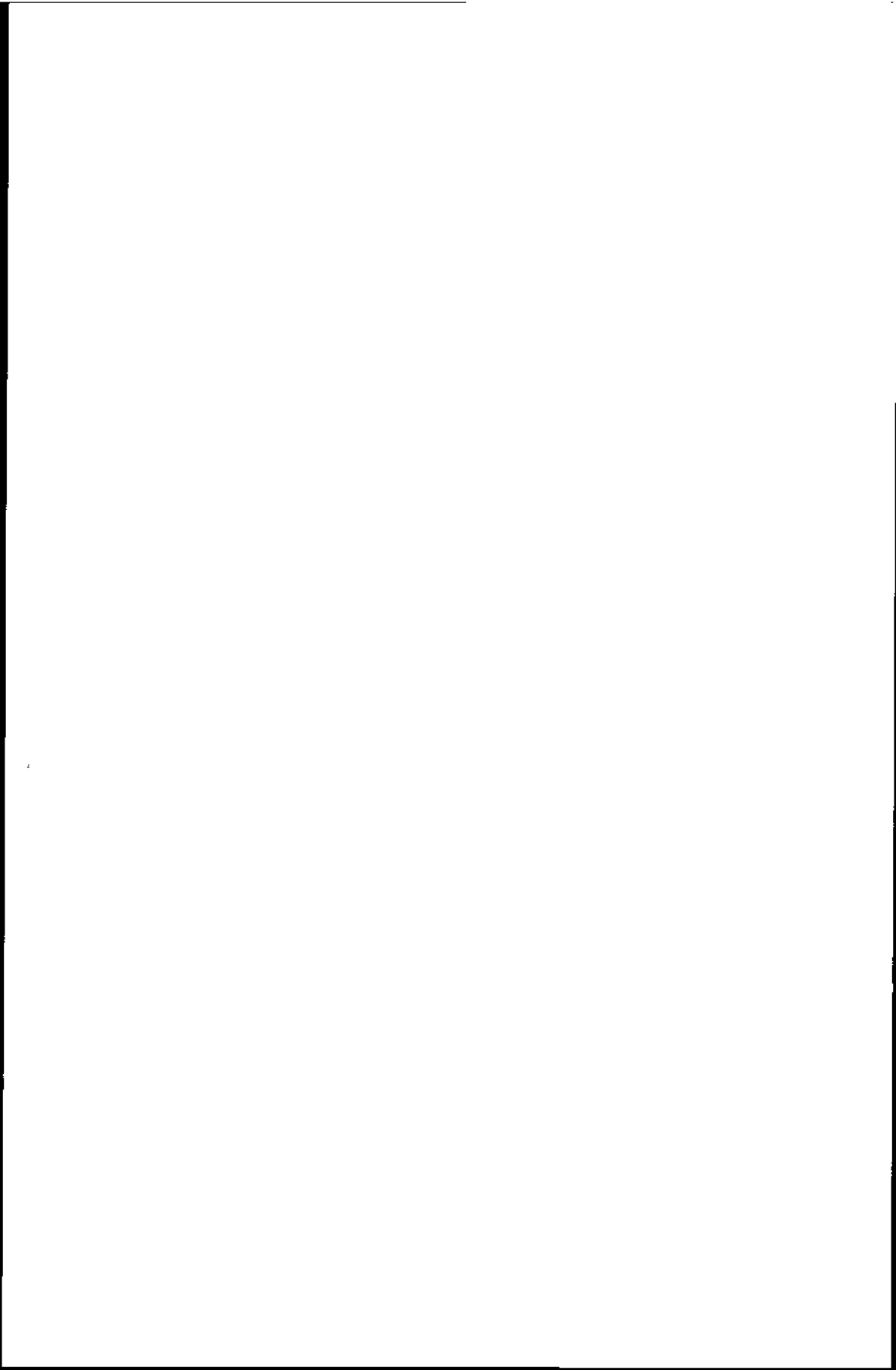
TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ SAVUNMA BAKANI

ARASINDA YAPILAN

MUTABAKAT MUHTIRASI

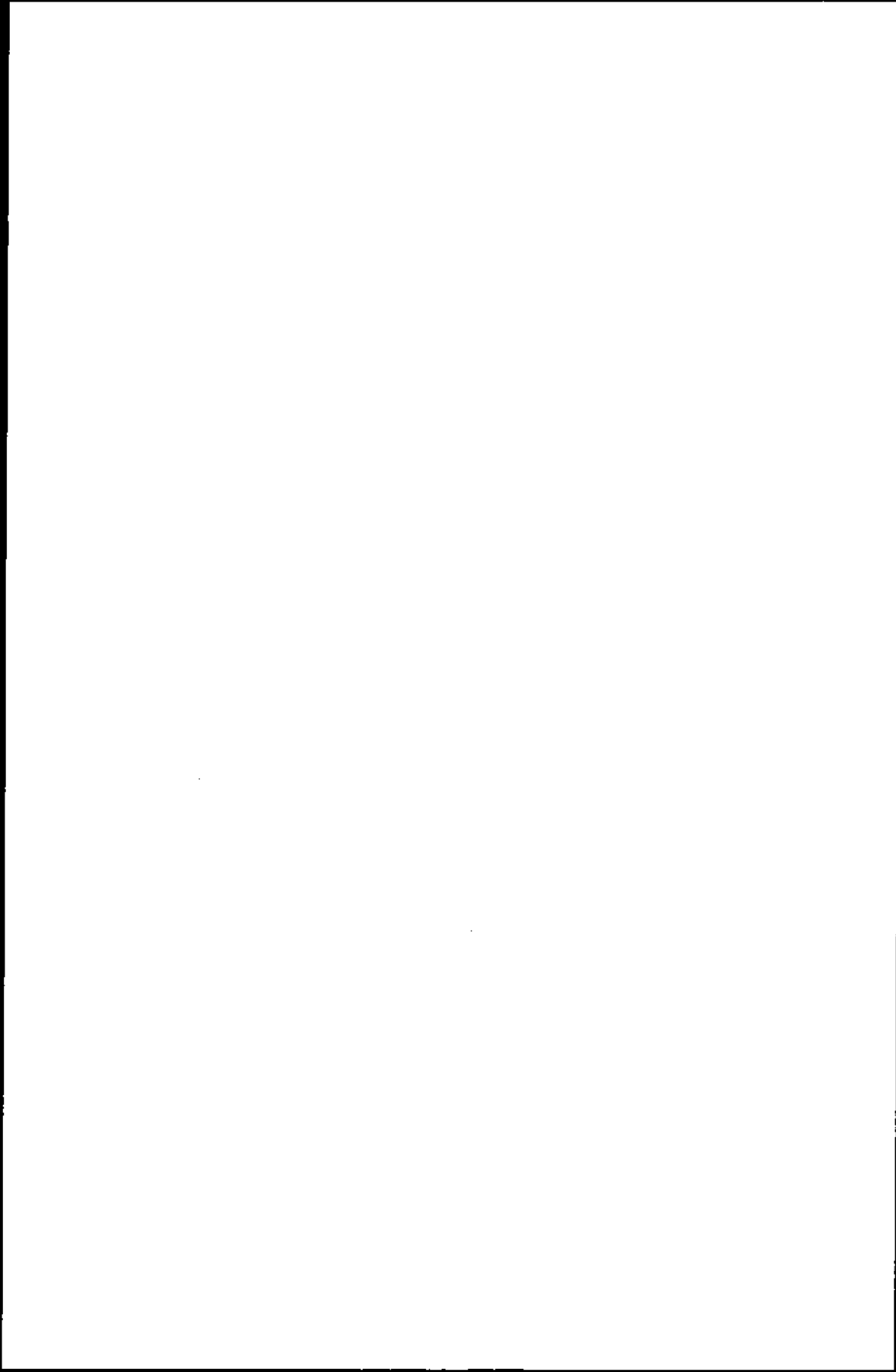
Kısa Başlık:

A400M DPP MoU

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	9
1. BÖLÜM KISALTMALAR VE TANIMLAR	11
2. BÖLÜM AMAÇ VE KAPSAM	17
3. BÖLÜM TEŞKİLAT VE YÖNETİM	19
4. BÖLÜM GENEL AKDİ TAAHHÜTLER	21
5. BÖLÜM UÇAK ALIM SAYILARI VE İŞ PAYLAŞIMI	23
6. BÖLÜM MALİ TAAHHÜTLER	25
7. BÖLÜM BELGELENDİRME VE YETERLİK VERME, MÜSTAKİL KABUL, KALİTE GÜVENCESİ	26
8. BÖLÜM ULUSLARARASI ENTEGRE LOJİSTİK DESTEK SAHRA EKİBİ	28
9. BÖLÜM ÜÇÜNCÜ ŞAHISLAR'A SATIŞ VE DEVİRLER VE BEDELLER	29
10. BÖLÜM BİLGİLERİN MÜLKİYETİ, TAKAS, DEVİR VE KULLANIMI	30
11. BÖLÜM VERGİLER, GÜMRÜK VERGİLERİ VE BENZERİ MÜKELLEFİYETLER	33
12. BÖLÜM SINIFLANDIRILMIŞ (GİZLİLİK DERECELİ) BİLGİLERİN GÜVENLİĞİ	34
13. BÖLÜM DEVLET TARAFINDAN SAĞLANAN TEÇHİZAT (GFE) / TESİSLER (GFF)	35
14. BÖLÜM SORUMLULUKLAR	36
15. BÖLÜM ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ	37
16. BÖLÜM YENİ KATILIMCILARIN KABULÜ	38
17. BÖLÜM UÇAK ALIM SAYILARINDA DEĞİŞİKLİK, ÇEKİLME VE FESİH	39
18. BÖLÜM DEĞİŞİKLİKLER, YÜRÜRLÜK TARİHİ, DİLLER, SÜRE VE İMZA	41

Giriş

Belçika Krallığı Savunma Bakanı.

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunmadan Sorumlu Devlet Bakanı,

Federal Almanya Cumhuriyeti Federal Savunma Bakanlığı,

Fransa Cumhuriyeti Savunma Bakanı,

İspanya Krallığı Savunma Bakanı.

Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanı,

olmak üzere, bundan sonra toplu olarak geçecek adlarıyla "Katılımcılar",

bir taktik nakliye uçağına olan ortak ihtiyacı göz önüne alarak;

bir ortak Avrupa Programı'ndan elde edilecek çıkarlar ile mümkün olan en ucuz maliyetli çözümlü bulmak üzere, sanayi kapasitelerinin birleştirilmesinin getireceği yararları göz önünde bulundurarak;

A400M Başlangıç Öncesi Faaliyet aşamasının sonuçlarını dikkate alarak;

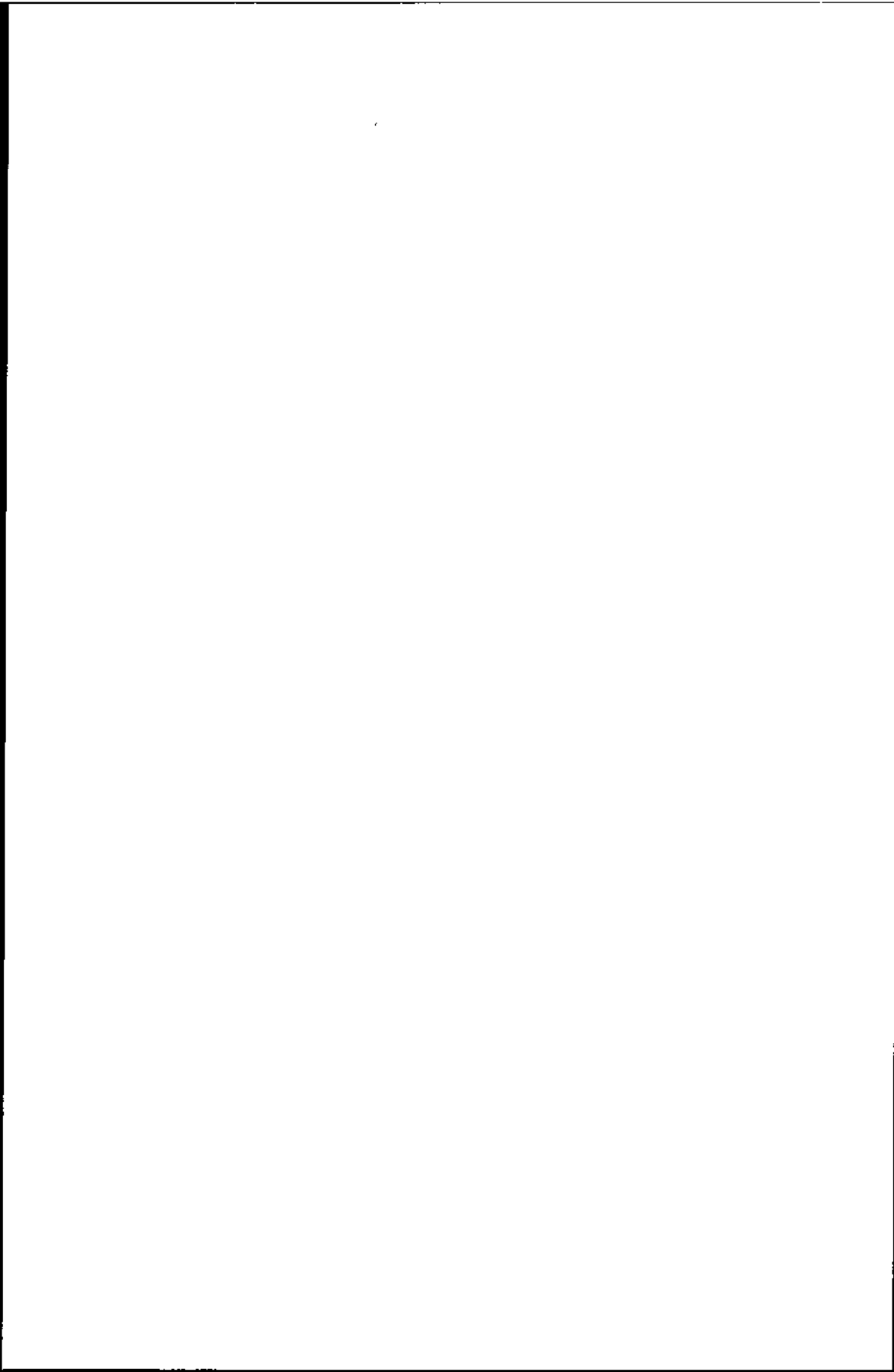
bu tür bir uçağına ilişkin olarak bizzat Katılımcılar'ın Hava Kuvvetleri Komutanları'nca ya da yetkili temsilcilerince imzalanan (27 Mart 1996 tarihli 4. Baskı) Avrupa Kullanıcı İhtiyaçları Dokümanı'nı (ESR) dikkate alarak;

Ortak Silahlanma İşbirliği Teşkilatı'nın (OCCAR - Organisation Conjointe de Coopération en matière d'Armement) kuruluşuna ilişkin olarak Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti, Fransa Cumhuriyeti Hükümeti, Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 9 Eylül 1998 günü imzalanan Konvansiyon'u dikkate alarak;

Katılımcılar tarafından kendi ülkelerinin Geleceğin Nakliye Uçağı Programı'ndaki taahhütlerine ilişkin olarak 27 Temmuz 2000 tarihinde Farnborough'da yapılan Ortak Bildiri'yi dikkate alarak;

Belçika Krallığı Savunma Bakanı ile Lüksemburg Büyük Dukalığı Savunma Bakanı arasında, Belçika Krallığı'nın uçak alım sayısı olan sekiz uçaktan birinin Lüksemburg Büyük Dukalığı adına alınacağına dair düzenlemelerin yapıldığı konusunda Belçika Krallığı Savunma Bakanı tarafından bilgilendirilmiş olarak;

aşağıdaki konularda mutabakata varmışlardır:

1. Bölüm Kısaltmalar ve Tanımlar

Bu Mutabakat Muhtırası'nda geçecek kısaltma ve tanımlar, aşağıda belirtilen anlamlara gelir:

1.1 Kısaltmalar

AQAP	Müttefik Kalite Güvence Yayınları - Allied Quality Assurance Publication
CQB	Belgelendirme (Sertifikasyon) ve Yeterlik Verme (Kalifikasyon) Esasları - Certification and Qualification Basis
CQC	Belgelendirme ve Yeterlik Verme Komitesi- Certification and Qualification Committee
CQO	Belgelendirme ve Yeterlik Verme Teşkilatı - Certification and Qualification Organisation
CQP	Belgelendirme ve Yeterlik Verme Kurulu - Certification and Qualification Panel
CSA	Ortak Standart Uçak - Common Standard Aircraft
DPP	Geliştirme Üretim Aşaması - Development Production Phase
Euro	Avrupa ortak para birimi
EASA	Avrupa Havacılık Güvenlik Teşkilatı - European Aviation Safety Agency
ESR	Avrupa Kullanıcı İhtiyaçları Dokümanı - European Staff Requirement
EU	Avrupa Birliği - European Union
GFE	Devlet Tarafından Sağlanan Teçhizat - Government Furnished Equipment
GFF	Devlet Tarafından Sağlanan Tesis - Government Furnished Facility
GQA	Devlet Kalite Güvencesi - Government Quality Assurance
IAT	Uluslararası Kabul Ekibi - International Acceptance Team
IILSFT	Uluslararası Entegre Lojistik Destek Sahra Ekibi- International Integrated Logistic Support Field Team
JAA	Ortak Havacılık Kuruluşları - Joint Aviation Authorities
JAR	Ortak Havacılık Gereklere - Joint Aviation Requirements
MoU	Mutabakat Muhtırası - Memorandum of Understanding
NATO	Kuzey Atlantik Paktı Teşkilatı - North Atlantic Treaty Organisation

- OCCAR** Ortak Silahlanma İşbirliği Teşkilatı - Organisation Conjointe de Coopération en Matière D'Armement
- OCCAR-EA** OCCAR İcra İdaresi - Executive Administration of OCCAR
- PB** Program Üst Kurulu - Programme Board
- PC** Program Komitesi - Programme Committee.
- PD** Program Yönetim Ofisi - Programme Division.
- STANAG** Standardizasyon Anlaşması - Standardisation Agreement
- VAT** Katma Değer Vergisi - Value Added Tax.

1.2 Tanımlar

- A400M Teknik Şartnamesi:** Ortak Standart Uçak'ın tasarım ve geliştirilmesine ilişkin teknik şartname
- A400M:** Ana Yüklenici tarafından Avrupa Kullanıcı İhtiyaçları Dokümanı esas alınarak ve Ana Sözleşme'ye uygun olarak tasarlanacak, geliştirilecek ve üretilecek askeri nakliye uçağı ve ilgili kalemler
- İdari Bütçe:** Program Yönetim Ofisi'nin işletimi ile ilgili bütçe
- Mevcut Bilgiler:** Program Amaçları'yla ilgili ve bu amaçlar için yararlı, ancak bu Mutabakat Muhtırası'nın (MoU) uygulanması sürecinde üretilmemiş Bilgiler
- Ortak Unsurlar:** Ana Yüklenici tarafından tüm Katılımcıların yararına sunulan ve Program ihtiyaçlarını karşılamada genel esas teşkil edecek unsurlar
- Ortak Standart Uçak:** Tüm Katılımcılar için ortak olan Teknik Şartname uyarınca tasarlanıp geliştirilen uçak
- Savunma Amaçları:** Ürünün; etüt, değerlendirme, inceleme, araştırma, tasarım, geliştirme, üretim, iyileştirme, bakım, onarım ve tasarım sonrası diğer hizmetler ve intikali dahil, fakat bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla, bir Katılımcı'nın Silahlı Kuvvetleri tarafından ya da Silahlı Kuvvetleri namına ve yararına dünyanın herhangi bir bölgesinde kullanımudur. Ürünün, Üçüncü Şahıslar'a satışı ya da devri bu kapsamda yer almaz.
- Kat'i Fiyat:** Belirlenen mal ve hizmetlerin satın alınması için ödenecek olan ve kararlaştırıldıktan sonra hiçbir şekilde değişmeyecek bedeller toplamı
- Sabit Fiyat:** Belirlenen mal ve hizmetlerin satın alınması için ödenecek olan ve belirtilen ekonomik koşullar altında belirlenen ve daha sonra üzerinde uzlaşmış formüllere göre değişikliğe tabi olacak bedeller toplamıdır.
- Üretilen Bilgiler:** Bu Mutabakat Muhtırası'nın (MoU) icrası sürecinde üretilen Bilgiler
- Devlet Tarafından Sağlanan Teçhizat:** Teslim edilecek uçaklara takılmak üzere, Katılımcılar tarafından Ana Yüklenici'ye sağlanan teçhizat kalemleri

Devlet Tarafından Sağlanan Tesis:

Program amacı ile, Katılımcı Ülkeler tarafından: Ana Yüklenici'ye ya da birbirlerine Ana Sözleşme altında geçici olarak sağlanan tesisler, kuruluşlar, gereçler, teçhizat (GFE olarak tanımlananlar dışında), uçaklar, alet-edevat, işletime yönelik cihazlar, yükler ve ilgili personel

Bilgi:

Biçimine, belgelenmesine ilişkin özelliklerine ya da diğer sunum ortamlarına bakılmaksızın bilimsel ya da teknik içerikli kaydedilmiş ya da belgelenmiş bilgi. Bilgi, aşağıdakilerle sınırlandırılmamak kaydıyla şunlardan herhangi birini ya da bir kısmını içerebilir: deney ve test verileri, şartnameler, tasarım süreçleri, patenti alınabilen ya da yasalarca korunabilen veya korunamayan buluşlar, keşifler, teknik tanımlar ile teknik nitelikli diğer çalışmalar, yarı iletken topografya/maskeleme işleri, teknik ve üretimle ilgili veri paketleri, özel bilgi, ticari sırlar ve sınai tekniklere ilişkin bilgiler. Programlama suretiyle üretilen ve veri tabanında saklanan bilgisayar yazılımları ile bilgisayar bellek çıktıları ya da bilgisayar belleğinde veya herhangi diğer bir şekilde tutulan ve muhafaza edilen veriler. Bilgiler; belge, şekilsel gösterim, çizim ve diğer grafiksel sunumlar ile disk ve film kayıtları (manyetik, optik ve lazer) halinde sunulabilir.

Fikri Mülkiyet:

Patentler, tasarım hakları, ticari markalar, topografya hakları, telif hakkı ve veri tabanı hakları konularını içeren ama yalnızca bu konularla sınırlı olmayan, yasalarla korunabilen her türlü Bilgi

Başlangıç Desteği:

DPP süresince her bir Katılımcı tarafından bildirilen, A400M Uçağı'nın başlangıç işletimi için Katılımcılar tarafından sağlanan ürünler ve hizmetler

Ortak Havacılık Kuruluşları :

Avrupa Sivil Havacılık Konferansı'nın (ECAC) güvenlik konusunda ortak hukuki standart ve prosedürler geliştirmek ve uygulamak konusunda işbirliği yapmayı kabul etmiş bazı Avrupa ülkelerinin sivil havacılık konusunda yetkili kanuni mercilerini temsilden sorumlu ilgili birimi. Tip Sertifikası'nı yayımlamak üzere yakın gelecekte EASA'nın sorumluluk alması planlanmaktadır.

Üye Ülke:

Devleti OCCAR Konvansiyonu'nu onaylamış ya da tanımış bir Katılımcı

Üye Olmayan Ülke:

Devleti OCCAR Konvansiyonunu onaylamamış ya da tanımamış bir Katılımcı

Ortak Olmayan Unsurlar:	Ana Yüklenici tarafından tüm Katılımcılar'ın değil de, bir ya da daha fazla Katılımcı'nın yararına programa entegre edilerek temin edilen unsurlar
Uçak Alım Sayısı:	Bir Katılımcı'nın Program dahilinde satın alacağı uçak sayısı
İşletme Bütçesi:	Program'ın yürütülmesine ilişkin bütçe
Ortak Şirketler:	Ana Yüklenici'nin hissedarları
Patent:	Bir buluşun yapım, kullanım veya satış hakkının başkasına karşı yasal olarak korunması. Bu, ulusal yasa ve düzenlemelerce tanımlanan bütün patentleri kapsar.
Ana Sözleşme:	Katılımcılar ile Program'ın Ana Yüklenici'si arasında yapılacak, Katılımcılar adına temsilci olarak OCCAR'ın imzalayacağı sözleşme
Ana Yüklenici:	Ana Sözleşme'de belirtilen işlerden sorumlu yüklenici
Program:	A400M Uçağı'nın geliştirilmesi, üretimi ve başlangıç desteği
Program Üst Kurulu:	Programa katılan Üye Ülkeler'in temsilcileri ile birlikte Üye Olmayan Ülkeler'in Savunma Bakanları ya da delegelerinin de dahil olduğu OCCAR BoS'unu tanımlar
Program Sözleşmeleri:	Program'ın icrası için yapılan sözleşmeler
Program Yüklenicisi:	Bir Program Sözleşmesi imzalamış herhangi bir yüklenici
Program Yönetim Ofisi:	OCCAR'ın A400M Program Yönetim Ofisi
Program Bilgileri:	Mevcut ve Üretilen Bilgiler
Program Buluşları:	Ulusal yasalar dahilinde tanımlanan şekliyle korumayı havi olup, Program dahilinde yürütülen çalışmalar sırasında üretilen her türlü buluş
Program Amaçları:	Program gereksinimlerini karşılamak üzere Katılımcı Ülkeler tarafından ya da bunlar adına kullanımı ifade eder ve üretim, iyileştirme, değişiklik, bakım, onarım ve tasarım sonrası diğer hizmetler ile ürünün intikalini içerir. Üçüncü Şahıslar'a satış ve devirler bu kapsamda yer almaz.

Alt Yüklenici:

Ana Yüklenici'den ya da diğer bir alt yükleniciden bir sözleşme ile iş alan herhangi bir yüklenici

Üçüncü Şahıs:

Bir Katılımcı, Program Yüklenicisi veya Katılımcılar'ın temsilcisi olan OCCAR dışındaki herhangi bir özel ya da tüzel kişi

2. Bölüm Amaç ve Kapsam

2.1 Amaç

Bu Mutabakat Muhtırası (MoU), Ana Sözleşme hükümlerine göre ve ESR'nin üzerinde anlaşma sağlanan şartlarının karşılanmasında maliyet etkin bir çözüm elde etmek niyetiyle 5. Bölüm'de belirtilen miktarlardaki A400M Uçağı ile ilgili mal, hizmetler ve Başlangıç Desteğı'nin Katılımcılar'ca nasıl edinileceğini düzenlemektedir. Ayrıca, A400M'nin tüm Katılımcılar'ın lojistik destek sistemlerine entegre edilebilmesi için ortak lojistik ve destek kavramlarını uygulayarak, gerçekleştirilebilir azami yararları belirlemek, Katılımcılar'ın amacını oluşturmaktadır. Ancak, eğer Katılımcılar Başlangıç Desteğı'nden sonra ortak entegre lojistik desteğı sürdürmek konusunda karar alırlarsa, bu ayrı bir Mutabakat Muhtırası'nın (MoU) konusu olacaktır.

2.2 Kapsam

2.2.1 Program dahilinde yürütülecek işin kapsamı şunları içerir:

- (a) A400M Uçağı'nın tasarım ve geliştirme işlemlerinin ve ilgili hizmetlerinin Ana Sözleşme hükümlerine uygun olarak tamamlanması.
- (b) Ana Sözleşme hüküm ve şartlarına uygun olarak, güvenilirlik, bakım yapılabirlik ve test edilebilirlik özellikleri dahil olmak üzere A400M Uçağı'nın performansının gösterilmesi.
- (c) A400M Uçağı'nın ve ilgili parçaların ve hizmetlerin donanım testleri, uçuş testleri, yeterliklerinin verilmesi ve belgelendirilmesi.
- (d) A400M Uçağı'nın istenilen sayı ve sürelerde, istenilen standartlara uygun olarak üretilmesi için gereken araç, gereç ve test ekipmanlarının tedarigi ve yedek parçaların üretimi dahil, seri üretim ve desteğı ilişkin hazırlıklar.
- (e) A400M Uçağı ve ilgili parçaları için, Katılımcılar'ın ihtiyaçları doğrultusunda nihai montaj ve test tesislerinin kurulması.
- (f) A400M Uçağı'nın ve ilgili parça ve hizmetlerin üretimi.
- (g) A400M Uçağı Başlangıç Desteğı.
- (h) Ortak lojistik destek kavramı ile sağlanacak kazanımların belirlenmesi.
- (i) A400M Uçağı'nın ulusal kural ve yönetmeliklere göre tescil işlemleri.

2.2.2 A400M Uçağı'nın en düşük ömür boyu maliyet ile satın alınabilmesini, işletilebilmesini ve desteklenebilmesini sağlamak üzere Katılımcılar:

- a) A400M Uçağı geliştirme, üretim ve Başlangıç Desteğı faaliyetlerinin DPP adı verilen tek bir aşamada yürütölüp tamamlanmasını,

- b) Ana Yüklenci, 4. Bölüm'de belirtilen hüküm ve şartları dikkate alarak; uçak gövdesi, motor, donanım, destek ürünleri ve servislerin tasarım ve imalatını maliyet etkin, uygun kabiliyet ve kaliteye sahip olacak şekilde Ana Sözleşme'de düzenlenen esaslara uygun olarak Katılımcılar'ın ihtiyaçlarının A400M Uçağı tarafından tamamen karşılanması için en uygun şekilde seçilmesinden tek başına sorumlu olacaktır. Askeri standartların kullanımının önem taşıdığı ve esas alınması gerektiğı yerler dışında, en uygun sivil uçak standart ve prosedürlerinin izlenmesini,

karara bağlamışlardır.

3. Bölüm Teşkilat ve Yönetim

3.1 Genel Bilgiler

Katılımcılar, OCCAR'dan katılımcıların tümünün çıkarlarına uygun olarak bu Mutabakat Muhtırası (MoU) hükümleri doğrultusunda Program'ı yönetmesi talebinde bulunacaktır.

3.2 Yapı

Programın idare ve yönetimine ilişkin yapı aşağıdakilerden oluşacaktır:

3.2.1 Aşağıdakilerden oluşan bir yönetici düzeyi:

- a) Program Üst Kurulu
- b) Program Komitesi

3.2.2 Aşağıdakilerden oluşan bir icra düzeyi:

- a) OCCAR Merkez Ofisi,
- b) Program Ofisi

3.2.3 Bir Program Çalışma Grubu ve uzman çalışma gruplarından oluşan bir koordinasyon düzeyi.

3.3 Program Üst Kurulu

3.3.1 Program Üst Kurulu (PB). Program içerisinde karar almaya yetkili en yüksek kademe olacaktır.

3.3.2 Katılımcılar, Program'a ait yönetim ve yapısal ayrıntıların Program Üst Kurulu (PB) kararları ile belirlenmesi niyetindedir.

3.3.3 Her Katılımcı Ülke delegesi bir oy hakkına sahip olacaktır.

3.3.4 Program Üst Kurulu'nun (PB) kararları, Madde 3.5 ile belirlenen esaslara göre alınır.

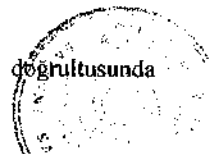
3.3.5 Program Üst Kurulu (PB). Program'ın yönetimi ile ilgili kararlar ve işlevler konusunda Program Komitesi'ni (PC) temsilci olarak görevlendirebilir.

3.4 Program Komitesi

3.4.1 Program Komitesi (PC). her Katılımcı'dan bir delege ile gerektiğinde toplantılarda bu delegeye yardımcı olacak ilave personelden oluşacaktır.

3.4.2 Her Katılımcı Ülke delegesi bir oy hakkına sahip olacaktır.

3.4.3 Program Komitesi'nin kararları, Madde 3.5 ile belirlenen esaslar doğrultusunda alınacaktır.

3.4.4 Her delege, Program Çalışma Grubu (PWG) üyesi olarak Katılımcı'yı temsil etmek ve doğrudan OCCAR yetkisine verilmeyen ulusal görevleri yürütmek üzere bir ulusal Program koordinatörü tayin edecektir.

3.5 Karar alma süreci.

Program Üst Kurulu (PB) ya da Program Komitesi (PC) tarafından Program'a ilişkin tüm kararlar aşağıdaki esaslara uygun olarak alınır:

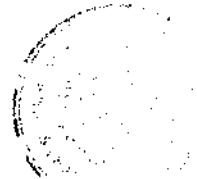
- a) OCCAR Program Yönetim Ofisi'nin maliyet, işgücü ve genel işleyişi ile Program giderlerine ilişkin tüm kararlarda oy birliği aranacaktır.
- b) Diğer tüm kararlar, altı Katılımcı'dan en az dördünü ve Program kapsamında satın alınacak toplam uçak sayısının en az üçte ikisini temsil eden ehil oy çokluğu gerektirecektir.
- c) Bu esaslar doğrultusunda alınan tüm kararlar tüm Katılımcılar üzerinde bağlayıcı olacaktır.
- d) Program Komitesi'nce (PC), yukarıda belirtilen esaslar doğrultusunda bir karara varılamaması durumunda konu nihai karar için Program Üst Kurulu'na (PB) sunulacaktır.
- e) Ortak Unsurlar'ı olumsuz etkilememesi şartı ile, yukarıda verilen prensipleri izlemek Ortak Olmayan Unsurlar için alınacak kararlar için bağlayıcı olmayacaktır.

4. Bölüm Genel Akdi Taahhütler

4.1 Katılımcılar OCCAR'dan aşağıdakileri yerine getirmesini isteyecektir:

- a) OCCAR tarafından imzalanmadan önce, Katılımcılar'ın Program Sözleşmeleri'ni ve değişikliklerini onaylamalarını gerektiği şekilde sağlayacaktır.
- b) Bu Mutabakat Muhtırası (MoU) doğrultusunda Katılımcılar adına Program Sözleşmeleri'ni ve değişiklikleri imzalayacak ve yönetecektir.
- c) Program Sözleşmeleri gereği yapılması gereken ödemeleri yapacaktır.
- d) İngilizce dilinde yazılmış Ana Sözleşme'yi imza edecektir.
- e) "Bilgilerin Mülkiyet, Takas, Devir ve Kullanımı" ile "Üçüncü Şahıslar'a Satış ve Devirler ve Bedeller" başlıklı bölümleri dahil olmak ve bu başlıklarla sınırlı olmamak üzere bu Mutabakat Muhtırası'na (MoU) uygun hüküm ve şartları Ana Sözleşme'ye koyacak ve Ana Yüklenici'den aynı koşulların diğer Program Sözleşmeleri'nin metinlerinde yer alması koşulunu talep edecektir. OCCAR'ın "Bilgilerin Mülkiyet, Takas, Devir ve Kullanımı" başlıklı bölümde şart koşulduğu şekilde Program Bilgileri'nin kullanımına ve açıklanmasına ilişkin hakları güvence altına alamaması ya da söz konusu Bilgiler'in açıklanmasına ve kullanımına ilişkin herhangi bir kayıt ya da kısıtlamanın bulunduğuna dair yüklenicilerden ya da olası yüklenicilerden bilgi gelmesi durumunda konuyu uygun şekilde çözüme kavuşturması için Program Komitesi'ne (PC) aktaracaktır.
- f) Katılımcı Ülkeler'in çıkarları doğrultusunda; rekabet dışı teklifler üzerinde fiyat analizi ve denetlemesine ilişkin hükümlerin Ana Sözleşme'de yer almasını sağlayarak, Ana Yüklenici'nin diğer Program Sözleşmeleri'nde de aynı hükümlerin geçmesini sağlamasını isteyecektir.
- g) Fiyatlandırma, fiyat araştırma ve denetimi süreçlerinin firmaların işi yükledikleri bölgeler üzerinde egemen olan Katılımcı'ların kural, uygulama ve yönetmelikleri doğrultusunda yapılmasını güvence altına alacaktır.
- h) Katılımcılar'ın, konudan önceden haberdar edilmesini ya da kendilerine konuya ilişkin ön bilgi verilmesini ve bir diğerinin üstlendiği fiyat araştırma ve denetimi ile görüşmelerinde gözlemci bulundurabilmelerini sağlayacaktır.
- i) Ana Yüklenici'nin Ortak Şirketleri'nden Ana Sözleşme'ye uygun olarak bir genel velayet teminatı sağlamasını talep edecektir. Bu hami teminatı, Katılımcılar'ın, OCCAR aracılığıyla Ana Yüklenici'nin sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesine yönelik olarak Ortak Şirketler'in bir ya da daha fazlasına karşı müştereken ve münferiden hak talep etmesi olanağını sağlayacaktır.

4.2 Program Sözleşmeleri hem Ortak Unsurlar hem de Ortak Olmayan Unsurlar'a ilişkin olarak sözleşme hak ve yükümlülüklerini kapsayacaktır.

- 4.3 İlke olarak, Program Sözleşmeleri, bir Kat'i Fiyat ya da Sabit Fiyat bazında imzalanacaktır. Bu durumun herhangi bir istisnası Program Komitesi'nin (PC) onayını gerektirir.
- 4.4 Katılımcılar; fiyat analiz ve denetimleri gibi alanlarda kendi Savunma Bakanlıkları dahilinde verilmekte olan hizmetleri OCCAR'a, talebi üzerine, bedelsiz temin edecektir. Diğer Katılımcılar kendi adlarına verilen bu hizmetleri kendileri tarafından gerçekleştirilmiş hizmetler olarak kabul edecektir.

5. Bölüm Uçak Alım Sayıları ve İş Paylaşımı

5.1 Her bir Katılımcı'nın alacağı uçak sayıları aşağıdaki şekilde olacaktır:

<u>Katılımcı</u>	<u>Uçak Alım Sayısı</u>
Belçika Krallığı	8 ¹
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı	25
Federal Almanya Cumhuriyeti	60
Fransa Cumhuriyeti	50
İspanya Krallığı	27
Türkiye Cumhuriyeti	10

5.2 Katılımcılar, Program'a iştiraklerinin kendi sanayi kuruluşlarına önemli iş olanakları sağlayacağını bilincindedir. Performans, kalite, fiyat ve teslim koşullarında rekabet esas alınarak kaydıyla motorları, donanımı, destek ürünleri ve hizmetleri ve diğer Ortak Unsurlar ile birlikte uçak, olabildiği ölçüde Katılımcılar'ın sanayilerinden tedarik edilecektir.

5.3 Ana Yüklenici, adil rekabet esasları içerisinde sundukları maliyet ve kapasitelere göre, tüm Katılımcılar'ın tedarikçilerine açık olacak şekilde Program Yüklenicileri seçimini hür iradesiyle yapacak ve böylece Program en mükemmel Uçak üretim koşullarında ve mümkün olan en maliyet etkin biçimde organize edilip yönetilebilecektir. Ortak Unsurlar'a yönelik iş paylaşımı, destek ürünleri ve hizmetleri de kapsamak üzere uçak alım sayıları dikkate alınarak, maliyet etkin biçimde Ana Yüklenici tarafından belirlenecektir. Ana Sözleşme'de, uçak gövdesi, motor, ekipman ve diğer Ortak Unsurlar ve destek ürünleri ve hizmetlerine ilişkin iş paylaşımının en açık bir biçimde yapılmasını sağlayacak hüküm ve düzenlemeler yer alacaktır.

5.4 Ekonomik önceliklerin Üye Olmayan Ülkeler'e uçak alım sayıları oranında iş paylaşımı yapılmasına olanak vermediği durumlarda, OCCAR, Ana Yüklenici'den bu durumda ortaya çıkacak programdan sapmanın en alt düzeyde tutulması için elden gelen her türlü çabanın gösterilmesi. Ana Yüklenici'nin kendisinden talep edilen bu hususu yerine getirememesi halinde ise, ortaya çıkan sapmayı gerekçelendirmesi talebinde bulunacaktır.

5.5 Parçalar veya uçak destek teçhizatının ana iş yeri Katılımcılar'ın topraklarında bulunan yüklenicilerden rekabete uygun bir tüm ömür maliyeti ile tedarikinin mümkün olmaması halinde Ana Yüklenici'nin, ihtiyaç duyulan bu parça ve malzemeyi dünya pazarlarından doğrudan ya da Alt Yükleniciler aracılığıyla elde etme serbestliği bulunacak, ancak bu durumda malzemenin güvenliği, tercihen programla ilgili ihracat hürriyeti ve muhtemel offset taahhütlerinin karşılanması ve varsa, bu offsetin bakiyede negatif olan Katılımcılar yararına paylaşılması hedeflenecektir.

¹ Belçika Krallığı Savunma Bakanı, aldıkları uçaklardan birinin Lüksemburg Büyük Dükahğı için olduğunu diğer Katılımcılara bildirmiştir.

- 5.6 Ana Yüklenici'den, Program Sözleşmeleri kapsamında birikimli mali değerleri de içeren aşağıdaki raporları düzenli olarak vermesi istenecektir:
- a) teklif verdiği ya da verme niyetinde olduğu alt sözleşme işlerine ilişkin rapor, ve;
  - b) ana iş yeri, Katılımcılar'ın egemen oldukları topraklar içerisinde yerleşik bulunan şirketlerin katılımı ya da planlanan bir katılımı üzerine, ana iş yeri Katılımcılar'ın egemen oldukları topraklar dışında yerleşik bulunan firmaların katılımına ilişkin açıklamalara yer veren raporlar.
- 5.7 Katılımcılar OCCAR'dan, Ana Yüklenici'den alınacak raporları esas alarak, Program dahilindeki birikimli iş paylaşımına ilişkin kayıtlardan sorumlu olmasını isteyeceklerdir.
- 5.8 Ortak Unsurlar'a ilişkin iş paylaşımını olumsuz olarak etkilememek kaydıyla, Ortak Olmayan Unsurlar'a ilişkin iş kalemleri yukarıda belirtilen esaslar dahilinde olmak zorunda değildir ve Ortak Olmayan Unsurlar'ı sipariş eden Katılımcı(lar) bunlara ilişkin iş paylaşımı konusunda OCCAR aracılığı ile Ana Yüklenici'yi yönlendirebilir.

6. Bölüm Mali Taahhütler

6.1 Katılımcılar'dan her birinin İdari ve İşletme Bütçelerini kapsayacak şekilde Program'a yaptığı azami mali taahhüt miktarı aşağıdaki çizelgede gösterilenler kadar olacaktır. Bu rakamlar, her Katılımcı'nın uygulanabilir olduğu sürece ek olarak ödeyeceği Program Sözleşmeleri hükümleri uyarınca yapılması öngörülen fiyat değişikliklerine ilişkin maliyetler ile her türlü vergi, KDV, gümrük harçları ve benzeri mükellefiyetleri içermektedir. Katılımcı Ülkeler'in ulusal politikalarına göre destek miktarını da ihtiva eden bu rakamlar, tüm Katılımcı Ülkeler için Haziran 2001 ekonomik koşullarındadır.

Katılımcı Ülke	Azami Mali Taahhüt
	Tüm rakamlar milyon Euro olarak
Belçika Krallığı	891
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı	3181
Federal Almanya Cumhuriyeti	6210
Fransa Cumhuriyeti	5263
İspanya Krallığı	3453
Türkiye Cumhuriyeti	1332

- 6.2 Finansman yönetimi (İdari Bütçe ve İşletme Bütçesi ile bunlara ilişkin tahmin ve denetimleri de kapsayacak biçimde) Program Üst Kurulu'nda (PB) alınan kararlara göre OCCAR tarafından yürütülecektir.
- 6.3 Katılımcılar Program Üst Kurulu (PB) kararıyla belirlenen Program'a ilişkin kendi mali yükümlülüklerini yerine getirecektir. Bu yükümlülüğünü yerine getiremeyen herhangi bir Katılımcı, eğer varsa tüm ek gider ve maliyetler de dahil olmak üzere, bu durumun yaratacağı sonuçlardan tek başına sorumlu olacaktır.
- 6.4 İdari giderler, Katılımcılar arasında, sipariş ettikleri Uçak Alım Sayısı oranında paylaşılacaktır.
- 6.5 İdari Bütçeyle İşletme Bütçesi arasında fon aktarımına izin verilmemektedir.
- 6.6 Varlığı durumunda GFF giderleri de İşletme Bütçesi'ne dahil edilecektir.
- 6.7 Programın dışarıdan denetimi, Katılımcılar'ın denetim kurumlarınca üstlenilerek yürütülecek ve bu kurum ve kuruluşların bağlı buldukları hükümet ve parlamentoları bilgilendirmek için gerekli olduğuna inandıkları tüm kayıt ve bilgilere ulaşma ve bunları elde etme hakkı bulunacaktır. Programdaki herhangi bir gereksiz aksamayı önlemek amacıyla Katılımcılar, kendi denetim kuruluşlarından kendi denetim faaliyetlerini OCCAR-EA Direktörü ile karşılıklı danışma içerisinde koordine etmelerini isteyecektir.

7. Bölüm Belgelendirme ve Yeterlik Verme, Müstakil Kabul, Kalite Güvencesi

7.1 Tip Kabulü (Belgelendirme ve Yeterlik Verme)

Katılımcılar, uçak tip kabulü (belgelendirme ve yeterlik verme) faaliyetlerinin aşağıdaki esaslara göre yürütülmesini karara bağlamışlardır:

7.1.1 Tüm A400M Belgelendirme ve Yeterlik Verme süreci, Belgelendirme ve Yeterlik Verme Esasları (CQB) kullanılarak, A400M Teknik Şartname ve uçuşa elverişlilik ihtiyaçlarına uygunluğun gösterilmesi için gerekli olan sivil tip belgelendirme ve askeri tip belgelendirme ve yeterlik verme faaliyetlerinden oluşacaktır. Ana Yüklenici, uygun sivil amaçlı Belgelendirme programı ile askeri amaçlı Belgelendirme ve Yeterlik Verme programını oluşturacaktır.

7.1.2 Katılımcılar, Ana Yüklenici'nin A400M'nin sivil amaçlı Belgelendirme işlemlerinin Ortak Havacılık Düzenlemeleri (JAR) 21 hükümlerine uygun olarak yürütülmesinde sorumluluğu alması yönünde JAA'dan (veya EASA'dan) istekte bulunmasını sağlanmasını ve sivil düzenlemelerle uyumlu, belirlenmiş askeri amaçlı düzenlemelerle tamamlanacak biçimde JAR 25 uçuşa elverişlilik ihtiyaçlarını belirlenmesini OCCAR'dan isteyeceklerdir. Uçağın sivil amaca yönelik uçuşa elverişlilik düzenlemeleri ile uyumlu olmayan askeri amaçlı düzenleme ve ihtiyaçları ayrıca Askeri Belgelendirme ve Yeterlik Verme Süreci kapsamında yer alacaktır.

7.1.3 CQO, JAA'ya (veya EASA'ya) benzer bir yapıda olacaktır. CQO, bir CQ Komitesi'nden (CQC), ve CQ Panelleri'nin (CQP) üyeleri olan bir uzmanlar ekibinden oluşacaktır. Kurumun rolü ve çalışma esasları dahil CQO'nun ayrıntılı teşkilatlanma bilgileri, ayrıca Program Komitesi tarafından onaylanacak olan CQO belgesinde tanımlanacaktır.

7.1.4 CQC, Program Yönetim Ofisi ile yakın işbirliği içinde ve Katılımcı Ülkeler adına hareketle CQB'den alınan gerekli belgelendirme ve yeterlik verme faaliyetlerinin, tip kabulünün gerçekleştirilebilmesi için tatminkar bir biçimde yürütülmesinin sağlanmasından sorumlu olacaktır.

7.1.5 Katılımcılar, belgelendirme ve yeterlik verme süreci boyunca OCCAR-EA'dan, tüm akdi ihtiyaçların Ana Yüklenici tarafından tam ve eksiksiz bir biçimde karşılanmasını sağlama konusunda tek başına yetkiye sahip sorumlu birim olmasını talep edeceklerdir ve Program Yönetim Ofisi sözleşme konusu faaliyetlerden doğup Program düzenlemeleri üzerinde etkisi olan konuları (zaman çizelgeleri, maliyet ve performans) uygun biçimde ele alacaktır. Buna ek olarak Program Yönetim Ofisi, CQC'ye ve buna bağlı CQP'lere destek verecektir.

7.1.6 CQC'nin JAA (veya EASA) tip sertifikası önermesini de dikkate alarak, OCCAR'a uçak tipinin, uçuş elverişlilik düzenlemeleri ile Teknik Şartname'ye uygun olduğunu bildirmesi üzerine, Katılımcılar OCCAR'dan ilk uçağın fiilen tesliminden önce, Ana Yüklenici'yle bire bir uçak tip kabul işlemini gerçekleştirerek uçak tip kabulünü resmen onaylamasını isteyeceklerdir.

7.2 Müstakil uçak kabulü.

Filien teslim edilen her bir uçağa ilişkin olarak müstakil uçak kabul işlemleri, aşağıdaki esaslara göre yürütülecektir:

7.2.1 CQC, OCCAR-EA ve Ana Yüklenici'yle, Ulusal Makam'ın öngördüğü kuralları herhangi bir şekilde sınırlamaksızın, müstakil uçak kabulüne ilişkin mümkün olduğunca uygulanabilir genel bir prosedür üzerinde anlaşma sağlayacaktır.

7.2.2 Her bir uçak için müstakil uçak kabul sürecinin yürütülmesine ilişkin uzmanlık, Katılımcı Ülkeler'den gönderilecek uzmanlarla genişletilebilecek bir Uluslararası Kabul Heyeti (IAT) tarafından sağlanacaktır. IAT, OCCAR adına hareketle ve OCCAR yönetimi altında, müstakil uçak kabul işlemlerini Ana Yüklenici'yle bire bir yürütecektir.

7.2.3 Teknik kabul işleminin başarıyla tamamlanmasıyla, Katılımcılar OCCAR'dan, Ana Yüklenici'ye karşı, resmen teslim edilen her bir uçağın son kabulünü yapmasını isteyeceklerdir.

7.3 Kalite Güvencesi

7.3.1 Katılımcılar OCCAR'dan gelecek talep üzerine, üzerinde karar kılınacak hükümler doğrultusunda, kendi ülke sınırları içerisinde Devlet Kalite Güvencesi (GQA) hizmetlerini, bu tür hizmetler için belirtilen uygun Müttefik Kalite Güvence Yayınları'nda (AQAP 170) yer alanlar kadar kesin olmak kaydıyla belirlenecek ulusal uygulamalar ve esaslar doğrultusunda yürütülecek biçimde OCCAR'a sağlayacaklardır.

7.3.2 Katılımcılar, genel prensipleri ve STANAG 4107 sayılı NATO Standardizasyon Anlaşması'nın 6. Basımı ya da varsa herhangi sonraki bir değişikliğini, Devlet Kalite Güvencesi'nin Karşılıklı Kabulü ve Müttefik Kalite Güvencesi Yayınları'nın Kullanımı'nı uygulayacaklardır. STANAG 4107 6. Basımında ya da sonraki herhangi bir değişikliğinde öngörülenler dışında bazı uygun önlemler alınması gerektiği durumlarda, Katılımcılar söz konusu düzenlemeleri yapmaları konusunda kendilerine bağlı ulusal kalite güvence servislerini görevlendirecektir.

7.3.3 Tüm Katılımcılar, STANAG 4107 6. Basım ya da varsa sonraki herhangi değişiklik hükümleri doğrultusunda kendi adlarına diğer bir Katılımcı tarafından yürütülecek Devlet Kalite Güvencesi (GQA) hizmetlerini kabul edecektir. Program Yüklenicileri'nin temsilcileri kendi sözleşmeleri ile ilgili olarak Devlet Kalite Güvencesi (GQA) servislerine katılmaya davet edilebilirler.

8. Bölüm Uluslararası Entegre Lojistik Destek Sahra Ekibi

- 8.1 Katılımcılar bir Uluslararası Entegre Lojistik Destek Sahra Ekibi (IIFT) oluşturabilirler. Her Katılımcı'nın IIFT'ye uzman sağlamaya hakkı vardır. IIIFT'nin görev ve çalışma prensiplerini içeren detaylı yapılanması, PC tarafından uygun bulunacak ayrı bir metinde tanımlanacaktır.

9. Bölüm Üçüncü Şahıslar'a Satış ve Devirler ve Bedeller

9.1 Üçüncü Şahıslara Satış ve Devirler

A400M uçağı, bununla ilgili malzeme kalemleri ya da parçalarına ilişkin herhangi bir satış ya da devir işlemini gerçekleştirmek ya da buna yetki vermek ya da Program Bilgileri ile ilgili olarak herhangi bir lisans vermek amacıyla Katılımcılar, silahlanma malzemeleri ve teknolojisinin dışsatımı üzerinde kendi ulusal yasalarını ve yönetmeliklerini, karşılıklı bir işbirliği ruhu içerisinde ve aralarındaki ayrı düzenlemeler doğrultusunda yorumlayıp uygulayacaktır. Bir Üçüncü Şahıs'a satış ya da devir ya da herhangi bir ruhsat verilmesine niyetlendiğinde, Katılımcıların olası itirazlarını etkili bir biçimde yapabilmeleri için her durumda, Katılımcılar arasında ön görüşme yapılması gerekir.

9.2 Bedeller

9.2.1 Bir Program Yüklenicisi'nin A400M uçağını, herhangi ilgili bir mal ya da malzeme ya da aksamını Üçüncü Şahıslar'a satması ya da devretmesi veya söz konusu uçağın, mal ya da malzeme kaleminin veya aksamın üretimine ilişkin herhangi bir ruhsat vermesi hallerinde Ana Yüklenici, Program Komitesi tarafından belirlenerek Ana Sözleşme metnine konacak uygun madde ile hükme bağlanacak bir bedel ödeyecektir. Bu bedel; Katılımcı Ülkeler arasında, 9.2.3 Maddesi hükümlerine tabi olunmak kaydıyla, Ortak Unsurlar için Uçak Alım Sayısı ile orantılı olarak ya da Ortak Olmayan Unsurlar'ı geliştirmek için yaptıkları mali katkıyla orantılı olarak paylaşılacaktır.

9.2.2 Ana Yüklenici'nin (resmi bir fiyat hesaplaması ve uygun dokümanlar ile) söz konusu bedelin olası bir satış durumunu engelleyebileceğini kanıtlayabilmesi durumunda, Program Komitesi tarafından bedelin miktarında bir indirim yapılması düşünülebilir.

9.2.3 Her Katılımcı, kendi ulusal yasa ve düzenlemeleri çerçevesinde, kendisine düşen bedel payını azaltabilir ya da bundan tamamen feragat edebilir.

9.3 Katılımcılar OCCAR'dan, aşağıdaki maddelerin Ana Yüklenici tarafından yerine getirilmesinin sağlanmasını isteyecektir:

- Üçüncü Şahıs'ta imzalanmış olup bedel ödenmesine neden olabilecek herhangi bir sözleşmenin gecikmeden kendisine bildirmesini sağlamak;
- bedelleri, Euro cinsinden, gecikmeksizin ödemesini sağlamak;
- bedelleri ödemesinde gecikme olması durumunda faiz ödenmesini sağlamak;
- OCCAR'a her takvim yılının sonunda ayrıntılı bir bedel listesi sunmasını ve bu şekilde OCCAR'ın isteği üzerine ilgili destek belgelere erişim olanağı vermesini sağlamak.

10. Bölüm Bilgilerin Mülkiyeti, Takas, Devir ve Kullanımı

- 10.1 Üretilen her türlü Üretilen Bilgiler, bunları üreten Ana Yüklenici'nin ya da Alt Yüklenici'nin ya da Katılımcı'nın malı olacaktır. Diğer yandan Program dahilinde işin başarılı bir şekilde tamamlanması için gerekli ya da bu amaçla kullanılan her türlü Mevcut Bilgiler'in mülkiyeti malikinde olmayı sürdürecektir. Katılımcı Ülkeler'e bu bölüm hükümleri uyarınca Program Bilgileri'ni kullanma ve kullandırma izni verilmiş olacaktır.
- 10.2 Katılımcılar arasında Bilgi değişimi, NATO savunma amaçlarına yönelik 19 Ekim 1970 tarihli Teknik Bilgi Alışverişi Anlaşması çerçevesinde veya bu anlaşmada yapılan değişikliklere ve uygulama direktiflerine göre olacaktır.
- 10.3 Ana Yüklenici ile Program'a katılacak Alt Yüklenici(ler)'den, Program dahilindeki işin başarılı bir biçimde tamamlanması için gerekli olan kendi mülkiyetlerinde ya da kontrollerinde bulunan yeterli Program Bilgileri'ni, bilinmesi gereken ölçüde birbirlerinin kullanımına sunmaları istenecektir. Program Bilgileri'ni aktaran Program Yüklenicileri'nin isteklerine bağlı olarak, bilgilerin açıklanması gizlilik anlaşmalarına tabi tutulabilir. Bu Bilgi değişimleri Katılımcı Ülkeler'e hiç bir maliyet getirmeksizin yürütülecektir.
- 10.4 Katılımcılar OCCAR'dan. Program kapsamında Katılımcılar'ın temsilcisi olarak sorumluluklarını yerine getirmek üzere, kendisi için Program Yüklenicileri'nin mülkiyetinde veya kontrolünde bulunan Program Bilgileri'ne ücretsiz ulaşım, kopyalama ve kullanım haklarını sağlamasını isteyeceklerdir. Her Katılımcı, OCCAR'ın Program yükümlülüklerini yerine getirmesine olanak vermek amacıyla Katılımcı'nın kendi sahip olduğu Program Bilgileri'ne ulaşımını sağlayacaktır. Ana Yüklenici'den, Alt Yükleniciler'den ve herhangi bir Katılımcı Ülke'den alınan herhangi bir Program Bilgisi gizlilik içerisinde işleme konulacak ve yalnızca yukarıda belirtilen amaçlara yönelik olarak kullanılacaktır.
- 10.5 Katılımcılar OCCAR'dan, OCCAR'ın herhangi bir Üretilen Bilgi oluşturması durumunda, bu Program Bilgisi'nin Fikri Mülkiyet Hakkı'nın Katılımcılar'ın tamamına ait olmasını sağlamasını isteyecektir. Her Katılımcı bu Program Bilgileri'ni diğer Katılımcılar'ın olurlarını aramadan kullanma ya da kullandırma hakkına sahip olacaktır.
- 10.6 Gerekli kullanım haklarını elinde bulundurmamak koşuluyla, her Katılımcı Program Amaçları doğrultusunda, diğer Katılımcılar'a, Ortak Unsurlar'la ilgili bilgiler olması kaydıyla, Program Bilgileri'ni bedelsiz kullanma hakkını verecektir. Bu tür Bilgiler, Program Amaçları için diğer Katılımcılar'ca kullanılmak üzere ilgili Katılımcı tarafından OCCAR'a verilecektir.
- 10.7 Katılımcılar OCCAR'dan, OCCAR'ın, her Katılımcı Ülke için Program Yüklenicileri'nden, Madde 10.1'de belirtilen Program Bilgileri'ni Program Amaçları doğrultusunda açıklama, kopyalama, kullanma, ve kullandırma konularında, gayri kabili rücu ve devredilemez bir hak olarak, bu hakları her bir Katılımcı adına güvence altına almasını isteyecektir. Söz konusu bu hak, Program Bilgileri'nin her bir Katılımcı tarafından ya da Katılımcı adına bir Üçüncü Şahıs tarafından:
- (i) rekabet ve ihale amaçlarıyla;

- (ii) bakım ve onarım faaliyetleri amacıyla;
  - (iii) tasarım değişiklik faaliyetleri amacıyla;
  - (iv) ilgili donanımın tasarımı, geliştirilmesi ve üretimi amaçlarıyla;
  - (v) teçhizatın Program dahilinde güvence altına alınan donanımlar ile arayüz oluşturması ve birlikte çalışmasının sağlanması amacıyla;
  - (vi) Program'ı yönetmek ve izlemek amacıyla;
  - (vii) yedek parça üretimi amacıyla;
kullanımını kapsayacaktır.
- 10.8 Madde 10.7'de değinilen hakların, 10.7 Maddesi (vii) bendinde yazılı olanlar dışında, her Katılımcı tarafından kullanımı durumunda, bu haklar bedelsiz güvence altına alınacaktır.
- 10.9 Madde 10.7 (vii) bendi altında değinilen hakların, bir Katılımcı Ülke tarafından kullanılması durumunda ise bu haklar, o Katılımcı Ülke'nin Program dahilinde tasarım ve geliştirme çalışmalarına yönelik olarak mali ve teknik açıdan yaptığı katkılar hesaba katılarak ve bu hakların Üçüncü Şahıs'a nazaran doğrudan doğruya hak sahibi Katılımcı Ülke tarafından kullanılması durumunda ödemenin daha düşük olacağı kabul edilerek, adil ve makul bir ödemeye tabi olacaktır.
- 10.10 Madde 10.7 (iii) ve (vii) bentlerinde yazılı olanlar dışında 10.7 Maddesi içerisinde değinilen hakların herhangi bir Üçüncü Şahıs tarafından kullanımı durumunda, bu haklar bedelsiz olarak güvence altına alınacaktır.
- 10.11 Madde 10.7 (iii) ve (vii) bentlerinde yazılı olan hakların herhangi bir Üçüncü Şahıs tarafından kullanımı durumunda, bu haklar Katılımcıların Program dahilinde tasarım ve geliştirme çalışmalarına yaptığı mali ve teknik katkılar dikkate alınarak oluşturulacak adil ve makul bir ödemeye tabi olacaktır.
- 10.12 Bir Program Yüklenicisi'nin, bir Katılımcı Ülke'nin ihtiyaçları doğrultusunda yedek parçaları imal ve tedarik edememesi durumunda, 10.7 Maddesi (vii) bendi altında her Katılımcı Ülke tarafından ya da Üçüncü Şahıs aracılığıyla imalata ilişkin haklar bedelsiz olarak uygulanabilecektir. Madde 10.9 uygulanmayacaktır. Madde 10.11, Madde 10.7 (iii) bendinde bahsedildiği gibi, yalnızca tasarım değişikliği faaliyetleri için yapılacak ödemelere ilişkin olarak uygulanacaktır.
- 10.13 10.14'den 10.16'ya kadar olan maddelerin hükümleri Program Buluşları'yla ilgili olarak alınacak tüm Patentler ile bu Patentler için yapılacak başvuruların tamamı için geçerli olacaktır.
- 10.14 Katılımcılar, Program Yüklenicileri ve OCCAR'dan, herhangi bir Program Buluşu ile ilgili olarak yapılan herhangi bir Patent başvurusuna ilişkin olarak Katılımcı Ülkeler'i haberdar etmelerini ve Patent başvurusunun ayrıntılarını resmi Patent başvuru evrakının bir kopyası ile birlikte temin etmesini isteyeceklerdir. Resmen yapılmış herhangi bir Patent başvurusu için bir güvenlik kısıtlaması söz konusu olduğu durumlarda, yalnızca bu Patent başvurusuna ilişkin ayrıntılı bilgi verilecektir.

- 10.15 Program dahilinde yapılan herhangi bir Program Buluşu'na ilişkin herhangi bir Patent başvurusunun resmen yapılmış olması durumunda Katılımcılar'a konuya ilişkin bilgi verilecek ve bu Katılımcılar Savunma Amaçları'na yönelik olarak bu Patent başvurularını, ya da bunlara ileride verilecek Patentler'i bedelsiz kullanma ve kullandırma hakkına sahip olacaktır.
- 10.16 Katılımcılar OCCAR'dan, OCCAR'ın 10.7'den 10.12'ye kadar olan maddeler ve Madde 10.15 altında değinilen hakların Katılımcılar adına Alt Yükleniciler'den teminat alınması konusunda Ana Yüklenici'nin gereken işlemleri yapmasını sağlamaya çalışmasını isteyeceklerdir.
- 10.17 Madde 10.5 hükümlerine bağlı olarak, bu bölüme konu olan haklar Ortak Unsurlar'a uygulanacaktır.
- 10.18 Katılımcılar talep ettikleri ve bedelini ödedikleri, Madde 10.7 'de düzenlenen Ortak Olmayan Unsurlar'a ilişkin tüm hakları ücretsiz olarak kullanma yetkisine sahip olacaklardır. Madde 10.7 'de belirtilen haklara diğer bir Katılımcı'nın ya da Katılımcılar'ın sahip olmak istemesi/istemeleri durumunda, Ortak Olmayan Unsurlar için ödeme yapan Katılımcı'ya adil ve makul koşullarda ödeme yapılmasına bağlı olacaktır.

11. Bölüm Vergiler, Gümrük Vergileri ve Benzeri Mükellefiyetler

- 11.1 Katılımcılar'ın uygulamadaki yasal düzenlemelerinin izin verdiği ölçüde, Katılımcılar, bu günkü durumda belirlenmiş ve uygulamaya konmuş olan dışalım ve dışsatımlara ilişkin vergi, gümrük vergileri, ve benzeri mükellefiyetler ile nicelik / nitelik kısıtlamalarının Program ile bağlantılı olarak uygulanmamasını sağlayacaklardır.
- 11.2 İlgili Katılımcılar, bu Program dahilinde üretilecek bilgilerin ya da malzemelerin fiyatına, yukarıda anlatılan şekilde tanımlanan vergi, gümrük vergisi ve benzer mükellefiyetler ve giderlerin dahil edilmemesini sağlayacaktır. Katılımcılar, bu MoU'da açıklanan taahhütlerin tatmin edici ölçüde uygulanması için bu tür vergi, gümrük vergisi ve benzer mükellefiyetlerin idaresini en uygun şekilde sağlayacaktır.
- 11.3 Vergi, gümrük vergisi ya da benzeri mükellefiyetlerin tarhı halinde, tarh edildikleri ülkenin Katılımcı'sı tarafından bu Katılımcı'nın gideri olarak, Katılımcı'nın Program'la ilgili paylaşılmış giderlerinin üzerinde ve ona ek olacak şekilde karşılanacaktır.
- 11.4 AB yönetmeliklerinin uygulanması için vergi mükellefiyeti uygulaması gerektiğinde, bunlar son teslimatın yapıldığı AB üyesi alıcı tarafından ödenecektir. Bu bağlamda, AB sınırları dışından gelen donanım, aksam ya da bileşenler vergilerin ödenerek işlemin tamamlanmasını sağlayacak şekilde, ilgili her türlü gümrük dokümanları ile beraber gidecekleri son varış noktasına yönelecektir. Söz konusu bu vergiler, Katılımcı'nın Program dahilinde paylaştığı giderlerin üzerinde ve onlara ek olacak şekilde uygulanacaktır.

12. Bölüm Sınıflandırılmış (Gizlilik Dereceli) Bilgilerin Güvenliği

- 12.1 Program ile bağlantılı olarak taraflar arasında değişimi yapılan ya da Program dahilinde üretilen tüm gizli bilgiler, Program Üst Kurulu (PB) kararıyla belirlenen güvenlik düzenlemelerine uygun olarak kullanılacak, işlenecek ve korunacaktır.
- 12.2 Bu düzenlemeler Katılımcılar'ın ülkelerinde uygulanan ulusal güvenlik yasa ve düzenlemelerini de dikkate alacaktır.

13. Bölüm Devlet Tarafından Sağlanan Teçhizat (GFE) / Tesisler (GFF)

- 13.1 Katılımcılar, mümkün olduğunca, Ana Sözleşme'nin GFF'e ilişkin herhangi bir hüküm içermemesi ve Ana Yüklenici'nin Ana Sözleşme'yi uygulamak için gereksinim duyacağı her şeyin kendi sorumluluğunda olması görüşündedirler.
- 13.1.1 Katılımcılar, Ana Sözleşme hükümlerine uygun olarak, temsilcileri olan OCCAR aracılığıyla, her türlü GFE ile (Madde 13.1'e rağmen herhangi bir GFF varsa) herhangi bir GFF'yi Ana Yüklenici'ye temin ve teslim edecektir. Koşullar Katılımcı'nın kontrolü dışında olmadıkça, bunu gerçekleştiremeyen bir Katılımcı, ilave maliyetler de içerisinde olmak üzere, tüm sonuçlara tek başına katlanacaktır. Böyle bir durumda Program Komitesi (PC) uygun hareket biçimine karar verecektir.
- 13.1.2 Eğer varsa, GFF'nin maliyeti Uçak Alım Sayısı'na bağlı olarak Katılımcılar arasında paylaşılacaktır.
- 13.2 Katılımcılar OCCAR'dan GFF paylaşımını düzenli olarak kayıt etmesini isteyeceklerdir. Eğer GFF azaltılamazsa, Katılımcılar arasındaki GFF iş paylaşım oranları Program Komitesi (PC) seviyesinde kararlaştırılacaktır.
- 13.3 Katılımcılar OCCAR'ın, Ana Sözleşme altında aşağıdaki hususları sağlamasını isteyeceklerdir:
- 13.3.1 GFE'nin tedarikçi Katılımcı'nın mülkiyetinde (ya da birden fazla Katılımcı'nın ortaklaşa hareketle GFE tedarik etmesi durumunda, sürece dahil olan Katılımcılar'ın ortak mülkiyetinde) kalmayı sürdürmesini;
- 13.3.2 Ana Yüklenici'nin, herhangi bir GFE'yi çalışır, onarım gerektirmeyen ve iyi durumda muhafaza etmek sorumluluğu altında olmasını, ayrıca GFE'yi aynen aldığı koşullarda, beklenen normal aşınma ve yıpranma payı ile geri vermekten sorumlu olmasını, bu yükümlülüklerin doğrudan malzemeyi, teçhizatı sağlayan Katılımcının yararına kullanılmasını;
- 13.3.3 Ana Yüklenici'nin kendisine sağlanan tüm GFE ve herhangi bir GFF'yi yalnızca Program amaçları için kullanmasını.

14. Bölüm Sorumluluklar

- 14.1 Program yürütülürken üstlenilen etkinliklerin yerine getirilmesi sırasında ya da bunlarla ilişkili olarak doğabilecek sorumluluklara ilişkin olarak aşağıdaki esaslar uygulanacaktır:
- 14.1.1 Her Katılımcı diğer bir Katılımcı'nın personeli ya da temsilcileri (bu ibare Program Yüklenicileri'ni kapsamaz) tarafından kendi askerî ya da sivil personeline verilecek zararlar ya da mallarına verilecek zarar ve ziyanlar ile ilgili olarak diğer Katılımcılar aleyhine dava açma ve şikayette bulunmaya ilişkin bütün haklarından feragat eder. Ancak, bu tür hasarın bir Katılımcı'nın, Katılımcı personelinin ya da temsilcilerinin kasıtlı fiil ya da ihmalleri, iradi aykırı hareketleri ya da kusurlarından kaynaklanması halinde, bu durumlardan doğacak her türlü sorumluluklarına ilişkin gider ve masrafları bizzat ve tek başına o Katılımcı tarafından karşılanacaktır.
- 14.1.2 Program ile bağlantılı olarak herhangi bir Katılımcı'nın, Katılımcı personel ya da temsilcilerinin neden olacağı her tür hasar, zarar ve ziyana ilişkin Üçüncü Şahıs talep ve şikayetleri, hasarın meydana geldiği topraklara sahip Katılımcı tarafından işleme alınacaktır. Bu tür taleplerin karşılanması yolunda yapılan giderler, Katılımcı Ülkeler tarafından Uçak Alım Sayısı'yla doğru orantılı olarak karşılanacaktır. Ancak, bu tür bir hasarın bir Katılımcı'nın personelinin ya da temsilcilerinin kasıtlı fiil ya da ihmalleri, iradi aykırı hareketleri ya da kusurlarından kaynaklanması halinde bu durumlardan doğacak her türlü sorumluluklarına ilişkin gider ve masrafları bizzat ve tek başına o Katılımcı tarafından karşılanacaktır.
- 14.2 İki ya da daha fazla Katılımcı'nın ortak mallarına zarar gelmesi ya da ortak mallarından doğan zarar durumunda, bu tür zararın maliyeti bir Üçüncü Şahıs veya bir Program Yüklenicisi tarafından karşılanamıyorsa, bu maliyet, malların ait olduğu Katılımcılar tarafından Uçak Alım Sayıları'na göre paylaşılarak karşılanacaktır.
- 14.3 Katılımcılar, Program Yüklenicileri'nin Üçüncü Şahıslar'a veya diğer Program Yüklenicileri'ne karşı sorumluluklarından doğan talep ve şikayetlerle karşılaşmaları durumunda, bunları ödemeyeceklerdir.
- 14.4 OCCAR tarafından yapılan herhangi bir Program Sözleşmesi hükümlerinden doğacak talep ve şikayetler, söz konusu Program Sözleşmesi hükümlerine uygun olarak çözüme kavuşturulacaktır.

15. Bölüm Anlaşmazlıkların Çözümü

15.1 Katılımcılar arasında bu Mutabakat Muhtırası'nın (MoU) yorumundan ya da uygulamasından doğacak her türlü anlaşmazlık, görüşmeler yoluyla çözümlenecektir.

16. Bölüm Yeni Katılımcıların Kabulü

- 16.1 Katılımcı sıfatına sahip olmayan bir tarafın Program'a katılmak istemesi durumunda, Katılımcılar ilgili tarafca yapılan başvuruyu değerlendirecek. bu şekilde katılım için hüküm ve şartları belirleme olanağını inceleyecek, ve gerekebilecek ilgili düzenlemeleri yapacaklardır.

17. Bölüm Uçak Alım Sayılarında Değişiklik, Çekilme ve Fesih

17.1 Uçak Alım Sayıları'nda değişiklik ve çekilme

Bir Katılımcı'nın bu Mutabakat Muhtırası'nın (MoU) 5. Bölümü'nde beyan edilmiş olan Uçak Alım Sayısı'nda değişiklik yapmak istemesi veya Program'dan tamamen çekilmek istemesi durumunda aşağıdaki hususlar uygulanacaktır:

17.1.1 Katılımcılar ile OCCAR-EA arasında Program Komitesi düzeyinde, bu tür bir Uçak Alım Sayısı değişikliği ya da çekilmenin olası sonuçları üzerinde ön görüşmelerde bulunulacaktır;

17.1.2 Böyle bir görüşmenin ardından, bir Katılımcı'nın Uçak Alım Sayısı'nda değişiklik yapmayı ya da Program'dan çekilmeyi yine de istiyor olması durumunda söz konusu Katılımcı, Program Üst Kurulu'na (PB) en az altı ay önceden yazılı bildirimde bulunacak ve bu bildirim birer örneğini ayrıca OCCAR'a ve PC'ye verecektir.

17.1.3 Uçak Alım Sayısı'nda değişikliğe giden ya da Program'dan çekilen Katılımcı:

- Uçak Alım Sayısı değişikliğinin ya da Program'dan çekilmesinin olumsuz sonuçlarını en alt düzeye indirmek için gereken tüm önlemleri alacak;
- Uçak Alım Sayısı'nda değişikliğe gittiği ya da Program'dan çekildiği tarihe kadarki yükümlülüklerini tam ve eksiksiz olarak yerine getirecek;
- Uçak Alım Sayısı'nda değişiklik yapılmasından ya da Program'dan çekilmesinden doğacak her türlü ilave maliyet, zarar, cezai müeyyide ya da sorumluluktan tek başına sorumlu olacaktır.

17.1.4 Uçak Alım Sayısı'nda herhangi bir indirim giden ya da Program'dan çekilen bir Katılımcı'nın Program'a toplam katkısı hiç bir şekilde, Uçak Alım Sayısı'nda değişiklik olmadan ya da Program'dan çekilmeden önce yapmış olacağı katkının toplam tutarını geçmeyecektir.

17.1.5 Bir Katılımcı'nın bu Mutabakat Muhtırası'nın (MoU) 5. Bölümü'nde açıklanan Uçak Alım Sayısı'nı arttırması durumunda, maliyette bir düşüş olursa, bu düşüş Katılımcı'lar arasında paylaşılacaktır.

17.1.6 Eğer bir Katılımcı Ana Yüklenici'den, başka bir Katılımcı'nın Ana Yüklenici'den sipariş ettiği Ortak Olmayan Unsurlar'dan birini sipariş etmeye karar verirse, bu Ortak Olmayan Unsurlar'a ait toplam tekrarlanmayan maliyet, ilgili Katılımcılar arasında talep ettikleri Ortak Olmayan Unsurlar'ın miktarlarına göre veya ilgili Katılımcılar arasındaki karara göre paylaşılacaktır.

17.1.7 Mutabakat Muhtırası'nın (MoU) bu bölümünde hükme bağlanan esaslar, aynen Ana Sözleşme'ye de yansıtılacak olup, söz konusu Ana Sözleşme'de bir Katılımcı'nın Uçak Alım Sayısı'nda değişiklik yapması ya da Program'dan çekilmesi durumunda ortaya çıkabilecek olası maliyet etkilerine de gereken yer ve önem verilecektir.

17.1.8 Yukarıda düzenlenen esaslar, bir Katılımcı'nın Ana Sözleşme'deki teslimat programında bir değişiklik yapma gereği gördüğü, fakat söz konusu bu değişikliğin diğer bir Katılımcı üzerinde olumsuz etkisi olabileceği durumlarda da uygulanacaktır.

17.2 Ayrıca, çekilme durumunda aşağıdaki maddeler uygulanacaktır.

17.2.1 Diğer Katılımcılar'ın isteği üzerine, çekilen Katılımcı, Program'ın geriye kalan Katılımcılar tarafından devam ettirilebilmesini sağlamak amacıyla, kendi kontrolü altında olan gerekli her türlü önlemi alacaktır.

17.2.2 Bu Mutabakat Muhtırası (MoU) kapsamında, fiili çekilme tarihinden önce çekilen Katılımcı'nın elde etmiş bulunduğu Bilgiler ile bunlara ilişkin haklar, Katılımcı'nın fiilen çekilmesinden sonra bu Katılımcı'da kalacaktır.

17.2.3 Bu Mutabakat Muhtırası (MoU) kapsamında, çekilen bir Katılımcı'dan elde edilen Bilgiler ve bunlara ilişkin haklar, çekilme fiilen gerçekleştikten sonra diğer Katılımcılar'da kalacaktır.

17.3 Fesih

Katılımcılar'ın toplu halde Program'ı feshetmeye karar vermeleri durumunda, Katılımcılar, bu Mutabakat Muhtırası'nın (MoU) 6. Bölümü'nde açıklanan mali taahhütler doğrultusunda fesih giderlerini ortaklaşa karşılayacaktır.

17.4 Geçerliliklerini koruyacak koşullar

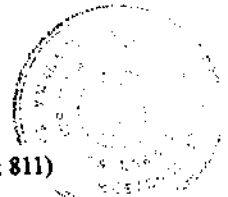
"Bilgilerin Mülkiyeti, Takas, Devir ve Kullanımı" "Sınıflandırılmış (Gizlilik Dereceli) Bilgilerin Güvenliği", "Üçüncü Şahıslara Satışlar ve Devirler ve Bedeller", "Sorumluluklar", "Anlaşmazlıkların Çözümlemesi" ve "Uçak Alım Sayılarında Değişiklik, Çekilme ve Fesih" başlıklı bölümlerdeki koşullar, herhangi bir Katılımcı'nın Program'dan çekilmesi ya da bu Mutabakat Muhtırası'nın (MoU) feshi ya da sona ermesine bağlı kalmaksızın aynen geçerliliklerini koruyacaklardır.

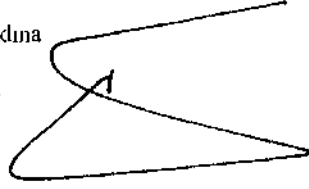
18. Bölüm Değişiklikler, Yürürlük Tarihi, Diller, Süre ve İmza

- 18.1 Bu Mutabakat Muhtırası (MoU) herhangi bir zamanda yalnız Katılımcılar'ın yazılı oy birliğiyle değiştirilebilir.
- 18.2 Toplam 18 bölümden oluşan, Fransızca dilinde altı orijinal kopya olarak imzalanan bu MoU; son imzanın atıldığı tarihte yürürlüğe girecektir.
- 18.3 Bu Mutabakat Muhtırası'nın (MoU) diğer tercümelere; İngilizce, Almanca, İspanyolca ve Türkçe dillerinde, Mutabakat Muhtırası'nın (MoU) Fransızca dilinde imzalanmasından sonraki altı ay içinde imzalanacaktır. Son imza tarihinden itibaren her dil tercümesi eşit doğrulukta ve geçerlilikte olacaktır.
- 18.4 Bu Mutabakat Muhtırası (MoU) otuz yıl süreyle ya da Madde 18.1 uyarınca yapılacak değişikliklerle belirlenecek başkaca bir süreyle yürürlükte kalacaktır.
- 18.5 Kaydedilmiştir ki 19 Haziran 2001'de ve 18 Aralık 2001'de imzalanan MoU'lar yürürlüğe girmemiştir.

Yukarıdaki hususlar Belçika Krallığı Savunma Bakanı, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunmadan Sorumlu Devlet Bakanı, Federal Almanya Cumhuriyeti Federal Savunma Bakanlığı, Fransa Cumhuriyeti Savunma Bakanı, İspanya Krallığı Savunma Bakanı ve Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanı arasında ele aldıkları konularda varılmış mutabakatları temsil eder.

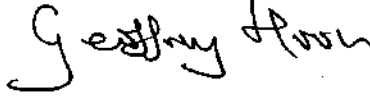
Belçika Krallığı Savunma Bakanı adına

Yer: *Brüssel*

Tarih: *24.03.2003*

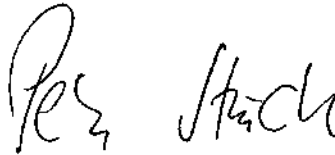
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunmadan Sorumlu Devlet Bakanı adına

Yer: *London*

Tarih: *22.05.2003*

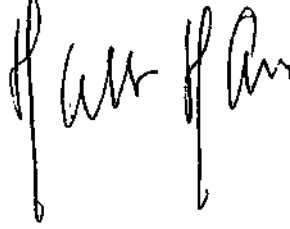
Federal Almanya Cumhuriyeti Federal Savunma Bakanlığı adına

Yer: *Berlin*

Tarih: *21.05.2003*

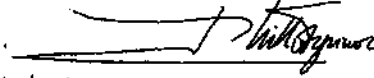
Fransa Cumhuriyet Savunma Bakanı adına

Yer: Paris

Tarih: 22.05.2003

İspanya Krallığı Savunma Bakanı adına

Yer: Madrid

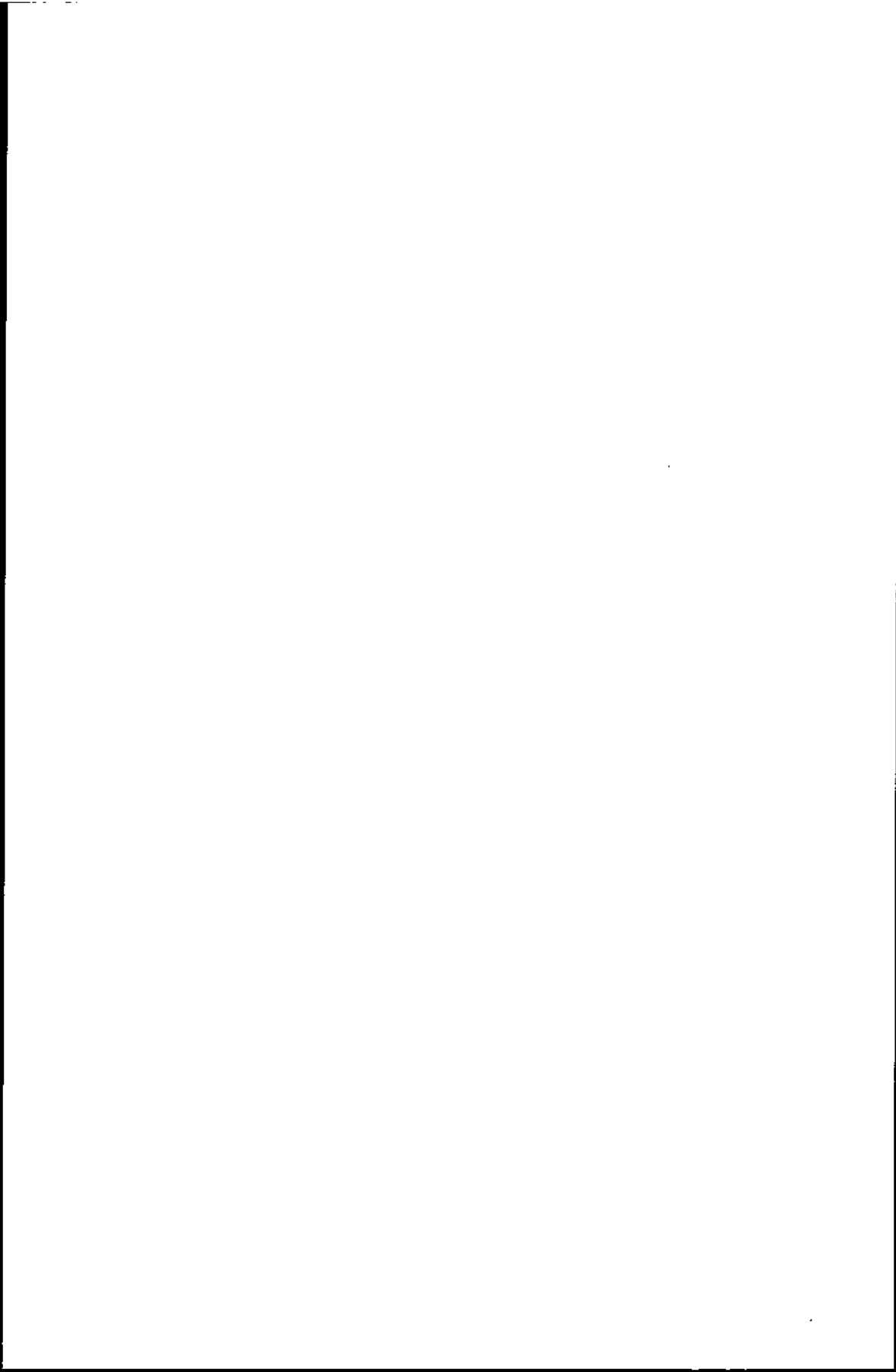
Tarih: 14.05.2003

Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanı adına

Yer: Ankara

Tarih: 18.04.2003

**A400M Uçağının
İşbirliği İçerisinde Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine**

İlişkin

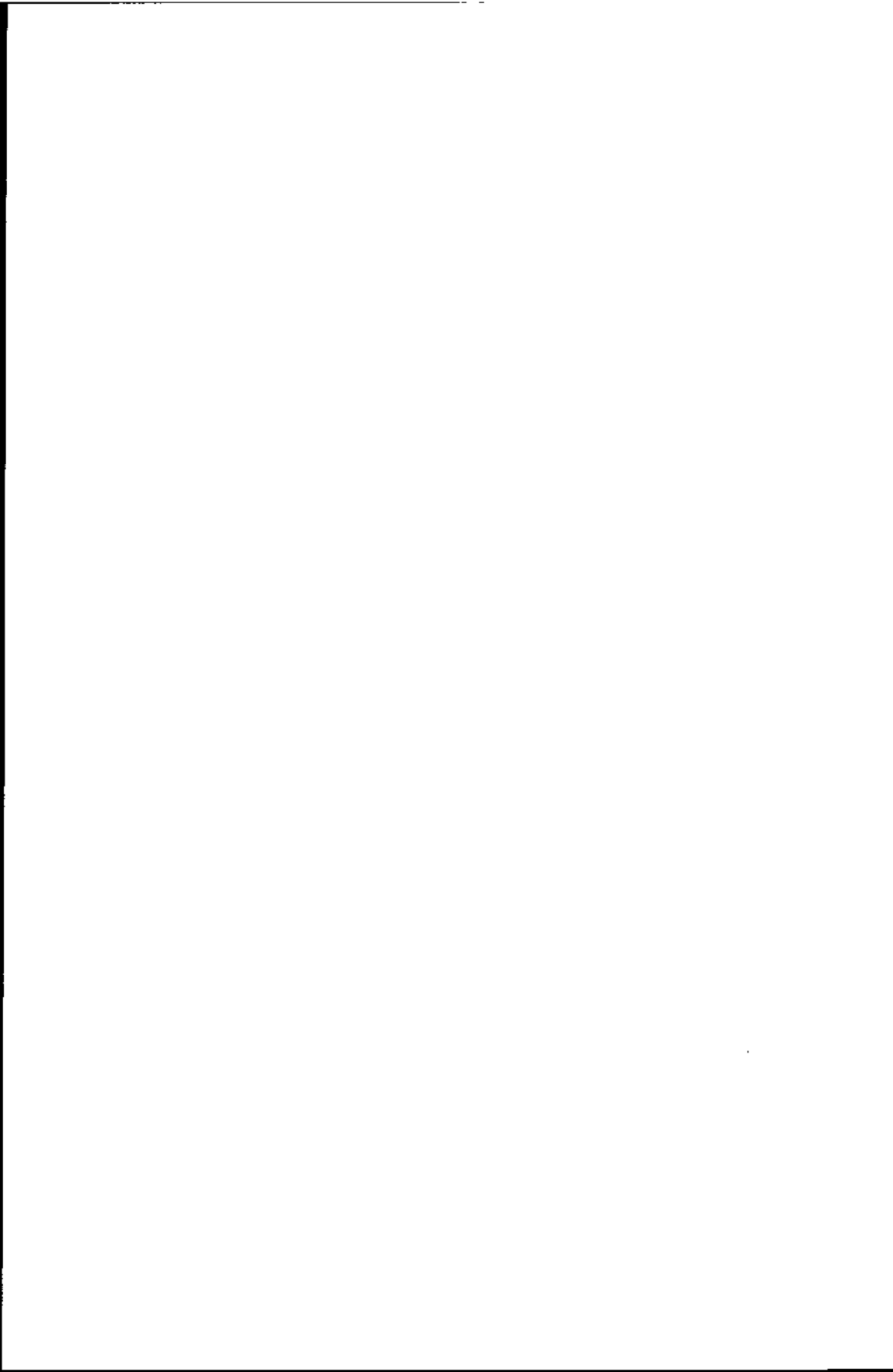
A400M PROGRAM ÜST KURULU

KARARI

Kısa Başlık:

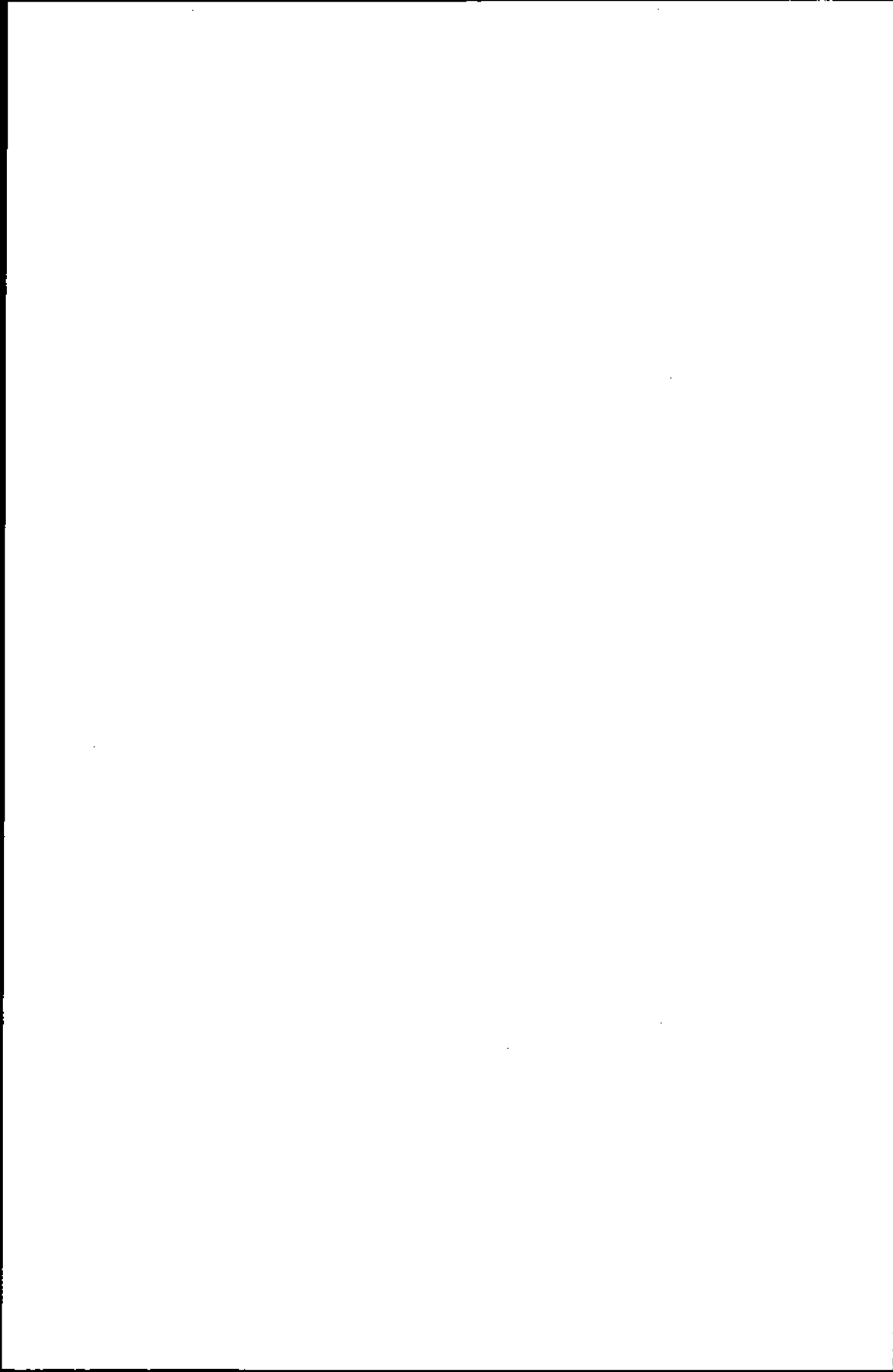
A400M PB Kararı

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	49
1. BÖLÜM KISALTMALAR VE TANIMLAR	51
2. BÖLÜM AMAÇ VE KAPSAM	55
3. BÖLÜM PROGRAM DÜZENLEMELERİ	56
4. BÖLÜM TEŞKİLAT VE YÖNETİM	56
5. BÖLÜM GENEL AKDI TAAHHÜTLER	61
6. BÖLÜM UÇAK ALIM SAYILARI VE İŞ PAYLAŞIMI	62
7. BÖLÜM MALİ TAAHHÜTLER	63
8. BÖLÜM BELGELENDİRME VE YETERLİK VERME, MÜSTAKİL KABUL- KALİTE GÜVENCESİ	65
9. BÖLÜM BEDELLER	67
10. BÖLÜM BİLGİLERİN MÜLKİYETİ, TAKAS, DEVİR VE KULLANIMI	67
11. BÖLÜM VERGİLER, GÜMRÜK VERGİLERİ VE BENZERİ MÜKELLEFİYETLER	70
12. BÖLÜM SINIFLANDIRILMIŞ (GİZLİLİK DERECELİ) BİLGİLERİN GÜVENLİĞİ VE ZİYARETLER	70
13. BÖLÜM DEVLET TARAFINDAN SAĞLANAN TEÇHİZAT (GFE) / TESİS (GFF)	72
14. BÖLÜM SORUMLULUKLAR	73
15. BÖLÜM ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ	73
16. BÖLÜM PROGRAM YÖNETİM OFİSİ PERSONELİNİN STATÜSÜ	74
17. BÖLÜM UÇAK ALIM SAYILARINDA DEĞİŞİKLİK, ÇEKİLME VE FESİH	74
18. BÖLÜM DEĞİŞİKLİKLER, YÜRÜRLÜK TARİHİ, DİLLER, SÜRE VE İMZA	76

Giriş

A400M Program Üst Kurulu

Belçika Krallığı Savunma Bakanı,

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunmadan Sorumlu Devlet Bakanı,

Federal Almanya Cumhuriyeti Federal Savunma Bakanı,

Fransa Cumhuriyeti Savunma Bakanı,

İspanya Krallığı Savunma Bakanı,

Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanı,

veya temsilcilerinden oluşur.

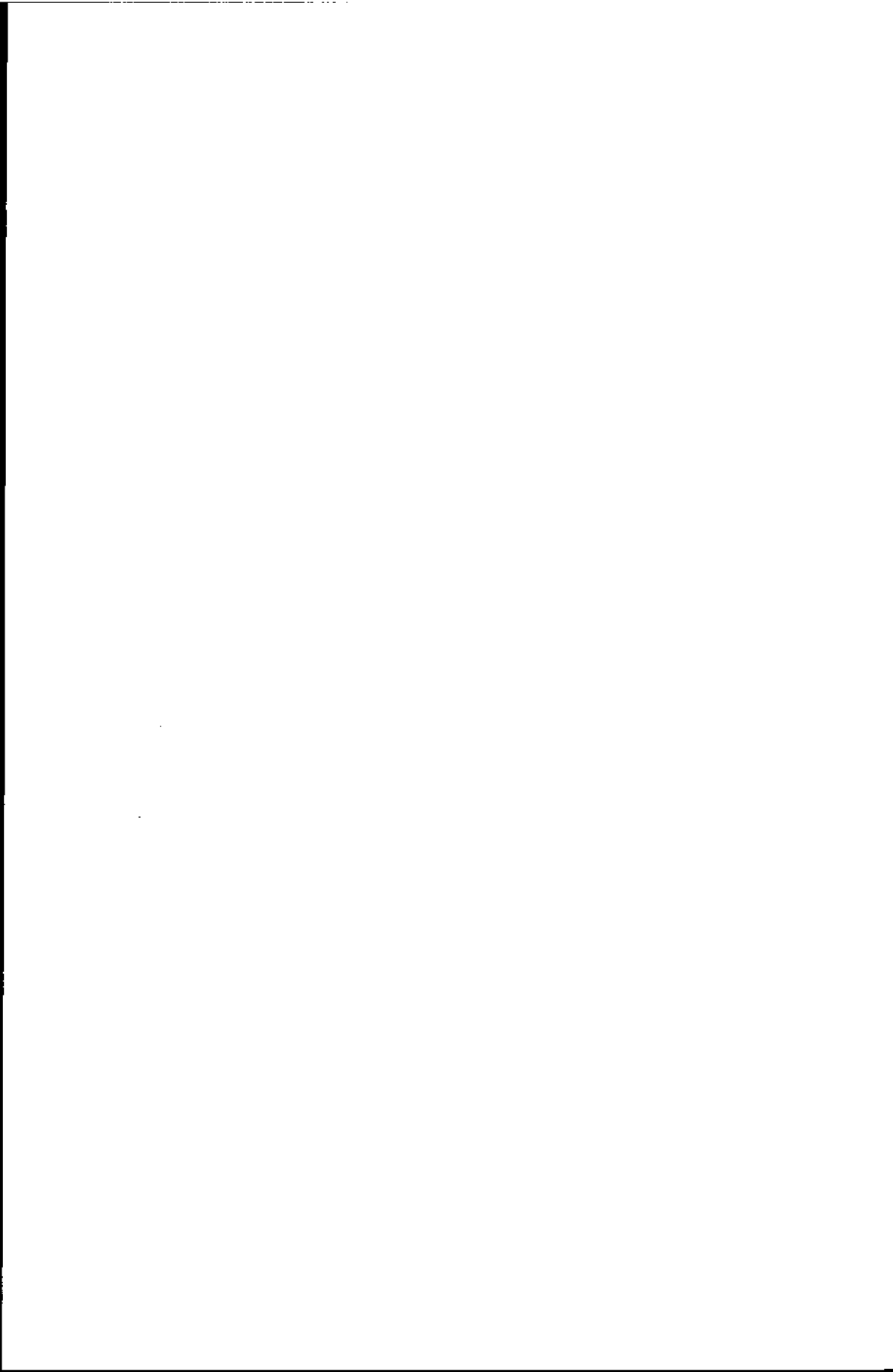
Program Üst Kurulu,

A400M uçağının geliştirilmesi ve üretimi ile başlangıç desteğine ilişkin tek aşamalı bir program dahilinde yapılacak işbirliğine yönelik olarak ..... tarihinde imzalanan Mutabakat Muhtırası'nı göz önünde bulundurarak;

OCCAR Danışma Kurulu'nun Program'ın OCCAR İcra Kurulu tarafından yürütüleceğine ilişkin ..... tarihinde imzalanan kararını göz önünde bulundurarak ;

Belçika Krallığı Savunma Bakanı ile Lüksemburg Büyük Dükalığı Savunma Bakanı arasında, Belçika Krallığı'nın uçak alım oranı olan sekiz uçaktan birinin Lüksemburg Büyük Dükalığı adına alındığını belirten düzenlemelerin yapıldığı Belçika Krallığı Savunma Bakanı tarafından bildirilerek,

Aşağıdaki hususları KARARA BAĞLAMIŞTIR.

1. Bölüm: Kısaltmalar ve Tanımlar

1.1 Kısaltmalar

Bu Karar'da geçecek kısaltma ve tanımlar, aşağıda kendilerine tahsis edilen anlamlara gelir:

AQAP	Müttefik Kalite Güvence Yayınları - Allied Quality Assurance Publication
BoS	OCCAR Danışma Kurulu - Board of Supervisors of OCCAR
CQB	Belgelendirme (Sertifikasyon) ve Yeterlik Verme (Kalifikasyon) Esasları - Certification and Qualification Basis.
CQC	Belgelendirme ve Yeterlik Verme Komitesi- Certification and Qualification Committee
CQM	Belgelendirme ve Yeterlik Verme Sorumlusu - Certification and Qualification Manager
CQO	Belgelendirme ve Yeterlik Verme Teşkilatı - Certification and Qualification Organisation
CQP	Belgelendirme ve Yeterlik Verme Kurulu - Certification and Qualification Panel
CQT	Belgelendirme ve Yeterlik Verme Ekibi - Certification and Qualification Team
CSA	Ortak Standart Uçak - Common Standard Aircraft.
DPP	Geliştirme Üretim Aşaması - Development Production Phase.
DSA	Yetkili Güvenlik Makamı - Designated Security Authority.
Euro	Avrupa ortak para birimi - European currency unit.
EASA	Avrupa Havacılık Güvenlik Teşkilatı - European Aviation Safety Agency
ESR	Avrupa Kullanıcı İhtiyaçları Dokümanı - European Staff Requirement
IAT	Uluslararası Kabul Ekibi - International Acceptance Team
GFE	Devlet Tarafından Sağlanan Teçhizat - Government Furnished Equipment
GFF	Devlet Tarafından Sağlanan Tesis - Government Furnished Facility
ILS	Entegre Lojistik Destek - Integrated Logistic Support.
JAA	Ortak Havacılık Kuruluşları - Joint Aviation Authorities.
JAR	Ortak Havacılık Gereklere - Joint Aviation Requirements.
NATO	Kuzey Atlantik Paketi Teşkilatı - North Atlantic Treaty Organisation.
NPC	Ulusal Program Koordinatörü- National Programme Co-ordinator
NSA	Ulusal Güvenlik Makamı - National Security Authority
OCCAR	Ortak Silahlanma İşbirliği Teşkilatı - Organisation Conjointe de Coopération en matière D'Armement.
OCCAR-EA	OCCAR İcra İdaresi- Executive Administration of OCCAR.

OMP	OCCAR Yönetim Esasları - OCCAR Management Procedure.
PC	A400M Program Komitesi - A400M Programme Committee.
PB	Program Üst Kurulu- Programme Board
PD	A400M Program Yönetim Ofisi- A400M Programme Division.
PM	Program Müdürü - Programme Manager.
PSI	Program Güvenlik Talimatı - Programme Security Instruction.
PWG	Program Çalışma Grubu - Programme Working Group
SCG	Güvenlik Sınıflandırma Rehberi- Security Classification Guide
VAT	Katma Değer Vergisi - Value Added Tax.

1.2 Tanımlar

A400M Uçağı:	Ana Yüklenici tarafından Avrupa Kullanıcı İhtiyaçları Dokümanı esas alınarak ve Ana Sözleşme'ye uygun olarak tasarlanacak, geliştirilecek ve üretilecek askeri nakliye uçağı ve ilgili kalemler.
A400M Teknik şartnamesi:	Ortak Standart Uçak'ın tasarım ve geliştirilmesine ilişkin teknik şartname.
İdari Bütçe:	Program Yönetim Ofisi'nin işletimi ile ilgili bütçe.
Mevcut Bilgiler:	Program Amaçları'yla ilgili ve bu amaçlar için yararlı, ancak bu Karar'ın uygulanması sürecinde üretilmemiş Bilgiler
Ortak Unsurlar:	Ana Yüklenici tarafından tüm Katılımcı Ülkeler yararına sunulan ve Program ihtiyaçlarını karşılamada genel esas teşkil edecek unsurlar.
Ortak Standart Uçak:	Tüm Katılımcı Ülkeler için ortak olan Teknik Şartname uyarınca tasarlanıp geliştirilen uçaktır.
Savunma Amaçları:	Ürünün; etüt, değerlendirme, inceleme, araştırma, tasarım, geliştirme, üretim, iyileştirme, bakım, onarım ve tasarım sonrası diğer hizmetler ve intikali dahil, fakat bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla, bir Katılımcı'nın Silahlı Kuvvetleri tarafından ya da Silahlı Kuvvetleri namına ve yararına dünyanın herhangi bir bölgesinde kullanımıdır. Ürünün, Üçüncü Şahıslar'a satışı ya da devri bu kapsamda yer almaz.
Kat'i Fiyat	Belirlenen mal ve hizmetlerin satın alınması için ödenecek olan ve kararlaştırıldıktan sonra hiçbir şekilde değişmeyecek bedeller toplamı.
Sabit Fiyat:	Belirlenen mal ve hizmetlerin satın alınması için ödenecek olan ve belirtilen ekonomik koşullar altında belirlenen ve daha sonra üzerinde uzlaşmış formüllere göre değişikliğe tabi olacak bedeller toplamıdır.
Üretilen Bilgiler:	Bu Karar'ın icrası sürecinde üretilen Bilgiler.

Devlet Tarafından Sağlanan Teçhizat: Teslim edilecek uçaklara takılmak üzere, Katılımcılar tarafından Ana Yüklenici'ye sağlanan teçhizat kalemleri.

Devlet Tarafından Sağlanan Tesis: Program amacı ile, Katılımcı Ülkeler tarafından; Ana Yüklenici'ye ya da birbirlerine Ana Sözleşme altında geçici olarak sağlanan tesisler, kurulumlar, gereçler, teçhizat (GFE olarak tanımlananlar dışında), uçaklar, alet-edevat, işleme yönelik cihazlar, yükler ve ilgili personel.

Bilgi: Biçimine, belgelenmesine ilişkin özelliklerine ya da diğer sunum ortamlarına bakılmaksızın bilimsel ya da teknik içerikli kaydedilmiş ya da belgelenmiş bilgi. Bilgi, aşağıdakilerle sınırlandırılmamak kaydıyla şunlardan herhangi birini ya da bir kısmını içerebilir: deney ve test verileri, şartnameler, tasarım süreçleri, patenti alınabilen ya da yasalarca korunabilen veya korunamayan buluşlar, keşifler, teknik tanımlar ile teknik nitelikli diğer çalışmalar, yarı iletken topografya/maskeleme işleri, teknik ve üretimle ilgili veri paketleri, özel bilgi, ticari sırlar ve sınai tekniklere ilişkin bilgiler. Programlama suretiyle üretilen ve veri tabanında saklanan bilgisayar yazılımları ile bilgisayar bellek çıktıları ya da bilgisayar belleğinde veya herhangi diğer bir şekilde tutulan ve muhafaza edilen veriler. Bilgiler; belge, şekilsel gösterim, çizim ve diğer grafiksel sunumlar ile disk ve film kayıtları (manyetik, optik ve lazer) halinde sunulabilir.

Fikri Mülkiyet: Patentler, tasarım hakları, ticari marka, topografya hakları, telif hakkı ve veri tabanı hakları konularını içeren ama yalnızca bu konularla sınırlı olmayan, yasalarla korunabilen her türlü Bilgi.

Başlangıç Desteği: DPP süresince her bir Katılımcı tarafından bildirilen, A400M Uçağı'nın başlangıç işletimi için Katılımcılar tarafından sağlanan ürünler ve hizmetler.

Ortak Havacılık Kuruluşları : Avrupa Sivil Havacılık Konferansı'nın (ECAC) güvenlik konusunda ortak hukuki standart ve prosedürler geliştirmek ve uygulamak konusunda işbirliği yapmayı kabul etmiş bazı Avrupa ülkelerinin sivil havacılık konusunda yetkili kanuni mercilerini temsilden sorumlu ilgili birimi. Tip Sertifikası'nı yayımlamak üzere yakın gelecekte EASA'nın sorumluluk alması planlanmaktadır

Üye Ülke: Devleti OCCAR Konvansiyonu'nu onaylamış ya da tanımış bir Katılımcı Ülke.

Üye Olmayan Ülke: Devleti OCCAR Konvansiyonunu onaylamamış ya da tanımamış bir Katılımcı Ülke.

Ortak Olmayan Unsurlar: Ana Yüklenici tarafından tüm Katılımcılar'ın değil de, bir

ya da daha fazla Katılımcı'nın yararına Program'a entegre edilerek temin edilen unsurlar.

OCCAR Konvansiyonu:

Kısa adı Fransızca Organisation Conjointe de Cooperation en matière d'Armement'dan OCCAR olan, Ortak Silahlanma İşbirliği Teşkilatı'nın kuruluşuna ilişkin olarak Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti, Fransa Cumhuriyeti Hükümeti, Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti ve İtalya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 9 Eylül 1998 tarihinde imzalanan Konvansiyondur.

Uçak Alım Sayısı:

Bir Katılımcı ülkenin Program dahilinde satın alacağı uçak sayısı.

İşletme Bütçesi:

Program'ın yürütülmesine ilişkin Bütçe.

Katılımcı Ülkeler

Belçika Krallığı, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Federal Almanya Cumhuriyeti, Fransa Cumhuriyeti, İspanya Krallığı, Portekiz Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti.

Ortak Şirketler:

Ana Yüklenici'nin hissedarları.

Patent:

Bir buluşun yapım, kullanım veya satış hakkının başkalarına karşı yasal olarak korunması. Bu ulusal yasa ve düzenlemelerce tanımlanan bütün patentleri kapsar.

Ana Sözleşme:

Katılımcılar ile Program'ın Ana Yüklenici'si arasında yapılacak, Katılımcılar adına temsilci olarak OCCAR'ın imzalayacağı sözleşme

Ana Yüklenici:

Ana Sözleşme'de belirtilen işlerden sorumlu yüklenici.

Program:

A400M Uçağı'nın geliştirilmesi, üretimi ve başlangıç desteği.

Program Üst Kurulu:

Program'a katılan Üye Ülkeler'in temsilcileri ile birlikte Üye Olmayan Ülkeler'in Savunma Bakanları ya da delegelerinin de dahil olduğu OCCAR BoS'unu tanımlar

Program Komitesi:

A400M Program Komitesi.

Program Sözleşmeleri:

Program'ın icrası için yapılan sözleşmeler.

Program Yüklenicisi:

Bir Program Sözleşmesi imzalamış herhangi bir yüklenici.

Program Yönetim Ofisi:

OCCAR-EA'nın A400M Program Yönetim Ofisi.

Program Bilgileri:

Mevcut ve Üretilen Bilgiler.

Program Buluşları:

Ulusal yasa ve mevzuatlar dahilinde tanımlanan şekliyle korumayı havi olup, Program dahilinde yürütülen çalışmalar sırasında üretilen her türlü buluş.

Program Amaçları:

Program gereksinimlerini karşılamak üzere Katılımcı Ülkeler tarafından ya da bunlar adına kullanımı ifade eder ve üretim, iyileştirme, değişiklik, bakım, onarım ve

tasarım sonrası diğer hizmetler ile ürünün intikalini içerir. Üçüncü Şahıslar'a satış ve devirler bu kapsamda yer almaz.

- Alt Yüklenici:** Ana Yüklenici'den ya da diğer bir alt yükleniciden bir sözleşme ile iş alan herhangi bir yüklenici.
- Üçüncü Şahıs:** Bir Katılımcı Ülke, Program Yüklenicisi veya Katılımcı Ülkeler'in temsilcisi olan OCCAR dışındaki herhangi bir özel ya da tüzel kişi.

2. Bölüm: Amaç ve Kapsam

2.1 Amaç

Bu Karar'ın amacı, A400M DPP Mutabakat Muhtırası'nda belirlenen anlaşmalara cevap olarak Program'ın OCCAR tarafından yönetimine ilişkin ayrıntılı düzenlemeleri hükme bağlamaktır.

2.2 Kapsam

Program dahilinde yürütülecek işin kapsamı şunları içerir:

- A400M Uçağı'nın tasarım ve geliştirme işlemlerinin ve ilgili hizmetlerinin Ana Sözleşme hükümlerine uygun olarak tamamlanması.
- Ana Sözleşme şart ve koşullarına uygun olarak, güvenilirlik, bakım yapılabirlik ve test edilebilirlik özellikleri dahil olmak üzere A400M Uçağı'nın performansının gösterilmesi,
- A400M Uçağı'nın ve ilgili parçaların ve hizmetlerin donanım testleri, uçuş testleri, yeterliklerinin verilmesi ve belgetendirilmesi,
- A400M Uçağı'nın istenilen sayı ve sürelerde, istenilen standartlara uygun olarak üretilmesi için gereken araç, gereç ve test ekipmanlarının tedariki ve yedek parçaların üretimi dahil seri üretim ve desteğe ilişkin hazırlıklar,
- A400M Uçağı ve ilgili parçaları için, Katılımcı Ülkeler'in istekleri doğrultusunda nihai montaj ve test tesislerinin kurulması,
- A400M Uçağı'nın ve ilgili parça ve hizmetlerin üretimi,
- A400M Uçağı Başlangıç desteği.
- Ortak lojistik destek kavramı ile sağlanacak kazanımların belirlenmesi,
- A400M Uçağı'nın ulusal kural ve yönetmeliklere göre tescil işlemleri.

2.2.2 A400M'nin asgari ömür boyu maliyetleri ile satın alınabilmesini, işletilmesini ve desteklenebilmesini sağlamak üzere, Katılımcı Ülkeler'in temsilcisi olarak OCCAR, Program'ı aşağıdaki esaslar çerçevesinde yönetecektir:

- A400M'nin Geliştirme, Üretim ve Başlangıç Desteği faaliyetleri DPP adı verilen tek bir aşamada yürütölüp tamamlanacaktır.
- Ana Yüklenici, 5. Bölüm'de verilen şart ve koşulları dikkate alarak; uçak gövdesi, motor, donanım, destek ürünleri ve servislerin tasarım ve imalatını maliyet etkin, kabiriyet ve kaliteye sahip olacak şekilde Ana Sözleşme'de düzenlenen esaslara uygun olarak Katılımcı Ülkeler'in ihtiyaçlarının A400M

tarafından tamamen karşılanması için en uygun şekilde seçilmesinden tek başına sorumlu olacaktır. Askeri standartların kullanımının önem taşıdığı ve esas alınması gerektiği yerler dışında, uygun Sivil Uçak Standart ve Prosedürleri takip edilecektir.

3. Bölüm: Program Düzenlemeleri

İşletim, Teknik ve Teslime İlişkin Düzenlemeler

3.1 OCCAR-EA:

- 3.1.1 A400M Uçağının tasarımı, tedariki ve teslimatı; Katılımcı Ülkeler tarafından kabul edilmiş ve Ortak Olmayan Unsurlar'la tamamlanmış olan 27 Mart 1996 tarihli 4. Basım Avrupa Kullanıcı İhtiyaçları Dokümanı (ESR) ve Ana Sözleşme doğrultusunda yapılmasını sağlayacaktır.
- 3.1.2 Katılımcı Ülkeler'ce benimsenen Lojistik Destek Esasları'na uygun bir Entegre Lojistik Destek stratejisi geliştirilmesini sağlayacaktır. Bununla birlikte, her Katılımcı Ülke; kendi tercih ettiği destek esaslarını karşılamak için Ana Yüklenici tarafından sağlanacak ürünleri ve hizmetleri ayrı olarak seçebilir.

4. Bölüm: Teşkilat ve Yönetim

4.1 Genel Bilgiler :

OCCAR, Program'ı aşağıdaki şekilde sevk ve idare edecektir:

4.2 Yapı

Program'ın sevk ve yönetimine ilişkin teşkilatlanma aşağıdaki yapıdan oluşmaktadır:

4.2.1 Aşağıdakilerden oluşan bir yönetici düzeyi:

- a) Program Üst Kurulu
- b) Program Komitesi

4.2.2 Aşağıdakilerden oluşan bir icra düzeyi:

- a) OCCAR Merkez Ofisi,
- b) Program Ofisi

4.2.3 Koordinasyon Kademesi:

- a) Program Çalışma Grubu,
- b) Uzman çalışma grupları.

4.3 Program Üst Kurulu

4.3.1 Program Üst Kurulu (PB), Program içerisinde karar almaya yetkili en yüksek kademe olacaktır.

4.3.2 Her Katılımcı Ülke delegesi bir oy hakkına sahip olacaktır

4.3.3 Program Üst Kurulu kararları, 4.5 Maddesi'nde düzenlenen esaslar doğrultusunda alınacaktır.

4.4 Program Komitesi

4.4.1 Program Komitesi (PC), her Katılımcı'dan bir delege ile gerektiğinde toplantılarda bu delegeye yardımcı olacak ilave personelden oluşacaktır.

- 4.4.2 Her Katılımcı Ülke delegesi bir oy hakkına sahip olacaktır.
- 4.4.3 Program Komitesi Kararları, 4.5 Maddesi'nde düzenlenen esaslar doğrultusunda alınacaktır.
- 4.4.4 OCCAR-EA direktörü ile Program Müdürü, yetkili temsilcileri ve toplantı tutanaklarını tutmak üzere Program Yönetim Ofisince sağlanacak bir sekreterle birlikte Program Komitesi toplantılarına oy hakkı bulunmayan üye sıfatıyla katılacaktır.
- 4.4.5 Program Komitesi yılda en az iki kez toplanacaktır. Bunun dışında ilave toplantılar;
- Program Üst Kurulu tarafından,
  - OCCAR-EA direktörü ya da bir Katılımcı Ülke delegesi tarafından acil konuların çözümlenmesine ilişkin olarak yapılacak talep üzerine, düzenlenebilir.
- 4.4.6 Program Komitesi tarafından aksi yönde karar alınmadıkça, Program Komitesi, Program Yönetim Ofisi'nin faaliyet gösterdiği yerde ve dönüşümlü olarak ülkelerin ulusal delegeleri başkanlığında toplanacaktır.
- 4.4.7 Her delege, bağlı bulunduğu Katılımcı Ülke'yi Program Çalışma Grubu'nda temsil etmek üzere bir NPC tayin edecektir.
- 4.4.8 Aşağıdaki karar ve işlevler Program Üst Kurulu tarafından Program Komitesi'nin yetkisine bırakılacaktır:
- a) OCCAR Konvansiyonu'nun VI. Bölümü'nde belirtilen tedarik ilkelerine dayalı tedarik stratejisinin onaylanması. Tedarik ilkelerinde yapılacak her türlü değişiklik, onaylanmak üzere Program Üst Kurulu'na sunulacaktır;
  - b) Program'ın işleyişinin, bu Karar'ın 3. Bölümünde belirtilen Program Düzenlemeleri'nde verilen esaslara göre denetlenmesi;
  - c) Program Yönetim Planı'nın onaylanması;
  - d) Program ilerleyişinin gözden geçirilmesi;
  - e) Program ve Programdaki herhangi bir değişikliğe ilişkin bütçe teklifleri ve finansman planlarını, bu Karar'ın 7. Bölümünde açıklanan esaslar doğrultusunda onaylamak;
  - f) teknik şartname ve proje hedef tarihlerini ve bunlarda meydana gelen herhangi bir değişikliği onaylamak;
  - g) Program'ın seyrine genel anlamda olumsuz etkide bulunabilecek gibi görünen ya da değişen koşulları yansıtmak üzere mali planlarda ve zaman çizelgelerinde bir takım değişiklikler yapılmasını gerektirecek özel durumları, uygun değişikliklerin yapılabilmesini sağlamak üzere Program Üst Kurulu'na bildirmek;
  - h) Program Sözleşmeleri'nin ve bunlarla ilgili değişikliklerin hangilerinin birincil veya ikincil olduğunu tesbit etmek; bu Karar'a uygunluklarını sağlamak bakımından, OCCAR tarafından fiilen imzalanıp yürürlüğe konmadan birincil Program Sözleşmeleri'ni her türlü değişiklikleri ile birlikte Katılımcı Ülkeler adına onaylamak;
  - i) Bu Karar'ın 9. Bölüm hükümlerine uygunluğunu izlemek;

- j) Program'ın güvenlik ile ilgili gereklerinin yerine getirilmesini izlemek;
- k) Bu Karar'da değişiklik önerilerinde bulunmak;
- l) Bu Karar'ın 16. Bölüm hükümlerine uygun olarak başka ülkelerin Program'a Kabul edilmesine ilişkin önerilerde bulunmak;
- m) OCCAR-EA tarafından Madde 4.10'nun hükümlerine uygun olarak sunulacak periyodik raporları incelemek;
- n) Madde 8.1.3'de adı geçen CQO dokümanını onaylamak;
- o) Ana Yüklenici tarafından gönderilen iş paylaşım raporlarını incelemek ve bunları OCCAR-EA ile müzakere etmek;
- p) Program'ın yönetimi ile ilerleyişi konularında Program Üst Kurulu'na durum raporları sunmak;
- q) Program'ın tamamlandığını Program Üst Kurulu'na belgelemek.
- r) A400M DPP MoU'ya göre oluşturulacak bir Uluslararası Entegre Lojistik Destek Çalışma Takımı'nın oluşturma şartlarını onaylamak.

4.5 Karar alma süreci.

- 4.5.1 Program Üst Kurulu (PB) ya da Program Komitesi (PC) tarafından Program'a ilişkin tüm kararlar aşağıdaki esaslara uygun olarak alınır.
- 4.5.2 OCCAR Program Yönetim Ofisi'nin maliyet, işgücü ve genel işleyişi ile program giderlerine ilişkin tüm kararlarda oy birliği aranacaktır.
- 4.5.3 Diğer tüm kararlar, altı Katılımcı Ülke'den en az dördü ve program kapsamında satın alınacak toplam uçak sayısının en az üçte ikisini temsil eden ehil oy çokluğu gerektirecektir.
- 4.5.4 Bu esaslar doğrultusunda alınan tüm kararların tüm Katılımcı Ülkeler üzerinde bağlayıcılığı olacaktır.
- 4.5.5 Program Komitesi'nce (PC), yukarıda belirtilen esaslar doğrultusunda bir karara varılamaması durumunda konu nihai karar için Program Üst Kurulu'na (PB) sunulacaktır.
- 4.5.6 Ortak Unsurlar'ı olumsuz etkilememesi şartı ile, yukarıda verilen prensipleri izlemek Ortak Olmayan Unsurlar için alınacak kararlar için bağlayıcı olmayacaktır.

4.6 OCCAR-EA Direktörü.

- 4.6.1 OCCAR-EA Direktörü, OCCAR Konvansiyonu ve bu Karar gereği, OCCAR-EA'nın işleyişinden sorumludur ve Program Müdürü üzerinde tam ve doğrudan yetkiye sahiptir.
  - 4.6.2 OCCAR-EA Direktörü, Program Müdürü'nün hedeflerini belirleyecek ve Program gereklerini yerine getirmede Program Müdürü'nün icraatını takip ve kontrol edecektir. OCCAR-EA Direktörü, Program Müdürü'nün OCCAR Yönetim Esaslarına bağlılığını, gerekli olabilecek her türlü uyarılama ve sapmayı dikkate alarak takip ve kontrol edecektir.
  - 4.6.3 OCCAR-EA Direktörü, Program Komitesi tarafından ikincil olarak tanımlanan Program Sözleşmeleri ve bunlarla ilgili değişiklikleri onaylama yetkisine sahiptir.
- 4.7 Program Yönetim Ofisi.

- 4.7.1 OCCAR-EA bünyesinde entegre bir program ekibinden oluşacak bir Program Yönetim Ofisi kurulacaktır.
- 4.7.2 Program Yönetim Ofisi, Fransa'nın Toulouse kentinde yerleşik olacaktır. Program Üst Kurulu'nun talimatı üzerine uygun herhangi bir başka yere taşınabilir. Program Yönetim Ofisi'nin kurulmasına temel şart ve koşullar, ev sahibi Katılımcı Ülke ile OCCAR arasında yapılacak özel bir anlaşma dahilinde belirlenecektir. Bu anlaşma OCCAR Konvansiyonu'na ve bu Karar'a uygun olacaktır.
- 4.7.3 Program Yönetim Ofisi, Program Üst Kurulu onayı ardından OCCAR-EA Direktörü tarafından tayin edilip göreve getirilecek Program Müdürü başkanlığında faaliyet gösterecektir. OCCAR Yönetim Esasları ve Program Üst Kurulu'nca onaylanan herhangi ilave seçim esasları doğrultusunda, yetenek ve uzmanlık baz alınarak seçilmek üzere, Katılımcı Ülkeler göreve uygun adaylar belirleme konusunda her türlü çabayı gösterecektir. Makam ve mevkiler, Katılımcı Ülkeler'den gelen personelce doldurulacak ve iş, ulusal güvenlik gerekleri zorunlu kılmadıkça, sözkonusu bu personel arasında uyruğa bakılmaksızın bölüştürülecektir.
- 4.7.4 Program Müdürü, OCCAR Yönetim Esasları'na uygun bir Program Yönetim Planı (PMP) oluşturacaktır. PMP, Program Müdürü'nün Program gereklerini nasıl yerine getireceğine ilişkin ayrıntıları içerecektir. PMP, Program süresini kapsayacak, gerektiği zaman ve gerektiği gibi güncellenecektir.
- 4.7.5 PMP ayrıca, Program Yönetim Ofisi'nin ne şekilde yapılacağını hükme bağlayacaktır. OCCAR-EA Direktörü, Program Müdürü'ne danıştıktan sonra Program Düzenlemelerini karşılamak üzere Program Yönetim Ofisi'ndeki personelin sayı ve niteliğinde değişiklik yapılmasını Program Komitesi'ne önerebilir.
- 4.7.6 Program Müdürü bu Karar çerçevesinde Program ve OCCAR yönetim hedeflerini gerçekleştirmek üzere azami özerkliğe sahiptir. Program Müdürü, Program gereklerini karşılamak için ihtiyaç duyulan Program Yönetim Ofisi dahilindeki tüm kaynakları yönetecektir. Program Müdürü, Konvansiyon'a uygun olarak, Katılımcı Ülkeler'den kısa sürelerle göreve getirilmek üzere uzmanlar talep edebilir. Katılımcı Ülkeler'in ücretsiz uzman sağlayamamaları durumunda bu uzmanların göreve getirilmeleriyle ilgili giderler İşletme Bütçesi'nden karşılanacaktır.
- 4.8 Program Müdürü'nün sorumlulukları özellikle şunları içerecektir:
- a) Program giderleri, iş takvimi, performans gerekleri ile teknik ve mali hususların yönetilmesi;
  - b) Onaylanmış Program Yönetim Planı'nın, zaman çizelgesinin ve bütçelerin (idari ve işletme) belirlenmesi, güncellenmesi ve onaylanması;
  - c) Program Sözleşmeleri ve bunlarla ilgili değişikliklerin, müzakere edilmesi, izlenmesi ve yönetilmesi;
  - d) Risk faaliyetleri ve A400M risk kaydının yönetimi;
  - e) Program Sözleşmeleri'nde gerekli Fikri Mülkiyet Haklarının Katılımcı Ülkeler nam ve lehine düzenlenmesinin sağlanması;
  - f) Ana Yüklenici'nin Program Sözleşmeleri'nin düzenlemelerine harfiyen uymasının sağlanması;

- g) Yüklenici (ler) tarafından yapılan işler ve bunlara ilişkin olarak düzenlenen faturaların onaylanması;
- h) Gerekli görüldükçe, Yüklenici(ler) ile diğer ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülen test ve denemeler arasında maliyet etkin biçimde eşgüdümün sağlanması, bunların izlenmesi;
- i) Program Komitesi'ne sekreterlik desteği sağlanması;
- j) OCCAR-EA Direktörü'ne düzenli olarak rapor verme;
- k) gerekli görüldüğünde GFE ve herhangi bir GFF'in provizyonunun Katılımcı Ülkeler adına izlenmesi ve eş güdümün sağlanması.

4.8.1 OCCAR-EA, Program Sözleşmeleri ile ilgili tüm konularda Yüklenici (ler) ile tek temas noktası olacaktır.

4.8.2 Program Müdürü, Program Çalışma Grubu'nun (PWG) yardımıyla, uzman çalışma grupları oluşturabilmek için yetkili ulusal otoritelerle temasa geçecektir. Bu grupların çalışması, Program Müdürü'nün yönetimi ve denetimi altında olacaktır. Bu gruplar kendilerine tahsis edilen görevler tamamlanır tamamlanmaz dağılacaktır. Bir Katılımcı Ülke, özel olarak ilgilendiği bir konuya ilişkin olarak bu konuda oluşturulacak uzmanlar grubuna Program Müdürü'nü bildirmek suretiyle ve İşletme Bütçesi'ne herhangi bir gider oluşturmaksızın uzman gönderme hakkına sahip olacaktır.

4.9 Program Çalışma Grubu (PWG).

4.9.1 PWG, PProgram'a ilişkin her türlü konuyu tartışmak için görevli danışma organı olacaktır.

4.9.2 PWG, Program Müdürü'nün başkanlığında her Katılımcı Ülke'nin NPC'den oluşacaktır.

4.9.3 NPC'ler yürürlükteki ulusal esaslara uygun olarak kendi ulusal teşkilatları ile bağlantıyı sağlayacak, doğrudan doğruya OCCAR yetkisine verilmemiş her türlü ulusal görevi yerine getireceklerdir. Ulusal teşkilatların temsilcileri, ulusal esaslara uygun olarak NPC'ye eşlik edebilir. PWG ayrıca ulusal uzmanları ve (Program Müdürü'nün kararıyla) sanayi temsilcilerini bünyesine alabilir.

4.9.4 PWG toplantıları, düzenli aralıklarla ve Program Müdürü ya da bir NPC tarafından gerekli görüldükçe yapılacaktır.

4.10 Program Raporları.

4.10.1 Program'ın yönetimi ve gelişimine ilişkin olarak, tüm ilgili OCCAR Yönetim Esasları doğrultusunda süreli raporlar tanzim edilecek olup, bunlar:

- a) Program Müdürü tarafından OCCAR-EA Direktörü'ne;
- b) OCCAR-EA Direktörü tarafından Program Komitesi'ne; ve,
- c) Program Komitesi tarafından Program Üst Kurulu'na sunulacaktır.

4.10.2 Program Müdürü, ayrıca onaylı program takvimi, performans ve maliyet açısından Program'ın yürütülmesini tehlikeye sokabilecek her türlü olayı ve Program Komitesi'nce alınması gereken uygun eylemlere ilişkin alternatif ve tavsiyelerini OCCAR-EA Direktörü'ne en kısa sürede bildirecektir.

4.11 İdari düzenlemeler

OCCAR yönetmelikleri ve esasları ile Program Üst Kurulu'nun kararları arasında

herhangi bir uyuşmazlık çıkması durumunda Program Üst Kurulu kararlarının önceliği olacaktır.

5. Bölüm: Genel Akdi Taahhütler

5.1 OCCAR;

- a) OCCAR tarafından imzalanmadan önce, (bakınız madde 4.4.8 h) Katılımcılar'ın Program Sözleşmeleri'ni ve değişikliklerini onaylamalarını gerektiği şekilde sağlayacaktır.
- b) Bu Karar doğrultusunda Katılımcılar adına Program Sözleşmeleri'ni ve değişiklikleri imzalayacak ve yönetecektir
- c) Program Sözleşmeleri gereği yapılması gereken ödemeleri yapacaktır.
- d) İngilizce dilinde yazılmış Ana Sözleşme'yi imza edecektir.
- e) "Bilgilerin Mülkiyet, Takas, Devir ve Kullanımı" ile "Üçüncü Şahıslar'a Satış ve Devirler ve Bedeller" başlıklı bölümleri dahil olmak ve bu başlıklarla sınırlı olmamak üzere bu Mutabakat Muhtırası'na (MoU) uygun hüküm ve şartları Ana Sözleşme'ye koyacak ve Ana Yüklenici'den aynı koşulların diğer Program Sözleşmeleri'nin metinlerinde yer alması koşulunu talep edecektir. OCCAR'ın "Bilgilerin Mülkiyet, Takas, Devir ve Kullanımı" başlıklı bölümde şart koşulduğu şekilde Program Bilgileri'nin kullanımına ve açıklanmasına ilişkin hakları güvence altına alamaması ya da söz konusu Bilgilerin açıklanmasına ve kullanımına ilişkin herhangi bir kayıt ya da kısıtlamanın bulunduğu dair yüklenicilerden ya da olası yüklenicilerden bilgi gelmesi durumunda konuyu uygun şekilde çözüme kavuşturması için Program Komitesi'ne (PC) aktaracaktır.
- f) Katılımcı Ülkeler'in çıkarları doğrultusunda; rekabet dışı teklifler üzerinde fiyat analizi ve denetlemesine ilişkin hükümlerin Ana Sözleşme'de yer almasını sağlayarak, Ana Yüklenici'nin diğer Program Sözleşmeleri'nde de aynı hükümlerin geçmesini sağlamasını isteyecektir.
- g) Fiyatlandırma, fiyat araştırma ve denetimi süreçlerinin; firmaların işi yükledikleri bölgeler üzerinde egemen olan Katılımcı Ülkeler'in kural, uygulama ve yönetmelikleri doğrultusunda yapılmasını güvence altına alacaktır.
- h) Katılımcı Ülkeler'in, konudan önceden haberdar edilmesini ya da kendilerine konuya ilişkin ön bilgi verilmesini ve bir diğerinin üstlendiği fiyat araştırma ve denetimi ile görüşmelerinde gözlemci bulundurabilmelerini sağlayacaktır.
- i) Ana Yüklenici'nin Ortak Şirketleri'nden Ana Sözleşme'ye uygun olarak bir genel velayet teminatı sağlamasını talep edecektir. Bu hami teminatı, Katılımcı Ülkeler'e, OCCAR aracılığıyla Ana Yüklenici'nin sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesine yönelik olarak Ortak Şirketler'in bir ya da daha fazlasına karşı müştereken ve münferiden hak talep etmesi olanağını sağlayacaktır.

5.2 Program Sözleşmeleri hem Ortak Unsurlar hem de Ortak Olmayan Unsurlar'a ilişkin olarak sözleşme hak ve yükümlülüklerini kapsayacaktır.

5.3 İlke olarak, Program Sözleşmeleri, bir Kat'i Fiyat ya da Sabit Fiyat bazında imzalanacaktır. Bu durumun herhangi bir istisnası PC'nin onayını gerektirir.

- 5.4 Katılımcı Ülkeler; fiyat analiz ve denetimleri gibi alanlarda kendi Savunma Bakanlıkları dahilinde verilmekte olan hizmetleri OCCAR'a, talebi üzerine, bedelsiz temin edecektir. Diğer Katılımcı Ülkeler kendi adlarına verilen bu hizmetleri kendileri tarafından gerçekleştirilmiş hizmetler olarak kabul edecektir.

6. Bölüm: Uçak Alım Sayıları ve İş Paylaşımı

- 6.1 Her bir Katılımcı Ülke'nin alacağı uçak sayıları aşağıdaki şekilde olacaktır:

<u>Katılımcı Ülke</u>	<u>Uçak Sayısı</u>
Belçika Krallığı	8 ¹
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı	25
Federal Almanya Cumhuriyeti	60
Fransa Cumhuriyeti	50
İspanya Krallığı	27
Türkiye Cumhuriyeti	10

- 6.2 Performans, kalite, fiyat ve teslim koşullarında rekabet esas alınmak kaydıyla motorları, donanımı, destek ürünleri ve hizmetleri ve diğer Ortak Unsurlar ile birlikte uçak, olabildiği ölçüde Katılımcı Ülkeler'in sanayilerinden tedarik edilecektir.
- 6.3 Ana Yüklenici, adil rekabet esasları içerisinde sundukları maliyet ve kapasitelere göre, tüm Katılımcılar'ın tedarikçilerine açık olacak şekilde Program Yüklenicileri seçimini hür iradesiyle yapacak ve böylece Program en mükemmel Uçak üretim koşullarında ve mümkün olan en maliyet etkin biçimde organize edilip yönetilebilecektir. Ortak Unsurlar'a yönelik iş paylaşımı, destek ürünleri ve hizmetleri de kapsamak üzere uçak alım sayıları dikkate alınarak, maliyet etkin biçimde Ana Yüklenici tarafından belirlenecektir. Ana Sözleşme'de, uçak gövdesi, motor, ekipman ve diğer Ortak Unsurlar ve destek ürünleri ve hizmetlerine ilişkin iş paylaşımının en açık bir biçimde yapılmasını sağlayacak hüküm ve düzenlemeler yer alacaktır.
- 6.4 Ekonomik önceliklerin Üye Olmayan Ülkeler'e uçak alım sayıları oranında iş paylaşımı yapılmasına olanak vermediği durumlarda, OCCAR, Ana Yüklenici'den bu durumda ortaya çıkacak programdan sapmanın en alt düzeyde tutulması için elden gelen her türlü çabanın gösterilmesi, Ana Yüklenici'nin kendisinden talep edilen bu hususu yerine getirememesi halinde ise, ortaya çıkan sapmayı gerekçelendirmesi talebinde bulunacaktır.
- 6.5 Parçalar veya uçak destek teçhizatının ana iş yeri Katılımcılar'ın topraklarında bulunan yüklenicilerden rekabete uygun bir tüm ömür maliyeti ile tedarikinin mümkün olmaması halinde Ana Yüklenici'nin, ihtiyaç duyulan bu parça ve malzemeyi dünya pazarlarından doğrudan ya da Alt Yükleniciler aracılığıyla elde etme serbestliği bulunacak, ancak bu durumda malzemenin güvenliği, tercihen programla ilgili ihracat hürriyeti ve muhtemel offset taahhütlerinin karşılanması ve varsa, bu offsetin bakiyede negatif olan Katılımcılar yararına paylaşılması

¹ Belçika Krallığı Savunma Bakanı, aldığı uçaklardan birinin Lüksemburg Büyük Dukatlığı için olduğunu diğer Katılımcılar'a bildirmiştir.

hedeflenecektir.

- 6.6 Ana Yüklenici'den, Program Sözleşmeleri kapsamında birikimli mali değerleri de içeren aşağıdaki raporları düzenli olarak vermesi istenecektir:
- (a) teklif verdiği ya da verme niyetinde olduğu alt sözleşme işlerine ilişkin rapor ve;
- (b) ana iş yeri, Katılımcı Ülkeler'in egemen oldukları topraklar içerisinde yerleşik bulunan şirketlerin katılımı ya da planlanan bir katılımı üzerine, ana iş yeri Katılımcı Ülkeler'in egemen oldukları topraklar dışında yerleşik bulunan firmaların katılımına ilişkin açıklamalara yer veren raporlar.
- 6.7 OCCAR-EA, Ana Yüklenici'den alacağı raporları esas alarak, Program dahilindeki birikimli iş paylaşımına ilişkin kayıtlardan sorumlu olacaktır.
- 6.8 Ortak Unsurlar'a ilişkin iş paylaşımını olumsuz olarak etkilememek kaydıyla, Ortak Olmayan Unsurlar'a ilişkin iş kalemleri yukarıda belirtilen esaslar dahilinde olmak zorunda değildir ve Ortak Olmayan Unsurlar'ı sipariş eden Katılımcı Ülke(ler) bunlara ilişkin iş paylaşımı konusunda OCCAR-EA aracılığı ile Ana Yüklenici'yi yönlendirebilir.

7. Bölüm: Mali Taahhütler

- 7.1 Katılımcı Ülkeler'den her birinin İdari ve İşletme Bütçelerini kapsayacak şekilde Program'a yaptığı azami mali taahhüt miktarı aşağıdaki çizelgede gösterilenler kadar olacaktır. Bu rakamlar, her Katılımcı Ülke'nin uygulanabilir olduğu sürece ek olarak ödeyeceği Program Sözleşmeleri hükümleri uyarınca yapılması öngörülen fiyat değişikliklerine ilişkin maliyetler ile her türlü vergi, KDV, gümrük harçları ve benzeri mükellefiyetleri içermemektedir. Katılımcı Ülkeler'in ulusal politikalarına göre destek miktarını da ihtiva eden bu rakamlar, tüm Katılımcı Ülkeler için Haziran 2001 ekonomik koşullarındadır.

Katılımcı Ülke	Azami Mali Taahhüt
	Tüm rakamlar milyon Euro olarak
Belçika Krallığı	891
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı	3181
Federal Almanya Cumhuriyeti	6210
Fransa Cumhuriyeti	5263
İspanya Krallığı	3453
Türkiye Cumhuriyeti	1332

7.2 Bütçeler ve Tahminler

- 7.2.1 Program'a ilişkin taslak bütçe ve tahminler 7.1 maddesinde tanımlanan mali

sınırlar dahilinde Program Müdürü tarafından hazırlanacaktır. Bir sonraki mali yıla ilişkin bu taslak bütçe ve tahminler, bir sonraki yılın tahmin edilen ekonomik koşullarında, mali yılın 1 Ocak tarihinde başladığı ve sırasıyla 1 Nisan, 1 Temmuz ve 1 Ekim tarihlerinde başlayan üç aylık dönemlerden oluştuğu kabul edilerek her yıl hazırlanacaktır. Söz konusu bütçe ve tahminler şunlardan oluşacaktır:

- a) Program Yönetim Ofisi'nin işletilmesiyle ilgili bir idari Bütçe;
- b) Program'ın uygulanmasına yönelik İşletme Bütçesi;
- c) İdari ve İşletme Bütçeleri için takip eden üç yıllık döneme ait bir tahmini bütçe.
- d) Bu Karar'ın uygulamada kaldığı süre boyunca yıl yıl tahmini bütçe.

7.2.2 Herhangi bir yılın bir üç aylık döneminin başlangıç tarihinin doksan gün öncesinden ve Program Üst Kurulu tarafından onaylanmış bütçeleri baz alarak, OCCAR Merkez Ofisi, ilgili üç aylık dönem için her bir Katılımcı Ülke'nin OCCAR'a göndermek zorunda olduğu, idari ve işletme Bütçelerine ilişkin katkının toplam tutarını belirleyecektir. Bu katkıların belirlenmesinde OCCAR Merkez Ofisi, Program'da gelinen fiili noktaları, sözleşmede belirtilen bedel ve rayiçler üzerinde yapılan revizyonları ve fiili nakit ihtiyaçlarını hesaba katacaktır. Her bir Katılımcı Ülke Program'dan dolayı kendi üstlerine düşen ödeme yükümlülüklerini yerine getirmek için gereken finansmanı transfer edecektir.

7.2.3 Her Katılımcı Ülke, kendisine düşen katkı paylarını OCCAR'ın açılmış ve kendilerine gösterilmiş banka tevdiat hesaplarına, akdi ödemelerin vade tarihinden [15] gün öncesinden daha sonra olmamak koşuluyla, ilgili ödeme taleplerinde belirtilen tarihten evvel ya da en geç bu tarihte olacak şekilde Euro cinsinden ödeyecektir. Söz konusu bu fonlar üzerinden elde edilecek faiz gelirleri fonu sağlayan Katılımcı Ülke'nin hesabına tahakkuk ettirilerek kazanıldığı yıl içerisinde ilgili hesaba fiilen aktarılacaktır. Bu faize ilişkin işlem, her bir Katılımcı Ülke'nin kendi tanımladığı ihtiyaçlarına uygun olarak yapılacaktır.

7.2.4 Üzerinde anlaşılan zaman aralıklarında Program Müdürü, OCCAR-EA Direktörü aracılığı ile, Program Komitesi'ne, gider ve maliyetlere ilişkin bilgiler ile güncellenmiş ödeme taahhüt ve planlarını sağlayacaktır. Üzerinde anlaşılan zaman aralıklarında ve konuyla ilgili OCCAR Yönetim Esasları doğrultusunda Program Müdürü Katılımcı Ülkeler'e, Katılımcı Ülkeler tarafından yapılan mali katkılar ile OCCAR tarafından Program Yüklenicilerine yapılan fiili ödemelere ilişkin bir onaylı hesap bildirimini gönderecektir. Söz konusu bildirimde taahhütlerin güncel bir listesi de yer alacaktır. Bu bilgilerin içeriği ile verileceği tarihler, Katılımcı Ülkeler'in kendi muhasebeleriyle ilgili gereksinimlerini karşılayabileceği şekilde belirlenecektir.

7.2.5 Buna ek olarak Program Müdürü, OCCAR-EA aracılığı ile, Program Komitesi'ne fiili gider tahakkuklarına ilişkin bir nihai bildirimde bulunacak, bu bildirimde Katılımcı Ülkeler'in OCCAR'a yaptığı katkılar ile OCCAR tarafından yapılmış tüm Program ödemeleri yer alacaktır.

7.2.6 Katkı payını belirlenen vadelerde yatırmayan herhangi bir Katılımcı Ülke, her türlü ilave gider dahil olmak üzere sebep olduğu bu gecikmenin sonuçlarından bizzat ve tek başına sorumlu olacaktır.

7.2.7 Program Bütçelerine ilişkin bankacılık işlemleri OCCAR Merkez Ofisi tarafından yürütülüp onaylanacaktır.

7.2.8 Ödemeleri karşılamak için kullanılacak bütçe ve fonlarda yetersizlik öngörülmesi durumunda OCCAR-EA mümkün olan en kısa zamanda Katılımcı Ülkeleri uyaracaktır. Bir Katılımcı Ülke'nin ödemekle yükümlü bulunduğu katkı payını vade tarihi itibarıyla ödemiş olmasından dolayı, OCCAR'ın işletme ya da idare Bütçesinde ödeme kalemleri altında yer alan giderleri karşılayamaması durumunda, OCCAR-EA, bundan sorumlu olan Katılımcı Ülke'yle konuyu görüşecektir. Katılımcı Ülke'nin söz konusu bu katkı payını ödeyememesi durumunda diğer Katılımcı Ülkeler ve OCCAR bu konuya geçici bazda alternatif bir çözüm üretmek amacıyla madde 7.2.6 doğrultusunda ellerinden gelen çabayı gösterecektir.

7.3 İdari Bütçe

7.3.1 İdari giderler, Katılımcı Ülkeler arasında sipariş ettikleri Uçak Alım Sayısı oranında paylaştırılacaktır.

7.3.2 Ek olarak, Üye Olmayan Ülkeler OCCAR Merkez Ofisi'nin giderlerini karşılamak için yıllık mali katkıda bulunacaklardır. Bu katkı miktarı Program Üst Kurulu tarafından onaylanacaktır.

7.3.3 Program Müdürü, onaylanacak idari Bütçeyi OCCAR'ın mali kuralları ve usullerine uygun olarak hazırlayacaktır. Onaya sunulacak bütçe, Program Yönetim Ofisi'nin işletilmesine ilişkin tüm harcamaları kapsayacaktır.

7.4 İşletme Bütçesi

7.4.1 Program Müdürü, onaya sunulacak taslak İşletme Bütçesi'ni OCCAR'ın mali kuralları ve usullerine uygun olarak hazırlayacaktır.

7.4.2 Varsa, uzmanlara ait giderler de İşletme Bütçesi kapsamında yer alacaktır.

7.4.3 Varsa, GFF giderleri de İşletme Bütçesi'ne dahil edilecektir.

7.4.4 İdari Bütçe'yle İşletme Bütçesi arasında fon aktarımına izin verilmez.

7.5 Denetim

7.5.1 Program, OCCAR Konvansiyonu doğrultusunda denetime tabi olacaktır.

7.5.2 Program Yönetim Ofisi'nin iç denetimi, ilgili OCCAR kuralları, düzenlemeleri ve usullerine uygun olarak yapılacaktır.

7.5.3 Program'ın dışarıdan denetimleri Katılımcı Ülkeler'in denetim kurumlarıncı yürütülecek ve bu kurum ve kuruluşlar, Hükümet ve Parlamentolarını bilgilendirmek için ihtiyaç duyulacağı kanısında oldukları tüm bilgilere ulaşma ve kayıtları inceleme hakkına sahip olacaktır. Katılımcı Ülkeler, programdaki gereksiz kesintileri önlemek için kendi denetim kuruluşlarından denetim faaliyetlerini OCCAR-EA Direktörü ile karşılıklı danışma içerisinde koordine etmelerini isteyecektir.

7.5.4 Denetim raporları, denetim faaliyetlerinin tamamlanmasından itibaren 30 gün içinde OCCAR-EA ile müzakere edilecek ve Katılımcı Ülkeler OCCAR-EA Direktörü'ne iletilecektir.

8. Bölüm: Belgelendirme ve Yeterlik Verme, Müstakil Kabul + Kalite Güvencesi

8.1 Tip kabulü (Belgelendirme ve Yeterlik Verme)

Uçağın tip kabulü (belgelendirme ve yeterlik verme) faaliyetleri aşağıdaki esaslara göre yürütülecektir:

8.1.1 Tüm A400M Belgelendirme ve yeterlik verme süreci, Belgelendirme ve Yeterlik Verme Esasları (CQB) kullanılarak, A400M Teknik Şartname ve uçuşa elverişlilik ihtiyaçlarına uygunluğun gösterilmesi için gerekli olan sivil tip belgelendirme ve askeri tip belgelendirme ve yeterlik verme faaliyetlerinden oluşacaktır. Ana Yüklenici, uygun sivil amaçlı Belgelendirme programı ile askeri amaçlı Belgelendirme ve Yeterlik Verme programını oluşturacaktır.

8.1.2 OCCAR, Program Yüklenicisi'nin; A400M'nin sivil amaçlı Belgelendirme işlemlerinin Ortak Havacılık Düzenlemeleri (JAR) 21 hükümlerine uygun olarak yürütülmesinde sorumluluğu alması yönünde JAA'dan (veya EASA'dan) istekte bulunmasını ve sivil düzenlemelerle uyumlu, belirlenmiş askeri amaçlı düzenlemelerle tamamlanacak biçimde JAR 25 uçuşa elverişlilik ihtiyaçlarını belirlemesini sağlayacaktır. Uçağın sivil amaca yönelik uçuşa elverişlilik düzenlemeleri ile uyumlu olmayan askeri amaçlı düzenleme ve ihtiyaçları ayrıca Askeri Belgelendirme ve Yeterlik Verme Süreci kapsamında yer alacaktır.

8.1.3 CQO, JAA'ya (veya EASA'ya) benzer bir yapıda olacaktır. CQO, bir CQ Komitesi'nden (CQC), ve CQ Panelleri'nin (CQP) üyeleri olan bir uzmanlar ekibinden oluşacaktır. Kurumun rolü ve çalışma esasları dahil CQO'nun ayrıntılı teşkilatlanma bilgileri, ayrıca Program Komitesi tarafından onaylanacak olan CQO belgesinde tanımlanacaktır.

8.1.4 CQC, Program Yönetim Ofisi ile yakın işbirliği içinde ve Katılımcı Ülkeler adına hareketle CQB'den alınan gerekli belgelendirme ve yeterlik verme faaliyetlerinin, tip kabulünün gerçekleştirilebilmesi için tatminkar bir biçimde yürütülmesinin sağlanmasından sorumlu olacaktır.

8.1.5 Belgelendirme ve yeterlik verme süreci boyunca OCCAR, tüm akdi ihtiyaçların Ana Yüklenici tarafından tam ve eksiksiz bir biçimde karşılanmasını ve Program Yönetim Ofisi'nin sözleşme konusu faaliyetlerden doğup Program düzenlemeleri üzerinde etkisi olan konuları (zaman çizelgeleri, maliyet ve performans) uygun biçimde ele almasını sağlama konularında tek başına yetkiye sahip sorumlu birim olacaktır. Buna ek olarak Program Yönetim Ofisi, CQC'ye ve buna bağlı CQP'lere destek verecektir.

8.1.6 CQC'nin, JAA (veya EASA) tip sertifikası önermesini de dikkate alarak, OCCAR'a uçak tipinin, uçuş elverişlilik düzenlemeleri ile A400M Teknik Şartname'ye uygun olduğunu bildirmesi üzerine, OCCAR, ilk uçağın kendisine fiilen tesliminden önce, Ana Yüklenici'yle bire bir uçak tip kabul işlemini gerçekleştirerek uçak tip kabulünü resmen onaylayacaktır.

8.2 Müstakil uçak kabulü.

Fiilen teslim edilen her bir uçağa ilişkin olarak müstakil uçak kabul işlemleri, aşağıdaki esaslara göre yürütülecektir:

8.2.1 CQC, OCCAR-EA ve Ana Yüklenici'yle Ulusal Makam'ın öngördüğü kuralları herhangi bir şekilde sınırlamaksızın müstakil uçak kabulüne ilişkin mümkün olduğunca uygulanabilir genel bir prosedür üzerinde anlaşma sağlayacaktır.

8.2.2 Her bir uçak için müstakil uçak kabul sürecinin yürütülmesine ilişkin uzmanlık Katılımcı Ülkeler'den gönderilecek uzmanlarla genişletilebilecek bir Uluslararası Kabul Ekibi (IAT) tarafından sağlanacaktır. IAT, OCCAR adına

harekette ve OCCAR-EA yönetimi altında, müstakil uçak kabul işlemlerini Ana Yüklenici'yle bire bir yürütecektir.

8.2.3 Teknik Kabul işleminin başarıyla tamamlanmasıyla OCCAR, Ana Yüklenici'ye karşı, resmen teslim edilen her bir uçağın nihai kabulünü yapacaktır.

8.3 Devlet Kalite Güvencesi.

8.3.1 Katılımcılar OCCAR'dan gelecek talep üzerine, üzerinde karar kılınacak hükümler doğrultusunda, kendi ülke sınırları içerisinde Devlet Kalite Güvencesi (GQA) hizmetlerini, bu tür hizmetler için belirtilen uygun Müttefik Kalite Güvence Yayınları'nda (AQAP 170) yer alanlar kadar kesin olmak kaydıyla belirlenecek ulusal uygulamalar ve esaslar doğrultusunda yürütülecek biçimde OCCAR'a sağlayacaklardır.

9. Bölüm: Bedeller

9.1 Bir Program Yüklenicisi'nin A400M uçağını, herhangi ilgili bir mal ya da malzeme ya da aksamını Üçüncü Şahıslar'a satması ya da devretmesi veya söz konusu uçağın, mal ya da malzeme kaleminin veya aksamın üretimine ilişkin herhangi bir ruhsat vermesi hallerinde, OCCAR, Ana Yüklenici'nin, Program Komitesi tarafından belirlenerek Ana Sözleşme metnine konacak uygun madde ile hükme bağlanacak bir bedeli ödemesini sağlayacaktır. Bu bedel; Katılımcı Ülkeler arasında, 9.2 maddesi hükümlerine tabi olunmak kaydıyla, Ortak Unsurlar için Uçak Alım Sayısı ile orantılı olarak ya da Ortak Olmayan Unsurlar'ı geliştirmek için yaptıkları mali katkıyla orantılı olarak paylaşılacaktır.

9.2 Ana Yüklenici'nin (resmi bir fiyat hesaplaması ve uygun dokümanlar ile) söz konusu bedelin olası bir satış durumunu engelleyebileceğini kanıtlayabilmesi durumunda, Program Komitesi tarafından bedelin miktarında bir indirim yapılması düşünülebilir.

9.3 OCCAR-EA, Ana Yüklenici'nin:

- (a) Üçüncü Şahıslar'la imzalanmış olup bedel ödenmesine neden olabilecek herhangi bir sözleşmenin gecikmeden kendisine bildirmesini sağlayacaktır. OCCAR-EA, bu tebliğ üzerine Katılımcı Ülkeler'i bundan haberdar edecektir;
- (b) bedelleri, Euro cinsinden, gecikmeksizin ödemesini sağlayacaktır;
- (c) bedelleri ödemesinde gecikme olması durumunda faiz ödenmesini sağlayacaktır;
- (d) OCCAR-EA'ya her takvim yılının sonunda ayrıntılı bir bedel listesi sunmasını ve OCCAR'ın isteği üzerine ilgili destekleyici belgelere erişim olanağı vermesini sağlayacaktır.

10. Bölüm: Bilgilerin Mülkiyeti, Takas, Devir ve Kullanımı

10.1 Üretilen her türlü Üretilen Bilgiler, bunları üreten Ana Yüklenici'nin ya da Alt Yüklenici'nin ya da Katılımcı Ülke'nin malı olacaktır. Diğer yandan Program dahilinde işin başarılı bir şekilde tamamlanması için gerekli ya da bu amaçla kullanılan her türlü Mevcut Bilgiler'in mülkiyeti malikinde olmayı sürdürecektir. Katılımcı Ülkeler'e bu bölüm hükümleri uyarınca Program Bilgileri'ni kullanma ve kullandırma izni verilmiş olacaktır.

10.2 Katılımcı Ülkeler arasında Bilgi değişimi, NATO Savunma Amaçlarına yönelik 19

Ekim 1970 tarihli Teknik Bilgi Alışverişi Anlaşması çerçevesinde veya bu Anlaşmada yapılan değişikliklere ve uygulama direktiflerine göre olacaktır.

- 10.3 Ana Yüklenici ile PProgram'a katılacak Alt Yüklenici(ler)'den, Program dahilindeki işin başarılı bir biçimde tamamlanması için gerekli olan kendi mülkiyetlerinde ya da kontrollerinde bulunan yeterli Program Bilgileri'ni, bilinmesi gereken ölçüde birbirlerinin kullanımına sunmaları istenecektir. Program Bilgileri'ni aktaran Program Yüklenicileri'nin isteklerine bağlı olarak, bilgilerin açıklanması gizlilik anlaşmalarına tabi tutulabilir. Bu Bilgi değişimleri Katılımcı Ülkeler'e hiç bir maliyet getirmeksizin yürütülecektir.
- 10.4 OCCAR, Program altında Katılımcı Ülkeler'e karşı temsilci olarak sorumluluklarını yerine getirmek üzere, kendisi için Program Yüklenicileri'nin mülkiyetinde veya kontrolünde bulunan Program Bilgileri'ne ücretsiz ulaşım, kopyalama ve kullanım haklarına sahip olacaktır. Her Katılımcı Ülke, OCCAR'ın Program yükümlülüklerini yerine getirmesine olanak vermek amacıyla Katılımcı Ülkeler'in kontrolü altında bulunan Program Bilgileri'ne ulaşımını sağlayacaktır. Ana Yüklenici'den, Alt Yükleniciler'den ve herhangi bir Katılımcı Ülke'den alınan herhangi bir Program Bilgisi gizlilik içerisinde işleme konulacak ve yalnızca yukarıda belirtilen amaçlara yönelik olarak kullanılacaktır.
- 10.5 OCCAR'ın herhangi bir Üretilen Bilgi oluşturması durumunda, bu Program Bilgisi'nin Fikrî Mülkiyet Hakkı Katılımcı Ülkeler'in tamamına ait olacaktır. Her Katılımcı Ülke bu Program Bilgileri'ni diğer Katılımcı Ülkeler'in oturunu aramadan kullanma ya da kullandırma hakkına sahip olacaktır.
- 10.6 Gerekli kullanım haklarını elinde bulundurmak koşuluyla, her Katılımcı Ülke Program Amaçları doğrultusunda, diğer Katılımcı Ülkeler'e, Ortak Unsurlar'la ilgili bilgi olması kaydıyla, Program Bilgileri'ni bedelsiz kullanma hakkını verecektir. Bu tür Bilgiler Program Amaçları için diğer Katılımcı Ülkeler'ce kullanılmak üzere ilgili Katılımcı Ülke tarafından OCCAR'a verilecektir.
- 10.7 OCCAR, her Katılımcı Ülke için, Program Yüklenicileri'nden 10.1 maddesinde belirtilen Program Bilgileri'ni Program Amaçları doğrultusunda açıklama, kopyalama, kullanma, ve kullandırma konularında, gayri kabili rücu ve devredilemez bir hakkı güvence altına alacaktır. Sözü edilen bu hak, Program Bilgileri'nin her bir Katılımcı Ülke tarafından ya da Katılımcı Ülke adına Üçüncü Şahıs tarafından:
- (i) rekabet ve ihale amaçlarıyla;
  - (ii) bakım ve onarım faaliyetleri amacıyla;
  - (iii) tasarım değişiklik faaliyetleri amacıyla;
  - (iv) ilgili donanımın tasarımı, geliştirilmesi ve üretimi amaçlarıyla;
  - (v) teçhizatın Program dahilinde güvence altına alınan donanımlar ile arayüz oluşturması ve birlikte çalışmasının sağlanması amacıyla;
  - (vi) Program'ı yönetmek ve izlemek amacıyla;
  - (vii) yedek parça üretimi amacıyla kullanımını kapsayacaktır.
- 10.8 Madde 10.7'de değinilen hakların, 10.7 Maddesi (vii) bendinde yazılı olanlar dışında, her Katılımcı Ülke tarafından kullanımı durumunda bu haklar bedelsiz güvence altına alınacaktır.
- 10.9 Madde 10.7 (vii) bendi altında değinilen hakların, bir Katılımcı Ülke tarafından

kullanılması durumunda ise bu haklar, o Katılımcı Ülke'nin Program dahilinde tasarım ve geliştirme çalışmalarına yönelik olarak mali ve teknik açıdan yaptığı katkılar hesaba katılarak ve bu hakların Üçüncü Şahsa nazaran doğrudan doğruya hak sahibi Katılımcı Ülke tarafından kullanılması durumunda ödemenin daha düşük olacağı kabul edilerek, adil ve makul bir ödemeye tabi olacaktır

- 10.10 Madde 10.7 (iii) ve (vii) bentlerinde yazılı olanlar dışında 10.7 Maddesi içerisinde değinilen hakların Üçüncü Şahıslarca kullanımı durumunda bu haklar bedelsiz olarak güvence altına alınacaktır.
- 10.11 Madde 10.7 (iii) ve (vii) bentlerinde yazılı olan hakların herhangi bir Üçüncü Şahıs'ça kullanımı durumunda, bu haklar Katılımcı Ülkelerin Program dahilinde tasarım ve geliştirme çalışmalarına yaptığı mali ve teknik katkılar dikkate alınarak oluşturulacak adil ve makul bir ödemeye tabi olacaktır.
- 10.12 Bir Program Yüklenicisi'nin, bir Katılımcı Ülke'nin ihtiyaçları doğrultusunda yedek parçaları imal ve tedarik edememesi durumunda, 10.7 Maddesi (vii) bendi altında her Katılımcı Ülke tarafından ya da Üçüncü Şahıs aracılığıyla imalata ilişkin haklar bedelsiz olarak uygulanabilecektir. Madde 10.9 uygulanmayacaktır. Madde 10.11, Madde 10.7 (iii) bendinde bahsedildiği gibi, yalnızca tasarım değişikliği faaliyetleri için yapılacak ödemelere ilişkin olarak uygulanacaktır.
- 10.13 Madde 10.14'den 10.16'ya kadar olan maddelerin hükümleri Program Buluşları'yla ilgili olarak alınacak tüm Patentler ile bu Patentler için yapılacak başvuruların tamamı için geçerli olacaktır.
- 10.14 OCCAR, herhangi bir Program Buluşu ile ilgili olarak yapılan herhangi bir Patent başvurusuna ilişkin olarak Katılımcı Ülkeleri haberdar edecek ve ayrıca Program Yüklenicilerinden de bu gibi Patent başvurularını kendisine bildirmelerini isteyecek ve Patent başvurusunun ayrıntılarını resmi Patent başvuru evrakının bir kopyası ile birlikte temin edecektir. Resmen yapılmış herhangi bir Patent başvurusu için bir güvenlik kısıtlaması söz konusu olduğu durumlarda, yalnızca bu Patent başvurusuna ilişkin ayrıntılı bilgi verilecektir.
- 10.15 Program dahilinde yapılan herhangi bir Program Buluşu'na ilişkin herhangi bir Patent başvurusunun resmen yapılmış olması durumunda Katılımcı Ülkeler'e konuya ilişkin bilgi verilecek ve bu Ülkeler Savunma Amaçları'na yönelik olarak bu Patent başvurularını, ya da bunlara ileride verilecek Patentler'i bedelsiz kullanma ve kullandırma hakkına sahip olacaktır.
- 10.16 OCCAR, madde 10.7'den 10.12'ye kadar olan maddeler ve madde 10.15 altında değinilen hakların Katılımcı Ülkeler adına Alt Yükleniciler'den teminat alınması konusunda Ana Yüklenici'nin gereken işlemleri yapmasını sağlamaya çalışacaktır.
- 10.17 Madde 10.5 hükümlerine uygun olarak, bu bölüme konu olan haklar Ortak Unsurlar'a uygulanacaktır.
- 10.18 Katılımcılar talep ettikleri ve bedelini ödedikleri, Madde 10.7'de düzenlenen Ortak Olmayan Unsurlar'a ilişkin tüm hakları ücretsiz olarak kullanma yetkisine sahip olacaklardır. Madde 10.7'de belirtilen haklara diğer bir Katılımcı'nın ya da Katılımcılar'ın sahip olması/istemeleri durumunda, Ortak Olmayan Unsurlar için ödeme yapan Katılımcı'ya adil ve makul koşullarda ödeme yapılmasına bağlı olacaktır.

11. Bölüm: Vergiler, Gümrük Vergileri ve Benzeri Mükellefiyetler

- 11.1 Katılımcı Ülkeler'in uygulamadaki yasal düzenlemelerinin izin verdiği ölçüde, Katılımcı Ülkeler, bu günkü durumda belirlenmiş ve uygulamaya konmuş olan dışalım ve dışsatımlara ilişkin vergi, gümrük vergileri, ve benzeri mükellefiyetler ile nicelik / nitelik kısıtlamalarının Program ile bağlantılı olarak uygulanmamasını sağlayacaklardır.
- 11.2 İlgili Katılımcı Ülkeler, bu Program dahilinde üretilecek bilgilerin ya da malzemelerin fiyatına, yukarıda anlatılan şekilde tanımlanan vergi, gümrük vergisi ve benzer mükellefiyetler ve giderlerin dahil edilmemesini sağlayacaktır. Katılımcı Ülkeler, bu Karar'da açıklanan taahhütlerin tatmin edici ölçüde uygulanması için bu tür vergi, gümrük vergisi ve benzer mükellefiyetlerin idaresini en uygun şekilde sağlayacaktır.
- 11.3 Vergi, gümrük vergisi ya da benzeri mükellefiyetlerin tarhı halinde, tarh edildikleri Katılımcı Ülke tarafından, bu Katılımcı Ülkenin gideri olarak, Katılımcı Ülke'nin Program'la ilgili paylaşılmış giderlerinin üzerinde ve ona ek olacak şekilde karşılanacaktır.
- 11.4 AB yönetmeliklerinin uygulanması için, vergi mükellefiyetleri uygulaması gerektiğinde bunlar son teslim yapıldığı AB üyesi alıcı tarafından ödenecektir. Bu bağlamda AB sınırları dışından gelen donanım, aksam ya da bileşenler, vergilerin ödenerek işlemin tamamlanmasını sağlayacak şekilde ilgili her türlü gümrük dokümanları beraberinde gidecekleri son varış noktasına yönelecektir. Söz konusu bu vergiler, Katılımcı'nın Program dahilinde paylaştığı giderlerin üzerinde ve onlara ek olacak şekilde uygulanacaktır.

12. Bölüm: Sınıflandırılmış (Gizlilik Dereceli) Bilgilerin Güvenliği ve Ziyaretler

- 12.1 Program ile bağlantılı olarak taraflar arasında değişimi yapılan ya da Program dahilinde üretilen tüm gizli bilgiler, Katılımcı Ülke'nin ulusal güvenlik yasa ve düzenlemelerine ve Katılımcı Ülkeler'ce onaylanmış Program Güvenlik Talimatları'nda tanımlanan Program'a özgü güvenlik hükümlerine uygun olarak ele alınacak ve korunacaktır. OCCAR; OCCAR Güvenlik Talimatları'nda (OMP 4.1.2.1) belirtilen hükümlere uygun olarak hareket edecektir.
- 12.2 Bu Bölüm hükümleri, Üye Ülkeler arasında kararlaştırılan Güvenlik Anlaşması'nın ve OCCAR ile Üye Olmayan Ülkeler arasındaki uygun güvenlik düzenlemelerinin yürürlüğe girmesi ve OCCAR güvenlik yönetmeliğinin oluşturulmasının ardından yenilenmeye tabi olacaktır.
- 12.3 Katılımcı Ülkeler ve OCCAR, bilginin güvenlik sınıflaması düzeyine uygun biçimde muhafaza edilmesini sağlayacak ve bilgiyi sağlayan tarafından tayin edilen sınıflama düzeyine uygun derecede bir koruma altında olmasını sağlayıcı önlemler alacaktır.
- 12.4 OCCAR, içinde bir Güvenlik Sınıflama Kılavuzu (SCG) bulunan Program'a Özgü Güvenlik Talimatı (PSI) hazırlayacaktır. Bu talimat, HİZMETE ÖZEL (RESTRICTED) düzeyi ile ele alınacak Program Bilgisi için uyumlu etkiler dahil olmak üzere, sınıflandırılmış Program Bilgisinin sınıflandırılması, işaretlenmesi, ele

alınması ve iletilmesinde geçerli olacak yöntem ve esaslar ile sınıflandırılmış Program Bilgileri'ni içeren ziyaretlere ilişkin esasları tanımlayacaktır.

- 12.4.1 PSI ve SCG, Katılımcı Ülke'nin NSA'larına ya da DSA'larına onay için gönderilecektir.
- 12.4.2 PSI onaylandıktan sonra, Katılımcı Ülkeler'in Devlet kurum ve kuruluşlarında, Program Yönetim Ofisi'nde ve Program'la ilgili olarak kullanılan yüklenici tesislerinde uygulanacaktır.
- 12.5 ÖZEL (CONFIDENTIAL) ve daha yüksek gizlilik derecesiyle sınıflandırılmış bilgiler, yalnızca resmi kanallardan ya da Katılımcı Ülkeler'in NSA'ları ya da DSA'ları tarafından onaylanan kanallardan aktarılacaktır. Bu bilgiler üzerinde gizlilik düzeyleri ve sağlandıkları yer belirtilecektir.
- 12.6 Her Katılımcı Ülke, Program gereği kendisine sağlanan ya da Program gereği üretilen gizli bilgilerin diğer Katılımcı Ülkeler'in rızası olmaksızın, yetkisiz açıklanmasına karşı korunmasını sağlamak üzere gerekli tüm önlemleri alacaktır.
- 12.7 Buna bağlı olarak her Katılımcı Ülke'yle birlikte OCCAR aşağıdaki koşulların yerine getirilmesini sağlayacaktır:
- 12.7.1 Bilgilerin alıcıları, sınıflandırılmış Program Mevcut Bilgilerini herhangi diğer bir devlet kurum ya da kuruluşuna, uluslararası teşkilata ya da Üçüncü Şahsın diğer bir organına, bilgiyi çıkartan Katılımcı Ülke'nin ön yazılı onayını almadan bildirmeyecek, Program Üretilen Bilgileri'ni tüm Katılımcı Ülkeler'in ön yazılı onayı olmadan açıklamayacaktır;
- 12.7.2 Alıcılar gizli bilgileri Program dahilinde belirlenen amaçlar dışında kullanmayacaktır;
- 12.7.3 Alıcı, Program çerçevesinde sağlanan sınıflandırılmış bilgiler üzerinde geçerli her türlü dağıtım ve erişim kısıtlamasına uygun hareket edecektir.
- 12.8 Katılımcı Ülkeler ya da gerektiği durumlarda OCCAR, Program gereğince sağlanan ya da üretilen sınıflandırılmış bilgilerin kaybolması, çalınması ya da yetkisiz kişilere açıklanmasına ilişkin şüpheleri olması durumunda ya da bu şüphe ya da olaya ilişkin konulardan haberdar edilmeleri halinde bu durumları soruşturacaklardır. Her Katılımcı Ülke ya da gerektiği durumlarda OCCAR, diğer Katılımcı Ülkeler'e bu tür olaylara ilişkin ayrıntılı bilgiler ile bunlarla ilgili olarak yürüttükleri soruşturmanın nihai sonuçlarını ve bu tür olayların tekrarlanmaması için aldıkları önlemleri vakit kaybetmeksizin ve eksiksiz biçimde bildirecektir. Bu tür bir işlem, ayrıca yapılacak herhangi bir hukuki işlemi engellemeyecektir.
- 12.9 Ulusal egemenlik sınırları içerisinde, gizlilik dereceli bir sözleşmenin yapılan ihale sonucunda verildiği egemen Katılımcı Ülke'nin NSA'ları ya da DSA'ları, bu ülkenin uygulamaya koyduğu yasa ve düzenlemeleri doğrultusunda PSI içerisinde açıklanan biçimde sınıflandırılmış bilgilerin korunmasına yönelik güvenlik önlemlerinin alınması ve uygulamasından sorumlu olacaklardır.
- 12.10 Herhangi bir gizlilik dereceli bilginin Program Yüklenicisi'ne ya da ilerideki olası Alt Yüklenicilere iletilmesinden önce NSA'lar ya da DSA'lar:
- 12.10.1 Program Yüklenicisi'nin ya da ilerideki olası alt yüklenicilerin ve bunların tesislerinin, ÖZEL ya da GİZLİ Program Bilgileri'ne erişim için uygun tesis güvenlik izin belgesine sahip olmalarını sağlayacak;
- 12.10.2 Gizli bilgilere erişim sağlayan tüm kişilerin, ulusal güvenlik yasa ve

düzenlemeleri ile PSI'da yer alan düzenleme ve talimatlar uyarınca bu bilgiyi korumaya ilişkin sorumlulukları konusunda bilgilendirilmelerini sağlayacak;

- 12.10.3 Gizli bilgilerin, gereğine uygun şekilde koruma altına alındığından emin olmak amacıyla güvenlikleri sağlanmış ve onaylanmış tesislerde düzenli aralıklarla güvenlik denetlemeleri yapacak;
- 12.10.4 Gizlilik dereceli bilgilere erişimin, Program amaçları çerçevesinde görev gereği yalnızca bilmesi gereken kişilerle sınırlı kalmasını sağlayacaktır.
- 12.11 Her Katılımcı Ülke ile OCCAR, GİZLİ ve ÖZEL olarak tasnifli bilgiye erişimin, güvenli alanlara işi gereği girmesi gereken ve giriş için gerekli izne sahip olup Program'a iştirak etmek amacıyla gizlilik dereceli bilgiye erişim konusunda özel ihtiyaç duyan kişilerle sınırlandırılmasını sağlayacaktır.
- 12.12 Bu Karar altında üretilen ya da takas edilen tüm bilgiler, herhangi bir Katılımcı Ülke'nin Programdan çekilmesi ya da Program'ın sona ermesi durumunda dahi korunmaya devam edilecektir.
- 12.13 Program amacıyla her bir Katılımcı Ülke ve OCCAR, kendilerine bağlı kurum ve kuruluşlara, temsilciliklere, laboratuvarlar ile Program Yüklenicisi'nin sanayi tesislerine, diğer Katılımcı Ülkeler temsilcilerinin, Program Yüklenicisi personeli'nin ya da OCCAR İdareci Personeli'nin yapacakları ziyaretlere, ziyaretçilerin uygun güvenlik kartlarına sahip olmaları ve görevleri ya da vasıfları gereği bu bilgilere ihtiyaç duyuyor olmaları durumunda izin verecektir.
- 12.13.1 Tüm ziyaretçiler, ev sahibi Katılımcı Ülke'nin ya da gereken durumlarda OCCAR'ın, güvenlik yönetmeliklerine harfiyen uyacaklardır. Ziyaretçilere açıklanacak ya da onların kullanımına sunulacak bilgiler, ziyaretçi personelin bağlı bulunduğu Katılımcı Ülke'ye ya da gerek durumlarda OCCAR'a sağlanıyormuş gibi işleme tabi tutulacak ve bunlar hakkında bu Karar hükümleri uygulanacaktır.
- 12.14 Herhangi bir Katılımcı Ülke'nin personelince, başka bir Katılımcı Ülke'nin Devlet Kuruluşuna veya sanayi tesisine ziyarete ilişkin talepler, ev sahibi ülkenin belirlenmiş ve uygulamaya konmuş ziyaret usul ve esaslarına uygun olacaktır.
- 12.15 OCCAR kurum ve kuruluşlarına ya da bunlar arasında yapılacak ziyaretlerde PSI'da belirtilen prosedürler takip edilecektir.

13. Bölüm: Devlet Tarafından Sağlanan Teçhizat (GFE) / Tesis (GFF)

- 13.1 Ana Sözleşme mümkün olduğunca, GFF'ye ilişkin herhangi bir hüküm içermeyecek ve Ana Yüklenici'nin Ana Sözleşme'yi uygulamak için gereksinim duyacağı her şey kendi sorumluluğunda olacaktır.
- 13.1.1 Katılımcı Ülkeler, Ana Sözleşme hükümlerine uygun olarak, temsilcileri olan OCCAR aracılığıyla, her türlü GFE ile (Madde 13.1'e rağmen herhangi bir GFF varsa) herhangi bir GFF'yi Ana Yüklenici'ye temin ve teslim edecektir. Koşullar Katılımcı Ülke'nin kontrolü dışında olmadıkça, bunu gerçekleştirmeyen bir Katılımcı Ülke, ilave maliyetler de içerisinde olmak üzere tüm sonuçlara tek başına katılacaktır. Böyle bir durumda Program Komitesi (PC) uygun hareket biçimine karar verecektir.
- 13.1.2 Eğer varsa, GFF'nin maliyeti Uçak Alım Sayısı'na bağlı olarak Katılımcı Ülkeler arasında paylaşılacaktır.
- 13.2 OCCAR-EA, GFF paylaşımını düzenli olarak kayıt edecektir. Eğer GFF

azaltılmazsa, Katılımcı Ülkeler arasındaki GFF iş paylaşım oranları Program Komitesi (PC) seviyesinde kararlaştırılacaktır.

13.3 OCCAR, bir Katılımcı Ülke'nin isteği üzerine, o Katılımcı Ülke adına herhangi bir GFE'yi tedarik edecektir.

13.4 OCCAR, Ana Sözleşme altında aşağıdaki hususları sağlayacaktır:

- a) GFE'nin, tedarikçi Katılımcı Ülke'nin mülkiyetinde (ya da birden fazla Katılımcı Ülke'nin ortaklaşa hareketle GFE tedarik etmesi durumunda, Katılımcı Ülkeler'in ortak mülkiyetinde) kalmayı sürdürmesini;
- b) Ana Yüklenici'nin, herhangi bir GFE'yi çalışır, onarım gerektirmeyen ve iyi durumda muhafaza etmek sorumluluğu altında olmasını, ayrıca GFE'yi aynen aldığı koşullarda, beklenen normal aşınma ve yıpranma payı ile geri vermekten sorumlu olmasını, bu yükümlülüklerin doğrudan malzemeyi, teçhizatı sağlayan Katılımcı'nın yararına kullanılmasını; ve,
- c) Ana Yüklenici'nin kendisine sağlanan tüm GFE ve herhangi bir GFF'yi yalnızca Program amaçları için kullanmasını.

14. Bölüm: Sorumluluklar

14.1 OCCAR'ın herhangi bir sorumluluğundan doğan ve bundan dolayı Program'la bağlantılı olarak herhangi bir Üçüncü Şahıs veya Program Yüklenicisi'nin hak talebinde bulunmasıyla ortaya çıkan gider ve harcamalar OCCAR'ın ihmali olsun olmasın Katılımcı Ülkeler tarafından Uçak Alım Sayılarına göre paylaşılacaktır.

14.2 OCCAR'ın bu Karar'dan doğan ödev ve yükümlülüklerini ihmal etmesi veya yerine getirememesi ve Katılımcı Ülkeler'den herhangi birisinin bu olayda herhangi bir kusurunun bulunmamasına rağmen bir Katılımcı Ülke'yi bir Program Yüklenicisi'ne ya da diğer Üçüncü Şahsa karşı zarar, ziyan ya da hasar nedeniyle sorumlu hale getirmesi durumunda (örneğin; Program Sözleşmeleri'nden herhangi biri altında uygulaması öngörülen temerrüt faizi) bu tür hasar, zarar ya da ziyanın bedeli Uçak Alım Sayısı'yla bağlantılı olarak Katılımcı Ülkeler arasında paylaşılacaktır.

14.3 Program'la bağlantılı olarak bir Katılımcı Ülke'nin OCCAR'ı, onun personelini veya uzmanını kayba uğratması veya zarar vermesi durumunda bunlardan doğan maliyet aşağıdaki gibi karşılanacaktır:

14.3.1 Bu tür kayıp ve zararların bir Katılımcı Ülke'nin, Katılımcı Ülke personelinin ya da temsilcilerinin kasıtlı fiil ya da ihmalleri, iradi aykırı hareketleri ya da kusurundan kaynaklanması halinde, bu durumlardan doğacak her türlü sorumluluklarına ilişkin gider ve masrafları bizzat ve tek başına o Katılımcı Ülke tarafından karşılanacaktır.

14.3.2 Diğer sebeplerden doğan kayıp ve zararlar Katılımcı Ülkeler arasında Uçak Alım Sayılarına göre paylaşılacaktır.

15. Bölüm: İhtilafların Çözümü

15.1 OCCAR ile Katılımcı Ülkeler arasındaki Anlaşmazlıklar

15.1.1 OCCAR ile Katılımcı Ülkeler arasında bu Karar'ın yorumlanmasından ya da uygulamasından doğabilecek her türlü anlaşmazlık, Katılımcı Ülkeler ve OCCAR arasında sadece görüşmeler sonucunda çözüme kavuşturulacaktır.

- 15.2 Katılımcı Ülkeler arasındaki ihtilaflar.
- 15.2.1 Katılımcı Ülkeler arasında bu Karar'ın yorumlanmasından ya da uygulamasından doğacak her türlü ihtilaf, mümkün olduğunca ihtilafı ülkeler arasında karşılıklı görüşmeler yoluyla çözülmeye çalışılacaktır.
- 15.2.2 İhtilafın karşılıklı görüşme yoluyla çözüme kavuşturulamaması durumunda, ihtilafı taraflardan herhangi birinin talebi üzerine ihtilaf konusu, OCCAR Konvansiyonu 48. Madde ve II. Lahikası'nda tesis edilen koşullar kapsamında ancak ilgili Konvansiyonun II. Lahikası'nın 1. Maddesi hükmünde yer alan "Üye Ülke" ibaresi "Katılımcı Ülke" ifadesiyle yer değiştirmek suretiyle tahkime intikal ettirilecektir. OCCAR Konvansiyonu II. Lahikası'nın bir kopyası Ek-A olarak Karar'ın sonuna eklenmiştir.
- 15.2.3 Üye Olmayan Ülkeler, 15.2.2 Maddesi hükümlerine geçerlik kazandırmak için gereken tüm ulusal prosedürleri yürütmeyi kabul ve taahhüt eder.
- 15.2.4 Tüm Katılımcı Ülkeler, 15.2.2 Maddesi ile düzenlenen tahkim ile ilgili gerekli işlemleri tamamlayıncaya kadar 15.2.2 Maddesi hükümleri yürürlük kazanmayacaktır. Bu madde yürürlüğe girinceye kadar, herhangi bir ihtilaf yalnız görüşmeler yoluyla çözümlenecektir.
- 15.3 Katılımcı Ülkeler'in temsilcisi olarak OCCAR tarafından imzalanan Program Sözleşmeleri'nden kaynaklanan ihtilaflar.
- 15.3.1 Bu türden tüm Program Sözleşmeleri tahkim maddesi içerecektir.
- 15.3.2 Bu türden Program Sözleşmeleri ile ilgili herhangi bir takibat, münhasıran OCCAR tarafından yürütülecektir.
- 15.3.3 Program Sözleşmeleri, bu sözleşmeler ile ilgili olarak bir Katılımcı Ülke'ye veya Katılımcı Ülkeler'e karşı yürütülecek takibatın, Katılımcı Ülkeler'in temsilcisi olarak OCCAR'a üzerinden gerçekleştirileceği hükmünü içerecektir.
- 15.3.4 Bu tür takibatlarla ilgili her türlü aşama OCCAR'a danışılarak Katılımcı Ülke veya Ülkelerin kararına tabi olacaktır.
- 15.3.5 OCCAR-EA, bu tür bir işleme dahil olmayan Katılımcı Ülkeler'i bütün gelişmelerden haberdar edecektir.

16. Bölüm: Program Yönetim Ofisi Personelinin Statüsü

- 16.1 Program Yönetim Ofisi personeli, OCCAR Konvansiyonu'nun şart ve koşulları altında verilen tüm muafiyet ve imtiyazları haiz olacaktır.
- 16.2 OCCAR'ın, bir Üye Olmayan Ülke'nin personelini görevlendirme ve çalışma yetkisi olacaktır. Üye Olmayan Ülkeler, OCCAR personeline, OCCAR Konvansiyonu'nda kayıtlı bulunan şekliyle gerekli muafiyet ve imtiyazları vermek için gereken tüm Ulusal prosedürleri başlatmayı kabul ederler.

17. Bölüm: Uçak Alım Sayılarında Değişiklik, Çekilme ve Fesih

- 17.1 Uçak alım sayılarında değişiklik ve çekilme.

Bir Katılımcı Ülke'nin bu Karar'ın 6. Bölümü'nde beyan edilmiş olan Uçak Alım Sayısı'nda değişiklik yapmak istemesi veya Program'dan tamamen çekilmek istemesi durumunda aşağıdaki hususlar uygulanacaktır:

- 17.1.1 Katılımcı Ülkeler ile OCCAR arasında Program Komitesi düzeyinde, bu tür bir Uçak Alım Sayısı değişikliği ya da çekilmenin olası sonuçları üzerinde ön görüşmelerde bulunulacaktır;
- 17.1.2 Böyle bir görüşmenin ardından bir Katılımcı Ülke'nin Uçak Alım Sayısı'nda değişiklik yapmayı ya da Program'dan çekilmeyi yine de istiyor olması durumunda, söz konusu Katılımcı Ülke, Program Üst Kurulu'na (PB) en az altı ay önceden yazılı bildirimde bulunacak ve bu bildirim birer örneğini ayrıca OCCAR-EA Direktörü'ne ve Program Komitesi'ne verecektir.
- 17.1.3 Uçak Alım Sayısı'nda değişikliğe giden ya da Program'dan çekilen Katılımcı Ülke:
- (a) Uçak Alım Sayısı değişikliğinin ya da Program'dan çekilmesinin olumsuz sonuçlarını en alt düzeye indirmek için gereken tüm önlemleri alacak;
- (b) Uçak Alım Sayısı'nda değişikliğe gittiği ya da Program'dan çekildiği tarihe kadar ki yükümlülüklerini tam ve eksiksiz olarak yerine getirecek;
- (c) Uçak Alım Sayısı'nda değişiklik yapılmasından ya da Program'dan çekilmesinden doğacak her türlü ilave maliyet, zarar, cezai müeyyide ya da sorumluluktan tek başına sorumlu olacaktır.
- 17.1.4 Uçak Alım Sayısı'nda herhangi bir indirime giden ya da Program'dan çekilen bir Katılımcı Ülke'nin Program'a toplam katkısı hiç bir şekilde, Uçak Alım Sayısı'nda değişiklik olmadan ya da Program'dan çekilmeden önce yapmış olacağı katkının toplam tutarını geçmeyecektir.
- 17.1.5 Bir Katılımcı Ülke'nin bu Karar'ın 6. Bölümü'nde açıklanan Uçak Alım Sayısı'nı artırmaması durumunda maliyette bir düşüş olursa bu düşüş Katılımcı Ülkeler arasında paylaşılacaktır.
- 17.1.6 Bir Katılımcı Ülke Ana Yüklenici'den, diğer bir Katılımcı Ülke'nin Ana Yüklenici'den daha önce sipariş ettiği Ortak Olmayan Unsurlar'dan birini sipariş etmeye karar verirse, bu Ortak Olmayan Unsur'a ait toplam tekrarlanmayan maliyet, ilgili Katılımcı Ülkeler arasında, talep ettikleri Ortak Olmayan Unsurlar'ın miktarlarına göre veya ilgili Katılımcı Ülkeler arasındaki karara göre paylaşılacaktır.
- 17.1.7 Bu bölümde hükme bağlanan esaslar, aynen Ana Sözleşme'ye de yansıtılacak olup, söz konusu Ana Sözleşme'de bir Katılımcı Ülke'nin Uçak Alım Sayısı'nda değişiklik yapması ya da Program'dan çekilmesi durumunda ortaya çıkabilecek olası maliyet etkilerine de gereken yer ve önem verilecektir.
- 17.1.8 Yukarıda düzenlenen esaslar, bir Katılımcı Ülke'nin Ana Sözleşme'deki teslimat programında bir değişiklik yapma gereği gördüğü, fakat söz konusu bu değişikliğin diğer bir Katılımcı Ülke üzerinde olumsuz etkisi olabileceği durumlarda da uygulanacaktır.
- 17.2 Ayrıca, çekilme durumunda aşağıdaki şart ve koşullar uygulanacaktır.
- 17.2.1 Diğer Katılımcıların isteği üzerine, çekilen Katılımcı Ülke, Program'ın geriye kalan Katılımcı Ülkeler'ce devam ettirilebilmesini sağlamak amacıyla kendi kontrolü altında olan gerekli her türlü önlemi alacaktır.
- 17.2.2 Bu Karar altında, fiili çekilme tarihinden önce çekilen Katılımcı Ülke'nin elde etmiş bulunduğu Bilgiler ile bunlara ilişkin haklar, Katılımcı Ülke'nin fiilen çekilmesinden sonra bu Katılımcı Ülke'de kalacaktır.

17.2.3 Bu Karar altında, çekilen bir Katılımcı Ülke'den elde edilen Bilgiler ve bunlara ilişkin haklar, çekilme fiilen gerçekleştiikten sonra diğer Katılımcı Ülkeler'de kalacaktır.

17.3 Fesih.

17.3.1 Katılımcı Ülkeler'in toplu halde Program'ı feshetmeye karar vermeleri durumunda, Katılımcı Ülkeler, bu Karar'ın 7. Bölümünde açıklanan mali taahhütler doğrultusunda fesih giderlerini ortaklaşa karşılayacaktır.

17.4 Geçerliliğini Korumaya Koşullar

17.4.1 "Bilgilerin Mülkiyeti, Takas, Devir ve Kullanımı", "Sınıflandırılmış (Gizlilik Dereceli) Bilgilerin Güvenliği ve Ziyaretler", "Bedeller", "İhtilafların Çözümü", "Sorumluluklar" ve "Uçak Alım Sayılarında Değişiklik, Çekilme ve Fesih" başlıklı bölümlerdeki koşullar herhangi bir Katılımcı Ülke'nin Program'dan çekilmesi ya da bu Karar'ın feshi ya da sona ermesine bağlı kalmaksızın aynen geçerliliklerini koruyacaklardır.

18. Bölüm: Değişiklikler, Yürürlük Tarihi, Diller, Süre ve İmza

18.1 Bu Karar, herhangi bir zamanda yalnız Program Üst Kurulunun yazılı oy birliğiyle değiştirilebilir.

18.2 Toplam 18 bölümden ve bir ekten oluşan bu Karar son imzanın atıldığı tarihte yürürlüğe girecektir.

18.3 Bu Karar altı kopya halinde İngilizce dilinde imzalanacaktır. Çalışma dili İngilizce'dir.

18.4 Bu Karar otuz yıl süreyle ya da 18.1 Maddesi uyarınca yapılacak değişikliklerle belirlenecek başkaca bir süreyle yürürlüğünü koruyacaktır.

18.5 Kaydedilmiştir ki 18 Aralık 2001'de imzalanan PBD yürürlüğe girmemiştir.

Almanya Program Üst Kurulu temsilcisi

Yer:

Tarih

Belçika Program Üst Kurulu temsilcisi

Yer

Tarih

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Üst Kurulu temsilcisi

Yer

Tarih

Fransa Program Üst Kurulu temsilcisi

Yer

Tarih

İspanya Program Üst Kurulu temsilcisi

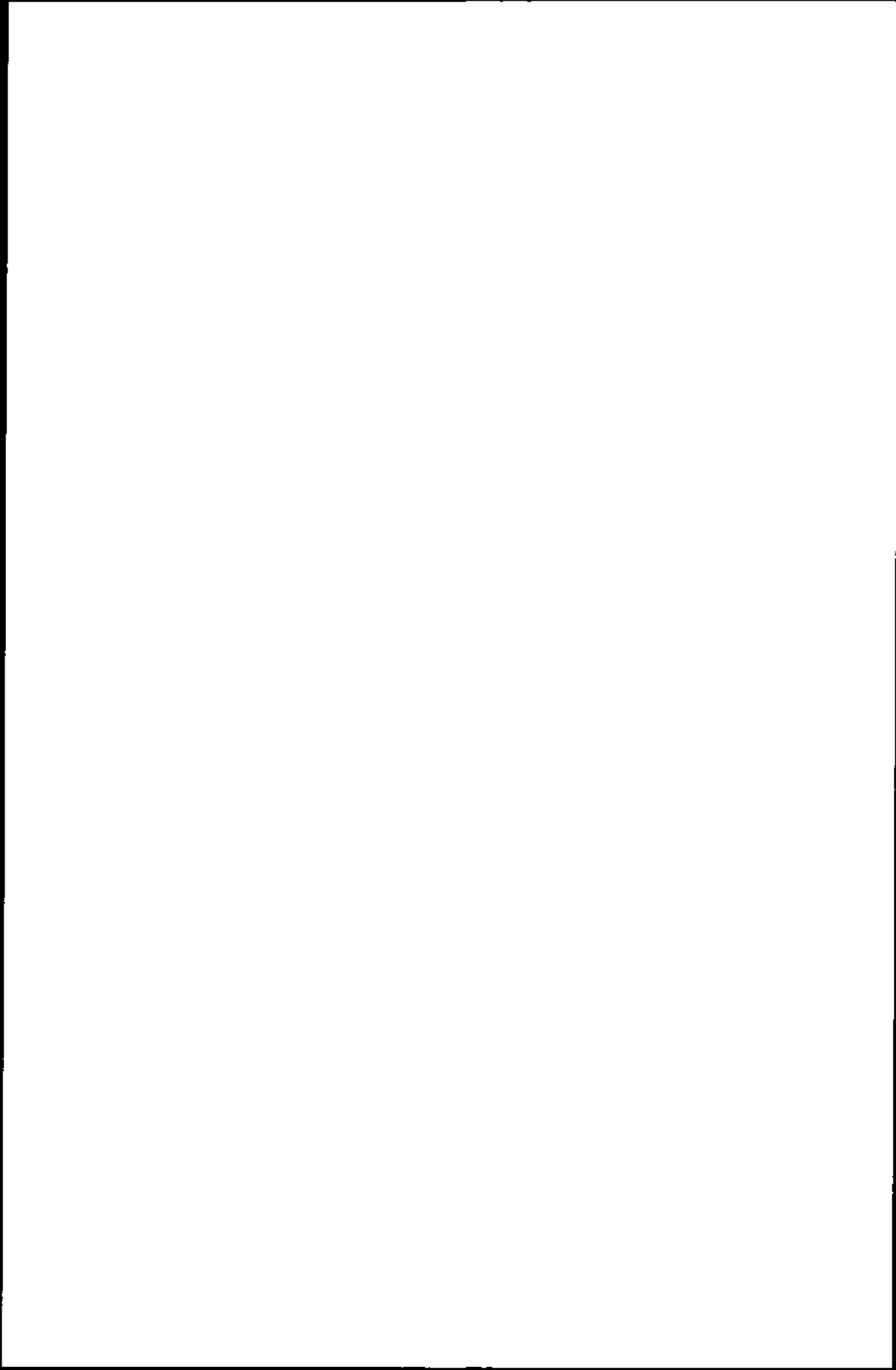
Yer

Tarih

Türkiye Program Üst Kurulu temsilcisi

Yer

Tarih

Ek -A : OCCAR Konvansiyonu'nun II. Lahikası'nın Bir Kopyası

LAHİKA II

TAHKİM

Madde 1

Tahkim isteği ihtilafın niteliği belirtilerek tevdi olunan kişiye yapılacaktır. Tevdi olunan kişi bu bilgiyi bütün Üye Ülkeler'e bildirecektir.

Madde 2

1. Tahkim mahkemesi üç kişiden oluşacaktır:

- a) ihtilafı tarafların her birinin atadığı birer hakem
- b) ilk iki hakemin karşılıklı anlaşmaları ile atanmış ve Mahkeme'nin başkanı olacak üçüncü bir hakem,
- c) Mahkemenin başkanı, ikinci hakemin atanma tarihinden sonra 30 gün içinde atanmazsa, ihtilafı taraflardan biri Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan mümkün olduğunca çabuk olarak başkan seçmesini isteyebilir. Diğer ihtilafı taraf kabul etmedikçe, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı ihtilafı taraflardan birinin tâbiyetinde olan birisini başkan olarak seçemez.

2. Tahkim talebinin tevdi olunan kişiye ulaşmasından itibaren atmış gün içerisinde ihtilafı taraflardan biri bir hakem atamazsa, diğer ihtilafı taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan bu hakemi mümkün olduğunca çabuk seçmesini isteyebilir.

3. Bir hakemin ölümü, yetersizliği veya görevini yerine getirememesi hallerinde onu seçen taraf onun yerine ölüm, yetersizlik veya görevini yerine getirememe tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yeni bir hakem atayacaktır. Başkanın ölümü, yetersizliği veya görevini yerine getirememesi halinde onun yerine ölüm, yetersizlik veya görevini yerine getirememe tarihinden itibaren doksan gün içerisinde paragraf 1 (c)'de belirtilen şartlar altında atama yapılacaktır.

Madde 3

Mahkeme ihtilaf konusu ile direkt bağlantılı karşı iddiaları araştırabilir ve hüküm verebilir.

Madde 4

Mahkeme, İhtilafı taraflardan birinin isteği üzerine koruyucu önlem önerebilir.

Madde 5

İhtilafı tarafların her biri kendi davalarına ait hazırlıkların giderlelerinden sorumlu olacaktır. Mahkeme üyelerinin aylıklarına ait giderler ve mahkeme tarafından yapılan harcamalar ihtilafı taraflar arasında paylaşılacaktır. Mahkeme bütün harcamaları, kayıt

edecek ve taraflara bir nihai rapor verecektir.

Madde 6

Menfaatleri karar tarafından etkilenen herhangi bir Taraf, ihtilafı taraflar yazılı olarak haberdar edildikten sonra, Mahkeme kararı ile ve giderleri karşılayarak tahkim prosedürüne müdahale edebilir. Müdahale eden herhangi bir Taraf müdahale ettiği konular hakkındaki sorular için bu EK'in 7. Maddesi'nde düzenlenen prosedürlere göre kanıtlarını veya dosyaları sunabilir veya düşünceleri üzerinde sözlü ifade verebilir fakat Mahkeme'nin oluşumu üzerinde hakka sahip değildir.

Madde 7

Mahkeme prosedürlere ilişkin kendi kurallarını oluşturacaktır.

Madde 8

1. Mahkeme'nin usule ilişkin kararları ve duruşmaların yapılacağı yere ilişkin kararları ve hükümleri üyelerinin oy çokluğu ile alınacaktır.
2. İhtilafli Taraflar Mahkeme çalışmalarına yardım edeceklerdir. Taraflar bu amaçla:
  - a) Mahkeme'ye ilgili bütün doküman ve bilgileri sağlayacaklardır.
  - b) Mahkeme'ye, kendi bölgelerini ziyaret etme izni, tanıkları veya uzmanları dinleme ve uyuşmazlığı mevkiinde incelemek üzere seyahat izni vereceklerdir.
3. Bir İhtilafli Taraf paragraf 2'de yer alan hükümlere uymazsa veya kendi durumunu savunmazsa, Mahkeme'nin bir ara karar veya karar vermesini engelleyemez.

Madde 9

Mahkeme, karar verme sürecini beş ayı geçmemek üzere uzatmayı gerekli görmedikçe oluşumundan itibaren altı ay içinde kararlarını verecektir. Mahkeme tarafından verilen hükümler gerekçelendirilecektir. Bu kararlar nihai kararlardır, üst mahkemeye gidilemez ve Tarafları bilgilendirmek üzere tevdi olunan kişiye iletilecektir. İhtilafli Taraflar gecikmeksizin kararları yerine getirecektir.

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 812)

Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/904)

Not: Tasarı, Başkanlıkça Adalet, Çevre ve Dışişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

18.10.2004

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-951/4821

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 14.9.2004 tarihinde kararlaştırılan "Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Nükleer teknolojinin gelişmesiyle birlikte ortaya çıkabilecek tehlikelere ve kaza risklerine karşı tedbirler ve hukukî düzenlemeler gerek ülkeler arasında gerekse ülkelerin kendi mevzuatlarında yer almaya başlamıştır. Nükleer kazalardan zarar görecekt üçüncü şahısların zararlarının maddî olarak karşılanması ile ilgili başlıca iki uluslararası sözleşme mevcuttur:

a) Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Taraf Sorumluluğuna İlişkin Paris Sözleşmesi.

b) Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Taraf Sorumluluğuna İlişkin Viyana Sözleşmesi.

Bu sözleşmelerin amacı; sözleşmelere taraf ve nükleer tesislere sahip ülkelerde, tesislerin işletilmesi ve bu ülke menşeli nükleer maddelerin taşınmasına bağlı olarak, kendi ülkelerinde veya bu sözleşmeye taraf ülkelerdeki "üçüncü şahısların" zarara uğramaları durumunda bu zararların tazmin edilmesine yönelik uluslararası hukukî bir düzenlemenin getirilmesidir. Zararın ve tazminin kapsamını, tazminat miktarlarını, tazminatın sorumlularını ve tazmin etme sistemini belirleyen hükümler içermekte olan bu sözleşmeler, işleticileri yükümlü kılan bu sigortalama sisteminin kurulmasını öngörmekte ve taraflara sınırlı malî yükümlülükler getirmektedir. Bu yükümlülük miktarları

tesis türüne veya taşınan maddenin riskine göre değişmektedir. Taraf ülkeler, bu sözleşmelerde öngörülen hükümler uyarınca gerekli yasal ve idari tedbirleri almakla yükümlü kılınmıştır. Bu sözleşmelerin revize edilmiş halleri, içerdiği hükümler itibariyle birbirine oldukça benzer olup sigorta miktarları gibi bazı hususlarda aralarında farklılıklar bulunmaktadır.

Ülkemiz Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, İtalya, Hollanda, Norveç, Portekiz, İspanya, İsveç, İngiltere ve Slovenya ile birlikte Paris Sözleşmesine taraftır. Komşumuz olan ve nükleer tesisi bulunan Bulgaristan ve Ermenistan ile sınır komşumuz olmayıp nükleer tesisinde ciddi bir kaza olması halinde ülkemizi etkileyebilecek bir konumda yer alan Romanya ve Ukrayna Viyana Sözleşmesine taraftır. Rusya, Viyana Sözleşmesini 1996 yılında imzalamış fakat halen onaylamamıştır.

Paris ve Viyana Sözleşmelerinin Uygulanmasına Dair Ortak Protokol 1988'de ülkelerin imzasına açılmış olup, 27 Nisan 1992'de yürürlüğe girmiştir. Bu Protokolün amacı ülkemiz de dahil birçok Batı Avrupa ülkesinin taraf olduğu Paris Sözleşmesi ile Doğu Avrupa ülkelerinin bir çoğunun taraf olduğu benzer amaç ve içeriğe sahip Viyana Sözleşmesi arasında bağlantı oluşturmaktır. Protokol, bir nükleer kaza durumunda; taraf ülkelerin tâbi oldukları Sözleşme hangisiyse onun hükümlerine uyacak şekilde, bu kazadan etkilenmiş diğer sözleşmeye taraf olan ülkelerin de zararlarının tazmin edilmesine olanak sağlamaktadır.

Ülkemiz 21 Eylül 1988'de bu protokolü imzalamış fakat onaylanmamıştır.

Bulgaristan, Romanya ve Ukrayna'nın da dahil olduğu 24 ülke bu Protokol'e taraf olup kendi topraklarında bir nükleer kaza olması durumunda, bu kazadan etkilenen ve "Ortak Protokol"ü onaylayan Paris Sözleşmesine taraf ülkelere taraf oldukları Viyana Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde tazminat ödeyeceklerdir.

Çevremizdeki nükleer santrallerin büyük çoğunluğu batı standartlarında istenilen güvenlik düzeyinde olmadığından ülkemiz açısından belirli bir risk oluşturmaktadır. Bu riskten kaçınmak mümkün olmamakla birlikte, vatandaşlarımızın bundan zarar görmesi durumunda en azından bu zararlarını maddi olarak tazmin edebilme haklarına sahip olmaları için bu Protokolün onaylanmasının ülkemiz açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

Esas No: 1/904

9.2.2005

Karar No: 10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 25.10.2004 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/904 Esas Numaralı “Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı”, Komisyonumuzun 9.2.2005 tarihli 3 üncü yasama yılı 4 üncü toplantısında, Dışişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı temsilcilerinin de katılımıyla görüşülmüştür.

Tasarı ile ülkemiz tarafından 21 Eylül 1988 tarihinde imzalanan Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Taraf Sorumluluğuna Dair Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokolün onaylanmasının uygun bulunması öngörülmektedir. Viyana ve Paris Sözleşmeleri, nükleer kazalardan zarar görecekt üçüncü şahısların zararlarının maddî olarak karşılanması ile ilgili olup anılan Sözleşmelere taraf olan ve nükleer tesis sahibi ülkelerde, tesislerin işletilmesi ve bu ülke menşeli nükleer maddelerin taşınmasına bağlı olarak, kendi ülkelerinde veya bu Sözleşmelere taraf ülkelerdeki üçüncü şahısların zarara uğraması durumunda, bu zararların tazmin edilmesine yönelik uluslararası hukukî düzenlemelerdir. Tasarı ile onaylanmasının uygun bulunması öngörülen Protokol ise, bu iki Sözleşmenin esas bakımından benzer olması nedeniyle, bir nükleer kazaya iki sözleşmenin de aynı anda uygulanmasından doğacak zorluklar nedeniyle, bir nükleer kazada, her iki sözleşmenin eşzamanlı olarak uygulanmasından kaynaklanacak ihtilafların ortadan kaldırılması hedeflenmiştir.

Ülkemizin çevresinde bulunan ülkelerdeki nükleer santrallerin çoğunun gerekli güvenlik standartlarını taşınamaması ve ülkemiz açısından bir risk oluşturması nedeniyle, bu tesislerde bir kaza olması ve vatandaşlarımızın bu kazadan zarar görmesi durumunda, uğranılan zararları maddî olarak tazmin edebilme haklarına sahip olabilmek için bu Protokolün onaylanmasının gerekli olduğu belirtilmektedir.

Başkanın sunuş konuşmasından sonra, Tasarının gerekçesi okunmuştur. Tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelere geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir. Maddeler teker teker görüşülüp, oybirliği ile kabul edilmiştir. Ardından Tasarının tümü oya sunulmuş ve Tasarı oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>A. Münir Erkal</i>	<i>Ahmet Yaşar</i>	<i>Mehmet Boztaş</i>
<i>Malatya</i>	<i>Aksaray</i>	<i>Aydın</i>
<i>Üye</i>	<i>Üye</i>	<i>Üye</i>
<i>Abdurrahim Aksoy</i>	<i>İbrahim Köşdere</i>	<i>Rasim Çakır</i>
<i>Bitlis</i>	<i>Çanakkale</i>	<i>Edirne</i>

Üye
Şemsettin Murat
Elazığ
Üye
Mehmet Said Armağan
Isparta

Üye
Nurettin Aktaş
Gaziantep
Üye
Canan Arıtman
İzmir
Üye
Şefik Zengin
Mersin

Üye
Abdülaziz Yazar
Hatay
Üye
Veli Kaya
Kilis

ÇEVRE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
VİYANA VE PARİS SÖZLEŞMELERİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ORTAK
PROTOKOLUN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No: 1/904

18.2.2005

Karar No: 47

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 17 Şubat 2005 tarihli 11 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcileri ile Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı yetkililerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Sözleşmelere taraf olan ve nükleer tesislere sahip ülkelerde, tesislerin işletilmesi ve bu ülke menşeli nükleer maddelerin taşınmasına bağlı olarak, kendi ülkelerinde veya bu Sözleşmelere taraf ülkelerdeki üçüncü şahısların zarara uğramaları durumunda bu zararların tazmin edilmesine yönelik uluslararası hukuki bir düzenlemenin getirilmesi amaçlanmaktadır.

Söz konusu Ortak Protokol; Viyana ve Paris sözleşmelerinin esas bakımından benzer olması nedeniyle bir nükleer kaza durumunda her iki sözleşmenin de aynı anda uygulanmasından doğacak zorlukları ve ihtilafları ortadan kaldırmayı hedeflemektedir.

Ülkemiz etrafında yer alan nükleer santrallerin büyük çoğunluğu batı standartlarında istenilen güvenlik düzeyinde olmadığından büyük bir risk oluşturmaktadır. Anılan bu ortak Protokol; bir nükleer kazada, ülkemiz vatandaşlarının zarar görmesi durumunda, bu zararlarını maddi olarak tazmin edebilme hakkını sağlamaktadır.

Komisyonumuzca, Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelerine geçilmesine karar verilmiştir. Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir. Tasarının tümü oya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mahmut Koçak</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Bolu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>V. Haşim Oral</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Bahkesir	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>İnal Batu</i>
Elazığ	Erzurum	Hatay

Üye
Halil Akyüz
İstanbul
Üye
Ufuk Özkan
Manisa

Üye
Mehmet B. Denizolgun
İstanbul
Üye
Nihat Eri
Mardin

Üye
Şükrü Mustafa Elekdağ
İstanbul
Üye
Süleyman Gündüz
Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

VİYANA VE PARİS SÖZLEŞMELERİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ORTAK PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Ülkemiz tarafından 21 Eylül 1988 tarihinde imzalanan nükleer enerji alanında üçüncü taraf sorumluluğuna dair "Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

VİYANA VE PARİS SÖZLEŞMELERİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ORTAK PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı V.

A. Babacan

Devlet Bakanı

G. Akşit

Milli Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgiöğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

VIYANA VE PARİS SÖZLEŞMELERİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ORTAK PROTOKOL

Âkit Taraflar,

Nükleer Hasara İlişkin Hukuki Sorumluluk Hakkındaki 21 Mayıs 1963 tarihli Viyana Sözleşmesiyle ilgili olarak;

28 Ocak 1964 tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 tarihli Protokol tarafından değiştirildiği şekliyle, Nükleer Enerji Sahasında Hukuki Mesuliyyete Dair 29 Temmuz 1960 tarihli Paris Sözleşmesiyle ilgili olarak;

Viyana Sözleşmesi ile Paris Sözleşmesinin esas bakımından benzer olduklarını ve halihazırda her iki Sözleşmeye de taraf olan herhangi bir Devlet bulunmadığını gözönünde bulundurarak;

Sözleşmelerden birine diğer Sözleşme taraflarının katılmasının, bir nükleer kazaya iki Sözleşmenin de aynı anda uygulanmasından doğacak zorluklara yol açacağından emin olarak ve

Her iki Sözleşmenin kapsamında ortaya konulan nükleer hasarla ilgili hukuki sorumluluk hakkındaki özel rejimin yararlarını karşılıklı olarak genişleterek Viyana Sözleşmesi ile Paris Sözleşmesi arasında bir bağ kurmayı ve bir nükleer kazada her iki Sözleşmenin eşzamanlı olarak uygulanmasından kaynaklanacak ihtilafları ortadan kaldırmayı isteyerek;

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Madde I

Bu Protokolde:

a) "Viyana Sözleşmesi", 21 Mayıs 1963 tarihli Nükleer Hasara İlişkin Hukuki Sorumluluk Hakkında Viyana Sözleşmesi ve Viyana Sözleşmesinde, işbu Protokolün tarafı olan bir Âkit Taraf için yürürlükte olan herhangi bir değişikliği ifade eder;

b) "Paris Sözleşmesi", 29 Temmuz 1960 tarihli Nükleer Enerji Sahasında Hukuki Mesuliyyete Dair Paris Sözleşmesi ve Paris Sözleşmesinde, işbu Protokolün Tarafı olan bir Âkit Taraf için yürürlükte olan herhangi bir değişikliği ifade eder.

Madde II

Bu Protokolün amaçları doğrultusunda;

a) Viyana Sözleşmesine Taraf olan bir ülkede bulunan bir nükleer tesis işleteni, Paris Sözleşmesi ve işbu Protokolün ikisine birden Taraf olan ülkede meydana gelen nükleer hasardan, Viyana Sözleşmesine göre sorumludur.

b) Paris Sözleşmesine Taraf olan bir ülkede bulunan bir nükleer tesis işleteni, Viyana Sözleşmesi ve işbu Protokolün ikisine birden Taraf olan ülkede meydana gelen nükleer hasardan, Paris Sözleşmesine göre sorumludur.

Madde III

1. Viyana Sözleşmesi veya Paris Sözleşmesinden herhangi birisi, bir nükleer kazaya diğerini hariç bırakacak şekilde uygulanır.

2. Bir nükleer tesiste nükleer bir kaza meydana gelmesi halinde uygulanacak Sözleşme, nükleer tesisin topraklarında bulunduğu Devletin taraf olduğu Sözleşmedir.

3. Bir nükleer tesisin dışında bir nükleer maddenin taşınması sırasında meydana gelen bir nükleer kazada uygulanacak Sözleşme, işletenin, ya Viyana Sözleşmesinin II. maddesinin (b) ve (c) fık-

rası ya da Paris Sözleşmesinin 4. maddesinin (a) ve (b) fıkralarına göre sorumlu olacağı nükleer tesisin topraklarında bulunduğu Devletin taraf olduğu Sözleşmedir.

Madde IV

1. Viyana Sözleşmesinin I'den XV'e kadar olan maddeleri, Paris Sözleşmesine taraf olan işbu Protokolün Âkit Tarafları ile ilgili olarak, aynen Viyana Sözleşmesinin tarafları arasında uygulandığı şekilde uygulanacaktır.

2. Paris Sözleşmesinin 1'den 14'e kadar olan maddeleri, Viyana Sözleşmesine taraf olan işbu Protokolün Âkit Tarafları ile ilgili olarak, aynen Paris Sözleşmesi tarafları arasında uygulandığı şekilde uygulanacaktır.

Madde V

Bu Protokol, 21 Eylül 1988 tarihinden itibaren yürürlüğe girme tarihine kadar, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansının Merkezinde, Viyana Sözleşmesi veya Paris Sözleşmesinden herhangi birini imzalamış, onaylamış veya katılmış olan tüm Devletlerin, imzasına açık tutulacaktır.

Madde VI

1. Bu Protokol, onaylamaya, kabule, uygun bulmaya veya katılıma tâbidir. Onaylama, kabul veya uygun bulma belgeleri yalnızca Viyana Sözleşmesi veya Paris Sözleşmesinden herhangi birinin tarafı olan Devletlerden kabul edilecektir. Bu Protokolü imzalamamış olan herhangi bir Devlet bu Protokole katılabılır.

2. Onaylama, kabul, uygun bulma veya katılma belgeleri, bu maddede tevdi makamı olarak tayin edilen Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Genel Müdürüne tevdi edilecektir.

Madde VII

1. Bu Protokol, Viyana Sözleşmesine taraf olan en az beş Devlet ile Paris Sözleşmesine taraf olan en az beş Devlet tarafından onaylama, kabul, uygun bulma veya katılma belgeleri tevdi edildikten üç ay sonra yürürlüğe girecektir. Yukarıda sözü edilen belgeler tevdi edildikten sonra bu Protokolü onaylayan, kabul eden, uygun bulan veya katılan her Devlet için, bu Protokolü onaylama, kabul, uygun bulma veya katılma belgeleri tevdi edildikten üç ay sonra yürürlüğe girecektir.

2. Bu Protokol, Viyana Sözleşmesi ile Paris Sözleşmesinin her ikisi de yürürlükte olduğu sürece yürürlükte kalacaktır.

Madde VIII

1. Âkit Taraflardan herhangi biri, tevdi makamına yazılı bildirimde bulunarak bu Protokolü feshedebilir.

2. Protokolün feshi, bildirim tevdi makamı tarafından alındığı tarihten itibaren bir yıl içinde yürürlüğe girecektir.

Madde IX

1. Viyana Sözleşmesine veya Paris Sözleşmesine taraf olmayı sonlandıran Âkit Taraf, bu Sözleşmenin uygulanmasına son verdiğini ve çekilmenin etki doğuracağı tarihi tevdi makamına bildirir.

2. İşbu Protokolün uygulanması Paris Sözleşmesinin veya Viyana Sözleşmesinin uygulanmasına son veren Âkit Taraf için, çekilmenin etki doğurduğu tarihte sona erer.

Madde X

Tevdi makamı, Âkit Taraflar ile Paris Sözleşmesi ve Viyana Sözleşmesi arasındaki ilişki hakkındaki Konferansa davetli Devletlerin yanı sıra, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Genel Sekreterini, aşağıdaki konularla ilgili olarak derhal bilgilendirecektir:

- a) Bu Protokoldeki her bir imza;
- b) Bu Protokolle ilgili bir onaylama, kabul, uygun bulma veya katılma belgesinin tevdi edilmesi;
- c) Bu Protokolün yürürlüğe girmesi;
- d) Herhangi bir fesih ve
- e) Madde IX'la ilgili olarak alınan herhangi bir bilgi.

Madde XI

Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca orjinal metinleri eşit derecede geçerli olan işbu Protokolün aslı, onaylanmış suretlerini Âkit Taraflar ile Paris Sözleşmesi ve Viyana Sözleşmesi arasındaki ilişki hakkındaki Konferansa davetli Devletlerin yanı sıra, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Genel Sekreterine gönderecek olan tevdi makamına tevdi edilecektir.

Yukarıdaki hükümler muvacehesinde Hükümetleri tarafından yetkilendirilmiş aşağıda imzası bulunanlar işbu Protokolü imzalamışlardır.

Viyana'da yirmi bir Eylül bin dokuz yüz seksen sekiz tarihinde yapılmıştır.

Dönem: 22

Yasama Yılı: 3

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 813)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/908)

T.C.

Başbakanlık

19.10.2004

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-970/4869

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 14.10.2004 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması" 9 Temmuz 2004 tarihinde Bakü'de imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma çerçevesinde iki ülke arasında doğa koruma ve korunan alanların yönetimi, biyoçeşitliliğin korunması, Hazar Denizi'nin ve Karadeniz'in çevresinin korunması, çevresel etki değerlendirmesi, atık yönetimi, iklim değişikliği, meteoroloji işleri ve orman yönetimi gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Taraflar, ortak bilimsel/teknik araştırmalar/programlar yürütülmesi, en iyi çevre teknolojilerinin teatisi, uzmanların, araştırmacıların ve hükümet dışı kuruluş mensuplarının değişimi yollarıyla işbirliğini geliştireceklerdir.

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması ile Türkiye ile Azerbaycan arasında çevre alanında ilişkilerin daha ileriye götürülmesi mümkün olacaktır.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

9.2.2005

Esas No.: 1/908

Karar No.: 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 25.10.2004 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/908 Esas Numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun, 9.2.2005 tarihli 3 üncü yasama yılı 4 üncü toplantısında, Dışişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla görüşülmüştür.

Tasarı ile ülkemiz ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında doğa koruma ve korunan alanların yönetimi, biyoçeşitliliğin korunması, Hazar Denizi ve Karadeniz çevresinin korunması, çevresel etki değerlendirmesi, atık yönetimi, iklim değişikliği, meteoroloji işleri ve orman yönetimi gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Başkanın sunuş konuşmasından sonra, Tasarının gerekçesi okunmuştur. Tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelere geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir. Maddeler teker teker görüşülüp, oybirliği ile kabul edilmiştir. Ardından Tasarının tümü oya sunulmuş ve Tasarı oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>A. Münir Erkal</i>	<i>Ahmet Yaşar</i>	<i>Mehmet Boztaş</i>
Malatya	Aksaray	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Abdurrahim Aksoy</i>	<i>İbrahim Köşdere</i>	<i>Rasim Çakır</i>
Bitlis	Çanakkale	Edirne
Üye	Üye	Üye
<i>Şemsettin Murat</i>	<i>Nurettin Aktaş</i>	<i>Abdülaziz Yazar</i>
Elazığ	Gaziantep	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Said Armağan</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>Veli Kaya</i>
Isparta	İzmir	Kilis
	Üye	
	<i>Şefik Zengin</i>	
	Mersin	

ÇEVRE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAJCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

18.2.2005

Esas No.: 1/908

Karar No.: 45

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 17 Şubat 2005 tarihli 11 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Söz konusu Anlaşma ile; iki ülke arasında doğa koruma ve korunan alanların yönetimi, biyoçeşitliliğin korunması, Hazar Denizi'nin ve Karadeniz'in çevresinin korunması, çevresel etki değerlendirmesi, atık yönetimi, iklim değişikliği, meteoroloji işleri ve orman yönetimi gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Türkiye ile Azerbaycan arasında çevre alanında ilişkilerin daha da ileriye götürülmesi düşüncesiyle hazırlanan söz konusu Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülmüş ve Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir. Tasarının tümü oya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mahmut Koçak</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Bolu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>Y. Haşim Oral</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Balıkesir	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdulbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>İnal Batu</i>
Elazığ	Erzurum	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>
Manisa	Mardin	Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 9 Temmuz 2004 tarihinde Bakü'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

C. Çiçek

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ÇEVRE KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olup,

İki ülke halkları arasındaki dostane ilişkileri güçlendirmek ve çevreyi korumak amacıyla işbirliğini geliştirmek yolundaki isteklerini ifade ederek,

Çevre koruma alanında Türkiye ve Azerbaycan'ın her ikisinin de Taraf olduğu Sözleşmelerden kaynaklanan bölgesel ve uluslararası taahhütlerin yerine getirilmesi için ikili işbirliğinin güçlendirilmesinin önemini not ederek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Özel program ve projeler aracılığıyla çevre kirliliğinin önlenmesine ve çevrenin korunmasına ilişkin karşılıklı işbirliğinin güçlendirilmesi sağlanacaktır.

Madde 2

Taraflar arasında çevresel işbirliği ile ilgili başlıca alanlar şunlar olacaktır:

- Doğa koruma;
- Korunan alanların yönetimi;
- Biyoçeşitliliğin korunması;
- Çevre alanında Türkiye ve Azerbaycan'ın her ikisinin de taraf olduğu Uluslararası Sözleşmelerin Uygulanması;
- Hazar Denizinin ve Karadeniz çevresinin korunması;
- Çevresel Etki Değerlendirmesi;
- Atık Yönetimi;
- İklim Değişikliği;
- Meteoroloji İşleri;
- Orman Yönetimi;
- Ağaçlandırma;
- Taraflarca ortak ilgi konusu olarak görülen herhangi bir alan.

Madde 3

Taraflar işbu Anlaşmanın 2 nci Maddesinde sıralanan konular üzerinde aşağıdaki şekillerde işbirliği yapacaklardır.

- Ortak bilimsel-teknik araştırmalar/programlar;
- İşbirliği projelerinin geliştirilmesi;

- Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve en iyi çevre yönetimi uygulamalarına ilişkin bilimsel-teknik bilgi ve belgenin değişimi;
- En iyi çevre teknolojilerinin değişimi;
- Görevlilerin, uzmanların, araştırmacıların ve hükümet dışı kuruluş mensuplarının değişimi;
- Eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi;
- Taraflarca gerekli görülen diğer işbirliği yöntemleri.

Madde 4

Çevre koruma alanında çalışan hükümet ve hükümetdışı kuruluşların temsilcileri arasındaki işbirliğinin teşvik edilmesi sağlanacaktır.

Madde 5

İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesini takiben, her bir Taraf İşbu Anlaşma kapsamındaki işbirliği faaliyetlerinin yönetiminden sorumlu olmak üzere bir Ulusal Koordinatör tayin edecektir. Taraflar birbirlerine Ulusal Koordinatörlerinin ismini bildireceklerdir. Taraflar, birbirlerine yazılı bildirimde bulunarak ulusal koordinatörün vekilini atayabilirler.

Tarafların Ulusal Koordinatörleri, işbu Anlaşmanın 2 nci Maddesi kapsamında öngörülen işbirliği faaliyetinin somut açıklamasını içeren yıllık Çalışma Programları hazırlayacaklardır.

Karşılıklı rıza ile Ulusal Koordinatörler işbu anlaşma kapsamındaki faaliyetleri görüşmek veya çevre koruma alanında işbirliğine ilişkin diğer konuları gözden geçirmek üzere herhangi bir zamanda toplanabilir.

Madde 6

Karşılıklı mutabakata varılarak, Taraflar ulusal mevzuatları ile uyumlu olarak, işbirliği sonuçlarını üçüncü Taraflarla paylaşabilirler.

Madde 7

İşbu Anlaşmanın yorumlanması ya da uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında müzakere yoluyla çözülecektir.

Madde 8

İşbu Anlaşma, iki Tarafın her birinin sonuçlandığı diğer uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan Tarafların hak ve yükümlülüklerine hâlâ getirecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 9

Tarafların karşılıklı mutabakatı ile işbu Anlaşmaya ilave yapılabilir veya Anlaşma değiştirilebilir. Bu değişiklikler işbu Anlaşmanın 11 inci Maddesinde yer alan işlemlere göre yürürlüğe girecektir.

Madde 10

İşbu Anlaşmanın sona ermesi, işbu Anlaşma gereğince mutabık kalınan ve sona erme öncesinde başlatılan faaliyetlerin geçerliliğini etkilemeyecektir.

Madde 11

İşbu Anlaşma, Tarafların birbirlerine Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için devletin gerekli iç işlemlerinin uygulanması hakkında yazılı bildirim sonuncusunun diplomatik kanallarla diğer Tarafa ulaşmasını izleyen günde yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma beş yıl süreyle yürürlükte kalacaktır. Taraflardan biri Anlaşmanın sona eriş tarihinden altı ay önce diğer Tarafa Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diplomatik kanallarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, işbu Anlaşmanın geçerliliği beş yıllık süreler için uzatılacaktır.

9 Temmuz 2004 tarihinde Bakü’de, Türkçe, Azerice ve İngilizce dillerinde, her üç metin de eşit olarak geçerli olmak üzere ikişer nüsha olarak imzalanmıştır. İşbu Anlaşmanın hükümlerinin yorumlanması konusunda görüş farklılığı olması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ   AZERBAJCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

(İmza)

ADINA

(İmza)

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 814)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/938)

T.C.

Başbakanlık

17.12.2004

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1006/5859

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 6.12.2004 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı" 15 Eylül 2004 tarihinde Priştine'de imzalanmıştır.

Sözkonusu Mutabakat Zaptı çerçevesinde doğa koruma ve korunan alanların yönetimi, mekansal planlama, atık geri kazanımı ve tehlikeli atık bertarafı, atık su arıtımı, hava kalitesi, meteoroloji çalışmaları, çevresel etki değerlendirmesi ve çevre mevzuatı gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Taraflar, ortak bilimsel/teknik araştırmalar/programlar yürütülmesi, en iyi çevre teknolojileri ile uzmanların, araştırmacıların ve hükümet dışı kuruluş mensuplarının değişimi, işbirliği projelerinin geliştirilmesi yollarıyla işbirliğini geliştireceklerdir.

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı"nın onaylanması ile Türkiye ile Kosova arasında Çevre alanında ilişkilerin daha ileriye götürülmesi mümkün olacaktır.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

9.2.2005

Esas No.: 1/938

Karar No.: 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 22.12.2004 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/938 Esas Numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun, 9.2.2005 tarihli 3 üncü yasama yılı 4 üncü toplantısında, Dışişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla görüşülmüştür.

Tasarı ile, söz konusu Mutabakat Zaptı çerçevesinde, ülkemiz ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi arasında doğa koruma ve korunan alanların yönetimi, mekansal planlama, atık geri kazanımı ve tehlikeli atık bertarafı, atık su arıtımı, hava kalitesi, çevresel etki değerlendirmesi, meteoroloji çalışmaları ve çevre mevzuatı gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Başkanın sunuş konuşmasından sonra, Tasarının gerekçesi okunmuştur. Tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelere geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir. Maddeler teker teker görüşülüp, oybirliği ile kabul edilmiştir. Ardından Tasarının tümü oya sunulmuş ve Tasarı oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
A. Münir Erkal	Ahmet Yaşar	Mehmet Boztaş
Malatya	Aksaray	Aydın
Üye	Üye	Üye
Abdurrahim Aksoy	İbrahim Kösdere	Rasim Çakır
Bitlis	Çanakkale	Edirne
Üye	Üye	Üye
Şemsettin Murat	Nurettin Aktaş	Abdülaziz Yazar
Elazığ	Gaziantep	Hatay
Üye	Üye	Üye
Mehmet Said Armağan	Canan Arıtman	Veli Kaya
Isparta	İzmir	Kilis
	Üye	
	Şefik Zengin	
	Mersin	

ÇEVRE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI İLE KOSOVA GEÇİCİ ÖZYÖNETİM KURUMLARI (ÇEVRE VE MEKANSAL PLANLAMA BAKANLIĞI) ADINA GÖREV YAPAN BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KOSOVA GEÇİCİ YÖNETİMİ ARASINDA ÇEVRE ALANINDA İŞBİRLİĞİ MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

18.2.2005

Esas No.: 1/938

Karar No.: 46

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 17 Şubat 2005 tarihli 11 inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Söz konusu Mutabakat Zaptı; doğa koruma ve korunan alanların yönetimi, mekansal planlama, atık geri kazanımı ve tehlikeli atık bertarafı, atık su arıtımı, hava kalitesi, meteoroloji çalışmaları, çevresel etki değerlendirmesi ve çevre mevzuatı gibi konularda işbirliği yapılmasını öngörmektedir.

Türkiye ile Kosova arasında çevre alanında ilişkilerin daha da ileriye götürülmesi düşüncesiyle hazırlanan söz konusu Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülmüş ve Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir. Tasarının tümü oya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mahmut Koçak</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Bolu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>V. Haşim Oral</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Balıkesir	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>İnal Batu</i>
Elazığ	Erzurum	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>
Manisa	Mardin	Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI İLE KOSOVA GEÇİCİ ÖZYÖNETİM KURUMLARI (ÇEVRE VE MEKANSAL PLANLAMA BAKANLIĞI) ADINA GÖREV YAPAN BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KOSOVA GEÇİCİ YÖNETİMİ ARASINDA ÇEVRE ALANINDA İŞBİRLİĞİ MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 15 Eylül 2004 tarihinde Priştine'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı V.

M. H. Güler

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI İLE KOSOVA GEÇİCİ ÖZYÖNETİM KURUMLARI (ÇEVRE VE MEKANSAL PLANLAMA BAKANLIĞI) ADINA GÖREV YAPAN BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KOSOVA GEÇİCİ YÖNETİMİ ARASINDA ÇEVRE ALANINDA İŞBİRLİĞİ MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
İLE
KOSOVA GEÇİCİ ÖZYÖNETİM KURUMLARI (ÇEVRE VE MEKANSAL
PLANLAMA BAKANLIĞI) ADINA GÖREV YAPAN
BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KOSOVA GEÇİCİ YÖNETİMİ
ARASINDA
ÇEVRE ALANINDA İŞBİRLİĞİ MUTABAKAT ZAPTI

İşbu Mutabakat Zaptı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ve Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Hareket Eden Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi (UNMIK) (bundan sonra "Taraflar" olarak geçecektir) arasındadır.

UNMIK'in 10 Haziran 1999 tarihli ve 1244 BM Güvenlik Konseyi Kararı ile Kosova'da bir geçici yönetimi sağlamakla görevlendirilmiş olduğunu;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve UNMIK'in önceliklerinden birinin çevre alanında kapasite oluşturarak, çevresel koşulları iyileştirerek ve çevreyi ilave bozulmalardan koruyarak sağlıklı çevreyi sağlamak olduğunu;

Taraflar arasında çevreyi korumak amacıyla işbirliği geliştirmek ve dostane ilişkileri güçlendirmek yolundaki isteklerini ifade ederek,

Doğal kaynakların ve çevrenin korunmasının bilimsel, teknik ve teknolojik açılardan daha yakın işbirliğini gerektirdiği ihtiyacı akılda tutarak;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Çevre kirliliğinin azaltılması ve çevrenin korunması için, Taraflar eşitlik, mütekabiliyet ve karşılıklı yarar esaslarına dayanarak, bilgi, deneyim ve teknoloji transferiyle ilgili özel programlar ve projeler aracılığıyla işbirliği yapacaklardır.

Madde 2

Çevreyle ilgili başlıca işbirliği alanları şunlar olacaktır:

- Doğa koruma,
- Korunan alanlar yönetimi,
- Su kaynakları yönetimi,
- Mekansal planlama,
- Atık geri kazanımı ve tehlikeli atık bertarafı,
- Atıksu arıtımı,
- Meteoroloji çalışmaları,
- Hava kalitesi,
- Çevresel etki değerlendirmesi,
- Stratejik çevresel değerlendirme,
- Çevre Mevzuatı,

- Avrupa Birliği çevre müktesebatına tarafların yetki ve yönetimi altındaki topraklarda uygulanan mevzuatın uyumlaştırılması,

- Taraflarca ortak ilgi konusu olarak görülen herhangi diğer bir alan.

Madde 3

Taraflar işbu Mutabakat Zaptının 2. Maddesinde sıralanan konular üzerinde aşağıdaki şekillerde işbirliği yapacaklardır:

- Ortak bilimsel-teknik araştırmalar/programlar,
- Çevre konusunda işbirliği projelerinin geliştirilmesi,
- Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve en iyi çevre yönetimi uygulamalarına ilişkin bilimsel-teknik bilgi ve belgenin değişimi,
- En iyi çevre teknolojilerinin değişimi,
- Görevlilerin, uzmanların, araştırmacıların ve hükümet dışı kuruluş mensuplarının değişimi,
- Eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi,
- Taraflarca gerekli görülen diğer işbirliği yöntemleri.

Madde 4

İşbu Mutabakat Zaptının yürürlüğe girmesini takiben, her bir Taraf İşbu Mutabakat Zaptı kapsamındaki işbirliği faaliyetlerinin yönetiminden sorumlu olmak üzere bir Koordinatör tayin edecektir. Taraflar birbirlerine Koordinatörlerinin ismini bildireceklerdir. Taraflar, birbirlerine herhangi bir zamanda yazılı bildirimde bulunarak koordinatörün yerine vekil başka birini atayabileceklerdir.

Tarafların Koordinatörleri, işbu Mutabakat Zaptının 2. Maddesi kapsamında öngörülen işbirliği faaliyetinin somut açıklamasını içeren yıllık Çalışma Programlarını hazırlayacaklardır.

Karşılıklı rıza ile, Koordinatörler işbu Mutabakat Zaptının kapsamındaki faaliyetleri görüşmek veya çevre koruma alanında işbirliğine ilişkin diğer konuları gözden geçirmek üzere herhangi bir zamanda toplanabilir.

Madde 5

Taraflar, mevcut Mutabakat Zaptı ile ilgili herhangi bir anlaşmazlık, uyuşmazlık ya da hak iddia etme durumunu doğrudan müzakereler aracılığıyla dostça çözeceklerdir.

Madde 6

Mevcut Mutabakat Zaptı'nda mevcut veya Mutabakat Zaptı ile ilgili olan hiçbir şey, BM/UNMIK'in ayrıcalık ve muafiyetlerinden herhangi birinden feragat edilmesi anlamına gelmez.

Madde 7

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların tam yetkili temsilcileri tarafından imzalanması ve Türkiye Cumhuriyetinin iç onaylama sürecini tamamlamasını müteakiben yürürlüğe girecek ve beş yıllık bir dönem için geçerli olacaktır.

Bu Mutabakat Zaptı, Taraflardan birinin Mutabakat Zaptı'nı sona erdirmeye niyetini altı ay önceden diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmesiyle sona erecektir.

Bu Mutabakat zaptı ile ilgili yazılı mutabakatla bildirimde bulunabilir ya da değiştirilebilir.

15 Eylül 2004 tarihinde Priştine'de, Türkçe, Arnavutça ve İngilizce dillerinde her üç metin de eşit olarak geçerli olmak üzere üçer nüsha olarak imzalanmıştır. Yorum konusunda farklılık doğması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır. İngilizce ayrıca yazışma dili olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI

ADINA

İmza eden

(İmza)

UNMIK

KOSOVA GEÇİCİ ÖZYÖNETİM KURUMLARI

ADINA

İmza eden

(İmza)

Paraf Eden

(İmza)

Çevre ve Mekansal

Planlama Bakanı

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 815)

Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Malî Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/953)

Not: Tasarı; Başkanlıkça Millî Savunma, Plan ve Bütçe ile Dışişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

25.1.2005

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1008/330

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 30.12.2004 tarihinde kararlaştırılan "Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Malî Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM) tarafından yürütülmekte olan Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) Projesi kapsamında, Türkiye'nin Sistem Geliştirme ve Gösterim (SDD) Safhasına katılımına yönelik olarak; Mutabakat Muhtırası (MOU), Tamamlayıcı Anlaşma, Malî Yönetim Usulleri Dokümanı ve JSF uçaklarının teslimatında, üçüncü ülkeler karşısında öncelik verilmesi ile Almanya, Polonya ve Güney Kore'nin JSF Projesine katılım niyet beyanını havi iki adet ek mektuplardan oluşan uluslararası anlaşmalar paketi, 11 Temmuz 2002 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti ve ABD Hükümeti temsilcileri arasında İngilizce dilinde imzalanmıştır.

Anılan anlaşmalar, Türkiye'ye SDD Safhasına katılım payı olarak toplam 175 milyon ABD Doları tutarında malî yükümlülük getirmektedir. Projede yer alan ülkeler; Türkiye'nin yanısıra,

ABD, İngiltere, İtalya, Hollanda, Kanada, Norveç, Danimarka'dır. Projenin bundan sonraki üretim, destek ve sürekli iyileştirme safhasına ilişkin düzenlemeleri içeren ikinci bir MOU'nun, 2006 yılı sonunda imzalanması planlanmaktadır.

Katılımcı ülkelerin hepsi için geçerli olan, projeye ilişkin idari, mali ve hukuki konuların düzenlenmesine yönelik ortak hüküm ve esasları içeren MOU metni, ilk olarak ABD ve İngiltere arasında 17 Ocak 2001 tarihinde imzalanmış, ardından projede yer almayı isteyen diğer ülkelerin her biri ABD Hükümeti ile karşılıklı olarak MOU'yu imzalamakla projenin SDD Safhasına katılmaları resmîleşmiştir.

Türkiye, anılan MOU'nun 7 numaralı düzeltme ekinin (Amendment No 7) 11 Temmuz 2002 tarihinde imzalanmasıyla, JSF Projesi SDD Safhasına 8 inci ülke olarak iştirak etmiştir.

Tasarı, Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) Projesi SDD Safhasına Türkiye'nin katılımı ile JSF uçaklarının teslimatında üçüncü ülkeler karşısında öncelik kazanılmasını öngörmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

18.2.2005

Esas No. : 1/953

Karar No. : 39

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 17 Şubat 2005 tarihli 11 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı temsilcileri ile Savunma Sanayii Müsteşarlığı yetkililerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Hollanda, Kanada, Norveç ve Danimarka'nın katılımıyla sürdürülmekte olan Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) Projesi kapsamında; Türkiye'nin Sistem Geliştirme ve Gösterim (SDD) Safhasına katılımına yönelik olarak; Mutabakat Muhtırası (MOU), Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve JSF uçaklarının teslimatında, üçüncü ülkeler karşısında öncelik verilmesi ile Almanya, Polonya ve Güney Kore'nin JSF Projesine katılımına ilişkin Ek Mektuplardan oluşan uluslararası anlaşmalar paketi 11 Temmuz 2002 tarihinde imzalanmıştır.

Ülkemiz bu programa tasarımdan itibaren katılmayı hedeflemekte olup, bu program kapsamında Türkiye, 100 adet uçak almayı amaçlamaktadır.

Söz konusu Tasarı ile Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) Projesi SDD Safhasına ülkemizin katılımı ile JSF uçaklarının teslimatında üçüncü ülkeler karşısında öncelik kazanılması öngörülmektedir.

Komisyonumuzca, Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelerine geçilmesine karar verilmiştir. Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca oylanarak aynen kabul edilmiştir. Tasarının tümü oya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca, söz konusu Tasarının 11 Temmuz 2002 tarihinden itibaren geçerli olacağı göz önünde bulundurularak İttizüğün 52 nci maddesine göre öncelikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mahmut Koçak</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Bolu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>Y. Haşim Oral</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Balıkesir	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>İnal Batu</i>
Elazığ	Erzurum	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>
Manisa	Mardin	Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI SİSTEM GELİŞTİRME VE GÖSTERİMİ İÇİN İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ MUTABAKAT MUHTIRASI VE BUNA İLİŞKİN TAMAMLAYICI ANLAŞMA, MALİ YÖNETİM USULLERİ DOKÜMANI VE EK MEKTUPLARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri, İtalya, Hollanda, Kanada, İngiltere, Norveç ve Danimarka'nın katılımıyla sürdürülmekte olan "Müşterek Taarruz Uçağı-JSF" Programı çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti adına 11 Temmuz 2002 tarihinde imzalanan Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve buna ilişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2.- Bu Kanun 11 Temmuz 2002 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI SİSTEM GELİŞTİRME VE GÖSTERİMİ İÇİN İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ MUTABAKAT MUHTIRASI VE BUNA İLİŞKİN TAMAMLAYICI ANLAŞMA, MALİ YÖNETİM USULLERİ DOKÜMANI VE EK MEKTUPLARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

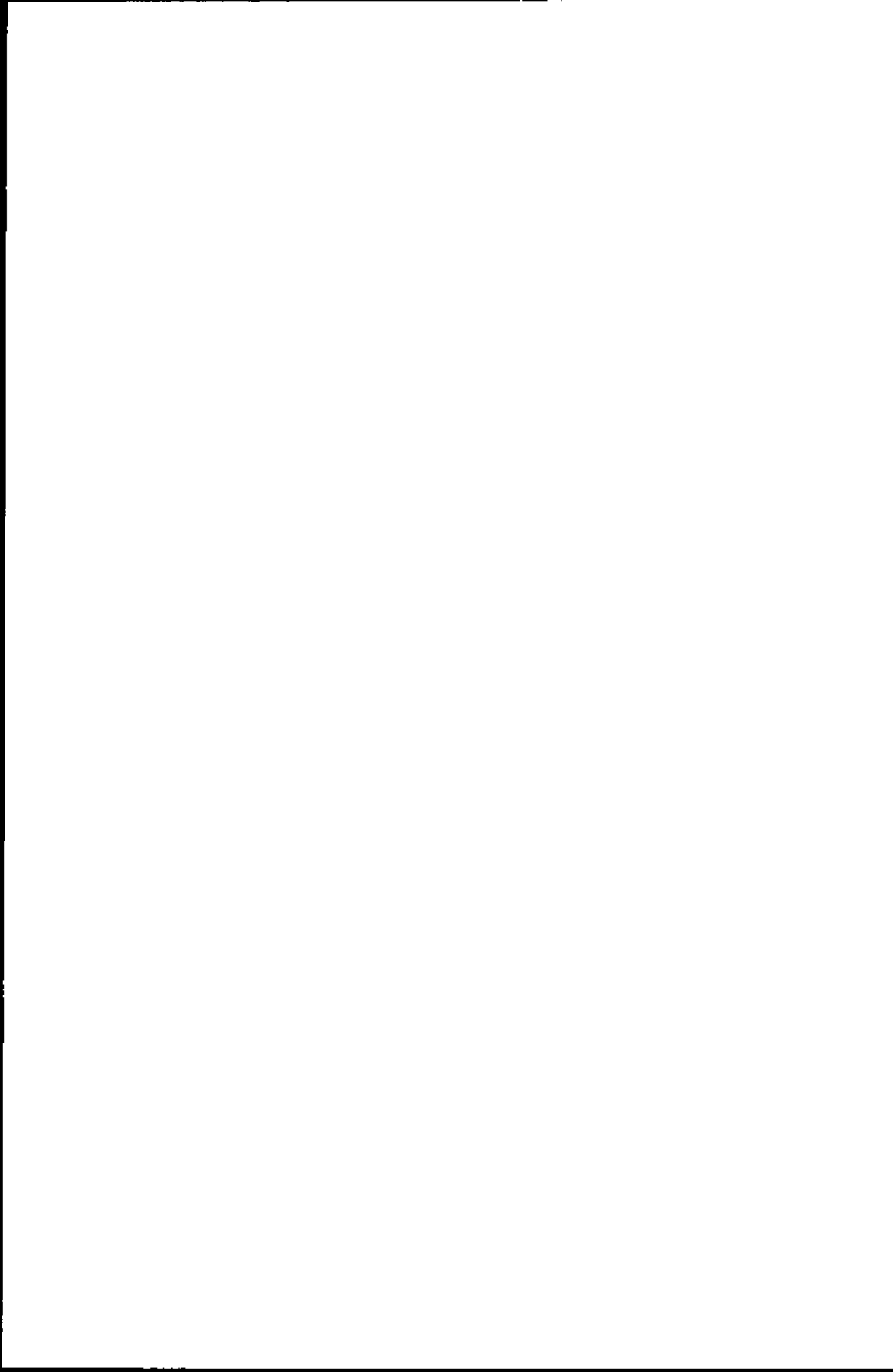
MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞININ
SİSTEM GELİŞTİRME VE GÖSTERİMİ İÇİN
İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ
MUTABAKAT MUHTIRASI KAPSAMINDA
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ADINA
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
SAVUNMA BAKANLIĞI İLE
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI
ARASINDA
TAMAMLAYICI ANLAŞMA

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ	9
BÖLÜM I	11
TERİM VE KISALTMALARIN TANIMLARI	11
BÖLÜM II	11
AMAÇLAR VE KAPSAM	11
BÖLÜM III	12
YÖNETİM (ORGANİZASYON VE SORUMLULUK)	12
BÖLÜM IV	15
MALİ HÜKÜMLER	15
BÖLÜM V	17
SÖZLEŞME HÜKÜMLERİ	17
BÖLÜM VI	17
MÜŞTEREKEN ELDE EDİLEN TEÇHİZAT	17
BÖLÜM VII	18
PROJE BİLGİLERİNİN İFŞA EDİLMESİ VE KULLANIMI	18
BÖLÜM VIII	20
GÜVENLİK	20
BÖLÜM IX	20
DÜZELTME, YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE SÜRE	20
EK A	22
TAMAMLAYICI ANLAŞMA YÖNETİM YAPISI	22
EK B	23
JSF PROJE İŞBİRLİĞİ PERSONELİ	23

GİRİŞ

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti adına Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı (U.S. DoD) ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı (T.C. MSB-SSM) bundan böyle burada "Katılımcılar" olarak adlandırılacaktır:

Bu Anlaşmanın, Müşterek Taarruz Uçağının Sistem Geliştirme ve Gösterimi için İşbirliği Çerçevesi ile ilgili olarak Kanada Milli Savunma Bakanı, Danimarka Savunma Bakanlığı, İtalya Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı, Hollanda Krallığı Savunma Bakanlığı, Norveç Krallığı Savunma Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı, İngiltere ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanı ve Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanı arasında, Mutabakat Muhtırası (JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası) ve ondaki değişikliklere tabi olduğunu kabul ederek;

Gelişmiş bir endüstriyel ve teknolojik yetenek geliştirmek ve sürdürmek için Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) içerisindeki çabalarını, ve her iki ulusun güvenliği için artırılmış bir savunma üretim yeteneğinin yanı sıra, karşılıklı savunma tedariği ve teknolojik bilgi akışının önemini kabul ederek;

JSF Programının Sistem Geliştirme ve Gösterim (SDD) Safhası boyunca teknoloji alışverişi üzerine tam işbirliği ve sonraki safhalarda herhangi bir işbirliği vasıtasıyla ortaya çıkan teknolojinin ortak geliştirilmesi, paylaşımı ve uygulanması yoluyla karşılıklı konvansiyonel savunma yeteneklerini geliştirmek isteyerek;

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

ABD Hava Kuvvetlerinin, F-16 ve A-10 uçaklarının yerine geçmesi için bir Konvansiyonel Kalkış ve İniş (CTOL) uçağı ihtiyacını, ve Türk Hava Kuvvetlerinin mevcut F-16 ve F-4 uçağı envanterlerinin bazılarının yerine geçmesi için bir JSF ihtiyacını göz önüne alarak;

T.C. MSB-SSM'nın bir Dış Askeri Satışlar (FMS) yoluyla JSF Konsept Gösterim Safhasına dahil olmasını kabul ederek; ve

JSF geliştirme, üretim, ve desteğinde sonuç olarak ortaya çıkan bir işbirliği görüşü ile JSF SDD Safhasında işbirliğine girmek isteyerek;

Eğer ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM işbirliklerini JSF üretim ve desteğine taşımaya karar verirlerse, bu gibi bir işbirliğinin her birine tahakkuk edecek olan faydaları (mali faydalar da dahil) azamiye çıkarmasını temin etmek için çaba göstereceklerini doğrulayarak;

Aşağıdaki anlaşmalara varmışlardır:

BÖLÜM I

TERİM VE KISALTMALARIN TANIMLARI

Katılımcılar, bu Tamamlayıcı Anlaşmada kullanılan terimler için aşağıdaki kısaltmalar üzerine müştereken anlaşmaya varmışlardır:

JSF İşbirliği Projesi JSF Program Ofisi veya ABD Savunma Personeli Bakanlık faaliyetlerine tayin edilen, projenin ilerlemede yönetim, mühendislik, teknik, idari, Sözleşme, lojistik, mali ve planlama ile ilgili ve diğer işlevleri gerçekleştiren, T.C. Savunma Sanayii Müsteşarlığı ve Türk Hava Kuvvetleri personeli ya da sivil çalışanları.

JSF Kıdemli Savaşçılar Grubu JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Katılımcılarından temsilcilerden oluşan ve özel bir konu için toplanma esası ile bir araya gelen, SDD Safhasında JSF Program Ofisini desteklemek için tutulan, hareketla ilgili danışma grubu.

BÖLÜM II

AMAÇLAR VE KAPSAM

- 2.1. Bu Anlaşmanın amacı, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına uygun olarak Proje kapsamında Katılımcıların sorumluluk ve hakları ile ilgili ayrıntılı hükümleri saptamaktır.
- 2.2. Katılımcılar, JSF SDD Safhası boyunca Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye arasında endüstriyel ve teknolojik işbirliğini artırmayı amaçladılar.
- 2.3. JSF SDD Safhası boyunca, Katılımcılar, 13 Mart 2000 tarihli ortak Harekât İhtiyaçları Dokümanını (ORD) ve ondaki

değişiklikleri yerine getiren, ve ABD ulusal ifşa politikaları uyarınca mümkün olduğu ölçüde ABD Hava Sistemi ile ortak olan JSF Hava Sistemini tasarlayacaklar, geliştirecekler ve kalifikasyonunu gerçekleştireceklerdir. Katılımcılar, JSF SDD Safhası işbirliği ve sonraki safhalarda herhangi bir işbirliği vasıtasıyla, ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM arasında birlikte çalışabilirliği artırmayı amaçlamaktadırlar.

- 2.4. ABD Savunma Bakanlığı, T.C. MSB-SSM'na, bu gibi teçhizat ve sistemlerin, ortak ORD'de belirtilen ve Müşterek Model Şartnamesinde (JMS) daha detaylı açıklanan JSF Hava Sistemi performans gereklerini karşılamak için gerekli olduğu ölçüde, JSF Programı dışındaki ABD Savunma Bakanlığı programları kapsamında ortaya çıkarılan teçhizat ve sistemleri elde etme fırsatı sağlamak için, ellerinden gelen çabayı gösterecektir.
- 2.5. ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM, ayrı düzenlemeler, ya da JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına ve bu Anlaşmaya değişiklikler kapsamında, JSF iyileştirmeleri, üretim ve destekte ilerideki işbirliğini sürdürmeyi amaçlamaktadırlar.

BÖLÜM III

YÖNETİM (ORGANİZASYON VE SORUMLULUK)

- 3.1. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası, Yürütme Komitesini (EC) kurmuştur ve ABD Savunma Bakanlığı EC temsilcisinin JSF Program Müdürü (ya da yeniden örgütlenme durumunda ardılı) olacağını şart koşmuştur. T.C. MSB-SSM Yürütme Komitesi temsilcisi, Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı (ya da yeniden örgütlenme durumunda ardılı) olacaktır.
- 3.2. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası aynı zamanda genel Yürütme Komitesi toplantılarını öngörmüştür. ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM Yürütme Komitesi temsilcileri, eğer gerekirse, Anlaşmayla ilgili konulara değinmek için altı ayda bir, yalnız ABD Savunma Bakanlığı - T.C. MSB-SSM temsilcilerinin katıldığı toplantılar yapacaktır;

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

temsilcilerden herhangi birinin isteği üzerine, uygun olduğu zaman, diğerine bir ay önceden tebliğde bulunarak ilave toplantılar yapılabilecektir. Anlaşmaya özel Yürütme Komitesi toplantısına ev sahipliği yapan Katılımcı, karşılıklı olarak aksi yönde karara varılmamışsa, toplantıya başkanlık edecektir. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasınının 4.5 paragrafında belirtilen Anlaşmaya özel Yürütme Komitesi sorumluluklarına ilave olarak, bu Anlaşma kapsamında aşağıdaki Yürütme Komitesi sorumlulukları karşılıklı mutabakat gerektirecektir:

- 3.2.1. ABD Savunma Bakanlığı - T.C. MSB-SSM JSF Program Ofisi Entegre Proje Grubu (IPT) Personel Tanımlama Belgesini (PDD) onaylamak.
- 3.2.2. Ek A'da değişiklik yapmak (Yönetim Yapısı).
- 3.3. ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM Yürütme Komitesi temsilcileri ayrıca, Anlaşmayı etkileyen herhangi bir konu üzerinde derhal değerlendirme yapacak ve Müdür, JSF Uluslararası Müdürlük (JSF/ID) ve T.C. Milli Temsilcisi tarafından ortaya konan herhangi bir sorunu çözecektir.
- 3.4. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasınının 4.7 paragrafında belirtilen Anlaşma ile ilgili sorumluluklara ilave olarak, Müdür, JSF/ID, aşağıdakilerden sorumlu olacaktır:
  - 3.4.1. ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM Yürütme Komitesi üyelerinin onayı için, T.C. Milli Temsilci ile müştereken bir ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM JSF Program Ofisi IPT PDD hazırlamak.
  - 3.4.2. Müdürün, JSF/ID'nin çözemediği, Ekle ilgili konuları ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM Yürütme Komitesi üyelerine iletme.
  - 3.4.3. ABD Savunma Bakanlığı tarafından T.C. IPT üyeleri ve Türkiye'de yerleşik T.C. Hükümeti personeline temin edilen Proje Bilgilerinin zamanında verilmesi için ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM Yürütme Komitesi üyelerine karşı sorumluluğu.

- 3.5. T.C. MSB-SSM, Ek A'ya uygun olarak, JSF Program Ofisi ve ABD Savunma Bakanlığı faaliyetleri içerisinde IPT'lere tayin edilecek olan bir Milli Temsilci temin edecektir. T.C. Milli Temsilcisi'nin sorumlulukları, aşağıda Bölüm 3.6'da belirtilmiştir. T.C. MSB-SSM personeli için özel IPT sorumlulukları ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM JSF Program Ofisi IPT PDD'de belirtilecektir. İlave olarak, Ek B (JSF Proje İşbirliği Personeli) JSF Program Ofisi ve ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerinde görevlendirilen T.C. MSB-SSM personelinin genel idaresi için hükümleri belirler. Ek A (Tamamlayıcı Anlaşma Yönetim Yapısı), bu Anlaşma için saptanan yönetim yapısını gösterir.
- 3.6. Tayin edilen IPT sorumluluklarına ilave olarak, T.C. Milli Temsilcisi aşağıdakilerden sorumlu olacaktır:
- 3.6.1. T.C. MSB-SSM tarafından tayin edilen personelin nezaretini içermek üzere, hem JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasının, hem de bu Anlaşmanın günlük yönetiminde Müdüre, JSF/ID'ye destek olmak.
- 3.6.2. Proje içerisinde T.C. MSB-SSM etkisini temin etmek için Proje ile ilgili tüm hususlarda JSF Program Ofisi içerisinde günlük T.C. MSB-SSM temsili sağlamak.
- 3.6.3. Mali Yönetim Usulleri Dokümanı (FMPD), Proje Güvenlik Talimatı, Sınıflandırma Kılavuzu ve IPT PDD geliştirmede JSF/ID'ye yardımcı olmak.
- 3.6.4. Sözleşme Şartnamesi için değişiklik kontrolü ve onay süreçlerinde gözlemci olarak hizmet vermek.
- 3.6.5. Müdür ve JSF/ID tarafından verilebilecek olan diğer görevleri yerine getirmek.
- 3.7. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki JSF Program Ofisinde görevli olmayan T.C. Hükümeti askeri personeli ve sivil çalışanları, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm X'un (Tesislere Ziyaretler) gerekliliklerine tabi olarak ve Müdür, JSF/ID ve T.C. MSB-SSM'nin onayına tabi olarak, JSF

Program incelemelerine, Mühendislik Teknik Toplantılarına ve diğer benzeri olaylara katılabilirler.

- 3.8. Katılımcıların hareket ile ilgili topluluklardan temsilcileri JSF Kıdemli Savaşçılar Grubuna katılacaktır.
- 3.9. Katılımcıların uluslarının yüksek denetim kuruluşları tarafından Proje ile ilgili harici denetimlerin gerçekleştirildiği durumda, bu gibi raporlar, uygun Katılımcı tarafından diğer Katılımcının Yürütme Komitesi temsilcisine temin edilecektir.

BÖLÜM IV

MALİ HÜKÜMLER

- 4.1. Proje masraflarının paylaşımının adil olacağını yansıtan JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm V'in (Mali Hükümler) 5.4 paragrafının gerekliliklerine uyarak, Katılımcılar Projeye adil katkıları ile ilgili olarak şu hükümleri ileri sürdüler. Mali Gider Hedefinin ABD Savunma Bakanlığı payı JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm V'te (Mali Hükümler) saptanmıştır. Mali Gider Hedefinin T.C. MSB-SSM payı, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm V'in (Mali Hükümler) 5.2 paragrafında belirtildiği gibi, O Zamanki Yılın ABD Doları ile 175 Milyon ABD Dolarıdır. Bu T.C. MSB-SSM payı hiçbir durumda, T.C. MSB-SSM'nin önceden yazılı izni olmaksızın artırılmayacaktır. Katılımcılar, T.C. MSB-SSM'nin karşılıklı anlaşmaya tabi olarak, O Zamanki Yılın ABD Doları ile 75 milyon ABD Dolarını aşmayacak ilave katkı yapmak niyetinde olduğunu kabul eder. Söz konusu ilave katkılar, bu tamamlayıcı Anlaşmaya bir düzeltme olarak yansıtılacaktır.
- 4.2. Projenin gerçek toplam maliyetinin (genel giderler, idari giderler ve borçlar gideri de dahil) JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm V'in (Mali Hükümler) 5.2 paragrafında belirtilen Mali Gider Hedefinden az olması durumunda; Katılımcılar, T.C. MSB-SSM'nin (1) Projeye gerçek

olarak temin edilen T.C. MSB-SSM mali katkıları ile (2), Projenin gerçek toplam maliyetininin T.C. MSB-SSM payı (ki bu pay Mali Gider Hedefi payı ile aynı oranda olacaktır) arasında herhangi bir fark almasını temin etmek için çabalayacaklardır.

- 4.3. T.C. MSB-SSM'nin mali olmayan katkıları, Ek A'ya (Tamamlayıcı Anlaşma Yönetim Yapısı) uygun olarak JSF Program Ofisi ve ABD Savunma Bakanlığı arazi faaliyetlerine tayin edilen personeli içerir.
- 4.4. Hava Sistemi için girilen ABD Savunma Bakanlığı araştırma ve geliştirme masrafları, ilerideki bir işbirliği üretim düzenlemelerine uygun olarak ABD ticari ihracat lisanslarına göre T.C. MSB-SSM'ye ihraç edilebilecek olan herhangi bir Hava Sistemine uygulanmayacaktır. ABD Hükümeti Savunma Bakanlığı tarafından Türk Hükümetine ileride Hava Sistemi olarak herhangi yabancı askeri satışı (FMS) üzerine, T.C. MSB-SSM'nin JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasından ve bu Anlaşmadan çekilmemesi şartı ile, ABD Savunma Bakanlığı, Hava Sistemi için girilen ABD Savunma Bakanlığı araştırma ve geliştirme masraflarınının tümünü Hava Sistemi fiyatından çıkarmayı düşünecektir. T.C. MSB-SSM'nin bu Anlaşmadan çekilmesi durumunda, çekilme tarihine kadar T.C. MSB-SSM tarafından yapılan mali katkı, ilerideki bu gibi herhangi yabancı askeri satışla ilgili olarak dikkate alınacaktır. Her halükarda, T.C. MSB-SSM'nin Projeye katkısının tutarı, ABD Hükümeti tarafından Türk Hükümetine satılan herhangi Hava Sisteminin fiyatından çıkarılacaktır.
- 4.5. Katılımcılar, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasınının 12.7 paragrafında göre, o Çerçeve Mutabakat Muhtırası kapsamında geliştirilen teçhizatların, Üçüncü Taraplara satış ve diğer devirlerden kendilerine para alma fırsatı verileceğini kabul ederler.
- 4.6. Projenin maliyeti üzerindeki döviz kuru oranı riskini asgariye indirmenin her iki Katılımcı için önemli olduğunun

farkına vararak, Katılımcılar bir çözüm bulmak için çaba göstereceklerdir.

BÖLÜM V

SÖZLEŞME HÜKÜMLERİ

5.1. Katılımcılar; Türkiye Cumhuriyeti ve Amerika Birleşik Devletleri arasındaki Savunma Sanayii İşbirliği ile ilgili 29 Mart 1980 tarihli Ek Anlaşma No 2 hükümlerinin her iki ülkedeki kalifiye sanayi kaynaklarının tümüne önem verileceği ilkesini tesis etmiş olduğunu kabul ederler.

5.2. ABD Savunma Bakanlığı, T.C. MSB-SSM'na IPT iştiraki, Program Yönetim İncelemelerinde bulunma ve JFS Program Bürosu elektronik şebeke yoluyla, Proje alt sözleşmelerine ulaşım imkanı sağlayacaktır. Katılımcılar; adil bir şekilde yönetilen ve en iyi değeri veren alt sözleşme rekabetinin Proje için önemini kabul etmektedir.

BÖLÜM VI

MÜŞTEREKEN ELDE EDİLEN TEÇHİZAT

6.1. ABD Savunma Bakanlığının Müştereken Elde Edilen Teçhizatı, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasının 7.6'ncı paragrafına uygun olarak diğer Katılımcıya devretmek suretiyle dağıtmayı seçtiği durumlarda, ABD Savunma Bakanlığı bu teçhizatı JSF SSD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Katılımcılarının her birine Projeye mali katkıları büyüklüğü sırasıyla teklif edecektir. ABD Savunma Bakanlığı bu Müştereken Elde Edilen Teçhizatın Katılımcıların mali katkılarıyla orantılı bir dağıtımını yapmak için, T.C. Milli Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Müsteşarlığı (T.C. MSB-SSM) ve diğer JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Katılımcılarına danışacaktır.

BÖLÜM VII

PROJE BİLGİLERİNİN İFŞA EDİLMESİ VE KULLANIMI

7.1. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm VIII (Proje Bilgilerinin İfşa Edilmesi ve Kullanımı) paragraf 8.1.2'ye uygun olarak, aşağıdaki ifşa sınırlamaları bu Tamamlayıcı Anlaşmaya uygulanacaktır: ABD Savunma Bakanlığı, kendi milli ifşa politikalarına aykırı Proje Bilgilerini ifşa etmeyecektir. Bununla birlikte, T.C. MSB-SSM'ye, özerk bir şekilde JSF Hava Sistemini kendi maksimum kabiliyetinde işletmek, idame ettirmek ve desteklemek için gereken tüm verilebilecek olan Proje Bilgileri temin edilecektir.

7.2. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm VIII (Proje Bilgilerinin İfşa Edilmesi ve Kullanımı) ve ABD milli ifşa politikaları hükümlerine bağlı olarak, söz konusu Mutabakat Muhtırası Bölüm III (İşin Kapsamı) uygulamasında elde edilen Proje Bilgilerinin tümü, aşağıdaki hususlar dahil, ancak sadece bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla, T.C. MSB-SSM'ye verilecektir: T.C. MSB-SSM JSF Hava Sisteminin tasarım kriteri ve yazılım, işletme ve desteği; yeni ve yaratıcı proje yönetimi, lojistik, imalat ve mühendislik uygulamaları ve Katılımcıların Hava Sistemi işletmesi ile ilgili gider ve kazançlarının incelenmesini kapsayan Mali Yeterlilik Girişimleri uygulaması.

7.3. JSF Programı için, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi üzerine şu belgelerin suretleri (ve bunlarla ilgili değişiklikler) T.C. MSB-SSM'ye verilecektir: Tedarik Programı Ana Hatları; müşterek Harekat İhtiyaçları Dokümanı; Müşterek Model Şartları; Sözleşme Şartları; Sözleşme iş tanımı; ve, Entegre Ana Planı. JSF otonom lojistiğine hitap eden Hava Sistemi Ömür Devir Planı, Hava Sistemi Yüklenicisi tarafından ABD Savunma Bakanlığına tesliminden sonra T.C. MSB-SSM'ye verilecektir.

7.4. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm VIII (Proje Bilgilerinin İfşa Edilmesi ve Kullanımı) paragraf 8.1.3'e uygun olarak, T.C. MSB-SSM'nin nüfuz edebileceği, kullanabileceği elektronik ortamda temin edilen Proje Ön Bilgileri şu şekildedir: T.C. MSB-SSM bu gibi elektronik verilere, bu Ek'in 7.1 paragrafındaki açıklama sınırlamaları çerçevesinde, uygun zamanda girecektir.

7.5. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm VIII (Proje Bilgilerinin İfşa Edilmesi ve Kullanımı) 8.2.2, 8.4.2, ve 8.5.2 paragrafları; her bir Anlaşmanın, ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her bir Katılımcının, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına uygun olarak kazanılmış olan Sözleşmelere göre, teslim edilen, kullanabileceği veya kullanmış olduğu, sırasıyla, Devlet Proje Ön Bilgilerini, Yüklenici Proje Ön Bilgilerini, ve Yüklenicinin Proje ile İlgili Geçmişteki Faaliyetlerine ait Bilgilerini kullanma amaçlarını belirtmesini gerekli kılar. T.C. MSB-SSM için, bu amaçlar, Proje amaçları olacaktır.

7.6. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm VIII (Proje Bilgilerinin İfşa Edilmesi ve Kullanımı) 8.8.2, 8.8.6 paragrafları; her bir Anlaşmanın, ABD Savunma Bakanlığı dışındaki bir Katılımcının, sırasıyla bir Yüklenici veya bir Katılımcının, kendi Patentlerine uygun olarak bir lisans verdiği Proje Buluşları uygulayabileceği veya uygulamış olduğu amaçları belirtmesini gerekli kılar. T.C. MSB-SSM için bu amaçlar, Proje amaçları olacaktır.

7.7. Katılımcılar; T.C. MSB-SSM'nin Paragraf 7.5 ve 7.6'ya göre Proje Bilgileri ve Patentler ile ilgili kullanım hakkının, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm II (Hedefler) ve Bölüm III (İşin Kapsamı)'deki hedefleri elde etme maksatları için T.C. MSB-SSM tarafından kullanılmasına izin verdiğini kabul ederler.

BÖLÜM VIII

GÜVENLİK

8.1. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen veya üretilen tüm Gizlilik Dereceli Bilgiler ve Malzeme, ABD ve T.C. arasındaki, 21 Mart 1986 tarihli Askeri Bilgilerin Genel Güvenliği Anlaşmasına ve bu belgenin 14 Temmuz 1986 tarihli Sanayi Güvenliği Ekine uygun olarak muhafaza edilecek, kullanılacak, gönderilecek ve korunacaktır.

8.2. Bu Anlaşma TASNİF DIŞI'dır ve bu Anlaşmanın içeriği TASNİF DIŞI gizlilik derecesini haizdir.

BÖLÜM IX

DÜZELTME, YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE SÜRE

9.1. Bu Anlaşma JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm XVIII (Düzeltilme, Anlaşmadan Çekilme, Sona Eriş, Yürürlüğe Giriş ve Süre) ye uygun olarak düzeltilebilir.

9.2. T.C. MSB-SSM, bu Projeye Türk sanayi katılımının yeterli olmadığı sonucuna varırsa, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasından ve bu Anlaşmadan çekilebilir.

9.3. Dokuz (9) Bölüm ve iki (2) İlaveden oluşan bu Anlaşma, şu durumların ortaya çıktığı tarihte yürürlüğe girecektir: bu Anlaşmanın ve FMPD'nin tüm Kalımcılar tarafından imzalanmış olması; ve T.C. MSB-SSM'yi dahil etme için JSF SSD Çerçeve Mutabakat Muhtırasının yürürlüğe girmiş olması. Bu Anlaşma, Katılımcılar tarafından daha önce sone erdirilmediği takdirde, JSF SSD Çerçeve Mutabakat Muhtırası süresince yürürlükte kalacaktır.

Yukarıda bahsedilen hususlar, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti adına Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı arasında bu belgede belirtilen konularla ilgili olarak varılan anlaşmaları temsil eder.

Yetkili temsilciler tarafından iki suret halinde İngilizce olarak imzalanmıştır.

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ADINA, AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI YERİNE	TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA, SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI YERİNE
---	--

İmza

İmza

Ad

Ad

Unvan

Unvan

Tarih

Tarih

Yer

Yer

Ek A

Tamamlayıcı Anlaşma Yönetim Yapısı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

Müdür:
Müdür Yardı.
Teknik Müdür

Yürütme
Komitesi (EC)

Sistem
Mühendisliği IPT

Ötonom Lojistik
IPT

Hava Aracı
IPT

Motor IPT

Kademeli Savaşçılar
(1/Servis) (SMD,
ISE, DCS(A) N-78,
Uluslararası
Östaklar)

Bakım Test
Çözü

Müteahhit
Şantiye
Müdürü

Merden Çan
Müdürleri

BFM

Harekat

Sözleşme

Güvenlik

Uluslararası

Yasal

Halkla
İlişkiler

Bna Büro ile aynı
yerde değil

Not (1): Türk Milli Savunma Koalisyon Üyesi-C4I Destek Subaya

EK B

JSF PROJE İŞBİRLİĞİ PERSONELİ

1.0. Maksat ve Kapsam

1.1. Bu Ek, JSF Proje İşbirliği Personeli yönetimine amir olacak hükümleri tesis eder. T.C. MSB-SSM; JSF Program Ofisine veya ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerine, Bölüm III (Yönetim (Teşkilat ve Sorumluluk), Ek A (Tamamlayıcı Anlaşma Yönetim Yapısı) ve bu Ek'e uygun olarak askeri personel veya sivil çalışanlarını görevlendirecektir. JSF Proje İşbirliği Personeli bu Ek'e göre kendilerine verilen görevler için tüm sorumlulukları yerine getirmeye muktedir olmalıdır. Görevlendirme faaliyetinin başlaması; vize ve ziyaret talebi belgeleri gibi, ancak sadece bunlarla sınırlı olmayan, JSF Proje İşbirliği Personeli kabulü ile ilgili ABD Savunma Bakanlığı veya ABD Hükümeti tarafından konulabilecek gereksinimlere bağlı olacaktır. ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM EC temsilcileri ilk görevlendirme tarihindeki görev yerleri için atama süresini belirleyecektir.

1.2. JSF Proje İşbirliği Personeli, Proje işi için JSF Program Ofisine veya ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerine atanacak ve bu işle ilgili olarak bu teşkilatlar içindeki atanmış olan kendi denetleyicileri rapor verecektir. JSF Proje İşbirliği Personeli, T.C. MSB-SSM irtibat personeli gibi faaliyette bulunmayacaklardır. Bununla birlikte, bu personel zaman zaman T.C. MSB-SSM'nin EC temsilcisi adına, eğer bu kişiye yazılı olarak yetki verilmiş ise, faaliyette bulunabilir.

1.3. JSF Proje İşbirliği Personeli, yasalar veya yönetmelikler tarafından ABD Hükümetinin bir subay veya çalışanına tahsis edilen sorumlulukları icra etmesini gerektiren komuta makamına veya diğer görevlere atanmayacaktır.

2.0. Güvenlik

2.1. ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM EC temsilcileri tarafından, JSF Proje İşbirliği Personeline, Gizlilik Dereceli

Bilgilere ve Malzemeye, ve içinde Program Güvenlik Talimatına (PSI) ve Gizlilik Derecesi Verme Rehberine (CG) uygun olarak Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzemenin kullanıldığı tesislere giriş izin verilmesi amacıyla, gerekli güvenlik belgesinin maksimum seviyesi tahsis edilecektir. Gizlilik Dereceli Bilgilere ve Malzemeye ve içinde Gizlik Dereceli Bilgi ve Malzemenin kullanıldığı tesislere giriş, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm II (Hedefler) ve Bölüm II (İşin Kapsamı) ve bu Ek'in ilgili hükümlerine uygun olacak ve görevlerini yerine getirmek için gerekli olduğu şekilde minimum seviyede tutulacaktır.

2.2. T.C. MSB-SSM, T.C. Büyükelçiliği aracılığıyla, görevlendirilen JSF Proje İşbirliği Personeli güvenlik kleranslarını belirleyen güvenlik teminatlarının arşivlenmesini sağlayacaktır. Güvenlik teminatları, belirlenmiş olan ABD usullerine uygun olarak belirtilen kanallar vasıtasıyla hazırlanacak ve gönderilecektir.

2.3. Katılımcılar, JSF Program Ofisine veya ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerinde görevlendirilen hem T.C. MSB-SSM ve hem de ABD Savunma Bakanlığı personelinin, Kontrollü Tasnif Dışı Bilgiler ve Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzemeyle ilgili mevcut yasaların ve yönetmeliklerin ve aynı zamanda JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasının Bölüm IX (Kontrollü Tasnif Dışı Bilgiler), Bölüm X (Tesislere Ziyaretler), Bölüm XI (Güvenlik), ve Bölüm XVIII (Düzeltilme, Çekilme, Sona Erdirme, Yürürlüğe Giriş, Süre) paragraf 18.7'nin ve PSI ve CG'nin bilincinde olmaları ve bunlara uymaları için, her türlü çabayı göstereceklerdir. Tahsis edilen görevlerin başlamasından önce, JSF Proje İşbirliği Personeli, ABD Hükümeti yasaları, yönetmelikleri, veya usulleri tarafından gerekli görüldüğü şekilde, CPP'nin şartları ve sorumlulukları ile ilgili bir belge imzalayacaktır.

2.4. JSF Proje İşbirliği Personelinin her zaman ABD Hükümeti güvenlik ve ihracat kontrol yasaları, yönetmelikleri ve usullerine uyması gerekli olacaktır. JSF Proje İşbirliği Personelinin görevleri esnasında güvenlik esaslarını ihlal etmeleri durumunda,

bu durum, gerekli işlemlerin yapılması amacıyla T.C. MSB-SSM'ye rapor edilecektir. Görevleri esnasında Güvenlik ve ihracat kontrol yasalarını, yönetmeliklerini, veya usullerini bilinçli olarak ihlal eden JSF Proje İşbirliği Personeli, T.C. MSB-SSM tarafından uygun idari veya disiplin cezası yoluyla Projeden alınacaktır.

2.5. JSF Proje İşbirliği Personeline verilmiş olan tüm Gizlilik Dereceli Bilgiler ve Malzeme, T.C. MSB-SSM'ye sağlanan Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzeme olarak kabul edilecek ve JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm XI (Güvenlik), bu Ek Bölüm VII (Güvenlik) ve PSI ve CG tarafından verilen hükümlerin ve teminatların tümüne bağlı olacaktır.

2.6. JSF Proje İşbirliği Personeli, JSF Program Ofisi tarafından onaylanmadıkça, ve her bir durum için esasına göre T.C. MSB-SSM tarafından yetki verilmedikçe, Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzemeyi veya Kontrollü Tasnif Dışı Bilgileri kişisel olarak sahiplenemeyecektir. Bu şahıslar için bu gibi Bilgilere ve malzemeye nüfuz etme ve bunları kullanma imkanı, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm IX (Kontrollü Tasnif Dışı Bilgiler) ve Bölüm XI (Güvenlik) ve PSI hükümlerine uygun olarak normal çalışma saatleri esnasında ve Proje işini icra etmek için bu bilgilere nüfuz etmek gerekli olduğunda verilecektir.

2.7. JSF Proje İşbirliği Personeli, PSI tarafından özellikle yetki verilmedikçe, ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM arasında Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzeme veya Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi talebi ve/veya gönderilmesi için bir kanal olarak hizmet vermeyecektir.

3.0. İdari Konular.

3.1. ABD yasaları ve yönetmeliklerine uygun olarak, JSF Proje İşbirliği Personeli, ABD Savunma Bakanlığının eşit rütbe ve görevli personeliyle aynı sınırlamalara, şartlara, ve ayrıcalıklara tabi olacaktır. Ayrıca, ABD yasa ve yönetmeliklerince yetki verildiği derecede JSF Proje İşbirliği Personeli ve bunların aile bireyleri:

3.1.1. T.C. MSB-SSM'den alınan kazanç üzerinde ABD Hükümeti vergisinden muaf olacaklardır.

3.1.2. Bu personelin bagaj, ev malzemesi, ve özel motorlu araçları dahil olmak üzere, resmi veya şahsi kullanımları için ülkeye giren kalemler üzerinde herhangi bir ABD Hükümeti gümrük ve ithalat vergisi veya benzer giderlerden muaf olacaklardır.

3.2. Varışları üzerine veya varışlarından kısa bir süre sonra, JSF Proje İşbirliği Personeline JSF Program Ofisi veya ABD Savunma Bakanlığı tarafından uygulanan yasalar, emirler, yönetmelikler, ve gümrük mevzuatı ve bunlara uyulması gereğiyle ilgili bilgi verilecektir. JSF Proje İşbirliği Personeline ayrıca JSF Program Ofisi veya ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerine ilişkin uygulanan aşağıdaki hususlarla ilgili yetkilendirmeler, ayrıcalıklar, ve sorumluluklar ile ilgili brifingler verilecektir:

3.2.1. JSF Proje İşbirliği Personeline ve bunların aile bireylerine, yürürlükteki yasalar ve yönetmeliklere göre, geri ödeme şartları dahil olmak üzere, ABD Savunma Bakanlığı tesislerinde sağlanabilecek olan tıbbi ve diş bakım imkanları.

3.2.2. JSF Proje İşbirliği Personeli ve bunların aile bireyleri için askeri mağazalar, döviz büroları, tiyatro ve klüplerdeki satın alma ve himaye imtiyazları.

3.2.3. Mevcut yürürlükteki yasa ve yönetmeliklere bağlı olarak JSF Proje İşbirliği Personelinin ve bunlara eşlik eden aile bireyleri için, ikamet etmekte oldukları bölgede uygulanan yasalara ve yönetmeliklere uygun olarak motorlu araç sigortası elde etme sorumluluğu. JSF Proje İşbirliği Personeli ve bunların aile bireyleri tarafından özel motorlu araç kullanmayla ilgili talepler olması durumunda, başvurular bu sigorta kapsamında olacaktır.

3.3. JSF Program Ofisi ve ABD Savunma Bakanlığı faaliyetleri vasıtasıyla JSF PD, JSF Proje İşbirliği Personeli için aşağıdaki alanlarda standart işletme usulleri tesis edecektir:

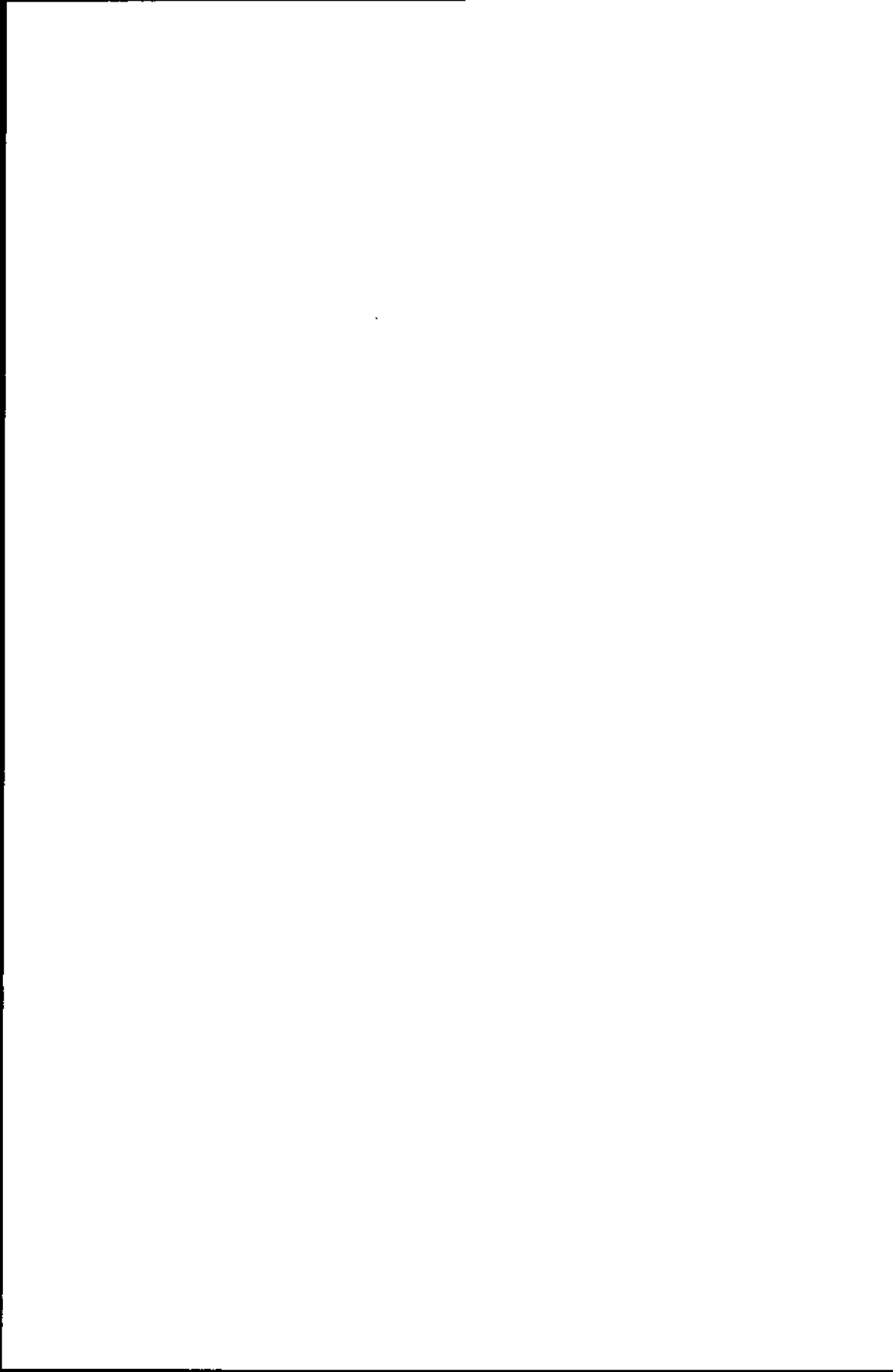
3.3.1. Tatil programları dahil olmak üzere çalışma saatleri.

3.3.2. Askeri veya sivil personel yönetmeliğine ve her iki Katılımcının uygulamalarına uygun olarak izin verme yetkisi.

3.3.3. Askeri veya sivil personel yönetmeliğine ve her iki Katılımcının uygulamalarına uygun olarak giysi yönetmeliği.

3.3.4. T.C. MSB-SSM'nin askeri veya sivil personel yönetmelikleri ve uygulamalarına uygun olarak yerine getirilmesi gereken performans değerlendirmesi.

3.4. Her iki Katılımcının resmi yasalarına göre bir suç işleyen JSF Proje İşbirliği Personeli, T.C. MSB-SSM tarafından ilave idari veya disiplin davasına göre bu Projeden çıkarılabilir. Bununla birlikte, disiplin davası ne JSF Proje İşbirliği Personeline karşı ABD Savunma Bakanlığı tarafından açılacak ne de JSF Proje İşbirliği Personeli tarafından ABD Savunma Bakanlığı personeline karşı disiplin yetki suçu işlenemeyecektir. ABD yasalarına, yönetmeliklerine, ve usullerine uygun olarak, JSF Proje İşbirliği Personelinin karıştığı suçların soruşturmasının yürütülmesinde, ABD Savunma Bakanlığı T.C. MSB-SSM'ye yardım edecektir.

ABD SAVUNMA BAKANLIĞI

ve

T.C. MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI

ARASINDA

MALİ YÖNETİM USULLERİ DOKÜMANI (FMPD)

1.0 Giriş

1.1 Bu doküman, Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) Sistem Geliştirme ve Gösterim (SDD) Çerçeve Mutabakat Muhtırası (MOU) na uygun olarak geliştirilmiş olup ABD Savunma Bakanlığı - T.C. MSB-SSM arasındaki Tamamlayıcı Anlaşma için mali yönetim politika ve usullerini açıklar. Bu JSF SDD Çerçeve MOU'na göre icra edilecek olan tüm iş, müteakip satırlarda belirtilen, parasal olarak karşılanabilir Üç versiyondan oluşan yeni nesil hava sistemi ailesinin üretimi ve kullanımına kılavuzluk edecek bir JSF SDD Safhasını yönetmektir: bir Konvansiyonel (Yatay) Kalkış ve İniş (CTOL) versiyonu, bir mancınak ile fırlatılan ve kablo ile indirilen Uçak Gemisi versiyonu (CV); ve gemi güvertesinden Kısa Mesafede Kalkış ve Dikey İniş (STOVL) versiyonu.

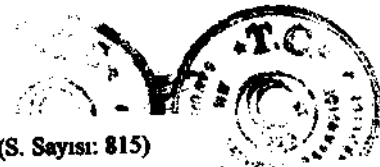
1.2 Bu belgede, JSF SDD Safhası için mali yönetim politikaları ve usulleri ile, ödeme planı belirtilmektedir. Bu belgeye düzeltme veya değişiklikler, ABD Yürütme Kurulu (EC) temsilcisi ve T.C. MSB-SSM'nin müştereken onayına bağlı olarak gerekli olduğu takdirde çıkarılacaktır.

1.3 Bu FMPD'ye uygun olarak temin edilecek veya üretilecek tüm bilgiler, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası ve bununla ilgili ABD Savunma Bakanlığı - T.C. MSB-SSM Tamamlayıcı Anlaşma hükümlerine uygun olarak muhafaza edilecek, kullanılacak, gönderilecek ve korunacaktır. Ayrıca, Proje Güvenlik Talimatı (PSI) detaylı hükümleri de uygulanacaktır.

2.0 Mali Yönetim Politikaları

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

- 2.1 Katılımcılar tarafından JSF SDD Safhası için ödeme şu kurumlar yoluyla temin edilir: ABD Savunma Bakanlığı (DoD), Deniz ve Hava Kuvvetleri ile T.C. Milli Savunma Bakanlığı-Savunma Sanayii Müsteşarlığı (T.C. MSB-SSM). JSF Program Müdürü, JSF SDD Safhası para temin ve plan gereksinimlerini karşılamak için bu kurumların mali katkılarını kullanacaktır. T.C. MSB-SSM mali katkısı, aşağıdaki paragraf 2.4'te belirtilmektedir.
- 2.2 Katılımcılar bu Proje kapsamında kendi sorumluluklarının yerine getirilmesinin 33.230 milyar dolarlık, O Zamanki Yılı (TY) ABD Doları, Mali Gider Tavanından fazlaya mal olmayacağını tahmin etmektedirler. Projenin Mali Gider Hedefi 30.209 milyar TY ABD Dolarıdır. Katılımcılar, MOU Bölüm III'te belirtilen işin icrasını ifa etmek veya ifasını sağlamak için ellerinden gelen çabayı göstereceklerdir.
- 2.3 SDD Mali Gider Hedefi ve Mali Gider Tavanı Temmuz 2001 yılı itibariyle ABD Savunma Bakanlığı tarafından yayımlanan enflasyon göstergeleri esas alınarak TY ABD doları olarak belirtilmektedir. JSFPO güncelleştirilen enflasyon göstergeleri esasına göre, her bir Katılımcının Mali Gider Hedefindeki payını yıllık olarak ayarlamayı öngörmemektedir. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası paragraf 5.2'ye uygun olarak, planlanan gider artışları için muhatap, Yürütme Kurulu (EC) olacaktır.
- 2.4 Türkiye'nin, JSF SDD Safhası için planlanan mali katkısı 175 Milyon TY ABD Dolarıdır. Türkiye kendi yıllık mali katkısını Tablo 1'de gösterilen plana uygun olarak sağlayacaktır. Tablo 1'de yer alan katılım planının, gösterilen yılın 1 Ocak tarihinde başlayıp 31 Aralık'ta sona eren Türkiye'nin mali yılına karşılık geldiğini belirtmek isteriz.

TABLO 1

JSF SDD Safhası için Türkiye'nin Yıllık Mali Katılımı
(TY ABD Doları/Milyon)

FY02	FY03	FY04	FY05	FY06	FY07	FY08	FY09	FY10	FY11	FY12	Toplam
11.3	25.7	28.7	31.2	31.0	22.1	11.9	6.5	3.9	2.6	0.1	175.0

2.5 Türkiye'nin mali katılımı, JSF SDD Safhası faaliyetlerine sermaye temini için tahsis edilecektir. Özel Sözleşme Alt-Madde Numaraları (SLINs), faturalama ve ödeme amaçları için Türkiye'nin sermaye teminini tanımlayacaktır. Türkiye, sözleşmeler, JSF İş Tanımı ve seyahat belgeleri dahil, ancak sadece bunlarla sınırlı olmamak şartıyla, SDD Safhası yükümlülük belgelerine ulaşma hakkına haiz olacaktır.

2.6 Türkiye'den sermaye sağlama katkıları, Tablo 2'de gösterildiği şekilde, TY ABD Doları olarak JSF Program Ofisine yapılacaktır. T.C. MSB-SSM, kendine ait 2002 yılına ait tüm ödemeyi, ABD Savunma Bakanlığı - T.C. MSB-SSM arasındaki Tamamlayıcı Anlaşma'nın imzasını müteakip 60 gün içerisinde yapacaktır. Bunu müteakip ödemeleri, T.C. MSB-SSM, Tablo 2'ye göre yapacaktır.

TABLO 2

JSF SDD Safhası için Türkiye'nin Mali Katılımı Ödeme Takvimi
(TY ABD Doları/Milyon)

Mali Yıl (Türkiye)	15 Ocak	15 Temmuz	Yıllık Toplam
2002			*11.3
2003	12.85	12.85	25.7
2004	14.35	14.35	28.7
2005	15.6	15.6	31.2
2006	15.5	15.5	31.0
2007	11.05	11.05	22.1
2008	5.95	5.95	11.9
2009	3.25	3.25	6.5

2010	1.95	1.95	3.9
2011	1.3	1.3	2.6
2012	.05	.05	0.1

* 2002 Mali Yılı için toplam ödeme, ABD Savunma Bakanlığı - T.C. MSB-SSM arasındaki tamamlayıcı Anlaşma ve bu FMPD imzasını müteakip 60 gün içerisinde yapılacaktır.

2.7 Yüklenicilerin her yıl düzenli şekilde fatura çıkarmış olmasını sağlamak için her türlü çaba sarf edilecektir.

2.8 Eğer herhangi bir zamanda JSF Program Müdürünün, Projenin Mali Gider Hedefinin muhtemelen aşılacağına inanması için bir nedeni olursa, bu durum EC'ye bildirilecek ve JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm V'te açıklandığı şekilde izleme işlemi başlatılacaktır. Bu hükümlere bakılmaksızın, Mali Gider Tavanı sadece Katılımcıların yazılı olarak kabul etmeleri ile değiştirilebilir.

2.9 JSF Uluslararası Direktörlüğü (ID); JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm III'ün, JSF SDD Safhası gereksinimlerini karşılamak için, Katılımcılardan mali katkı kabul edecektir. Katılımcılar, gerekli olduğu kabul edilen yüklenici destek hizmetleri, geçici vergi giderleri, eğitim, tesisler ve ikmal giderlerini paylaşacaktır. Bu kalemlerden Türkiye'ye düşen pay, kendisine ait Tablo 2 mali katılımından ödenecektir.

3.0 Mali Yönetim Politikaları / Türkiye'ye özel gereksinimler

3.1 JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası paragraf 6.5'e uygun olarak, ABD, Türkiye'nin özel gereksinimleri için sözleşme yapabilir. T.C. MSB-SSM, JSF/ID Direktörüne Türkiye'nin özel gereksinimlerin ABD tarafından sözleşmeye bağlanması için yazılı olarak talepte bulunacaktır.

- 3.2 ABD EC temsilcisi ve T.C. MSB-SSM tarafından, artan bir ödeme profili ve bu belge Bölüm 2'deki ödeme planı ve Bölüm 4'te belirtilen Türkiye JSF banka hesabına ilgili ödeme miktarının yatırılması onaylanmadan önce, Türkiye'nin özel gereksinimleri için hiçbir sözleşme /modifikasyon yapılmayacaktır.
- 3.3 Türkiye Milli Temsilcisi, Türkiye'nin açıklanan amaçlarını karşıladıklarından emin olmak için, taleplerin ortaya çıkmasından önce, Türkiye özel gereksinimleri için amaç tanımlarını inceleme fırsatına sahip olacaktır.
- 3.4 Türkiye'nin, kendi özel gereksinimleriyle ilgili sözleşme ve modifikasyonlara ulaşması sağlanacaktır.
- 3.5 Türkiye, eğer savunma malzemesi veya hizmeti ABD kaynaklarından elde edilecek ise, ABD hükümetinin onayına bağlı olmak kaydıyla, kendi özel gereksinimleri için sözleşme yapma hakkına sahip olacaktır.

4.0 Mali Yönetim Usulleri

- 4.1 T.C. MSB-SSM bir ABD Bankası veya ABD'de bulunan bir Türk Bankasında bir Türkiye JSF hesabı açacak ve şunları içeren bir hesap anlaşması yapacaktır: (1) banka 31 CFR, Altbölüm A, Kısım 202 tarafından belirtildiği şekilde bir Karşılıklı Teminat Hesabı tesis edecektir; (2) hesap faizli olacaktır; (3) JSF Program Ofisi, T.C. MSB-SSM tarafından hesaba ödenen fonu çekme hakkı olan tek makam olacaktır; (4) T.C. MSB-SSM, hesapta biriken faizi çekme hakkı olan tek makam olacaktır; ve (5) JSF Program Ofisi aylık hesap bildirimlerinin bir suretini alacaktır. Türkiye kendi sermaye temin katkılarını, Tablo 2'ye uygun olarak Türkiye JSF hesabına planlı ödemeleri yatırmak suretiyle, JSF Program Ofisinin kullanımına sunacaktır. T.C. MSB-SSM tarafından, belirlenen tutar ve zamanda ödeme yapılmaz ise, ve bu imkansızlık ilave gereklere

yol açarsa, bu durumda T.C. MSB-SSM bununla ilgili herhangi bir maliyeti karşılayacaktır.

4.2 JSF Program Ofisi, uygun Proje Personelinden onay alınmasını müteakip, yüklenici faturalarını ödeyecektir. Yüklenici faturalarının paragraf 3'te belirtildiği şekilde Türkiye özel gereksinimlerine ait olması durumunda, JSF ID Denetçisi (ID/FM), önce uygun Türkiye yetkilisine danışacaktır. T.C. MSB-SSM tarafından sağlanacak olan gider payları Türkiye JSF hesabından çekilecek ve gecikmeksizin tediye etmek için JSF Takas Hesabına yatırılacaktır. ABD Savunma Bakanlığı gider payı Savunma Finansman ve Hesap Sistemi (DFAS) yoluyla ödenecektir. JSF ID Denetçisi (ID/FM) tüm harcamaların kaydını tutacak, ve bu harcama ve hesap durumuna ait bir rapor, her ay Türkiye Milli Temsilcisi aracılığıyla T.C. MSB-SSM'ye verilecektir. Faturaların suretleri, ödemeleri üzerine, Türkiye Milli Temsilcisi aracılığıyla T.C. MSB-SSM'ye verilecektir.

4.3 JSF SDD için tüm resmi mali kayıtlar, 1 Ekimden 30 Eylül'e kadar devam eden ABD Hükümeti mali yılı kullanılmak suretiyle saklanacaktır. JSF Program Ofisi içinde kullanım için Türkiye Milli Temsilcisi tarafından hazırlanan ya da Türkiye tarafından kullanılması için saklanan kayıtlar, kendi ilgili mali yılları içinde hazırlanabilir ve/veya kullanılabilir. Fonlar ve ödemeler ABD Dolarıyla yapılacaktır.

4.4 Yüklenicinin Kazanılmış Değer Yönetim Sistemi (EVMS) bilgileri JSF SDD Safhası yönetimi içinde kullanılacaktır. Aylık bir EVMS raporu ABD Savunma Bakanlığı JSF Program Müdürü ve Türkiye Milli Temsilcisine verilecektir.

5.0 Hesap Denetim Usulleri

5.1 Denetim faaliyetleri JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası. Bölüm V'e uygun olarak yürütülecektir.

5.2 Harcamaları gösteren bir nihai mali rapor, JSF SDD Safhasının tamamlanmasından altı ay sonra Türkiye'ye verilecektir.

6.0 Mali Düzenlemeler

6.1 T.C. MSB-SSM, JSF Programı için görevlendirilen Türkiye JSF Proje İşbirliği Personelinin aşağıdaki gider ve harcamalarından sorumlu olacaktır:

6.1.1 Maaşlar

6.1.2 Görevlendirilen Türkiye JSF Proje İşbirliği Personelinin veya bu personelin yakınlarının ölümü durumunda, cenazenin hazırlanması, gönderilmesi ve cenaze merasimi masrafları.

6.2 Türkiye'nin JSF Proje İşbirliği Personeli, personelin JSF Program Ofisindeki ve ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerindeki görevlerine başlamadan önce, aile bireylerinin ve kişisel mallarının ABD'ye ulaşımından ve kendi görev sürelerinin sona ermesi üzerine ABD'den geri dönüşünden şahsen sorumlu olacaktır.

6.3 T.C. MSB-SSM, yukarıda paragraf 2.9'daki paylaşılan giderler olarak belirtilenler dışında, Türkiye Proje İşbirliği Personeli tarafından toplantılara katılım ve ABD Savunma Bakanlığı faaliyetleriyle ilgili geçici görev giderlerinden sorumlu olmayacaktır. Tüm geçici görev giderleri, Proje fonlarından JSF Program Ofisi tarafından tediye edilecektir.

iki kopya halinde imzalanmıştır. 11 Temmuz 2002.

ABD DoD EC Temsilcisi

T.C. MSB-SSM Temsilcisi

Tümğ. John L. HUDSON

JSF Program Müdürü

Dr. Faruk ÖZLÜ

Müsteşar Yardımcısı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

**AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ADINA AMERİKA BİRLEŞİK
DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ SAVUNMA
BAKANLIĞI ADINA SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI TEMSİLCİLERİ ARASINDA
MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI (JSF) PROGRAMI İÇİN GELECEKTEKİ SATIN ALMA
TALEPLERİ İLE İLGİLİ MEKTUP DEĞİŞİMİ**

Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) Sistem Geliştirme ve Gösterim (SDD) Çerçeve Mutabakat Muhtırasını kapsayan görüşmelerimizle ilgili olarak, aşağıdaki bilgileri sunuyorum:

1. T.C. Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığına (T.C. MSB-SSM) gelecekte ulusal gereksinimlerini karşılamak amacıyla, JSF Hava Sisteminin bir versiyonunu elde etmek için, talep üzerine, bir fırsat verileceğini öngörüyoruz.
2. Mevcut planlarımıza göre, üretimde işbirliğinin, 13 Mart 2000 tarihli müşterek Harekat İhtiyaçları Dokümanında ve bu belgeye düzeltmelerde belirtilen hareket ihtiyaçlarını karşılayacağını ve T.C. MSB-SSM'nin en erken 2012 yılında JSF Hava Sistemini elde etme imkanına sahip olacağını öngörüyoruz.
3. Gelecekteki bir zamanda, JSF Hava Sistemleri için üretim talepleri arasında bir teslimat önceliği yapılması gerekirse, Katılımcılara, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına göre Katılımcı olmayan alıcılara göre öncelik verilecektir.
4. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına göre Katılımcılar arasında, JSF Hava Sistemleri için satın alma talepleri arasında teslimat önceliği, bu Katılımcıların Mutabakat Muhtırasına göre Projeye mali katkı paylarına göre belirlenecektir.

Bu gibi, gelecekteki tüm üretim talepleri, o anda yürürlükte olan ABD yasa, yönetmelik ve politikalarına bağlı olarak işleme tabi tutulacak ve Katılımcılar veya bunların hükümetleri tarafından yazılı anlaşmalar veya yetkilendirmelere bağlı olacaktır.

Eğer yukarıda yansıtılan düşüncelerimi paylaşıyorsanız, bu mektubun ve sizin bu konudaki yanıtınızın, karşılıklı anlaşmamızın bir belgesini teşkil etmesini teklif ediyorum. 11 Temmuz 2002.

Saygılarımla,

E.C. Aldridge, Jr.

Savunma Müsteşarı

(Tedarik, Teknoloji ve Lojistik)

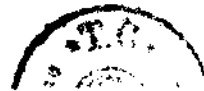
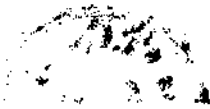
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ADINA AMERİKA BİRLEŞİK
DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ SAVUNMA
BAKANLIĞI ADINA SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI TEMSİLCİLERİ ARASINDA
MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI (JSF) PROGRAMI İÇİN GELECEKTEKİ SATIN ALMA
TALEPLERİ İLE İLGİLİ MEKTUP DEĞİŞİMİ

Müşterek Taarruz Uçağı Hava Sistemleri için gelecekteki satın alma taleplerine ilişkin 11 Temmuz 2002 tarihli mektubunuzla ilgili olarak, bu mektupta yansıtılan görüşlerinizi paylaştığımı ve mektubunuzun ve bu yanıtın karşılıklı anlaşmamızın bir belgesini teşkil edeceğini belirtmek isterim. 11 Temmuz 2002.

Saygılarımla,

Dr. Faruk ÖZLÜ

Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

**AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ADINA AMERİKA BİRLEŞİK
DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ SAVUNMA
BAKANI ARASINDA MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI SİSTEM GELİŞTİRME VE
GÖSTERİM ÇERÇEVE MUTABAKAT MUHTIRASI (JSF ÇERÇEVE MUTABAKAT
MUHTIRASI) HÜKÜMLERİYLE İLGİLİ ANLAŞMA İÇİN EK MEKTUP**

Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanı (Savunma Bakanı) ve Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanı (Milli Savunma Bakanı), JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası ile ilgili aşağıdaki karşılıklı anlaşmayı kabul ederler:

JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasınının 14.1 nci maddesi; Savunma Bakanı ve Milli Savunma Bakanının, Mutabakat Muhtırasına potansiyel ilave Katılımcıların listesini bir ek mektup içinde karşılıklı olarak tasdik etmelerini gerekli kılar. Buna uygun olarak, Savunma Bakanı ve Milli Savunma Bakanı aşağıdaki ülkelerin milli savunma teşkilatlarınının, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına potansiyel ilave Katılımcılar olarak dahil etmeye karar vermiştir: Avusturalya, Almanya, Polonya, Güney Kore. 11 Temmuz 2002.

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ
SAVUNMA BAKANI ADINA

E.C. Aldridge, Jr.
Savunma Müsteşarı
(Tedarik, Teknoloji ve Lojistik)

Dr. Faruk ÖZLÜ
Müsteşar Yardımcısı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA SAVUNMA BAKANI

İLE

BÜYÜK BRİTANYA VE KUZEY İRLANDA BİRLEŞİK KRALLIĞI

SAVUNMA BAKANI

ARASINDA

MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI

SİSTEM GELİŞTİRME VE GÖSTERİMİ

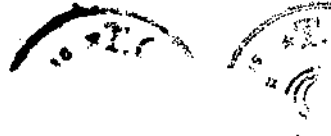
İÇİN İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ

MUTABAKAT MUHTIRASI

(Kısa Adı - JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası)

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
GİRİŞ	45
BÖLÜM I	47
TANIMLAR	47
BÖLÜM II	53
AMAÇLAR	53
BÖLÜM III	54
İŞİN KAPSAMI	54
BÖLÜM IV	57
YÖNETİM (ORGANİZASYON VE SORUMLULUK)	57
BÖLÜM V	61
MALÎ HÜKÜMLER	61
BÖLÜM VI	64
SÖZLEŞME HÜKÜMLERİ	64
BÖLÜM VII	66
PROJE EKİPMANI VE MÜŞTEREKEN ELDE EDİLEN EKİPMAN	66
BÖLÜM VIII	68
PROJE BİLGİSİNİN İFŞASI VE KULLANIMI	68
BÖLÜM IX	75
KONTROLLÜ TASNİF DIŞI BİLGİ	75
BÖLÜM X	76
TESİSLERE ZİYARETLER	76
BÖLÜM XI	77
GÜVENLİK	77
BÖLÜM XII	81
ÜÇÜNCÜ TARAFLARA SATIŞLAR VE DEVİRLER	81
BÖLÜM XIII	84
YÜKÜMLÜLÜKLER VE HAK TALEPLERİ	84
BÖLÜM XIV	85
İLAVE ÜLKELERİN KATILIMI	85

	Sayfa
BÖLÜM XV	.87
GÜMRÜK RESİMLERİ, VERGİLER VE BENZERİ HARÇLAR	.87
BÖLÜM XVI	.88
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ	.88
BÖLÜM XVII	.88
DİL	.88
BÖLÜM XVIII	.88
DÜZELTME, GERİ ÇEKİLME, SONA ERDİRME, YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE SÜRE	.88

GİRİŞ

Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı (U.S. DoD) adına Savunma Bakanı ve Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı (U.K. MOD) Savunma Bakanı:

Savunmada ortak bir çıkara sahip olarak;

Askeri ekipmanların standartlaştırılması, rasyonalizasyonu, ve birlikte çalışabilirliğinden elde edilecek olan faydalardan hareketle;

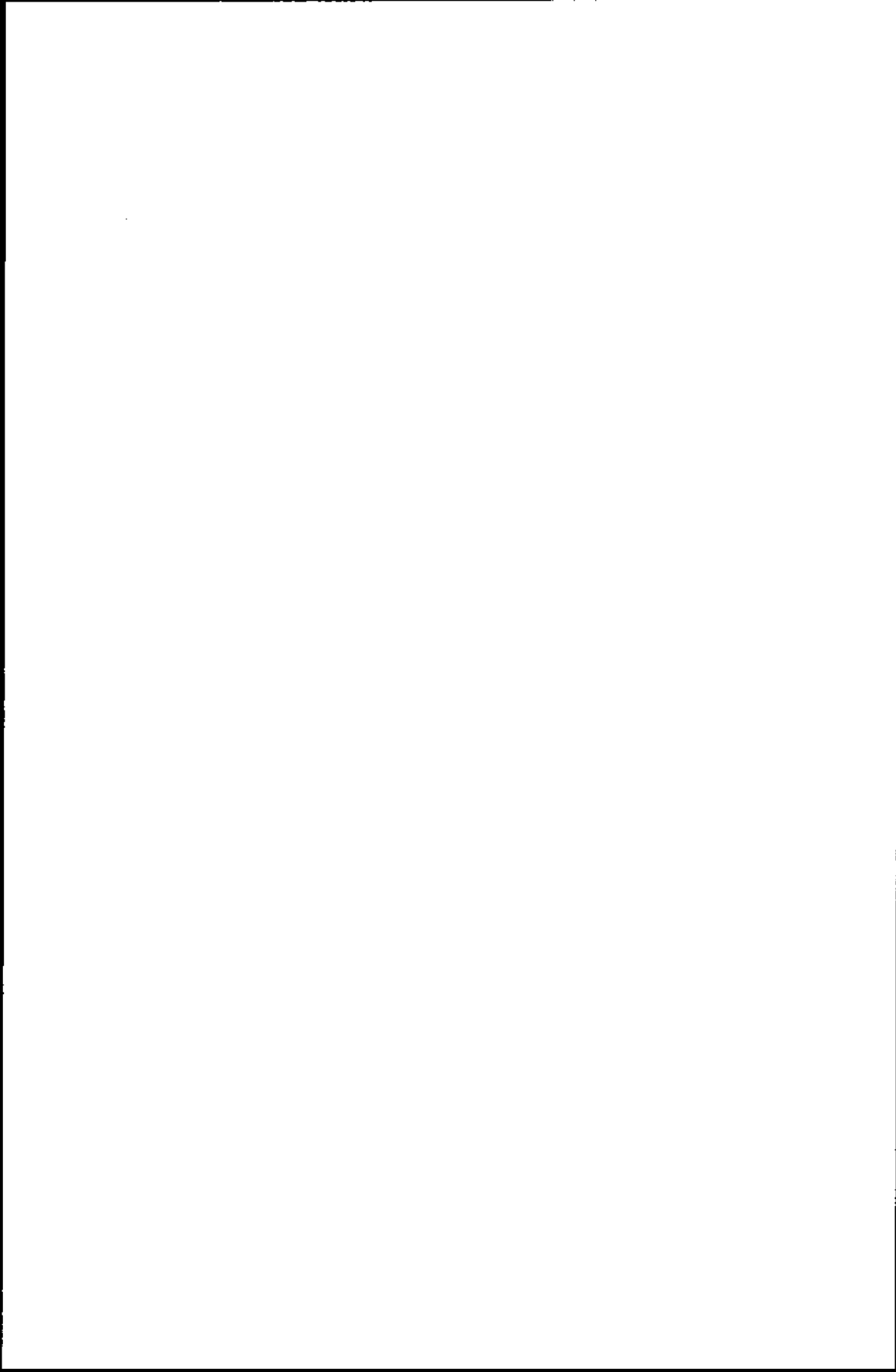
Ortaya çıkan teknolojinin uygulanması ile karşılıklı konvansiyonel savunma yeteneklerini geliştirmeyi isteyerek;

Benzer hareket gerekliliklerini yerine getirmek için Müsterek Taarruz Uçağının geliştirilmesine karşılıklı olarak ihtiyaç duyarak; ve

Müsterek Taarruz Uçağı (JSF) Programında işbirliğinin faydalarını kabul ederek;

Aşağıdaki anlaşmalara varmışlardır:

BÖLÜM I

TANIMLAR

Katılımcılar, bu Mutabakat Muhtırası (MOU) ve bunun Tamamlayıcı Anlaşmalarında kullanılan maddeler için aşağıdaki tanımlar üzerinde ortak olarak karara varmışlardır:

Tedarik Programı Ana Hatları Bir tedarik programının başlangıcında, Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı temel karar otoritesi tarafından onaylanan ve her Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı ana temel kararı ile program yapılandırması veya büyük program sapmalarında revize edilen, programın önemli maliyet, takvim ve performans parametrelerini tanımlayan doküman.

Karşılabilirlik Girişimleri Daha büyük bir JSF Program istikrarı ve uzun dönem parasal olarak karşılabilirliğini sağlamak için potansiyel olarak ömür devir maliyetlerini azaltmaya yönelik geliştirme, değerlendirme, gösterim ve uygulama çabaları.

Hava Sistemi JSF Hava Sistemi birbiriyle ilgili iki öğeden oluşur: harici ara yüz ve dış ortamlar içerisinde çalışan Hava Aracı ve Otonom Lojistik Sistem.

Hava Sistemi Ömür Devir Planı Sistem Geliştirme ve Gösterim (SDD) ürünlerinin esasını belirleyen ve maliyet-etkin Hava Sistemi kabiliyetini destekleyecek olan işlemler ve prosedürler için, JSF ana Yüklenici tarafından geliştirilen bir plan. Bu plan, hareket tanımlaması, hareket istihdam kavramları,

- Hava Sistemi işlevsel tahsisleri, Hava Aracı özellikleri ve karakteristikleri, Otonom Lojistik Sistem yeteneği özellikleri, azalan imalat kaynakları yönetim planı, yazılım geliştirme ve destek planları ve üretim planları ile ilgili, fakat bunlarla sınırlı değildir.
- Hava Aracı Hava Aracı, uçağın üç versiyonu ile, verilen görevleri, otonom hareketi ve araç üzerinde yer almayan sistemlerle haberleşmeyi gerçekleştirecek, araç üzeri donanım ve yazılımı içerir.
- Otonom Lojistik Sistem Görevin yerine getirilmesini desteklemek için ayrı bir lojistik altyapısı içerisinde, görev planlama, mühendislik, güvenlik, komuta-kontrol işlevlerini koordine ederken, JSF bakım planlama, insan gücü ve personel, tedarik desteği, destek ekipmanı, eğitim, teknik veri, bilgisayar desteği, tesisler, ambalajlama, kullanım, depolama ve nakliye, arıza gösterme (prognostik) ve arıza yönetimi ve tasarım ara yüzeyini kuşatan entegre, bilgi esaslı bir sistem.
- Gizlilik Ulusal güvenlik çıkarları açısından koruma gerektiren ve bir güvenlik sınıflama Derecesine Sahip Bilgi ve Malzeme İşaretinin uygulanması ile bu şekilde belirtilen Resmi Bilgi ve malzeme.
- Sözleşme Bir Yüklenicinin mal ya da hizmet temin etmesini gerektiren, ve Katılımcılardan birinin ya da daha fazlasının bunlar için ödeme yapmasını gerektiren, ulusal yasalar altında karşılıklı olarak bağlayıcı herhangi yasal ilişki.
- Sözleşme Ortak Harekat İhtiyaçları Belgesinin ve

Şartnamesi	Ortak Model Şartnamesinin gereklerini yerine getirmek için JSF Hava Sisteminin başarılı bir şekilde geliştirilmesi, doğrulanması ve onaylanması için gerekli olan, JSF Ana Yüklenicisi tarafından tanımlanan detaylı geliştirme şartnamesi.
Sözleşme imzalanması	Katılımcıların devlet örgütleri dışındaki kaynaklardan Sözleşme ile malzeme ya da hizmetler elde etmesi. Sözleşme imzalanması, gereken malzeme ve hizmetlerin tanımını (fakat tespiti değil), kaynakların talep edilmesi ve seçimini, Sözleşmelerin imzalanması, ve Sözleşme yönetiminin tüm evrelerini içerir.
Sözleşme Akdeden Kurum	Bir Katılımcının devlet organizasyonu içinde yer alan, sözleşme yapma, yönetme ve/veya bitirme yetkisine sahip kurumu.
Sözleşme Akdeden Görevli	Bir Katılımcının Sözleşme Akdeden Kurumunu temsil eden Sözleşme yapma, yönetme ve/veya bitirme yetkisine sahip kişi.
Yüklenici	Bir Katılımcının Sözleşme Akdeden Kurumu tarafından bir Sözleşme verilen herhangi oluşum.
Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi	İlgili ulusal yasalar ya da yönetmeliklere uygun olarak erişim ya da dağıtım sınırlamaları uygulanan Tasnif Dışı Bilgi. Bilgi, bu Mutabakat Muhtırası kapsamında temin edilmiş veya üretilmiş ise, "gizli" özelliğini belirlemek üzere işaretlenecektir. Tasniften kaldırılan bilgileri içerebilir, fakat yine de kontrollü kalır.
Yetkili Güvenlik Otoritesi (DSA)	Bu Mutabakat Muhtırasının güvenlik hususlarından sorumlu olacak ulusal

	yetkililer tarafından onaylanan güvenlik ofisi.
Mali Giderler Tavanı	Projeye adanacak olan Mali Giderlerin maksimum tutarı.
Mali Giderler	Parasal katkılarla karşılanan Proje giderleri.
Mali Gider Hedefi	Projenin tahmin edilen toplam mali gider rakamı
Müştereken Elde Edilen Ekipman	Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında Katılımcılar tarafından elde edilen ve müştereken finanse edilen herhangi malzeme, ekipman, son ürün, alt sistem, ana parça, özel alet ya da test ekipmanı.
Müşterek Model Şartnamesi	Hükümet personeli tarafından geliştirilen genel JSF Hava Sistemi seviye performansını tanımlayan performans bazlı şartname.
JSF Otonom Lojistik Planı	Müşterek ORD ihtiyaçlarını karşılayan en iyi Otonom Lojistik Sistemi elde etmek için geliştirme çabalarını özetleyen ve JSF Ana Yüklenicisi tarafından geliştirilen plan.
JSF Sistem Geliştirme ve Gösterim Safhası	Ortak ORD'de tanımlanan başlangıç çalışma yeteneği gerekliliklerini karşılayan yeni nesil Hava Sistemini geliştirecek, test edecek ve nitelendirecek olan JSF Programının bölümü.
JSF Programı	JSF konsept gösterimi, mühendislik ve imalat geliştirme, üretim ve destek çabalarından oluşan yeni nesil bir Hava Sisteminin üç versiyonlu ailesini elde etme faaliyeti.
JSF Amaçları	JSF SDD Mutabakat Muhtırası ve bunun Tamamlayıcı Anlaşmalarına uygun olarak Proje faaliyetlerinin yerine getirilmesi; ve JSF Hava Sisteminin üç versiyonundan herhangi birinin tasarımı, geliştirilmesi, imalatı,

	<p>işletilmesi ve desteği için bir katılımcının ilerideki faaliyetleri (müştereken, ulusal olarak ya da ABD Savunma Bakanlığı Yabancı Askeri Satış düzenlemeleri yoluyla).</p>
Mali Olmayan Giderler	<p>Parasal olmayan katkılarla karşılanan proje giderleri.</p>
Operasyonel İhtiyaç Dokümanı	<p>JSF versiyonlarından her birinin görev hedeflerini karşılamak için gereken genel Hava Sistemi seviyesi operasyonel ihtiyaçlarını tanımlayan ve JSF Konsept Gösterim Safhası sürecinde geliştirilen belge.</p>
Katılımcı Patent	<p>Bu Mutabakat Muhtırasında imza sahibi. Başkalarını bir buluş yapmaktan, kullanmaktan ya da satmaktan men etme hakkının yasal koruması. Bu terim, uygulama, geliştirme, ya da ilave patentleri, ikincil derecede patentleri, kullanım modellerini, görünüm tasarımı patentlerini, tescilli tasarımları, ve icat eden sertifikaları ya da bunlardan herhangi birinin bölümlerini, yeniden yayımlamaları, devamları, yenilemeleri ve Tamamlayıcı Anlaşmalarının yanı sıra yasalarla belirlenmiş korumayı da içeren fakat bunlarla sınırlı olmayan herhangi ve tüm Patentleri kapsar.</p>
Proje	<p>Bölüm II'deki (Amaçlar) amaçlara ulaşmak ve Bölüm III'teki (İşin Kapsamı) işleri başarıyla tamamlamak için bu Mutabakat Muhtırası kapsamında Katılımcıların ortak JSF SDD Safhası faaliyetleri.</p>
Proje Mevcut Bilgisi	<p>Projenin yerine getirilmesinde oluşturulmayan bilgiler.</p>
Proje Ekipmanı	<p>Projede kullanım için Katılımcılardan biri</p>

tarafından diğ er Katılımcıya temin edilen herhangi malzeme, ekipman, son kalem, alt sistem, ana parça, özel alet ya da test ekipmanı.

Projede Üretilen Bilgi

Projenin icra edilmesinde oluşturulan Bilgi.

Proje Bilgisi

Bu Projeye temin edilen, bu Projede oluşturulan ya da kullanılan herhangi Bilgi.

Bilgi

Manyetik bantta, bilgisayar hafızasında, ya da herhangi diğ er şekilde ve telif hakkına, Patente, ya da diğ er yasal korumaya tabi olan veya olmayan, bilimsel, teknik, iş le ilgili ya da mali özellikte, ve aynı zamanda fotoğ raflar, raporlar, el kitapları, tehlike verisi, deneysel veri, test verisi, bilgisayar yazılımı, tasarımlar, özellikler, iş lemler, teknikler, buluş lar, çizimler, teknik yazılar, ses kayıtları, resimli sunumlar ve diğ er grafiksel sunumları iç eren fakat bunlarla sınırlı olmayan, biçim ve türü dikkate alınmaksızın herhangi yolla iletilebilecek olan, yukarıda sayılanlara ait bilgiler.

Proje Buluş u

Proje kapsamı iç erisinde icra edilen iş in akış ı esnasında formüle edilen ya da yapılan herhangi (tasarlanan ya da ilk defa fiili olarak uygulamaya geç irilen) buluş ya da icat. İlk defa fiili olarak uygulamaya geç irilen ifadesi, buluş un ait oldu ğ u sanatta ehil bir kişiye tanıtmak için yeterli olan, amaçlanan ortam ve hedef doğrultusunda bir buluş un çalış ılabirliğ inin ilk defa gösterilmesi anlamına gelir.

O Zamanki Yılıın

Harcamaların gerçek olarak yapıldığı zamanda

(TY) Doları satın alma gücünü yansıtan ABD Doları. O Zamanki Yıl ABD Dolarında belirtilen gelecekteki maliyetler, ödenecek olan planlanan gerçek tutarlardır.

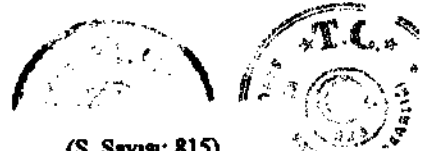
Üçüncü Taraf Bir Katılımcının devleti dışındaki bir devlet ya da, bir Katılımcının devleti olmayan herhangi kişi veya başka oluşum.

BÖLÜM II

AMAÇLAR

2.1. Bu Mutabakat Muhtırası, Katılımcıların Projede etkili bir şekilde işbirliği yapabilmelerini sağlayacak olan bir çerçeve teşkil eder. İlk olarak ABD Savunma Bakanlığı ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanlığı arasında imzalanmakla birlikte, bu Mutabakat Muhtırasının, çok uluslu JSF SDD işbirliği için araç olması amaçlanmıştır, ve bu anlaşmaya giren tüm Katılımcılar için ortak olan ilkeleri belirler. Bu Mutabakat Muhtırasına göre ve onun tüm ortak ilkeleri uyarınca, Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı ile Proje katılım seviyesine bağlı olarak diğer Katılımcı veya Katılımcılar arasında Proje katılım seviyesine özel Tamamlayıcı Anlaşmalar olacaktır. Tamamlayıcı Anlaşmalar, katılımın ilgili seviyesine karşılık gelen sorumluluk ve faydalarla ilgili detaylı hükümleri içerecektir. Bu Mutabakat Muhtırasının hükümleri ve bir Tamamlayıcı Anlaşma arasında olası bir uyumsuzluk durumunda, bu Mutabakat Muhtırası geçerli olacaktır; bununla beraber, bir Tamamlayıcı Anlaşma, bu Mutabakat Muhtırasında başka yerde özel olarak izin verildiği şekilde bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerinden sapsalar içerebilir.

2.2. Bu Projenin amaçları şunlardır:

- 2.2.1. Önemli ölçüde azaltılmış bir ömür devir maliyetinde Katılımcıların operasyonel ihtiyaçlarını karşılayan, mali olarak karşılanabilir bir Hava Sistemi geliştirmek.
  - 2.2.2. Hava Sistemi tasarımı, operasyonel filoların üretilmesine ve sonuç olarak seçilmesine geçişi olanaklı kılacak bir düzeye olgunlaştırmak.
  - 2.2.3. JSF üretimi kararını desteklemek için Karşılanabilirlik Girişimleri göstermek ve uygulamak.
  - 2.2.4. Katılımcıların Mali Gider Hedefi içerisinde en iyi değeri almalarını sağlamak için, yönetim ve kontrol aşamaları geliştirmek ve uygulamak.
  - 2.2.5. Katılımcıların bireysel gereksinimleri için JSF Hava Sisteminin tedariki ile ilgili ulusal kararlar almalarını sağlamak amacıyla, ve JSF Hava Sistemini JSF Hava Sisteminin ulusal işlemleri için özel ulusal silah sistemleri, lojistik destek sistemleri, teçhizatları ya da yazılımı ile ara birim haline getirmelerini sağlamak için Bölüm III'ün (İşin Kapsamı) uygulanmasında elde edilen Proje Bilgisini kullanmak.
- 2.3. Bu Mutabakat Muhtırasına katılım, Katılımcılara JSF gelişimsel derece yükseltme, üretim ve destekte işbirliği için fırsatlar sağlayacaktır. Bu gibi geleceğe matuf işbirliği, Katılımcılar tarafından ayrı yazılı düzenlemelerin, ya da bu Mutabakat Muhtırası veya onun Tamamlayıcı Anlaşmalarındaki değişikliklerin konusu olacaktır.

BÖLÜM III

İŞİN KAPSAMI

- 3.1. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında yerine getirilecek olan tüm iş, müteakip öğelerden oluşan, yeni nesil Hava Sisteminin karşılanabilir bir uç versiyonlu ailesinin üretimi ve kullanımını sağlayacak olan Projeyi yürütmektir:

Konvansiyonel (Yatay) Kalkış ve İniş (CTOL) versiyonu; mancınık ile kalkış, telli iniş yapan Uçak Gemisi Versiyonu (CV); ve Kısa Kalkış ve Dikey İniş Versiyonu (STOVL). Proje faaliyetleri, Sözleşme Şartnamesi, işin Sözleşme beyanı ve Tümleşik Ana Plana uygun olarak yürütülecektir ve Müşterek Operasyonel İhtiyaç Dokümanına (ORD) dahil edilen ve ayrıntıları ayrıca Müşterek Model Şartnamesinde (JMS) gösterilen Hava Sistemi gerekliliklerini yansıtacaktır. Proje aşağıdaki JSF SDD Safhası faaliyetlerini içerecektir.

3.1.1. JMS'nin gerektirdiği Hava Sistemi savaş yeteneğini sağlamak için tasarım, geliştirme, entegrasyon, doğrulama ve sistem mühendisliğinin yürütülmesi. Bu gibi faaliyetler, uygun olan azami ölçüde, kavramlar ve teknoloji olgunlaştırma gösterimlerini ve modelleme ve simülasyon ve analiz kabiliyetlerini kullanacaktır. Bu, aşağıdaki önemli görevleri içerecek fakat bunlarla sınırlı olmayacaktır:

- 3.1.1.1. Hava Aracı için donanım ve yazılım tasarımı, geliştirilmesi ve entegrasyonu.
- 3.1.1.2. Birincil ve değişimli itici güç sistemlerinin tasarımı, geliştirilmesi ve entegrasyonu.
- 3.1.1.3. Mevcut ve planlanan sistemlerle uyumlu bir görev planlama ara birim yeteneğinin tasarımı, geliştirilmesi ve entegrasyonu.
- 3.1.1.4. Müşterek ORD'de tanımlanan başlangıç hareket yetenek gerekliliklerini desteklemek için silahların tasarımı, geliştirilmesi ve entegrasyonu.
- 3.1.1.5. Müşterek ORD ihtiyaçlarını karşılayan bir Otonom Lojistik Sisteminin tasarımı, geliştirilmesi ve entegrasyonu; sorti üretim oranının optimize edilmesi; lojistik gereksinimlerin en aza indirilmesi; işgücü, lojistik altyapı ve operasyon ve destek maliyetlerinin azaltılması.
- 3.1.1.6. Her bir Hava Sistemi versiyonu için, müşterek ORD ihtiyaçlarının operasyonel test ve değerlendirme

doğrulamasına yönlendiren, üretim-örneği Hava Sistemlerinin doğruluğunun kanıtlanması ve onaylanması.

3.1.2. Aşağıdakileri içermek üzere, düşük oranlı ve tam oranlı (seri) üretime girmek için yeterli Hava Sistemi olgunluğunun gösterilmesi:

3.1.2.1. CTOL, CV ve STOVL yer testi unsurlarının ve test uçağının inşası.

3.1.2.2. Katılımcılar tarafından veya onlar için CTOL, CV ve STOVL yer testleri ve uçuş testlerinin yürütülmesi.

3.1.2.3. Çok kullanıcı bir Hava Sistemi Ömür Devir Planının geliştirilmesi.

3.1.2.4. SDD Hava Aracının fabrikasyonu ve montajı için bir imalat planının geliştirilmesi. Faaliyetlerin, genel JSF Karşılabilirlik hedeflerini elde etmek ve önemli JSF Programı kilometre taşlarını desteklemek için gereken imalat ve üretim gösterilerini içermesi beklenir.

3.1.3. Aşağıdakileri içermek üzere, bir üretim kararına destekleyecek olan Karşılabilirlik Girişimlerinin gösterimi ve uygulanması:

3.1.3.1. Geliştirme, üretim, işlemler ve destek maliyetlerinin tasfiye edilmesi için bağımsız bir değişken olarak maliyet ilkesinin uygulanması.

3.1.3.2. Karşılabilirlik Girişimlerinin geçerli kılınması için ömür devir maliyet tahminleri yaratmak üzere ortak bir maliyet modelinin geliştirilmesi.

3.1.4. JSF SDD Safhasının uygulanmasında verimlilik, etkinlik ve en iyi değeri sağlamak için, yönetim aletleri olarak entegre üretim ve işlem geliştirme, simülasyon bazlı tedarik uygulamaları, kazanılan değer, teknik performans ölçümleri ve risk yönetimi izleme sistemleri kullanan en verimli yönetim ve kontrol aşamalarının geliştirilmesi ve uygulanması.

3.2. Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı, bu Proje için işin kapsamı ile ilgili ABD ihracat lisansları için

başvuruları hızla gözden geçirmek konusunda elinden gelen gayreti gösterecektir.

- 3.3. Katılımcılar tarafından talep edilmesi durumunda, JSF'in gelişimsel iyileştirmeleri için Katılımcıların ileride yapacağı koordinasyon işinin amaç ve içeriği de dahil olmak üzere planlama çabaları, üretim ve destek ve teklifler için ilgili taslak talepleri yürütülebilir.

BÖLÜM IV

YÖNETİM (ORGANİZASYON VE SORUMLULUK)

- 4.1. JSF Programı; JSF Program Ofisini yöneten (ya da yeniden örgütlenme durumunda ardılı olan) ve JSF Programının maliyetini, planını, performans gerekliliklerini, ve teknik hususlarını JSF için ABD Savunma Bakanlığı Tedarik Programı Ana Hatlarına uygun olarak yönetmekten sorumlu olan ABD Savunma Bakanlığı JSF Programı Müdürü (PD) tarafından yönetilecektir. Proje için üst düzey denetim sağlamak için bir JSF Yürütme Komitesi (EC) kurulacaktır. JSF Program Müdürü (PD), Projenin yönetimi için birincil sorumluluğa sahip olacak ve Projenin uluslararası özelliğini kavrayarak, bu Mutabakat Muhtırasının ve Tamamlayıcı Anlaşmalarının gerekliliklerini karşılamak için JSF Program Ofisi genelinde uluslararası işbirliğini teşvik edecektir. JSF Program Müdürü, müşterek ORD ya da Tedarik Programı Ana Hatlarına herhangi bir değişiklik olması durumunda Yürütme Komitesini (EC) derhal haberdar edecektir. Yürütme Komitesi, JSF Program Müdürüne alınacak tedbirler ile ilgili olarak öneride bulunacaktır.
- 4.2. Yürütme Komitesi, Katılımcıların her biri tarafından tayin edilen bir temsilciden oluşacaktır. ABD Savunma Bakanlığı EC temsilcisi, JSF Program Müdürüdür; diğer Katılımcılar için Yürütme Komitesi temsilcileri Tamamlayıcı Anlaşmalarda belirtilecektir. Yürütme Komitesi altı ayda bir

toplanacaktır. Eğer istenirse, tüm Yürütme Komitesi temsilcilerinin karşılıklı rızasıyla ilave toplantılar yapılabilir. Yürütme Komitesi tarafından karşılıklı olarak aksi belirlenmemişse, toplantıya ev sahipliği yapan Katılımcının temsilcisi Yürütme Komitesinin söz konusu toplantısına başkanlık edecektir. Yürütme Komitesi tarafından karşılıklı olarak aksi belirlenmemişse, Yürütme Komitesinin toplantılarına ev sahipliği yapma sorumluluğu Katılımcılar arasında değişecektir.

- 4.3. Projenin üst düzey denetimini sağlamak için, Yürütme Komitesi aşağıdaki işlevleri yerine getirecektir:
  - 4.3.1. Bölüm II (Amaçlar) ve Bölüm III'ü (İşin Kapsamı) başarıyla tamamlama yönünde ilerlemeyi gözden geçirmek.
  - 4.3.2. Bölüm V'in (Mali Hükümler) hükümlerine uygunluk için Projenin mali denetimini temin etmek.
  - 4.3.3. Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin ya da Kontrollü Tasnif Dışı Bilginin devrinden önce bir Proje Güvenlik Talimatı ve bir Sınıflama Kılavuzunun ilgili Tayin Edilen Güvenlik Otoritesinden onayını gözden geçirmek ve elde etmek.
  - 4.3.4. Bölüm VII'ye (Proje Ekipmanı) uygun olarak Projenin ifasını desteklemek için Katılımcılardan herhangi biri tarafından temin edilen Proje Ekipmanının devrini kontrol etmek.
  - 4.3.5. Bölüm XI'le (Güvenlik) uygunluk temin etmek için Projenin güvenlik hususları üzerinde denetim sürdürmek.
  - 4.3.6. Bölüm XII'e (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) uygun olarak izin verilen Üçüncü Taraflara satışları ve devirleri gözlemek.
  - 4.3.7. Projeyi etkileyen herhangi bir hususu derhal bildirmek ve istişare etmek ve ABD Savunma Bakanlığı, JSF Uluslararası Müdürlüğü (JSF/ID) tarafından gündeme getirilen konuları çözüme ulaştırmak.
  - 4.3.8. İlerideki JSF işbirliği ile ilgili planları belirlemek ve gözden geçirmek.

- 4.4. Yürütme Komitesinin kararları, aşağıdaki sorumluluklarla ilgili olarak oybirliğiyle verilecektir:
- 4.4.1. Bölüm XVIII'e (Değişiklik, Geri Alma, Sona Erdirme, Yürürlüğe Girme, ve Süre) uygun olarak bu Mutabakat Muhtırasında önerilen değişiklikleri gözden geçirmek ve onay için Katılımcılara sunmak.
- 4.4.2. Bölüm VII'nin (Proje Ekipmanı) 7.7 paragrafına uygun olarak Müstereken Elde Edilen Ekipmanın kullanım dışı bırakılması için planlar onaylamak.
- 4.5. Yürütme Komitesinin genel oturumlarına ilave olarak, bir Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının Yürütme Komitesi temsilcileri, ilgili Tamamlayıcı Anlaşmalar kapsamında ortaya çıkan ya da onunla özellikle ilgili olan konulara değinmek için ayrı olarak toplanabilirler. Her Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının Yürütme Komitesi temsilcilerinin sorumlulukları bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerine uygun olacaktır ve Tamamlayıcı Anlaşmada detayları ayrıca belirtilecektir. Kararlar, aşağıdaki sorumluluklarla ilgili olarak, bir Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının Yürütme Komitesi temsilcileri arasında oybirliğiyle verilecektir:
- 4.5.1. Bölüm V'in (Mali Hükümler) 5.8 paragrafında istenen Tamamlayıcı Anlaşma için Mali Yönetim Usülleri Belgesini (FMPD) onaylamak.
- 4.5.2. Bölüm VII'ye (Proje Ekipmanı) uygun olarak Projenin icrasını desteklemek için Tamamlayıcı Anlaşmanın ABD Savunma Bakanlığından olmayan Katılımcısı (Katılımcıları) tarafından temin edilen Proje Ekipmanının devrini idare etme ve kontrol etme planlarını onaylamak.
- 4.5.3. Bölüm XVIII'e (Değişiklik, Geri Alma, Sona Erdirme, Yürürlüğe Girme, ve Süre) uygun olarak Tamamlayıcı Anlaşmada önerilen değişiklikleri gözden geçirmek ve onay için Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarına iletmek.
- 4.6. Yürütme Komitesi, paragraf 4.4'e göre oy birliğinin gerekli olduğu bir Mutabakat Muhtırası konusu üzerinde zamanında bir

karara varamazsa, ya da bir Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının Yürütme Komitesi temsilcileri paragraf 4.5'e göre oy birliğinin gerekli olduğu bir Tamamlayıcı Anlaşma konusu üzerinde zamanında bir karara varamazlarsa, her bir Yürütme Komitesi temsilcisi konuyu çözülmesi için bir üst yetkiliye iletacaktır. Aynı zamanda, Proje, konu ile ilgili üst yetkililere iletilirken, JSF Program Müdürünün talimatı doğrultusunda kesinti olmaksızın uygulanmaya devam edecektir.

4.7. Diğer Katılımcıların tümünün temsilcileri tarafından desteklenen Müdür, JSF/ID, bu Mutabakat Muhtırası ve onun Tamamlayıcı Anlaşmalarının etkili bir şekilde uygulanması için JSF Program Ofisi içerisinde merkez noktası olarak hareket edeceklerdir. Müdür, JSF/ID aşağıdakilerden sorumlu olacaktır:

- 4.7.1. Bu Mutabakat Muhtırasının ve onun Tamamlayıcı Anlaşmalarının günlük yönetimini sürdürmek.
- 4.7.2. Onay için ilgili Yürütme Komitesi temsilcilerine her Tamamlayıcı Anlaşma için bir FMPD hazırlamak ve sunmak.
- 4.7.3. Bölüm V (Mali Hükümler) ve her Tamamlayıcı Anlaşma için FMPD'ye uygun olarak bu Projenin mali hususlarını yerine getirmek.
- 4.7.4. Yürütme Komitesine bir Proje Güvenlik Talimatı ve bir Sınıflama Kılavuzu hazırlamak ve sunmak.
- 4.7.5. İlgili Yürütme Komitesi üyesi için bu Mutabakat Muhtırası ve herhangi bir Tamamlayıcı Anlaşma için Değişiklikler geliştirmek ve önermek.
- 4.7.6. Bölüm VII'ye (Proje Ekipmanı ve Müstereken Elde Edilen Ekipman) uygun olarak bir Katılımcı tarafından temin edilen Proje Ekipmanının devrini idame ve kontrol etmek için, uygun Yürütme Komitesi temsilcileri tarafından onaylanan planlar geliştirmek ve uygulamak.
- 4.7.7. Bölüm VII'nin (Proje Ekipmanı ve Müstereken Elde Edilen Ekipman) 7.7 paragrafına uygun olarak Müstereken Elde

- Edilen Ekipmanın kullanım dışı bırakılması için Yürütme Komitesi onaylı planlar geliştirmek ve uygulamak.
- 4.7.8. JSF üretimi ve destek safhalarında ilerideki işbirliği için, uygun olduğu şekilde, Yürütme Kuruluna planlar geliştirmek ve tavsiye etmek.
- 4.7.9. JSF/ID tarafından çözülemeyen Mutabakat Muhtırası konularını Yürütme Komitesine iletmek.
- 4.8. ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her bir Katılımcı, JSF Program Ofisine bir Ulusal Temsilci tayin edecektir. Ulusal Temsilci ve her Katılımcı tarafından temin edilen diğer temsilcilerin rolleri ve sorumlulukları, bu Mutabakat Muhtırasındaki her Tamamlayıcı Anlaşmada belirtilecektir.

BÖLÜM V

MALİ HÜKÜMLER

- 5.1. Katılımcılar, bu Projedeki sorumluluklarının yerine getirilmesinin O Zamanki Yılın (TY) Doları ile 28.283 milyar ABD Doları Mali Giderler Tavanından daha yüksek bir tutara mal olmayacağını tahmin etmektedirler. Mali Giderler Tavanı ancak Katılımcıların yazılı izni üzerine değiştirilebilir.
- 5.2. Katılımcılara, bu Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm III'te (İşin Kapsamı) belirtilen işi yapmak, ya da yaptırmak için ellerinden gelen gayreti gösterecek ve O Zamanki Yılın (TY) Doları ile 25.712 Milyar Dolarlık bir Mali Gider Hedefi içerisinde bu Projenin kapsamı içerisindeki tüm sorumluluklarını yerine getireceklerdir. Eğer herhangi bir zamanda JSF Proje Müdürü Mali Gider Hedefinin aşılabacağına inanmak için bir nedene sahipse, JSF Proje Müdürü Yürütme Kurulunu derhal haberdar edecektir ve destekleyici belgelerle birlikte Mali Gider Hedefinin yeni bir tahminini formüle edecektir. Yürütme Komitesi, alınacak tedbirler konusunda JSF Proje Müdürüne tavsiyede bulunacaktır.

- 5.3. ABD doları, Proje için referans para birimi olacaktır, ve Proje mali yılı ABD mali yılı (1 Ekim - 30 Eylül) olacaktır. Mali katkılar, her Tamamlayıcı Anlaşma için Mali Yönetim Usulleri Dokümanına (FMPD) uygun olarak O Zamanki Yıl ABD doları olarak yapılacaktır.
- 5.4. Her Katılımcı, bu Mutabakat Muhtırasında ve onun Tamamlayıcı Anlaşmalarında belirtildiği gibi, genel giderler, yönetim giderleri (Müdür, JSF/ID tarafından onaylanan Projenin desteğinde JS/ID personel seyahati masrafları da dahil), ve talep giderlerini de içeren Projenin tam Mali Giderlerinin ve Mali Olmayan Giderlerinin adil olan payını katkı olarak verecektir, ve Projenin sonuçlarından adil bir pay alacaktır.
- 5.5. Proje için paragraf 5.2'de belirtilen, Mali Gider Hedefinin maksimum ABD Savunma Bakanlığı payı, O Zamanki Yılın dolarına göre 23.656 milyar ABD \$'ı aşmayacaktır. Mali Gider Hedefinin gerçek ABD Savunma Bakanlığı hissesi, ABD Savunma Bakanlığı ve Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanlığından sonra Mutabakat Muhtırasına katılan Katılımcılar tarafından sağlanan Mali Gider hisselerinden etkilenecektir. ABD Savunma Bakanlığı haricindeki Katılımcıların Mali Gider hisseleri, bu Mutabakat Muhtırasının ilgili Tamamlayıcı Anlaşmalarında belirtilecektir.
- 5.6. Projeye Katılım aynı zamanda, JSF Program Ofisine ve ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerine personelin Mali Olmayan Gider katkısını içerecek, fakat bununla sınırlı olmayacaktır. ABD'ye ait Mali Olmayan Gider katkısı, JSF Proje Müdürü ve Müdür, JSF/ID'yi de içerir. Tamamlayıcı Anlaşmalar, o Tamamlayıcı Anlaşmada yer alan Katılımcıların Mali Olmayan Gider katkılarını belirtecektir.
- 5.7. Aşağıdaki giderler, masrafları oluşturan Katılımcı ya da masrafların oluşmasına neden olan Katılımcı tarafından tamamen üstlenilecektir:

- 5.7.1. JSF Program Ofisine ya da ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerine, bu Projenin bir parçası olarak, tayin edilmeyen personel tarafından toplantılarda ulusal temsille ilgili maliyetler.
- 5.7.2. Bir Katılımcı tarafından belirlenen özel ulusal gerekliliklerle ilgili maliyetler.
- 5.7.3. Ortak maliyetler olarak kesin bir şekilde belirtilmeyen diğer masraflar ya da bu Mutabakat Muhtırasının kapsamı dışında olan maliyetler.
- 5.8. Müdür, JSF/ID, Projenin çalışacağı detaylı mali yönetim prosedürleri üzerine Katılımcılar arasında düzenlemeler oluşturmaktan sorumlu olacaktır. Bu prosedürler, her Tamamlayıcı Anlaşma için FMPD'de detaylı şekilde belirtilecektir ve her Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının ulusal muhasebe ve denetim gerekliliklerine uygunluk sağlamalıdır. Her FMPD, paragraf 5.9'un finansman gereklilikleri ile tutarlı olacak katkılar için, tahmini bir mali takvim içerecektir.
- 5.9. Katılımcılar, bu Mutabakat Muhtırası kapsamındaki Sözleşme sorumluluklarını yerine getirmede, bir Sözleşme Akdeden Katılımcının diğer Katılımcıların paylarının alınmasından önce Katılımcıların çıkarı için sözleşmeden doğan ya da diğer sorumluluklara girmesi gerekebileceğini kabul eder. Sözleşme Akdeden bir Katılımcının bu gibi yükümlülüklere girmesi durumunda, diğer Katılımcılar; bu gibi fonları böyle miktarlarda ve Sözleşmeler ya da diğer yükümlülüklerin gerektirebileceği zamanlarda elde edilebilir kılacaktır ve bu gibi ödemelerin, hasarların, ya da masrafların son ödeme tarihinden önce Sözleşmelerin veya diğer borçların icrasından ya da iptalinden birikebilecek olan zarar ve masrafları ödeyecektir.
- 5.10. Bir Katılımcı, mevcut bütçesi bu Projedeki sorumluluklarını yerine getirmek için yeterli değilse, diğer Katılımcıları derhal haberdar edecektir. Eğer bir Katılımcı,

bu Proje fonlarnasına sona erdirdiğini ya da azalttığını bildirirse, tım Katılımcılar değiştirilmiş bir esas üzerinde devama yınelik bir gırüşle Yürütme Komitesine derhal danışacaklardır.

- 5.11. Her bir Sızleşme Akdeden Katılımcı, ulusal uygulamalarına uygun olarak Proje kapsamında sorumlu olduğu satın alma faaliyetlerinin denetiminden sorumlu olacaktır. Sızleşme Akdeden Katılımcıların bu gibi denetimlerinin raporları, diğer Katılımcılara derhal temin edilecektir. ABD Savunma Bakanlığı, ABD ulusal uygulamalarına uygun olarak diğer Katılımcıların Proje fonlarının idaresi ile ilgili dahili denetiminden sorumlu olacaktır. Bu gibi fonların denetim raporları, ABD Savunma Bakanlığı tarafından diğer Katılımcılara derhal temin edilecektir.

BÖLÜM VI

SÖZLEŞME HÜKÜMLERİ

- 6.1. ABD Savunma Bakanlığı, ABD Sızleşme yasaları, düzenlemeleri ve usullerine uygun olarak Proje için Sızleşme imzalamaktan öncelikli olarak sorumlu olacaktır. Bununla beraber, JSF Proje Müdürü, ABD Savunma Bakanlığı dışında bir Katılımcının, Katılımcının ulusal Sızleşme yasaları, yönetmelikleri ve usullerine uygun olarak Proje için Sızleşmeler gerçekteştirmesini talep edebilir. Her bir Sızleşme için, Sızleşme Akdeden Görevli Yüklenicilerin yınerge ve talimatları, tek kaynaktır.
- 6.2. JSF Proje Müdürü, Proje ile ilgili faaliyetlerin koordinasyonundan sorumlu olacaktır, ve Sızleşme prosedürleri, Sızleşme gırüşmesi, tekliflerin değerlendirilmesi, ve Sızleşmenin imzalanması alanlarında Sızleşme Akdeden Görevlilerle işbirliği yapacaktır. JSF Proje Müdürü, bu Mutabakat Muhtırasına uygun olduklarını temin etmek için, ihaleye davetlerin yapılmasından önce iş

tanımlarını gözden geçirecektir. Ayrıca, Sözleşme Akdeden Görevliler, JSF Proje Müdürünü Ana Yüklenici ile tüm mali düzenlemelerden haberdar edecektir.

6.3. Sözleşme Akdeden Görevliler, Bölüm VIII'un (Proje Bilgilerinin İfşası ve Kullanımı) ve Tamamlayıcı Anlaşmalardan her birinin ilgili bölümlerinin gerektirdiği Proje Bilgisini kullanma ve ifşa etme haklarını elde etmek için görüşeceklerdir. Sözleşme Akdeden Görevliler, bu Mutabakat Muhtırasının ve Bölüm VIII (Proje Bilgilerinin İfşası ve Kullanımı), Bölüm IX (Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi), Bölüm XI (Güvenlik) ve Bölüm XII (Üçüncü Tarafalara Satışlar ve Devirler) de dahil, Tamamlayıcı Anlaşmalarının tümünün gerekliliklerini yerine getirmek için uygun hükümleri olası Sözleşmelere ilave edecektir (ve Yüklenicilerden alt sözleşmelere dahil etmesini isteyecektir). Sözleşme imzalama aşaması boyunca, Sözleşme Akdeden Görevliler, kendi sorumlulukları altındaki olası Yüklenicileri, Bilgi ifşa etme özgürlüklerini kısıtlayacak ya da kullanımına izin verecek olan herhangi izin ya da anlaşmaya tabi iseler veya tabi olacaklarsa, Sözleşme imzalanmadan önce, Sözleşme Akdeden Kurumu derhal haberdar etmeleri yönünde bilgilendireceklerdir. Sözleşme Akdeden Görevliler ayrıca, olası Yüklenicilere, kısıtlamalarla sonuçlanacak olan herhangi yeni bir anlaşma ya da düzenlemeye girmek için ellerinden gelen gayreti göstermelerini bildirecektir.

6.4. Bir Sözleşme Akdeden Görevlinin, Bölüm VIII'in (Proje Bilgilerinin İfşası ve Kullanımı) ve Tamamlayıcı Anlaşmaların ilgili bölümünün gerektirdiği şekilde Proje Bilgisinin kullanımı ve ifşası için uygun hakları güvence altına alamadığı, ya da Yüklenici ya da potansiyel Yükleniciler tarafından Bilginin ifşası ve kullanımı üzerine kısıtlamalar hakkında bilgilendirildiği durumda, konu çözüm için Yürütme Komitesine iletilecektir.

- 6.5. Bir Katılımcı, Bölüm III'te (İşin Kapsamı) tanımlanan çabalarla ilgili olan diğer Katılımcıların özel ulusal ihtiyaçları için sözleşme yapabilir.
- 6.6. Para için en iyi değeri elde etmeyi teşvik etmek için, ABD Savunma Bakanlığı, sözleşme faaliyetleri boyunca, Sözleşmelerin hedefleri ve gereklilikleri ile tutarlı maksimum uygun olan ölçüde rekabetçi bir temel üzerinde Yüklenicilerin taşeronları seçmesini talep edecektir (bu koşul Katılımcıların tümünün ulusundan taşeronlar içerir).

BÖLÜM VII

PROJE EKİPMANI VE MÜŞTEREKEN ELDE EDİLEN EKİPMAN

- 7.1. Her Katılımcı, bu Mutabakat Muhtırasını icra etmek için gerekli olduğu belirtilen Proje Ekipmanını bir başka Katılımcıya temin edebilir. Proje Ekipmanı, tedarik eden Katılımcının mülkiyeti olarak kalacaktır. Bir Katılımcı tarafından diğer bir Katılımcıya temin edilen tüm Proje Ekipmanının bir listesi JSF Program Ofisi tarafından yapılacak ve idame ettirilecektir.
- 7.2. Eğer tedarik eden Katılımcı Proje Ekipmanının tüketilmesine ya da tedarik eden Katılımcıya ödeme yapılmaksızın Proje ile ilgili olarak aksi şekilde tüketilmesine izin vermemişse, teslim alan Katılımcı, bu gibi Proje Ekipmanını iyi bir şekilde, hataları giderilmiş ve çalışır bir durumda idame ettirecektir ve teslim alındığı şekilde iyi durumda, beklenen normal aşınma ve yıpranma ile iade edecektir. Teslim alan Katılımcı, (normal aşınma ve yıpranma dışındaki) hasarın maliyetini ya da Proje Ekipmanının zararını ödeyecektir.
- 7.3. Tedarik eden Katılımcı, Proje Ekipmanını, teslim alan Katılımcıya karşılıklı olarak belirlenen bir yerde teslim edecektir. Proje Ekipmanının mülkiyeti, Proje Ekipmanının alımı esnasında tedarik eden Katılımcıdan teslim alan

Katılımcıya geçecektir. Bundan sonraki herhangi bir taşıma, teslim alan Katılımcının sorumluluğudur.

- 7.4. Devredilen tüm Proje Ekipmanı, temin eden Katılımcı tarafından yazılı olarak aksi şekilde rıza gösterilmemişse, teslim alan Katılımcı tarafından yalnız bu Mutabakat Muhtırasını yerine getirme amaçlarıyla kullanılacaktır. Ayrıca, Bölüm XII'ye (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) uygun olarak, Proje Ekipmanı, tedarik eden Katılımcının önceden yazılı izni olmaksızın bir Üçüncü Tarafa yeniden devredilmeyecektir.
- 7.5. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında bir başka Katılımcıya devredilen Proje Ekipmanı, bu Mutabakat Muhtırasının sona erdirilmesinden ya da tarihinin sona ermesinden önce tedarik eden Katılımcıya iade edilecektir.
- 7.6. Proje esnasında ya da Projenin durdurulması üzerine, ABD Savunma Bakanlığı, diğer Katılımcılara danıştıktan sonra, Müstereken Elde Edilen Ekipmanı elden çıkarabilir ya da elinde tutabilir. ABD Savunma Bakanlığı tarafından elden çıkarma, bu gibi ekipmanın başka bir Katılımcıya devredilmesini içerebilir. Eğer ABD Savunma Bakanlığının Müstereken Elde Edilen Ekipmanı elden çıkarması bu Mutabakat Muhtırasının Bölüm XII'sine (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) uygun olarak satış yoluyla olur ise, Katılımcılar bu gibi satışın karşılığını, bu Mutabakat Muhtırasında ve Tamamlayıcı Anlaşmalarında mali katkıları için belirtilen oranla aynı oranlarda paylaşacaklardır.
- 7.7. Eğer ABD Savunma Bakanlığı paragraf 7.6 kapsamındaki menfaatlerini kullanmazsa, bu JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası kapsamında herhangi Müstereken Elde Edilen Ekipman Proje esnasında ya da Yürütme Komitesi tarafından karar verildiği şekilde Proje durduğunda elden çıkarılabilir. Müstereken Elde Edilen Ekipman, bu gibi proje ekipmanındaki bir Katılımcının çıkarının bir başka Katılımcıya devredilmesini, ya da bu gibi ekipmanın bu Mutabakat

Muhtırasındaki Bölüm XII'ye (Üçüncü Tarafıara Satışlar ve Devirler) uygun olarak bir Üçüncü Tarafa satışını içerebilir. Katılımcılar, bu Mutabakat Muhtırası ve Tamamlayıcı Anlaşmalarındaki mali katkıları için belirtildiği şekilde aynı oranlarla bir Üçüncü Tarafa devredilen ya da satılan Müştereken Elde Edilen Ekipmandan alınan ödemeleri paylaşacaklardır.

BÖLÜM VIII

PROJE BİLGİSİNİN İFŞASI VE KULLANIMI

8.1. Genel

8.1.1. Katılımcılar, başarılı işbirliğinin, bu Projeyi yürütmek için gereken bilginin karşılıklı olarak değiştirilmesine dayandığını kabul ederler. Katılımcılar, Projenin ifasını ve sonraki nesil Hava Sisteminin üç versiyonlu ailesinin üretim ve desteğine geçişi mümkün kılmak için yeterli Proje Bilgisini bu gibi Bilginin kullanımı hakkını elde etmeyi ve karşılıklı olarak değiştirmeyi amaçlarlar. Elde edilecek olan Proje Bilgisinin niteliği ve miktarı, Bölüm II (Amaçlar) ve Bölüm III'te (İşin Kapsamı) belirtilen amaçlarla tutarlı olacaktır.

8.1.2. Bu bölümdeki hükümler geçerli olmakla birlikte, Proje Bilgisinin ifşası, ancak Katılımcıların kendi ulusal ifşa politikalarına uygun olacak yapılacaktır. Katılımcılar, ulusal ifşa politikaları içerisinde bu Mutabakat Muhtırası kapsamı altında Proje Bilgisinin ifşasını azamiye çıkarmak için ellerinden gelen gayreti göstereceklerdir. Özel ifşa sınırlamaları, Tamamlayıcı Anlaşmalarda uygun şekilde tanımlanacaktır.

8.1.3. Katılımcılar, Projede Üretilen Bilginin çoğunluğunun elektronik olarak temin edileceğini kabul ederler. Bu gibi elektronik olarak sağlanan Bilginin Katılımcılara temin

edileceği ölçü ve yöntem, Tamamlayıcı Anlaşmalarda tanımlanacaktır.

8.2. Devlete Ait Projede Üretilen Bilgi

8.2.1. İfşa: Bir Katılımcının askeri ya da sivil çalışanları tarafından oluşturulan tüm Projede Üretilen Bilgi (bundan böyle burada "Devlete Ait Projede Üretilen Bilgi" olarak adlandırılacaktır) derhal ve ücretsiz olarak Katılımcılara ifşa edilecektir.

8.2.2. Kullanım: Katılımcılar, şu amaçlar için ücretsiz olarak tüm Devlete Ait Projede Üretilen Bilgiyi kullanabilir ya da kullanabilir: ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her Katılımcı için, Tamamlayıcı Anlaşmada o Katılımcı için belirtilen amaçlar için; ve ABD Savunma Bakanlığı JSF Amaçları için. Devlete Ait Projede Üretilen Bilgiyi üreten Katılımcı, ayrıca onu kullanma hakkını elinde tutacaktır. Bir Üçüncü Tarafa herhangi satış ya da diğer devir, bu Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm XII'nin (Üçüncü Tarafalara Satışlar ve Devirler) hükümlerine tabi olacaktır.

8.3. Devlete Ait Proje Mevcut Bilgisi

8.3.1. İfşa: Her Katılımcı, istek üzerine, aşağıdaki şartlara tabi olarak, askeri ya da sivil çalışanları tarafından ortaya çıkarılan herhangi ilgili Devlete Ait Proje Mevcut Bilgisini isteyen Katılımcıya derhal ve ücretsiz olarak ifşa edecektir:

8.3.1.1. Bu gibi Devlete Ait Proje Mevcut Bilgisi, Bilgiye sahip olan Katılımcı talepte bulunan Katılımcıya danıştıktan sonra, bunun Proje için "gerekli" ya da "faydalı" olup olmadığına karar verdikten sonra, proje için gereklidir ya da faydalıdır.

8.3.1.2. Bu gibi Devlete Ait Proje Mevcut Bilgisi, mülkiyet haklarının sahiplerine sorumluluk yüklemeksizin elde edilebilir kalınabilir; ve

8.3.1.3. İfşa, onu temin eden Katılımcının ulusal ifşa politikaları ve yönetmelikleri ile tutarlı olacaktır.

8.3.2. Kullanım: Bir Katılımcı tarafından, talepte bulunur. Katılımcıya temin edilen Devlete Ait Proje Mevcut Bilgisi, Proje amaçları için talepte bulunan Katılımcı tarafından veya onun için ücretsiz olarak kullanılabilir; bununla beraber, temin eden Katılımcı, bu gibi Devlete Ait Proje Mevcut Bilgisi ile ilgili tüm haklarını elinde tutacaktır.

8.4. Yukleniciye Ait Projede Üretilen Bilgi

8.4.1. İfşa: Yükleniciler tarafından oluşturulan ve iletilen Projede Üretilen Bilgi (bundan böyle burada "Yükleniciye Ait Projede Üretilen Bilgi") olarak adlandırılacaktır), Katılımcılara derhal ve ücretsiz olarak ifşa edilecektir. Bir Yüklenici tarafından oluşturulan, fakat iletilmeyen Projede Üretilen Bilgi, uygulanan Sözleşmenin koşullarına uygun olarak Bilginin belirtilen şekle dönüştürülmesi ücreti karşılığında ve çoğaltma ve iletme masrafları karşılığında, Katılımcıların talebi üzerine temin edilecektir.

8.4.2. Kullanım: Katılımcılar, şu amaçlar için Katılımcıların Yüklenicileri tarafından oluşturulan ve iletilen tüm Yükleniciye Ait Projede Üretilen Bilgiyi ücretsiz olarak kullanabilir ya da kullanabilir: ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her Katılımcı için, Tamamlayıcı Anlaşmada o Katılımcı için belirtilen amaçlar için; ve ABD Savunma Bakanlığı JSF Amaçları için. Yüklenicileri Yükleniciye Ait Projede Üretilen Bilgiyi oluşturan ve üreten Katılımcı ayrıca, ilgili Sözleşmeye (Sözleşmelere) uygun olarak bu bilgiyi kullanma hakkını elinde tutacaktır. Yükleniciye Ait Projede Üretilen Bilginin bir Üçüncü Tarafa herhangi satışı ya da diğer devri, bu Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm XII'nin (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) hükümlerine tabi olacaktır.

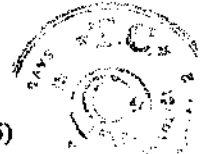
8.5. Yukleniciye Ait Proje Mevcut Bilgisi

8.5.1. İfşa: Bir Sözleşme Akdeden Katılımcı, bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak verilen ihaleler kapsamında

iletilen Yükleniciler tarafından oluşturulan tüm Yükleniciye Ait Proje Mevcut Bilgilerini derhal ve ücretsiz olarak diğer Katılımcılara temin edecektir. Bu Mutabakat Muhtırası dışında verilen İhaleler kapsamında Yükleniciler tarafından oluşturulan ve bir Katılımcının mülkiyetinde olan herhangi diğer Proje Mevcut Bilgisi, aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi şartıyla, talebi üzerine diğer bir Katılımcıya derhal ve ücretsiz olarak temin edilecektir:

- 8.5.1.1. Bu gibi Yükleniciye ait Proje Mevcut Bilgisi, Bilgiye sahip olan Katılımcının diğer Katılımcılara danıştıktan ve bunun Proje için "gerekli" ya da "faydalı" olup olmadığına karar verdikten sonra, Proje için gereklidir ya da Proje için faydalıdır.
- 8.5.1.2. Bu gibi Yükleniciye Ait Proje Mevcut Bilgisi, mülkiyet haklarının sahiplerine sorumluluk yüklemeksizin elde edilebilir kılınabilir; ve
- 8.5.1.3. İfşa, onu temin eden Katılımcının ulusal ifşa politikaları ve yönetmelikleri ile tutarlı olacaktır.
- 8.5.2. Kullanım: Bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak imzalanan Sözleşmeler kapsamında Yükleniciler tarafından iletilen tüm Proje Mevcut Bilgileri, şu amaçlar için, ücretsiz olarak, teslim alan bir Katılımcı tarafından kullanılabilir ya da kullanılabilir: ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her Katılımcı için, Tamamlayıcı Anlaşmada o Katılımcı için belirtilen amaçlar için; ve ABD Savunma Bakanlığı JSF Amaçları için. Bir Katılımcının Yüklenicileri tarafından temin edilen ve başka bir Katılımcıya ifşa edilen herhangi diğer Proje Mevcut Bilgisi, Proje maksatları için o Katılımcı tarafından ya da onun için ücretsiz olarak kullanılabilir, ve mülkiyet haklarının sahipleri tarafından daha başka kısıtlamalara tabi olabilir. Temin eden Katılımcı, Yükleniciye Ait Proje Mevcut Bilgisi hususundaki tüm haklarını elinde tutacaktır.

8.6. Proje Bilgisinin Alternatif Kullanımları

8.6.1. Projede Üretilen Bilginin, bu Mutabakat Muhtırasınının 8.2.2. ve 8.4.2. paragraflarında ve onun Tamamlayıcı Anlaşmaları hükümlerinde öngörülenler dışındaki amaçlarla diğer Katılımcılar tarafından kullanımı için, ABD Savunma Bakanlığının önceden yazılı izni gerekecektir.

8.6.2. Bir Katılımcı tarafından temin edilen herhangi Proje Mevcut Bilgisi, temin eden Katılımcı tarafından yazılı olarak aksine izin verilmemişse, diğer Katılımcılar tarafından ancak bu Mutabakat Muhtırasında belirtilen amaçlar için kullanılacaktır.

8.7. Tescilli Proje Bilgisi

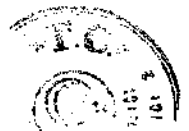
8.7.1. Tescilli çıkarılara tabi tüm Proje Bilgisi teşhis edilecek, işaretlenecek ve güvenlik sınıflamasına bağlı olarak, Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi olarak ya da Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi olarak ele alınacaktır.

8.7.2. NATO üyesi Katılımcılar için, 19 Ekim 1970 tarihinde Brüksel'de imzalanan, Savunma Amaçları için Teknik Bilginin İletilmesi üzerine NATO Anlaşmasının hükümleri ile, 1 Ocak 1971 tarihinde Kuzey Atlantik Konseyi tarafından onaylanan Savunma Amaçları için Teknik Bilginin İletilmesi üzerine NATO Anlaşması için Uygulama Prosedürleri, bu Mutabakat Muhtırası ile ilgili tescilli Proje Bilgisine uygulanacaktır. NATO üyesi olmayan Katılımcılar, Savunma Amaçları için en az Teknik Bilginin İletilmesi üzerine NATO Anlaşması kadar katı hükümlere Tamamlayıcı Anlaşmalarında rıza göstereceklerdir.

8.8. Patentler

8.8.1. Her Katılımcı, Proje için tüm Sözleşmelerine, Proje Buluşları ve onunla ilgili Patent hakları hususundaki hakların düzenlenmesi ile ilgili bir hüküm dahil edecektir, bu hüküm:

8.8.1.1. Katılımcınının, konu ile ilgili Yüklenciden engel olmaksızın, Proje Buluşları için Patent başvuruları

yapma hakkıyla birlikte, bu gibi tüm Proje Buluşları yapma hakkına haiz olacağını şart koşar; ya da

8.8.1.2. Yüklenicinin, aşağıdaki paragraf 8.8.2.'nin hükümlerine uygunluk koşulları üzerinde, Katılımcılara Proje Buluşları ve ona ait Patentler için bir lisans sağlarken, Proje Buluşları için Patent başvuruları yapma hakkı ile birlikte, bu gibi Proje Buluşları için hakkını kullanacağını (ya da hakkı elinde tutmayı) şart koşar.

8.8.2. Bir Yüklenicinin herhangi bir Proje Buluşu hakkını kullanması (ya da hakkı elinde tutması) durumunda, Sözleşme Akdeden Katılımcı diğer Katılımcılara, şu amaçlar için patentli Proje Buluşunu uygulamak ya da uygulatmak için, o buluş için alınan tüm Patentler kapsamında münhasır olmayan, gayri kabili rücu, telif hakkı ücreti olmayan lisanslar sağlayacaktır: ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her Katılımcı için, Tamamlayıcı Anlaşmada o Katılımcı için belirtilen amaçlar ve ABD Savunma Bakanlığı JSF Amaçları için.

8.8.3. Devletin sahip olduğu tesisler, içindekiler de dahil, Katılımcıların askeri ya da sivil çalışanları tarafından yapılan tüm Proje Buluşları ve Sözleşme Akdeden Katılımcının hak sahibi olduğu ya da hak elde etme yetkisinin olduğu Yükleniciler tarafından yapılan tüm Proje Buluşları için, Patent hakları hususunda aşağıdaki 8.8.4. ile 8.8.7. arası alt paragrafların hükümleri uygulanacaktır.

8.8.4. Bir Katılımcının bir Proje Buluşu hususunda bir Patent başvurusu yapma hakkına sahip olduğu veya bu hakkı alabileceği durumda, o Katılımcı, bu gibi bir Patent başvurusu yapma hususunda diğer Katılımcılara danışacaktır. Bu gibi bir Proje Buluşu hakkına sahip olan ya da bu hakkı elde eden Katılımcı, diğer ülkelerde, o Proje Buluşunu kapsayan Patent başvuruları yapacak, yaptıracak, ya da diğer Katılımcılara başvuru yapma hakkını temin edecektir.

Eğer bir Patent başvurusu yapan ya da yaptıran bir Katılımcı, başvurunun kovuşturmasını durdurmaya ya da başvuruda verilen Patenti idame ettirmeyi durdurmaya karar verirse, bu Katılımcı bu kararını diğer Katılımcılara bildirecek ve diğer Katılımcıların kovuşturmaya devam etmesine, veya duruma göre Patenti idame ettirmeye devam etmesine izin verecektir. Bununla beraber, ABD Savunma Bakanlığının bir başvurusunu resmi işleme koyduğu bir Patent kovuşturmasını durdurmaya karar verdiği, ya da o başvuru üzerine verilen bir Patenti idame ettirmeyi durdurduğu durumlarda, ABD Savunma Bakanlığı kovuşturmaya devam etme, veya duruma göre Patenti idame ettirme fırsatını önce Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanlığına teklif edecektir.

- 8.8.5. Her Katılımcıya, Proje Buluşları ile ilgili olarak resmi işleme konan Patent başvurularının ve verilen Patentlerin suretleri temin edilecektir.
- 8.8.6. Her Katılımcı diğer Katılımcıya, Proje Buluşunu uygulamak ya da uygulamak amacıyla, Proje Buluşları için alınan Patentler kapsamında münhasır olmayan, gayri kabili rücu, telif hakkı ücreti olmayan lisansı şu amaçlarla verecektir: ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her Katılımcı için, Tamamlayıcı Anlaşmada o Katılımcı için belirtilen amaçlar ile, bir Tamamlayıcı Anlaşmada aksi belirtilmemişse, ABD Savunma Bakanlığı JSF Amaçları kapsamında.
- 8.8.7. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamı altında resmi işleme konacak olan, Gizlilik Derecesine Sahip Bilgiler içeren patent başvuruları, 21 Eylül 1960 tarihinde Paris'te imzalanan, Savunma ile ilgili olan ve Patent için Başvurular yapılan Buluşların Gizliliğini Karşılıklı Olarak Korumak için NATO Anlaşmasına dahil edilen ihtiyaç ve Uygulama Prosedürlerine uygun olarak muhafaza edilecektir.
- 8.8.8. Her Katılımcı, Proje kapsamında icra edilen iş esnasında ortaya çıkan, kendi ülkesinde yapılan herhangi bir Patent

ihlal iddialarından diğerk Katılımcıları haberdar edecektir. Diğerk Katılımcılar mümkün olduğu ölçüde, iddiayı savunmada yardımcı olabilecek olan, kendileri için mevcut Bilgileri temin edeceklerdir. Her Katılımcı, ülkesinde yapılan tüm Patent ihlal iddialarını ele almaktan sorumlu olacaktır ve bu gibi iddiaların herhangi bir çözüme ulaşmasından önce ele alma esnasında diğerk Katılımcılara danışacaktır. Katılımcılar, bu Mutabakat Muhtırası ve Tamamlayıcı Anlaşmalarındaki mali katkıları için belirtildiği şekilde aynı oranlarda Patent ihlal iddialarını çözüme ulaştırma maliyetlerini paylaşacaklardır. Katılımcılar, ulusal yasa ve uygulamalarına uygun olarak, kendi ülkeleri tarafından verilen bir Patent kapsamındaki herhangi bir buluşun Proje altında icra edilen iş esnasında tüm kullanım ve imalat için yetki ve izinlerini vereceklerdir.

BÖLÜM IX

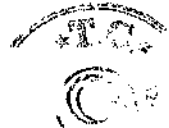
KONTROLLÜ TASNİF DIŞI BİLGİ

9.1. Bu Mutabakat Muhtırasında aksi öngörüldüğü ya da başlatan Katılımcı tarafından yazılı olarak izin verildiği durumlar dışında, bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen veya oluşturulan Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi aşağıdaki şekilde kontrol edilecektir:

9.1.1. Bu gibi Bilgiler yalnız, Bölüm VIII'de (Proje Bilgisinin ifşası ve Kullanımı) belirtildiği şekilde Proje Bilgisinin kullanımı için izin verilen amaçlar için kullanılacaktır.

9.1.2. Bu gibi Bilgilere erişmek, onlara erişimi 9.1.1. alt paragraf kapsamında kullanım için gerekli olan personel ile sınırlı olacaktır, ve Bölüm XII'nin (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) hükümlerine tabi olacaktır.

9.1.3. Başlatan Katılımcılar bu gibi ifşaya izin vermezse, 9.1.2. alt paragrafta öngörülen durum dışında, her Katılımcı, bu gibi bilginin daha fazla ifşâ edilmemesini sağlamak için

(herhangi yasal hükümler altındaki talepleri de içeren) kendisinde mevcut olan, ulusal sınıflama içerebilecek tüm yasal önlemleri alacaktır. İzin verilmeyen ifşa durumunda, veya Bilginin herhangi bir yasal hüküm altında daha fazla ifşasının gerekmesi olasılığı doğarsa, başlatan Katılımcı derhal haberdar edilecektir.

- 9.2. Uygun kontrolleri temin etmede yardımcı olmak için, başlatan Katılımcı, Kontrollü Tasnif Dışı Bilginin uygun şekilde işaretlendiğini garanti edecektir. Katılımcılar, önceden ve yazılı olarak, Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi üzerine konulacak olan işaretler üzerinde karara varacaklardır. Uygun işaretler, bu Mutabakat Muhtırası için Proje Güvenliği Talimatında tanımlanacaktır.
- 9.3. Bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen ya da oluşturulan Kontrollü Tasnif Dışı Bilgiler, paragraf 9.1'de öngörüldüğü gibi kontrol temin eden bir şekilde işlem görecektir.
- 9.4. Katılımcılar, Kontrollü Tasnif Dışı Bilginin Yüklenicilere verilmesine izin vermeden önce, Yüklenicilerin yasal olarak bu Bölümün hükümlerine uygun olarak bu gibi Bilgiyi kontrol etmek zorunda olduğunu temin edeceklerdir.

BÖLÜM X

TESİSLERE ZİYARETLER

- 10.1. Her bir Katılımcı; ilgili Katılımcılar tarafından izin verilmesi ve bilmesi gereken ilkesine uygun olarak ve çalışanların her türlü gerekli ve uygun güvenlik geçiş izinlerine sahip olması şartıyla, başka bir Katılımcının çalışanları tarafından ya da başka bir Katılımcının yüklenicilerinin çalışanları tarafından, devlet kurum, kuruluş ve laboratuvarlarına, ve Yüklenici sanayi tesislerine ziyaretlere izin verecektir.

- 10.2. Ziyaretçi tüm personelin, ev sahibi Katılımcının güvenlik yönetmeliklerine uyması gerekecektir. Ziyaretçilere ifşa edilen ya da temin edilen tüm Bilgi, ziyaret eden personele kefil olan Katılımcıya temin edilmiş gibi ele alınacak ve bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerine tabi olacaktır.
- 10.3. Bir Katılımcının personeli tarafından bir diğer Katılımcının tesisine ziyaret talepleri resmi kanallar vasıtasıyla koordine edilecek ve ev sahibi Ülkenin belirlenen ziyaret esaslarına uygun olacaktır. Ziyaret talepleri Projenin adını taşıyacaktır.
- 10.4. Devam eden bir esas üzerinde, diğer bir Katılımcının tesislerini ziyaret etmesi gerekir her Katılımcının personelinin listeleri, resmi kanallar vasıtasıyla Tekrar Eden Uluslararası Ziyaret Esaslarına uygun olarak sunulacaktır.

BÖLÜM XI

GÜVENLİK

- 11.1. Bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen ya da oluşturulan tüm Gizlilik Derecesine Haiz Bilgi ve Malzeme, bu Mutabakat Muhtırasının her Tamamlayıcı Anlaşmasında belirtildiği şekilde Amerika Birleşik Devletleri hükümeti ve her Katılımcının hükümeti arasındaki Güvenlik Anlaşmasına uygun olarak saklanacak, ele alınacak, iletilecek ve korunacaktır. Ayrıca, aşağıdaki güvenlik hükümleri de uygulanacaktır:
- 11.2. Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeler yalnız devletten devlete resmi kanallar aracılığıyla ya da Tayin Edilen Güvenlik Yetkililerinin (DSA) onayladığı yollarla iletilecektir. Bu gibi Bilgi ve Malzemeler sınıflama düzeyini taşıyacak, menşe ülkesini, bildirme koşullarını, ve Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve

Malzemenin, bu Mutabakat Muhtırası ile ilgili olduğu durumu belirtilecektir. Her bir Katılımcı, uygun bir şekilde, bu gibi Gizlilik Derecesine Haiz Bilgi ve Malzemenin iletilmesini kolaylaştırmak için önlemler alacaktır.

- 11.3. Her bir Katılımcı, bu Mutabakat Muhtırasına göre temin edilen veya oluşturulan Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin, diğer Katılımcılar bu gibi ifşaya razı olmazlarsa, paragraf 11.8'de öngöröldüğü durum hariç, daha fazla ifşadan korunduğunu garanti etmek için kendisinde mevcut olan tüm yasal önlemleri alacaktır. Buna uygun olarak, her bir Katılımcı şunları garanti edecektir:
- 11.3.1. Alıcılar, Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeyi, Bölüm XII'de (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) tanımlanan esaslar kapsamında izin verilen durum hariç, Üçüncü Taraflardan herhangi bir devlet, ulusal, organizasyon ya da oluşuma vermeyecektir.
- 11.3.2. Alıcılar, Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeyi bu Mutabakat Muhtırasında öngörölen amaçların dışında kullanmayacaktır.
- 11.3.3. Alıcılar, bu Mutabakat Muhtırası kapsamında öngörölen Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeler üzerine herhangi dağıtım ve erişim kısıtlamalarına uyacaktır.
- 11.4. Katılımcılar, bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen ya da oluşturulan Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin kaybolduğunun veya izin verilmeyen kişilere verildiğinin bilindiği ya da bunlardan kuşkulanmak için nedenler, olan tüm durumları soruşturacaklardır. Her bir Katılımcı ayrıca, bu gibi herhangi bir durumun, soruşturmanın nihai sonuçlarının ve yeniden meydana gelmelerini önlemek için yapılan düzeltici faaliyetin detaylarını diğer Katılımcılara derhal ve tam olarak bildirecektir.

- 11.5. Gizlilik derecesine sahip bir Sözleşmenin imzalandığı ülkedeki DSA, yasa ve yönetmeliklerine uygun olarak, Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin korunması için ülkesi içerisinde güvenlik önlemlerini idare etmek üzere sorumluluk üstlenecektir. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında alınan Gizlilik Derecesine Haiz herhangi bir Bilgi ve Malzeme, Yüklenici, olası Yüklenici ya da taşeronlara verilmeden önce, DSA'lar:
- 11.5.1. Bu gibi Yüklenici, olası Yüklenici ya da taşeronların ve tesislerinin Gizlilik Derecesine Haiz Bilgi ve Malzemeyi yeterli düzeyde koruma kapasitesine sahip olduğunu garanti edeceklerdir.
- 11.5.2. Eğer uygunsa, tesislere bir güvenlik belgesi vereceklerdir.
- 11.5.3. Eğer uygunsa, görevleri Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişimi gerektiren tüm personele, birer güvenlik belgesi vereceklerdir.
- 11.5.4. Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişen tüm personele, ulusal güvenlik yasaları ve yönetmeliklerine ve bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerine uygun olarak Bilgiyi koruma sorumluluklarının bildirildiğini garanti edeceklerdir.
- 11.5.5. Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin uygun şekilde korunduğunu garanti etmek için güvenlik belgesi verilen tesislerin periyodik güvenlik incelemelerini yürüteceklerdir.
- 11.6. Müdür, JSF/ID bu Mutabakat Muhtırası için Proje Güvenlik Talimatı (PSI) ve Sınıflama Kılavuzu (CG) hazırlayacaktır. PSI ve CG, Proje Bilgisi ve malzemenin sınıflanacağı, işaretleneceği, kullanılacağı, iletileceği ve korunacağı yöntemleri tanımlayacaktır. PSI ve CG, bu Mutabakat Muhtırası yürürlüğe girdikten sonra üç ay içerisinde Müdür, JSF/ID tarafından geliştirilecektir. PSI ve CG gözden geçirilecek ve uygun

DSA'lara gönderilecektir ve Projeye katılan Yüklenici ve devlet personeline uygulanabilir olacaktır. CG, uygun olduğu zaman, sınıflamanın derecesini küçültmek amacıyla düzenli inceleme ve gözden geçirmelere tabi olacaktır. Bu Mutabakat Muhtırası için PSI ve CG, herhangi bir Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin ya da Kontrollü Tasnif Dışı Bilginin bir Katılımcıya iletilmesinden önce uygun DSA'lar tarafından onaylanacaktır.

11.7. Ulusların ya da bir Üçüncü Tarafın kurumlarının mali, idari, politik ya da yönetsel kontrolü altında olacak olan ve DSA'lar tarafından tespit edilen Yukleniciler, olası Yükleniciler ya da taşeronlar, ancak ulusların ya da bir Üçüncü Tarafın kurumlarının Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişime sahip olmayacağını temin etmek için uygulanabilir önlemler yürürlükte olduğunda, bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen ya da oluşturulan Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişimi gerektiren bir Sözleşmeye veya alt sözleşmeye katılabilir. Eğer ulusların ya da bir Üçüncü Tarafın diğer kurumlarının erişimini önlemek için yürürlükte uygulanabilir önlemler yoksa, bu gibi erişime izin verme onayından önce diğer Katılımcılara danışılacaktır.

11.8. Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin kullanılmasının gerektiği herhangi bir tesis için, sorumlu Katılımcı ya da Yüklenici, bu Mutabakat Muhtırasına ait Bilgi ya da malzemeyi bu gibi bir tesiste korumak için sorumlulukları etkili şekilde yerine getirmek amacıyla kişi ya da kişilerin görevlendirilmesini onaylayacaktır. Bu görevliler, bu Mutabakat Muhtırasına dahil edilen Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişimi, erişim için uygun

şekilde onaylanan ve bilmesi gereken ilkesi çerçevesinde gerekli kişilere sınırlamaktan sorumlu olacaktır.

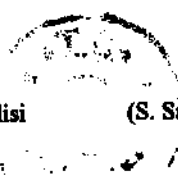
11.9. Her bir Katılımcı, Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişimin, gerekli güvenlik giriş izinlerine sahip olan ve Projeye katılmak için Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişime özel bir şekilde ihtiyaç duyan kişilerle sınırlı olduğunu garanti edecektir.

11.10. Bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen ya da oluşturulan bilgi ya da malzeme, mümkün olduğunca GİZLİ olarak sınıflandırılabilir. Bu Mutabakat Muhtırası ve içeriği TASNİF DIŞI'dır.

BÖLÜM XII

ÜÇÜNCÜ TARAFLARA SATIŞLAR VE DEVİRLER

12.1. ABD Savunma Bakanlığı, Projede Üretilen Bilgi, Müstereken Elde Edilen Ekipman ya da tamamen veya kısmen Projede Üretilen Bilgiden elde edilen herhangi bir kalemi, diğer Katılımcılara önceden danışmadan herhangi bir Üçüncü Tarafa satmayacak, hakkını devretmeyecek, ifşa etmeyecek, ya da mülkiyetini devretmeyecektir. Bunun da ötesinde, ABD Savunma Bakanlığı, diğer Katılımcılara önceden danışmaksızın, kalemin sahibi de dahil, başkaları tarafından bu gibi herhangi bir satış, ifşa, ya da devre izin vermeyecektir. ABD Savunma Bakanlığı, diğer Katılımcılar tarafından ele alınan güvenlik hususları üzerine görüşleri dikkate alan bu gibi potansiyel satış, ifşa, ve devirlerle ilgili ABD Savunma Bakanlığı kararlarınının diğer Katılımcılar için önemini kabul eder. ABD Savunma Bakanlığı, bu paragrafta tanımlanan satış, ifşa ya da diğer devirlerin ancak amaçlanan alıcınının hükümeti yazılı olarak aşağıdakileri yapacağına rıza gösterirse yapılacağını kabul eder:

- 12.1.1. Temin edilen herhangi bir teçhizat ya da Bilgiyi devretmeyecek, ya da daha sonra yeniden devredilmesine müsaade etmeyecektir.
- 12.1.2. Temin edilen ekipman ya da Bilgiyi yalnız bu gibi ekipman ya da Bilginin temin edildiği amaçlar için kullanacak veya kullanılmasına izin verecektir.
- 12.2. Diğer Katılımcılar, Projede Üretilen Bilgi, Müstereken Elde Edilen Ekipman ya da tamamen veya kısmen Projede Üretilen Bilgiden elde edilen herhangi kalemi, diğer Katılımcılara önceden danışmadan herhangi bir Üçüncü Tarafa satmayacak, hakkını devretmeyecek, ifşa etmeyecek, ya da mülkiyetini devretmeyecektir. Bunun da ötesinde, diğer Katılımcılar ABD Savunma Bakanlığına önceden danışmaksızın, kalemin sahibi de dahil, başkaları tarafından bu gibi herhangi satış, ifşa, ya da devre izin vermeyecektir. Diğer Katılımcılar, amaçlanan alıcının hükümeti yazılı olarak aşağıdakileri yapacağına rıza göstermezse, bu paragrafta tanımlanan satış, ifşa ya da diğer devirlere ABD Savunma Bakanlığı tarafından izin verilmeyeceğini kabul eder:
- 12.2.1. Temin edilen herhangi teçhizat ya da Bilgiyi yeniden devretmeyecek, ya da daha sonra yeniden devredilmesine müsaade etmeyecektir.
- 12.2.2. Temin edilen teçhizat ya da Bilgiyi yalnız bu gibi ekipman ya da Bilginin temin edildiği amaçlar için kullanacak veya kullanılmasına izin verecektir.
- 12.3. Her bir Katılımcı, herhangi Projede Üretilen Bilgi ya da diğer Katılımcıların Proje Mevcut Bilgisini içermemesi şartıyla, Proje Mevcut Bilgisini satma, devretme, hakkını devretme, ifşa etme ya da mülkiyetini devretme hakkını elinde tutacaktır.
- 12.4. Bir Katılımcı, bu gibi teçhizat veya Bilgiyi temin eden Katılımcının önceden yazılı izni olmaksızın, herhangi Üçüncü Tarafa başka bir Katılımcı tarafından temin

edilen Proje Mevcut Bilgisi veya Proje Teçhizatını satmayacak, hakkını devretmeyecek, ifşa etmeyecek veya mülkiyetini devretmeyecektir. Tedarik eden Katılımcı, yalnız bu gibi devirlere izin vermekten ve, uygun olduğu ölçüde, bu gibi devirleri uygulama yöntem ve koşullarını belirlemekten sorumlu olacaktır.

12.5. Projede Üretilen Bilgi, Müstereken Elde Edilen Teçhizat, ya da tamamen veya kısmen Projede Üretilen Bilgiden elde edilen herhangi kalemin Üçüncü Taraplara satışları ve devirleri için verilecek izin; dış politika, ulusal güvenlik sebepleri, ulusal yasalar, yönetmelikler ve politikalara tabi olacaktır. Başka bir Katılımcının bir Üçüncü Tarafa satış veya devri için ABD Savunma Bakanlığı onayında, bu gibi teçhizat ya da Bilgiyi ABD'nin aynı Üçüncü Tarafa satma veya devretme isteği göz önüne alınır.

12.6. Katılımcılar, diğer devletlerin bu Mutabakat Muhtırasının sonuçlarından elde edilen teçhizatı almak isteyebileceklerini beklerler. Katılımcılar, kendi uluslarının sanayilerinin diğer devletlere satış için bu gibi teçhizatlar üretmek için birlikte çalışmalarının avantajlarını kabul ederler.

12.7. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında geliştirilen ekipmanın Üçüncü Taraplara satışı ve diğer devirleri, Katılımcılar arasında paylaşılacak bir pay doğurabilir. Bu gibi herhangi bir satış ya da devirden önce, söz konusu payın miktarı ve bu payı değerlendirme ve dağıtma esasları, Katılımcılar tarafından, her Katılımcının yasa ve yönetmeliklerine uygun bir şekilde, karşılıklı olarak belirlenecektir. Bir Katılımcı, kendine tahakkuk eden payı azaltabilir.

BÖLÜM XIII

YÜKÜMLÜLÜKLER VE HAK TALEPLERİ

- 13.1. Alacak yükümlülüğü ile ilgili Katılımcıların çok taraflı ve tek taraflı antlaşma ve anlaşmalarına tabi olarak, uygun olduğunda, bu Mutabakat Muhtırası ve Tamamlayıcı Anlaşmalarının ifasında ve resmi görevin icrasında yerine getirilen faaliyetlerden ortaya çıkan, veya onlarla ilgili olan yükümlülüklerle ilişkin aşağıdaki hükümler uygulanacaktır:
- 13.1.1. Bölüm VII'de (Proje Ekipmanı) değinilen Proje Ekipmanına zarar ya da hasar alacakları istisnası ile, her Katılımcı, bir başka Katılımcının (Proje Yüklenicilerini içermeksizin) askeri ya da sivil personelinin yaralanma ve ölümleri ile o personelinin mülkiyete (müştereken elde edilen mülkiyet de dahil) verdiği hasar ve zarar için diğer Katılımcılara karşı tüm hak taleplerinden vazgeçer. Bununla beraber, eğer bu gibi yaralanma, ölüm, hasar ya da zarar, bir Katılımcının personelinin dikkatsizliği, kasıtlı kötü davranışı veya başışlanamaz ihmali sonucu ortaya çıkarsa, herhangi bir yükümlülüğün maliyetleri yalnız o Katılımcı tarafından karşılanır.
- 13.1.2. Herhangi diğer kişilerden, Katılımcılardan birinin personelinin sebep olduğu yaralanma, ölüm, hasar veya herhangi türdeki zarar talepleri, Katılımcılar tarafından belirlendiği şekilde, en uygun Katılımcı tarafından işlem görecektir. Talep sahibine borçlu olduğu belirlenen herhangi maliyetler, Projeye mali katkıları ile aynı oranlarda Katılımcılar tarafından üstlenilecektir. Bununla beraber, eğer bu gibi yükümlülük, bir Katılımcının personelinin dikkatsizliği, kasıtlı kötü davranışı veya büyük ihmalkarlığı sonucu

ortaya çıkarsa, söz konusu yükümlülüğün maliyetleri yalnızca o Katılımcı tarafından karşılanır.

- 13.2. Katılımcılar (personeli de dahil) dışında bir kişi ya da oluşum, Müstereken Elde Edilen Ekipmana zarar verir ve bu gibi hasarı iyileştirme maliyeti bu gibi kişi veya oluşumdan karşılanamayacak boyuttaysa, bu gibi maliyet, bu Mutabakat Muhtırası ve Tamamlayıcı Anlaşmalara mali katkıları için belirlenenle aynı oranlarda Katılımcılar tarafından üstlenilecektir.
- 13.3. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında imzalanan herhangi bir Sözleşmeden ortaya çıkan hak iddiaları, Sözleşmenin hükümlerine uygun olarak çözülecektir. Katılımcılar, başka kişiler tarafından yapılan borç taleplerine karşı Yüklenicilere kefil olmayacaklardır.

BÖLÜM XIV

İLAVE ÜLKELERİN KATILIMI

- 14.1. Başka ulusal savunma örgütlerinin bu Projeye katılmak isteyebileceği tahmin edilmektedir. ABD Savunma Bakanlığı, bu Mutabakat Muhtırası için potansiyel ilave Katılımcıların bir listesinin karşılıklı onayını yansıtan ek mektupları, diğer Katılımcılar ile değiş tokuş edecektir.
- 14.2. Katılımcılar, katılımdan önce değerlendirme için açığa vurulabilecek olan Proje Bilgisinin tedariki de dahil, başka bir potansiyel Katılımcının katılabileceği düzenlemeleri görüşeceklerdir. Eğer görüşmeleri yürütmek için Proje Bilgisinin ifşa edilmesi gerekiyorsa, bu gibi bir ifşa Bölüm VIII (Proje Bilgisinin ifşası ve Kullanımı), Bölüm IX (Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi) ve Bölüm XII'ye (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) uygun olarak yapılacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

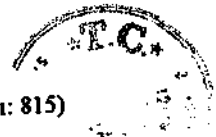
- 14.3. Bu Projeye yeni bir Katılımcının ya da Katılımcıların ilavesi, bu Mutabakat Muhtırasında bir değişiklik ile olacaktır. Bu gibi herhangi bir değişiklik, Mutabakat Muhtırasına Katılımcının (Katılımcıların) isimlerinin eklenmesi için zorunlu değişiklikleri yapmak hariç, bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerini değiştirmeyecektir. Bir Katılımcı, yeni Katılımcı ya da Katılımcıların değişiklik ile ilave edilmesinin, söz konusu Katılımcı ya da Katılımcıların paragraf 14.1'de değinilen ek mektuplarda listelenmediği durum hariç, imza için o Katılımcıya ABD Savunma Bakanlığı tarafından iletilen bu gibi bir değişiklik için yazılı iznini vermemezlik edemez.
- 14.4. Projeye ilave Katılımcıların faydalarının önemini ve Projenin zamanında icra edilmesi ihtiyacını görerek, mevcut Katılımcılar yeni bir Katılımcı ya da Katılımcıların en kısa sürede katılımı için değişiklikleri imzalamak üzere ellerinden gelen gayreti göstereceklerdir. Bu gibi düzeltmeler, şu tarihlerin en erken gerçekleşeni üzerine yürürlüğe girecektir: (1) tüm mevcut ve yeni Katılımcıların en son imza tarihi; ya da (2) yeni Katılımcının veya Katılımcıların paragraf 14.1'de değinilen ek mektuplarda sıralanması şartı ile, ABD Savunma Bakanlığının ve yeni Katılımcının (Katılımcıların) imzasının elde edildiği ve ABD Savunma Bakanlığının, değişikliği, imza için tüm Katılımcılara iletteiği tarihten en az 30 gün sonra.
- 14.5. Bir Tamamlayıcı Anlaşmaya yeni Katılımcıların ilave edilmesi hükümleri, her Tamamlayıcı Anlaşmada gerektiği şekilde belirtilecektir.

BÖLÜM XV

GÜMRÜK RESİMLERİ, VERGİLER VE BENZERİ HARÇLAR

- 15.1. Gümrük resimleri, ithalat ve ihracat vergileri, ve benzeri harçlar, her Katılımcının kendi kanun ve yönetmeliklerine göre yönetilecektir. Ulusal yasa ve yönetmeliklerin izin verdiği ölçüde, Katılımcılar, ithalat ve ihracat üzerine nicel ya da diğer kısıtlamaların yanı sıra, bu gibi kolayca teşhis edilebilir resim, vergi ve benzeri harçların bu Proje kapsamında yürütülen işle ilgili olarak konulmadığını temin etmek için çabalayacaklardır.
- 15.2. Her bir Katılımcı, gümrük resimleri, ithalat ve ihracat vergileri, ve benzeri harçların, işin verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesi lehine bir yolla idare edildiğini temin etmek için elinden gelen gayreti gösterecektir. Eğer bu gibi herhangi resim, vergi ya da benzer harçların alınması zorunluluğu doğarsa, bunlar hangi Katılımcının ülkesinde alınıyorsa, o Katılımcı bu gibi masrafları üstlenecektir.
- 15.3. Eğer, Avrupa Birliği (AB) yönetmeliklerini uygulamak için harçlar koymak gerekiyorsa, o zaman bunlar AB üyesi son alıcı tarafından karşılanacaktır. Bu sonuçla, AB dışından gelen ekipmanın komponentlerinin parçaları, konulacak olan harçların ödenmesini sağlayan ilgili gümrük belgesi ile birlikte nihai varış yerlerine gönderilecektir. Harçlar, o Katılımcının, Projeye katılım payına ilave bir tutar olarak konulacaktır.

BÖLÜM XVI

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

- 16.1. Bu Mutabakat Muhtırası veya onun bir Tamamlayıcı Anlaşması kapsamında ya da bunlarla ilgili olarak Katılımcılar arasında ortaya çıkan uyuşmazlıklar yalnız, bu Mutabakat Muhtırasının ya da ilgili Tamamlayıcı Anlaşmaların Katılımcıları arasında görüşme yoluyla çözülecektir ve çözüm için bir bireye, ulusal bir mahkemeye, uluslararası bir mahkemeye, ya da herhangi diğer kişi veya kuruma iletilmeyecektir.

BÖLÜM XVII

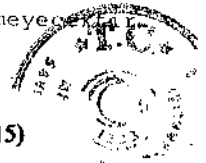
DİL

- 17.1. Projenin çalışma dili İngilizce olacaktır.
- 17.2. Bu Mutabakat Muhtırası ve onun uygulanan Sözleşmeleri kapsamında oluşturulan ve bir Katılımcı tarafından diğer Katılımcılara temin edilen tüm Proje Bilgileri, İngilizce olarak temin edilecektir.

BÖLÜM XVIII

DÜZELTME, GERİ ÇEKİLME, SONA ERDİRME, YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ, VE SÜRE

- 18.1. Katılımcıların bu Mutabakat Muhtırası ve Tamamlayıcı Anlaşmaları kapsamındaki tüm faaliyetleri, ulusal yasalarına uygun olarak yürütülecek ve Katılımcıların sorumlulukları, bu gibi amaçlar için kullanılabilir fonlarına bağlı olacaktır.
- 18.2. Herhangi bir Katılımcı tarafından bu Mutabakat Muhtırası veya Tamamlayıcı Anlaşmalarına uygun olmayan, bu Mutabakat Muhtırası veya Tamamlayıcı Anlaşmaları ile ilgili olarak iş paylaşımı ya da diğer endüstriyel veya ticari kelafi için bir gereksinim empoze edilmeyecektir.

- 18.3. Aksi öngörülen durumlar hariç, bu Mutabakat Muhtırası, Katılımcıların karşılıklı yazılı izni ile değiştirilebilir. Bir Tamamlayıcı Anlaşmada aksi öngörülen durum hariç, bir Tamamlayıcı Anlaşma ancak, Tamamlayıcı Anlaşmanın imza sahipleri olan Katılımcıların karşılıklı yazılı izni ile düzeltilebilir.
- 18.4. Bu Mutabakat Muhtırası, Katılımcıların yazılı izni üzerine herhangi bir zamanda sona erdirilebilir. Mutabakat Muhtırasının sona erdirilmesi durumunda, Katılımcılar en ekonomik ve adil koşullar üzerinde sona erdirmek için, sona erdirmeye tarihinden önce birbirlerine danışacaklardır. Bu Mutabakat Muhtırasının sona erdirilme tarihinden önce bir Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcıları, karşılıklı olarak o Tamamlayıcı Anlaşmanın düzeltilerek tek başına bir Mutabakat Muhtırasına dönüştürülmesine izin vermezlerse ve bu şekilde icra etmezlerse, Mutabakat Muhtırasının sona erdirilmesi üzerine, tüm Tamamlayıcı Anlaşmalar da otomatik olarak sona erdirilmiş olacaktır.
- 18.5. Her bir Tamamlayıcı Anlaşma, bu Mutabakat Muhtırasının diğer Katılımcılarına 90 günlük yazılı tebliğ vermeleri üzerine, o Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının yazılı izni ile sona erdirilebilir. Bir Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının o Tamamlayıcı Anlaşmayı sona erdirmeye razı olmaları durumunda, söz konusu Katılımcılar Tamamlayıcı Anlaşmanın en ekonomik ve adil koşullarla sona erdirilmesini temin etmek için, sona erdirmeye tarihinden önce görüş alışverişinde bulunacaklar ve bu Mutabakat Muhtırasının tüm Katılımcıları Proje üzerindeki etkisi üzerine görüş alışverişinde bulunacaklardır.
- 18.6. Herhangi bir Katılımcı, diğer Katılımcılara 90 gün önceden yazılı tebliğde bulunarak bu Mutabakat

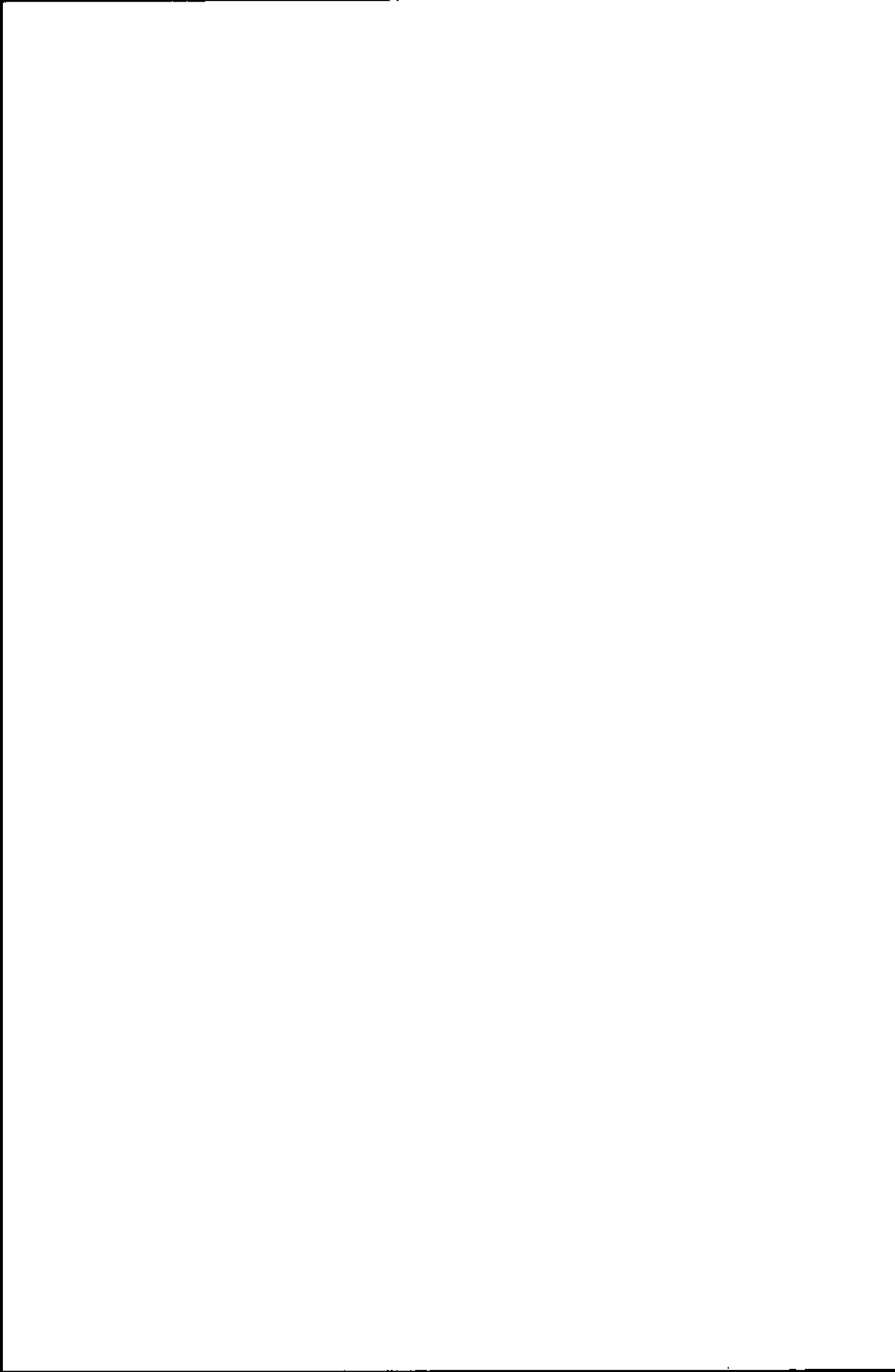
Muhtırasından ve Tamamlayıcı Anlaşmalarından geri çekilebilir. Bu gibi bir tebliğ, uygun harekete karar vermek için Yürütme Komitesinin derhal konsültasyonunun konusu olacaktır. Bu gibi bir geri çekilme durumunda, bir Katılımcının JSF Ana Yüklenicisine verilen İhalenin imzalanmasından önce belirlenen koşullar altında geri çekildiği durum için, bir Tamamlayıcı Anlaşmada aksi belirtilen durum hariç, aşağıdaki kurallar uygulanacaktır:

- 18.6.1. Geri çekilen Katılımcı, geri çekilmenin yürürlük tarihine kadar, mali ya da diğer nitelikteki katılıma devam edecektir.
- 18.6.2. Tüm Katılımcılar adına imzalanan Sözleşmeler için söz konusu olan durum hariç, her bir Katılımcı, bir Katılımcının geri çekilmesinden ortaya çıkan Projeye ilgili kendi masraflarından sorumlu olacaktır. Tüm Katılımcılar adına imzalanan Sözleşmeler için, geri çekilen Katılımcı, sona erdirmeye kararı ile ortaya çıkan tüm Sözleşme değişiklik ya da sona erdirmeye maliyetlerini ödeyecektir; bununla beraber, hiçbir durumda, Sözleşme sona erdirmeye maliyetleri dahil geri çekilen bir Katılımcının toplam mali katkısı, (ABD Savunma Bakanlığı için) bu Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm V'te (Mali Hükümler) ve (diğer Katılımcılar için) geri çekilen Katılımcının Tamamlayıcı Anlaşmanın tekabül eden mali bölümünde saptandığı gibi, o Katılımcının toplam Mali Gider payını aşmayacaktır.
- 18.6.3. Geri çekilmeden önce bu Mutabakat Muhtırasının ve Tamamlayıcı Anlaşmalarının hükümleri kapsamında elde edilen tüm Proje Bilgileri ve haklar, bu Mutabakat Muhtırasının ve Tamamlayıcı Anlaşmalarının hükümlerine tabi olarak, Katılımcılarda kalacaktır.
- 18.7. Tamamlayıcı Anlaşmalardaki ilgili bölümlerin yanı sıra, Bölüm VII (Proje Ekipmanı), Bölüm VIII (Proje Bilgisinin

Ifşası ve Kullanımı), Bölüm IX (Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi), Bölüm XI (Güvenlik), Bölüm XII (Üçüncü Tarafllara Satışlar ve Devirler), ve Bölüm XIII (Yükümlülükler ve Hak İddiaları) ile ilgili Katılımcıların kendi hak ve sorumlulukları, bu Mutabakat Muhtırasının veya onun Tamamlayıcı Anlaşmalarından herhangi birinin sona erdirilmesi, geri çekilmesi, ya da süresinin bitmesine karşın, devam edecektir.

- 18.8. On sekiz Bölümden oluşan bu Mutabakat Muhtırası, Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanının ve Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanının temsilcilerinin son imza tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir ve 15 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır. Katılımcıların yazılı izni ile süresi uzatılabilir.

KANADA MİLLÎ SAVUNMA BAKANI
VE
DANİMARKA SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
İTALYA CUMHURİYETİ SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
HOLLANDA KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
NORVEÇ KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
BÜYÜK BRİTANYA VE KUZAY İRLANDA BİRLEŞİK KRALLIĞI
SAVUNMA BAKANI
VE
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
SAVUNMA BAKANI

ARASINDA

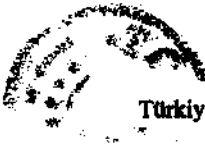
MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞININ

SİSTEM GELİŞTİRME VE DEMONSTRASYONU İÇİN

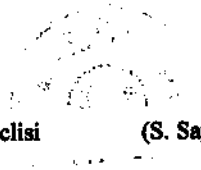
İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ

MUTABAKAT MUHTIRASINA

7 NUMARALI DÜZELTME EKİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

GİRİŞ

1. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına 7 Numaralı Düzeltme Ekinin amacı, Mutabakat Muhtırasına bir Katılımcı olarak Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanını da dahil etmektir.
2. Uygun şekilde, Kanada Milli Savunma Bakanı, Danimarka Savunma Bakanlığı, İtalya Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı, Hollanda Krallığı Savunma Bakanlığı, Norveç Krallığı Savunma Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı, İngiltere ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanı ve Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanı aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

DÜZELTME

JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası, bu belge ile aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir:

1. BAŞLIK SAYFASI

Mevcut kapak sayfası, aşağıdaki başlık sayfası ile değiştirilmiştir:

KANADA MİLLİ SAVUNMA BAKANI
VE
DANİMARKA SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
İTALYA CUMHURİYETİ SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
HOLLANDA KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
NORVEÇ KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI
VE
BÜYÜK BRİTANYA VE KUZAY İRLANDA BİRLEŞİK KRALLIĞI
SAVUNMA BAKANI
VE
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
SAVUNMA BAKANI

ARASINDA

MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI

SİSTEM GELİŞTİRME VE GÖSTERİMİ

İÇİN İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ

MUTABAKAT MUHTIRASI

(Kısa Adı - JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası)

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

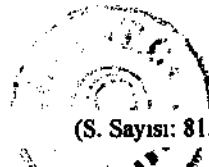
2. GİRİŞ

Giriş paragrafı, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir: "Kanada Milli Savunma Bakanı (CA DND), Danimarka Savunma Bakanlığı (MOD DE), İtalya Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı (IT MOD), Hollanda Krallığı Savunma Bakanlığı (NL MOD), Norveç Krallığı Savunma Bakanlığı (NO MOD), Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı (T.C. MSB-SSM), İngiltere ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanı (UK MOD) ve Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanı (US DOD)"

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Sekiz (8) orijinal metin olarak imzalanan bu düzeltme, tüm metinler eşit şekilde geçerli olarak, şu tarihlerden hangisi önce ise, o tarihte yürürlüğe girecektir: (1) yeni ve mevcut Katılımcıların temsilcilerinin tümünün son imza tarihi, veya, (2) ABD Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanını ve T.C. Hükümeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı temsilcilerinin son imzasının alınmış olduğu ve düzeltmenin imza için ABD Savunma Bakanlığı tarafından tüm Katılımcılara gönderildiği tarihten en az 30 günlük bir sürenin geçmiş olduğu tarih. Bu düzeltme, düzeltilmiş olduğu Mutabakat Muhtırası ile aynı sürede yürürlükte kalacaktır. Bu belgede özellikle değiştirilmedikçe, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasının tüm diğer hükümleri değişmeden aynen kalacaktır.

Yukarıdaki hususlar, Kanada Milli Savunma Bakanı, Danimarka Savunma Bakanlığı, İtalya Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı, Hollanda Krallığı Savunma Bakanlığı, Norveç Krallığı Savunma Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı, İngiltere ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanı ve Amerika Birleşik Devletleri

Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanı arasında varılan anlaşmayı temsil etmektedir.

Sekiz (8) suret olarak, İngilizce dilinde, yetkili temsilciler tarafından imzalanmıştır.

KANADA MİLLİ SAVUNMA BAKANI

DANİMARKA SAVUNMA BAKANLIĞI

İTALYA CUMHURİYETİ
SAVUNMA BAKANLIĞI

HOLLANDA KRALLIĞI SAVUNMA
BAKANLIĞI

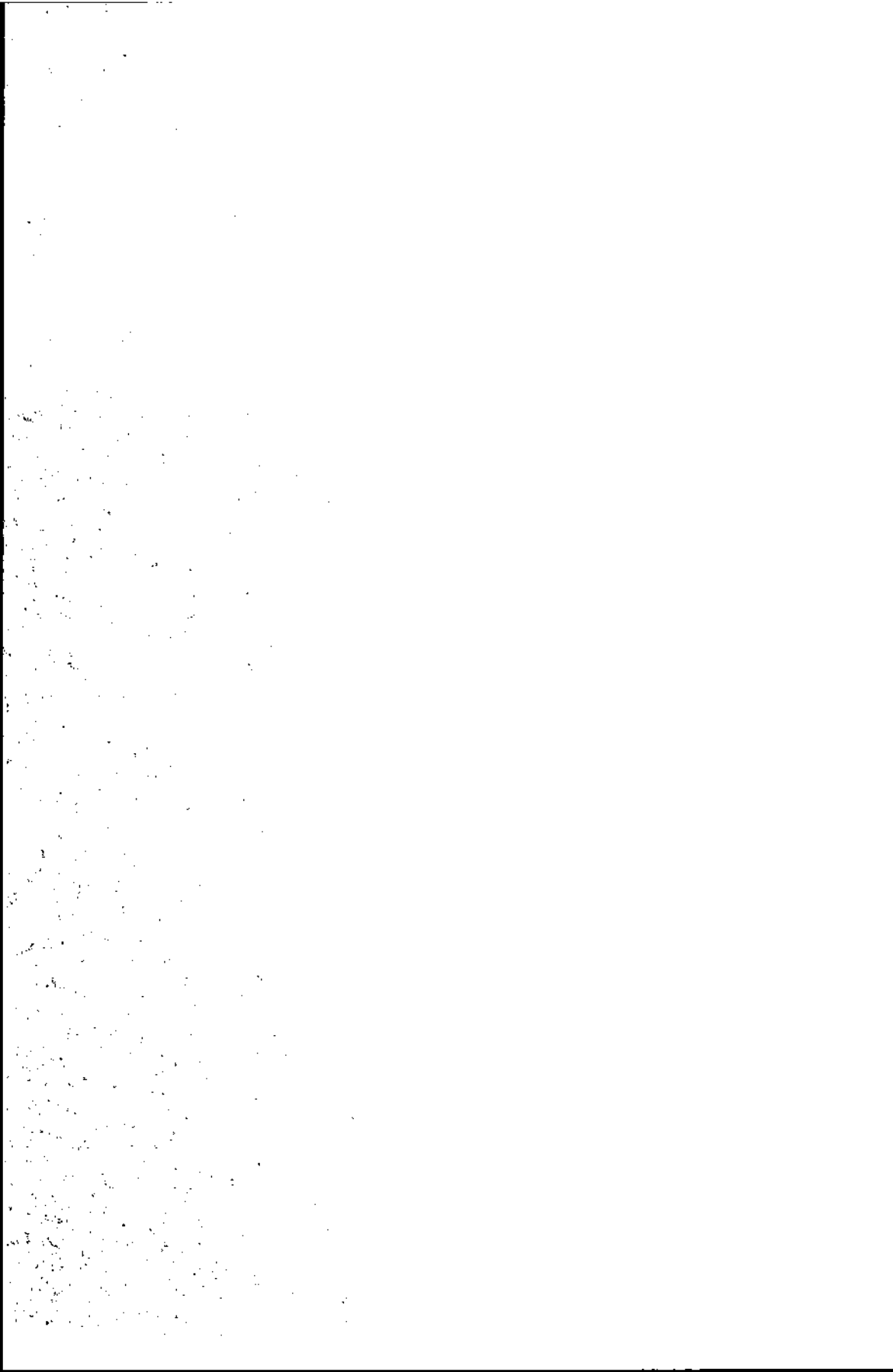
NORVEÇ KRALLIĞI
SAVUNMA BAKANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI

BÜYÜK BRİTANYA VE KUZAY
İRLANDA BİRLEŞİK KRALLIĞI
SAVUNMA BAKANLIĞI

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
SAVUNMA BAKANI

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 820)

Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/894)

Not: Tasarı, Başkanlıkça Plan ve Bütçe ile Dışişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-959/4508

29.9.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.9.2004 tarihinde kararlaştırılan "Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Dünya Gümrük Örgütü (DGÖ) "Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Ahenkleştirilmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme (Kyoto Sözleşmesi)" 18.5.1973 tarihinde Kyoto'da imzalanmış ve yasal prosedürünün tamamlanmasından sonra 25.9.1974 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ülkemizin Sözleşmeye taraf olması ise 27.9.1994 tarihli ve 4035 sayılı Kanunla uygun bulunmuş olup; Kyoto Sözleşmesi ile A.1, A.2, A.3, B.1, E.3 ve F.5 sayılı eklerine ihtirazi kayıt ile katılımı, Bakanlar Kurulunca 23.1.1995 tarihli ve 95/6515 sayılı Kararname ile kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede, Sözleşme ve ekleri 22.4.1995 tarihli ve 22266 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Âkit tarafların Sözleşme eklerine çok sayıda rezerv koymaları dolayısıyla, 31 ekten yalnızca 27'si yürürlüğe girmiş, ancak yürürlüğe giren eklere de madde bazında rezerv konulması nedeniyle Sözleşme uygulanamaz hale gelmiş, bu nedenle Dünya Gümrük Örgütü bünyesinde Revize Kyoto Sözleşmesinin hazırlanmasına yönelik 1995-1999 yılları arasındaki çalışmalar sonucu, "Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Ahenkleştirilmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme (Kyoto Sözleşmesi) ve eklerinin yerine geçmek üzere hazırlanan Değişiklik Protokolü 26.6.1999 tarihinde Âkit tarafların imzasına sunulmuştur. Anılan Protokol uyarınca, 61 taraf ülkenin 40'ının Değişiklik Protokolünü kabulünden sonra Revize Sözleşme yürürlüğe girecektir.

Revize Sözleşme, kabul edilmesi zorunlu olan ana metin ve genel ek ile taraf olunması ihtiyari olan 10 özel ekten oluşmaktadır. Sözleşmeye taraf olacak ülkelere genel eki kabul zorunluluğu getirilmiş olup, söz konusu eke rezerv konulamayacağı hususu da hükme bağlanmıştır.

24.3.2001 tarihli ve 24352 (mükerrer) sayılı Resmî Gazetede yayımlanan "Avrupa Birliği Müktesabatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı"nın "Gümrük Birliği" bölümü içerisinde "Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlu Hale Getirilmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme (Kyoto Sözleşmesi)" üstlenilmesi kısa dönem önceliklerimiz arasında sayılmaktadır.

Halihazırda yürürlükte olan Birlik müktesabâtı içerisinde Revize Kyoto Sözleşmesi yer almadığından mevzuat izleme çizelgelerinde değerlendirmeler 1974 tarihli Sözleşme esas alınarak yapılmaktadır. Ulusal Program açısından, "Gümrük Birliği" bölümünün 1974 tarihli Sözleşmenin Birlik tarafından kabul edilmiş bazı eklerine tekabül eden 103, 104, 106, 109, 111, 113, 114 sayılı müktesabatının Türkiye tarafından üstlenilip üstlenilmediği kriteri esas alınmaktadır. Ulusal Programda yer alan kısa dönem yükümlülüklerimizin önceliği dikkate alınarak yakın gelecekte yürürlükten kalkacak olan 1974 tarihli Sözleşme yerine, Revize Kyoto Sözleşmesine taraf olunması gerekmektedir.

Avrupa Birliği ve üye ülkelerin 3.4.2003 tarihinde Birlik Resmî Gazetesinde yayımlanan 17.3.2003 tarihli Konsey Kararı ile Revize Kyoto Sözleşmesine ait Değişiklik Protokolünü kabul ettiği ve ana metin ve genel ekinin Birlik iç hukukunun parçası haline geldiği dikkate alındığında, Türkiye'nin Revize Kyoto Sözleşmesinin Değişiklik Protokolü ile eki ana metin ve genel ekine taraf olmak üzere onay prosedürünü tamamlaması gerekmektedir. Revize Sözleşmenin özel eklerine de Avrupa Birliği ve üye ülkeleriyle eş zamanlı olarak katılım sağlanması öngörülmektedir.

Dünya Gümrük Örgütü'nün kurucu üyesi olan ve Revize Sözleşmenin hazırlık çalışmalarına Âkit taraf olarak aktif katılım sağlayan ülkemizin, bu sözleşmeye katılımı, uluslararası taahhütlerinin bir gereği olduğu kadar, eşya ticaretinde Âkit tarafların farklı gümrük uygulamalarının uyumlaştırılması, gümrük formalitelerinin basitleştirilmesi ve gümrük kontrollerinin standart hale getirilmesi suretiyle dış ticaret işlemlerinin hızlandırılması ve kolaylaştırılması bakımından da gereklidir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

24.2.2005

Esas No.: 1/894

Karar No.:48

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 24 Şubat 2005 tarihli 12 nci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcileri ile Gümrük Müsteşarlığı yetkililerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Ülkemiz, Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Ahenkleştirilmesine İlişkin Uluslararası Sözleşmeye 27.9.1994 tarihinde taraf olmuştur. Ancak, Âkit tarafların sözleşme eklerine, eklere de madde bazında rezerv konulması dolayısıyla Sözleşme uygulanamaz hale gelmiştir. Bu nedenle 1995-1999 yılları arasında, Dünya Gümrük Örgütü bünyesinde Revize Kyoto Sözleşmesinin hazırlanmasına yönelik, anılan Sözleşme ve eklerinin yerine geçmek üzere hazırlanan değişiklik Protokolü 26.6.1999 tarihinde Âkit tarafların imzasına açılmış olmakla birlikte, 61 taraf ülkenin 40'ının Değişiklik Protokolünü kabulünden sonra Revize Sözleşme yürürlüğe girecektir.

Dünya Gümrük Örgütü'nün kurucu üyesi olan ülkemizin, bu Sözleşmeye katılımı ile farklı gümrük uygulamalarının uyumlaştırılması, gümrük formalitelerinin basitleştirilmesi ve gümrük kontrollerinin standart hale getirilmesi suretiyle dış ticaret işlemlerinin hızlandırılması ve kolaylaştırılması bakımından yarar sağlayacağı düşünülen söz konusu Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülmüş ve Tasarımın 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri oylanarak aynen kabul edilmiştir. Tasarımın tümü oya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Mehmet Dülger	Eyyüp Sanay	Mustafa Dündar
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
Metin Yılmaz	Mahmut Koçak	Ramazan Toprak
Bolu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
Abdülbaki Türkoğlu	Halil Akyüz	Mehmet B. Denizolgun
Elazığ	İstanbul	İstanbul
	Üye	Üye
	Selami Yiğit	Ufuk Özkan
	Kars	Manisa

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

GÜMRÜK REJİMLERİNİN BASİTLEŞTİRİLMESİ VE UYUMLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME HAKKINDA DEĞİŞİKLİK PROTOKOLÜNE KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 26 Haziran 1999 tarihinde imzaya açılan "Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolü"ne katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

GÜMRÜK REJİMLERİNİN BASİTLEŞTİRİLMESİ VE UYUMLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME HAKKINDA DEĞİŞİKLİK PROTOKOLÜNE KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.V. Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V. Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. V. Gönül

B. Atalay

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

B. Atalay

A. Babacan

M. Aydın

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı

G. Akşit

K. Tüzmen

C. Çiçek

Milli Savunma Bakanı

İçişleri Bakanı

Maliye Bakanı

M. V. Gönül

A. Aksu

K. Unakıtan

Milli Eğitim Bakanı

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Sağlık Bakanı

H. Çelik

Z. Ergezen

R. Akdağ

Ulaştırma Bakanı

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

B. Yıldırım

S. Güçlü

M. Başesgioğlu

Sanayi ve Ticaret Bakanı

En. ve Tab. Kay. Bakanı V.

Kültür ve Turizm Bakanı

A. Coşkun

B. Yıldırım

E. Mumcu

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

GÜMRÜK REJİMLERİNİN BASİTLEŞTİRİLMESİ VE UYUMLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME HAKKINDA DEĞİŞİKLİK PROTOKOLÜ

(26 Haziran 1999 tarihinde Brüksel'de düzenlenmiştir)

Bundan böyle, "Konsey" olarak anılacak olan Gümrük İşbirliği Konseyi'nin himayesi altında hazırlanan, "Sözleşme" olarak anılacak olan Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin (18 Mayıs 1973 tarihinde Kyoto'da imzalanmış ve 25 Eylül 1974 tarihinde yürürlüğe girmiştir.) Âkit Tarafları,

- gümrük rejimleri ve uygulamaları arasındaki uluslararası ticaret ve diğer mübadeleleri engelleyebilecek farklılığın ortadan kaldırılması;

- gümrük rejimlerinin ve uygulamalarının kolaylaştırılması, basitleştirilmesi ve ahenkleştirilmesine ilişkin gümrük ve ticaretin ihtiyaçlarının karşılanması;

- gümrük kontrolünün uygun standartlarının sağlanması; ve

- gümrüğün, iş ve idari metotlar ile tekniklerdeki esaslı değişikliklere cevap vermesine imkan verilmesi amacıyla Sözleşmenin değiştirilmesi gerektiğini

DİKKATE ALARAK,

ve ayrıca değiştirilmiş Sözleşmenin:

- basitleştirme ve uyumlaştırmaya ilişkin temel ilkeleri değiştirilmiş Sözleşmenin Âkit Tarafları için zorunlu hale getirmesinin gerektiğini,

- gümrük idarelerine uygun ve etkili kontrol metodu ile desteklenen etkin rejimler sağlaması gerektiğini,

- Gümrük İşbirliği Konseyi'nin ana amacı olan gümrük rejimleri ve uygulamalarının büyük ölçüde basitleştirilmesi ve ahenkleştirilmesinin gerçekleştirilmesine imkan vereceğini ve böylece uluslararası ticaretin kolaylaştırılmasına önemli derecede katkıda bulunacağını,

DİKKATE ALARAK,

aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

MADDE 1

Sözleşmenin Giriş ve Maddeleri, Ek I' de yer alan metinle değiştirilir.

MADDE 2

Sözleşmenin Ekleri, Ek II' de yer alan Genel Ek ve Ek III' de yer alan Özel Ekler ile değiştirilir.

MADDE 3

1. Sözleşmenin bir Âkit Tarafı, Ek I ve Ek II'yi içeren bu Protokolü kabul etme isteğini:

a) onaylama kaydı olmaksızın imzalayarak;

b) onaylama kaydı ile imzalandıktan sonra bir onay belgesi tevdi ederek; veya

c) katılarak;

beyan edebilir.

2. Bu Protokol, Brüksel'deki Konsey Merkezinde 30 Haziran 2000 tarihine kadar Sözleşmenin Âkit Taraflarının imzasına açık bulundurulacaktır. Bu tarihten sonra katılma için açık bulunacaktır.

3. Ek I ve Ek II'yi içeren bu Protokol, kırk Âkit Tarafın onay kaydı olmaksızın bu Protokolü imzalamasından yahut onay veya katılma belgelerini tevdi etmelerinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

4. Paragraf I'e uygun olarak kırk Âkit Tarafın bu Protokolü kabul etme isteğini beyan etmelerinden sonra Sözleşmenin bir Âkit Tarafı Sözleşmede yapılan değişiklikleri sadece bu Protokole taraf olmak suretiyle kabul edecektir. Bu Sözleşme sözkonusu Âkit Taraf için bu Protokolü onay kaydı olmaksızın imzalamasından yahut onay veya katılma belgesini tevdi etmesinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 4

Sözleşmenin bir Âkit Tarafı bu Protokolü kabul etme isteğini beyan ettiği sırada Ek III' de yer alan Özel ekleri veya Bölümlerin herhangi birini kabul edebilir ve bu kabulüne ve çekince koyduğu Tavsiye Edilen Uygulamalara ilişkin KONSEY Genel Sekreterine bildirimde bulunur.

MADDE 5

Bu Protokol yürürlüğe girdikten sonra, KONSEY Genel Sekreteri Sözleşmeyi onaylama veya katılma belgesi kabul etmez.

MADDE 6

Taraflar arasındaki ilişkilerde Ekleriyle birlikte bu Protokol Sözleşmenin yerini alacaktır.

MADDE 7

KONSEY Genel Sekreteri, bu Protokolün tevdi merciidir ve bu Protokolün Ek I'inde yer alan 19 uncu Maddede belirlenen görevleri yerine getirir.

MADDE 8

Bu Protokol, Brüksel'deki KONSEY Merkezinde 26 Haziran 1999 tarihinden itibaren Sözleşmenin Âkit Taraflarının imzasına açılacaktır.

MADDE 9

Birleşmiş Milletler Anayasası'nın 102 nci Maddesi gereğince bu Protokol ve Ekleri, KONSEY Genel Sekreterinin isteği üzerine, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğince tescil edilecektir.

Yukarıdaki hususları tasdik amacıyla, aşağıda imzası bulunan tam yetkili temsilciler, bu Protokolü imzalamışlardır.

Her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, İngilizce ve Fransızca dillerinde tek bir nüsha olarak bin dokuz yüz doksan dokuz yılının Haziran ayının yirmi altıncı günü Brüksel'de düzenlenmiştir. Orijinal nüsha, bu Protokolün Ek I'de yer alan 8 inci Madde paragraf I'de adı geçen tüm taraflara onaylanmış birer kopyasını gönderecek olan KONSEY Genel Sekreterine verilecektir.

Ek-1

GÜMRÜK REJİMLERİNİN BASİTLEŞTİRİLMESİ VE UYUMLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME

(Değişik)

ANA METİN

GİRİŞ

Gümrük İşbirliği KONSEY'i'nin himayesinde hazırlanan bu Sözleşmenin Âkit Tarafları, Gümrük rejim ve uygulamaları arasında uluslararası ticaret ve diğer mübadeleleri engelleyebilen farklılığı ortadan kaldırmaya çalışarak,

Gümrük rejim ve uygulamalarını basitleştirmek ve uyumlaştırmak ve uluslararası işbirliğini teşvik etmek suretiyle uluslararası ticaret ve mübadelelerin gelişmesine etkin bir şekilde katkıda bulunmayı arzu ederek,

Uluslararası ticaretin kolaylaştırılmasının önemli yararlarına Gümrük kontrolünün uygun standartlarından taviz vermeksizin ulaşılabileceğini kaydederek,

Bu tür basitleştirme ve uyumlaştırmanın özellikle aşağıdaki ilkelerin uygulanması ile sağlanabileceğini kabul ederek:

- Gümrük rejim ve uygulamalarının devamlı bir şekilde modernizasyonunu amaçlayan programların uygulanması ve böylece etkinlik ve verimliliğin artırılması,
- Gümrük rejim ve uygulamalarının öngörülebilir, istikrarlı ve şeffaf bir şekilde uygulanması,

- Gümrük Kanunu, yönetmelikler, idari yönergeler, prosedürler ve uygulamalara ilişkin gerekli tüm bilgilerin ilgili taraflara sağlanması,
  - Risk yönetimi, defter ve belgeye dayalı kontroller gibi modern tekniklerin kabulü ve bilgi teknolojisinin azami ölçüde uygulamaya geçirilmesi,
  - Uygun olduğu durumlarda diğer ulusal makamlar, diğer Gümrük İdareleri ve ticaret erbabı ile işbirliği,
  - İlgili uluslararası standartların uygulanması,
  - Etkilenen tarafların idari ve adli inceleme süreçlerine kolayca ulaşabilmesinin sağlanması.
- Âkit Tarafların uygulamayı taahhüt ettikleri yukarıda belirtilen hedefleri ve prensipleri içeren uluslararası bir belgenin, Gümrük İşbirliği Konseyi'nin başlıca amacı olan gümrük rejimleri ile uygulamalarının ileri düzeyde basitleştirilmesi ve uyumlaştırılmasına yol açacağına ve böylece uluslararası ticaretin kolaylaştırılmasına büyük ölçüde katkıda bulunacağına inanarak,
- Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

BÖLÜM I

Tanımlar

Madde 1

Bu Sözleşmenin uygulanmasında:

- a) "Standart", gümrük rejim ve uygulamalarının uyumlaştırılması ve basitleştirilmesini sağlamak için uygulanmasının gerekli olduğu kabul edilen bir hüküm;
- b) "Geçiş Standart" Genel Ek'te yer alan ve uygulanması için daha uzun bir döneme izin verilen bir Standart;
- c) "Tavsiye Edilen Uygulama", bir Özel Ek'te yer alan ve gümrük rejim ve uygulamalarının uyumlaştırılması ve basitleştirilmesi yönünde bir ilerleme olduğu düşünülen ve mümkün olduğu kadar yaygın bir şekilde uygulanmaları arzu edilen bir hüküm;
- d) "Ulusal Mevzuat" bir Âkit Tarafın yetkili bir mercii tarafından konulan ve sözkonusu Âkit Tarafın topraklarında uygulanabilen kanunlar, yönetmelikler ile diğer önlemler veya Âkit tarafça kabul edilmiş olan yürürlükteki antlaşmalar ;
- e) "Genel Ek", bu Sözleşmede atıfta bulunulan tüm gümrük rejim ve uygulamalarına tatbik edilebilir hükümlerin bütünü;
- f) "Özel Ek", bu Sözleşmede atıfta bulunulan bir ya da daha fazla gümrük rejim ve uygulamalarına tatbik edilebilen hükümlerin bütünü;
- g) "Rehberler", Sözleşmedeki Genel Ek, Özel Ekler ve Bölümlerin hükümlerine ilişkin olarak Standartların, Geçiş Standartlarının ve Tavsiye Edilen Uygulamaların tatbikinde izlenecek muhtemel yolların bazılarını gösteren ve özellikle en iyi uygulamaları tarif eden ve daha fazla kolaylıkların örneklerini tavsiye eden açıklamalar bütünü;
- h) "Daimi Teknik Komite" Konseyin Daimi Teknik Komitesi;
- ij) "Konsey"; 15 Aralık 1950 tarihinde Brüksel'de tanzim edilen "Bir Gümrük İşbirliği Konseyi Teşkiline İlişkin Sözleşme" ile kurulan Örgüt;
- k) "Gümrük Birliği veya Ekonomik Birlik", bu Sözleşmenin düzenlediği konular bakımından bu Devletler üzerinde bağlayıcılığı bulunan kendi mevzuatlarını kabul etme ve kendi iç prosedürlerine uygun olarak bu Sözleşmeyi imzalama, onaylama veya katılma kararı verme yetkisine sahip Devletlerden oluşan ve onların kurduğu bir Birlik; anlamındadır.

BÖLÜM II
KAPSAM VE YAPI
Sözleşmenin Kapsamı

Madde 2

Her Âkit Taraf gümrük işlemlerinin basitleştirilmesini ve uyumlaştırılmasını geliştirmek ve bu amaçla, bu Sözleşmenin hükümlerine uygun olarak Sözleşmenin Ek'lerinde bulunan Standartlara, Geçiş Standartlara ve Tavsiye Edilen Uygulamalara uymakla yükümlüdür. Bununla beraber, herhangi bir Âkit Tarafın Sözleşmede öngörülenlerden daha fazla kolaylıklar sağlamasını hiçbir şey önleyemez ve her Âkit Tarafa mümkün olduğu kadar kapsamlı bir şekilde kolaylıklar tanınması tavsiye edilir.

Madde 3

Bu Sözleşmenin hükümleri, gümrük kontrolüne tabi eşya üzerindeki yasak veya kısıtlamalarla ilgili olarak ulusal mevzuatın uygulanmasını engellemez.

Sözleşmenin Yapısı

Madde 4

1. Sözleşme bir Ana Metin, bir Genel Ek ve Özel Eklerden oluşmaktadır.
2. Bu Sözleşmenin Genel Eki ve her Özel Eki, ilke olarak, bir Eki kısımlara ayıran Bölümlerden oluşur ve:
  - a) tanımlar; ile
  - b) bir kısmı Genel Ek'teki Geçiş Standartlarından oluşan Standartları kapsamaktadır.
3. Her Özel Ek, ayrıca Tavsiye Edilen Uygulamalar içermektedir.
- 4) Her Ek'e, metinleri Âkit Taraflar üzerinde bağlayıcı olmayan Rehberler eşlik etmektedir.

Madde 5

Bu Sözleşmenin uygulanmasında, bir Âkit Tarafın kabul etmiş olduğu Özel Ek(ler) veya bunlar içinde yer alan Bölüm(ler) Sözleşmenin ayrılmaz parçasını teşkil eder ve bu Âkit Tarafıla ilgili olarak Sözleşmeye yapılan herhangi bir atfın, bu Ek(ler) veya Bölüm(ler)e yapılan atfı da kapsadığı kabul edilir.

BÖLÜM III
SÖZLEŞMENİN YÜRÜTÜLMESİ
Yürütme Komitesi

Madde 6

1. Bu Sözleşmenin uygulanmasını göz etmek, sözleşmenin yorumlanması ve uygulanmasındaki birliği sağlamaya yönelik önlemleri almak ve önerilen değişiklikleri ele almak üzere bir Yürütme Komitesi kurulur.
2. Âkit Taraflar, Yürütme Komitesi'nin üyesidirler.
3. 8 inci Madde hükümleri kapsamında bu Sözleşmeye Âkit Taraf olmaya hak kazanan herhangi bir taraf yetkili idaresi veya Dünya Ticaret Örgütü'nün herhangi bir Üyesi Yürütme Komitesi'nin oturumlarına gözlemci olarak katılma hakkına sahiptir. Bu gözlemcilerin statü ve hakları bir Konsey kararı ile belirlenir. Yukarıda belirtilen haklar sözkonusu Kararın yürürlüğe girmesinden önce kullanılamaz.
4. Yürütme Komitesi, uluslararası hükümet ve hükümet dışı örgütlerin temsilcilerini gözlemciler olarak Yürütme Komitesi'nin oturumlarına katılmaya davet edebilir.

5. Yürütme Komitesi,

(a) Âkit Taraflara;

(i) Bu Sözleşmenin Ana Metninde değişiklikler;

(ii) Sözleşmedeki Genel Ek, Özel Ekler ve bunlar içinde yer alan Bölümlerde değişiklikler ve Genel Ek' e yeni Bölümler eklenmesi; ve

(iii) Yeni Özel Ekler ilave edilmesi ve Özel Eklere yeni Bölümler eklenmesini tavsiye eder;

(b) Tavsiye Edilen Uygulamaları değiştirilmesine veya 16 ncı Maddeye uygun olarak Özel Ek- lere veya bunlar içinde yer alan Bölümlere yeni Tavsiye Edilen Uygulamalar eklenmesine karar verebilir;

(c) 13 üncü Madde paragraf 4'e uygun olarak bu Sözleşmenin hükümlerinin uygulanmasını değerlendirir;

(d) Rehberleri gözden geçirir ve güncelleştirir;

(e) Bu Sözleşmeyle ilgisi bulunan ve buna isnat edilen diğer meseleleri görüşür;

(f) Kararlarını Konseye ve Daimi Teknik Komite'ye bildirir.

6. Âkit Tarafların yetkili idareleri, bu Maddenin paragraf 5 (a), (b), (c) veya (d) çerçevesindeki önerilerini ve bunun nedenlerini, Yürütme Komitesi'nin oturumlarının Gündem maddelerine ilave yapılmasına ilişkin talepleri ile birlikte Konseyin Genel Sekreterine bildirir. Konsey Genel Sekreteri, önerileri Âkit Tarafların yetkili idarelerinin ve bu Maddenin 2, 3 ve 4 üncü paragraflarında sözü edilen gözlemcilerin dikkatine sunar.

7. Yürütme Komitesi her yıl en az bir kez toplanır. Yıllık olarak bir Başkan ve Başkan Yardımcısı seçer. Konsey Genel Sekreteri, Yürütme Komitesi toplanmadan en az altı hafta önce, bu Maddenin 2, 3 ve 4 üncü paragraflarında sözü edilen Âkit Taraf yetkili idareleri ve gözlemcilere davet ve taslak Gündemin dağıtımını yapar.

8. Oy birliği ile karar verilemediği durumda Yürütme Komitesi'nde görüşülen konular hazır bulunan Âkit Tarafların oylaması ile karara bağlanır. Bu maddenin paragraf 5 (a), (b) veya (c) çerçevesindeki önerileri kullanılan oyların üçte iki çoğunluğuyla onaylanır. Diğer tüm konular kullanılan oyların çoğunluğuyla karara bağlanır.

9. Bu Sözleşmenin 8 inci Maddesi 5 inci paragrafının uygulandığı durumda, Âkit Taraflar olan Gümrük Birlikleri veya Ekonomik Birlikler oylamada Âkit Taraflar olan Üyelerine tahsis edilen toplam oylara eşit oy sayısına sahiptir.

10. Yürütme Komitesi oturumun kapanmasından önce bir rapor kabul eder. Sözkonusu rapor Konsey'e, 2, 3 ile 4 üncü paragraflarda sözü edilen Âkit Taraflara ve gözlemcilere gönderilir.

11. Bu maddede ilgili hükümlerin bulunmadığı durumda Yürütme Komitesi aksine karar vermediği takdirde Konsey İç Tüzüğü uygulanır.

Madde 7

Yürütme Komitesi oylamalarında, her Özel Ek ve bir Özel Ek'in her Bölümü üzerinde ayrı oylama yapılır.

(a) Her Âkit Taraf, Sözleşmenin Ana Metni ve Genel Ekinin yorumlanması, uygulanması ve değiştirilmesi ile ilgili konularda oy kullanma hakkına sahiptir.

(b) Yürürlükte bulunan bir Özel Ek veya bir Özel Ek'in Bölümü ile ilgili konularda yalnızca bu Özel Ek veya Bölümü kabul etmiş olan Âkit Taraflar oy kullanma hakkına sahiptir.

(c) Her Âkit Taraf yeni Özel Ekler veya bir Özel Ekin yeni Bölümlerinin taslakları üzerinde oy kullanma hakkına sahiptir.

BÖLÜM IV ÂKİT TARAF

Sözleşmenin Onaylanması

Madde 8

1. Konsey'in herhangi bir Üyesi ve Birleşmiş Milletler veya onun ihtisas kuruluşlarının herhangi bir Üyesi;

- a) onaylama kaydı olmaksızın imzalayarak;
  - b) onaylama kaydı ile imzalandıktan sonra bir onay belgesi tevdi ederek; veya
  - c) katılarak;
- bu Sözleşmeye Âkit Taraf olabilir.

2. Bu Sözleşme 30 Haziran 1974 tarihine kadar Brüksel'deki Konsey Merkezinde bu Maddenin 1 inci paragrafında belirtilen Üyelerin imzasına, o tarihten sonra da bu Üyelerin katılımına açık bulundurulur.

3. Bir Âkit Taraf bu Sözleşmeyi imzalama, onaylama veya katılma sırasında varsa kabul ettiği Özel Ekleri veya bunlar içinde yer alan Bölümleri belirtir. Bu Âkit Taraf sonradan bir veya daha fazla Özel Eki veya bunlar içinde yer alan Bölümü kabul ettiğini tevdi merciine bildirebilir.

4. Yeni bir Özel Ek veya bir Özel Ek'in yeni bir Bölümünü kabul eden Âkit Taraflar, bu Maddenin 3 üncü paragrafına uygun olarak tevdi merciine bildirimde bulunurlar.

5. (a) Bir Gümrük Birliği veya Ekonomik Birlik bu Maddenin 1, 2 ve 3 üncü paragraflarına uygun olarak Âkit Taraf olabilir. Bu tür Gümrük Birliği veya Ekonomik Birlik bu Sözleşmeyle düzenlenen konularla ilgili olarak yetkisini tevdi merciine bildirir. Bu Gümrük Birliği veya Ekonomik Birlikler yetkileri kapsamında meydana gelen önemli değişiklikleri de tevdi merciine bildirir.

(b) Bu Sözleşmeye Âkit Taraf olan bir Gümrük Birliği veya Ekonomik Birlik yetkisi dahilindeki konular açısından, bu Sözleşmeye Âkit Taraflar olan Üyelerine Sözleşmenin sağladığı hakları kendi adına kullanır ve yüklediği sorumlulukları yerine getirir. Böyle bir durumda, bu Birliğin Üyeleri, oy kullanma hakkı dahil olmak üzere bu hakları bireysel olarak kullanma hakkına sahip değildirler.

Madde 9

1. Bu Sözleşmeyi onaylayan veya katılan bir Âkit Taraf, onay veya katılma belgesini tevdi ettiği tarihte yürürlüğe girmiş bulunan Genel Ek dahil Sözleşmedeki değişiklikleri kabul eder.

2. Bir Özel Ek veya bunun içinde yer alan Bölümü kabul eden bir Âkit Taraf, kabulünü tevdi merciine bildirdiği tarihte yürürlüğe girmiş bulunan bu Özel Ek veya Bölümde yer alan Standartlardaki değişiklikleri kabul eder. Bir Özel Ek veya Bölümü kabul eden bir Âkit Taraf, bu Sözleşmenin 12 nci Maddesine uygun olarak Tavsiye Edilen Uygulamaların bir veya daha fazlasına rezerv koymadığı takdirde kabulünü tevdi merciine bildirdiği tarihte, yürürlüğe girmiş bulunan bu Özel Ek veya Bölümde yer alan söz konusu Tavsiye Edilen Uygulamalardaki değişiklikleri kabul eder.

Anlaşmanın Uygulanması

Madde 10

1. Her Âkit Taraf bu Sözleşmeyi onay kaydı olmaksızın imzaladığı veya onay yahut katılma belgesini tevdi ettiği sırada veya sonradan tevdi merciine vereceği bildiri ile uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu toprakların hepsini veya bir kısmını bu Sözleşmenin kapsamına aldığını beyan edebilir. Bu bildiri, tevdi mercii tarafından alındıktan üç ay sonra geçerli olur. Bununla beraber, bu Sözleşme ilgili Âkit Taraf için yürürlüğe girmeden önce bildiride belirtilen topraklarda uygulanmaz.

2. Bu Maddenin 1 inci paragrafına göre uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu topraklardan herhangi birini bu Sözleşmenin kapsamına alındığını bildirmiş olan Âkit Taraf, bu Sözleşmenin 19 uncu Maddesinde öngörülen prosedür altında Sözleşmenin artık söz konusu topraklarda uygulanmayacağını tevdi merciine bildirebilir.

Madde 11

Bu Sözleşmenin uygulanmasında Âkit Taraf olan bir Gümrük Birliği veya Ekonomik Birlik, Gümrük veya Ekonomik Birliği meydana getiren topraklarını ve bu toprakların tek bölge olarak kabul edilmesini Konsey Genel Sekreterine bildirir.

Hükümlerin kabulü ve ihtirazi kayıtlar

Madde 12

1. Genel Ek Tüm Âkit Tarafları bağlar.

2. Bir Âkit Taraf Sözleşmedeki Özel Eklerin bir veya daha fazlasını ya da bunlar içinde yer alan Bölümlerin bir veya daha fazlasını kabul edebilir. Sözleşmedeki bir Özel Ek'i veya içinde yer alan Bölümü(leri) kabul eden bir Âkit Taraf burada yer alan tüm Standartlara uymakla yükümlüdür. Bir Özel Ek'i veya Bölümü(leri) kabul eden bir Âkit Taraf, kabul sırasında veya sonradan tevdi merciine çekince koyduğu Tavsiye Edilen Uygulamaları, ulusal mevzuatının hükümleri ile ilgili Tavsiye Edilen Uygulamaların(harın) hükümleri arasındaki mevcut farkları belirterek bildirmedeği takdirde, bu Tavsiye Edilen Uygulamalara uymak zorundadır. Çekince koyan Âkit Taraf, kararının geçerli olduğu tarihi belirterek çekincesini kısmen veya tamamen geri aldığını tevdi merciine her zaman, bildirebilir.

3. Sözleşmedeki bir Özel Ek'i veya Bölümü(leri) kabul etmiş olan her Âkit Taraf, 2 nci paragrafta belirtilen koşullar çerçevesinde koyduğu rezervlerin geri alınması ihtimalini inceler ve söz konusu Âkit Taraf için bu Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren başlamak üzere her üç yıllık dönemin sonunda inceleme sonuçlarını ulusal mevzuatında, rezervlerin kaldırılmasına ters düşen hükümleri belirtmek suretiyle Konsey Genel Sekreterine bildirimde bulunur.

Hükümlerin uygulanması

Madde 13

1. Her Âkit Taraf, kabul etmiş olduğu Genel Ek, Özel Ek(ler) veya Bölüm(ler)in bu Âkit Taraf için yürürlüğe girmesinden sonra 36 ay içinde bunlarda yer alan Standartları uygular.

2. Her Âkit Taraf Genel Ek'in bu Âkit Taraf için yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 60 ay içinde, bu Ek'te yer alan Geçiş Standartlarını uygular.

3. Her Âkit Taraf, bu Âkit Taraf için yürürlüğe girmesinden sonra 36 ay içinde kabul etmiş olduğu Özel Ek(ler) veya Bölüm(ler)deki Tavsiye Edilen Uygulamaları bir veya daha fazlasına rezerv konulmadığı takdirde uygular.

4. (a) Bu Maddenin 1 veya 2 nci paragraflarında belirtilen sürenin bir Âkit Taraf için pratikte Genel Ek'in hükümlerinin uygulanması açısından yeterli olmadığı durumda bu Âkit Taraf bu Maddenin 1 ve 2 nci paragraflarında öngörülen sürenin bitiminden önce Yürütme Komitesi'nden bu sürenin uzatılmasını isteyebilir. Talebini yaparken Âkit Taraf süre uzatımının gerektiği Genel Ek hüküm(ler)ini ve talebin gerekçelerini belirtir.

(b) İstisnai koşullarda Yürütme Komitesi böyle bir uzatma tanımaya karar verebilir. Yürütme Komitesinin uzatma kararı, kararı haklı gösteren istisnai durumları belirtir ve uzatma hiçbir durumda bir yıldan fazla olmaz. Uzatma süresinin bitiminde Âkit Taraf uzatmanın tanındığı hükümlerin uygulanması hususunda tevdi merciine bildirimde bulunur.

Anlaşmazlıkların çözümü

Madde 14

1. Bu Sözleşmenin yorumu veya uygulanmasına ilişkin olarak iki veya daha fazla Âkit Taraf arasında çıkan anlaşmazlıklar mümkün olduğu kadar kendi aralarında yapılacak müzakerelerle çözümlenir.

2. Müzakerelerle çözümlenemeyen anlaşmazlıklar, aralarında anlaşmazlık bulunan Âkit Taraf larca anlaşmazlığı inceleyerek çözümü için tavsiyelerde bulunmak üzere Yürütme Komitesi'ne götürülür.

3. Aralarında anlaşmazlık bulunan Âkit Taraflar, Yürütme Komitesi tarafından verilecek tavsiyelerin bağlayıcılığını önceden kabul edebilirler.

Sözleşmede değişiklik yapılması

Madde 15

1. Yürütme Komitesi tarafından 6 ncı Madde paragraf 5 (a) (i) ve (ii)'ye uygun olarak Âkit Taraflara tavsiye edilen değişiklik metni Konsey Genel Sekreteri tarafından tüm Âkit Taraflara ve Âkit Taraf olmayan Konsey Üyelerine gönderilir.

2. Sözleşmenin Ana Metnindeki değişiklikler, bu değişikliklerin bildirilme tarihinden itibaren on iki aylık bir süre içinde herhangi bir Âkit Tarafa bir itirazda bulunulmadığı takdirde değişikliklerin tavsiye edildiği Yürütme Komitesi oturumunda hazır bulunan Âkit Tarafların kabul belgelerini tevdi etmelerinden on iki ay sonra tüm Âkit Taraflar için yürürlüğe girer.

3. Bu Sözleşmenin Genel Ek'i yahut Özel Ekleri veya Bölümlerinde tavsiye edilen herhangi bir değişiklik;

a) bir Âkit Taraf, ya da Özel Ek veya Bölüm söz konusu olduğunda bu Özel Ek veya Bölümü kabul etmiş olan bir Âkit Tarafa itirazda bulunulmadığı, yahut

b) bir Âkit Taraf tavsiye edilen değişikliği kabul etme niyetinde olmasına rağmen söz konusu kabul için gerekli şartların henüz yerine getirilmediğini Konsey Genel Sekreterine bildirmediği takdirde tavsiye edilen değişikliğin Âkit Taraflara bildirildiği tarihten altı ay sonra kabul edilmiş sayılır.

4. Bir Âkit Taraf, bu Maddenin paragraf 3 (b)'de belirtilen bildirimini Konsey Genel Sekreterine gönderirse, tavsiye edilen değişikliği kabul ettiğini Konsey Genel Sekreterine bildirmediği sürece bu Maddenin paragraf 3 deki altı aylık sürenin bitiminden itibaren, on sekiz aylık bir süre içinde tavsiye edilen değişikliğe bir itiraz sunabilir.

5. Bu Maddenin paragraf 3 (a) veya 4'te öngörülen koşullar uyarınca bir itiraz yapılırsa değişiklik kabul edilmemiş sayılır ve hükümsüz olur.

6. Bir Âkit Taraf bu Maddenin paragraf 3 (b)'ye uygun olarak bir bildirim göndermiş ise değişiklik, aşağıdaki tarihlerden en yakın olanında kabul edilmiş sayılır:

a) bu gibi bildirimleri göndermiş olan bütün Âkit Tarafların tavsiye edilen değişikliği kabul ettiklerini Konsey Genel Sekreterine bildirdikleri tarih; ancak bütün kabullerin bu Madde paragraf 3'te belirtilen altı aylık sürenin bitiminden önce bildirilmesi halinde bu tarih, söz konusu altı aylık sürenin bitim tarihi olarak kabul edilir.

b) bu Madde paragraf 4'te belirtilen on sekiz aylık sürenin bitim tarihi.

7. Bu Sözleşmenin Genel Eki yahut Özel Ekleri veya Bölümlerinde kabul edilmiş sayılan her değişiklik, ya kabul edilmiş sayıldığı tarihten itibaren ya altı ay sonra ya da tavsiye edilen değişiklikte farklı bir süre öngörülmüş ise değişikliğin kabul edilmiş sayıldığı tarihten itibaren bu sürenin bitiminde yürürlüğe girer.

8. Konsey Genel Sekreteri, tavsiye edilen değişiklikle ilgili olarak bu Madde paragraf 3 (a) uyarınca yapılan itirazları ve paragraf 3 (b) uyarınca alınan bildirimleri mümkün olan en kısa sürede bu Sözleşmenin Âkit Taraflarına bildirir. Konsey Genel Sekreteri, bildirimde bulunmuş olan Âkit Taraf veya Tarafların tavsiye edilen değişikliğe itirazları olduğu ya da kabul ettikleri hususunda Âkit Tarafları sonradan bilgilendirir.

Madde 16

1. Bu Sözleşmenin 15 inci maddesinde belirtilen değişiklik prosedürünün yanı sıra Yürütme Komitesi, 6 ncı Maddeye uygun olarak bir Tavsiye Edilen Uygulamayı değiştirmeye ya da bir Özel Ek veya Bölüme yeni Tavsiye Edilen Uygulama ilave etmeye karar verebilir. Her Âkit Taraf, Konsey Genel Sekreteri tarafından Yürütme Komitesi'nin görüşmelerine katılmaya davet edilir. Böyle bir kararla kabul edilen herhangi bir değişikliğin metni veya yeni Tavsiye Edilen Uygulama, Konsey Genel Sekreteri tarafından Âkit Taraflara ve bu Sözleşmeye Âkit Taraf olmayan Konsey Üyelerine bildirilir.

2. Bu Madde paragraf 1 çerçevesinde karar verilen bir değişiklik veya yeni Tavsiye Edilen Uygulamanın ilave edilmesi, Konsey Genel Sekreteri tarafından bildirildikten altı ay sonra yürürlüğe girer. Söz konusu değişikliklere veya yeni Tavsiye Edilen Uygulamaların eklenmesine konu olan bir Özel Ek veya Bölümü kabul etmiş olan her Âkit Taraf, bu Sözleşmenin 12 nci Maddesinde belirtilen prosedür altında bir çekince koymadığı takdirde bu değişiklikleri veya yeni Tavsiye Edilen Uygulamaları kabul etmiş sayılır.

Katılım süresi

Madde 17

1. Bu Sözleşme süresizdir. Ancak herhangi bir Âkit Taraf, Sözleşmenin 18 inci Maddesine göre tespit edilmiş olan yürürlüğe giriş tarihinden sonra her zaman bu Sözleşmeden çekilebilir.

2. Çekilme, tevdi merciine verilen yazılı bir belge ile yapılır.

3. Çekilme, tevdi merciinin çekilme belgesini almasından altı ay sonra geçerli olur.

4. Bu Maddenin paragraf 2 ve 3 hükümleri, herhangi bir Âkit Tarafın yürürlüğe giriş tarihinden sonra kabulünü her zaman geri alabileceği Özel Ekler veya Bölümlere de uygulanır .

5. Genel Ek'in kabulünü geri alan bir Âkit Taraf Sözleşmeden çekilmiş sayılır. Bu durumda paragraf 2 ve 3 hükümleri de uygulanır.

BÖLÜM V

NİHAİ HÜKÜMLER

Sözleşmenin yürürlüğe girmesi

Madde 18

1. Bu Sözleşme, 8 inci Madde paragraf 1 ve 5'te belirtilen tarafların beşinin onay kaydı olmaksızın Sözleşmeyi imzalamalarından yahut onay veya katılma belgelerini tevdi etmelerinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

2. Bu Sözleşme, her bir Âkit Taraf için 8 inci Madde hükümlerine uygun olarak Âkit Taraf olmasından üç ay sonra yürürlüğe girer.

3. Bu Sözleşmenin bir Özel Ek veya Bölümü beş Âkit Tarafın bu Özel Ek veya Bölümü kabul etmesinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

4. Bir Özel Ek veya Bölüm bu Madde paragraf 3' e uygun olarak yürürlüğe girdikten sonra, bu Özel Ek veya Bölüm, her bir Âkit Taraf için kabullerinin bildirilmesinden üç ay sonra yürürlüğe girer. Ancak, bir Âkit Taraf için bir Özel Ek veya Bölüm, bu Sözleşmenin bu Âkit Taraf için yürürlüğe girmesinden önce yürürlüğe girmez.

Sözleşmenin tevdi mercii

Madde 19

1. Bu Sözleşme, onay kaydı olan veya olmayan tüm imzalar ve onay veya katılma belgelerinin tümü Konsey Genel Sekreterine tevdi edilir.

2. Tevdi mercii:

a) bu Sözleşmenin metinlerinin aslını teslim alır ve muhafaza eder;

b) bu Sözleşmenin asıl metinlerinin onaylanmış kopyalarını hazırlar ve Âkit Tarafalara, Âkit Taraf olmayan Konsey Üyelerine ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderir;

c) bu Sözleşmeye katılma veya onaylama, onay kaydı olan veya olmayan bütün imzaları kabul eder ve buna ilişkin bildirim ve yazışma belgelerini teslim alır ve muhafaza eder;

d) bu Sözleşmeyle ilgili bir belgenin imzası, bildirim veya yazışmanın gerekli ve uygun şekilde yapıp yapılmadığını inceler ve gerekirse konuyu söz konusu Âkit Tarafın dikkatine sunar;

e) Âkit Tarafalara, Âkit Taraf olmayan Konsey Üyelerine ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine aşağıdaki hususları bildirir;

- 8 inci Maddede belirtilen imza, onay, katılmalar ve Ekler ve Bölümlerin kabulleri;

- Yürütme Komitesi'nin bu Sözleşmeye ilave edilmesini tavsiye ettiği Genel Ek yeni Bölümleri ve yeni Özel Ekler veya Bölümler;

- bu Sözleşmenin, Genel Eki'nin, her bir Özel Ek veya Bölümü'nün 18 inci Madde gereğince yürürlüğe giriş tarihi;

- Bu Sözleşmenin 8, 10, 11, 12 ve 13 üncü Maddeleri gereğince alınan bildirimler;

- Âkit Taraflarca Ekler/Bölümlerin kabulünün geri alınması;

- 17 nci Maddeye göre bildirilen çekilmeler;

- 15 inci Maddeye göre kabul edilmiş sayılan değişiklikler ve bunların yürürlüğe giriş tarihleri.

3. Bir Âkit Taraf ile tevdi mercii arasında tevdi mercisinin görevlerine ilişkin bir anlaşmazlık ortaya çıktığında, tevdi mercii veya bu Âkit Taraf konuyu diğer Âkit Tarafların ve imzacıların ya da duruma göre Yürütme Komitesi veya Konseyin dikkatine sunabilir.

Tescil ve geçerli metinler

Madde 20

Birleşmiş Milletler Şartı'nın 102 nci Maddesi gereğince bu Sözleşme, Konsey Genel Sekreterinin isteği üzerine, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğince tescil edilecektir.

Yukarıdaki hususları tasdik zımında, aşağıda imzası bulunan tam yetkili temsilciler, bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, İngilizce ve Fransızca dillerinde tek bir nüsha olarak bin dokuz yüz yetmiş üç yılının Mayıs ayının onsekizinci günü Kyoto'da, düzenlenmiştir. Orijinal nüsha, bu Sözleşmenin 8 inci Maddesi paragraf 1 'de adı geçen tüm taraflara onaylanmış birer kopyasını gönderecek olan Konsey Genel Sekreterine tevdi edilir.

Ek-2

GENEL EK

BÖLÜM 1

GENEL İLKELER

1.1. Standart

Bu Ek'teki Tanımlar, Standartlar ve Geçiş Standartları, bu Ek'te belirtilen gümrük işlem ve uygulamalarına ve uygun olduğu hallerde Özel Ekler'deki rejim ve uygulamalara tatbik edilir.

1.2. Standart

Bu Ek ve Özel Ekler' deki rejim ve uygulamalar için yerine getirilecek şartlar ve tamamlanacak gümrük işlemleri ulusal mevzuatta belirtilir ve mümkün olduğu kadar basit olur.

1.3. Standart

Gümrük idaresi, işbirliğini artırmak ve ulusal hükümler ve uluslararası anlaşmalara uygun en etkin çalışma yöntemlerinin tesis edilmesine katılımı kolaylaştırmak için ticaret çevreleriyle resmi danışmanlık ilişkileri kurar ve sürdürür.

BÖLÜM 2 TANIMLAR

Bu Sözleşme Eklerinin uygulanması bakımından;

1. **İtiraz**, gümrüğün bir karar veya ihmalden doğrudan etkilenen ve mağdur olduğunu düşünen ve yetkili idare karşısında telafisini isteyen kişi tarafından yapılan işlem;

2. **Vergi ve resimlerin tahakkuku**, ödenecek vergi ve resimlerin tespiti;

3. **Defter ve belgeye dayalı kontrol**, ilgili kişiler tarafından tutulan ilgili defter, kayıt, şirket sistemi, ve ticari verilerin incelenmesi yoluyla beyanın doğruluğu ve gerçekliği hususlarında gümrüğü ikna edecek önlemler;

4. **Eşya beyannamesinin kontrolü**, eşya beyanının doğru bir şekilde yapıldığına ve istenilen destekleyici belgelerin öngörülen şartları yerine getirdiğine ikna olmak amacıyla gümrük tarafından gerçekleştirilen eylemler;

5. **Gümrük işlemlerinin tamamlanması**, eşyanın yurtiçi kullanımına, ihraç edilmesi veya başka gümrük rejimine tabi tutulmasına izin vermek için gerekli gümrük işlemlerinin tamamlanması;

6. **Gümrük**, gümrük mevzuatının uygulanması ve vergi ve resimlerin toplanmasından ve eşyanın ithali, ihracı, taşınması veya depolanması ile ilgili diğer kanun ve düzenlemelerin yerine getirilmesinden sorumlu hükümet birimi;

7. **Gümrük kontrolü**, gümrük mevzuatına uygunluğu sağlamak üzere gümrük tarafından uygulanan önlemler;

8. **Gümrük vergileri**, gümrük bölgesine giren veya çıkan eşyanın tabi olduğu gümrük tarifesinde yer alan vergiler;

9. **Gümrük işlemleri**, gümrük mevzuatı uyarınca ilgili kişiler ve gümrük tarafından yerine getirilmesi gereken tüm muameleler;

10. **Gümrük mevzuatı**, eşyanın ithali, ihracı, taşınması veya depolanması ile ilgili olarak idaresi ve uygulaması özellikle gümrüğün sorumluluğunda olan kanuni ve düzenleyici hükümler ve kanuni yetkisi kapsamında gümrük tarafından yapılan düzenlemeler;

11. **Gümrük idaresi**, gümrük işlemlerinin yerine getirilmesi ile yetkili gümrük idari birimi ve yetkili makamlarca bu amaç için tayin edilmiş bina ve müstemilatı veya diğer alanlar;

12. **Gümrük bölgesi**, bir Âkit Tarafın gümrük mevzuatının uygulandığı bölge;

13. **Karar**, gümrüğün gümrük mevzuatı ile ilgili bir konudaki bireysel tasarrufu;

14. **Beyan sahibi**, eşya beyanında bulunan veya adına beyanda bulunulan kişi;

15. **Ödeme tarihi**, vergi ve resimlerin ödenmesi gereken tarih;

16. **Vergi ve resimler**, ithalat ve/veya ihracat vergi ve resimleri;

17. **Eşyanın fiziki muayenesi**, eşyanın cinsi, menşei, durumu, miktarı ve kıymetinin eşya beyannamesinde belirtilen hususlara uygunluğu konusunda ikna olmak için gümrük tarafından eşyanın fiziksel muayenesi;

18. **İhracat vergi ve resimleri**, sağlanan hizmetin yaklaşık maliyeti ile sınırlı olan veya diğer ulusal makam adına gümrük tarafından tahsil edilen harçlar dışında, eşyanın ihracında veya ihracı dolayısıyla alınan gümrük vergileri ve diğer tüm vergiler, resimler veya harçlar;

19. **Eşya beyannamesi**, gümrükçe öngörülen usule uygun olarak yapılan ilgili kişinin, eşyaya uygulanacak gümrük rejimini belirttiği ve bu rejimin uygulanması için gümrüğü talep ettiği hususları içeren beyan;

20. **İthalat vergi ve resimleri**, sağlanan hizmetin yaklaşık maliyeti ile sınırlı olan veya diğer ulusal makam adına gümrük tarafından tahsil edilen harçlar dışında, eşyanın ithalatında veya ithalatı dolayısıyla alınan gümrük vergileri ve diğer tüm vergiler, resimler veya harçlar;

21. **Karşılıklı idari yardım**, bir gümrük idaresinin bir başka gümrük idaresi adına veya onunla işbirliği ile gümrük mevzuatının usulünce uygulanması ve gümrük suçlarının önlenmesi, soruşturulması ve müdahale edilmesi ile ilgili yaptığı işlem;

22. **İhmal**, gümrüğün gümrük mevzuatı uyarınca usulüne uygun olarak kendisinden talep edilen bir konuda makul bir süre içerisinde bir karar vermemesi veya bir fiilde bulunmaması;

23. **Kişi**, metinde aksi belirtilmedikçe gerçek ve tüzel kişiler;

24. **Eşyanın teslimi**, gümrük işlemleri tamamlanan eşyanın ilgili kişinin kullanımına sunulmasını sağlamak üzere gümrük tarafından yapılan eylem;

25. **Gerİ ödeme**, eşyaya ilişkin ödenmiş olan vergi ve resimlerin tamamının veya bir kısmının geri ödenmesi ve ödemenin yapılmadığı durumda tamamından veya bir kısmından feragat edilmesi;

26. **Teminat**, gümrüğe karşı bir yükümlülüğün yerine getirileceğine dair gümrüğün ikna edilmesidir. Teminat çeşitli işlemlerden doğan yükümlülükleri kapsadığı takdirde "genel" olarak tanımlanır;

27. **Üçüncü taraf**, ithalat, ihracat, eşyanın depolanması veya taşınması ile ilgili olarak bir başka kişi için veya onun adına gümrükle doğrudan ilişkide bulunan kişi; anlamına gelmektedir.

BÖLÜM 3

GÜMRÜK İŞLEMLERİNİN TAMAMLANMASI VE DİĞER GÜMRÜK İŞLEMLERİ

Yetkili Gümrük idareleri

3.1. Standart

Gümrük, eşyanın sunulabileceği veya gümrük işlemlerinin tamamlanabileceği gümrük idarelerini belirler. Bu gümrük idarelerinin yetkilerinin, yerlerinin ve çalışma saatlerinin belirlenmesinde göz önüne alınacak faktörler özellikle ticaretin gereksinimlerini içerir.

3.2. Standart

Gümrük, ilgili kişinin isteği üzerine ve geçerli sayacağı nedenlerle, bir gümrük rejimi ve uygulamasına ilişkin görevlerini gümrük idarelerinden uzakta ve belirlenen çalışma saatleri dışında imkanlara bağlı olarak yerine getirir. Gümrük tarafından tahsil edilecek masraflar sağlanan hizmetlerin yaklaşık maliyetiyle sınırlı tutulur.

3.3. Standart

Gümrük idarelerinin ortak sınır geçişlerinde bulunduğu durumlarda ilgili gümrük idareleri çalışma saatleri ve bu idarelerin yetkilerinde uyum sağlarlar.

3.4. Geçiş Standardı

Ortak sınır geçişlerinde ilgili gümrük idareleri mümkün olduğu durumlarda ortak kontroller gerçekleştirirler.

3.5. Geçiş Standardı

Gümrük, ortak sınır geçişinde yeni bir gümrük idaresi kurma veya mevcut gümrük idaresini değiştirmeye niyetli olduğunda, ortak kontrollerin kolaylaştırılması amacıyla bitişik gümrük idaresi kurulması için komşu gümrüklerle mümkün olduğunca işbirliğinde bulunur.

Beyan sahibi

(a) *Beyan sahibi sıfatıyla hareket edebilen kişiler*

3.6. Standart

Ulusal mevzuat kişinin hangi şartlar altında beyan sahibi sıfatı ile hareket edebileceğini belirler.

3.7. Standart

Eşya üzerinde tasarruf hakkına sahip herhangi bir kişi, beyan sahibi sıfatıyla hareket eder.

(b) *Beyan sahibinin sorumlulukları*

3.8. Standart

Beyan sahibi, gümrüğe karşı eşya beyannamesinde belirtilen bilgilerin doğruluğu ile vergi ve resimlerin ödenmesinden sorumludur.

(b) *Beyan sahibinin hakları*

3.9. Standart

Eşya beyannamesi vermeden önce, beyan sahibine gümrük tarafından tespit edilen bazı şartlar dahilinde;

- a) eşyayı kontrol etme, ve
- b) numune alma hakkı tanınır.

3.10. Standart

Gümrük, gümrük kontrolü altında alınmasına izin verdiği numuneler için, bu numunelerin ilgili sevkiyata ilişkin eşya beyannamesinde yer alması şartı ile ayrı bir eşya beyannamesi talep etmez.

Eşya beyannamesi

(a) *Eşya beyannamesinin şekli ve içeriği*

3.11. Standart

Eşya beyannamesinin içeriği Gümrük tarafından belirlenir. Eşya beyannamesinin sayfa şekli, BM formatına uygun olur.

Gümrük işlemlerinin, bilgisayar sistemi ile tamamlanması için elektronik olarak verilen beyannamelerin şekli bilgi teknolojisine ilişkin Gümrük İşbirliği Konseyi Tavsiye Kararlarında belirtildiği üzere elektronik bilgi değişimine ilişkin uluslararası standartlara uygun olmalıdır.

3.12. Standart

Gümrük, eşya beyannamesinde yer alması gereken bilgileri, vergi ve resimlerin tahsili ve tahakkuku, istatistiklerin derlenmesi ve gümrük mevzuatının uygulanması için gerekli gördükleri hususlarla sınırlı tutar.

3.13. Standart

Gümrükçe geçerli sayılacak nedenlerle, beyan sahibinin eşya beyannamesi hazırlamak için gerekli tüm bilgilere sahip olmadığı durumda gümrükçe gerekli görülen hususları içermesi ve beyan sahibinin belirlenen sürede tamamlamayı üstlenmesi kaydıyla geçici veya eksik eşya beyannamesi verilmesine izin verilir.

3.14. Standart

Gümrüğün, geçici veya eksik bir eşya beyannamesini tescil etmesi halinde, eşyaya uyan tarife tatbiki ile tamamlanmış ve doğru eşya beyannamesi ilk kez verildiğinde eşyaya uyan tarife tatbiki arasında fark bulunmaz.

Uygulanabilir vergi ve resimlerin tahsilini sağlamak üzere gerekli olan teminat verildiği takdirde eşyanın teslimi geciktirilmaz.

3.15. Standart

Gümrük, eşya beyannamesinin aslı ve gerekli olan asgari sayıda nüshasının verilmesini talep eder.

(c) *Beyannameyi tevsik edici belgeler*

3.16. Standart

Gümrük, eşya beyannamesini tevsik için kontrol işlemine imkan vermek ve gümrük mevzuatının uygulanmasına ilişkin tüm gereklere riayet edilmesini sağlamak için sadece gerekli olan belgeleri talep eder.

3.17. Standart

Tevsik edici belgelerin, gümrük tarafından geçerli sayılacak nedenlerle, eşya beyannamesi ile verilememesi halinde gümrük, belirlenen süre zarfında bu belgelerin hazırlanmasına izin verir.

3.18. Geçiş Standardı

Gümrük, tevsik edici belgelerin elektronik yollarla verilmesine izin verir.

3.19. Standart

Gümrük, eşya beyannamesinin işleme tabi tutulmasında gerekli olanlar hariç, tevsik edici belgedeki hususların tercümesini istemez.

Beyannamenin Verilmesi, Tescil Edilmesi ve Kontrol Edilmesi

3.20. Standart

Gümrük, eşya beyannamenin belirlenmiş herhangi bir gümrük idaresine verilmesine izin verir.

3.21. Geçiş Standardı

Gümrük, eşya beyannamesinin elektronik yollarla verilmesine izin verir.

3.22. Standart

Eşya beyannamesi, gümrükçe belirlenen saatler içinde verilir.

3.23. Standart

Ulusal mevzuat, eşya beyannamesinin verilmesi hususunda belirli bir süre tespit ettiği takdirde, izin verilen bu süre, beyan sahibinin eşya beyannamesini tamamlamasına ve tevsik edici belgeleri elde etmesine imkan vermesi için yeterli olur.

3.24. Standart

Gümrük, beyan sahibinin isteği üzerine ve gümrükçe geçerli sayılacak nedenlerle eşya beyannamesinin verilmesi için tanınan süreyi uzatır.

3.25. Standart

Ulusal mevzuat, eşyanın varışından önce eşya beyannamesinin ve tevsik edici belgelerin verilmesi ve tescil edilmesini veya kontrol edilmesini hükme bağlar.

3.26. Standart

Gümrük, eşya beyannamesini tescil edemediği takdirde gerekçeleri beyan sahibine bildirir.

3.27. Standart

Gümrük, halihazırda verilmiş olan eşya beyannamesinde beyan sahibinin değişiklik yapmasına, talep alındığı sırada beyannamenin kontrol edilmesine veya eşyanın muayenesine başlamamış olması kaydıyla izin verir.

3.28. Geçiş Standardı

Eşya beyannamesinin kontrolüne başladıktan sonra talepte bulunulması halinde, gümrük, beyan sahibinin beyannameyi değiştirmesine, beyan sahibi tarafından verilen nedenleri geçerli saydığı takdirde izin verir.

3.29. Geçiş Standardı

Beyan sahibinin eşya beyannamesini geri almasına veya başka bir gümrük rejimi beyanında bulunmasına, talebin eşyanın tesliminden önce yapılması ve nedenlerin gümrükçe geçerli sayılması halinde izin verilir.

3.30. Standart

Eşya beyannamesinin kontrolü, tesciliyle aynı zamanda veya mümkün olan en kısa sürede sonuçlandırılır.

3.31. Standart

Eşya beyannamesinin kontrol edilmesi amacı ile gümrük, sadece gümrük mevzuatına uygunluğu sağlamak için gerekli gördüğü eylemlerde bulunur.

İzin sahibi kişilere mahsus özel işlemler

3.32. Geçiş Standardı

Gümrüğün gereklerine riayet etme hususunda uygun bir sicile ve ticari kayıtlarının idaresi için yeterli bir sisteme sahip olma dahil, gümrük tarafından belirlenen kriterleri karşılayan izin sahibi kişiler için gümrük:

- eşyanın tanımlanması için gerekli asgari bilginin temin edilmesi üzerine eşyanın teslimine ve nihai eşya beyannamesinin daha sonra tamamlanmasına izin verilmesine;

- eşyanın gümrük işlemlerinin, beyan sahibinin mekanında veya gümrükçe izin verilen diğer bir yerde tamamlanmasına;

ve buna ek olarak mümkün olduğu ölçüde:

- eşyanın sık sık aynı kişi tarafından ithal veya ihraç edildiği durumda belirli bir süre içinde tüm ithalat veya ihracatlar için tek bir eşya beyannamesine izin verilmesine;

- vergi ve resim yükümlüklerinin kendilerince tahakkuk edilmesi ve uygun olduğu durumda diğer gümrük gerekliliklerine uyumu sağlamak için izin sahibi kişilerin ticari kayıtlarını kullanmasına;

- sonradan tamamlayıcı bir eşya beyannamesiyle desteklenmek kaydıyla eşya beyannamesinin izin sahibi kişinin kayıtlarına geçilerek verilmesine;

imkan sağlar.

Eşyanın Muayenesi

(a) Eşyanın muayenesi için gereken süre

3.33. Standart

Gümrük, beyan edilen eşyanın muayenesine karar verirse, bu muayene eşya beyannamesinin tescil edilmesinden sonra en kısa sürede yapılır.

3.34. Standart

Muayenelerin planlanmasında canlı hayvanlar, bozulabilir eşya ve gümrüğün aciliyet gördüğü diğer eşyaya öncelik verilir.

3.35. Geçiş Standardı

Eşyanın diğer yetkili makamlar tarafından da kontrol edilmesi gerektiği ve gümrük tarafından muayene yapılması planlandığı takdirde gümrük, muayenelerin koordine edilmesi ve mümkünse aynı zamanda gerçekleştirilmesini temin eder.

(b) Eşyanın muayene edilmesinde beyan sahibinin hazır bulunması

3.36. Standart

Gümrük, beyan sahibinin eşyanın muayenesinde hazır bulunma veya temsil edilme talebini değerlendirir. Bu tür talepler, olağandışı koşullar bulunmadığı takdirde yerine getirilir.

3.37. Standart

Gümrük yararlı görürse muayeneyi kolaylaştırmak için gümrüğe gerekli yardımda bulunması amacıyla beyan sahibinin eşyanın muayenesinde hazır bulunmasını veya temsil edilmesini ister.

(c) Gümrük tarafından numune alınması

3.38 Standart

Numuneler, gümrük tarafından sadece gerekli görüldüğü takdirde beyan edilen eşyanın tarife tanımının veya kıymetinin tespit edilmesi ya da ulusal mevzuatın diğer hükümlerinin uygulanması amacıyla alınır. Alınan numuneler mümkün olduğu kadar küçük olur.

Hatalar

3.39. Standart

Gümrük, hataların kasıtlı olmadığına ve hile niyeti ya da ağır ihmal bulunmadığına kanaat getirdiği takdirde hatalar için büyük cezalar yüklemeyiz. Söz konusu hataların tekrar edilmesini önlemek için gerekli olduğunu düşünürse ancak amacı aşmayacak şekilde bir ceza yükleyebilir.

Eşyanın Teslimi

3.40. Standart

Beyan edilen eşya, gümrük tarafından muayenesi yapıldıktan sonra veya muayene yapmamaya karar verildikten hemen sonra;

- bir suç bulunmaması;
- ithal veya ihracat belgesi ya da gerekli diğer belgelerin alınması;
- ilgili işleme ilişkin tüm izinlerin verilmesi; ve
- vergi ve resimlerin ödenmesi veya tahsillerini sağlayacak gerekli önlemlerin alınması şartıyla teslim edilir.

3.41. Standart

Gümrük, beyan sahibinin eşyanın gümrük işlemlerinin tamamlanması ile ilgili tüm işlemleri sonradan tamamlayacağına kanaat getirdiği takdirde, beyan sahibinin ilgili sevkiyatın ana hususlarını içeren ticari ya da resmi belgeyi ibraz etmesi ve gerekli görülürse uygulanacak vergi ve resimlerin tahsilini sağlamak üzere teminat vermesi kaydı ile eşyayı teslim eder.

3.42. Standart

Gümrük, numunelerin laboratuvar tahliline, ayrıntılı teknik dokümanlara veya uzmanlara danışılmasına ihtiyaç duyulduğuna karar verirse gerekli teminatın verilmesi ve eşyanın yasak veya kısıtlamalara tabi olmadığına kanaat getirmesi kaydıyla bu tür muayenenin sonuçları bilinmeden önce eşyayı teslim eder.

3.43. Standart

Bir ihlal tespit edildiği takdirde gümrük, eşyanın müsadere konusu olmaması veya eşyaya sonraki bir aşamada kanıt olarak ihtiyaç duyulmaması ve beyan sahibinin vergi ve resimleri ödemesi ve herhangi ek vergi ve resimler ile yüklenecek cezanın tahsil edilmesini temin etmek üzere teminat vermesi kaydıyla eşyayı teslim etmeden önce idari veya yasal işlemlerin tamamlanmasını beklemez.

Eşyanın terki veya imha edilmesi

3.44. Standart

Eşyanın yurtiçi kullanım için henüz teslim edilmediği veya diğer bir gümrük rejimine tabi tutulduğu durumda ve bir suç tespit edilmemiş olması kaydıyla ilgili kişinin vergi ve resimleri ödemesinin talep edilmemesi ve geri ödemeye hak kazanması aşağıdaki hallerde mümkündür:

- beyan sahibinin isteği üzerine ve gümrüğün kararı uyarınca eşyanın Hazineye terk edilmesi, gümrük kontrolü altında imha edilmesi veya ticari açıdan değersiz kılınması. Doğacak her türlü masraf ilgili kişi tarafından üstlenilir.

- eşya kaza veya mücbir sebep sonucu imha olur veya telafi edilemeyecek şekilde kayba uğrarsa bu imha ve kaybın gümrük tarafından kabul edilebilir olması.

- eşyanın tabiatı nedeniyle eksilme meydana gelmesi ve bunun gümrük tarafından kabul edilebilir olması.

İmhadan arta kalan atık ve dökontüler yurtiçinde kullanılacaksa veya ihraç edilecekse, atık ve dökontüler bu halde ithal edildiğinde veya ihraç edildiğinde uygulanabilecek vergi ve resimlere tabi olur.

3.45. Geçiş Standardı

Gümrüğün izin verilen süre içinde beyan edilmemiş veya bir suç ortaya çıkarılmamış olmasına rağmen teslim edilmemiş eşyayı satması halinde vergi ve resimler ile tüm ücret ve masrafların çıkarılmasından sonra, bu satışın hasılatı hak sahiplerine veya mümkün olmadığı takdirde belirli bir süre için hak sahiplerinin kullanımlarına bırakılır.

BÖLÜM 4

VERGİ VE RESİMLER

A. VERGİ VE RESİMLERİN TAHAKKUKU, TAHSİLİ VE ÖDENMESİ

4.1. Standart

Ulusal mevzuat, vergi ve resimleri doğuran halleri belirler.

4.2. Standart

Vergi ve resimlerin tahakkuk edildiği süre ulusal mevzuatta belirtilir. Tahakkuk, eşya beyannamesi verildikten sonra veya mükellefiyet başka türlü doğduktan sonra en kısa sürede yapılır.

4.3. Standart

Vergi ve resimlerin tahakkukunun dayandırıldığı unsurlar ve belirlendikleri koşullar ulusal mevzuatta belirtilir.

4.4. Standart

Vergi ve resimlerin oranları resmi yayınlarda belirtilir.

4.5. Standart

Ulusal mevzuat, vergi ve resimlerin oranlarını tayin etmek amacı ile dikkate alınacak zaman dilimini belirler.

4.6. Standart

Ulusal mevzuat, vergi ve resimlerin ödenmesinde kullanılacak yöntemleri belirler.

4.7. Standart

Ulusal mevzuat, vergi ve resimleri ödemekle yükümlü kişi(leri) belirler.

4.8. Standart

Ulusal mevzuat, ödemenin yapılması gereken tarihi ve yeri belirler.

4.9. Standart

Ulusal mevzuat ödeme tarihini eşyanın tesliminden sonraki tarih olarak belirlediğinde, bu tarih eşyanın tesliminden sonra en az 10 gün olur. Eşyanın teslimi ile ödeme tarihi arasındaki süre için faiz işlemez.

4.10. Standart

Ulusal mevzuat, zamanında ödenmeyen vergi ve resimlerin tahsili için gümrüğün yasal işlemleri başlatabileceği süreyi belirler.

4.11. Standart

Ulusal mevzuat, ödeme tarihinde ödenmemiş olan vergi ve resimlere uygulanacak faiz oranını ve bu faizin uygulanma şartlarını belirler.

4.12. Standart

Vergi ve resimler ödendiğinde, ödemeye ilişkin başka bir kanıt olmadığı takdirde, ödemeyi yapan kişiye ödemenin ispatı olarak bir makbuz verilir.

4.13. Geçiş Standardı

Ulusal mevzuat, belli bir miktarın altında vergi ve resimlerin tahsil edilmeyeceği asgari gümrük vergi ve resim kıymet ve/veya miktarını belirtir.

4.14. Standart

Gümrük, eşya beyannamesinde veya vergi ve resimlerin tahakkukunda yapılan hataların yasal olarak tahsil edilecek veya tazmin edilecek vergi ve resimlerin miktarından daha az tahsil edilmesine sebebiyet verdiğini veya vereceğini tespit ederse, hataları düzeltir ve eksik miktarı tahsil eder. Ancak, bu miktar ulusal mevzuatta belirtilen asgari miktardan az ise gümrük bu miktarı tahsil veya tazmin etmez.

B. GÜMRÜK VERGİ VE RESİMLERİNİN ÖDENMESİNİN ERTELENMESİ

4.15. Standart

Ulusal mevzuat vergi ve resimlerin ödenmesinin ertelenmesine imkân sağladığında, böyle bir kolaylığa izin verilen şartları belirtir.

4.16. Standart

Ertelenmiş ödemede mümkün olduğu ölçüde faiz işletilmez.

4.17. Standart

Vergi ve resimlerinin ertelenmiş ödeme süresi en az 14 gündür.

C. GÜMRÜK VERGİ VE RESİMLERİNİN GERİ ÖDENMESİ

4.18. Standart

Tahakkuklarındaki bir hata sonucunda vergi ve resimlerin fazla tahsil edildiğinin tespiti halinde geri ödeme sağlanır.

4.19. Standart

Kusurlu olduğu ya da ithalat veya ihracat esnasında üzerinde mutabakata varılan özelliklere uygun olmadığı saptanan ve tedarikçiye ya da tedarikçi tarafından tayin edilen diğer bir kişiye iade edilen ithalata ya da ihracata konu eşyaya aşağıdaki koşullara tabi olmak kaydıyla geri ödeme sağlanır:

- eşyanın ithal ülkesinde işlenmemiş, tamir edilmemiş veya kullanılmamış olması ve makul bir süre içerisinde yeniden ihraç edilmesi,
- eşyanın ihraç ülkesinde işlenmemiş, tamir edilmemiş veya kullanılmamış olması ve makul bir süre içerisinde yeniden ithal edilmesi,

Ancak, eşyanın kullanımı, eğer bu tür kullanım eşyaya ilişkin noksanlıkları veya eşyanın yeniden ithal veya ihracına sebebiyet veren diğer şartları ortaya çıkarmak için zorunlu ise, vergi ve resimlerin geri ödenmesini engellemez.

Yeniden ihracat veya yeniden ithalata bir alternatif olarak, eşya Hazineye bırakılabilir veya gümrük makamlarının vereceği karara göre gümrük kontrolü altında imha edilebilir veya ticari olarak değersiz hale getirilebilir. Ancak, bu tür terk veya imha Hazineye herhangi bir maliyet yüklememelidir.

4.20. Geçiş Standardı

Başlangıçta bir gümrük işlemi için beyan edilen ve vergi ve resimleri ödenen eşyanın bir başka gümrük işlemine geçişine gümrük tarafından izin verildiğinde, geri ödeme, ödenmiş olan ve yeni işlem kapsamında ödenmesi gereken miktarı aşan vergi ve resimlerinden oluşur.

4.21. Standart

Geri ödemeye ilişkin karara gecikmeye mahal verilmeksizin varılır ve ilgili kişilere yazılı olarak bildirilir; fazla ödenen miktarın geri verilmesi, söz konusu talebe ilişkin gerekli incelemeler yapıldıktan sonra mümkün olduğu kadar kısa sürede gerçekleştirilir.

4.22. Standart

Gümrük tarafından vergi ve resimlerin tahakkuk esnasında gümrüğün hatası nedeniyle fazla alındığı tespit edilirse, geri ödeme öncelikli olarak gerçekleştirilir.

4.23. Standart

Aşılması halinde geri ödeme taleplerinin kabul edilmeyeceği süre sınırlarının konulması durumunda, bu sınırlar geri ödemenin sağlanabilmesi için her bir olayın içerebileceği farklı durumları dikkate alacak şekilde yeterli uzunlukta olur.

4.24. Standart

Söz konusu miktar ulusal mevzuatta belirlenen asgari miktardan az ise geri ödeme yapılmaz.

BÖLÜM 5 TEMİNAT

5.1. Standart

Ulusal mevzuat, teminatı gerektiren durumları sayar ve teminatın sağlanma şekillerini belirler.

5.2. Standart

Gümrük teminat miktarını belirler.

5.3. Standart

Teminat vermesi istenen kişinin, gümrük tarafından kabul edilmek kaydıyla, herhangi bir teminat türünü seçmesine izin verilir.

5.4. Standart

Gümrük, ulusal mevzuat olanak tanıdığı anda, yükümlülüğün yerine getirileceği hususunda ikna edilirse teminat talep etmez.

5.5. Standart

Teminat bir gümrük rejiminden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlamak üzere istendiğinde gümrük, özellikle gümrük bölgesindeki farklı gümrüklerde düzenli olarak eşya beyanında bulunan beyan sahiplerinden genel bir teminat kabul eder.

5.6. Standart

Teminat istenildiğinde, verilecek teminatın miktarı mümkün olduğu kadar düşük tutulur ve teminatın vergi ve resimlerinin ödenmesine ilişkin olduğu hallerde, miktarı tahakkuk edebilecek vergi ve resimlerin miktarını aşamaz.

5.7. Standart

Bir teminat verildiğinde, teminat alınmasını gerektiren yükümlülüklerin yerine getirildiği hususunda gümrüğün ikna edilmesinden sonra teminat çözülür.

BÖLÜM 6

GÜMRÜK KONTROLÜ

6.1. Standart

Taşıma araçları da dahil olmak üzere gümrük bölgesine giren veya çıkan tüm eşya, vergi ve resimlere konu olsun olmasın gümrük kontrolüne tabi tutulur.

6.2. Standart

Gümrük kontrolü, gümrük mevzuatına uygunluğu sağlayacak ölçüyle sınırlıdır.

6.3. Standart

Gümrük kontrolünün yapılmasında gümrük makamları risk yönetimini kullanır.

6.4. Standart

Gümrük, hangi kişilerin ve taşıma araçları da dahil olmak üzere hangi eşyanın muayene edileceğini ve muayenenin kapsamını belirlemek için risk analizini kullanır.

6.5. Standart

Gümrük, risk yönetimini desteklemek için uygun bir ölçüm stratejisi benimser.

6.6. Standart

Gümrük kontrol sistemleri, defter ve belgeye dayalı kontrolü de kapsar.

6.7. Standart

Gümrük, diğer gümrük idareleri ile işbirliğine gidebilir ve gümrük kontrolünü artırmak için karşılıklı idari yardımda bulunur.

6.8. Standart

Gümrük, ticaret erbabı ile işbirliği ve gümrük kontrolünü artırmak için Mutabakat Zaptı imzalama yollarını araştırır.

6.9. Geçiş Standardı

Gümrük, gümrük kontrolünü artırmak için bilgi teknolojisi ve elektronik ticareti mümkün olan en geniş kapsamda kullanır.

6.10. Standart

Gümrük, ticaret erbabının ticari sistemlerinin gümrük işlemleri üzerinde bir etkiye sahip olması halinde, gümrüğün gerekliliklerine uygunluğu sağlamak üzere bu sistemleri değerlendirir.

BÖLÜM 7

BİLGİ TEKNOLOJİSİNİN UYGULANMASI

7.1. Standart

Gümrük, gümrük ve ticaret erbabı için maliyet etkin ve verimli olduğunda gümrük işlemlerini desteklemek için bilgi teknolojisini uygular. Gümrük, bilgi teknolojisinin uygulanma koşullarını belirler.

7.2. Standart

Gümrük, bilgisayar uygulamalarına geçtiğinde uluslararası olarak kabul edilen standartları kullanır.

7.3. Standart

Bilgi teknolojisi, doğrudan etkilenen tüm ilgili taraflarla mümkün olduğunca çok istişareler gerçekleştirilerek yürütülür.

7.4. Standart

Yeni veya revize edilmiş ulusal mevzuat;

- basılı evrak ihtiyaçlarına bir alternatif olarak elektronik ticaret yöntemlerini,
  - basılı evraka dayalı doğrulama yöntemlerinin yanı sıra elektronik doğrulama yöntemlerini,
  - gümrüğün bilgileri kendi kullanımı için alkoyma ve uygun olduğunda bu bilgiyi diğer gümrük idareleri ve yasal olarak onaylanmış diğer bütün taraflarla elektronik ticaret teknikleri yolu ile değişme hakkını,
- sağlar.

BÖLÜM 8

GÜMRÜK İLE ÜÇÜNCÜ TARAFLAR ARASINDAKİ İLİŞKİ

8.1. Standart

İlgili kişiler, gümrük ile doğrudan ya da kendi namına hareket etmek üzere üçüncü bir kişi tayin ederek muamelede bulunma seçeneğine sahiptirler.

8.2. Standart

Ulusal mevzuat, bir kişinin bir başka kişi için veya onun adına gümrük idareleri ile yapacağı muamelelere ilişkin şartları belirler ve üçüncü tarafların gümrüklere karşı vergi ve resimler ve usul-süzlükler açısından sorumluluklarını belirtir.

8.3. Standart

Kendi adına iş yapan ilgili kişiye uygulanan gümrük muameleleri, üçüncü bir kişi tarafından ilgili kişi adına yürütülen gümrük muamelelerinden daha az kayırcı veya daha katı şartlara sahip olmaz.

8.4. Standart

Üçüncü taraf olarak tayin edilen bir kişi, gümrük işlemleri açısından adına tayin edildiği kişi ile aynı haklara sahiptir.

8.5. Standart

Gümrük, ticaret erbabı ile yaptığı resmi istişarelere üçüncü tarafların katılımını sağlar.

8.6. Standart

Gümrük, üçüncü bir kişi ile muamelede bulunmayacağı şartları belirler.

8.7. Standart

Gümrük, üçüncü tarafa muamelede bulunmayacağı kararını yazılı olarak bildirir.

BÖLÜM 9

GÜMRÜK MAKAMLARI TARAFINDAN VERİLEN BİLGİ, KARARLAR VE KURALLAR

A. GENEL UYGULAMA BİLGİSİ

9.1. Standart

Gümrük, gümrük mevzuatına ilişkin bütün genel uygulama bilgisini her ilgili kişiye sağlar.

9.2. Standart

Kullanıma sunulmuş bilginin, gümrük mevzuatı, idari düzenlemeler veya şartlardaki değişiklikler nedeniyle tadil edilmesi gerektiğinde gümrük, ön bildirimde bir engel olmaması kaydıyla, ilgili kişilerin değişiklikleri göz önüne almalarına imkân tanımak üzere yürürlüğe girmesinden yeterince önce revize edilen bilgiyi kullanıma hazır hale getirir.

9.3. Geçiş Standardı

Gümrük, bilgi tedarikini geliştirmek için bilgi teknolojisini kullanır.

B. ÖZEL NİTELİKLİ BİLGİ

9.4. Standart

Gümrük, ilgili kişinin talebi üzerine, mümkün olduğu kadar çabuk ve doğru olarak, ilgili kişi tarafından istenilen özel durumlara ilişkin ve gümrük mevzuatına ait bilgiyi sağlar.

9.5. Standart

Gümrük, sadece özel olarak istenilen bilgiyi değil aynı zamanda ilgili kişinin bilmesi gerektiğini düşündüğü diğer ilgili bilgileri de sağlar.

9.6. Standart

Gümrük bilgi verdiğinde, gümrüğü ya da üçüncü tarafları etkileyen özel veya gizli nitelikli hususları, ulusal mevzuat bu tip açıklamayı gerektirmedikçe veya buna izin vermedikçe, ifşa etmeyeceğini temin eder.

9.7. Standart

Gümrük bilgiyi ücretsiz sağlayamadığında, ücret, sağlanan hizmetin yaklaşık maliyetiyle sınırlıdır.

KARARLAR VE HÜKÜMLER

9.8. Standart

İlgili kişinin yazılı talebi üzerine, gümrük kararını ulusal mevzuatta belirtilen süre içerisinde yazılı olarak bildirir. Alınan kararın ilgili kişinin aleyhine olması halinde bunun sebepleri belirtilir ve itiraz hakkı sağlanır.

9.9. Standart

Gümrük, gerekli olduğunu düşündüğü bütün bilgiye sahip olması kaydıyla ilgili kişinin talebi üzerine bağlayıcı hükümler verir.

BÖLÜM 10

GÜMRÜK KONULARINDA İTİRAZ

A. İTİRAZ HAKKI

10.1. Standart

Ulusal mevzuat gümrük konularında itiraz hakkını sağlar.

10.2. Standart

Gümrüğün bir kararı veya ihmalden doğrudan etkilenen herhangi bir kişi itiraz hakkına sahiptir.

10.3. Standart

Gümrüğün bir kararı veya ihmalden doğrudan etkilenen kişiye gümrük idaresine talepte bulunduktan sonra, ulusal mevzuatta belirtilen süre içerisinde, bu kararın veya ihmalin sebepleri bildirilir. Bu, bir itiraza neden olabilir veya olmayabilir.

10.4. Standart

Ulusal mevzuat, gümrüğe ilk itiraz hakkını sağlar.

10.5. Standart

Gümrüğe itiraz reddedildiğinde, itiraz eden kişi gümrükten bağımsız bir kuruma temyiz hakkına sahiptir.

10.6. Standart

Son durumda, itiraz eden kişi adli bir makama itiraz hakkına sahiptir.

İTİRAZIN ŞEKLİ VE GEREKÇESİ

10.7. Standart

İtiraz yazılı olur ve itirazın dayandırıldığı gerekçeleri belirtir.

10.8. Standart

Gümrüğün aldığı bir karara karşı itirazın yapılması için bir süre sınırı konur ve bu süre, itiraz eden kişi için itirazı hazırlamak ve itiraz edilen karar ile ilgili çalışmalar yapacak yeterlilikte olur.

10.9. Standart

Gümrüğe itiraz edildiğinde, gümrük, itiraz ile birlikte destekleyici kanıtları istemez ancak, bu kanıtların sunulması için uygun şartlar altında makul bir süre verir.

C. İTİRAZIN İNCELENMESİ

10.10. Standart

Gümrük, itiraza ilişkin hükümleri ve yazılı bildirimini itiraz eden kişiye en kısa sürede iletir.

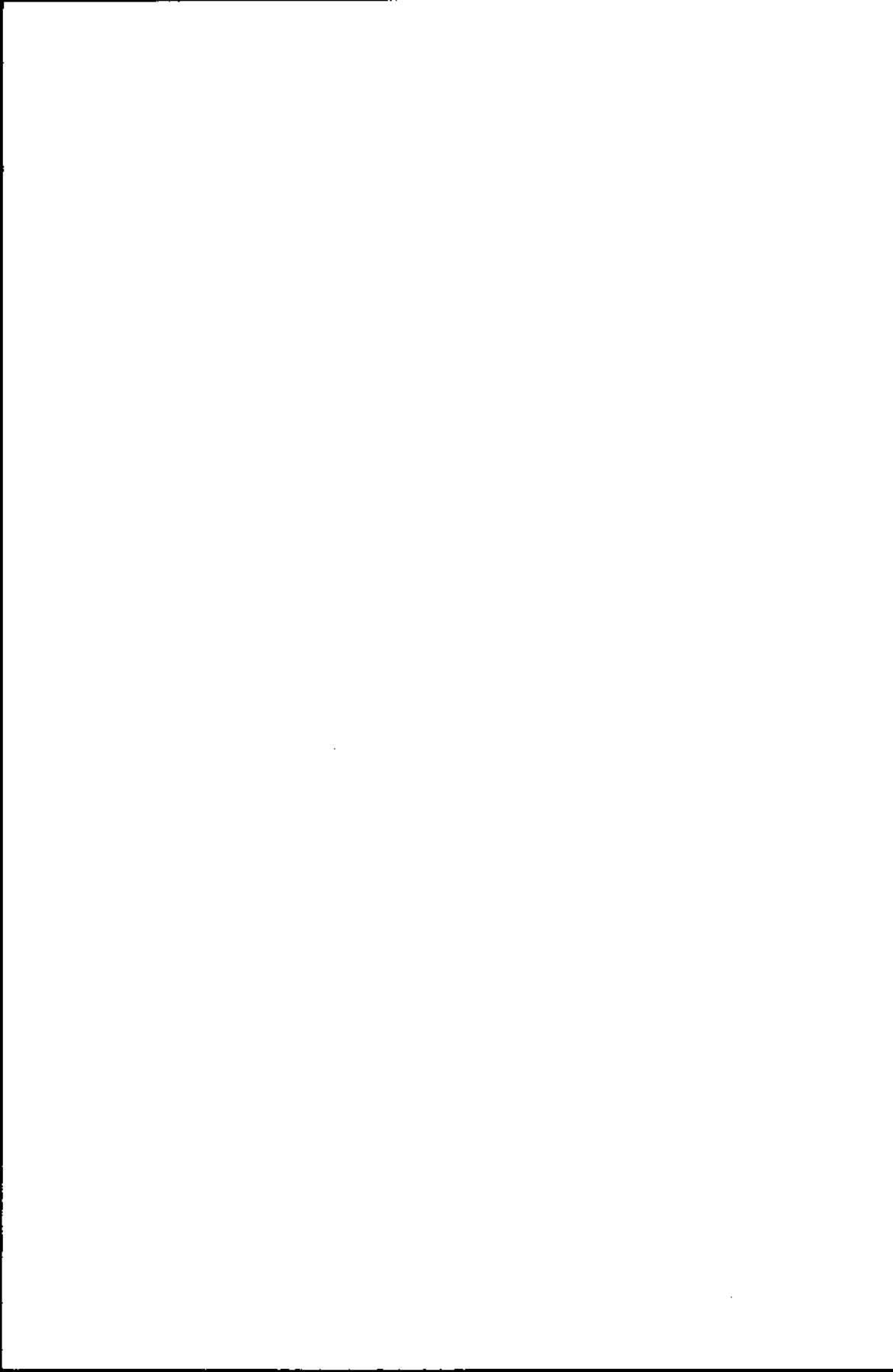
10.11. Standart

Gümrüğe yapılan itiraz reddedildiğinde, gümrük bunun nedenlerini yazılı olarak bildirir ve itiraz sahibine idari veya bağımsız bir makama temyiz için müracaat edebileceğini ve itirazda bulunulacak süre sınırlarını bildirir.

10.12. Standart

İtiraz haklı görüldüğünde, gümrük idaresi, karar aleyhine itirazda bulunacağı haller dışında, kararını veya bağımsız ya da adli makamın hükmünü mümkün olan en kısa süre içerisinde yürürlüğe koyar.

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 823)

Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma Çerçevesinde Oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1/2004 ve 2/2004 Sayılı Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/928)

Not: Tasarı, Başkanlıkça, Plan ve Bütçe ile Dışişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

8.11.2004

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-989/5205

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 22.10.2004 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma Çerçevesinde Oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1/2004 ve 2/2004 Sayılı Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Türkiye ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) arasında serbest ticaret alanı yaratan "Türkiye Cumhuriyeti ile EFTA Devletleri Arasında Anlaşma" 10 Aralık 1991 tarihinde Cenevre'de imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşma, 24 Mart 1992 tarih 3788 sayılı Kanun ile TBMM tarafından uygun bulunmuş ve 28 Mart 1992 tarih ve 92/2881 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanarak, 1 Nisan 1992 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bahsekonu Anlaşmanın 25. Maddesiyle, Anlaşma hükümlerinin düzgün ve sağlıklı işlemesinden sorumlu bir Ortak Komite ihdas edilmiştir. Anlaşmanın 29. Maddesi, bu Komiteye Anlaşmanın Eklerini ve Protokollerini tadil etme yetkisi vermiştir.

Avrupa Birliğiyle (AB) arasındaki Gümrük Birliği çerçevesinde ölkemiz, AB ve üçüncü ölkelerden yapılan ithalatta ve bu ölkelere gerçekleştirilen ihracatta uygulanan kısıtlamaları yürürlükten kaldırmıştır.

Bu kapsamda, halen EFTA ölkeleri ile gerçekleştirilen ticaretle de ithalat ve ihracat kısıtlamaları uygulanmamaktadır. 1/2004 sayılı Karar bu duruma uygun olarak, "Türkiye Cumhuriyeti ile EFTA Devletleri Arasında Anlaşma"nın ihracat ve ithalatta uygulanan miktar kısıtlamalarına ilişkin C tablosunu kaldırarak, VIII sayılı Ek'ini iptal etmektedir.

Keza, yürürlükteki ticaret politikalarımız çerçevesinde, Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EURATOM) ürünlerinin EFTA ölkelerinden ithalatında gümrük vergisi uygulanmamaktadır. Bu bağlamda, 2/2004 sayılı Kararla "Türkiye Cumhuriyeti ile EFTA Devletleri Arasında Anlaşma"nın IV sayılı Eki'nin de iptal edilmesi kararlaştırılmıştır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

24.2.2005

Esas No.: 1/928

Karar No.: 51

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma Çerçevesinde Oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1/2004 ve 2/2004 Sayılı Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 24 Şubat 2005 tarihli 12 nci toplantısında Dışişleri Bakanlığı temsilcileri ile Dış Ticaret Müsteşarlığı yetkililerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Adı geçen Anlaşma kapsamında bir ortak komite ihdas edilmiş, 29 uncu madde ile de bu Komiteye, Anlaşma Ek ve Protokollerini tadil etme yetkisi tanınmıştır.

Türkiye bakımından, AB ile arasındaki "Gümrük Birliği" kapsamında, EFTA ülkeleri ile yapılan ticarete ithalat ve ihracat kısıtlamaları uygulanmamaktadır.

Bu bağlamda, Komisyonumuz, Türkiye Cumhuriyeti ile EFTA Devletleri arasındaki ithalat ve ihracatta uygulanan miktar kısıtlamalarının kaldırılmasına ve yürürlükteki anlaşmanın VIII Sayılı Ek'inin iptaline dair 1/2004 sayılı kararı ile aynı şekilde Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EURATOM) ürünlerinin EFTA ülkelerinden ithalatında gümrük vergisinin yine "Gümrük Birliği" kapsamında zaten uygulanmadığı gerekçesiyle, Anlaşmanın IV Sayılı Ekinin iptaline dair 2/2004 sayılı kararının uygun bulunmasını sağlayan Tasarayı, uygun görmüş ve Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri oylanarak aynen kabul edilmiştir. Tasarının tümü oya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Merin Yılmaz</i>	<i>Mahmut Koçak</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Bolu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Halil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>
Elazığ	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	
<i>Selami Yiğit</i>	<i>Ufuk Özkan</i>	
Kars	Manisa	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AVRUPA SERBEST TİCARET BİRLİĞİ (EFTA) DEVLETLERİ ARASINDA ANLAŞMA ÇERÇEVESİNDE OLUŞTURULAN TÜRKİYE-EFTA ORTAK KOMİTESİNİN 1/2004 VE 2/2004 SAYILI KARARLARININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 10 Aralık 1991 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma" çerçevesinde oluşturulan Türkiye-EFTA Ortak Komitesinin 1.7.2004 tarihli ve 1/2004, 2/2004 sayılı kararlarının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AVRUPA SERBEST TİCARET BİRLİĞİ (EFTA) DEVLETLERİ ARASINDA ANLAŞMA ÇERÇEVESİNDE OLUŞTURULAN TÜRKİYE-EFTA ORTAK KOMİTESİNİN 1/2004 VE 2/2004 SAYILI KARARLARININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı V.

R. Akdağ

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

H. Çelik

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı V.

Z. Ergezen

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Fepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı V.

M. A. Şahin

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

AVRUPA SERBEST TİCARET BİRLİĞİ

Referans numarası. 6601

8 Temmuz 2004-10-09

EFTA/Türkiye dağıtım

TÜRKİYE-EFTA ORTAK KOMİTE KARARI

No: 1/2004

(1 Temmuz 2004 tarihli 7. toplantıda alınmıştır.)

EK IV

**Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKCT) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu
(EURATOM) Ürünleri**

ORTAK KOMİTE,

Türkiye'nin Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EURATOM) Ürünleri'ne uyguladığı tüm gümrük vergilerini kaldırmış olduğu hususunu gözönünde bulundurarak,

Anlaşmanın Eklerinde değişiklik yapmak üzere Ortak Komiteye yetki veren 29. maddeyi gözönünde bulundurarak,

aşağıdaki **KARAR ALMIŞTIR:**

1. Anlaşmanın EK IV'ü iptal edilecektir.
2. Avrupa Serbest Ticaret Birliği Genel Sekreteri, işbu Karar metnini Depozitere tevdi edecektir.

AVRUPA SERBEST TİCARET BİRLİĞİ

Referans numarası. 6367

8 Temmuz 2004-10-09

EFTA/Türkiye dağıtım

TÜRKİYE-EFTA ORTAK KOMİTE KARARI

No: 2/2004

(1 Temmuz 2004 tarihli 7. toplantıda alınmıştır.)

EK VIII

(Tablo A'da belirtilen ürünler için geçerli olmayan ithalat kısıtlamalarının yasaklanması, Tablo B'de belirtilen ürünler için geçerli olmayan ihracat kısıtlamalarının yasaklanması ve Tablo C'de belirtilen Türkiye'nin ithalat ve ihracatındaki miktar kısıtlamalarının kaldırılması)

ORTAK KOMİTE,

Türkiye'nin Tablo C'de belirtilen ithalat ve ihracatındaki miktar kısıtlamalarını kaldırmış olduğu hususunu gözönünde bulundurarak,

Anlaşmanın Eklerinde değişiklik yapmak üzere Ortak Komiteye yetki veren 29. maddeyi gözönünde bulundurarak,

aşağıdaki **KARAR ALMIŞTIR:**

1. Anlaşmanın EK VIII'i iptal edilecektir.
2. Avrupa Serbest Ticaret Birliği Genel Sekreteri, işbu Karar metnini Depozitere tevdi edecektir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASININ BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

(İKİNCİ GÖRÜŞMEYE ESAS OLACAK METİN)

MADDE 1.- 7.11.1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 130 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan "genel ve katma bütçelerin" ibaresi "merkezi yönetim bütçesinin" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2.- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 160 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "genel ve katma bütçeli dairelerin" ibaresi "merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının" şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye üçüncü fıkra olarak aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Mahalli idarelerin hesap ve işlemlerinin denetimi ve kesin hükme bağlanması Sayıştay tarafından yapılır."

MADDE 3.- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 161 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Mali yıl başlangıcı ile merkezi yönetim bütçesinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolü kanunla düzenlenir."

MADDE 4.- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 162 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "genel ve katma bütçe tasarıları" ibaresi "merkezi yönetim bütçe tasarısı" şeklinde, dördüncü fıkrası ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Genel Kurulda, kamu idare bütçeleri hakkında düşüncelerini, her bütçenin tümü üzerindeki görüşmeler sırasında açıklarlar; bölümler ve değişiklik önermeleri, üzerinde ayrıca görüşme yapılmaksızın okunur ve oylanır."

MADDE 5.- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 163 üncü maddesinde yer alan "genel ve katma bütçelerle" ibaresi "merkezi yönetim bütçesiyle" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6.- Bu Kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve halkoylamasına sunulması halinde tümüyle oylanır.

OYLAMA SONUÇLARI

MADDELERE GEÇİŞ:	Oylamaya katılan üye	: 343
	Kabul	: 341
	Ret	: -
	Çekimser	: 1
	Geçersiz	: -
	Boş	: 1
MADDE 1	: Oylamaya katılan üye	: 341
	Kabul	: 334
	Ret	: 3
	Çekimser	: 1
	Geçersiz	: 2
	Boş	: 1

MADDE 2	: Oylamaya katılan üye	: 343
	Kabul	: 341
	Ret	: 2
	Çekimser	: -
	Geçersiz	: -
	Boş	: -
MADDE 3	: Oylamaya katılan üye	: 334
	Kabul	: 334
	Ret	: -
	Çekimser	: -
	Geçersiz	: -
	Boş	: -
MADDE 4	: Oylamaya katılan üye	: 338
	Kabul	: 334
	Ret	: -
	Çekimser	: -
	Geçersiz	: 1
	Boş	: 3
MADDE 5	: Oylamaya katılan üye	: 341
	Kabul	: 339
	Ret	: -
	Çekimser	: -
	Geçersiz	: -
	Boş	: 2
MADDE 6	: Oylamaya katılan üye	: 339
	Kabul	: 336
	Ret	: -
	Çekimser	: -
	Geçersiz	: -
	Boş	: 3

Not: Kanun Teklifinin birinci görüşmelerinde, teklifin 2 nci ve 4 üncü maddeleri üzerinde değişiklik önergesi verilmiştir.